

M. J. ...

(*) * مقصد خامس * (*)

مغفر موجودات علیه اکل الصلوات افتد بمن حضرت تریک پایه معراج ایله سرافراز اولوب
پیشگاه حضرت احدیتده انواع تشریفات مکالمه و مشاهده براه امتیاز بولدیفنک بیاننده در *
شویه معلوم اوله که بوقصه پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت تریک شهر معجزات
واظهر راهین و ینتاید اسری خصوصتده علمار حجه الله تعالی اختلاف ایتشدر که بر کجهده
راسر امی ایدی اولدخی نومه می ایدی بوخسه بقطهده می ایدی یاخود بر کجهده ایکی اسرامی ایدی
اولدخی برنده روح ایله و بدنی ایله بقطهده و برنده نامده می ایدی بوخسه اولدخی بقطهده مسجد
حر آمدن مسجد اقصایه واروب اندنصره نامده مسجد اقصادن عرش اعلایه وارمق می ایدی
یاخود درت اسرامی واقع اولمش ایدی دیدیلر اختلافی بواقوال اوزر در واسرائل معناسی
اصلده مطلقا کجه ایله کتکدر اما بومقامده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک
بر کجه معراج کتبه سیدر و الحاصل بعضیلر ایتدیلر اسرام نامده رؤیا طریقه ایدی دیدیلر
و بوکاده اتفاقری وارد که انبیاء علیهم السلام رؤیای وحی در غیر یلرک رؤیای کبی دکلدر
نامده واقع اولدیفنه بو آیت کریمه بی حجت کنوردیلر که حق تعالی حضرت تریک کتاب کریمه
(و ما جعلنا الرؤیاء الا فتنة للناس) دیو بیور مشدر بس بورویا دوشده کورمک
معناستده مصدر در آشکاره کورمک معناستده اولان رؤیندر رؤیا دکلدر دیدیلر ابن مالک و حریری
و غیر یلر رؤیا رؤیت معناستده کلکی انکار ایتدیلر ننکیم شیخ بدر الدین زکشی رحه الله علیه
افاده بیور مشدر و متیننک * و رؤیاك احلی فی العیون من الغص * دیدیکنده یکلش ایلدی
رؤیت برینه رؤیا کنوردی دیدیلر بوندن جوابلر و یروب ایتدیلر قریب و قریب بر معنایه
اولدقلمی کی رؤیا و رؤیت دخی بر معنایه در دیدیلر (ابن عباس حضرت تریک قولی دخی بوکا
شاهد در که آیت کریمه نك تفسیرنده بخاری روایتی اوزره * هی رؤیا عینار یها صلی الله علیه وسلم
لیله اسری به * دیو بیوردی یعنی اول آیت کریمه اولان رؤیا کوز رؤیا سیدر که رسول اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک اسرام کجهده سی کوسر مش ایدی دیمک اولور و سعید بن
منصور سفیان بن نقل ایدوب حدیثک آخرنده * و بس رؤیا تمام * دیمشدر یعنی او یخور رؤیای
دکلدر دیدی اما کوریلان نه ایدی کی امام بخاری روایتنده تصریح اولنما مشدرینه سعید بن منصور
قتنه ابن مالک طریقتدن مرویدر که اول بیت المقدس بولنده کوسر دکلری نسته ایدی و بومذکور

شول شدندندر که رؤیا لفظی او یا نقلده کوز ایله کوریلان نسته به اطلاق اولندیغی انکله
استدلال اولده و بوقول متنی بی خطایه نسبت ایدنی ردایلر مع هذا مفسرین بو آیتک تفسیرنده
اختلاف ایدوب به ضیلر * ای الرؤیا التي ارینا لیللة المعراج * دیدیلر قاضی رحه الله علیه دخی رؤیای
رؤیت ایله تفسیر ایتشدر در دبدی دخی کجه ایله واقع اولوب سر عتله بکدی کی جهندن دوش کی
اولاغین رؤیا تعبیر اولندی دیدیلر به ضیلر ایتدیلر حدیثیه بیلنده کوردیکی رؤیا بدر که واقع سنده
مکویه دخول ایدوب مشرکر کنندی دوندردکلرین کورمش ایدی به ضیلر دخی بدر غزاسی
رؤیا سیدر دیدیلر ابن النقیب کنندی شیخی اولان ابو العباس القرطبی به آیت کریمه دن سوال ایلدی
قرطبی رحه الله علیه ایتدی رؤیای عیندر بقطهده جبرائیل علیه السلام کوسر مش ایدیکه بدرده
جنک کونی قبریلانلرک هر بری قتده دوشه کرک هب تعین ایتش ایدی صکره فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک فلان کافر بورایه دوشه کرک و فلان کافر بورایه دوشه
کرک دیو مبارک الی ایله یلرین صحابه کرامه کوسر دخی قریش کافر لری بونی ایشیدیکجک مسخرافه
الکدیلر ایتسی اولیق عینی ایله بیوردقلمی کی واقع اولدی ننکیم سابقده اشارت اولنمشدر و رؤیای
منامدر دینالرنه حجت اقامت ایتدیلر که حضرت عایشه * ما فقد جسد الشریف * دیو بیوردی
دیدیلر یعنی مبارک جسمی هیچ برندن آرلدی دیمکدر بوندن دخی جواب و یروب ایتدیلر حضرت
عایشه بوسوزی مشاهده ایدوب سولدی زیر اوز زمانده زویجی دکل ایدی وقصه ضبط ایدن
کجهه یاشنده دکل ایدی یاخود اوز زمانده هنوز طوغامش ایدی دیدیلر زمان اسراده اولان
خلاف اوزره جوابلر و یردیلر (مولانا سعد الدین تفتازانی ایتدی حضرت عایشه قولنک معناسی
جسدی روحندن آرلدی بیله ایدی معراج روح و جسد ایله جمع اولدی دیمکدر دیدی
و بقطهده جسد ایله بیت المقدسه واردی اورادن روح پاکی افلاک کنندی دینالر (سبحان الذی
اسری بعیده لیلان من المسجد الحرام الی المسجد الاقصی) قول شریفی ایله استدلال ایدوب ایتدیلر
مسجد اقصی اسرایه غایت ایلدی اگر جسدی ایله اندن اوته کتمش اولسه انی غایت ایلر ایدی
و مدحده ابلغ اولور ایدی کلام خود حق تعالی حضرت تریک عجزدن تنزیه ایدوب قدرت عظیمه سن
بیان ایچون و رسولی تشریف ایله تمدخ ایچون و انک حقتده اسرام ایله ایتدیک کی کرامتی اظهار
ایچوندن بونلرک مقتضای بودر که غایت حقیقهده سی نه ایسه اول مذکور اوله دیدیلر (و بوکا جواب
و یروب ایتدیلر مسجد اقصای نخصیصک حکمتی بو ایدیکه قریش انک علامتدن سوال
ایتدیلر سابقاتی کورمیدیکن یلمور ایدی و کنیدلر ده کورمش کجهه و و ارایدی امتحان طریقی ایله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک ایتدیلر چونکه بیت المقدسه واردک ایدمی
بزه انک فشانلردن خبر و بر پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت تریک دخی کوردیکی
کبی خبر و یردی انلرک ییلدکلرینه موافق کلدی ملزم اولدیلر قضیه بو یله واقع اولمش ایدی
کوکردن خبر صورمدیلر زرا انکله صدقته علم حاصل ایدمهزل ایدی انکیچون الی المسجد الاقصی
بیور یلوب مسجد اقصی غایت قبلندی دیدیلر (و امام نووی رحه الله علیه فتاواستده ایتدی
فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت تریک اسرام ایکی کره واقع اولمشدر بر کره نامده بر کره
بقطهده واقع اولدی دیدی (سهیلی رحه الله علیه کنندی شیخی قاضی ابو بکر بن العرییدن
بومذهبهک صحیحین ذکر ایتشدر و بر کره نامده اولدیفنی انکیچون ایدیکه کنندینه آسان اوله
ننکیم ایشاد نبوته امر نبوت اکا آسان اولوب بر مقدار الشیق ایچون بر زمان روای صالحه ایله
اولمش ایتدی زیر امر عظیمدر براوغوردن آشکاره کورمکه طاقت بشریه متحمل دکلدر
اسرام دخی بو یله در هیچ خبردار دکل ایکن براوغوردن سبع سموات اوزره جیققی امر عظیمدر مقدم

واقعه ده بر کره کورچیک بر مقدار آسان اولور دبدی و درت اسرا ایدی هب یقظه ده ایدی دیانلر
اسرا ده وارد اولان روایات تعدیده استدلال ایندیله کوردیلر که بعضی روایتده بر سنه ذکر اولمش
بعضی روایتده ذکر اولمش بودند صاندیلر که اسرا درت کره واقع اولمش اوله بونلر جواب
و یروب دیمش لر در که روایات تعددی اسرا نیک تعددین اقتضایلر زرا بعضی راوی خبرک بعضی
برین معلوم اولماین حذف ایلر بعضی دخی اولور دبدیلر و بالجمله اسرا بر قاج کره واقع اولدیغنه
ذاهب کیمهل وارد حتی بعضی عارفین اولور دبدی کره اسرا واقع اولدی بری جسم شریفی ایلر
ایدی کبر و قلاتی روح ایلر رؤیاده واقع اولمش ایدی دیدی (ابن کثیر رجه الله علیه ایدی
تخالف روایات نظر ایدوب اسرا متعدد اولدی دیانلر عبث و بیانه کتمش لر در اصلا سلفدن
بر کشیدن منقول دکلدر اگر واقع اولادی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری
احکانه عددین خبر و بر ایدی ناس تکرار و تعدد اوزره نقل ایدر ایدی حق بودر که اسرا
همان پر کره واقع اولمش در اودخی جسد و روحله یقظه ده اولمش در جمع روایاتده مراد بودر
علماء محدثین و فقهائ متکلمین جمهر ذاهب اولدقلری مذهب بودر و ظواهر اخبار صحیحیه
توارد ایندی یکی بودر بودند عدول اینک لایق دکلدر زرا عقل بونی محال کورمز دیو
بیورمشدر (وامام رازی رجه الله علیه ایدر اهل تحقیق بیورمشدر که رسول الله صلی الله علیه
وسلم حضرت نلری روح و جسد ایلر حق تعالی حضرت نلری مسجد حرامدن مسجد اقصایه
الوب کتدیکنه دلالت ایدن قرآن کریم و حدیث شریف در اقرار آن عظیم بودر که تکرری تعالی
حضرت نلری (سبحان الذی اسری بعده لیل) بیورمشدر و تقریر دلیل بودر که تحقیقا عبیدلفظی
روحله جسمک مجموعک اسمیدر پس لازم کلور که اسرا روح ایلر جسدک مجموعی ایلر اولمش اوله
بوکا بودخی دلالت ایلر که (ارایت الذی ینهی عبدا اذا صلی) بیورمشدر شک و شبهه یوقدر که
بونده مراد جسم ایلر روحک مجموعیدر و سورده جن ده (وانه لما قام عبد الله يدعوه) بیورمشدر
ینه شبهه یوقدر که عیددن مراد مجموع روح و جسد در کذلک اسری بعده قول شریفده
دخی بویه در و یو طریقه دخی استدلال اینشدر در که فخر کاشات حضرت نلری * اسری بی
دیو بیوردی معناسی بی کیمه ایلر الوب کتدیله سیر ایندیله دیلر دیکدر و فعلده حال بودر که ظاهر نه
حل اولنه مکرر که خلافته دلیل اوله بونده خود خلافته دلیل بوق دیدیلر و بویه بیورمشدر که
فخر کاشات علیه اکل التحیات اقدیمز حضرت نلری بو اسرا خبرین خلقه سوبلدیکی زمانده
چوق کیمه ایناقدیلر ضعیف الایمان اولاندن نیجه سی مرند اولدی و احقر اعتقاد ایندیله
اگر مراد رؤیاده اولمش ایسه نیچون اعتقاد ایدوب ایناقدیلر ایدی بر ایلر کتدیکنه
خود اخبار متواتر اولمشدر بر اقی اجسام کنور میکچوندر یوخسه کنور بلور قسمندن دکلدر الله اعلم
(اسرا کیمه ایلر واقع اولدیغنه حکمتده بعضی وجوه ذکر اینشدر در بعضی ایدی کیمهل
احبابه اخبر زماندر دوست دوستک محبتیه کیمه ایلر وارر بودخی انکیچون بویه واقع اولدی
دیدی (ابن المنیر رجه الله علیه ایدی کیمه ایلر اولدیغنی بویادیکه کیمه نیک حالی کوندزدن
اخقادر مؤمنلر ایمان بالغیب جهندن ازدیاد بواب کافرلر کفری زیاده اولمش ایچون کیمه ایلر
واقع اولدی اگر کوندزایلر فارشوع روح ایدی ایمان بالغیب فضیلتن مؤمنلر فوت ایدر ایدی
و شکیلر و متکرر واقع اولان فتنه حاصل اولمایدی دیمشدر این مرزوقی رجه الله علیه ذکر
ایندیکی اوزره اهل اشارات طریقه سنجیه بونده بر حکمت دخی بودر که (فحونا آیه الابل و جعلنا
آیه الذهار مبصرة) حکمتیه حق سبحانه و تعالی حضرت نلری کوندیری کیمه اوزرینه نورانیده
طالب ایدیچک کیمه به دخی جبر و نقصان ایچون اول شرفی و یردیکه سید کاشات حضرت نلری

انده عرش عظیم اوزره عروج ایدی اگر سؤال اولوب ایلر الاسرا فی افضلدر یوخسه لیل القدری
افضلدر دینلور ایسه (جواب شیخ ابو عامر بن نقاش بیوردیغنی کیدر که لیل الاسری فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری حقنده افضلدر لیل القدر امتی حقنده افضلدر
زیرا قدر کیمه سی امت محمد سائر امتلرک سکان ییلاق عملندن خبردر اما لیل اسرا ده اولان
عمل غیرده اولاندن افضل ایدیکنه اصلانه صحیح و نه ضعیف خبر وارد اولمشدر انکیچون
فخر کاشات حضرت نلری اول کیمه بی احکانه تعیین ایندی احکاب کرام رضوان الله تعالی
علیه اجمین اسناد صحیح ایلر تعیین ایندیله والی الآن صحت اوزره کیمه خبر و برامشدر
اگر اول کیمه ده امته بر جزئی نفع متعلق اولادی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نلری بیان بیورر ایدی اگر سؤال اولوب انبیاء علیهم السلام دن دخی غیر پیغمبره اسرا
واقع اولدیغنی یوخسه فخر عالم حضرت نلرینه مخصوصمیدر دینلور ایسه (شیخ عارف عبدالعزیز
مهدوی رجه الله علیه جواب و یروب اول مرتبه به جسمی ایلر اسرا فخر عالم حضرت نلرین
غیری پیغمبره واقع اولادی دیو بیورمشدر و آیت کریمه ده اسری بعده بیوردیغنی اشارتدر که
سیر و سفر ایندیرن حق سبحانه و تعالی حضرت نلری ایدی من عند الله اولمش لطف محض ایدی
فخر عالم حضرت نلرینک خاطر شریفه خطور ایتماش ایدی بعده ده واقع اولان با مصاحبت
ایچوندر معناسی اول اسرا ده حق تعالی حضرت نلری کالطفیه و عنایتیه و رعایتیه صاحب ایدی
اول حضرتک * اللهم انت صاحب فی السفر * بیوردیغنی بوکا شاهد در دبدیلر و یو لفظ شریفه
حق تعالی حضرت نلری کلمه تسبیحی مقارن قیلوب (سبحان الذی اسری بعده) بیوردیغنی
انکیچوندر که تکرری تعالی حضرت نلرینک حقنده وهم و خیال صاحب لرینک قلبلرینه کلان جهمت
وحد و مکان ملا حظه سی نبی اولنه و بوندن اوتوری (لذیه من آياتنا) بیورمشدر کانه باری تعالی
حضرت نلری شوبله بیورر که بن آتی اسرا ایندرمدم الآیات کور میکچون ایندرمدم کندی جانجه
ایندیرمدم زیرا بکاجانب یوقدر جبع مکاتلرک نسبی بکا برادر بن آتی کندی اسرا ایندرمدم
نیجه منصوردر که اول قنده ایسه بن حاضریم دیو بیورر حق تعالی حضرت نلرینک حضوری
علم و ارادتی و قدرتی ایلر حضوردر غیر لریک حضوری کی دکلدر ذات شریفی امکانه به نسبت
امکان یوقدر جل شاننه و اسرا لسان عربده کیمه ایلر سیر اینک ایدیکی مقرر اینک لیل ذکر
ناسدن اسرا کوندز دخی اولمش جائز توهم ایدلر تنبیه ایچوندر زرا قرآن عظیم اگرچه عرب لغتی
اوزره نازل اولمشدر اما خطاب مجموع ناسه در دبدیلر صاحب کشف و بیضاوی رجه الله علیهما
لیل ذکرینک فائده سی تکیه ایلر اسرا زمانک آزلغنه دلالتدر بعضی قرائتده من اللیل وارد
اولمشدر بعضی اللیل دیکدر دیدیلر (حق سبحانه و تعالی حضرت نلری مکاندن و جهندن منز
اولوب اول حضرتی سموات اوزره چبقاردیغنی مجرد آتی تشریف و تعظیم ایلر بعضی عجایب
ملک و ملکوتن سیر ایندیرمدم ایچون ایدیکی معلوم اولدقدن صکره بیورمشدر در که اول کیمه ده
اون مرتبه عروج واقع اولمشدر بدیسی سموات اوزره وارنجه سکر نیجیسی سدره المنتهایه وارنجه
طقوز نیجیسی مستوی به یعنی قلملر صوتی ابشیدلر یکی بره وارنجه اوتجیسی عرشه وارنجه ایدی
مناجات و سماع خطاب و کشف حقیقی و مشاهده انده مبسر اولدی و بویادیه تألیف اولنان کابلردن
شفاء قاضی عیاضده و غیرده مذکور اولان اسرا حدیث روایت ایدن صحابه کرامدن بعضی بونلر در که
ذکر اولنور (انس بن مالک) (وابی بن کعب) (وجابر بن عبد الله) (و یریده) (وسمره بن جندب) (وابن عباس
(وابن عمر) (وابن مسعود) (وابن عمرو) (وحذیفه) (وشداد بن اوس) (وصهیب) (وعلی بن ابی طالب

(وعمر بن الخطاب) ومالك بن صعصعة (وابو امامه) (وابو ايوب الانصاري) (وابو جبه) (وابوذر)
 (وابو سعيد الخدري) (وابو سفيان) (وابو هريره) (وعائشة صديقه) (وامام بنت ابي بكر) (وام هاني)
 (وام سلمه رضوان الله تعالى عليهم اجمعين) (امام بخاري) رجة الله عليه روايته قتاده وانس بن مالك
 رضي الله عنهما دن بويله وارد اولشدر كه تحقيقا رسول الله حضرت نلري ليله اسرا دن اصحابه
 خبر وروب يورديكه * يمانا نام في الحظيم وريما قال في الحجر مضطجعا اذا تاني آت فقد قال
 وسمعه يقول فشي ما بين هذه الى هذه فقلت للحارود وهو الى جني ما يعني به قال من ثغرة نحره الى شعره
 فاستخرج قلبي ثم اتيت بطشت من ذهب مملوءة ايماننا ففعل قلبي ثم حشي ثم اعيدتم اتيت بدابة دون
 البغل وفوق الحمار ايض فقال له الحارود وهو اليراق بالاجرة قال انس نعم بضع خطوة عند اقصى
 طرفه فحملت عليه فانطلق بي جبريل حتى السماء الدنيا فاستفتح قبل من هذا قال جبريل قال
 ومن معك قال محمد قيل وقدر اسئل اليه قال نعم قبل من جبابه فتم المجيء جاء ففتح فلما خلصت فاذا
 فيها آدم فقال هذا ابوك آدم فسلم عليه فسلمت عليه فرد السلام ثم قال من جبابا بن الصالح والني
 الصالح ثم صعد بي حتى اتى السماء الثانية فاستفتح قبل من هذا قال جبريل قبل ومن معك قال محمد
 قيل وقدر اسئل اليه قال نعم قبل من جبابه فتم المجيء جاء ففتح فلما خلصنا اذا بجي وعيسى وهما
 ابنا الخالة قال هذا يحيى وعيسى فسلم عليهما فسلمت عليهما فردا ثم قال من جبابا بالاخ الصالح
 والني ثم صعد بي الى السماء الثالثة فاستفتح قبل من هذا قال جبريل قبل ومن معك قال محمد قيل وقد
 ارسل اليه قال نعم قبل من جبابه فتم المجيء جاء ففتح فلما خلصت اذا يوسف قال هذا يوسف فسلم
 عليه فسلمت عليه فرد ثم قال من جبابا بالاخ الصالح والني الصالح ثم صعد بي حتى اتى السماء الرابعة
 فاستفتح قبل من هذا قال جبريل قبل ومن معك قال محمد قيل وقد ارسل اليه قال نعم قبل من جبابه فتم
 المجيء جاء ففتح فلما خلصت فاذا ادر يس قال هذا ادر يس فسلم عليه فسلمت عليه فرد ثم قال من جبابا
 بالاخ الصالح والني الصالح ثم صعد بي حتى اتى السماء الخامسة فاستفتح قبل من هذا قال جبريل
 قبل ومن معك قال محمد قيل وقد ارسل اليه قال نعم قبل من جبابه فتم المجيء جاء ففتح فلما خلصت
 فاذا هرون قال هذا هرون فسلم عليه فسلمت عليه فرد ثم قال من جبابا بالاخ الصالح والني الصالح
 ثم صعد بي حتى اتى السماء السادسة فاستفتح قبل من هذا قال جبريل قبل ومن معك قال محمد قيل
 وقد ارسل اليه قال نعم قبل من جبابه فتم المجيء جاء فلما خلصت فاذا موسى قال هذا موسى فسلم
 عليه فسلمت عليه فرد ثم قال من جبابا بالاخ الصالح والني الصالح فلما تجاوزت بكى قيل له ما يبكيك
 قال ابكي لان غلاما بعث بعدي يدخل الجنة من امته اكثر ممن يدخلها من امي ثم صعد بي الى السماء
 السابعة فاستفتح جبريل قبل من هذا قال جبريل قبل ومن معك قال محمد قيل وقد بعث اليه قال
 نعم قبل من جبابه فتم المجيء جاء فلما خلصت فاذا ابراهيم قال هذا ابراهيم فسلم عليه فسلمت عليه
 فرد السلام فقال من جبابا بالابن الصالح والني الصالح ثم رفعت الى سدة المنهى فاذا نبيها مثل قلال
 هجر واذا ورقيها مثل آذان الغيلة قال هذه سدة المنهى واذا ار بعة انهار نهران باطنان ونهران ظاهران
 فقلت ما هذان يا جبريل قال اما الباطنان فنهران في الجنة واما الظاهران فالليل والفرات ثم رفع
 الى البيت المعمور يدخل كل يوم سبعون الف ملك ثم اتيت باناء من حجر وانا من لبن واما من عسل
 فاخزن اللبن فقال هي الفطرة التي انت عليها وامتك ثم فرضت على الصلوة حين صلوة كل يوم
 وليلة فرجعت فررت على موسى فقال بما امرت قال امرت بخمس صلوة كل يوم قال ان امتك
 لا تستطيع خمسين صلوة كل يوم واني والله قد جربت الناس قبلك وعالجت بني اسرائيل اشد
 المعالجة فارجع اليك فاسأله التخفيف لامتك فرجعت فوضع عنى عشر افرجعت الى موسى

فقال مثله فرجعت فوضع عنى عشر افرجعت الى موسى فقال مثله فرجعت فوضع عنى عشر افرجعت
 الى موسى فقال مثله فرجعت فامرت بعشر صلوات كل يوم فقال مثله فرجعت فامرت بخمس صلوات
 كل يوم فرجعت الى موسى فقال بما امرت قلت امرت بخمس صلوات كل يوم قال امتك لا تستطيع
 خمس صلوات كل يوم واني جربت الناس قبلك وعالجت بني اسرائيل اشد المعالجة فارجع الى ربك
 فاسأله التخفيف لامتك قال سئلت حتى استحييت ولكن ارضى واسلم قال فلما تجاوزت نادى ناد
 امضيت فرضيت وخففت عن عبادي * حاصل معنى بودر كه رسول اكرم وني محترم
 صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلري بيور مشدر كه بر كيه كعبه اللهه حطيم ديدك لري
 موضعه يام اوسنه ياتوب او يور ايدم بر كيه كادي سبنه مي ياردي قلبي جيقاردي اندن براكون
 لكن كتور ديلرايحي طلوايمان ايدى بس اول كيمه بنم قلبي بودى دخی ايمان ايله طولدردي
 اندنصكره يرينه قيوب بكا فاطردن الحق حارون يوكسك برآق كتور ديلر شويله
 ايديكه آدمي كوزي يتشديكي يره بصرايدى بني اكا بندر ديلر اندن جبرائيل عليه السلام بنى دنيا
 كوكنه آكوب كندى كوك قوسن آچد يرمق استيچك كيمدر ديديلر جبريل ديو خبر و يردى
 يانيكه اولان كيمدر ديديلر محمد مصطفى دار ديدى انلر دخی محمد ارسل اولد يمي ديديلر جبرائيل نعم
 ديدى ملاك خوش كدى صفا كدى ديديلر اندن قيو آچلدى سماء دنيايه واصل اولدم انده حضرت
 آدم عليه السلامه راست كدم جبرائيل ايندى بوسنك آتاك آدمدر بوكا سلام و يريشه سلام
 و يردم سلام آكدى من جبابا بالابن الصالح والني الصالح ديو سوردى اندن بوا سلوب اوزره ايكيجي كوكه
 واردق آند يچي وعيسى عليهما السلامه راست كدم جبرائيل بونلر يچي وعيسادر بونلره سلام
 و يريدى بده سلام و يردم سلام آلد يلد دخی من جبابا بالاخ الصالح والني الصالح ديو مر جبابا
 اينديلر اندن او چنجي كوكه واردق آند يوسف عليه السلامه راست كدم كذلك جبرائيل بيلدردي
 اكا دخی سلام و يردم سلام آكدى دخی انلر كي مر جبابا ايلدى اندن در دخی كوكه واردق آند
 ادر يس عليه السلامي كوردم اكا دخی سلام و يردم سلام الوب دخی مر جبابا ايندى اندن بشنجي
 كوكه واردق آند هارون عليه السلامي كوردم سلام و يردم سلام آكوب دخی مر جبابا ايلدى اندن
 النجى كوكه واردق آند موسى عليه السلامي كوردم سلام و يردم سلام آكوب مر جبابا ايلدى
 اندن يوقارى كچوب كنديكيم زمانده حضرت موسى آغلدى نيجون اغلدر بغدن سوال اينديلر
 ايندى اذكيچون اغلرمكه براو غلان بندنصكره ميه و اولدى بنم امتدن جسته كيرنلرون انك امتدن
 كيرن چوقدر اندن يدنجي كوكه واردق آند ابراهيم عليه السلامي كوردم اكا دخی سلام و يردم
 سلام آكوب مر جبابا ايلدى اندن سدره المنتهايه واردم كوردم ميهوسى بيوك كوپله بكرز و يراغى
 فيل قولاقلرينه بكرز جبرائيل بوا غاج سدره المنتهادر ديدى و آند درت ايرمق كوردم ايكبسي باطن
 ايكبسي ظاهر بن ايندم با جبرائيل بوايرمقلرند ايندى اول باطن ايرمقلر جنت ايجنده در و اول ظاهر
 ايرمقلر نيل وفراندر دخی حديث شريفده * ثم رفع الى البيت المعمور * لفظ شريفنده فغناه انه
 اري له ديمشدر يمعنى بوعباره دن مراد بيت معمور رسول الثقلين صلى الله تعالى عليه وسلم
 حضرت نلرينه كوستر كدر ديديلر حاصل بيت المعمورى بكا كوستر ديلر اكا هر كون يتمش بيك
 ملك دخول ايلر اندنصكره بكا بر كاسه خمر و بر كاسه سود و بر كاسه عسل كتور ديلر بن سودى
 اختيار ايندم جبريل ايندى * هي الفطرة التي انت عليها وامتك * يعنى اول سود كه سن اتى
 اختيار ايدوب آلك شول فطرتدر كه سن و امتك اول فطرت اوزرينه سز ديمكدر و فطرتدن مراد
 يومقامده دين حقل قبولنه استعدادى اولان خلقند (نووى رجة الله عليه فطرتدن مراد اسلام
 واستقامتدر معناسي علامت اسلام واستقامتي اختيار ايندك ديمكدر دخی بيورديكه بونلر ديمكدره

بكا كچه سياه هر كونده الهی وقت نماز فرض اولدی بندخی اولماق ایدوب رجوع ایدوب حضرت موسایه کلام نه ايله مأمور اولدک دیو بکاسوال ایلدی بندخی هر كونده الهی وقت نماز ايله دیدم حضرت موسی ایتدی سنک امتک الهی وقت نماز قادر اولمازلر والله بن سندن اول ناسی تاجر به ایتدم و بنی اسرائیل ايله قتی محکم چالشم ادم اوغلان سنک حالی بکاملو بدم همان ربکه رجوع ايله امتک ایچون تخفیف طلب ايله بندخی رجوع ایتدم حق تبارک و تعالی حضرت تری بندن اون وقت نمازی باغشلدی یته موسایه کلام حضرت موسی یته اولکی کی سویلدی یته رجوع ایدوب تخفیف دیلدم حق سبحانه و تعالی حضرت تری اوندی باغشلدی یته موسایه کلام حضرت موسی یته اولکی سوز بن مثلن سویلدی یته رجوع ایتدم حق تبارک و تعالی حضرت تری اون وقت دخی باغشلدی حاصلی بواستوب اوزره اون رکعت نماز مأمور اولدم یته حضرت موسایه کلام یته اول سوزی سویلدی و یته رجوع ایدوب تخفیف ایتدم تکری تعالی حضرت تری بش وقت نماز یوردی هر کون بش وقت قیظله مأمور اولدم یته حضرت موسایه دوندن نه ايله مأمور اولدک دیو سوال ایتدکده بش وقت ايله دیدم ایتدی سنک امتک بو کاده قادر اولمازلر بن خلی تاجر به ایتدم سندن اول بنی اسرائیل اراستده چوق چالشم یته ربکه رجوع ايله امتک ایچون تخفیف طلب ايله ایتدن حبیب اکرم حضرت تری یوردی رعدن طلب ایده ایده حجاب ایدر اولدم آرتق رجوع ایده مزم راضی اولوب تسلیم ایتدم دیو جواب و یردی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی او محلی کچدیکم زمانده جناب فیاض مطلق حضرت تری ندن کلدیکه فر یضه می امضا ایتدم و قولرمدن تخفیف ایتدم دیو حاصلی تخفیف اولنه جق اولندی و مقرر اوله جق اولدی همان شمدنکرو بش وقت نماز مداومت ایدک دیمک اولور سابق مذکور اوزره حدیث شریفک محصل مضمونی بودر که بیان اولندی امار بر و ایتده دخی * فقرج صدری ثم غسله بماء زمزم ثم جاء بطست من ذهب مثلی حکمة و ایمانا فاقرغه فی صدري ثم اطبقه * لفظیله وارد اولشد معناسی بر کیمسد کلدی دخی سینه می شق ایلدی اندنصرکه آب زمزم ايله بودی صکره حکمت و ایمانله طلو بر آلتون لکن کتوردی اندن سینه مک ایچنه دوکدی دخی یاره سن بتوردی دیمکدرا اول کلان کیمسه جبرائیل علیه السلام ایدی دیدیلر حدیث اسرا بر قاج صباره ايله دخی وارد اولشدر (زهری روایتده) انسدن وای ذردن * فرج سقف بیی و انابکة * لفظیله وارد اولشدر (واقدی روایتده) * انه اسری به من شعب ابی طالب * دیو ذکر اولشدر (طبرانی روایتده) ام هانی حدیثده * انه بات فی بیتها قالت ففقدته من الليل فقال ان جبریل اتانی * دیو وارد اولشدر اولکی روایت اوزره اولک سقنی یاریلوب اورادن کیدمک فهم اولنور ایکیجی نقل اوزره شعب ابی طالب دیدکاری موضعدن کیدمک آکلنور او جیجی قول اوزره ام هانی اویندن کیدمک کور بنور پس بونلر نیجه اولق کرک دینلور ایسه فتح الباری صاحبی ابن حجر رجه الله علیه اقوال مذکوره ماینن جمع و توفیق ایدوب یورمشدر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ام هانی اوندن یا تمش ایدی انک اوی شعب ابی طالب یا تهنه دراندن اول کیمه سقف بیت یارلدی اورادن ملک نزول ایدوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری اودن آلوب چیقاردی مسجد حرامه ایتدی اوراده بانی اوزر یته یا تورایدی هنوز فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری خواب آلود ایدی مسجد حرامدن دخی الوب چیقاردی پرافه بند یردی دیمکدر واقعا بویه اولیجی اشکال قالماز ابن حجر ایتدی ابن اسحق روایتده حسدن مروی اولان حدیث مرسلده * اناه فاخرجه الی المسجد فارکبه البراق * لفظیله وارد اولشدر بودخی ذکر اولنان جعی مؤید اولور دیدی و ملک اولک قیوسدن کلوب سقف

یار یلوب کلدیکه وجهنده بعض علما ایتدیلر ملک آسماندن نیجه ایتدی ایسه اصلا بولندن صاعیوب طوغری کلک ایدی بولندن دخی غرض تعجیل و مفاجیه تنبیه ایدی و رسول الله حضرت تری طلب موسی علیه السلام اسلوبی اوزره میعاد ايله دکلدیکن اشعار ایدی بوجله فخر عالم حضرت تری نکریمنه راجع ایدی دیدیلر احتمالدر که سقف یارلق مبارک سینه سی شق اولنمغه تمهید و توطئه اوله یعنی سقف یار یلوب اصلا ضرر و زیان واقع اولدین یته بشوب بر یره کلدیکن مشاهده ایدیجک مبارک صدر شریقی شق اولند قده قلبی غسل اولنوب یرینه اعاده قیلنوب یاره سی بتیجه خاطره چکیمه آتی دخی سقفه قیاس ایدوب یته بته چکن و اصلا اثری قابله جفن فهم ایلده دیمک اولور اول کیمه شق اولندیغک وجهی اول عروج ایده جکی معارج مقدسه استعداد حاصل ایدوب پاک مطهر کتمک ایدی موسی علیه السلامه بوحالت واقع اولماغین رؤیت مبسر اولدی ابتداء نبوده دخی شق اولنمش ایدی انک حکمتی بوایدیکه وحی اولنان شیبی اکمل طهارت اوزره قلب قوی ايله تلقی ایلده بوشق خصوصلرنده واجب اولان بودر که ظاهری اوزره قبول و تسلیم اولنه غیری معنایه تعرض اولنمکه که ظاهر ندن خوب معنایه تصور دکلدر حق تعالی حضرت تری نه مشکل نسته بوقدر بر صکره دخی عالم طفولیتده شق اولنمش ایدی حق و صدق بودر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نکر اوج کره مبارک سینه سی شق اولنوب درونی تطهیر اولمشدر الله اعلم (دخی آلتون لکن استعمال شرع شریفنده مکروه ایکن اول خصوصده استعمال اولندیغک وجهی ندر دیو سوال اولنور ایسه عارف ابی جره رجه الله علیه جواب * و یروب یورمشدر که آلتون استعمالی دار دنیاده مکروهدر امداد آخرنده مؤمنله مخصوصدر شکیم * هولهم فی الدنیا وهوانا فی الآخرة * یورمشدر یعنی آلتون دنیاده کافر ره آخرنده بزه مخصوصدر دیمک اولور بویه اولیجی اول کیمه ده واقع اولان معامله آخرنه ملحقدر دیمکی اشعار ایتدی اندنصرکه بر جواب دخی و یروب استعمال فخر انبیا صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ندن واقع اولدی بلکه ملکر استعمال ایتدیلر انلرک الله ایدی آلتون لکن کنوردکاری انک ترفع مقامنه دلیلدر دیدی ابن حجر رجه الله تعالی علیه فتح الباریده آلتون استعمالی حرام قیلنق مدینه ده واقع اولدی دیو جزم ایتشدر بوتقدیرجه خود اصلا سوال وارد اولماز زرا معراج مکده ایکن واقع اولشدر بوخصوصده بعض مناسبتله ذکر ایدوب یورمشدر که آلتون لکن اوانی جشدنر آتش و خاک انی اکل ایتمز دخی باص طوغر و اثقل جواهر در قلب شریف محمد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری دخی اوانی جشدنر شول جهندنکه مخزن سرا کهیدر آتش و خاک دن ضرر بولنق احتمال بوقدر آتش کورمدیکی ظاهر در خاک دن ضرر بولدیغی بودر که * ان الله حرم علی الارض ان تأکل اجساد الانبیاء * یورمشدر تحقیقا حق سبحانه و تعالی حضرت تری اجساد انبیایی اکل ایتمکی ارضه حرام ایتشدر دیمکدر انلرک جسم شریفی خاک دن خلل پذیر اولماز و یا صلیغ نمودار آینه جهان نما شوائب ریب ریادن پاک مجلادر و سکینت قلوبدن آلتون کی کران و کرامتیه در علیه الصلاه والسلام و علی آله و اصحابه الکرام العظام (دخی ایمان و حکمت لکن ایچنده اولفک معناسی ندر دینلور ایسه جواب بودر که لکن ایچنده بر نور وار ایدیکه کمال ایمان و حکمت انکله حاصل اولور ایدی پس اکا ایمان و حکمت یورلدیغی مجاز طریقه ایدی بوا احتمال دخی واردر که حقیقی اوزره اوله تجسید معانی جائزدر شکیم سورة البقره قیامتده سایبان کی کله کر کرد دخی موت بر قوج صورتنده کله کر کرد اعمال دخی تجسم اولوب میرانه قونسه کر کرد

(قاضی بیضاوی رحمه الله علیه ایدر احتمال در که تمثیل باندن اوله زیر اعتبار معانی چوق
واقع اولور تکیم جنت و نار سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری چون تمثیل اولنوب
عرض سابطده کوسر لشدردیدی و تمثیلدن مراد شبه بر مثال وضع ایدوب کوسر مکرر
حاصل مثال حکمت و ایمان اول صورتده کوسر لشدردیدی (اگر سوال اولنوب مقصود
سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری نیک درون تطهیر ایدوب حکمت و ایمان ایله
طولدر من اید مبارک سینه سین شق ایتک نه لازم ایدی حق تعالی حضرت نری شق ایتدین دخی
قادر ایدیکه دیلدیکی کی ایلله بونک حکمتی ندر دینلور ایدیه (عارفین ابی جهره قدس سره یورر که
وقتا که حق جل و علا حضرت نری حبیب اکرمه کثره ایمان و حکمت و قوت تصدیق ارزانی
یورردی اول زمانده مبارک سینه سین و قلب شریف شق ایتکله انی دخی اعطا ایتدیکه کندی
حضرت نه کمال اعتماد ایلله مهلکاتدن خوف ایتراوله عنایت آلهیه به قرین اولیحق مهلکات
عادیه ضرر ایتدیکن کندی نفسنده مشاهده قیلله انکیچون ایدیکه فخر کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نری اشجع ناس ایدی غزالنده ایلله خوف و خشیت کلرب طاعلدر قری زمانده
کندیسی قاطرین ایلرو ایلرو سور ایدی بعض صحابه کرام یار رسول الله نیلرسین دیو طور ل ایدی
کندویه اصلا تغیر حال کز ایدی و معراج کیچه سی مقام جبریلله وارد قاری زمانده جبرائیل
علیه السلام بن بوندن اونه کیده مزه دیدکده سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری
تردد ایتوب کندوبی نور ایچنه صالیدی دخی بریره التفات ایتوب کندی مقام اعلایه وصول
بولدی حق جل و علا حضرت نری قرآن عظیمده (ما زاغ البصر وما طغی) یورددی اواذر یعنی
فخر عالم حضرت نری نیک کوردیکی شیدن بصری میل ایتدی وانی تجاوز ایتدی بلکه اثبات صحیح
ایتدی دیکدر دیدیلر و قلب شریفی ماء زمزم ایلله غسل اولند یغسل وجهی ماء زمزم قلبی تقویت
ونسکین ایلر رؤیت ملکوتیه قوت حاصل ایتک ایچون ایدی دیدیلر (شیخ الاسلام بلفینی بورادن
استدلال ایتدیر که ماء زمزم ماء کوردن افضل اوله زیر اخواجه عالم حضرت نری نیک قلب
شریف غسل ایتک افضل قنغسی ایدیه انی کتور مشلردردیدی (و براق خصوصنده که
بروایتده مذکور بروایتده غیر مذکور همان جبرائیل الیه یاپشیدی بی سحایه عروج ایتدردی
دیو یورلشدرد بونده دخی مراد براق ایلله غروردر دیشلردر اگرچه کیم بشر هواده یورومک
خصوصاً براق ایلله یورومک خلاف عادت نسنه در و لکن برده یورودن تکرری تعالی حضرت نری
قدرت تامه سیله هواده دخی یورودر انک قدرتی عاده مر بوط دکدر خواجه کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نری اشقیای قیامت کوننده یوزلی اوزره یوروسه ل کرکدر دیو یورددقه
یا حبیب الله یوز اوسنه یورومک نیچه قابلدردیوسوال ایتدیلر یورددی دنیاده ایاقلری اوزره
یورودن کیمه قیامتده یوزلی اوزره یورومک قادر دیدی و براق لفظنک اشتقاقده بعضیلر
پرسندرد دیدیلر که لعان ایتکدر بعضیلر دخی برقدنر سرعت سیرندن اوتوری دینلدی دیدیلر
بعضیلر دخی ابکی لونی و ارایدی انکیچون براق دینلش ایدی و قادن ما خوددر ورقاه شول قبوله
دیر که آتی یوی اوله اراستده بریر سباه اوله دیدیلر بعض روایتده مذکور براق طاعنه
چقدیغی زمان فیج ایاقلری اوزانوز ایدی اشاغی ایتدکده اولک ایاقلری اوزانور ایدی دیشلردر
(ولله اسراده کوردیکی اموردن بعضی بونلردر که) امام بیهقی دلائلده ایدر اول کیچه که
جبرائیل علیه السلام فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بنی آلوب کندی اولای برنخلستان
موضعه اوغرا دیلر جبرائیل ایتدی یار رسول الله بوراده این نماز قبل دیدی فخر کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نری اینوب نماز قبلدی جبرائیل ایتدی برترب و لایتنده قبلدک دیدی اندن براق

طبراقلو بره کلاه یلرینه جبرائیل اشارت ایتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری اینوب نماز
قبلدی جبرائیل ایتدی مدین ده یعنی حضرت شعبیک قریه سنده قبلدک اندن بره موضعه اوغرا دیلر
کذلک انده دخی قبلدردی اندن ایتدی عبسی علیه السلام طوغدیی برده قبلدک بروایتده
یول اوزرنده حضرت ابراهیم و موسی و عبسی علیهم السلام راست کلدی سلام و پردیلر سیله لری
آلدی و بروایتده حضرت موساک قبری یانته اوغرا دی موسی علیه السلام قبری ایچنده نماز
قیلور ایدی انس ایدر پرسوز سولیدی اندن * اشهد انک رسول الله * دیدی امام طبراقی رحمه الله
علیه نقلنده ابوهریره رضی الله عنهدن مر ویدر که رقومه راست کلدی طور میوب اگرل
بچرلر هر بار که بچسلرینه بتر ایدی جبرائیلله بونلر کیلردردیوسوال ایتدی جبرائیل علیه
السلام ایتدی بونلر مجاهدلدر که حسنه لری یدی یوزه دک مضاعف اولور و فی سبیل الله نه خرج
ایدرلر ایدیه حق تعالی حضرت نری ینه برینه کتور ایدی اندن صکره برطافه به اوغرا دیلر
طور میوب طاشلر ایلله باشلرین برارلرینه بتر کا ککان اولور بومال اوزره اوقات بچوردلر
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری جبرائیلله بونلر کیلردردیوسوال ایتدی جبرائیل علیه
السلام بونلر شول کیسه لدر که فرائض قیلقدن باشلری آغر لنوردیدی یعنی تکاسل ایدوب صلوات
مفروضه بی قیلزلر بی نمازلردردیدی اندن برقوم اوزرنده دخی اوغرا دیلر که برده باره ستر اوکلر نده
وار برده باره ستر آردلر نده وار کبر و قیلان برلری عربیان حیوانلر کی کزوب یوردرلر ضریع و زقوم
و رصف جهنم اکل ایدرلر یعنی برقوری دیکن و برآبی زهر کی اغاج عیشی و قزمش جهنم
طاشلری برل فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری جبرائیلله بونلر کیلردردیوسوال یورددی
جبرائیل علیه السلام ایتدی یار رسول الله بونلر ماللرینک زکاتن و بریمانلر در اندن
برطافه نک دخی اوزرنده اوغرا دیلر که اوکلر نده برده باره مردار چکات وار و بره مقدار قابلر
ایچنده بشمشات وار اول بشمشاتدن برلر اول مردار چکاتدن برلر خواجه عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نری جبرائیلله بونلر نه طائفه در دیو سوال ایدیکجک جبرائیل علیه السلام
ایتدی یار رسول الله بونلرک ارککاری شول کیسه لدر که حلال خانولرین قورلر دخی فاخسه
عورتلر تصرف ایدرلر و دیشلری شول عورتلردر که حلال ارلرین قورلر دخی حرام ارلر ایلله زنا
ایدرلر و الحاصل بونلر زنا ایدیکجیلردر اندن برکیمه نک اوسنه اوغرا دلر که برقوقی اودون
جمع ایش قالدیروب طواره یوکامک استر قالدیبره مز چالشوب بلاچکر فخر کائنات حضرت نری
یابو کیمدر دیدی جبرائیل ایتدی بوسنک امتکدن شول کیسه در که اوزرنده خلقتک اما نلری
اولور دخی انلری صاحب لرینه تسلیم ایدیه مز اما بو خصوصده تسلیم ایدیه مدیکی کندی چانبدن
نوع تکاسل و تقصیر ایلله اولق کرکدر که معذب اوله یوخسه مجرد تسلیم ایدیه مامکله عذابه
مستحق اولماز اندن برقومک دخی اوسنه اوغرا دلر که بچوردن مقراضلر ایلله طور میوب طوداقلری
ودلری طوغرا نور هر بار که طوغره یلرینه بتر کا کان اولور فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نری یا جبرائیل بونلر کیلردردیوسوال ایتدی جبرائیل علیه السلام ایتدی بونلر فتنه خطیبیلریدر
یعنی شول خلق ایچنده لسانلر یله فتنه و فساد ایلان طائفه در که بونلرک عذابی بو طریقه در
دیدی اندن برره کلدیلر که برلر کدن برنور جیفسارینه دونوب برینه کیمک استر کیمه مز
فخر کائنات حضرت نری یابونلر دیوسوال ایتدی جبرائیل ایتدی بوشول کیسه در که برکله عظیمه
سویلر یعنی حفظی لازم اولان یوک سوزی صقلر سویلر دخی صکره نادم اولور سوزی دوندرمک
استر اما دوندره مز اندن کندیلر بر وادی به کلاه یلر نده برکوزل بارد هوا بولدیلر و مسک
رایحه سی بولدیلر و برصوت اشتدیلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری یا جبرائیل

و بکایوری یومسانی و طاغری مسخر ایلدی بئله تسبیح ایدر و طبری مسخر قیلدی و حکمت
و فصل الخطاب و یردی دیمکدر و فصل الخطاب شول کلامه دیرلر که حقه باطل بینن فرق ایلداندن
حضرت سلیمان علیه السلام تنابه بشلا یوب ایلدی * الحمد لله الذی سخر لی الراح و سخر لی الشیاطین
و یملون ما شئت من محاریب و غمایل و علنی منطق الطیر و آتانی من کل شیء فضلا و سخر لی جنود
الشیاطین و الانس و الطیر و آتانی ملکا لایذبنی لاحد من بعدی و جعل ملکی ملک طیب البس
فیه حساب * یعنی جد اول حق سبحانه و تعالی حضرت ترینه که بکا یلاری مسخر ایلدی
و دیو یلری مسخر ایلدی نه استر ایسم محاریب و غمایلدن اشلرل و بکا قوشلرک دبلن تعلیم
ایلدی و هر تنه دن فضل و یردی و شیاطین و انس و طیر عساکرین بکا مسخر قیلدی
و بر ملک و سلطنت و یردیکه بند نصکره بر کیمسه به دخی لایق اولماز و بنم سلطنتی بر سلطنت
طیبه قیلدیکه انده حساب یوقدر دیمک اولور ائندن حضرت عیسی علیه السلام تنابه
بشلا یوب ایلدی * الحمد لله الذی جعلنی کلته و جعلنی مثل آدم خلقه من تراب ثم قال له کن فیکون
و علنی الکتاب و الحکمة و التوریه و جعلنی اخلق من الطین کهیئتة الطیر فانفخ فیه فیکون طیرا
بأذن الله و جعلنی اری الاله و الارض و احیی الموتی بأذن الله و رفعتی و طهرت و اعادتی و امی
من الشیطان الرجیم فایکن للشیطان علینا سبیل) یعنی جد اول باری تعالی جل ذکره
حضرت ترینه که بنی کنندیک کله سی قیلدی دیدی و کله نه ایدیک معلومدر (اما حضرت عیسیایه
کلمه الله دینلدیکنده بر قاج وجه یور مشلردر بری بودر که اناسر همان حق تعالی حضرت ترینک
کله سیله یعنی کن امر شر یغله وجوده کلدیکچون کله دینلدی دیدیلر یا خود دینده کلامیه
انتفاع اولندینی کی کند و سیله دخی انتفاع اولندیکچون سیف الله و اسد الله دیدکری اسلوب
اوزره کلمه الله دینلدی دیدیلر یا خود زماندن اول تکلم ایتدیکچون دینلدی دیدیلر و الله اعلم
اندن حق تعالی حضرت ترینک کند و بی تشریف ایتدیک فضائل و کراماتدن اناسر خلق ایتده
حضرت آدم علیه السلامه مماثل قیلدیفن و کتب آسمانی و حکمت تعلیم ایتدیکن و باطندن
قوش صورتن دوزوب کندینک نفخله الله تعالی حضرت ترینک روح و یردیکن و کوز سزلری
و برص علتیه مبتلا اولنری خلاص ایتدیکن و احیاء موتی قیلدیفن و تکرری تعالی کند و بی تطهیر
ایتدیکن و مقام اعلایه رفع ایتدیکن و کندیسن و اناس شر شیطاندن حفظ و حجابیه
ایدوب شیطان انلره یول بولادیفن ذکر ایدوب بی بومکارم و الطافله تکریم ایدن تکرری تعالی
حضرت ترینه جدا اولسون دیدی اندن فخر انبیا و مرسلین صلوات الله علیهم اجمعین حضرت تری
ایتدی هر بریکر زبته نشا ایلدی بندخی ثنا ایدرم * الحمد لله الذی ارسلنی رحمة للعالمین و کافه
للناس بشیرا و نذیرا و ازل علی القرآن فیه نسیان کل شیء و جعل امتی امة وسطا و جعل امتی هم
الاولون و الاخرون و شرح لی صدری و وضع عنی وزری و رفع لی ذکری و جعلنی فاتحا و خاتما *
دیو یوردی یعنی جد اول باری تعالی عز شانه حضرت ترینه که بی عالمه رحمت ارسال ایدوب
مجموع آدم اوغلنلرینه بشیر و نذیر کوندردی و بکافر آن عظیم و کاب کریم ایتدیکه هر شبنک
بیانی انده موجود در و امتی امت وسط قیلدی یعنی عادلر ایلدی و او اون و آخرون انلری
قیلدی و صدری شرح ایتدی یعنی واسع ایدوب مناجات حق و دعوت خلقه متحمل ایلدی
و حل نقی اوزرمدن ایتدردی مشکلام آسان قیلدی و نبوتله و غیر یایله ذکر می رفع ایلدی
و بی فاتح و خاتم قیلدی یعنی خلفنده جله دن اول و صورتده سازانیدان مؤخر کنوردی دیمک
اولور (ابن ابی خاتم تفسیرنده انس بن مالک رضی الله عندهن مرویدر که فخر کاشات صلی الله
تعالی علیه و سلم حضرت تری معراجدن بیت المقدسه ایتوب ارواح انبیا یایله تکرار نماز

قیلدی امامت ایتدی دینلشد (اما قاضی عیاض اظهار بودر که انلر ایله قیلدیفن قبل العروج
ایتدی دیمشدر) لکن ابن کثیر رجه الله علیه قبله و بعده قتلش ایدی حدیثده بوکا دلالت
ایدر و واردر و مانع یوقدر دیمشدر و یونماز فر یضه بی ایدی نافله بی ایدی دیو اختلاف ایتدیلر
و فر یضه اولدیفن تقدیرجه قننی نماز ایدی بعضیلر صلاة صبح ایدی دیدیلر اقرب اولان
بودر اما صلاة عشا اولق دخی احتمالدر دیدیلر اما عشا اولق قبل العروج قتلش ایدی دیسانلر
قولنه کوره مبسر در بعد العروج قیلدی دیسانلره کوره صلاة صبح اولق ککرک دیدیلر زرا
خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت ترینی او یخودن قالدیروب آلوب کیمشدر
ایدی و قبل العروج فر یضه قیلق نیجه راست کلور صلاة خود معراجده فرض اولندی
دیمک خاطره کلور ایسه معلوم اوله که اولدن و حبله صباح و یسوا نمازلی فرض اولمش
ایدی معراجده بش وقت اولق یورلدی بعض کیمشدر ارواح انبیا یایه امامتی افلاکده ایتش
ایدی دیدیلر ابن کثیر رجه الله تعالی علیه یوسوزی بکنمز (روایتلر نظاهر ایتدیک یودر که
بیت المقدسه واقع اولمشدر و ظاهر بودر که معراجدن دوند کدنصکره ایدی زرا افلاکده بعض
انبیا یایه بولشد قدیه بو کیمدر دیو جبرائیل علیه السلامه بر بر سوال ایدر ایدی اول کور یشی یوقار یده
واقع اولدی ابن کثیر ایدر مناسب بودر که بعد از جوع اوله زرا اولدن اول جناب عالی به
عروج مطلوب ایدی کند و یه و امته نه یور یلور و نه فرض اولنور بملک مراد ایدی و قنسا کیم
مرادی حاصل اولدی بیت المقدسه ایتوب انبیا قند اشلر یایه اجتماع ایتدیلر و انلره امامت ایتکله
جمله دن شرف و تقدیمی اوراده ظهوره کلدی دیمشدر (ابن اسحق روایتده بیت المقدسه کلوب
ایده جکلرین ایتد کدنصکره بر زردبان کتوروب قودیلر شویله کوزل نسته ایدی اندن خوب
نسته هر کز کوردمم دیو یورمشدر و کعب روایتده ایکی زردبان ایدی بری آلتون بری کش ایدی
برندن جبرائیل علیه السلام برندن کندیلر عروج ایتدی دیمشدر (امام بیهقی روایتده ابن سعید
رضی الله عنه فخر کاشات حضرت تریندن روایت ایتدیک یودر که شول ارواح بی آدم افلاک
چبقدیفن زردبانی بکا کتوردیلر هر کز خلایق اوزر باندن کوزل نسته کورما مشلردر انسان
اولدیک زمانده کوزلین کوکه دیکدیک اول زردبانک عجایبه نظر ایتدیکدر و آنک حسنه سندن
متعجب اولدیفدر دیو یورمشدر در (و حدیث شریفده جبرائیل کوکار قیوسنه واروب ملکدر
کیمدر دیو سوال ایتد کلدی جبرائیلر دیو خبر و بر ایدی بنم دیمز ایدی زرا بن دیمک عظمتی
مشدر در کلام سارده مذکوردر که اولان دیسان ایلش ایدی لاجرم شقی اولدی و بالکرن دیمک
مهمدر یایه محساجدر بر سبب دخی بو ایدیکه بن دیمدی یته بیهقی تفلنده ابواب سمدن بر یایه
واردیکه اکا باب الحفظه دیرلر و آنک بر ملک موکل ی واردر که آدی اسماعیلدر تحت بندیه ایکی ییک
ملک واردر دیو یورمشدر در و حدیث شریفده ملکدر جبرائیل فخر عالم حضرت تری ارسال
اولندیمی دیو سوال ایتد کلدی سمایه دعوت ایچون ارسال اولندیمی دیمک ایدی یوخسه اصل نبوت
ایچون ارسال اولندیفن عالم افلاکده مشهور اولمش ایدی بعضیلر ایتدی ملکدر یوسوزی سو یلمکدن
مراد حق تعالی حضرت تری رسولنک ملکدر قنده معروف ایتدیکن کند و یه اشتدرمک ایدی
دیدی زرا ملائکه محمد ارسال اولندیمی دیو سوال ایتدیلر بوند معلوم اولور که انلر فخر کاشات
حضرت ترینی و اکا جبرائیل واره جفتی ییلورلر ایمش همان سوال وقوعه کلدیکندن ایمش
انکیچون ایدیکه جبرائیل علیه السلام نعم دیدیک کی ملائکه * مر حبابه و نعم المجی جاء * دیدیلر
یوسوزلی دلیلدر که جناب عزنده جلالت شان و رفعت مکان و تحقیق رسالتن بیلشدر
ایدی و عادت عرب اوزره بو کلام کان اجلال و اکرامی مشدر در حسن خطایده بوندن اعلی بر مرتبه

یوقدر واحتمالدر که بویله دیدگری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک قدوم شریفنک برکاتی عالم افلا که سبقت ایلدینکن مشاهده قلوب دیمشراوله وکلامده تقدیم وتأخیر وارد تقدیری * جاء فتح المجی * بحیثه * دیمکدر وصیغه خطابه مر جبابک دیمبوب مر جبابه دیدگری دخی قیوی اجدین فخر کاشات حضرت نرینک کلام صادر اولدین دیدگری ایچون ایدی یاخود صیغه غیثه تعظیم اولدیغیچون ایدی دیدیلر (اماباب سمایی فتح ایتمدین جبرائیل علیه السلامه من معک دیدگری بونی اشعار ایلر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک کلدینکن طویدیلر اما کیم ایدیکن بیلدیلر زیرا اگر جبرائیل یا نبجه کیمه وار ایدیکن طویمه ز ایدی من معک دیوسؤال ایتمز ایدی امعک احد دیر ایدی وطوید قلیرنک سبی بوایدیکه کوکدر شفافدر بلور کیدر برجا بنده اولان برجا بنندن کوربتور مشاهده قیلدیلر دخی کیم ایدیکن صور دیلر یاخود زیاده نور وغیری حالت کبی امور معنویه دن برسنه ایدی (ابن حجر رحمه الله تعالی علیه بویله دیمشدر) بعض علما رحهم الله تعالی (لقدرای من آیات ربه الکبری) قول شریفنک تفسیرنده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرلی کندی صورت مبارکه سین ملکوت اعلاده احسن اشکال اوزره مشاهده قیلدی دیمشدر (وحدیث شریفده مذکور اولان انبیا علیهم السلام افلاکده ذکر اولنان ترتیب طبقاتی امام مسلم نقلنده ابن عباس رضی الله عنهما روایتیه موافق اولشدر که اولکی کوکده حضرت آدم ایکنجی کوکده یحیی و عیسی اوچنجیده یوسف دردنجیده ادریس بشنجیده هرون النجیده موسی بدنجیده ابراهیم یغمبر علی نبینا وعلیهم الصلاة والسلام ملاقات ایتدی دیمشدر اما ابن شهاب بونلرک منازل نیجه ایدیکی ثابت دکلدر دیوزهری به مخالفت ایتمشدر زیرا زهرینک روایتی قتاده نک روایت مذکوره سنه مطابقدر وثابت دخی بونلرکی روایت ایتمشدر پس بونلرک قول اقوادر یزیدن مالک دخی بونلرک روایتیه موافقت ایتمشدر همان مخالفتی ادریس وهرون علیهما السلام حضرت نرینده در زیرا اول هرون دردنجیده ادریس بشنجیده دردیمشدر وشریک روایتیه انس بن مالک رضی الله عنهدن مرویدر که ادریس ایکنجیده هرون دردنجیده در بری دخی بشنجیده در اما اسمعی حفظ ایتمد دیمشدر و ابراهیم النجیده وموسى بدنجیده در شرف کلام الله صبیله جله دن مقامی عالی اولدی دیمشدر اما بونک قوله اعتماد یوقدر ز براسیاق کلامی دلالت ایلر که منزلین ضبط ایتماش اوله دیدیلر وبالجمله ضبط ایده نک روایتی اولی واقوادر ترتیب اودر که اول ذکر اولندی زیرا روایات مشهوره ده بویله در که موسی علیه السلام النجیده و ابراهیم خلیل الله بدنجیده اوله مالک بن صعصعه حدیثنده ابراهیم ارفه سنی یت معمره طیامش ایدی دیدیکی بونی تا کید ایلر دیدیلر به ضیلر جمع مر ایدینوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرلی یوقارو کیدر کن ابراهیم بدنجیده ایدی اشاعی ایزکن موسی علیه السلام بدنجی به واروب ابراهیم علیه السلام النبی به ایتمش ایدی ز اقصه ده نمازل خصوصن ابراهیم علیه السلام ایله سوبلشدیکی مذکور دکلدر موسی ایله سوبلشدیکی مذکور در اگر اشاعی اینه ده ابراهیم بدنجیده اولایدی اکا اوغرا دینی کی انکله مشورت ایدیدی اندن کوب موسی ایله ایتمیدی ایدی مناسب بودر که اینشده موسی علیه السلام بدنجیده اوله یوقارودن ایدیکی کی موسابه ملاقات ایتمش اوله دیدیلر واحتمالدر که کیدر کن النبی کوکده حضرت موسابه اوغرا دقده کلام الله شرفنه ضرر دن بفضل ایدوب بدنجی به یله آلوب کنش اولار وفاتده سی دخی بونده ظهور ایلدیکه فخر کاشات حضرت نرله امتک صلاتنه متعلق کلام ایدوب تخفیف صلاته باعث اولدی دیدیلر فتح الباریده بویله دیمشدر (امام نووی دخی بر مقدار بو معنابه اشارت یورمشدر

وموسى علیه السلام اول کیجه آغلادیغی کندی امتنه شفقت و مر جشدن ایدی اول لایله مبارکه ده انلره مغفرت امیدنه اغلش ایدی انبیا علیهم السلام امتلری حقنده کمال رحمت و رأفت اوزره اولورلر اولدخی عصاة امتنه غفران طلب ایلر ایدی دیدیلر فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرلی حقنده غلام تعبیر ایتدیکی کندویه نسبت وصفرسته اشارت ایتک ایدی لسان عربده غلام دیوینی درلش تازه جوانه دیرلر اگر چه خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرلی اول زمانده قرق یاشن تجاوز ایتمش ایدی اما طائفه عرب ایچنده برک شیده مادامکه بقیه قوت اوله نه یاشده اولور ایه اکا غلام اطلاق ایلر خطابی رحمة الله علیه بویله دیمشدر فتح الباری صاحبی ایلر بکا ظاهر اولان بودر که حق تعالی حضرت نرلی فخر عالم حضرت نرینه سن کهولندن سن شیخوختک اولنه داخل اولنج احسان ایتدیکی قوت مستقره به اشارت ایلدی حتی مدینه به کلدیکی زمانده که ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه بی دوه سی آردنه بندربوب کیرمش ایدی خلق فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه یکت و ابو بکر رضی الله عنهما پیر اطلاق ایتدیلر مع هذا فخر جهان حضرت نرینک سن شریفی ابو بکره غالب ایدی امامزاج شریف نرلی قوت ولطافت اوزره اولمقین تازه کوسر ایدی (اما حضرت ادریسک * مر جبا بالاخ الصالح والنبي الصالح * دیو فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه قرداش اطلاق ایتدیکی اخوة نبوة کوره در دیدیلر و بعض روایتیه مر جبا بالابن الصالح دیدیکی دخی وارد اولشدر زیرا حضرت ادریس جد اعلاسیدر دیدیلر به ضیلر سماده ملاقات ایتدیکی ادریس جد مشهوری اولان نبی دکلدر اول مشهور اولان الباس علیه السلامدر دیدیلر الله اعلم (اگر سؤال اولنوب حدیث شریفده مذکور اولان انبیا علیهم السلام کوکدرده اولوب ساری اولدینی ومذکورلرک هریری برسمایه مخصوص اولوب ایکنجی سماده ایکجی اولدینکن مناسبتی ندر دینلور ایه جواب و برمشدر که فخر کاشات حضرت نرینه ملاقاته بونلر مأمور اولشدر ایدی انکیچون امر الهی حسبه کیمی اول کیمی صکره ملاقات ایتدی وسائر انبیا ملاقات ایتدیلر و بونلردن هریرینک فخر عالم حضرت نرینه مناسبت مخصوصه سی اولمقین بونلر مأمور اولدیلر وطن اصلیدن هجرتیه حضرت آدم ایله مناسبتی و ارایدی اول جشدن و رسول الله حضرت نرلی مکه شهرندن هجرت ایتمشدر و عاقبت و طلرینه مراجعت ایتمشدر و حضرت عیسی و یحیی ایله مناسبتلری انلره واقع اولان کی ابتداء هجرتیه بونلره دخی عداوت یهود واقع اولوب نیجه روز کار بونک اوزرینه کچمش ایدی و رسول الله حضرت نرینه دخی برامز لقلر قصد ایتمشدر ایدی و حضرت یوسف ایله مناسبتی قرداشلری انکله دشمن اولدقلری کی بو حضرت ایله دخی کندی قومی واقرباسی یعنی طائفه قریش دشمن اولشدر ایدی و آخر ظفر کندیلرک اولوب دشمنلرینه غالب اولشدر ایدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرلی یوه معنابه فتح مکه کوننده اشارت یوروب قریشه * اقول کا قال یوسف لایتریب علیکم الیوم یغفر الله لکم وهوارح الراحین اذهبا فانتهم الطلقاء * یورمشدر ایدی یعنی حضرت یوسف قرداشلری آخر نیه اوغرا دقلرین یلوب کندیلر بحالت مستولی اولدینی زمانده یوسف علیه السلام کال لطفیله انلرک کنه لریشه عذر خواه اولوب بحضور اولمک سزه ملامت یوقدر الله تعالی ارحم الراحین در کاهلریکزی بوکون مغفرت ایلر دیوب انلری منسل قنلش ایدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرلی دخی مکه شهرین فتح ایدوب قریشی قبضه تصرفنه کور دیککی کون که عجبایزی نه عقوبتله هلاک ایلله دیدگری زمانده بند دخی سزه یوسف دیدیکی دیرم وارک آزاد اولمک سز آزادلور سز دیو

انده بملك آكن وضع ايدوب سجده به وار مامش اوله اندنصكره در يار ده برقطره بوقدر كه
ا كا بملك موكل اولمامش اوله پس سموات وارض و بحار بويله اوليجي اول ملائكه كه بيت
المعموره دخول ايدرل انلرقنده كيدرل وبالجملة بوحق تعالى حضرت تلي بنك بر قدرت عظيمه سيدر كه
هر كز بوكا برنسته بگز مز و پونده دليل واردر كه ملائكه اكثر مخلوقاتدر (ابن ابي حاتم نقلنده
ابوهريره دن مرويدر كه كوكبه پرايماق واردر كه اكا حيوان ديرل جبرائيل عليه السلام هر كون اكا
كبر كنند و بي با نور دخی چيقوب سلكتوران دن بتمش يك قطره دوشهر قطره سندن حق تعالى
حضرت تلي بملك خلق ايلر پس انلردر كه مسجد اقصايه كبروب نماز قيارلر ديو بيور مشدر (اما
بونك اسنادي ضعيفدر) (امام فخر رازي رجة الله عليه (و يخلق مالا تعلمون) قول شريفك
تفسيرنده ايدر ابن عباس رضي الله تعالى عنهما حضرت تلي دن مرويدر كه عرشك صاغ جانينده
نوردن بر عظيم ايرماق واردر ديدى در يار و كوكلر و يرل مثلا و پرايماقدر جبرائيل عليه السلام
هر سحر اكا كبروب غسل ايلر دخی توري و جبال زياده اولور انلر سلكتور و قساتلر دن
دو كيلان هر قطره دن حق تعالى حضرت تلي نيجه يك ملك خلق ايلر انلردن هر كون بتمش يك
ملك بيت المعموره داخل اولور اندنصكره بر دخی عودت اينمز يعني بر كيرن بر دخی كيرمز تا قيامت
قوي نيجه حال بويله در و بودخی روايت اولمشدر كه انده ملكلر حق تعالى حضرت تلي بنك تسبيح
ايدرل هر تسبيح مقابله سنده حق تعالى حضرت تلي بملك خلق ايلر بونلر شول ملكلر دن
بشقه در كه تعبد اينچون خلق اولمشدر و شونلر كه ثباته و ارزاقه موكللردن و حفظه در و شونلر كه
نصور بر انسانه موكللردن و شونلر كه بولولره اينلر و شونلر كه جمعه كونلرند خلق كابت ايدرل
و شونلر كه جنت خزيه دارلر بدر و شونلر كه تعاقب ايدرل يعني نوبته ارضه نازل اولورل و افلاكه
عروج ايدرل و شونلر كه نماز قيان كيمنه بك قراسته آمين ديرل و بر ملك الحمد ديرل و منتظر
صلاته دعا ايدرل و شول ملكلر كه ارينك دوشكندن حق خاتونه لعنت ايدرل رهب بونلر اول
تسبيح مقابله سنده خلق اولنان ملائكه نك ماعد اسيدر حق تعالى حضرت تلي بنك قدرت
قاهره دين تصور ايدوب بر كه ارادق تعلق اينمكه هر نسته وجوده كلديكني ملاحظه ايدن
كيمنه بوقوله كثرت ملائكه و مائر مخلوقاتده اصلا تردد اينمز اشتديكي آن تلقى بالقبول ايلر
(و خبرده) وارد اولمشدر كه سماء ديبا صوايله دخاندن خلق اولمشدر انده ملكلر واردر صوايله
يلدن بر اولمشدرلر اوزلر منه رعد آدلو بملك قوملر در اول ملكلر كه بولولره و بيمولره
موكللر و اول ملائكه نك مجموعي * سبحان ذي الملك والملكوت * ديو تسبيح ايدرل (وايكبي
كوكبه الوان شتي اوزده يعني درلودرلو رنكلرده ملائكه واردر رفع صوته * سبحان ذي العزة
والجبروت * ديو تسبيح ايدرل و انده بملك واردر كه بدنيك نصفي آيندن و نصفي قارندرنه قار
آتشي سيوندن و نه آتش قاري ايدر اول ملك * يامن آلف بين النبل والنار آلف بين قلوب
عبادك * ديو دعا ايلر معناسي ايشول قادر تلي تعالى كه قارايله آتش يمين جمع ايلدك قوللر يكك
قلوب يمين سن جمع ايله ديمك اولور (اوچيني كوكبه ملكلر واردر كه انلرل و افرقساتلر و ديرلو
درلو صورتلر و كونا كونا آوازي واردر انلر رفع صوته * سبحانك انت الله الحي الذي
لا يموت * ديو تسبيح ايدرل و انلر محكم ديوارلر كي صف صاف قيام ايدوب طور مشدرلر الله تعالى
حضرت تلي بنك خوفندن شويله حاللر نه مشغوللر در ككه بملك ياننده كي ملكلر رنكي نيجه
ايدن كندن خبردار دكلدر (واوچيني كوك حديد دندر) در دنجي باقر دندر پونده اولان ملكلر
اوچينده اولانك ضعيفلر و سائر دخی آتشنده اولان سماء نيت بويله در كندجه كيزنده
اضغاف اولق اوزر در حاصل بونده اولان ملائكه دن بريني حق تعالى حضرت تلي بر خدمته
صلوب كنه و كله ياننده كي ملك خبردار اولماز عبادته شويله مشغوللر در بعضي قيامده

و بعضي ركوعده و بعضي سجوده در بونلر * سبوح قدوس ربنا الرحمن الذي لا اله الا هو *
ديو تسبيح ايدرل (بشي كوك كشدنلر و بونده اولان ملائكه نك عبادتلي ركوع و سجوددر
اصلا ياشلر بن قالدروب يوقارو نظر اينمز قيسامته دكين بوموال اوزره عبادت ايدرل بنه
قيامت قويدني زمانده * ربنا لم نعبك حق عبادك * ديرل النبي كوك آتوندنر و انده
حق تعالى حضرت تلي بنك عسكر عظيمي كرويون واردر انلرل حد و حصر بن الله تعالى
حضرت تلي دن غيري كيمنه بيلر انلرل اوزر نه بملك واردر كه اكا مخصوص بتمش يك ملك
واردر و انلرل دخی هر رينه مخصوص بتمش يك ملك واردر بوجله اول ملكك عسكر بدر
بونلر در كه حق تعالى حضرت تلي اهل دنياه بعض امور اينچون كونده در بونلر دخی رفع صوته تسبيح
و تليل ايدرل (بدنجي كوك قزل يا قوندنر بونده اولان ملائكه اول ذكر اولنان دن زياده در
ويونلرل اوزر نه بملك واردر كه بديوز يك ملك اكا خدمتكار تعين اولمشدر پونده و اقدر
ملائكه عسكري واردر كه بيمولر قطره سي و قوملر قيسار و طاشلر اناجلرو بير اقلر حساسينه
و هر نسته كه حق تعالى حضرت تلي خلق اينمشدر انلر عدد نيجه در بونك معناسي (وما يمل جنود
ربك الا هو) حسينه تلي تعالى حضرت تلي دن غيري كيمنه ايلرل تفصيلي بيلر ديمكدر
(وحلة العرش سكر ملكلر انلر خوب صوت و لطيف الخائله تسبيح و تحميد ايدرل انلرل دردي
* سبحانك و بحمدك على حلك بعد علمك * ديرل دردي دخی * سبحانك و بحمدك على عفوك بعد قدرتك *
ديرل امام طبراني نقلنده ابن عباس دن مرويدر كه فخر عالم حضرت تلي جبرائيله يا جبرائيل سن نه نك
ارسته موكللر ديو بيوردي جبرائيل ايندي بن زيمح او سنده و حق تعالى حضرت تلي بنك عاكري
اوسنه موكل ديدى يا ميكائيل نه نك اوسنه موكللر ديدى جبرائيل ايندي نباتات و قطرات اوسنه
موكللر املك الموت نه نك اوسنه موكللر ديدى جبرائيل ايندي قبض ارواحه موكللر زاما بوحديك
استانده محمد بن عبد الرحمن بن ابي ليلى داخلدر انك سوه حفظي اولفله حديثي ضعيفه نسبت
اينمشدرلر اما نك اولفام مشدر (اما زمدي نقلنده سعيد بن مرفوعا روايت اولمشدر كه * وز يران
من اهل السماء جبريل و ميكائيل * بيورل مشدر يعني سما اهلندن بنم ايكي وز يرم جبرائيل و ميكائيلدر
ديملر مقصود انلرل شاني تعظيم و الا بحق جل و علا و زير و مشردن بي تيار غني عن العالميندر
و بعض روايتده اسرافيل اول سجده قيانلر و لوح محفوظك ولا ييله مجازات اولندي ديشلردر
(امام بخاري رجة الله عليه روايتنده * ثم عرج بي حتى ظهرت بمستوى اسمع فيه صريف
الاقلام * واقع اولمشدر يعني بي عروج ايندردي حتى بر مقامه چيغمه كه انده فللر آوازين اشنيدر دم
ديو بيور مشلر و معلوم اوله كه قديم مكنوني قديم ازلدر و صرير قلمي مسموع اولان كابت حادنه در
واخبارك ظاهري دلالت ايلر كه سموات و ارضك خلقندن لوح محفوظك كابتدن فراغ حاصل
اولوب جف القلم واقع اولمش اوله ايندي بويله كر كيدر كه بوكابت ملائكه نك صحيفلر نه يازيلان
كابت اولمشدر ديدلر يعني لوح محفوظده اولان احكامك نسخه سين آلورل يازيلورل انك كابتي ايديكه
فخر كائيات عليه افضل التحيات حضرت تلي صرير اقلامن استماع ايندي ديدلر صريف قلم و صرير
قلم بر معناه در حالت كابتده قلدن چقان صوته ديرل و نحو و ايات بونلرل يازديغمده واقع اولور
وارده بويله وارد اولمشدر آرد ديو صحابي كلامه درلر و بعض علماديت سوي به دخی اتر اطلاق
ايدرل (ابن القيم رجة الله تعالى عليه ايدرل قلملر اون ايكدر اعلاسي و اشرفي قلم قدر در سايقدر كه
حق تعالى حضرت تلي جميع مخلوقاتك مقادير بن اول قدرده يازمشدر تكليم سن ابي داوده
عباده بن صامتدن مرويدر كه * سمعت رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يقول ان اول ما خلق الله
القلم قال له اكتب قال رب وما اكتب قال اكتب مقادير كل شئ حتى تقوم الساعة فهذا القلم
اول الاقلام واجلها * بيور مشدر يعني عباده رضي الله عنه فخر عالم حضرت تلي دن استماع اينمشكه

تحتیفاق حق تعالی حضرت تباریک اول خلق ایندیکی قدس یازد بوا کافر اینمدر بارنه یازدهم عشر
حق تعالی حضرت تباریک دخی قیامت قوی بجه هر شبك مقادیری یازدهم عشر پس بوقم سائر فلک اولی
واجلی در دیو یوردی اهل تفسیردن چوق کیمه حق تعالی حضرت تباریک قسم ایندیکی قلم اول
قلمدر دیمشدر (ایکچی قلم قلم وحی در) (اوچنجی قلم حق تعالی و رسول الله جانبدن اولان قلم توفیقدر
همان بویله اجمال ایشلدر (در دنجی قلم طب ابدان قلمدر که صحت ابدان انکله حفظ اولنور) (بشچی
قلم ملوک و نوابه متعلق اولان توفیق قلمدر که ضبط ممالک انکله اولور) (النجمی قلم قلم ارزاقدر
(یدنجی قلم قلم حکمدر که حقوق انکله ثابت اولور و قضایا انکله نفوذایلر) (سکرنجی قلم قلم شهادتدر که
حقوق انکله حفظ اولنور) (طفونجی قلم قلم تعبیردر رؤیال و جنبه و انلرک تفسیر و تعبیرنه متعلق
اولان قلمدر) (اونجی قلم قلم تواریخ و حوادث عالمدر) (اون برنجی قلم قلم لغت و انک تفسیرنه متعلق
اولاندر) (اون ایکنجی قلم قلم جامعدر که مبطلرک رفته و محرفلرک دفع شبهه سنه متعلقدر و الحاصل
مصالح عالمک انتظامی بواون ایک قلمه حاصل اولور و فلک جلالت شاننده بوقایت ایلر که
حق تعالی حضرت تباریک کابلی انکله کاتب اولمشدر و قرآن عظیمه حق تعالی حضرت تباریک اکا
قسم ایشدر کاتب اقسام القرآن ملخصا نقل اولندی و الله اعلم (و بعض روایته اول کیمه
فخر کائنات حضرت تباریک جنته دخول ایندیکی وارد اولمشدر) (امام مسلم رحمه الله تعالی علیه
نقنده ابی ذر رضی الله عنهدن مرویدر که * ثم ادخلت الجنة فاذا فيها جنانا للؤلؤ و اذا ترابها المسك *
یورمشدر بوحديث شریفه صریحدر که جنته کیروب انده انجودن قبل کورمشدر و جنتک
طیراغی مسک ایندیکن مشاهده قلمدر جنایلفظی جیم و نون مفتوحین ابله و الف ابله اندنصرکه
باه مکسوره ابله اندنصرکه ذال معجمه ابله قبل دیمکدر مقصدی چنددر کنیدن معربدر امام بخاری
نقلنده قتاده بن و انس بن ابی اوتان حديث شریف بور و ابی مؤیدر که یورمشدر * ما عرج به
صلى الله عليه وسلم قال آیت علی نهر حافناه قباب للؤلؤ * یعنی بر ارمق اوزرینه کلد مکه ایک جاننده
انجودن قبل و ارایدی دیمک اولور (بنده مسلم رحمه الله علیه بر طریقه بنده دخی انس بن روایت ایشدر که
* بینا اسیر فی الجنة اذا نهر حافناه قباب الدر الجوف و اذا طينه نيسك اذ فر فقال جبريل هذا الكور *
یورمشدر حاصلی چنده کزوب سیر ایندر کن بر ارمغه راست کلدیم ایک جانبی مجوف انجوزدن
قبل ایدی و پاچخی مسک اذ فر ایدی یعنی تیر بوی مسک ایدی جبرائیل علیه السلام خبر و روت
بوا رفق کور ارمغیدر دیدی دیمک اولور (امام بیهقی زوایتده ابی سعید خدری رضی الله عنه
حضرت تباریک روایت ایلدیکی حدیثک مضمونی بودر که بدنجی سمایه چقبوب سدره المنتهی بی کورمشدر
انک هر بر بیراغی بوا منی ستر ایلدر دیمشدر و اول سماده بر چشمه روان اولمشدر کا چشمه سلسبیل دیرلر
انک اباغندن ایک ارمق آبریلور برینه کور دیرلر برینه رخت دیرلر بر اول رحمت ارمغندن
اغسلال ایندم ما تقدم و ما تاخر کاهلرم مقبرت اولندی اندن بنی جنته ادخال ایندیلر بکار جاریه
فار شوکلدی سن کیمک جاریه سبک دیوسوال ایندم زید بن خارنه نک جاریه سیم دیدی دیمشدر
و بر روایت مجتک متبوعه صف ایدوب آتاری قوغه کیدر دیو یورمشدر اندنصرکه بکا جهنمی
کوستر دیرلر کوزدم حق تعالی حضرت تباریک غضبی و عذاب و بلا و مشقتی اول جهنمده در
ا کرانک ایچمه طاشلر و تیمورلر آنلسه اکل ایدر ایدی اندنصرکه بتم یا ندمه قیوسینه قبه دیلدر دیمشدر
بعض روایتلر جبرائیل علیه السلامدن مفارقت ایند کلدنصرکه ایچمه سبک حجاب کجوب مقام قاب
قوسین اودانی به واصل اولمشدر شویله معلوم اوله که بوجایلر مخلوقه کورده در خالق کوره دکلد
زیرا حق تعالی حضرت تباریک حجابدن مزهدر حجاب مقدر و محسوس اوله فی احاطه قیلور خلقت
جمله سی اسماء و صفات و افعال معانی سی ایله اول حضرت تباریک جل جلاله محجوب بلردر بالجله اکر

انسان اکر ساری هر برینک حالجه بر حجابی وارد کیمک حجابی ظلماتی کیمک حجابی نور ایندر
و حضرت حق اقرب مخلوقات خافوندر یعنی عرشی احاطه ایدن ملکر در دخی کرویوندر و انلر
نور مهابت و عظمت و کبریا و جلال و قدس و قیومیتله محجوب بلردر ذاتک صفاتله محجوب اولدیغی کیدر
و محجوبینده طبقات مختلفه اوزره در هر برینک بر درجه سی و بر مقام معلومی وارد و الحاصل
بعض قوم رؤیت نعم ایلله منعمدن محجوبدر نعمی کورر منعمی کورر بوقیاس اوزره بعض دخی
احوال ایلله محمولدن محجوبدر بعض دخی اسبابله مسیدن محجوبدر و بعضیلر علمه علمدن
و فهمله فهمدن و عقلله عقلدن محجوبدر بونلرک جمله سی حجاب نعم عن المنعم و المواهب عن
الوهاب معانستنددر دیدیلر و بعض قوم شهوات مباحه ایلله و بعض شهوات محرمه و معاصی و سبائله
محجوب بلردر بعض قوم دخی مال و بنون و زینت حیوة دنیا ایلله محجوب بلردر دیو یورمشدر * اللهم
لا تحجب قلوبنا عنک فی الدنیا و الا بصرنا فی الاخرة یا کریم * حديث صحیحده انس بن مالکدن
مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم * عرج بی جبریل الی سدره المنتهی و دنا الجبار
رب العزة جل جلاله قتلل حتی کان قاب قوسین اودانی منه فاوحی الی ما ووحی * یورمشدر
حديث شریفک مضمونی شب معراجده حق جل و علا حضرت تباریک لطف و احسانله
فخر انبیا صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریکه تقرین بیاندر و بونده مذکور اولان دنو و تلبیکه
قرب معنویدن عبارتدر سورة النجمده مذکور اوله نک غیر بدر اگرچه کیم لفظده بردر و لکن
معنای مغایر در ز بر اصحیح بودر که آیت کریمه مراد جبرائیل علیه السلامدر اول سورهدن
(ولقد آتاه زله اخری عند سدره المنتهی) قول شریفه و ارمغه جبرائیل علیه السلامک وصی
مذکوردر خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریک بویله تفسیر ایشدر حدیث
صحیحده حضرت عایشه دن مرویدر که * سألت رسول الله صلی الله علیه وسلم عن هذه الآية
فقال ذاك جبريل لم آره فی صورته التي خلق عليها الامر تین * دیو یوردی یعنی فخر عالم
حضرت تباریکه بوا آیتدن سوال ایندم ایندی اول جبریلدر بن اتی کندی صورتده کورمدم الا ایک کره
کوردم دیمک اولور و الحاصل آیتده مذکور اولان دنو و تلبیکه فخر عالم حضرت تباریکه جبریلک
قریشدن عبارتدر اما حدیث شریفده اولان حق تعالی حضرت تباریک قرب معنوی بسندن
عبارتدر قرآن عظیمک لفظی جبریلدن غیر مراد اولدیفته دلالت ایندیکی بر قاج و جهنددر
(بری بودر که علمه شدید القوی یورمشدر شدید القوادن مراد سورة تکویرده قوله وصف اولتان
جبریلدر) (ایکنجیسی بودر که ذومره یورمشدر معنایی حسن الخلق دیمکدر بوندن دخی مراد
سورة تکویرده مذکور اولان کریمدر که اولدنجی جبرائیلدر) (اوچنجیسی بودر که) (فاستوی وهو
بالافق الاعلی) یورمشدر افق اعلادن مراد ناحیه سمادر و استوی دخی جبرائیلک استواسیدر
اما استواء رب العزت که استیلا معنای سیدر اول عرشی استیلادر (در دنجی بودر که) (ثم دخی قتلل)
یورلدقه مراد جبرائیلک دنویدر (بشچیسی بودر که) (ولقد آتاه زله اخری عند سدره المنتهی)
یورمشدر سدره المنتهی قنده اولان جبریلدر فخر کائنات حضرت تباریک بویله تفسیر ایشدر (النجمیسی
بودر که) (ولقد آتاه قول شریفده دخی دخی قتلل قولنده دخی فاستواده وهو بالافق الاعلی قولنده
اولان ضمیرلر دن مراد برنسته درمن غیر دلیل مفسرین یننده مخالفت اولمق جائز دکلد) (بدنجیسی
بودر که حق سبحانه و تعالی حضرت تباریک بودن و تلبیکه ایدن افق اعلاده ایدیکندن خبر و یرمشدر
اول خود افق سمادر بلکه تحتده در ارضه دنو ایدوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
ایشدر دخی اول حضرت تباریک جناب عزنده کمال ادبندن خبر و پروب (ما زاع البصر و ما طغی) یوروب
معنایی فخر عالم حضرت تباریک بصری کوردیکی شیدن میل ایندی و آخره تجاوز ایلدی بلکه

آنی اثبات صحیحله اثبات ایندی دیمکدر یاخود حق تبارک و تعالیٰ حضرت تیری رؤیتنی امر ایندی
 بجایک رؤیتدن عدول ایندی وانی تجاوز ایندی دیمکدر (قاضی رحمه الله علیه بودمکر
 اولسان اینکی وجهله تفسیر اینشدر حاصلی ملوک و سلاطین فارشوسنده طورن مؤدب کیمسه
 کوزلرین نیجه حفظ ایندوب اول مقامک آداب رعایت ایدر ایسه فخر عالم صلی الله تعالیٰ علیه
 وسلم حضرت تیری دخی جناب عزت و قرب حضرتده لایق اولان آدابی شویله رعایت ایندی دیمکدر
 آیت کریمه دن مراد بومعنائی یاندر (فاوچی الی عبده ماوچی) قول شریفک تفسیرده امام جعفر
 صادق رحمه الله علیه بیورمشدر که حبیب حبیب غایت لطفله حبیبینه ملاطفه قیلدی (فاوچی الی عبده ماوچی
 یندی ایندن حق تعالیٰ حضرت تیری غایت لطفله حبیبینه ملاطفه قیلدی (فاوچی الی عبده ماوچی
 بیوردیغی اولدر معناسی کان ماکان و جری ماجری دیمکدر * وقال الحبيب للحبيب مايقول الحبيب
 الحبيب والطيف به الطاف الحبيب بالحبيب فغنى السر ولم يطلع عليه احد ولم يعلم احد ماوچی
 الا الذي اوحي * دیمکدر دیو بیوردی و الحاصل آیت کریمه اول حضرت نه وچی اولندیغی مبعهدر
 مبین دکلدر همنان حق تعالیٰ حضرت تیری قولنه وچی ایندیکی نمته بی وچی ایندی دیمکدر اماوچی
 اولنان نه شی ایدیکی بیان اولماشدر انکیچون (امام جعفر رحمه الله علیه اولان اولدی کیدن کندی
 دوست دوست ایله معامله سین تمام ایندی ماینده اولان سر لری پرده خفاده قالدی نه وچی ایندیکن
 کیمسه یلیدی الاشول کیمسه یلیدی که اکا وچی ایلدی دیمک معناسه آلدی (بعضیلر ایندی آیت
 کریمه ده وچی اولنان اینهم قیلندی عظم شاندن اوزری کانه شویله دیمکدر که اول بر عظیم الشان
 نسندر که اکا کیمسه مطلع اولماز همنان لازم اولان اکا ایمان کنور مکه تعبددر دیمک او اور بعضیلر
 قولنج مبعهدر دکلدر بلکه اخبار وارده ایله مفسردر یعنی نکه وچی اولندی ایسه فخر کاشات
 صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت تیری خبر و برمشدر دیدیلر سعید بن جبر رضی الله عنه بیورمشدر که
 حق جل و علا حضرت تیری رسوله وچی ایدوب (الم اجدک یتیمًا فآوینک الم اجدک ضالًا فهدینک
 الم اجدک عاثرًا فاعینک الم انشرك لک صدرك ووضعا عنک وزرک الذی انقض ظهرك ورفعا لک
 ذکرک) دیو بیوردی حاصلی الم اجدک یتیمًا الم اجدک یتیمًا معناسه در یتیمًا مفعول ثانیدر بو تقدیر جده
 وجود علم معناسه اولمش اولور معناسی بن سنی یتیم یلوب پناهیه المادمی دیمک اولور یاخود اجد
 مصادفه معناسه اولان وجود دندر ترکیه بولقی معناسه اولور یتیمًا حال واقع اولور بو تقدیر جده معناسی
 بن سنی یتیمًا حالده بولوب پناهیه المادمی دیمک اولور او کی تقدیر اوزره وجود یتیمًا معناسه اولور
 تقدیر ثانی اوزره بولقی معناسه اولور قاضی رحمه الله علیه سورة والضحاده (الم یجدک یتیمًا فآوینک) قول
 شریفن بویله تفسیر اینشدر یتیمه بو طریق اوزره سنی ضال یلوب هدایت ایلدی یعنی علم و حکمتدن
 واحکامدن ضال یلوب وچی والهام و نظره توفیق ایله هدایت ایتدی سنی و سنی فقیر و عیال مند
 یلوب سکار بیخ تباردن حاصل اولان ایله سنی غنی قیلدی و بزنسک صندریکی شرح ایدوب مناجات
 حق و دعوت خلقه واسع و متحمل ایتدیکی وسکا اگر کلان نسل لری اوزر کدن ایندر مدکی و نبوتله
 وغیری ایله ذکر جیلکی رفع ایتدیکی یعنی عالم و عالمان اینجده فضیلت نبوت و غیره سنک ذکر جیلک
 ایندی کی دیمکدر بو جلد یعنی عداوت مراد سکا آیدن زمانده نیجه احسان ایدر کد که کلان
 زمانده دخی شویله احسان ایدر دیمکد تنبیه ایدی (و تعلی و قشیری رحمه الله ابتدیلر حق تعالیٰ
 حضرت تیرینک فخر عالم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرت تیرینه وچی ایندیکی یا محمد جنتی انبیا به
 من کبرمه دین حرام ایندم و سار املره سنک امتک کبرمدن حرام ایندم دیمک ایدی دیدیلر بعضیلر
 دخی حوض کوثری فخر کاشات حضرت تیرینه مخصوص قیلدین وچی اینش ایدی دیدیلر
 بونی قشیری رحمه الله علیه ذکر اینشدر و بونی دخی اول ذکر اینشدر که فخر عالم صلی الله

تعالیٰ علیه وسلم حضرت تیرینه وچی ایندیکی سار رساله وچی ایندیکی ایدی زیر کلام قدیمه
 (ما یقبل لک اذا قد قبل للرسول) بیوردی بوندن فهم اولور که املره وچی اولنان نه ایسه فخر عالم
 حضرت تیرینه دخی وچی اولنان اول اوله بعض علما دخی وچی اولنان بش وقت نماز ایدی دیدیلر الله اعلم
 بحقیقه الحال (و بعض اخبار اسرا ده این مرزوق رحمه الله علیه ذکر ایندیکی اوزره واردا و لشددر که
 پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت تیری قرب حضرتده مقام قاب قوسین او ادنی به وصول
 بولدقده ایندی * اللهم انک عذبت الامم بعضهم بالحجارة و بعضهم بالحسف و بعضهم بالمسح فا
 انت فاعل بامتی * یعنی یارب تحقیق اسن ام سالفه عذاب دنیوی فی مسلط قیلدک بعض امتک اوزرینه
 طایرلر باغدردک و بعضی یره کچوردک و بعضی صورت انسانیه دن دوند روب غیر حیوانات
 صورتیه قویلک پس بنم اتمه نیلیه جک سین دیدی الله تعالیٰ حضرت تیری بیوردی * انزل علیهم
 الرحمة وابدل سبائهم حسنات ومن دعانی منهم لیبتنه ومن سألنی اعطینته ومن توکل علی کفینته
 و فی الدنيا استر علی القضاة و فی الآخرة اشفعک فیهم واولان الحبيب یحب معاتبه حبیبه لما خاسبت
 امتک * یعنی سنک امتکه ایدر حکیم بودر که اوزر یتیمه رحمت ازال ایلرم و کاهلرین خیرات و حسناته
 تبدیل ایلرم و انتردن بر کیمسه که بکادعا ایله بن تلبیه ایدرم یعنی دعاسنی حسن قبول واجابت ایله
 تلقی ایدرم و سؤال ایدر یتیمه اعطا ایلرم و بکاتوکل ایدر یتیمه کفایت ایدرم حاضیلرینک عبون بن
 دبیاده سزایدوب آخرتده انلر حقنده سنک شفاعتکی مقبول ایدرم اکر دوست دوستک
 معاتبه سین سومییدی سنک امتکی محاسبه قیلایدیم دیو بیوردی و فتا که فخر عالم حضرت تیری
 مقام معلومدن رجوع ایتک دیلدی ایندی یارب هر سفر دن کله نیک برارمغانی اولور بنم اتمه ارمقام
 ندر حق تعالیٰ حضرت تیری بیوردی * انالهم ما عاشوا و انالهم اذا ماتوا و انالهم فی القبور
 و انالهم فی النشور * یعنی مادامکه حیاتده اولر بن انلر کله یلیم و فوات ایتدک لری زمانده بن انلر کله
 یلیم و قبرلر نده یلیم و نشور نده یلیم دیمکدر مراد بواتمه هر حالده عون و غنائین قرین و مصاحب
 فطفره لطف و احسان املره دائما متواصلدر متفک اولمز دیمکدر حدیث شریفده واقع اولان
 لامر مع معناسه در تنکیم بویتمده اول معنایه کلددر * فاما نفر قناکانی و مالکنا * بطول اجتماع
 لم یبت لبلة معا * مع طول اجتماع دیمکدر (معلوم اوله که پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام
 حضرت تیرینک لبلة معراجده برب العزیز کوردیکنده علما رحمه الله تعالیٰ قدیمًا و حادًا اختلاف
 ایدر کلددر امام بخاری رحمه الله علیه روایت اینشدر که مسروق رضی الله تعالیٰ عنه
 ایندی ام المؤمنین عایشه دن سؤال ایدوب * یا امته هل رأی محمد ربه * دیدیم یعنی ای بنم انام عایشه
 فخر کاشات حضرت تیری تکرری تعالیٰ حضرت تیرینی کوردیمی دیدیم ایندی * لقد قف شرری
 بما قلت این انت من ثلث من حدثک هن فقد کذب من حدثک ان محمد رأی ربه فقد کذب *
 اندنصکره (لاندکره الابصار و هو یدرک الابصار و هو اللطیف الخیر) دخی (وما کان لبشر
 ان ینکلمه الله الا وحیا او من وراء حجاب) آیت کریمه لری اوقودی اندن ایندی * ومن حدثک انه یعلم
 ما فی غد فقد کذب * اندنصکره (وما تدری نفس ماذا تکسب غدا) آیت کریمه سین اوقودی اندن
 * ومن حدثک انه کتم فقد کذب * اندن (یا ایها الرسول بلغ ما نزل الیک من ربک) آیتن اوقودی
 اندن * واکنه رأی جبریل فی صورته مرین * بیوردی و بالجملة حضرت عایشه کلامک محصلی
 بودر که یامسروق زنه سار غافل اوله هر کیمسه که سکا اوج نسته دن خبر و یریلان سویلر اول
 بر کیمسه که فخر عالم حضرت تیری رب سنی کوردی دیه یلان سویلر یرا حق سبحانه و تعالیٰ
 حضرت تیری قرآن عظیمده بیوردیغی اوزره آتی بصرا حاطه قیلر کورلکه قابل دکلدر و انک بشره
 سویلدیکی وچی طریقه در یاخود وراء حجاب ندر یوخسه معاینه طریقه در دکلدر و بر کیمسه که

سکایارین نه اوله جفتن اول ییلوردیه تحقیقا بلان سوزلر را قرآن عظیمده بیان ییورلشدیر که
عم غیب الله تعالی حضرت ترینه مخصوص صدر و بر کیمسه که سکافخر کائنات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تری کتم ایتدی دیه یعنی حق تعالی حضرت ترینک وحی ایتدیکن صافلدی سوزلدی
دیه اول بلان سوزلر را حق تعالی حضرت تری قیلندن اول مأموردیر که کاتزال اولسان شئی
تبلغ ایدیه صافلیه تکرری تعالی حضرت ترینی کورمک اولمادی لکن جبریلی ایکی کره کندی
صور تده کوردی دیو ییوردی امام مسلم نقانده عایشه رضی الله عنہان بوعبارہ ایله مرویدر که
* من حدثک ان محمدا رأی ربه فقد اعظم الفریه * یعنی شول کیمسه که سکامحمد ربستی کوردی
دیو خبر و بر تحقیقا اول کذب ییوندی حاصلی فخر عالم حضرت ترینه حق سبحانه و تعالی حضرت ترینی
کوردی دیان کذب و افترای ایلدی دیمکدر (امام نووی رحمه الله علیه غیره تبعاً
ییوردیکه حضرت عایشه رؤیتک وقوعی حدیث مرفوع ایله نفی ایتدی اگر کندیکنک خاطر ندیه
حدیث مرفوع اولایدی آتی ذکر ایدر ایدی همان آیت کریمه نیک ظاهرینه اعتماد ایلدی
حال بو که صحابه کرامدن بعضی بو کلامده حضرت عایشه به مخالفت ایلشدیر فخر اصحابدن بر کیمسه
بر سوز سوز یلسه یه اصحابدن بعضی آخرا کا مخالفت ایلسه اول سوز حجت اولد یفته علما ک اتفاق
وارد حاصلی حدیث مرفوع اکا دیر که روایت ایدن کیمسه فخر کائنات حضرت تریندن
ایشتدم بویله ییوردی دیو روایت ایلله عایشه صدیقہ رضی الله عنہا بویله دیمدی بلکه آیت
کریمه نیک ظاهرندن فهم ایتدیکی اوزره باری تعالی حضرت تری کورمک ممکن دکلدر رسول الله
حضرت تری دخی کورمدی دیو ییوردی بوسوز حضرت عایشه نیک کندی اجتهاد ایدر بومقوله
امورده صحابه کرامدن اتفاق واقع اولوب یا خود سکوت واقع اولور ایسه اول قول بزه حجت اولور
اکا کوره اعتقاد و عمل ایدره زامان بویله که برندن مخالفت واقع اوله اول قول حجت اوله مز امام
نووی نیک دیدیکی بودر (لکن حافظ ابو الفضل العسقلانی رحمه الله علیه ایدر نووی بوسوز ندیه
این خزیمه به تابع اولشدیر بوجیب نسته در که عایشه وقوع رؤیتی حدیث مرفوع ایله نفی ایتدیکنه
جزم ایدیه باوجود که صحیح مسلمده عایشه دن حدیث مرفوع ثابت اولشدیر نووی رحمه الله علیه
صحیح مسلمی شرح ایتشدیر بویله ایکن ینتدارک ایتمک غریبدر ایدی امام مسلم قنده وارد
اولشدیر که بر کون مسروق رضی الله عنه حضرت عایشه به بو بایدن سوز آجدی دخی
عایشه رضی الله عنہا ایتدی بو خصوصی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینه
بوامندن سؤل ایدنلرک اولی بنم بر کون رسول الله حضرت ترینه * هل رأیت ربک * دیم * لانما
رأیت جبریل منهبطا * دیو ییوردی یعنی ربکی کوردیکی دیم ربمی کورمدم اثبوق
جبرائیل علیه السلامی اشاغه ایتدیکی حالده کوردم دیمک اولور حاصلی حضرت عایشه دن
حدیث مرفوع ثابت اولشدیر اما بو قدر وار که حضرت عایشه نیک آیت کریمه ایلله احتیاج ایتدیکنه
ابن عباس رضی الله عنہما مخالفت ایلشدیر (امام ترمذی رحمه الله علیه ابن عباس حضرت تریندن
روایت ایلر که بر کون * رأی محمداً به * دیدی یعنی محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
ربستی کوردی و حق تبارک و تعالی حضرت تری (لاندیر که الابصار) دیمدی رسول الله
حضرت تری اتی نیجه کوردی دیدیلر * و بحک ذاک اذ انجلی بنوره الذی هو نوره * دیو ییوردی یعنی
وای سکاول کورلیدیکی سوز مادمدر که کندی نور ذاتی ایلله انجلی ایلله دیدی * و قدر رأی ربه مرتین *
دیدی یعنی تحقیقا فخر عالم حضرت تری ربستی ایکی کره کوردی دیو ییوردی (امام قرطبی
رحمه الله علیه ایدر آیت کریمه ده الابصار جمع محلی باللامدر بو تقدیر اوزره تخصیصی قبول
ایلر حاصلی کورمک کافرله مخصوص صدر انلر کورمزل شکیم آیت کریمه ده (کلا انهم عن ربهم

بویند لمجبوبون) ییورلشدیر بونک مقتضاسی بودر که قیامت کوننده کفار حق سبحانه و تعالی
حضرت ترینک دیدارین کورمیهل لاندیر که الابصار دن مراد بودر اما مؤمنلر مشاهده قیله جفی
(وجوه بویند ناضرة لی ربهها ناظره) آیت کریمه سبله ثابت اولشدیر پس آخرتده کورمک جائزدر
زیرا وقتین مرقی به نسبت منساویدر دیو ییوردی فی الحقیقه بو استدلال کوزل استدلالدر
(قاضی عباس رحمه الله علیه ایدر رؤیه الله عقلا جائزدر عقلا ده بونی محال کورر نسته بو قدر
و جواز ینه موسی علیه السلام سؤالی دیلدر (رب انی انظر الیک) دیوب حق تعالی حضرت ترینه
یارب بکادیدارک کورمستی کوریم دیدی انبیا محال اولان نسته بی دیلر پس معلوم اولدیکه
رؤیه الله جائز ایش اندن ایتدی شرح شریفده رؤیتک استحلال و امتناعنه دلیل بو قدر (لاندیر که
الابصار قول شریفی ایلله منع رؤیه استدلال ایدنک حجتی بو قدر زیر آیت کریمه ده تاویلات
مختلفه وارددر دیو ییوردی (ابن ابی حاتم اسماعیل بن علی بن روایت ایتدیکی بودر که آیت کریمه نیک
تاویلند * هذا فی الدنیا * دیملدر یعنی رؤیت دنیاده دیو ییورمشلر (بعضیلر لاندیر که الابصار
ای جمیعها دیو تاویل ایتدی یعنی جمیع ابصار مشاهده قیلر بعضی قیلور دیمکدر اول
مشاهده قیلانلر مؤمنلردر که آخرتده رؤیتلری آیت کریمه ایلله ثابت اولشدیر (ومعزله طائفه سی
بو آیتدن کندی فهملر ینته بناء الله تعالی حضرت ترینک رؤیتی جائز دکلدر نه دنیاده کور ییور
ونه آخرتده دیدیلر جواز ینته دلیل اولان آیت اخرا یه نظر ایتدیله اهل سنت و جماعته مخالفت ایتدیله
و کتاب الله و سنت رسول الله جهل ارتکاب ایتدیله کتاب اللهده جواز ینته دلالت ایدن آیتلر
ذکر اولان آیتلردر که بری (وجوه بویند ناضرة لی ربهها ناظره) قول شریفدر مؤمنلر کورمک جائز
ایدیکنه بو آیت کریمه نیک دلالتنده شبهه یوقدر و بری (کلا انهم عن ربهم بویند لمجبوبون)
قول شریفدر بو دلالت ایلر که کفار کورمیهل (امام شافعی رحمه الله علیه بو آیت دلالت ایلر که
مؤمنلر قیامت کوننده تکرری تعالی حضرت تریندن محجوب اولیلر دیملدر یعنی پرده حرمانده قالمیلر
قیامتده دیدارین مشاهده ایدلر دیمکدر و ستنده دلیل بودر که صحابه کاردن ابو سعید و ابو هریره
و انس ابن مالک و جبریل و صهیب و بلال و دخی نیجهل فخر کائنات حضرت تریندن روایت ایتلدر که
تحقیقا مؤمنین دارا آخرتده عرصانه و جنان روضه لنده حق سبحانه و تعالی حضرت ترینک دیدارین
مشاهده قیلسهل کر کدر بعضی علما دخی ایتدیله اثبات رؤیت ایلله نفی ادراک ینتنده منافات یوقدر
زیرا ادراک رؤیتدن اخصدرفی اخصدرفی اعم لازم کلر دیدیلر و بویله دیانلر دخی نفی اولان
ادراک نه نسته در دیو اختلاف ایتدیله کیمی ایتدی معرفت حقیقتدر زبیرا اگر چه کیم مؤمنلر
تکرری تعالی حضرت ترینی کوررلر اما کندیدن غیری کیمسه حقیقتن بیلر شکیم قری کورنلر
مشاهده قیلورلر اما حقیقتی ندر ادراک ایتدیله بر شیک رؤیتی انک حقیقت و ماهیتی ادراک غیریدر
دیدیلر بعضیلر دخی ایتدیله ادراکدن مراد احاطه در و عدم احاطه دن عدم رؤیت لازم کلر نته کیم
عدم احاطه بالعلمدن عدم علم لازم کلر دیدیلر (صحیح مسلمده * لا احصی ثناء علیک انت کما انیت
علی نفسك * وارد اولشدیر معناسی یارب سن کندی نفسکه ثناء ایتدیکنک کیمی سکائیده مزم دیمکدر
بویندن لازم کلر که رسول الله حضرت تری حق تعالی حضرت ترینی هیچ ثناء بیه بودخی بویله در احاطه
اولمقدن رؤیت اولمقی لازم کلر دیدیلر (بعضی علما دن مرویدر که ییورمشلر رب العزه کور ییلور
اما ادراک اولمیز زبیرا ادراک احاطه دن و درک غایتدن عبارتدر باری تعالی جل ذکره غایت و نهایتدن
سزده و مقدسدر اگر کورمیز دیانلر حضرت موسایه لن ترانی ییوردیغندن آلورلر ایسه و حرقان
تایید اوزره نفی مقیددر برلر ایسه سوزلر نیک وجهی یوقدر بلکه حق تعالی حضرت ترینک یوقدر
شریفی رؤیتک جواز ینته اوضح ادله در زیر اگر محال اولایدی جواز رؤیته معتقد اولانلر ضال
و کافر اولمقی لازم کلور ایدی بر کیمسه که حق تعالی حضرت تری اتی رسالت و نبوته مختار ایدوب انواع

فضائل و کرامات ایلہ تعظیم ایدہ و شرف کلامیله مشرف و مکرم قلوب افضل اهل زمانه قبله
 و دلائل و براهین معجزه ایلہ مؤید ایلہ بواصل کیمسه حق جل و علا حضرت تلمیذیه جائز اولیان
 معنایی نیجه جائز اعتقاد ایلر و بر امر که علم غیبه متعلق اوله انبیادن اکاشک و رب نیجه متصور
 اولور ایدم آیت کریمه فی حضرت موسی علیه السلام اعتقادیه کوره جواز رؤیته جل ایتک واجد
 و لکن بوقدر وارد که موسی علیه السلام همان اول ساعتده کورمک جائز اولور ظن ایتش ایدی
 حق تعالی حضرت تلمیذیه جوابی شمدی کوره مزمن یا موسی دیمک ایدی موسی علیه السلام
 کله جکده کورمک دیلدیکه نفی مآله صرف اولنه یعنی کله جکده کوره مزمن دیمک اوله جواب
 سؤاله مناسب اولور دیمشدر (قاضی بیضاوی رحمه الله علیه دخی تفسیرینده دیمشدر که بواتده
 رؤیه الله فی الجملة جائز ایدیکه دلیل وارد زریرا طلب مستحیل انبیادن بحالدر خصوصه که
 جهل بالله ایتضا ایلہ انکیچون حق سبحانه و تعالی حضرت تلمیذیه ان ترانی دیور د ایلدی
 ان اری دیمدی دیمشدر یعنی اگر حق تعالی حضرت تلمیذیه کورمک جائز اولسه حضرت موسی
 طلب ایتدیکی زمانده سن پی کوره مزمن دیمز ایدی بلکه بن کورمک دیر ایدی بویه دیمدی امدی
 معلوم اولدیکه دیلدیکه قولنه دیلدیکه زمانده کورمک جائز ایتش (قاضی عیاض رحمه الله علیه
 ابی بکر هذیلدن نقل ایلر که آیت کریمه ده مراد شویله دیمکدر که دنیاده بشر بکا نظر ایتکه فحاصل
 دکلدر نظر ایدن طاقت کتوره مز هلاک اولور بهض سلف و متأخر بن یورمشدر که دنیاده
 رؤیه الله مختدر زریرا اهل دنیاک ترکیبی ضعیفدر قوتلری آزد و جمیع احوالی تغییر اوزره در
 قابل زوال و فساد بوجه تلمیذیه رؤیته طاقتلری بوقدر امدار آخترده ترکیب آخراوزره قیلنوب
 قوت ثابته و باقیه و یریلوب نور بصر و بصیرتلی کمال بولدقده رؤیته قادر اولور امام مالک
 رحمه الله علیه یورمشدر که تلمیذیه حضرت تلمیذیه دنیاده کورمک زریرا بقدر باقی اولان قانی کوز ایله
 کورمک امدار آخترده باقی کوزل و یرلدکده باقی باقی ایله کوریلور دیمشدر پس بونیاده
 کورمک جائز اولدینی بشرک ضعیف ترکیبندن اولیحق باری تعالی حضرت تلمیذیه قادر در که
 دیلدیکه قولنه قوت ترکیب و کمال قدرت اعطا ایلده دخی دنیاده کوریته بونده اصلا عقل قبول
 ایتیه جک نسبه بوقدر صحیح مسلمده بونفرقه فی مؤید اولور حدیث وارد اولشدر و الحاصل دنیاده
 رؤیت اگرچه عقلا جائز در اما سماعیه در لکن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذیه
 رؤیت ایتات اید کیمه متکلیفک موم کلامده داخل اولمک دیمک جائز در دیورمشدر که
 بوسوزک محصلی بودر که دنیاده رؤیت جائز ایدیکه عقل محال کورمک امدانیا محال ایدیکه
 بهض حدیث شریف وارد اولشدر و لکن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذیه
 اوله یورمقدن دنیاده یتدخی کورمک دیمک چقمز کنیدی کورمک جائز اولور مثلاً خواص
 حرم سلطانیدن بر کیمه طشره چقبوب از باب دیوانه بوکون پادشاه کورمک دیو خبر و یرسه
 بوکلامدن یتدخی کورمک دیمک موم کلام (امام عبدالرزاق حسن بصری حضرت تلمیذیه
 روایت ایلر که * ان محمد اری ربه * دیو عین الملش و ابن خزیمه رحمه الله علیه عروقه بن الزبیردن
 اخراج ایتشدر که پیغمبر علیه الصلاة والسلام حضرت تلمیذیه حق سبحانه و تعالی حضرت تلمیذیه
 کوردی دیو اثبات ایتشدر جمیع اصحاب ابن عباس دخی بوکافائل اولمشدر و کعب الاحبار
 و زهري و غیر یلر حزم ایتشدر و ابو الحسن الاشعریک و اکثر اتباعک قوللری بودر
 (امام ابن کونی بیهی کوردی یوخسه توکل کوزی بیهی کوردی بونده اختلاف ایتشدر
 ابن عباس حضرت تلمیذیه اخبار مطلقه وارد اولشدر یعنی خبرک بهضنده همان کوردی دیو
 یورمشدر اما فنی سبله کوردی تفصیل ایتشدر و بهضنده تفسیر ایتشدر و س واجد که اخبارک

مطلق مقیدیه جل اولنه وثبوت رؤیته دلالت ایدن احادیث شریفه ک جله سندن بری بودر که
 امام نسائی رحمه الله علیه اسناد صحیح ایله اخراج ایدوب خاکم تصحیح ایتشدر عکرمه طریقندن
 ابن عباس حضرت تلمیذیه هر ویدر که * انجیون ان تكون الخلة لایراهم و الکلام لموسی و الرؤیه
 لحمد * دیو یورمشدر یعنی خلیل لک ابراهیم و کلیمک موسایه و رؤیت محمد مصطفی صلوات الله
 علیهم اجمعین حضرت تلمیذیه مخصوص اولدین من عجلار مبسر دیمک اولور (بری دخی
 بودر که امام مسلم رحمه الله علیه ابو العالیه طریقندن ابن عباس حضرت تلمیذیه روایت
 ایتشدر که (ما کذب الفواد ما رأی) قول شریفک تفسیرینده * رأی ربه بقواده مرتین * دیو
 یورمشدر یعنی مفخر موجودات علیه اکل الصلوات افتد بمن حضرت تلمیذیه تکریم تعالی حضرت تلمیذیه
 ایتکی کره قلیله کوردی دیمکدر یتد طریق عطاسدن ابن عباس حضرت تلمیذیه * زاه بقیله *
 دیو روایت ایتشدر و بوندن دخی صریح بودر که ابن مردویه طریق عطاسدن ابن عباس
 حضرت تلمیذیه * لم یر رسول الله صلی الله علیه وسلم و انما رآه بقیله * دیو روایت ایتشدر و الحاصل
 بوحدیث شریفده رؤیت کوز ایله اولما یوب همان قلب ایله اولدینی ظاهر در بونفقدیرجه
 ابن عباسک ایتشدر حضرت عایشه ک نفین جع ایتک قابلدر حضرت عایشه کوزمدی
 دیلدیکه باش کوزی ایله کوردی دیمکدر ابن عباس حضرت تلمیذیه کوردی دیلدیکه کوزی ایله
 کوردی دیمکدر و لکن امام طبرانی رحمه الله علیه اوسطینده ابن عباس حضرت تلمیذیه زجال ثقات
 اسنادی ایله روایت ایتشدر که * ان محمدا صلی الله علیه تعالی و سلم رأی ربه مرتین مره بصره
 و مره بقواده * دیمشدر یعنی تحقیقا فخر کائنات حضرت تلمیذیه زبسی ایتکی کره کوردی بر کره مبارک
 کوزی ایله بر کره قلب شریفه کوردی دیو یورمشدر شویله معلوم اوله که قلب ایله کورمکدن
 مراد مجرد حصول علم دکلدر زریرا فخر عالم حضرت تلمیذیه علی الدوام عالم بالله ایدی بلکه مقصود
 اکا حاصل اولان رؤیت قلب شریفده خلق اولندی غیر یرله حاصل اولان رؤیت کورمک خلق
 اولدینی کی دیمکدر و عقلا رؤیته آلت مخصوصه اولتی لازم دکلدر یعنی اگرچه کیم بحسب
 العاده رؤیت کوز ایله اولور و لکن حق سبحانه و تعالی حضرت تلمیذیه قادر در که کورده قودینی
 حالنی بر آخر عضوده قویه آنکله رؤیت حاصل اوله (و ابن خزیمه انس بن مالکدن اسناد قوی ایله
 روایت ایتشدر که * رأی محمد ربه * دیو یورمشدر) و صحیح مسلمده ابی ذر رضی الله عنه هر ویدر که
 ایتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذیه بوخصوصدن سؤال ایتدم یعنی یا رسول الله
 ربکی کوردکی دیدم * نورانی اراه * دیو یورمادی و لفظ مذکور * ای حجابی نور کفیف اراه *
 دیو تفسیر ایتشدر یعنی حجابی نور در بن آتی نیجه کورمک نور بنی کورمکدن منع ایتدی دیمکدر دیلر
 امام احمد رحمه الله علیه روایتینده * رأیت نورا * دیو یورمشدر اما حق تعالی حضرت تلمیذیه
 ذات شریفی نور اولتی محال قسمندر زریرا نور جسمدر تکریم تعالی حضرت تلمیذیه جسم اولقدن
 مزهدر و الحاصل بومشله ده اختلاف ایتشدر بعضی رؤیت واقع اولدی و بعضی اولمادی
 دیمشدر اولدی دیاندر دخی رؤیت کوزی ایله می یوخسه کوکل کوزی ایله می واقع اولدی
 دیو اختلاف ایتشدر و هر برینک بدلیلی وارد ظاهر یتد کوره تمسک ایتشدر حقیقت حال
 حق تعالی حضرت تلمیذیه مقصودر انکیچون (امام قرطبی رحمه الله علیه مفهم آدلو کاتبینده
 توفیق ترجیح ایتشدر اول بودر که بومشله ده بر جانیه جزیم ایتوب توقف ایدم زریرا بوباده دلیل
 قطعی بوقدر تمسک ایتدکلری ظواهر متعارضه در هر بری قابل تأویلدر و مشله عملیاندن
 دکلدر که بونده ادله ظنیله ایله اکتفا اولنه بلکه اعتقاد ایتدندر بونده اکتفا اولمک اولدیل قطعی
 ایله اولنور مادامکه دلیل قطعی اولیه بر جانیه اعتقاد جائز دکلدر و حدیث اسراده * فرض

علی الصلوة * پیور شد در برنسته که رسول الله حضرت تری بنه فرض اوله امانته دخی فرض اولور
مکر که مستثنی اوله دون نمازی وقوف شلق نمازی کبی خصائصدن اوله بونلر اول حضرت
واجب ایدی امانته واجب دکلردر وهرنسته که امانته فرض اوله اول حضرت نه دخی فرض اولشدر
(امام نسائی نقلنده انس بن مالک رضی الله عنه رسول الثقلین صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری بن روایت ایلر که * فقیل لی انی یوم خلقت السموات والارض فرضت علیک وعلی
امتک خمین صلوة فقم بها انت وامتک * پیور مشلردر یعنی لیلته استرااده بحجاب ملک و ملکوتی
سیرایت دکلرند نصکره بکایدنلر که تحقیق بن سموات وارضی خلق ایتدی کیم کون سکا وامتک اللی
وقت نماز فرض ایتدی من وامتک اول اللی وقت نمازی اقامت ایدک دینلدی دیمکدراند نصکره
تفصیل سابق اوزر مقام متاجاندن دونوب موسی علیه السلامه اوغرا یوب اولدخی نه واقع اولدیفن
سوال ایدوب نمازیش وقت فالنجه نه معاملات جاری اولدیفن تمام ذکر ایتشدر موسی علیه السلام
سنتک امتک اللی وقت نمازه قادر اولماز دیوب سن وامتک قادر اولماز سن دیمکی اول ایدیکه فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری کندبسی عاجز دکل ایدیکه مقرر ایدی بلکه دخی زیاده قدر
ایدی قیلدجه شوق غالب اولور ایدی * قره عینی فی الصلوة * پیور مش ایدی غایت صفا و سروری نماز
ایچنده ایدی (عارف بن ابی جره رجه الله علیه نماز لیلته معراجده فرض اولدیفن حکمتده
ایدر اول کیجه که فخر کائنات حضرت تری سمواته عروج ایلدی ملائکه نلک عبادت تری کوردی
کیمسی قیام ایلر قعود و سجود ایتر کیمسی رکوع ایلر قیام و قعود و سجود ایلر کیمسی سجود ایلر
غیر سن ایلر آندن حق سبحانه و تعالی حضرت تری جله سنتک عبادت برکتمده جمع ایدوب امت
تحمیه اعضا ایلدی تاهر کیمسه که شرائط و آداب و اخلاص ایله آتی ادا ایلده جیع ملائکه نلک
فیضیت عبادت و طاعت تری تحصیل ایده یوامته نماز خصوصتده موسی علیه السلامدن واقع
اولان عنایت غیردن واقع اولماشدر یومعنایه ابوسعید روایتده رسول اکرم و بی محرم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری دخی اشارت ایدوب * فررت بموسی ونم صاحب کان لکم *
پیور مشدر و موسی علیه السلام تخفیف صلوة نیجه باعث اولدیفن ذکر ایتشدر (امام طبرانی
و یازار روایتلریده وارد اولان ابی هریره روایتده دخی اشارت ایدوب * کان موسی اشد هم علی حین
مررت و خبر هم لی حین رجعت * دیو پیور مشلردر اول اوغرا یوب کدیکمه موسی بکا کیر و قلاتندن
اشد ایدی صکره رجوع ایدوب کلدیکمه انلرک بکری ایدی دیمشدر ز بر اول موسی علیه السلام
بر غلام بند نصکره معوث اولدی بنم اعتقادنک امنی جسته چوق کیرسه کرکدر دیو غبطه ایدوب
اغش ایدی صکره دن فخر عالم حضرت تری سنک امتک بود کلو نمازه طاقت کتور مرمر وار جناب
اللهدن تخفیف طلب ایلده دیو اخطار ایتش ایدی بود کلو تخفیف مؤتبه اول باعث اولش ایدی
فخر کائنات حضرت تری سنک صکره دن اول غیر یلرندن خبر اولدی دیمکی بودر (امام سهیلی
رحمه الله علیه پیور دینی اوزره حضرت موسایک بواقت حقیقه عنایت اوشفتنی اول ایدیکه سابقا
ذکر اولیان اوزره الواحد بونلرک فضل و شرف تری کورمش ایدی و کندی امنی اولدقلرین
نمی ایتش ایدی حق تعالی حضرت تری آبرامت اجددر دیو جواب و برمش ایدی هر مرتبه ده
بویله جواب و یوب آخر موسی علیه السلام یارب ایدمی بی انک امتدن قبل دیمش ایدی بوجمتدن
مناسبتی وار ایدی کندی قوم قبیله سینه سعی و همت ایدلر کی یوامته سعی و همت ایلدی دیو پیور دینی
(امام قرطبی رجه الله تعالی علیه ایدرا حتملدر که حضرت موسایک امنی غیر یلرندن زیاده صلاح ایله
مکلف اولوب عاجز اولدقلری ایچون امت محمدی اسر کوب بویله ایتش اوله و یومعنایه
در حین امتک قیلک * دیمکی دلالت ایلر دیمکی بعض اهل الله کلامده واقع اولمشدر که

وقتا که حضرت موسی حق سبحانه و تعالی حضرت تری سنک دیدار بن طلب ایتدی به سر اولدی شوق
و حرارتی قلبده قالدی و فخر انبیاء صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بنه رؤیت ارزانی پیور دیمکی
موسی علیه السلام یلور ایدی باری تعالی حضرت تری سنک جالن مشاهده قیلانی کورمکدن کال لذت
الدیه ایچون تکرار بتکرار فخر کائنات حضرت تری بنی جناب عزته کونده روب صلا احوالن عرض
ایتدر ایدی دیدیلر و هر کشتی کندی ذوقنه و مشربنه کوره بوجه بیان ایلدی روایت اولنور که
سفر معراجدن رجوع ایتدی کی زمانده بیت المقدس دن مکه به کلور ایکن بولنه قریشک کار بایلرین
کوردی بغدادی بوکتمشدر کلور ایدی ایچلر نه برار کلدیه و وار ایدی یوکنش بر غراری آق و بر غراری
سیناه ایدی فخر عالم حضرت تری دونه نلک برابر نه کلدیکی کبی دوه اور کوب ییقلدی بر روایتده کلر بان
خلق بر دوه ضایع ایتشدر ایدی ارالندن فلان نام کیمسه کوروب قطاره قاندی و رسول الله حضرت تری
ایتدی کار بانه سلام و بر دم ارالندن بعض کیمشدر بو آواز محمدک آواز بدریدی دیو ذکر ایتدیلر
اندن خواجده کائنات حضرت تری قبل الصبح مکه به کلوب و کوردیکندن قومه خبر و بریدی
و سوزیلدیکم سوزک شهادی بودر که فلان رده سنک کار بانکره راست کلدیم دیو نشانلرین و احوالن
بیان ایلدی دخی بر دوه بن ضایع ایتشدر ایدی فلان کیمسه بولوب کتوردی دخی فلان رده قوتدیلر
وسره فلان کون ان شاء الله کلور دیو خبر و بریدی اول کون اولیحق خلق یحییقوب منتظر اولدیلر
نصف نهاره قریب زمانده کار بان کلدی فخر کائنات حضرت تری خبر و بریدی اوزره بولدیلر
دخی اول دوه که بری آق و بری سیاه غرارل کتور ایدی قریشه انک وصفن ایتش ایدی اول جله دن
ایلر و کلدی بر روایتده کار بان نه کون کلور دیو سوال ایتدیلر کونده چار شنبه کون کلور دیو خبر و برمش ایدی
اول کون اولیحق فنی اکلندیلر کلدیلر حتی کون باعملو اولدی فخر کائنات حضرت تری دعا ایلدی
تکری تعالی حضرت تری کونشی با تمقندن نهی ایتدی حتی غروب ایتدین کار بان کلوب بتمشدر
(حضرت عایشه دن مرویدر که پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت تری اول کیجه که
مسجد اقصایه اسرا ایتدیلر صباح اولیحق خلقه خبر و بر مکه باشلدی ایمان کتورمشلردن
بر طائفه مرند اولدیلر و مشرکین حضرت ابی بکره کلدیلر مصاحبک بو کون شو اصل غریب
سوز سوزیلدی سن بو کاینانور مبدل دیدیلر ابو بکر ایتدی کرچک بوسوزی سوزیلدی نمی دیمدیلر
ایتدی اگر سوزیلدی ایه کرچکدر ایتدیلر یا ابابکر سن بواصل سوزه ایتانور مبدل ایتدی نمی
یونندن ابعده صباحده و اخشامده کوکلر خبرین و برسه تصدیق ایدرم دیدی ابو بکر رضی الله عنه
انکیچون صدیقله تسبیح اولندی حاکم رجه الله علیه مستدرکنده بویله روایت ایتشدر (ابن
اسحق روایتده بودخی مذکوردر که ابو بکر الصدیق رضی الله عنه اورادن طوروب فخر کائنات
حضرت تری سنک خدمته کلدی یارسول الله مشرکین سنکیچون بو کیجه بیت المقدسه واردم دیو
سویار دیدیلر کرچکبدر دیدی رسول الله حضرت تری نعم دیو پیور دینی ابو بکر رضی الله عنه ایتدی
یا نبی الله بیت المقدسک اوصافن بکاسویله بن آنده وارمیشم دیدی بوسوزدن مرادی کندینه
اعتقاد کلک دکل ایدی بلکه صد فی ظاهر اولغیچون سوزیلدوب قومه ایتشدر مک ایدی
زیرا حضرت ابو بکره اعتمادلی وار ایدی اول تصدیق ایدیمک مخالفت ایده مرز ایدی ملزم
اولور ایدی یوخسه کندبسی ایتشدر کی تصدیق ایتش ایدی اندن حسن روایتی اوزره
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی کوزمدن حجاب رفع اولندی حتی بیت المقدسه
نظر ایتدیم اندن بشلدی بیت المقدسک اوصافن ابو بکره بر رخبر و بریدی هر بار که برنسته سندن
خبر و برسه ابو بکر رضی الله عنه صدقت اشهادک رسول الله در ایدی امام بخاری نقلنده خلی الله لی
بیت المقدس دیو پیور مشدر یعنی بیت المقدس ایله بنم مابینده اولان حجابلری کشف ایتدی

حتی بیت المقدسی آشکاره کوردم دیمکدر (امام مسلمانانده * فستالونی عن اشیاء لم یتها فکرم بت کربا
شدید الم اکرب مثله قط فرغه الله لی انضر الیه مایسألونی عن شیء الا انبأهم به * بیورمشدر
معانی خلق بکابعض نه لردن سؤال یتدیلر که بن آتی اوجه خاطر یه المامش ایدم بوبله واقع
اولیحق فقی یحضور اولدم شوبله غم چکد مکه هرگز اول اصل غم چکم بکا واقع اولادی اندن
حق تعالی حضرت تیری کوزمدن حجابی رفع ایتدی بیت المقدسه نظر ایدرم رننه دن
بکا سؤال یتدیلر الابن انلره اندن خبر ویردم دیمکدر (امام احد و بزار روایتلرند مسجیدی
کنوروب دار عقیل یاتنده قودیلر بن نظر ایدوب دخی انلره اوصافن سوبلر دم دیو بوره شلر
ویوندم استحالیه یوقدر طرفه لعین ایچنده بلقبسک تخت احضار ایتدیون قادر بر کال رسول اگر من
تصدیق ایچون مسجداقصای احضار ایتدرسه عجمدر فی الحقیقه رننه نظردم حاضر اولما بجه
جزئیات دن خبر ویرمک متعذر در کئی عریجه ملازمت ایتدیکی جامع لرن تفصیل جزئیات دن
سؤال ایتدیلر غایبه جوابده عاجز و متحیر اولور یوقند که بر کره کور یله اولدخی کیجه ایلر کورلش
اوله ینه هر نه که سؤال ایتدیلر ایه مطابق جواب ویر یله یو بشقه مجزه باهره در که دلیل آخره
احتیاج قومز (ام هانی رضی الله عنها روایتده وارد اولمشدر که مسجدک فاج قیوسی وارد دیو
سؤال ایتدیلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری بیورده که اولدن قبول بن صایم امش
ایدم جواب ویرد که نظر ایدوب دخی قیوقیو صیاردم بیوردی (ابی یعلی قولنجه بیت المقدسک
صفندن سؤال ایدن مطعم بن عدی ایدیکه جبر رضی الله عنه حضرت تیرینک بابا سیدر دیدی
(ابن ابی جره قدس سره اشارت ایتدیلر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری بیت
المقدسه اسرار ایتدرمک حکمی یو ایدیکه اگر مکه دن عروج ایتدیراسه خلاف وعناد ایمان کفاری
از ایه طریق قلمز ایدی وقتا که بیت المقدسه اسرار واقع اولدی و اولدن انی کورمدیکن یلورلر
ایدی نشانلرن صور ییحق بر بر خبر ویردی کندیلر کورمش کیمه ل و ارایدی فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تیرینک خبری واقعه مطابق کلدی ملازم اولدیلر یو کرچک اولیحق کولکره
چیقدی دخی کرچک اولق لازم کلدی کفار و معاندینک شقاوتلری آرتوب مؤمنین و موحیدینک
قوت ایمانلرینه سبب اولدی دیو بیوردی جائزدر که بوندن خبری دخی نیجه حکمی اوله والله اعلم

(*) * مقصد سادس *

فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرینک قرآن عظیم و کتاب کریمه صدق نبوت
و نبوت بعینه شهادت ایدن آیات کریمه تک سیاتنده در فخر کائنات حضرت تیرینک تحقیق
رسالت و علومه آلت و مکاتی اوزره واقع اولان قسملر و اتباع سنت و وجوب طاعته متعلق اولان
دلائل و انک حفته انبیا علیهم السلام دن اخذ اولان عهد و میثاقلر دخی توریه و انجیل و سایر
کتاب آسمانیده انواع تعظیم و بیجیل ایلر جریان ایدن ذکر جلله دال اولان نصوص یوم مقصده
مذکوردر شوبله معلوم اوله که یومذکوراته دلالت ایدن آیات جلله سین احاطه یه مجال یوقدر
کذلك اول آیات کریمه که انلره حق جل و علا حضرت تیرینک فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تیرینه ناسی و کندی فتنده عظم شانک یناق و حیاتنه قسمی و اسمی ایلر ندا ایتوب
عنوان رسالت و نبوت ایلر نداسنه متعلق اولانلر در المک دخی مجموعن ابراده قابلیت یوقدر زیرا
قرآن عظیمی تأمل ایدن کیمه حق سبحانه و تعالی حضرت تیری فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تیرینه قبلدینی تعضیات و تکریمات ایلر علو بواور جلله سی بیان اوانسه نیجه بجله کابلر
نعر پر و تسطیر اوانور به کفایت ایلر لاجرم ابرادی مبرور اولانلر دن بر مقداری ذکر اولتوب مقصد
مذکور اون فصلی مشتمل قبلندی (*) فصل اول (*) حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرت تیرینک تعظیم قدر و رفعت ذکر و جلالت رتبه و علومه متعلق اولان آیات کریمه تک
سیاتنده در قال الله تعالی (تلك الرسل فضلنا بعضهم على بعض منهم من كلم الله) مفسرین
رحیم الله تعالی من کلم الله دن مراد موسی علیه السلام در حق سبحانه و تعالی حضرت تیری
بلا واسطه ا کاسو یلمشدر دیدیلر اما یو آیت کریمه حضرت موسایه کلامک اختصاصین مقید
دهکدیلر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرینه دخی سوبلدیکی ثابت اولمشدر
تیکیم سابقه بیان اولمش ایدی حضرت موسایه کلام لفظندن کلیم اسمی اشتقاق اولتوب
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرینه اولد یغ و جهی بودن که اعتبار معنی آزاد اولور که
تصحیح اشتقاق ایچون اولور اسم فاعل کی یو تقدیرجه مطرد اولور شول معنایه که ذلک الوصف
هر کیمکه قائم اولور ایه ایدن اول شخص ایچون بر اسم اشتقاق اولور و جوبا مثلا هر کیمکه
کتابت قائم اولسه ایدن بر کتاب اسمی اشتقاق اولتوب کا اطلاق اولنقی و اجیدر اما وقت اولور که
مجرد زجج ایچون اولور کلیم کی و فاروره کی مثلا یو تقدیرجه اطراد لازم دکلدن پس هر کیمه که
ذلک الوصف آنکله قائم اوله انکیچون اول وصفدن بر اسم اشتقاقی لازم دکلدن تیکیم قاضی عضد
رحمه الله علیه تحقیق ایتدیلر دخی حق سبحانه و تعالی حضرت تیری (ورفع بعضهم درجات)
بیورده یغده مراد فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیریدر فخر کائنات حضرت تیرینک
سائر انبیا اوزره رفعتی اوج و جوله در بر یسی بالذات معراج (بری جمع بشر اوزره سیادت) بری دخی
معجزات کثیره باهره سی ز بر فخر عالم حضرت تیرینه و بر یلان معجزات هیچ بر پیغمبره ویرلماشدر
و اسم شریفی ایلر تعیین اولتوب بعضهم دیومهم ذکر اولند یغده صاحب الکشاف رحمه الله
علیه بیورمشدر که یو ایهامده پیغمبر بر علیه الصلاة والسلام حضرت تیرینک فضلیته عظیم و قدرتی
اعلا واردر شول جهتدیکه یو ایهامده اول حضرت شوبله ممتاز و معبددر که هرگز اشتباه و التباس
یوقدر دیو شهادت وارد حاصلی فخر کائنات حضرت تیرینک ارتفاع درجه ایلر امتیاز و تعینی
شو یلیدر که اسمی تصریح احتیاج اوله همان اول محله رفعت درجه ایلر وصف اولند یغی کی
مراد اول حضرت ایدیکی متعین اولور دیمکدر و مراتب انبیا و رسل علیهم السلام متفاوت اولد یغده
آیت مذکوره دخی (ولقد فضلنا بعض النبيين على بعض) آیت کریمه سی دلالت ایتدیلر در
و تفاوتلری یونلر ایلر ثابت اولمشدر اما معترله مخالفت ایدوب بعضنک بعضی اوسنه فضلی یوقدر
دیمشدر یو آیت کریمه لاده انلری رد وارد و بر قوم دخی حضرت آدم علیه السلام حق ابودن
اونوری سائرندن افضلدر دیمشدر بعضیلر تفضیل پاینده سکوت افضلدر دیمشدر اما اعتماد اول
قوله در که جه و رسل و خلف انک اوزرینه متفقدلر یعنی رسل انبیا دن افضلدر دیمشدر و رسل
دخی بعضی بعضندن افضلدر دیمشدر و جتلی ذکر اولان انکی آیت کریمه در قاضی عیاض رحمه الله
علیه حکایه ایتدیکی اوزره (بعض علماء یومشدر که یومقامده انلری تفضیلدن مراد نیاده تفضیلدر
و یومعنی اوج حال ایلر حاصل اولور بری بودر که آیات و معجزات اظهر و اشهر اولمقد بری دخی امتی
ازکی و اکثر اولمقد بری دخی حد ذاتده افضل و اظهر اولمقد و فضل ذاتیسی الله تعالی حضرت تیرینک
مخصوص قبلدینی فضائل و کراماته راجعدر که بعضیسنی کلامله و بعضیسنی خلت یعنی دوستلر
ایلر و بعضیسنی رؤیت ایلر ممتاز و سرافراز ایتدیلر پس شک و شبهه یوقدر که بزم پیغمبریمز
علیه الصلاة والسلام حضرت تیرینک آیات و معجزات اظهر و اکثر و اقوی و ابی درو منصبی
اعلا و دولتی اعظم و او فردر دخی ذات شریفی افضل و ازکی و اظهر در و جمیع انبیا علیهم السلام
اوزره خصوصیات اشهر در پس درجه سی جمیع مرسلینک درجاتدن ارفع و ذات کریمی جلله
مخلوقاندن اشرف و اکرمدر سابقا ذکر اولان حدیث شفاعت تأمل اولنه که یوم قیامتده عصاة

امم کبار مرسلین و ارباب شفاعت استدکرنده بری برینه صالحه کک آخر خواجه کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینه کلوب جله به اول شفاعت اینسه کک تکیم این ماجه
روایت ایندیکی اوزده * اناسید ولد آدم و اول من نشق عنه الارض يوم القيمة * دیو بیور مشدر
(امام ترمذی نقلده مانس رضی الله عنهدن مرویدر که * انا اكرم ولد آدم بوهنذ علی ربی ولا فخر *
دیو بیور مشدر بوحیدت شریفه فخر کائنات حضرت ترینه آدم علیه السلام دن غیر یسندن
افضلیته دلالت ابلر امام طلقا فضلیته بعض محققین بوایت کریمه ابله استدلال اینشدر که
حق تعالی حضرت ترینی (کنتم خیرا من اخرجت للناس) دیو بیور مشدر شک وشبهه یوقدر که
امتنک خیر بنی دینه کالری حبیبله در و دینه کالری تابع اولد قلی پیغمبر کالنه تابع دریمشدر
حاصلی امنی سائر امتلردن افضل اولیحق کندیس سائر انبیا دن افضل اولد یغنی مقرر اولور زبرا
امتنک افضلنی اتمک جانب شریفدن استفاده اولمشدر (امام فخر رازی رحمه الله علیه
بیور مشدر که حق تعالی حضرت ترینی انبیا اوصاف حیده ابله وصف اینده که نصکره فخر عالم
حضرت ترینه (اولئك الذين هدى الله فبهداهم اقتده) دیو بیور مشدر انلرک جله سته اقتدا امر
ایمشدر پس فخر کائنات حضرت ترینه واجب اولمشدر امر اولان نسته بی اشلیه والا امری ترک
ایتمش اولور حق انلرک ایندیکی خصال حیده بی اشلیه انلرده متفرق اولان فضائلک مجموعی
بو حضرتده مجتمع اولور پس لازم کلور که انلردن افضل اولدیمشدر بویه دخی استدلال اینشدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینه توحید و طاعت دعوی اکثر مالک عالمه و اصل
اولمشدر سائر انبیا علیهم السلام بویه دکلدر پس دنیا خلقک فخر عالم حضرت ترینه دعوی ابله
انتفاعلری اکثر و اکلدر دیو بیور مشدر بود لائل مقتضا سنجه حضرت آدم دن دخی افضلنی ثابت
اولور آدم علیه السلام دن افضلیته دال اولان احادیث شریفه دن بری بودر که (امام بخاری
رحمه الله علیه نقلده ابوهریره رضی الله عنه فخر کائنات حضرت ترینه مرفوعا روایت اینشدر که
* اناسید الناس يوم القيمة * دیو بیور مشدر بوحیدت شریف صریحا دلالت ابلر که آدم
علیه السلام دن و جمیع اولاد دن افضل اولد دخی بودر که (امام ترمذی نقلده ابو سعید الخدری
رضی الله عنه روایت اینشدر که * اناسید ولد آدم يوم القيمة ولا فخر ویدی لواء الحمد ولا فخر
و ما من شی آدم من سواه الا تحت لوائی * بیور مشدر دخی سواه لفضنک عموده آدم علیه السلام
داخلدر قیامت کوننده و لدخی سید کائنات علیه اکل التحیات افندیمز حضرت ترینه
تحت لوائسته اولیحق اندن افضل اولد یغنی مقرر اولور (امام یحیی رحمه الله تعالی علیه
فضائل صحابه ده ذکر اینشدر که بر کون حضرت علی کرم الله وجهه ابرافدن پیدا اولیحق رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینی هذاسید العرب بیوردی عایشه رضی الله عنها ابتدی * الست
بسید العرب * دیدی یعنی سید العرب سن دکلرک دبدی فخر کائنات علیه افضل التحیات
افندیمز حضرت ترینی * اناسید العالمین وهو سید العرب * دیدی بوقدر جرحه مجموع انبیا و سائر
مخلوقات سیدی اولیحق مقرر اولور بوحیدت شریفی حاکم رحمه الله تعالی علیه دخی صحیحند
این عباس حضرت ترینه روایت ایدوب و لکن * اناسید ولد آدم و علی سید العرب * لفظیله
روایت اینشدر بوحیدت صحیحدر دیو بیور مشدر بعض علما حدیثلرهب ضعیفدر دیمشدر الله اعلم
اما مقدم ذکر اولان بخاری و ترمذی حدیثلری مقصوده کفایت ایدرلر و انلر مقتضا سنجه افضلنی
ثابت اولور * و اناسید الناس * بیوردی حاشا عجب و افتخار طریقه دکل ایدی کندیدن ادناه
فخر لئی ایچون بیورمدی بلکه حق تعالی حضرت ترینه کندوبه و کندی واسطه سبله امتسه
عنا ایندیکی یعنی اظهار ایچون ایدی مراد حق تعالی حضرت ترینی قشده منزلتلرین یلدره ک

ایدی تا کیم حق تعالی حضرت ترینه کندیلر اوزرنده اولان نعمتن یله لاکا کوره شکرین برینه
کتور (اگر سوال اولنوب ذکر اولان ایکی آیت کریمه نک مقتضاسی بودر که
رسالت بعضی بعضندن افضل اوله اما (لا تفرق بین احد من رسله) قول شریفنک مقتضاسی
بودر که رسل مابین فرق اولنجه بونلر نه طریقه توفیق اولنور (و صحیحینده ابوهریره دن ثابت
اولمشدر که خواجه کائنات حضرت ترینی زماننده برمسلم ابله بر یهودی چکشوب سوکشد کلرنده
یهودی * لا والذی اصطنی موسی علی العالمین * دیو بیور مشدر ایدی یعنی بویه دکلدر تکریم تعالی
حقیمونکه موسای عالم راوزره مختار قیلدی دیو بیور مشدر همان اول مسلم یا خبیث محمد اوستنه ده بی
مختار ایدی دیو یهودینک صورته بر طایفه جالدی یهودی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت ترینه کلوب مسندن شکایت ایدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینی
* لا تفضلونی علی الانبیاء * بیوردی بر روایتده * لا تفضلوا بین الانبیاء * بیوردی (وینه بخاری و مسلم
روایتلرنده ابی سعید الخدری رضی الله عنهدن مروی اولان اوزره * لا تحیروا بین الانبیاء * دیو
بیوردی و ابن عباس رضی الله عنهما حدیثده امام مسلم روایتی اوزره مرفوعا وارد اولمشدر که
* ما ینبی لعبد ان یقول انا خیر من یونس بن متى * بیور مشدر و شیخین روایتلرنده ابوهریره
رضی الله عنهدن مرویدر که * ومن قال انا خیر من یونس بن متى فقد کذب * دیو بیور مشدر
بونلرک مقتضاسی بودر که انبیا اللهدن بر پیغمبری بر پیغمبر اوستنه تفضل ایتک جائز اولیه
و یونسدن کندوبی افضل کورمک بر قوله لایق اولیه و افضل کتورن یلان سو یلس اوله پس
بوجه آیت واحادیثله سابقا تفضیله دلالت ایدن آیتلر بی نیجه جمع اولور دینلور ایه صلا
رحمهم الله تعالی جواب و یور بیور مشدر که (لا تفرق بین احد من رسله) دیمه نک معناسی
انلر نازل اولان کتابلره و انلر تکریم تعالی حضرت ترینه رسل و انبیا سنی ایدکلرینه ایمان
و تصدیقه مابینلرین فرق اینمز حضرت موسایه نازل اولان کتاب من عند الله و موسی
علیه السلام حق تعالی حضرت ترینه کرچک پیغمبری و رسولی ایدی و عیسی علیه السلام
دخی و غیر یلدر دخی کتور دکلری کابله و شریعتلر من عند الله ایدی کندیلر حق پیغمبر ایدی
دیمکه بری برندن فرق اینمز برینه نیجه اقرار و تصدیق ایدر ایتک اول برینه دخی اویه اقرار
و تصدیق ایدر دیمکه بر یومعنی مابینلرین تسویه قطعی بعضی بعضندن افضل اولغه مانع
دکلدر دیمشدر و احادیث شریفه دن دخی بر قاج و جهله جواب و بر مشدر بعضیلر ایندیله
شویه کر کدر که حق تعالی حضرت ترینی انلرک بعضی بعضندن مفضل قیلد یغنه اعتقاد ایده رز
ولکن کندی رأیلر بمن مقتضا سنجه فضیلتلرینک تفضیله شروع ایتمه بز دیدیلر حاصلی
فضیلتلرین بیان ایتمه ده کشی مجرد کندی رأیه اعتماد ایتک جائز دکلدر اما کتاب اللهدن و حدیث
شریفدن فهم اولند یغنه کوره بیان فضیلتلری جائزدر بعضیلر دخی ایندیله حق تعالی حضرت ترینی
شول خصائص قرب و رتبه عالیه برله درجه سین رفع ایندیکی پیغمبری تفضل ایده رز اما اداه
رسالته قائم اولده و دین اوزره بلا و اذیت ناسه صبر ایتمه ده و ضلالتده قلانلری هدایتده حریص
اولده و بالجمله وظائف رسالتی کابیننی ادایه سنی ایتک خصوصنده بر پیغمبری بر پیغمبردن
تفضیله شروع ایدوب بحث اینمز زبرا هر بری بومعنه قدرن بذل ایدوب ممکن اولان
مرتبده اصلا دقیقه اهمال اینامشدر دیدیلر (وقاضی عیاض رحمه الله علیه ذکر ایندیکنندن
بعضی دخی بویه دیمشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینه تفضیلدن
نهی بیوردی کندیس سید ولد آدم ایدیکی معلوم اولدین ایدی بومرینه ده توقفه احتیاج
اولمین و بلا علم تفضل ایدن کذب ایتک لازم کلکین خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرت نری نمی پیورمش ایدی دیدیلر (اما ابن کثیر رحمه الله علیه بوقوله نظر واردیدی ظن اولنان بودر که وجه نظر تاریخی مقدم اولان معلوم اولدیغی جهندن اوله دیدیلر بعضیلر دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بوقلامی تواضع ونفی عجب وتکبر بقر بقیله پیوردی دیمشدر اما قاضی عیاض رحمه الله علیه بوقول اعتراضدن سالم اولماز دیمشدر بعضیلر دخی ایندی بیدر علیهم السلام بعضی تفضیل شول طریقه جائر دکلدر که بعضی آخرک شانه قصور ونقصان ویرمه مکمل مؤدی اولور بعضیلر دخی ممنوع اولان تفضیل نبوت ورسالت حقه اولان تفضیلدیر زیرا انبیاء علیهم الصلاة والسلام بویخصوصه حد واحد اوزره در مثلا انبیاء علیهم السلامدن هر بری اصل نبوت معانیده آخره مساویدر ورسالندن هر بری اصل رسالت معانیده آخره معادلدر همان بری برندن تفاضلی زیاده خصائص وکرامات حسبیه در یوخرسه نفس نبوتیه تفاضل یوقدر احوال وکرامات حسبیه متفاضل اولدقلری ایچوندر که انلردن بعضی رسل و بعضی اولو العزم واقع اولمشدر در دیدیلر بوقلام قول ثانی به قریدر (واین ابی جره یونس علیه السلامدن تفضیلک منعی یابنده غرض کیف وحد تعیین مندر یوخرسه عالم حیده فضیلت بولمشدر زیرا فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری سبع سموات اوزره اسرا ایندی رلدی و یونس قعر در یاه ایندی رلدی وفخر کائنات حضرت نری خود * اناسید ولد آدم بوم القیمة * پیوردی * و آدم ومن دونه تحت لوائی * پیوردی بوقدرجه فضیلتی ثابت اولور غیر احتمال قائلر وشفاعت کبری دخی فخر کائنات حضرت نری نه مخصوصدر سائر انبیاء علیهم السلامدن برینم اول مرتبه ویرلماشدر بوفضیلتی خود بالضروره موجوددر ایدی بی یونسدن تفضیل ایتمک دیدیکندن مراد حق تعالی حضرت نری نه قرب وبعد جهنلرندن تفضیل ایتمک دیمکدن غیر احتمال قالمدی حاصلی محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری اگرچه کیم سموات اوزره عروج ایندی رلدی و یونس علیه السلام در یاز دینه ایندی رلدی اما نه حق تعالی حضرت نری نه قرب وبعد نسبتده ایکنی حد واحد اوزره در دیو پیوردی بوقول امام ربان رحمه الله علیه حضرت نری نه مرویدر و بوقلام کبر کلام دخی امام ربان حضرت نری نه منسوبدر (ابن النیر رحمه الله علیه دخی ایندی نهی اولنان تفضیل شول اصل تفضیلدر که مکانه مقید بقرت قرب مکانی فهم اونه یوخرسه مطلقا تفضیل منعی غنه دکلدر دیدی والله تعالی اعلم بحقیقه الحال) ومعلوم اوله که بشر ملائکه دن افضلدر دکلدر علما رحیم الله اخلاقا اینمشدر در جمهور اهل سنت وجاعتک قول بودر که خواص بی آدم که انبیاء علیهم السلامدر انلر خواص ملائکه دن یعنی جبرائیل و میکائیل و اسرافیل و عزرائیل و حله العرش و کبرویون و روحانیوندن افضلدر و خواص ملائکه عوام بی آدم دن افضلدر مولانا سعد الدین الفتازانی رحمه الله علیه بالا جماع بلکه بالضروره بوبله در دیمشدر وعوام بی آدم عوام ملائکه دن افضلدر زیرا ملائکه حضرت آدمه منجده قلمشدر در معجوده ساجدن افضلر بیکنده اناسه یوقدر خواص و خواص و بیاد فیضی است ایچون عوام عوام اوزره دخی فضلی ثابت اولور وعوام ملائکه خیر علما را اشیان بی آدمک خدمتکارلدر مخدوم خادمین فضل ایکنی دخی ماهر در بدال دخی بودر که مؤمنان تصنیف کرده و ویل وارد و شیطان دخی اوزره نه مسلطدر طور یوب وسوسه قلمده در ملائکه ده عقل وارد هوی یوقدر و شیطان علیه الله انلر ظفر بوله من انسان یوقدر فضائل وکالات علمیه بی شهوت

اکساب کالادن مانع اولور سک بوقدر که عبادت وکسب کمال که نتیجه شواغل و صوارف بوله حاصل اوله انک مشغنی زیاده اولور پس غیرک عبادت و طاعتندن افضل اولور و بوم مقامده بی آدمک عوامی دیدیکمزدن مراد صلحاء ناسدرفسقه دکلدر تشکیم کمال الدین بن شریف العلامة بوبله تنبیه پیورمشدر و ییھقی رحمه الله علیه بوبله ایکنی تصریح ایدوب شعبنده دیمشدر که * قد تکلم الناس قديما وحديثا في الملائكة والبشر فذهب ذاهبون الى ان الرسل من البشر افضل من الرسل من الملائكة والاواباء من البشر افضل من الاولياء من الملائكة * بوقلامده صریحدر که بشرک رسالری ملائکه نک رسالردن افضلدر و بشرک اولیاسی ملائکه نک اولیاسندن افضلدر (اما معتزله وفلاسفه وبعض اشاعره ملائکه نک تفضیلنه ذاهب اولمشدر قاضی ابوبکر وحلی بومذهبی اختیار اینمشدر و بوبله دیسانلر برفاج وجهله استدلال اینمشدر در جمله دن بری دخی بودر که ملائکه ارواح مجرددر بالفعل کاملدر و شهوت و غضب کی مبادی شر و فساد دن میرال و صورت وهیولا ظلماتندن مرالدر واقعات عجیه اوزره قوتلری وارد و کائناتک یکمشدن وکله جکندن خبردار لدر دیدیلر (جوابلری بودر که سوبلدکلری مقدمات اصل اسلامیه به منی دکلدر اصول فلسفیه به منیدر (ایکنی دلیلاری بودر که انبیاء علیهم السلام افضل بشرایکنی ملائکه دن بعض نشه بی استفاده ایدر تشکیم حق تعالی حضرت نری (علیه شدید القوی) دیمشدر و دخی (نزل به الروح الامین علی قلبک) پیورمشدر بویآلدره حضرت جبرائیل فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری نه تعلیم والفا ایندیکی مصرحدر و شک بوقدر که معلم متعلدن افضلدر دیدیلر (جواب بودر که تعلیم حق تعالی حضرت نری ندن ایدی ملائکه همان تبلیغ ایدر ایدی مایندده ایلمیلر ایدی (اوچینی دلیلاری بودر که کتاب وستنده مطرودر هر برده که ذکر اولمشدر در ملائکه نک ذکر ای انبیاء تقدیم اولمشدر بوبله واقع اولدیغی دکلدر الاملائکه نک شرف و رتبه تقدملرنددر دیدیلر (جواب بودر که اوبله واقع اولدیغی وجودده مقدم او قدرلر پیوند وجودده مقدم اولانی ذکرده تقدیم ایتمک قانون بلاغنددر یا خود وجودلری وجود بشردن اخنی اولمله انلر ایمان اقوی و تقدیملری اول قلمشدر دیدیلر (در دخی دلیلاری بودر که حق تعالی حضرت نری (ان یسئلك المسیح ان یكون عبدا لله ولا الملائكة المقربون) پیورمشدر معنای عیسی علیه السلام حق تعالی حضرت نری نک قولی اولمقدن عارلنر و ملائکه مقربون دخی عارلنرلر دیمکدر اهل لسان بویآلندن ملائکه نک عیسادن افضلین فهم اینمشدر زیرا بونک مثلندده قیاس ادادن اعلا به ترفیدر * لایسنکف من هذا الامر الوزیر ولا السلطان * دینلور یوخرسه السلطان ولا الوزیر دینلر عیسادن افضل اولیچق سائر انبیادن دخی افضل اولقی لازم کلور زیرا فضله قائل کیمسه بوقدر دیدیلر (جواب بودر که نصاری حضرت عیسایک تعظیم بر مرتبه به ایلمیلر که عباد اللهدن بر عید اولمغه راضی اولوب بلکه لایق بودر که اوعلی اوله دیدیلر و مجرددر اناسی یوقدر و بوندن ابراهیم و ابرص و احیاء موتی صادر اولور بی آدمکدن سائر کیمسه بونک خلاقدیر بواصل کیمسه هیچ عید اولقی لایقیدر دیدیلر حق تعالی حضرت نری انلری رد ایدوب ایندی مسیح بو ذکر ایندی بککر فضائل وکراماته تکرر تعالی حضرت نری نه عبودیتدن عارلنر و اول معنلرده مسیحدن دخی زیاده اولنلر عارلنرلر و انلر ملائکه در که انلری اولمقدن غیر انالیده بوقدر و مجرددر و حق تعالی حضرت نری شک اذنیله ابراهیم و احیادن دخی عجب نشه ره قادر اولورلر دیو پیوردی و الحاصل رفی تخرجده و اظهار آثار عجیه ده در یوخرسه مطلقا شرف و کالده دکلدر ایدی افضلیت ملائکه نه دلالت یوقدر

دیدار (بودند نصره معلوم اوله که ملائکه تک بعضی بعضندن افضلدر جله سنک افضلی حضرت جبرائیل علیه السلامدر حق تعالی جل ذکره حضرت تباری آنک حقه) انه لقول رسول کریم ذی قوه عند ذی العرش مکین مطاع ثم امین) دیو یوروب بود و صاف کمال ابله ذکر اینست حاصلی حضرت جبرائیل اوج ملائکه عظام که میکائیل و اسرافیل و عزرائیل علیهم السلام در یونان و یونان سائر ملائکه دن افضلدر کذلک رسل دخی اینان افضلدر و رسلک دخی بعضی بعضندن افضلدر و جله انبیا و رسلک افضلی فخر موجودات محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری و انبیا آنک اولی حضرت آدم و آخری فخر عالم حضرت تباری و آدم علیه السلام نبوتی کتاب ایله تابند که آدم خلفه امر ونهی ابتدیکنه دلالت اینست بود دخی مقرر در آنک زماننده غیری پیغمبر یوق ایدی پس امر ونهی ابتدیکی وحی ربانی ایله ایدی غیری دکلدر و سنت و اجاع امت دخی دلالت اینست در که حضرت آدم علیه السلام پیغمبر ایدی پس نبوتی انکار اینک بعضی در دن نقل اولان اوزره کفر در نمودن بالله تعالی و عند انبیا و مرسلین صلوات الله علیهم اجمعین نه مقدار ایدیکنه علما اختلاف اینست در و پونده مشهور اولان این مردویه نقلنده ابوذر رضی الله عنهدن مروی اولاندر که پیغمبر یورمشر یار رسول الله انبیا فاج کپسه در دیدم یوز یکرمی درت یسک دیو یور دی یارسل فاجدر دیدم اوچیز اون اوچدر دیو یور دی اولی کچدر دیدم آدم علیه السلام در دیو یور دی اندن ابتدی یا اباذر درت پیغمبر واردر سر یا تباری بری آدم بری شبت بری نوح بری ادر یسدر و ادر یس اول الله قلم الوب یازو یازاندر و درت پیغمبر دخی عریذ ندر هود و صالح و شعیب و سنک پیغمبرک یا اباذر دیدی و بنی اسرائیل دن کلان پیغمبرک اولی موسی و آخری عیسا در وجیع پیغمبرک اولی آدم و آخری سنک پیغمبر کدر دیو یور دی یو حدیثی ابو حاتم بن حبان رحمه الله انواع تقاسیم آدلو کتابنده تفصیل اوزره روایت ابودوب صحنه موسوم فیلسدر اما این جوزی موضوعانده یازوب ابراهیم بن هاشمی یونک وضعله منم اینست در و این کثیر رحمه الله علیه تحقیق یو حدیثک خصوصنده ائمه جرح و تعدیلدن چوق کپسه تکلم ابتدی دیو یورمشر و الله اعلم) اما ابو یعلی رحمه الله علیه نقلنده انس بن مالک رضی الله تعالی عنه مرفوعا روایت اینست در که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری ابتدی * کان فین خلایف من اخوانی ثمانیه آلاف نبی ثم کان عیسی بن مریم ثم کنت * دیو یور دی معنایی کچمشدر به پیغمبر فرزند اشلمدن سکر یسک پیغمبر و ارایدی صکره عیسی علیه السلام وجوده کلدی صکره بن کلمم دیمک اولور و قرآن عظیمه اسم شریفی تصریح اولسان یوناندر آدم و ادر یس و نوح و هود و صالح و ابراهیم و لوط و اسمعیل و اسحق و یعقوب و یوسف و ایوب و شعیب و موسی و هرون و یونس و داود و سلیمان و الیاس و الیسع و زکریا و یحیی و عیسی و ذوالکفل مغمربندن چوق کپسه قنده ذوالکفل پیغمبر در صلوات الله علیهم و سلامه (و دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری رفعت شان شریفقه دال اولان آیات کریمه تک بری (و رفعتک ذکرک) قول شریفدر بزمک ذکرک یوجه قبلدق دیمکدر یونان مراد نه ایدیکنده بر فاج قول پیورمشر در امام شافعی رحمه الله علیهدن مرویدر که ابن عیینه ابن ابی نجیحدن یونک معنایی * لا ذکرک معی اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا رسول الله * دیمکدر دیو نقل اینست در (شافعی رحمه الله تعالی علیه ابتدی مرادی نه اعلم ایمان باقه کتور دکلری زماننده و اذانه ذکر اولند پیور دیدی و احتمالدر که تلاوت کتاب و عمل بالطاعه و وقوف عن المعصیه زماننده ذکر اولند بنی اوله دیدار (و یعنی بن آدم

رحمة الله تعالی علیه مراد نبوتله رفیعدر دیدی (و ابن عطاء رحمه الله تعالی علیه * جعلک ذکرک من ذکر یفن ذکرک ذکرک * دیمکدر دیدی وینه اندن مرویدر که معنایی * جعلت تمام الايمان بذكری معک * دیمکدر دیمش حاصلی قول اول اوزره حق تعالی حضرت تباری فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری ذکرینه بر قدر و شرف و پر شد که اتی ذکر ایدن تباری تعالی حضرت تباری ذکرک ایتمش فضیلتن یولور دیمکدر قول ثانی اوزره تمام ایمانی بن سنکله بیله مذکور اوله ده قبلدم سنسز بنی ذکرک ایتمکله ایمان تمام اولماز دیمکدر (امام جعفر صادق رحمه الله تعالی علیه * لا یذکرک احد بالساله الا ذکرک بالربوبیه * دیمکدر دیو یورمشر یعنی بر کپسه سنی رسالتله ذکر ایلز الا اول بنی ربوبیتله ذکر اینست در دیمکدر اولور حاصلی هر کپسه که سنی رسالتله ذکر ایلدی اول بنم ربوبیتله قائل اولدی دیمکدر الله اعلم (شافعی رحمه الله علیه رحمه الله علیه یوقول شریفک تفسیرنده * وای رفع مثل ان قرن اسمه فی کتبی الشهاده و جعل طاعته طاعته * دیو یورمشر معنایی قنغی رفیعدر که شهادت کلدننده اسمی کنندی اسمنه قر بن اینک و انک طاعتی کنندی طاعته بکریه دیمکدر و طاعتی کنندی طاعته دیدی بکی حق تعالی حضرت تباری (من بطع الرسول فقد اطاع الله) یور دیمکدر اشارتدر که معنایی بر کپسه که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری طاعت ایدیه تحقیقا اول کپسه حق تعالی حضرت تباری طاعت ایلدی دیمکدر و دخی (والله ورسوله احق ان یرضوه) و من یطع الله ورسوله (و اطعوا الله ورسوله) و اطعوا الله ورسوله (و اطعوا الله ورسوله) قول شریفله اشارتدر (و قصاده رحمه الله علیه رفع ذکرک مراد بودر که دیاده و آخرنده حق تعالی حضرت تباری فخر عالم حضرت تباری ذکرک بن رفع اینست در هیچ بر خطیب و بر مشهد و بر مصلی بودر که اشهد ان لا اله الا الله و اشهد ان محمدا عبده ورسوله دیمه دیدی حاصلی شهادت و تشهد یله مذکور در قرآنده و اذانه و خطبه دره ذکرک ذکرینه مقرر و قیامت کوننده موقف حشرده انک اسم شریفله آذان او قونسه کر کنز (و یونفتم نقلنده ابوهریره رضی الله عنه مرفوعا روایت اینست در که آدم علیه السلام جشندن جیقوب هند مملکتک تزلزل ابتدیکی زماننده وحشت حاصل ایلدی یعنی کندویه انیس بوله مبوب کوکلکی طار الدی انده جبرائیل علیه السلام نازل او اب ایکی کره * الله اکبر الله اکبر * دیدی و ایکی کره * اشهد ان لا اله الا الله * و ایکی کره * اشهد ان محمدا رسول الله * دیدی دیو یورمشر و ابن عساکر نقلنده اسم شریفی عرش اوزره و جشتر و انده اولان اشیا اوزره مکتوب اولد بنی حدیث شریفنده وارذا اولمشر و برار نقلنده ابن عمر رضی الله عنهما مرفوعا روایت اینست در که * ما مررت بعینه الا وجدت اسمی فیها مکتوبا محمد رسول الله * دیو یورمشر در (و حدیثه ابن عباس رضی الله عنهما مرفوعا روایت اینست در که * ما فی الجنة شجرة علیها ورقه الا مکتوب علیها لا اله الا الله محمد رسول الله * دیمکدر معنایی ظاهردن پس یونان اوزر که ذکرک مرفوع فیلق تیحه منصوبدر که عرش عظیم و جنات نعم و انده اولان قیو و ذیوا و اوراق اشجار انک نام شریفی تفسیره مزین اوله بروجه دخی بودر که اسم شریفی کنندی اسم شریفدن مشتق ایلدر در تکبیر حسان رضی الله عنه یور دی بیت * و شوقه من اسمه لیجعله فذو العرش محمود و هذا محمد * معنایی باری تعالی عز اسمه فخر عالم حضرت تباری شان تعظیم الجیون کنندی اسمندن اکا اسم مشتق ایلدی پس عرش عظیم صاحبک اسمی محموددر یونک محمددر دیمک اولور و سابقا اسماء شریفه سنی بیاننده مذکور اولان اوزره حق تعالی حضرت تباری کنندی اسماء حسناستندن بنش مقداری اسم شریفله فخر عالم حضرت تباری بنی معنی فیلسدر و بود دخی رفع ذکرک یابندندر که حق تعالی حضرت تباری اکا صلاه ایدک دیو و مناره

امیر ایتشدر شکیم قرآن عظیمده (ان الله وملائكته يصلون على النبي يا ايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليما) پیوروب کندی قشیده رسول اگر منک منزلی نه ایدیکن قولارینه اعلام ایتشدر وجساعت ملائکه اکاشیا ایتدکرنندنصکره سزده صلاة وسلام ایدک دیو امر ایتشدر تا کیم عالم علوی وسفلیده اولنلرک جسته سی فخر عالم حضرتلریک شناسنه اجتماع واتفاق ایلدیر صلی الله تعالی علیه وسلم تسلیما کثیرا اذناالی یوم الدین آیت کریمه نک بری دخی (طه ما ازلنا عليك القرآن لتشتي) قول شریفیدر معلوم اوله که مفسرین رحههم الله تعالی (طه لفظنده ایکی قول پیورمشدر بری بودر که حروف نهجیدن ایکی حرفک اسماری اوله بمعاری یونلردر (ط وه) بر قول دخی بودر که برهمنی دار کله اوله اولکی قول اوزره طه دن مراد اشارت طر یقله * یا مطیع الشفاعة للامة ویا هادی الخلق الی الملة * دیمک اوله دیدیلر بعضیلردخی ایتدیلر طر حسابده طقوزدر وها بشدر جسته سی اون درت اولور مراد یا ایها البدر دیمک اولور دیدیلر بعضیلردخی یا طاهر یا هادی دیمک مراددر دیدیلر اما بواصل اقواله اعتماد واجب دکلدر بعض محققین پیور دقلری کی یونلردع تفاسیردندر اما کله مفیده در دیانلر فوئجه بونده ایکی وجه واردر (بری بودر که معناسی یارجل دیمکدر بوسوز ابن عباس وحسن ومجاهد وسعید بن جیر وقتاده وعکرمة رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت ائمرندن روایت اولمشدر سعید بن جیر لسان نبطیه ده بویه در وقتاده لسان سریانیه ده بویه در وعکرمة لسان حبشه ده بویه در یعنی یارجل دیمکدر دیدیلر (قاضی یضایوای رحه الله علیه ایدراکر بوقول صحیح ایه یعنی صحابه کرام وتابعیندن بویه پیوردیلر ایه ظن اولنور که بونک اصلی یا هذا اوله دخی قلب واختصار ایه تصرف اولمش اوله بری دخی معناسی یا انسان دیمکدر دیدیلر بعض قرائنده سکون هایلله طه وارد اولمشدر بوقدر بجه ایکی ایاغکی بره بص دیمک معناسنه امر اولور روایت اولمشدر که فخر کاشات محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری نهجیده بر ایاغی اوزره طورر ایدی ایکی ایاغی بره بصمه امر اولندی وکله نک اصلی طاه ایدی همزه می هابه قاب اولندی شکیم ایا نک همزه سن قلب ایدوب هیاک دیدیلر وارفت نک همزه سن قلب ایدوب هرقت دیدیلر وجاژدر که اصلی وطی دن اوله ترک همزه قبلمش اوله کله نک اصلی طاه یارجل اوله آخرینه وقف ایچون ها ک خورلش اوله (ما ازلنا عليك القرآن لتشتي) آیت کریمه سنک سبب نزولده بر فاج قول پیورمشدر بری بودر که کفار قریشندن ابوجهل وولید بن مغیره ومطعم بن عدی لعنهم الله فخر عالم حضرتلریه سن شقی اولور سنک زیر انا لک دینی ترک ایشک دیدیلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ایتدی بن شقی اولوق دکل بلکه رحه تعالین بعث اولندیم دیدی حق تعالی حضرتلری دخی ایلری ردایچون و دین اسلام وقرآن عظیم دولت وسعاده سبب اولوب کفارک دین واینلری عین شقاوت اولدیفن حبیب اکرمه اعلام ایچون بو آیت کرمیه بی ازال ایتدی دیدیلر ایکنی قول بودر که معنای وجودات علیه افضل تحیات افتدیم حضرتلری نهجیدی اولمشدر قبلار اولدیکه مبارک ایاقلری کثرت قیامدن شندی اندن جبرائیل علیه السلام کلوب ایتدی یا محمد نفسکی اسر که سنک اوزرکده انک دخی حق واردر اندن آیت کرمیه نازل اولدی بوقدر بجه معناسی بزقرآنی سکا انکیچون ازال ایتدک که نفسکی کثرت عبادتله شکست ایدوب مشقت عظیمه ویره سنک دیمک اولور شقا تعب معناسنه کلمک شابعدر بوندندر که قتی تعب چکن کیمه بهر بلر * اشقی من راضی المهر * دیرلر معناسی طای اوگردندن زیاده تعب چکیمی دیمکدر * وسید القوم اشقام * دیرلر معناسی قوهک سیدی چوق چالشوب مشقت و تعب

چکندر دیمکدر (او چچی قول بودر که مراد کافرک کفرنه بیحضور ایتدن نفسک مشقت و تعب ویره بزسکا قرآنی ازال ایتدک الامونلره تذکیر ایده من دیو ازل ایتدک شول کیمسه که ایمان کتوره واصلاح اوزره اوله انک نفعی کندویه عاشر و شول کیمسه که کافراوله انک ضرری ینه کندویه راجعدر سنک اوستکه بلاغدن غیری نعمته واجب دکلدر ایتدی انلرک کفری سنی محزون ایتسون دیمکدر شکیم (لعلک باخع نفسك الا یکنوا مؤمنین) آیتنده ودخی (ولایحزنک کفرهم) قول شریفنده مراد بویه دیمکدر دیدیلر (دردچی قول بودر که بوسوزه مکده نازل اولنلرک اوانلندندر واولر مانده فخر کاشات علیه اکل التحیات افتدیم حضرتلری اعداسنه مغلوب کی ایدی هنوز اسلام علیه وشوکت بولامش ایدی کانه حق تعالی حضرتلری ایتدی سن صائمکه که بوحال اوستنه فلاسک بلکه سنک امرک عالی وقدرک بلند اولسه کرکدر زیر بزسکا قرآنی انکیچون ازال ایتدک که شقی فلاسک بلکه سن معظم ومکرم اوله حق سنک دیو پیوردی آیات کریمه داله نک بعضی دخی (انا اعطیناک الکوثر) در الی آخر السوره امام فخر الدین رحه الله علیه ایدر بوسوره کریمه ده فوائد کثیره واردر جمله دن بری بودر که ماقبلنده اولان سورملرک نتیجه سی کیدر زراحق تعالی حضرتلری والضحی سوره سنده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری نک مدح وثناء و تفصیل احوال درج وتضمن ایتشدر اولنده نبوته متعلق اوج آیت ذکر ایتشدر (ماودعک ربک وما قلی وللاخرة خیرک من الاولی ولسوف یعطیک ربک فترضی) دیو پیورمشدر اولکینک سبب نزولی اول ایدیکه طائفه یهود لعنهم الله قریشه ایتدیلر محمد روحدن واصحاب کهف وذوالقرنین وحوالندن سوال ایدک بحورهلم نه جواب و برانلردخی کلوب سوال ایدیکه فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری یارین کلوک خبر ویره دیدی ان شاء الله دیمک حکمت اکیه برله خابلر شریفته کلدی بواجلدن اوج کوندن زیاده اکتوب وحی کلدی مشرکین ملاعین محمدی نکری تعالی ترک ایتدی وبغض ایلدی دیدیلر حاشا تکذیب ایتدیلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریه قتی کوچ کلدی مضطرب اولدی اندن مشرکینی ردایچون بو آیت کریمه نازل اولدی معناسی ربک سنی ترک ایتدی وسکا بغض ایتدی دیمکدر ایکنجینک معناسی دار آخرت دنسادن خیردر ز پرا انده بقا واردر وشوایدن خالی وخالصدر و بوقایدن وضرر ایلله مشوب ومخلوطدر دیمکدر کانه نکری تعالی حضرتلری وقتا کیم اکاونی وکرامتله مواصلندن زائل اولدیفن یسان ایلدی بوندن اجل واعلا اولانی دخی آخرتده عطا قیلغه وعده پیوردی (او چچی سنی برعدر که فخر کاشات حضرتلریه عطا قیلدی کمال نفس وظهور امر واعلاء دین ونکری تعالی حضرتلریندن بخیری کیمه نهایتن بیلدیکي نسنلر که انکیچون ادخار ایتشدر بونلرک جمله سنه شاملدر حاصلی نکری تعالی حضرتلری بونجمله بی اعضا ایدوب سن راضی اولسک کرک دیمک اولور و اوج آیت دخی دنساینه متعلق آخر سوره ده ذکر ایتشدر (الم یجئک بنیما قادی ووجیک ضالا فهدی ووجیک عابلا غافی) پیورمشدر بونلرک تفسیری قریبا مرور ایتشدر و اوج آیت دخی (الم نشرح) سوره سنده پیورمشدر وانلر (الم نشرح لک صدرك ووضعنا عنک وزرک الذی انقض ظهرك ورفعناک ذکرک) آیت کریمه لیدر بونلرک تفسیری دخی قریبا مرور ایتشدر و بالجملة فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریه اوصاف و احوال ذکر ایدمک سوره الکوثر کاشدر (انا اعطیناک الکوثر) پیوردینی تحقیقا بزسکا کوثری اعطا ایشک دیمکدر (فصل ربک) پیوردینی چونکه بزسکا بود کلو نعمت جلبله انعام ایتدک سنده شکرا لانعنا خالصا ومخلصا الوجه الله صلاه اوزره دائم وقائم اول که ضلالت اقسام شکری جامعدر دیمکدر

اولد یفته اصلاشابه شبهه فالماشدر بودخی کفایت ایلرکه (عفا الله عنک لم اذنت لهم) قول
شر یفته ملاطفه ذکر عتابدن مقدم عفا الله دیو عفودن خبر و یردی وزمان حبسیله انبیا
علیهم السلامدن مؤخر ایکن حق جل و علا حضرتلری ذکرده تعظیما تقدیم ایدوب (ومنک
ومن نوح و ابراهیم و موسی و عیسی بن مریم) یوردی و اهل النار قیامنده انک طاعتن نمئی
ایتمه کارندن خیر و یروب (یقولون یا ایها الله اطعنا الله و اطعنا الرسول) دیو یوردی و الحاصل
مراد مبسر اولاندن بعضین ایراددر والا انک دلائل تعظیم و تکریمه حد و پایان یوقدر
(*) فصل ثانی (*) حق تبارک و تعالی حضرتلری انک حقنده انبیا علیهم
السلامدن اخذ میثاق ایندیکنک بیانده در تنکیم قرآن عظیمده (واذ اخذ الله میثاق
النبین لما آتینکم من کتاب و حکمه ثم جاءکم رسول مصدق لما معکم لتؤمنن به ولتنصرنه)
یورمشدر (حضرت علی کرم الله وجهه و ابن عباس رضی الله عنهما یورمشدر که حق
جل و علا حضرتلری هر یغمبر که کوندرمشدر اندن عهد و میثاق المشدر که اگر اول حیاته
ایکن محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم مبعوث اوله حق اولورایسه اکا ایمان کتوروب نصرت
ایلیه آیت کریمه تک معناسی بودردیدیلر (بعضیلر ایتدی مراد بودر که انبیا علیهم السلام کندی
امتارندن میثاق اکورلر ایدیکه محمد مصطفی صلی الله علیه و سلم مبعوث اولدیغی زمانده اکا
ایمان کتوره ل و نصرت ایدملر یوخسه انبیا انک کندیلرندن میثاق المفعک معناسی ندر که اول زمانده
انبیادن کیمسه قالمیوب انتقال ایدم جککری مقرر ایدی و اموات مکلف اولمازلر ایدم متعین
اولدیکه میثاق ائمندن مأخوذ ایمش دیدیلر (جواب و یرلدیکه مراد اول بعث اولدیغی زمانده
اگر انبیا حیاته اولور ایدی اکا ایمان کتورمک اولورلرینه واجب اولور ایدی دیمکدر یونک نظیری
(لئن اشرکت لیحطن عملک) قول شریفدر یعنی اکر سن اشرک ایدیکه عملک باطل
اولور ایدی یعنی ایندیکنک اعمال صالحه تک هرگز نفعی اولمازلر ایدی دیمکدر حق تعالی حضرتلری
خود فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلرندن هرگز اشرک صادر اولیه جفن
یلور ایدی و لکن کلامی سبیل فرض و تقدیر اوزره اخراج ایلدی حاصلی فرضا شویله ایلست
شویله اولور ایدی دیمکدر یوندن لازم کلز که اندن اشرک صدوری جائز اوله وینه فرض
و تقدیر اوزره ملائکه حقنده (ومن یقل منهم اتی الیه من دونه فذلک تجزیه جهنم) دیمشدر
یعنی انلردن بری دعوی الوهیه ایلرایسه بزا کاجهنمی جزا قیلارز دیمکدر مع هذا حق جل و علا
حضرتلری انلرایچون (لایسبقونه بالقول) دیمکله دخی (یخافون ربهم من فوقهم) دیمکله
انلردن بومقوله دعوی باطله صادر اولیه جفته شهادت ایشدر ایدم یونک امثال کلام
فرضباندن مبالغه محله سوق اولور محصلی انبیادخی انک زمانده قالمی جائز اوله اکا ایمان کتورمک
اوزرلرینه واجب اولور ایدی امتلرینه واجب اولمق خود بطریق الاولی دیمکدر دیدیلر (وامام
سبکی رحمه الله علیه ایدر بوابت کریمه ده یعنی (واذ اخذ الله میثاق النبین) قول شریفده
دلاله واردر که انبیا علیهم السلام فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلرینک زمانده
کلک تقدیر اولنسه انلره مرسل اولور ایدی بوتقدیرجه رسالتی تا حضرت آدم زماندن قیامته دکن
ندکلو انبیا و امم کلدیلر ایه جله سنه عامه اولمق لازم کاور مجموع انبیا و مرسل و امتلری فخر عالم
صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلرینک امتندن اولمق مقرر اولور * بعثت الی الناس كافة * حدیث
شریفک عمومی کندی زماندن قیامته دکن کلان ناسه کوره اولماز بلکه ماقبلنه دخی متاول
اولور و انبیا دن میثاق اخذ ایتمه نک قائمه سی کندیلر اوزره عند الله مقدم اولوب نیلری
ورسوللری ایدیکن یلدرمک اولور دیدیلر و اخذ مواثیقه اختلاف معناسی واردر انکیچون

(لتؤمنن به و تنصرنه) لفظ شریفلرینه لام قسم داخل اولمشدر و بواسطه نکتیه بودر که
اخذ اولنن میثاقلر کائما ایمان ییعتدز که خلفا ایچون اخذ اولنور شویله ظن اولنور که ایمان خلفا
بورادن آلمشدر بومرتبه ز معلوم اولدقدنصکره ظاهر اولور که خواجه کائنات صلی الله تعالی
علیه و سلم حضرتلری نبی الانبیاء و رسول المرسلین ایمش یوم آخرته جیع انبیا انک نجات لواسنه
کلوب دتیاده دخی لیله الاسرا ده جله سنه امام و مقتدا اولدیفنک سری بوایمش بو معنادندر که
حضرت عیسی علیه السلام آخر الزمانده انک شریعتی اوزره کلسه کر کدرینه حالی اوزره
نبی کریم ایکن یونلرک شرع شریفنه اقتدا و اتباع ایندیکی جهندن امتندن اولسه کر کدر
نه انکه بعضیلر ظن ایندیکی اوزره پایه نبوتندن تنزل ایدوب امتندن سائر خلقک بر بسی اوله
یویله دکلدر کذلک فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلری انک زمانده یاخود موسی
و ابراهیم و نوح علیهم السلام زمانلرنده کلش اولسه انلرینه امتلری اوزره نبوت و رسالتلرنده
مقرر اولور ایدی و سلطان انبیا صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلری مجموعنک اوزرینه
نبی مرسل اولوب نبوت و رسالتی جله یه عام و شامل اولور ایدی یاشر یعضلری احوالی نیجه
اولور ایدی دیمک کلورایسه اصولده اتفاق اوزره اولورلر ایدی زیرانده اختلاف متصور
دکلدر اما فروعه اختلاف واقع اولسه فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرتلرینک شریعتی
تقدیم اولنور ایدی یا علی سبیل التخصیص یا علی سبیل التسخ یاخود نه نسخ و نه تخصیص اولوب
بلکه اول زمانده اول امتلره انبیا سی کتوردیکی نسبتله و بوزمانده بواست شریفنه به نسبتله
وارد اولور ایدی جله سی بو حضرتلر شریعتی اولور ایدی و اختلاف اوقات و اشخاصله
اختلاف احکام جائزدر بوتقدیردن ایکی حدیث شریفک معناسی بغایت واضح و منکشف
اولدی برسی * بعثت الی الناس كافة * حدیثدر که مراد کندی زماندن قیامته دکن
کلان اشخاصه مبعوث اولمق ظن اولنور ایدی یویله دکل ایمش بلکه ناسدن مجموع اولین
و آخرینه مبعوث ایمش بری دخی * کنت نبیا و آدم بین الروح و الجسد * حدیثدر که حضرت
آدمدن نبوتنک تقدیمی مجرد علم الالهده اولمق ظن اولنور ایدی ظاهر اولدیکه انک اوزرینه
امر زائد ایمش نهایت تاخر تبلیغ و وجود شرطه متعلق اولمقله واقع اولمش و احکامک
شروطه متعلق اولمسی کاه اولور که محل قابل حبسیله اولور و کاه اولور که فاعل متصرف
حبسیله اولور بوراده قابل حبسیله در که اول اشخاص مبعوث الیه و خلقت جسد شریفدر
احکام انک لسانته وارد اولوب اندن اشخاصه القا اولنسه کر کدر یویله اولمق از لده صحت نبوت
مانع دکلدر یونک نظیری بودر که بر کیمسه قزیمی بر کفونه تزویج ایدوب یردیو برکشی بی وکیل
اینسه توکیل صحیحدر و اول کشی و کالته اهلدر و وکالت ثابته در اما کاه اولور که تصرفی وجود
کفونه موقوف اولور کفونه بر نیجه زماندنصکره بولنور یویله اولمق صحت و کالته و اهلیت و کیله
ضرر ایلز (*) فصل ثالث (*) حق سبحانه و تعالی حضرتلری فخر عالم صلی الله تعالی علیه
و سلم حضرتلرینک رسالتنه شهادت ایندیکنک بیانده در قرآن عظیم و کتاب کریمنده حضرت
ابراهیم و اسمعیل علیهما السلام لسانلرندن حکایه یورمشدر که بیت الحرامی بنیا ایندکلرنده
(ربنا تقبل منا انک انت السميع العليم ربنا واجعلنا مسلمین لك ومن ذریتنا امة مسلمة لك و ائزنا
مناسکنا و تب علينا انک انت التواب الرحیم ربنا و ابعث فیهم رسولا منهم یتلو علیهم آیاتک
و یعلمهم الکتاب و الحکمة و یرکبهم انک انت العزيز الحكیم) دیمشدر ایدی حاصلی یارب سن قبول
ایله بزم نیتلری میزی سن یلور سن و بزی سکا مخلص ایله یعنی اخلاص میزی زیاده قبل و بعض
ذر یا عمری سکا امت مسلمة قبل و حج شریفده عبادت یرلرین یاخود قربان کسه جکرم بوضعلری

بره سن کوسر و ذر با ترمك توبه سين قبول ايله يا خود بزدن سهو وسبقته واقف اولور ايجون
توبه روزی قبل تخفیف سن نواب و رخصت توبه کارری اسرکوب توبه لری قبول و رحمت
ایلرسین دیدکرتدنصکره ینه دعا ایدوب یار بنال اول امت مسلمه اراسته کندیلرندن بر رسول بعث
ایله که اکا وحی اولار دلائل توحید و سون نلره تلاوت ایلره و قرآن و معارف و احکام تعلیم ایده
و شرک و معاصیدن انلری پاک ایلره تحقیقاسن بر غالبستکه دبلدیکک شی اوزره سکا کیمسه
غلبه ایده مزانی احکام ایلرسین دیمک اولور اندن حق تعالی حضرتلری دعا لری مستجاب
ایدوب اولاد اسمعیلدن اهل مکّه به اول صقته موصوف بر رسول کریم کوندر دیکه اول محمد
مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری در اکر سوال اولتوب آیت کریمه ده واقع اولان
رسولدن مراد فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ایدیکی ندن معلوم اولدی
دینلور ایسه جواب بر نیجه وجهله در بری بود که مفسرین اجماع ایتلر در انلرک اجماعی
مجتهد (ابلکیمسی بود که پیغمبر بر علیه الصلاة والسلام حضرتلری * انا دعوت ابراهیم
و بشارت عیسی * دیو پیور مشدر دعوتدن مراد بو آیت کرمه در یعنی انده مطلوب اولان
رسول اکرم بنم دیمکدر و بشارت عیسی پیور دینی سورة صفده واقع اولان (و مشرا بر رسول
یاتی من بعدی اسمعیل احد) قول شریفدر (اوچنی وجه بود که حضرت ابراهیم علیه السلام
بودعانی مکّه ده قیلدی و انک اطرافنده اولان ذری ايجون ایلدی حق تعالی حضرتلری
اول دیاردن فخر کائنات حضرتلرندن غیر پیغمبر کتور مدی و تکرری تعالی حضرتلری
حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرین بعثله مؤمنلره امتسان ایدوب (لقد من الله
على المؤمنين اذ بعث فيهم رسولا من انفسهم يتلو عليهم آياته و يزيكهم و يعلمهم الكتاب و الحکمة)
پیور مشدر و آیت کریمه ده اول اوصافله وصف اولمشدر که حضرت ابراهیم دعا ستده واقع
اولش ایدی پس متعین اولدیکه رسولدن مراد محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری ایمش من انفسهم پیورلدینی کندیلرکی بشر دیمکدر و قرابت شاده ده فتح قابله
من انفسهم وارد اولمشدر بو تقدیر جه من اشرفهم دیمک اولور بر ا فخر عالم حضرتلری
بنی هاشمدن و بنی هاشم قریشک افضلدن و قریش افضل عرب افضل ناسدر اگرچه
خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک بعثتی عالم خلقک جمله سنه حتی کفاره یله
نعمتدر زیرا انک زمان شریفنده عذاب دنیوی مرفوع اولمشدر امم سالفیه واقع اولان مسخر
وطاش یاغدر مقل و بر یکور مکل بو ذات محترمک امتلرینه واقع اولما مشدر و لکن آیت کرمه ده
مؤمنلر تخصص بالذکر اولندینی انتفاعلری اکثر اولدیفیچوندر لاجرم انلر اوزره منت غیر یلر اوزره
اولادن اعظمدر (اکر سوال اولتوب پیغمبر بر علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک بشر اولوب
طائفة عربدن اولدیفنه علم صحت ایمانه شرط میدر بوخسه فرض کفایه دن میدر دینلور ایسه
(جواب بود که شیخ ولی الدین ابن العراقی رحمة الله علیه صحت ایمانه شرطدر دیمشدر حتی
بر کیمسه محمدک جمیع خلقه رسول ایدیکنه ایمان کتور یرم اما بیلرکه کندی بشردن میدر بوخسه
ملاشکه دن میدر بوخسه جندن میدر و بیلرکه عربدن میدر بوخسه مجتهدن میدر دیمه
کفرنده شک یوقدر بر اقرآن عظمی تکذیب ایمش اولور و خلف سلفدن اشیده کلوب بالضروره
معلوم اولش سنه بی انکار ایمش اولور کافر اولدیفنده شبهه یوقدر و بو مسئله ده علمادن
کیمسه نک خلاقی وار ایدیکی معلوم دکدر اکر شو یله که بونی دیان کیمسه بر غافل و احق
کیمسه ایسه اکا تعلیم ایمک و اجیدر اولدینی تعلیمدنصکره انکار ایدر ایسه کفرینه حکم ایدرز
دیمشدر فی الحقیقه نه اصل مسلماندر اول که یننه و بین الله واسطه اولان ذات شریفک

احوال و اوصافنه اطلاعی بو یوزدن اوله انک اخبار و آثارین بتلندن حظی یوقدر اوله مناسبت
صوریه سی بو یله اولانک علاقه معنویه سی نقدر اولسه کر کدر ملاحظه اولنه (اکر سوال
اولتوب خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری الی الان رسالتی اوزره یاقیمدز
دینلور ایسه ابوالمعین قسبی رحمة الله علیه (جواب و یروب پیور مشدر که ابو الحسن الاشعری
رحمة الله علیه ابتد الان فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری رسالت حکمنده در
و شیک حکمی اصل شی مقصانه قائمدر کورمز میستکه عدت احکام نکاحه دلات ایلر دیمشدر
و غیر دخی پیور مشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک وفاندنصکره
نبوت و رسالت باقیه در مؤمنک موتندنصکره وصف ایمانی باقی اولدیفنی کی و ایمان هوال و حذر روح
یاقیدر بدک موتله متغیر اولماز دیمشدر (بعض علما بو تقر بره طعن ایدوب ایتدیلر باشند اول حضرت
میت دکدر زیر اجمع انبیا علیهم السلام قیلرنده صاعلدر ایددی وصف نبوی روحله جسدنه
معنا بندر الان یاقیدر دیدیلر (و امام قشیری رحمة الله تعالی علیه ابتد حق تعالی حضرتلری
اختیار ایتدیکنه * ارسلک * دیمشدر یا خود * بلغ عنی * پیور مشدر پس فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلری وجوده کلدین رسول ایدی و حال نومنده والی الاید رسولدر زیرا
حق تعالی حضرتلرینک کلامی یاقیدر و قدیدر کلام الله حسیجه رسالتی دخی ازلی و ایدیز
و کلام قدیمله ثابت اولان ارسال باطل اولقی محالدر ایددی رسالت ثابت و دائمدر دیمشدر (مسی
رحمة الله تعالی علیه طبقاتنده ابن فور کدن نقل ایدوب فخر کائنات علیه اکمل التحیات افتدین
حضرتلری قبرنده حی در ایدالا یاد . نقیقه رسول اللهدر بحازا دکلدیر بو یله تصور اولمجه که
رسالتی بحازا اوله دیمشدر (و جمله شواهد رسالتدن بری دخی بو آیت کریمه دوکه
(هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم يتلو عليهم آياته و يزيكهم و يعلمهم الكتاب و الحکمة
وان کانوا من قبل لني ضلال مبین) دیو پیور مشدر ایمیتدن مراد طائفة عربدر بو وصف ايله
ذکر دن مقصود انلره تنبیهدر که بو نعمت عظیمه نک قدرک یله و ملاحظه ایدلر که کندیلر
بر آلامی کابسر طائفه ایکن اهل کاب کی بانلرنده نبوت آثارندن اصلانسته یوق ایکن حق تعالی
حضرتلری کندیلر بر رسول کریم ايله بو کلام قدیمی نیجه عطا قیلدی حتی افضل امم اولوب
امم سالفه دن ضال اولنلرک ضلالن ادراک ایتدیلر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری کندیلردن اولغده ایکی فائده واردر بری بود که اولدخی کندیلرکی امی ایدی هرگز
کتاب او قومامش ایدی و یازی یازمامش ایدی شکیم حق جل و علا حضرتلری (و ما کنت
تلو من قبله من کاب ولا خطه یمینک) پیور دینی بو معنادر بودینی واقع اولمامش ایدیکه کندی
ارالندن چیقوب کیده بر آخر رده اقامت ایلره حتی انده او قودی او کړندی دیمکه قابل اوله بلکه
فرق یاشن تمام ایدیمجه ارالنده ایدی آخر الامر بر کاب مبین و دین متین و شریعت کز بن کتور دیکه
عقلای جهان دنک و حیران و سرگردان قالب معارضه به امکان بولمیدلر بو اتفاقده حبیب اکرم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک صدق نبوته برهان عظیم حاصل اولدی بر فائده دخی
بودر که اول امیر خصوصاً اهل مکّه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک نسبی
و شرفی و صدقنی و امانتی و عفتنی یعنی محرماتدن برهیر کارافنی خوب یلور ایدی اول سنه کلیمه
ارالنده بو اوصاف حیده ايله متعارف ایدی و هرگز عمرنده کذب ایمک واقع اولمامش ایدی
بر کیمسه که عمرنده یلان سو یله و بنی آدمدن کیمسه افزا ایمک واقع اولمده واره حق تبارک
و تعالی حضرتلرینه حاشا افزا ایلره تکرری تعالی حضرتلری سزه صلوة فرض ایلدی و سائر
احکامدن نه ایسه بو یله پیور دینی دیه بو احتمال عقلی دکدر انکیچون ایدیکه ملک روم هرقله

مکتوب شریفی وارد شده ذکر اولئان اوصافدن سؤال ایدوب بو خصوصلرده نیجه در دیدی
 و صدق دعوی نبوت و رسالت بونلر ایله استدلال ایتدی و بالجه اندن یلان ظهور ایتدیکن بیلر
 ایدی حق تعالی حضرتلری ا کا خطاب ایدوب (فانهم لایکذبونک) یوردیغی اولدر یا محمد تحقیق
 آنلر سنی تکذیب ایتزل صدقکی بیلورل انکار ایدرل دیمک اولور روایت اولنور که مشرکیندن
 بر کیمه ایتدی والله یا محمد سن بزه هرگز یلان سو بیلک واقع اولامشدر که بو کون بزرگا کذبله
 نهیمت ایدم لکن اگر سکا تابع اولور ایسک بر عیزدن آواره اولق لازم کلور اندن بو آیت کریمه
 نازل اولدی (ابوصالح ابن عباس حضرتلردن بویله روایت ایتشدر و مقاتلدن مرویدر که حارث
 ابن عامر خلق ایچنده پیغمبر علیه الصلاة والسلام حضرتلریغی تکذیب ایدر ایدی اما
 اهل بیت اراسه وارد شده * ما محمد من اهل الکذب * در ایدی انلره محمد کذب اهلندن دکلدر
 دیوسو بیلر ایدی بو روایت اولمشدر که مشرک کوردکلری زمانده * انه لئی * دیرل ایدی
 (وحضرت علی رضی الله عنهدن مرویدر که ابوجهل لعین خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرتلرینه بزرگا یلانجیسن دیمه زاما اول کتوردیکک نسته بی تکذیب ایدرل
 دیدی اندن بو آیت کرمه نازل اولدی دیمشدر ا کر سؤال اولنوب حق تعالی حضرتلری
 (ولقد کذبت رسل من قبلک) یوردی یعنی والله تحقیقاسندن اول رسلر تکذیب اولندی یشه
 بر آیتده دخی (فانهم لایکذبون) یوردی اولکیدن فهم اولنان بودر حق سبحانه و تعالی حضرتلری
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریغی تسلیت ایدوب سنی تکذیب ایتدکلرینه
 بحضور اوله سندن اول کلان رسلر دخی تکذیب اولمشلردر خلقک حالی بودر دیمک اوله
 (وایکنجی قولدن فهم اولنان بودر که پیغمبر علیه الصلاة والسلام حضرتلریغی تکذیب ایتدکلر
 بس بونلرک مایینی نیجه جمع اولنور دینلور ایسه جواب بودر که کفار ایکی قسم ایدیلر بر قسمی
 بو ایدیکه بیلرل ایدی اول مرتبه ده فهم ایده میوب جهلاری سببیه تکذیب ایدرل ایدی
 مسکرمدن اکلدقلری کی ایمانه کلدیلر بر قسمی دخی بو ایدیکه بیلورل ایدی اما عنادا حتی ستر
 ایدرل ایدی مثلا ابوجهل کی بونلرده حقیقه تکذیب بوق ایدی (فانهم لایکذبونک) یوردیغی
 بونلره کوره ایدی بوخسه جله سته کوره کل ایدی حاصلی آنلرک بری بر قسمه کوره و بری آخر
 قسمه کوره اولور روایت اولنور که بر کون ابوجهل لعین فخر کائنات حضرتلرینه راست کلدی
 دخی صاخره ایلدی یارانی ایتدیلر سن محمد ایله مصاخره ایلر میسن دیدیلر ایتدی والله بن ییلورمکه
 اول پیغمبر در اما بزقن واقع اولدیکه بی عید منافعه تابع اوله یعنی تبعیدن قیام بوخسه نبوت ییلورم
 دیدی قرآن عظیم بوسول کریمک صدق نبوت و تحقیق رسالت دلالت ایدن آیات کریمه ایله
 مملودر حق تعالی حضرتلرینک کالند نیجه لایق اولور که کندیو به اعظم کذبله افتر ایدن کیمه بی
 حالت قویه حقتدن کیمه بلکه انواع نایدونصر تلر ایدوب کله سن اعلا و قدر بن بلند ایله و دعای بن
 مستجاب ایدوب اعداسن هلاک ایده والله عقللر چاک اوله حق آیات و معجزات اظهار ایله
 بو جله ایله اول کشتی کاذب و مفتری اوله روی زمینده فساده سعی ایده هرگز اهل عقل اولان بونی
 جائز کورریمکه بویله اوله حاشا و کلا حق جل و علا حضرتلرینه عجز و فصور بودر که جناب
 کبریا سته لایق اولمائی کندیبه نسبت ایدرل دخی انتقامدن عاجز اوله آنک جیج اشیا به علمی محیط
 اولدیغی و مجموع ممکناته قدرتی شامل اولدیغی دخی عزتن و حکمتن و جیج صیفاتنده کالن تصور
 ایدن بیلور که بویله اولق متمعدر بوا احتمال و یرن حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک معرفتدن
 ابعده مخلوقاتدر بلکه انسان دکلدر اخص حیواناتدر قرآن عظیمده بو طریق اوزره استدلال
 حق وارد اولمشدر بو طریق خواص طر بقیدر بلکه اخص خواص طر بقیدر که انلرک شاق

استدلال بالله علی افعاله قیلقدیر یعنی جناب عزتله اشنالردن کالایق اولان فعلی ییلورل و لایق اولمائی
 بیلورلر کاکوره حکم ایدرل حق تعالی حضرتلرینک مقتضی کال حکمت و قدرتی بودر که کندیبه
 کیمه افتر ایتدیکه قادر اولیه بو معنادندر که * ولوقول علینا بعض الاقاویل لاخذنا منه بالبین
 ثم لقطعنا منه الوثنین * ییورمشدر حاصلی ا کر بزم اوزریمزه بعض یلان بکلش سوزلر سو یلیوبوب
 افتر ایدیدی بزاقی هلاک ایدرلک دیمک اولور بوقول شریف موجبجه ا کر افتر واقع اولایدی
 ایضا ایتیدیدی و عبادینه عبرت ایچون مغترینک حقتدن کلیدی دخی ییورمشدر که (ام بقولون
 اختری علی الله کذبا فان بئسا الله یختم علی قلبک) بونک حاصلی کفار فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرتلری ایچون دعوی نبوتله یاخود قرآنله الله تعالی حضرتلرینه افتر ایتدی
 دیمشدر ایدی حق جل و علا حضرتلری آنک مثلندن افترائی استیساد ایدوب ییورر که اکا
 جرأت ایتزالا شول کیمه که قلبنه مهر اورلش جاهل اوله اما شول کیمه که اهل بصیرت و صاحب
 معرفت اوله اول جرأت ایتزد دیمک اولور دخی ییورمشدر که (وما قدروا الله حق قدره اذ قالوا
 ما اتزل الله علی بشر من شیء) حاصلی رحتده و قوللره انعام ایلده الله تعالی حضرتلری
 حق معرفت ایله بتدیلر شول حینه که وحی و بعثت رسلی انکار ایدوب حق تعالی حضرتلری
 بشر اوزرینه هیچ بر نسته ازال ایتدی نه وحی کوندردی و نه پیغمبر کوندردی دیدیلر بونلر خود
 تکرری تعالی حضرتلرینک نعمت عظیمه لرند ندر دیمک اولور یاخود کفار خشم ایله ده
 و شدت ایله طومعه ده حق تعالی حضرتلریغی حق معرفت ایله بتدیلر بوسوزی سوبلدکلری زمانده
 دیمکدر قاضی رحمة الله علیه ذکر اولنان ایکی وجه اوزره تفسیر ایتشدر علی کلا التقدیر بن ازال
 قرآن و ارسال رسلی تکذیب ایدنلری تهلیل و تکفیردر پس اول کیمه که حق تعالی حضرتلریغی
 کاذب و مفتری به نصرت و تأیید ایلر والنده معجزات اظهار ایدر ظن ایله آنک حال نیجه اولسه
 کر کدر دخی ییورمشدر (اولم یکفهم انا انزلنا علیک الکتاب بتلی علیهم ان فی ذلک لرحمة و ذکر
 لقوم یؤمنون) بونک اصلی بودر که کافر لر لعنهم الله تعالی بی ادبانه سؤال ایدوب چونکه کر چک
 پیغمبردر نیچون ا کا دخی ناقه صالح و عصای موسی و مائده عیسی کی ریسنندن بر معجزه ازال
 اولمز دیمشدر ایدی باری تعالی حضرتلری رسولنه امر ایدوب یا محمد سن دیکه آیات کریمه حق تعالی
 قشنددر دیلدیکی کی ازال ایدر بن آیانه مالک د کلیمکه استدکلر یکزی کتوروب اظهار ایدم
 بنم شامدن اولان دکلدر لالاندردروانداریغی تکرری تعالی و یردیکی آیات و معجزات ایله اظهار
 ایتدکلر بنم غیری نسته المدن کلر دیو ییورمش ایدی صکره ییوردیکه سؤال ایتدکلری شیدن
 آیات معینه انلره بو کفایت ایتزمیکه سکا بزرگاب ایتدرلک دائما اوزرلرینه تلاوت اولنور انلردن
 اول کتبه طلب معارضه ایدر اولدیغی حالده پس اول کتبه بزرگا ازال ایتدکلر دائما انلر ایله
 یله درسائر معجزات کی مضمحل اولوب کتمز یاخود یهود اوزره تلاوت اولنور سنک و صفکدن
 و دینکک و صفکدن اللرنده اولانی تحقیق ایله دیمک اولور یعنی انلره تلاوت اولنور کتابلرنده
 بولدقلری و صفک و دینک و صفق تحقیق و اثبات ایلر کتابلرینه مطابق کلور انلره بو آیت و بو معجزه
کفایت ایتدیغی دیمکدر اند نصکره ییوردیکه (قل کفی بالله بین و بینکم شهید ایلعل مافی السموات
 و الارض) یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه امر ایتدی بملله سزک
 ماینکرده اول الله تعالی که سموات وارضده اوللره عالمدر اول شاهد یترده یعنی صدقه تکرری تعالی
 حضرتلرینک شهادتی کفایت ایلر حال بو که بی معجزات ایله تصدیق ایتدی بنم صدقی و سزک
 مقابله ده تکذیب ایتدی بکری اول ییلور اول شاهد اولدیغی بکایتدیمکدر پس باری تعالی حضرتلری
 جیج اشیا به عالم اولیحق آنک شهادتی شهادتک اصدی واعدلی اولورلر شهادت ایتدیکی

نستبه علم نام محیط ایه شهادت ایلدخی شواهد رسالتدن بری بو آیت کریمه در که (انارسلناک شاهدنا
 ومیشراوندرا وداعی الی الله باذنه وسراجا منیرا) دیو یورلشد معناسی یا محمد تحقیق باری سنی ارسال
 ایندک مبعوث اولدیغک کیمسه ز اوزره شاهد اولدیغک حالده یعنی انلرک تصدیقارینه وتکذیبارینه
 وضلالارینه ونجارتارینه شهادتک مقدر اولدیغی حالده ارسال ایندک دیمکدر شاهد احوال مقدره در
 مابعدنده اولان منصوباتدخی اکامعظ وفلدروداعی الی الله دیمک حق تعالی حضرت تارینک اقرارینه
 وتوحیدنه وصفات اللهدن شول نسته که انلره ایمان کنورمک واجد رانلره دعوت ایدیحی دیمکدر
 دخی سراج منیر یور مقندن مراد ظلمات جهلده اندن ضیا النور و بصیرت رانوار ی انک تورندن اقتیاس
 اولنور دیمکدر والخاصل سن شول اصل پیغمبر سنکه بزخلفه سنی ارسال ایندکیمکرده شاهد و بشیر
 ونذیر وداعی الی الله وسراج منیر اوله جفک مقدر ایددی دیمکدر یور مشردر که وقتا که حق تعالی
 حضرت تار اول حضرتی وحدانیت شاهد قیلدی مسئله وحدانیتده انی مدعی قیلدی زیر شاهد مدعی
 اولماز ودعوی شول برده اولور که خلاف ظاهر اوله وحدانیت ایسه اظهر من الشمسدر پس محل
 دعوی اولدی وفخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تار کی ندیسی نبوت دعواسن ایندکده
 حق جل وعلا حضرت تار رسول الله حضرت تارینک شهادتندن عوض کنددی دخی اکا شهادت
 ایدوب (والله بشهدانک رسوله) دیو یوردی یعنی حق سبحانه وتعالی حضرت تار شهادت
 ایدر که تحقیق اسن انک رسولک دیمکدر دخی بوقیلدندر که حق جل وعلا حضرت تار یور مشردر
 (ویقول الذین کفروا لست مرسلنا قل کنی بالله شهیدا بنی و بینکم ومن عنده علم الکتاب) یعنی
 کافرل سکا مرسل دکلین دیرل سن انلره دیکه بنمله سزک ارا کزده حق تعالی حضرت تار
 شاهد یتزدخی شول کیمسه که علم قرآن انک فتنده در یعنی قرآن عظیمه وانک معجز نظمیه عالمدر
 انک شهادتی کفایت ایدر دیمکدر وعلم الکتابدن مراد احتمالدر که علم توریه اوله واکا عالم اولان
 عبدالله بن سلام وانک امثالیدر یعنی بونلر تورانده کور مشردر یلورلر که بن حق رسولم دیمک اولور
 واحتمالدر که علم لوح اوله واکا عالم اولان باری تعالی حضرت تاریدر یعنی شول کیمسه که مستحق
 عبادتدر ولوحده اولانی اندن غیر کیمسه بیلز بزم ارامزده اول شاهد یتز فتنین کاذب ایسه
 اول جزاسن ایلله دیمک اولور دخی (قل ای شی اکبر شهاده قل الله شهید بنی و بینکم) یور مشردر
 وینه (لکن الله يشهد بما نزل الیک انزه بعلمه والملائکه يشهدون وکنی بالله شهیدا) یور مشردر
 دخی (والله یعلم انک رسوله) وسوره فحیده (محمد رسول الله) دیو یور مشردر بوجه آیات
 کریمه نه حق سبحانه وتعالی حضرت تار یور کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارینک
 رسالتنه شهادت ایدوب کفار هاندن اوزره حجت اقامت ایلشد دخی (هو الذی ارسل رسوله
 بالهدی و دین الحق لیظهره علی الدین کلّه و کنی بالله شهیدا) یور مشردر یعنی حق تعالی حضرت تار
 اول تکرری تعالی حضرت تاریدر که رسوایی هدایت و دین اسلام ایلله کوندردی تا که آتی ادیان
 مختلفه اوزره غالب ایلله مشرکدر و منکر لواهل کتاب دینارینه غالب قبله دیمکدر وغالب ایتمک دخی
 یابور که اول ادیاندن حق اولانی نسخ و باطل اولانک فسادین اظهار ایتمک ایلله اوله یا خود انلرک
 اهلی اوزرینه دین اسلام اهلی مسلط قیلله اوله زیرا اهل دیندن هیچ بر طائفه یوقدر که اهل
 اسلام انلره غالب اولیه (وکنی بالله شهیدا) یور دینی حق تعالی حضرت تار و عده قبلدینی کائن
 ایدیکنه کندی شاهد یتزدیمکدر یا خود اظهار هجزه ایلله رسولنک نبوته شاهد یتزدیمکدر قاضی
 رجه الله تعالی علیه بویه تفسیر ایلشد وحق تعالی حضرت تارینک شهادتی قیلدندر که
 مؤمن قوللرینک قلوبنده کلامنه ووحینه تصدیق جازم و یقین ثابت وطمیننت وسکون ودیعت
 ایلشد تحقیقا تکرری تعالی حضرت تار قلوبی قبول حق اوزره خلق ایلشد اصل خلقت

وفطرت مقتضای حق قبولدر واکا اطاعت و انقیاد واطمینان ومحبدر کذب و باطلدن نفرت
 ایدوب بغض وغداوت ایلکدر اگر فطرتلری اوزره قلوب اضلاله مقارن اولیه لایدی حقندن
 غیر نسندهی اختیار وقبول ایتمه لایدی الیکموند که حق تعالی حضرت تار خلق تکرر واندیسه
 دعوت ایدوب (افلا یتدبرون القرآن ام علی قلوب اقسالها) یور مشردر یعنی قرآن عظیمی نذر
 وتفکر ایتزری انده اولان مواضع و زواجر و وعید عصائی تأمل ایتزری تا که معانی به اقدام ایتزری
 یوخسه قلوبلرینه کلدی و واردر که انلره ذکر و اضل اولیه دیمکدر بوندن فهم اولور که بر کیمسه که
 حق تأمل ایلله قرآن عظیمی تلاوت وقرآت ایلله فطرت سلیمه سنی حبیبجه اول حق ایدیکنه ومن
 عند الله ایدیکنه علم ضروری و یقین جازم حاصل ایدر امور وجدلده دین مبارکی نیجه ایسه الم
 ولذنی نیجه تعقل ایدر ایسه اول قرآن عظیم دخی منی عبدالله اولوب جبریل امین لسانیه فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارینه ارسال اولمش ایدیکن شویله تعقل ایدر دیمکدر همان
 قیلدندر هوا و غفلت کلدلر ان کیدر مکه سنی کر کدر قلب مفتوح اولدقدن صکره غیره احتیاج
 قالماز بالذات ادرالک ایدر دیمکدر یور شاهددر که حق جل وعلا حضرت تار قلوب انسانیده
 خلق ایتشدر جمیع شواهدک اعظمدر وینه بر آیت صکریمه ده (قل یا ایها الناس انی رسول الله
 الیکم جمیعا) یور لشد معناسی فخر کائنات ایتدیمر حضرت تارینه امیر در که آدم اوغللارینه
 بن حق تعالی حضرت تارینک حبیبکره ارسال اولمش پیغمبری یور دیو یوریه بو آیت کریمه فخر عالم
 حضرت تارینک مجموع بنی آدمه مبعوث ایدیکنه دلایلدر وطائفه یهوددن عباسی اصنفهانی آتیه کیمه
 انلره غیبویه دیرل ایلر ایدر محمد صادق قیر اما طائفه عربیه کوندر لشد بنی اسرائیلله مبعوث دکلدر
 بو آیت کریمه انلرک قولن لبططیاله دلایلدر زیر انکری تعالی (یا ایها الناس) یور دینی جمیع بنی
 آدمه متناول بر خطاید اندن صکره (انی رسول الله الیکم جمیعا) یور دینی اقتضایلر که جمیع
 ناسه مبعوث اولمش پیغمبر اوله بودخی ظاهر و بائدر که فخر عالم حضرت تار نفیله مبعوث دیو
 دعوی ایلر ایددی ایددی رسول حق ایدیکن تسلیم ایدلره لازم کلور که کافیه ناسه مبعوث ایدیکنه
 ایمان کنورلر زیر رسول حق اولان کذب ایتمک محالدر رسالتن تصدیق ایندکده نصکره جمیع
 دعواسنده انی تصدیق لازمدر غیره مجال یوقدر بومرینه مقرر اولدقدن نصکره معلوم اوله که
 آیت کریمه یعنی (قل یا ایها الناس انی رسول الله الیکم جمیعا) قول شریقی بعضی علما فتنده عام
 مخصوصدر و بعضیلر دخول تخصیصی انکار ایتشدر اما اولکی فرقه تخصیص داخل اولدیغنه
 ایکی وجه ذکر ایتشدر بری بودر که ناسه رسوالدر حق مکلف اولسه لاما جله مکلفیندن اولسدلر
 انلره رسول دکلدر زیر فخر کائنات حضرت تار کندیلری یور مشردر که * رفع القلم عن ثلث
 عن الصبی حتی یبلغ وعن النائم حتی یتیقظ وعن المجنون حتی یفقی * یعنی اوج طائفه دن قلم
 تکلیف مرفوعدر نابالغ اوغلانندن مرفوعدر نابالغ اولجه ونامدن مرفوعدر نااو بخودن او یا نیجه
 و مجنوندن مرفوعدر تا عقلی کلوب افاقه بولجه حاصلی بونلر معذورلر دیمکدر بوجه دخی
 بودر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تار هر کیمسه به که خبری واصل
 اولشدرا کار سولدر شویله که اقصای ارضده بر طائفه تقدیر اولنسه که هر کزته معجزاتن و نه شریعتن
 و نه خبرن ایشتمس اولسه ل مابینه امکان اولسه انلر اقرار بونله مکلف دکلدر امام مسلم رجه الله
 علیه نقلنده ابوهریره رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تارندن روایت ایلشد که
 * والذی نفسی بیده لایسمعی احدا من هذه الامه یهودی ولا نصرانی ومات ولم یؤمن بالذی ارسلت
 به کان من اصحاب النار * یور مشردر حاصلی بودر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تارینک بعضن استماع ایدلردن هر فرده واجددر که اکا وانک کنور دینی قرآن و اسلام

و شریعت و احکام نه ایسه جمله سته ایمان کتوره اکثر استماع نصیره ایمان کتور مدین
 وفات ایسه اهل جهنم اولور بوندن بطریق المفهوم اخذ اولور شول کیمسه که استماع اینتیلار
 و دعوت اسلام انلر یتشمذی انلر معذور اولور تنکیم قول صحیح اوزره قبل وزود الشریع حکم
 یوق ایدیکی علم اصولیه مقرر اولمشدر یوحذیث شریفه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلرینک رسالتیه ججع ملل نسج اولند نفقه دلالت واردر و نجله شواهدن بری دخی بودر که
 حق سبحانه و تعالی حضرت نلری (یا اهل الکتاب قد جاءکم رسولنا بینکم علی فتره من الرسل)
 یورمشدر یعنی یهود و نصاریدن اهل کابه خطاب ایذب یحقیقا بزیم رسولر سزیه دین بیان ایذر
 اولد یعنی حالده رسندن فترت حینده و انقطاع وحی زمانده کلدی دیمکدر و زمان فترت ایکی رسول
 مایسته دیرلر بوراده زمان رسولدن خالی ایکی کلدی دیمکدر یوق فترت نه مقدار زمان ایدیکنده یعنی
 عیسی علیه السلام ایله فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک مایسته نه مقدار
 زمان یکدیکنده اختلاف اولمشدر نهدی وقتیه دن برروایته الی یوز ییلدر (امام بخاری
 سلمان فارسیدن و قتاده دن بشیور ییل زوایت ایتمشدر و ضحاک در یوز او تونز ایله فرق مایستدر
 دیمشدر و ابن عساکر شفییدن نقل ایندیکی اوزره طقوز یوز النش اوج ییلدر دیمشدر (عماد الدین
 ابن کثیر رحمه الله عید ایدر مشهور بودر که لئی یوز ییل اوله و یوق فترت آخر ایله بنی اسرائیل اولان
 عیسی بن مریم ایله آخر ایله بنی آدم علی الاطلاق اولان حواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلرینک مایستدر تنکیم صحیح بخاریده ابوهریره دن مروفا روایت اولمشدر که
 * ان اول الناس باین مریم لاله لیس یینی وینه تی * دیو یورمشدر حدیث شریف صحیح
 دلالت ایلر که فخر کاشیات حضرت نلریله عیسی علیه السلام مایسته اصلای پیغمبر کاشیات اوله
 (قضای و غیره مایسته خالد آدلور پیغمبر کلشدر دیکلاری یوحذیث شریف ایله رد
 و محذور مایسته پیغمبر یوق ایدیکی یونکلدر اندر مخاف رحمة الله علیه بوبله ذکر ایتمشدر
) اما فاضی یضایوی رحمة الله علیه تفسیرده ایذر زمان فترت که حضرت عیسی ایله فخر عالم
 حضرت نلرینک زمانلرینک مایستدن عبارتدر بقولده الی یوز ییل ایدی و بقولده بشیور النش
 طقوز ییل و ذریت پیغمبر کلش ایدی اوجنی بنی اسرائیلدن برینی قر بدن ایدی آدی خالد بن
 سنان ایدی دیمشدر فاضی رحمة الله علیه ابوهریره حدیثیه اطلاع و صحتیه تسلیم ایتر کدر نصیره
 * لیس یینی وینه تی * قول شریفک بنی مرسل معانیه جل ایتمک کر کدر و لکن ضعه دن خالی دیکلدر
 و آیت کریمه اهل کابه امتنان واردر یعنی آثار وحی عالمدن نابید اولد یعنی زمانده و جهان ظلمات
 کفر و عصیان ایله طولد یعنی حیده سزیه فخر عالم حضرت نلری کوندردم باوجود که وحی و بعث
 رسول برنسته در که عالمده بوندن آرتق احتیاج اولور نسته یوقدر ایمدی بواحسانی یله سز
 و شکر بن ادا ایده سز دیمک اولور و نسته پیغمبر یز علیه الصلاة والسلام حضرت نلرینک
 امتی حقه ایندیکی صبی و اقدام و اهتمامی بوابت ذکر بمده بیان ایذب یورمشدر که
 (لقد جاءکم رسول من انفسکم عز یز علیه ما عثم حر یض علیکم بالمؤمنین رؤف رحیم) یعنی تحقیقا
 سزیه کندی جنسکردن و کندی مثلکردن بره بری رسول کلدی که سزیه شریک و معاصی ایله کاهلر یکر
 ا کا کوح کلور سزیه ایمان و صلاح شانکره حر یصدر و مؤمنلری قتی اسر کچی و ترجمه ایچیدر
 دیمکدر فاضی رحمة الله علیه بوبله دیمشدر و حضرت حسن بصری قدس سره العزیز
 (عز یز علیه ان تدخلوا النار حر یض علیکم ان تدخلوا الجنة) دیو یورمشدر یعنی آیت کریمه دن
 مراد سزیه شول اصل رسول کریم کلدی که ناره دخیولکر ا کا شدید و دشوار در و جسته دخیولکره
 حر یصدر دیمک اولور دیدی و بزیم فلاح و نجاهت حر یض اولد یفتدن ایدیکه شول نسته تی که

بزه ابلاغ قصد ایذب بزیم آتی فهم ایندی کیمز مراد ایدی تورایدی آنده بزه کندی منزله نسخه خطاب
 ایزایدی بریم مرتبه و دیمشدر که خطاب ایلر ایدی تنکیم برده صاحب رحمة الله علیه بومعنا به
 اشارت ایذب یورمشدر * لم یخسنا بمانعنی العقول به * حرصا علینا فلم یزین و لم یهم * یعنی
 بزیم اصلاح و ارشاده حر یض اولد یفتدن عقولر مهندی اولدیه حق نسته لاله امتنان ایتمدی
 بزخی انک بزه الفایده کلری امورده شک و تحیر ایتمک دیمک اولور حق سبحانه و تعالی حضرت نلری
 آتی رحمة العالمین اولم یحییون ارسال ایتمشدر فهم اولم یان نسته تی تکلیف ایله رحمت جمع اولدر
 و بزیم طریق حقه هدایت ایتمک حر یصدن ایدیکه جوق زمانده بزه تفهیم الیچون مخصوصات ایله
 عمل ایلر ایدی بواحسوب طریق قرآن عقیددر کاب و سنت تبع ایدن کیمسه ل بوقبله دن نیجه
 عجایبه مطلق اولور حق جل و علا حضرت نلری آیت کریمه پیغمبر یز علیه الصلاة والسلام
 حضرت نلرینک حرصنی امت دعوتک اسلامه نسبت مساوی قیلدی و رافت و رحمتی مؤمننه
 مخصوص قیلدی و آیت کریمه من انفسکم یوز ییلوب من ازواجکم یوز ییلد یعنی نه صلیونکیمه
 میان ایذب احتمالدر که مراد الله فخر عالم حضرت نلری جسدیله یزدن اولوب روح مقدسیله یزدن
 اولم یلق اولد ییلر یعنی بزه مماثلتی صورتا اوله معنی اولدیه فی الحقیقه روح پاکتی بزیم ارواحز قیلندن
 اولدیه دیمکدر دخی (و ما ارسلناک الا رحمة للعالمین) یورمشدر رحمة جائددر که مفعول اوله
 یوقدر برجه معنایی باجمد برستی ارسال ایتمک الاعالمه رحمت الیچون ارسال ایتمک دیمکدر و کفارده
 رحمت اولد یعنی یونک زمان شریفنده بره یکمده دن و میون و خنیزر و سارح و انات صورتیه کیمده دن
 و کبر و فلان عذاب دنیویدن امین اولد قیلدر و جائددر که خال اولم یلق اوزره منصوب اوله نفس
 رحمت قیلده مبالغه مقصود اوله معنایی برستی ارسال ایتمک الاعالمه رحمت اولدیمک خالد
 ارسال ایتمک دیمک اولور جائددر که حذف مضاف تقدیری اوزره اوله یعنی ذارجه دیمک اوله
 یا خود راحم معنایه اوله یوقدر اولور اعالمه رحمت صلحی و اسر کچی اولدیمک خالد ارسال
 ایتمک دیمک اولور (ابو بکر بن طاهر قدس سره دن منقولدر که حق تعالی حضرت نلری فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری رحمت ایله فریق ایتمشدر فخر کاشیات حضرت نلرینک
 وجودی و جمع شمائل و صفاتی خلقه رحمتد بر کیمسه که انک رحمتدن بر جرحی نسته یه شیشه
 اول کیمسه ایکی جهاندهر مکر و هندن نجات بولوب هر مملوب محبوه و اصل اولور دیو یورمشدر
 (و ابن عباس رضی الله تعالی عنهما یورمشدر که فخر عالم حضرت نلری ججع بروفاجره رحمتد زرا
 هر پیغمبری تکذیب ایدنلر هلاک اولمشدر و بزیم پیغمبر بری تکذیب ایدنلر هلاک یخود قیامته
 تأخیر اولمشدر و تصدیق ایدنلر دنیا و آخرتده رحمت حاصلدر دیمشدر سمر قدی ایذر للعالمین
 دیمک الجن والانس دیمکدر و بعضیلر لجمع الخلق دیمکدر دیدیلر مؤمنلره هدایتله رحمتد و منافقلره
 قتلدن امانله رحمتد و کافرله تأخیر عذابله رحمتد حاصلی یوردر قاری اوزره ذات شریفی
 بر رحمتد که مؤمنه و کافره عام اولور تنکیم حق تعالی حضرت نلری (و ما کان الله معذیهم و انت
 فیهم) یورمشدر رسول اکرم و بنی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * انارجه
 مهده * یورمشدر حاصلی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک آب زوینه حق سبحانه
 و تعالی حضرت نلری انک امتدن دنیوی عذابی رفع ایتمشدر و امتدن دیدیکر امت دعوتدن دیمکدر
 و امت دعوت دیو رسول الله حضرت نلرینک زمان بعثندن قیامته دکن کلان اشخاصه دیرلر کافر
 و مسلمان جمله سی بونده داخلدر و امت اجابت الیه دیرلر که ا کا ایمان و تصدیق ایتمش اولور
 یعنی مؤمنلر دیمکدر (بعض العسافرین یورمشدر که ججع انبیا صلوات الله تعالی علیهم اجمعین
 ز جتدن خلق اولمشدر و بزیم پیغمبر یز صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری عین رحمتد

دعوتش در حاصلی رسول الثقلین صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریک یسائی و صبحی
رجعت در دخی دعائی واستغفاری رجعت قبول ابتدایی کیسه در پورجندون بهره اولادیلر
وردایتدکری محروم اولدیلر (اگر سوال اولنوب نیجه رجعت اولور که سبقله و اموالی مباح فطقله
کلدی دینلور ایسه ایکی وجهله جواب و برمشدر ری بودر که سبقله کلدیکی شول کیسه در
کورمدر که تفکر و اندیشه فطلوب عناد واستکیار اوزره اولر بومعنا رجعت اولغه ضرر ایتمز
کورم مبینکه حق تعالی حضرت تباریک اسماری رجعت و رجعتدینه عاصیلره انتقام ایلر رجعت
و رجعت اولدینغه نقصان کلر بوجه دخی سابقا اشارت اولاند که سائرانیکی تکذیب ایدلر هلاک
اولدیلر بشارت اواع عقوبت و عذاب دینوی کلدی فخر کاشات حضرت تباریک تکذیب ایدلر
عذاب آخرنه تاخیر اولدی قاضی عیاض رحمه الله علیه شفایه حکایه ایتمشدر که فخر عالم
حضرت تباریک جبرائیل علیه السلام ابتدای هذه الرجعت سیکاده رشی بشدیمی جبرائیل علیه السلام
نعم بنده عاقبت امر ندن خوف ایلدرم حق تعالی حضرت تباریک بکائنا ایدوب (ذی قوه عند ذی العرش
مکن مطاع ثم امن) بیورلدینی کی نیم خوف زائل اولوب امن حاصل ایتم دیدی و یوایت
کریمه یعنی (و ما ارسلناک الا رحمة للعالمین) قول شریفی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تباریک جبرائیل علیه السلام افاضل اولغی اقتضایدر ز بر ادلیل قرآن ایله رحمة للعالمین
اولدینی ثابت اولیجی ملائکه خود عالمیده داخلدر لازم کلور که انلردینه افضل اوله خصوص
مذکوره متعلق دخی تفصیل سابقه ذکر اولمش ایدی و دخی رسالت و نبوتیه دلالت ایدن آیات
کریمه در بر بودر که حق سبحانه و تعالی حضرت تباریک (ما کان محمد ایا احد من رجالکم ولیکن
رسول الله و خاتم النبیین) بیورمشدر آیت کریمه فخر عالم حضرت تباریک نصیحه نبی کلبه چکنه حجتدر
اند نصیحه نبی کلمه حجت رسول کلامک بطریق الاولی نایت اولور ز بر اقام رسالت مقام نبوتدن
اخصدر هر رسول بنیدر ایا هر نبی رسول دکلدر تکیم سابقا بیان اولمشدر (امام ترمذی رحمه الله
علیه روایتده انس بن مالکین من فوجا وارد اولمشدر که * ان الاله و النبوة قد انقطعت فلا رسول
بعدی ولا نبی * بیورمشدر صریحا دلالت ایلر که رسالت و نبوت امری منقطع اولمشدر فخر کاشات
حضرت تباریک نصیحه هر رسول کلور و نه نبی کلک احتمال وار هر کز بر نبی کلک احتمال دکلدر (امام
ترمذی و مسلم و غیره روایتده جابر رضی الله عنهدن من فوجا روایت اولمشدر که * منلی و منلی
الانبياء کشل ریحل بی دارا فاکلها و حسنهما الاموضع لینه فکان من دخلها بنظر البها قال ما احسنها
الاموضع هذه النبوة ختم بی الانبياء علیهم السلام * دیو بیورمشدر و الحاصل کندینک خاتم الانبياء
و المرسلین اولوب کندید نصیحه نبی کلبه چکن تمثیل طریقه قبله تفهیم ایچون بیورمشدر که غله
سائر انبیاء علیهم السلام منلی شو که بکرر که بر کیمه بر او بنایدوب تمام ایله و هر برین خوب ایله
الابرک ری قاله اول او مدخول ایدوب بنظر ایملر نه کوزل انما الاشوک کریج بری قالمش دیه
انبیا علیهم السلام بتمه ختم اولدی دیو بیوریدی امام مسلم نقلنده ابی سعید الخدری رضی الله
عنهدن من رویدر که * ختمت فاعلمت تلك النبوة * بیورمشدر یعنی بن کلام اول کریم برین تمام ایتم
دیکدر حاصلی کندید نصیحه پیغمبر کلبه چکن وجه مشروح اوزره یسان بیورمشدر تا که
هر کس من بعد نبی کلکه محال اولدین ادرک ایله و بنه مسلم روایتده ابی هریره رضی الله
عنهدن من رویدر که * و ارسلنا الی الخلق كافة و ختم بی النبیین * دیشدر یعنی مجموع خلفه
ارسال اولندم انبیاء علیهم السلام بتمه ختم اولدی دیو بیورمشدر فخر موجودات علیه
اکل الصلوات افندیمز حضرت تباریک جله تشریفات اکهددن بری دخی بودر که انبیاء و مرسلین
ختم ایستوبین سلامی کلام کامل ایستوبین سلامی حضرت تباریک یسائی و صبحی فخر کاشات

صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریک حدیث شریفده من بعد پیغمبر کلبه چکن بیان بیورمشدر
بودر که اول حضرت تباریک هر کیم بومعنا دعوی ایلر ایسه کذاب و دجال و ضال و مضل
ایدینک عالم خلق بیله لرشو بیله که بر کیمه سحر و شعبده و انواع حیل ایله عاده مخالف برنسنه اظهار
ایله جله سی فساد و ضلال ایدینک تعقل ایدلر نبی اولغی احتمالن و برمیدل و سابقا اشارت اولنان
اوزره آخر الزمانده حضرت عیسی علیه السلام کلدیکی بوقوله مخالف دکلدر ز بر شریعت
محمدیه اوزره اجزاء احکام ایدوب بوحیثندن رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تباریک امتدن
اولسه کر کدر مقصود فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریک آخر انبیاءداند نصیحه کیسه
پیغمبر قلتمز دیکدر (ابو حنیان رحمه الله علیه ایدر بر کیمه که نبوت کسبله حاصل اولور منقطع
د کلدر دینه یا خود ولی نبیدن افضلدردینه اول زند بقدر قتل و اجیدر الله اعلم) (فصل رابع *)
تورات و انجیل و سائر کتابلره رسول الله حضرت تباریک نبوت و رسالت ایله ذکر جیلی جریان
ایندینکک بیانده در تکیم حق تعالی حضرت تباریک کتاب کریمده (الذین یبعون الرسول النبی
الامی الذی یجدونه مکتوبا عندهم فی التوریه و الانجیل) دیو بیورمشدر آیت کریمه ده صریحدر که
اهل کتاب فخر عالم حضرت تباریک اوصافنی تورات و انجیلده مسطور بولوزل ایدی اکر بواقع
اولیادی آیت کریمه انلره بغایت نفرت و بریدی نه مناسبت کتابلر مزده اولیانی سولینک معناسی ندر
دیو قبول حقدن کمال اعراض اوزرینه اولر ایدی باوجود که بعضی اوصافه کلوب سلطان اولدی
و بعضی عناد اوزره مصر اولوب کفرنده فاندی حال نه ایدینک بیلر دکلر ایدی اما حق کتم ایدر ایدی
تکیم تباریک تعالی حضرت تباریک (یکتون الحق و هم یعلمون) بیورمشدر دخی کتابلرنده فخر کاشات
حضرت تباریک اوصافن بولسدل تبدیل و تغیر ایدر ایدی حق تعالی حضرت تباریک (بحر فون
الکلم عن مواضعه) بیورلدینی بومعنا در وانکار نه فاندی سی وارد که لغت سر بانه دفاول حضرت تباریک
اسم شریفی مشفدر شفحدن اکمشدر الحمد لله دیمک امشدر شفحا الاهادیر ز و اول صفاتکه انلر
افرار ایتمشدر یعنی شو صفتلر اوزره بر پیغمبر کلبه کر کدر دیشدر ز خواجه عالم حضرت تباریک
احوال و اوصافنه و بعضی زمانه مطابق و موافق کلشدر چونکه دیکدر پیغمبر بود کلدر ایدی
بولسونر کچدر که بو اوصافله متصف اولوب امشدر کا اطاعت و انقیاد ایتمش اولر و دعوتیه اجابت
فیلش اولر و دیدکری اوزره شول صاحب الجمل که بابل و لای و انده اولان اصنام انک الله خراب
و یسای اولمش اوله رسول الله حضرت تباریک غیری کچدر آتی کوسر سونلر بوقصص و اخبار که
بزانلر کتابلرندن نقل ایدر ز دائما قوللر نه طوفنوب بزم نقل ایتمکرمیزی اشیدر ایکن انکار
ایچوب بزم کتابلر مزده بودیدینک ز خبر بوقدر دیمکری اعترافلر نه دلیلن و طوالتکه
ز بر و اخباری کتابلرندن نقل ایتمشدر قرآن عظیمده وارد اولان دلائل بزم کفایت ایتمیکه
جمله دن بعضی ذکر اولنسان آیت کریمه در خبر و برمشدر که فخر کاشات حضرت تباریک احوال
و اوصافنی تورات و انجیلده مسطور در و عیسی علیه السلام ایدر حکایه (انی رسول الله الیکم مصدقا
لما بین یدی من التوریه و انما ارسول یأتی من بعدی اسمه اجد) بیورمشدر معناسی بودر که
حضرت عیسی امته ایندی تحقیقان حق سبحانه و تعالی حضرت تباریک رسولیم نبی سیزه یاری تعالی
حضرت تباریک کوندرمشدر شول حالده که بدن ایلر کلان کتاب توراتی تصدیق ایدینجی و بند نصیحه
کلان اجد اسملر بوقول بشارت ایدی اولام دیمک اولور و نه یهود و نصاریه خطایا (یا اهل الکتاب
لم یلبسون الحق بالباطل و لکنتمون الحق و انتم تعلمون) بیورمشدر یعنی یا اهل کتاب نیچون حق باطل ایله
اورتمسز و حق کبر ز سر حال بو که حقیقت نه ایدینک سیز بیلورسز کتابلر یکرده کورمشدر
دیمک اولور و نه بر آیت کریمه ده (الذین آتیناهم الکتاب یعرفونه کایعرفون انباءهم) بیورمشدر

یعنی شول کیمه ل که برانله کتاب اعطا ایتمه در محمد مصطفای تورات و انجیلده ذکر اولنان حلیه سی
ایله بیلور کندی اوغوللر بی حلیه ایله بیلدکاری کی دیمکدر حاصلی کابلرنده ذکر اولنان صفت
اوزده پیغمبردن مراد فخرانییا صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایدیکن شوبله بیلور که
هرگز شهملری یوقدر دیمکدر و عنادلرینه سبب احتمالدر که کابلرنده اوصاف مذکوره ایله
موصوف اولان پیغمبری اسرایلدن کلوردیوطن ایتش اوله ل حق سبحانه و تعالی حضرت تری وقتا که
طاشه عربدن نسل اسمعیلدن کوندردی بویه واقع اولوب کندیلردن کلدیکی نفسلرینه کوج
کلدی وجهالت بلا صیله عناد و مخالفت اختیار ایدوب پیغمبریز علیه الصلاة والسلام
حضرت تری تکذیب ایتمکه باشلدیلر الله علیه اجمین و الحاصل خواجه کائنات حضرت تری
اهل کتابی انواع حجج و بیانات ایله کندی دینه دعوت ایدوب سلمان ایتمکه سعی ایدرایدی
هر نسه که کندینک حقیقته دلالت ایدوب دین اسلامه هدایت ایله ده اقوی اوله آثاره فی بیان
ایدرایدی پس آیت کریمه ده پیوریلان واقعه مطابق اولسه وحشت و نفرتلری زیاده اولغه
باعث اولوب مراد حاصل اولرایدی امدی حق و صدق اولدیفیچون ایدیکه علماء یهود که
کیارندن عبدالله بن سلام و نیم الداری و کعب الاحبار کی نیجه کیمه ل انصاف ایدوب اسلامه
کلدیلر (و این عسا کر رحه الله علیه تاریخ دمشقده محمد بن حظه بن عبدالله طریقتدن اولدخی
ابن سلامدن روایت ایتمه لدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نک مکده ظهورین
ایتمدیکی زمانده کندی دیارندن جیقدی دخی مکده کلوب رسول الله حضرت تری ملاقات
ایلدی فخر کائنات حضرت تری ابن سلامی نور نبوتله تشخیص ایدوب ایندی من یرث عالمی
ابن سلام بسک دیو پیوردی اولدخی نعم دیدی اندن یمین و یروب ایندی اول تکرری تعالی حقیقونه که
توراتی ازال ایلدی بنم صفتی کتاب اللهده بولورم بسک ابن سلام یا محمد ربک اوصاف ذکر ایله
اشیده یم دیدی فخر عالم حضرت تری مبارک اندامنه لزمه و شوب مضطرب اولدی همان جبریل بشوب
سوره اخلاصی رسول الله حضرت تری تلعین ایددی (قل هو الله احد الله الصمد لم یلد ولم یولد
ولم یکن له کفو احد) دیدیکی کی ابن سلام * اشهد انک رسول الله وان الله مظهرک و مظهر دینک
علی الادیان * یعنی فخر کائنات حضرت تری رسالتنه شهادت ایدوب تحقیقا حق جل و علا
حضرت تری سنی دشمنلرک اوسنه غالب ایدیچی و دینکی جمیع ادیان اوزره غالب ایدیمکدر اندن ایندی
تحقیقا بن سنک صفتکی کتاب اللهده شوبله بولورمکه حق تعالی حضرت تری (یا ایها النبی
انا ارسلناک شاهدا و مبشرا و نذیرا انت عبدی و رسول سمیتک المتوکل لبس بفظ ولا غلبظ
ولا خضاب فی الاسواق ولا یجری بالسبته من لها و لکن یعفو و یصفح و لن یقبضه الله حتی تستقیم به
الله المعوجه حتی یقولوا لا اله الا الله و یفتح به اعینا عیبا و اذانا صما و قلوبا غلظا * دیو پیورمشدر
حاصلی فخر کائنات حضرت تری خطابه ایدوب تحقیقا برسنی شاهد و مبشر و نذیر
لولدینک مقدر اولدیفی حالد ارسل ایندک سن بنم قولم و رسول بن سنک اسمکی متوکل قودم سن
غلبظ دکلسن و بازارده صونکی ایلمر صوقی ایله خلط ایدوب ادبه عفاف وضع ایتمز سک و برامزافه
برامزلی ایتمز سن لکن یعفو و اغماض و اعراض ایدرسن کیمه لک کاهنه ناظر دکل سک و حق تعالی
حضرت تری انی قبض ایتمک باطله انکه استقامت برابوب خلق لا اله الا الله دینجه تکرری تعالی
حضرت تری انک سبیلله کور اولمش کوزلری و صاغر قولقلر و پرده غفلته فلان کولکری فتح
ایدر دیمکدر و یورواست تغایر بستر ایله صحیح بخاریده دخی وارد اولمشدر آند بویه در که عطاء بن
یسار ایندی عبدالله بن عمرو بن العاصی رضی الله عنه حضرت تری ملاقات ایدوب فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری نک صفتدن بکاخبر و یردیم نوله دیوب ایندی والله فخر کائنات

حضرت تری قرآن عظیمده واقع اولان صفتک بعضی ایله تورانده وصف اولمشدر آند بویه در که
(یا ایها النبی انا ارسلناک شاهدا و مبشرا و نذیرا) * و حرز الایمین انت عبدی و رسول سمیتک
المتوکل لبس بفظ ولا غلبظ ولا خضاب فی الاسواق ولا یجری بالسبته السبته و لکن یعفو و یصفح
و لن یقبض الله حتی یقیم به الله المعوجه بان یقولوا لا اله الا الله و یفتح به اعینا عیبا و اذانا صما و قلوبا
غلظا * پیورمشدر دیدی بونک دخی ما کی ابن عسا کر نقل ایتمدیکنه راجعدر لبس بفظ ولا غلبظ
قول قرآن عظیمده (فما رحمة من الله لنت لهم ولو کنت فظا غلبظ القلب لانقضوا من حولک)
قول شریفنه موافقدر فظ و غلبظ ایکسی بر معنایه در فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری نه هرگز غلظت یوق ایدی حق سبحانه و تعالی حضرت تری (واغلظ علیهم
پیوردیفی بومعنایه مخالف دکلدر زرا غلظت یوق ایدی دیدیکمز طبع شریفی غلظت اوزره
مخلوق دکل ایدی دیمکدر و اغلظ پیورل دینی معالجه به محمودر یعنی طبع شریفی خلقت حسبیه
کمال لطف و ملائمت اوزره ایدی اما حق تعالی حضرت تری کافر اوزره غلظت ایله پیوردیفی
قصدله غلظت صورتن کوسزدیمک ایدی و ملت عوجا اگری ملت دیمکدر مراد ملت باطله کفار
و مشرکیندر یعنی حق جل و علا حضرت تری پیغمبریز علیه الصلاة والسلام حضرت تری قبض
ایتمز تانک سبیلله کفارک اگری ملتین طوغر لدوب دینلرین دین اسلامه تبدیل ایدیمکه دیمکدر
امام یهقی دخی بومضمونلری مشتمل عباره ایله کعبدن بوخصوصی روایت ایتمشدر و ابن عباس
حضرت تری ندن دخی اخراج ایتمشدر که ملت نصارادن جارود نام کیمه فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت تری نسه کلوب ایمان کتوردیکی زمانده یمین ایدوب ایندی یار رسول الله سنک
وصفکی انجیلده بولدم والله عسی بن مریم سنی بشارت ایتمشدر (ابن سعد روایتنه وارد اولمشدر که
حضرت ابراهیم صلوات الله علی نبینا وعلیه هاجری اخراج ایتمکه امر اولدیفی زمانده براقه
بندربیلر دخی بولنه کیدرکن هر بار که بر سر و خرم منزله اوغراسلر یا جبرائیل بوراده نزول
ایده یمنی دیو طائشرایدی جبرائیل علیه السلام اجازت و برمرایدی آخرمکه به کلدیلر اوراده
حضرت جبرائیل ازل یا ابراهیم دیدی اولدخی حبت لاضرع و لازرع دیدی یعنی بنی بریره نزول
ایتمز بر سنکه آند طوار یوق اکین یوق بر یابس و دیدی جبرائیل * تم همتا یخرج النبی الذی من
درینک تتم به الکلمه العلیا * پیوردی یعنی نعم بوراده نزول ایدرایسک بومقام بر مقامدر که سنک
دریتکدن شول پیغمبر که کلمه اسلام انکه تمام اولوب بومقامده خروج ایلردیمک اولور
و طاشه یهود توراتی تغیر و تبدیل ایتمکدرند نصکره اختیار ایتدکاری نسخه ده بویه در که
* بحلی الله من سیناء و اشرف من ساعیر و استعلن من فاران * پیورمشدر سینا اول طاغدر که
تکرری تعالی حضرت تری موسی علیه السلامه آند کلام ایندی (وساعیر اول بالحقدر که عسی
علیه السلامه آند صو یلدی و نبوی آند ظهور ایندی و فاران دیار حجازده بنی هاشم طاغدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری انلرک برنده عبادت ایدرایدی و ابتداء و حی آند واقع
اولمش ایدی و انلر اوج طاغدر برینه ابو قیس و برینه قبیعان دیرل که انک فارشوشده در بری دخی
شرقی واقع اولمشدر کافاران دیرل بو طاعنک قبیعانه فارشودوشن موضعنه شعب بنی هاشم دیرل
بر قولده فخر کائنات حضرت تری نک ولادت اول موضعده واقع اولمشدر و نجلی و اشراقی و استعلان
لفظلرندن مراد ظهور و انکشافدر حاصلی حق تعالی حضرت تری بو طاعلر دن ظهور و انکشاف ایندی
دیمکدر و بونلردن ظهورک معناسی (ابن قتیبه دیدیکی اوزره سیناده حضرت موسایه تورات ازال
ایتمدیکی و ساعیرده عسی علیه السلامه انجیل ازال ایتدیکی و فارانده فخر عالم حضرت تری نه قرآن
عظیم ازال ایتدیکدر طهوری کابلر ازال ایدوب احکام و شرایع بیان ایلدیکدر عسی علیه السلام

نصرت و لسان ساعیده ارض خلیفه ناصره بدکاری قریه ده ساکن اولور ایدی عیسی علیه
السلام تابع اولانلره نصاری دیدکارینه باعث اولدر و اهل اسلام ایله اهل کتاب اراسته خلاف
یوقدر که فاراندن مراد مکه دیار بدر اگر غیر موصوعه در بر ایه حق تعالی حضرت تباری تورا نه
* ان الله اسکن هاجروا سمع بل فاران * دیو یور مدیمی تکرری تعالی حضرت تباری هاجرایله اسمعیلی
اسکان ایتدیکی بر مکه ایتدیکی خود مقرر در پس تورا نه فاران عبارتیه واقع اولیحق مراد مکه
ایتدیکی ثابت اولور اصلا شیه فالما کر غیر بر در بر ایه کوسر سونلره اصل پر در که آدی فاران
اوله حق جل و علا حضرت تباری مسجد نصکره انده کاب ازال ایدوب شرق و غربی انک حکمنه
مسخر ایتش اوله هیچ بر دین یلور مسخر که دین اسلام کی ظهور ایدوب تمام روی زمینه منتشر
اولس اوله دینلور طهر بودر که عاجز اولور کتاری حکمت و اهل عالم اتفاقجه فاران مکه
ایتدیکی ثابت اولوب اندن ظهور ایدن دین کرین اسلام ایتدیکی مقرر اولور این طفر رحه الله علیه
ذکر ایتدیکی اوزره ترجمه تورا نه * ساقیم لهم نیامناک من اخوتهم واجعل کلای فی فیه فقول لهم
کل شی امرته وایما رجل لم یطع من تکلم باسمی فانی انتقم منه * یور لشدن معناسی موسی علیه السلامه
خطاب ایدوب بن سنک قومکه کندی قرند اشرندن سنک مثلک بر پیغمبر کوندر شم کر کدر و کلامی
انک اغرنه القایتم کر کدر اول آلره هر نسته بی که بن اکا امر ایتدم سویله کر کدر و قننی رجلکه
بنم آمم ذکر ایتدیه مطیع اولیه تحقیق این انتقام ایدرم دیمک اولور بو کلامده فخر عالم حضرت تبارنک
نبوته ادله واردر ز بر حضرت موسانک قومی بی اسحق ایدیلر انک قرند اشرنی بی اسمعیلدر اگر
بو وعده اولنان پیغمبر بی اسحقندن کلش اولایدی کندیلر دن کلش اولور ایدی قرند اشرندن
کلش اولور ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری بی اسمعیلدن ظهور ایتدیکنندن
معلوم اولدیکه مراد بونلدر صلی الله علیه وسلم دخی نیسا مثلک یور لشدن مماثلندن مراد حضرت
موسی کی ذی شوکت و صاحب دعوت و صاحب شریعت پیغمبر اولقدنر که معجزات باهره ایله
کلوب تحدی اید و شرایع قدیمه سنی نسخ ایدوب کندی شریعتک احکامن اجرا ایله تورا نه
مستور در که * لایقوم فی بی اسرائیل احیئل موسی * یور لشدن بی اسرائیلدن مراد موسی کی
بریه میرطهور ایدر دیمکر بر جده دخی * مثل موسی یغوم فی بی اسرائیل ایدا * یور لشدن
بونک دخی معناسی اولدر و اید ایددی زیاده اولمشدر بونلر مقتضاسی بودر که بی اسرائیلدن
حضرت موسانک مثلی ظهور ایله و طائفه یهود لعنهم الله مضطرب اولدقلندن اول وعده اولنان
پیغمبر یوشع بن نوندر دیدیلر اما باطل سویلدیلر ز بر یوشع علیه السلام حضرت موسانک
حال حیاتنده خدمتکاری ایدی و بعد الوفا انک شریعت و دعوت ناکید اوزره ایدی شریعت
آخری کنوزمدی پس متعین اولدیکه مراد محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباردر
ز بر اکر اولنان شرایعده حضرت موسانک مثلی ایدی و بشفه دین و شریعت کنوزمدی خلق
دینه دعوت ایدوب اظهار معجزه و تحدی قیلدی و شرایع سالقه بی نسخ ایدوب کندی شریعتی
اجرا ایلدی دخی * اجعل کلای فی فیه * یور دیندن مراد محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تباری ایتدیکی و اخبر در بر معناسی بن کلامی اکا وحی ایدرم دخی اول ایتدیکی اوزره
خلفه سویلر و اکا عجب و الواح ازال ایتدیکم انکچوندر که امی در قرائت ایدرم زیدمکر در این طفر بل
در منظم آدلو کابنده ایدر یوحنا ایتیلده مسیح علیه السلامدن بویه نقل ایدر که * اطلب اکم
من الاب ان یعطیکم فار قلیط آخر یت معکم الی الاید روح الحق الذی ان یطبی العالم ان یقتلوه *
دینلور ش اما بن معمر رحه الله علیه نقل ایدرم * ان استوفی فاحفظوا وصیتی
وانا اطلب الی ابی فیه طیکم فار قلیط آخر بکون معکم الدهر کاه * (این طفر رحه الله علیه

بو کلام حضرت عیسا دن قصص یحدر که تکرری تعالی حضرت تباری کندی نصکره اول قومده
بر پیغمبر دخی کوندر سه کر کدر کندی کی اولدخی حق تعالی حضرت تبارنک رسالتن تبلیغ ایتسه
وانک شری باقی و محمد و مؤید اولسه کر کدر پس بو اوصاف ایله متصف اولان کیمسه فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباردر اندن غیر کیمسه دکلدر دیمشدر فار قلیط نه دیمک
ایتدیکنده نصاری اختلاف ایتشدر بر بعضیلر حادده معناسه در بعضیلر دخی مخلص معناسه در
دیدیلر اکر مخلص معناسه ایتدیکنه موافقت ایدر ایتسک مراد رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تباردر عالمی کفردن مخلص ایتشدر هر پیغمبر امتنی کفردن خلاص ایدر یحیدر انجیلده
مسیح علیه السلام * انی جئت خلاص العالم * دیدیکی بویه معنایه شاهد در پس مقتضای لفظ
اوزره مرادین باری تعالی حضرت تبارندن دیلمکه بر آخر نبی کونده ره اول عالمی کفردن خلاص ایدرم
دیمک اولور اکر حامد معناسه ایتدیکن قبول ایدر ایتسک احد و محمد لفظلرینه حامد لفظندن
اقرب نه اوله که اکا جل اولنه مراد یتنه محمد مصطفی ایتدیکی ظاهر اولور (این طفر یور دینی اوزره
انجیلک ترجمه سنده فار قلیط رسول معناسه ایتدیکنه دلالت واردر ز بر ایشویه دینلشدنر که
* ان هذا الکلام الذی تسمعونه ایس هول بل الاب الذی ارسلنی بهذا الکلام لکم واما البار قلیط
روح القدس الذی یرسله ابی باسمی فهو یعلکم کل شی و هو یدکرکم کما قتلته لکم * یعنی تحقیقا
شول کلامکه سزانی ایشیدر سز بنم کلام دکادر بلکه حق تعالی حضرت تباری بی بو کلام ایله
سزهار سال ایتشدر اما بار قلیط روح القدسکه تکرری تعالی حضرت تباری آتی ارسال ایتسه کر کدر
اول بی اسم ایله ذکر ایدوب رسالتی تصدیق ایتسه کر کدر و بن سزهر نه که سویلدیم ایتسه
اولدخی کلوب آتی تذکیر ایتسه کر کدر دیمک اولور بوندن واضح بیان اولما که بار قلیط حق تعالی
حضرت تبارنک ارسال ایتدیکی رسولدر کلوب حضرت مسیحی تصدیق ایدوب انک رسول حق
من عند الله ایتدیکن بیان ایتسه کر کدر و هر نسته بی خلقه تعلیم و تذکیر ایتسه کر کدر و باری تعالی
حضرت تباری بی وحید ایتک ایله یور سه کر کدر شکیم عیسی علیه السلام بویه ایتش ایدی دیمک اولور
ونقل مذکورده واقع اولان اب لفظی تبدیل و تحریف اولنان الفاظندر اما یهود و نصاری یتنده
بولفظله حق تعالی حضرت تباری مراد ایدیتورل و انلرک عادتده بویه معنایه استعمال منکر دکلدر ز بر
انلرک عرفنده که تعظیمر شاگرد علم اوکرند کتاری استادلرینه اب لفظی ایله خطاب ایدرلر مشهور
و متعارفدر که نصاری کندیلرک عظامه دینلرینه آباء و حایه دیو خطاب ایدرلر ایدی و بنو اسرائیل
و بنو عیصو و انما نحن ابتاء الله دیمکی عادت ایدمشدر و حق جل و علا حضرت تباری حقهده اطلاق
ایتدکتری سوء فهم و سوء ادب لشدنر جناب عزته لایق اولدیفن ادراک ایتجوب اطلاق ایدرلر
* برسل ابی باسمی * قولندن مراد حضرت عیسا دنک صدق و رسالتنه فخر کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت تبارنک شهادتیدر و قرآن عظیمده انک مدحی و افترا اولسان نسته لردن
تزیهیدر دیدیلر و انجیلدن ترجمه اخرا ده بویه واقع اولمشدر * الفار قلیط اذا جاء و یج
العالم علی الخطیئة و لایقول من تلقاء نفسه ما یسمع بکلمهم به و یسوسهم بالحق و یخبرهم
بالحوادث * یعنی سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری کلدیکی زمانده اهل کتاب
عالمربنه نیچون حق کتم ایدر سز و نیچون کتاب الهده اولان کتاتی برلور بوندن تغییر و تحریف
ایدر سز و نیچون دخی دنیا به صا تر سز دیو سر ز نش ایتسه کر کدر و نه سویلر ایتسه کندیدن
سویلیوب فرشته وحی دن ایتدیکن سویله کر کدر و خلقه حق اوزره امر و نهی ایتسه کر کدر
و حوادث عالمدن خبر و بر سه کر کدر دیمک اولور پس بو اوصاف مذکورده فخر کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تبارندن غیر کیمدن ظهوره کلدیکه رسول حق اول اوله خلقه بشارت

وانذار وحوادث وغیوریدن اخبار ایدن محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریدر
وفار قلیط که رسول الله دیمکدر اول حضرت تدر اندن غیری کیمسه اولیق متصور دکلدر
ونعت شریفی داود علیه السلامه نازل اولان زبوره دخی بوبله واقع اولشد * فاضت
النعمة من شفیتک من اجل هذا بارکک الله الی الابد تقلد سیفک ایها الجبار فان
شرابک وستک مقر ونة بهیبة یمینک وسهامک مسنونة وجیع الامم یحزون تحتک * حاصلی
فاضت النعمة من شفیتک * پیوردیفندن مراد فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریدر
لسان شریفندن کلام الله واحادیث شریفه جریان ایتدیکدر * وتقلد سیفک ایها الجبار *
لفظندن مراد او حضرت عریدن کله جکنه دلالت واردر زیر اقلجکی بونیکه طاق
جسائل کی دیمکدر وقلجی بوطور اوزره طاقتی طائفة عرب به مخصوص عادتدر و جبار دیدیکی
خلق جبارا فلجله کفردن دوندروب اسلامه کتور یچی دیمکدر بوخصال مزبوره فخر کائنات
حضرت تدرندن ظهوره کلشد ایددی زبوره مذکور اولان نبی کریمدن مراد فخر کائنات
حضرت تری ایدیکنده اشباه یوقدر (وہب بن منہ حضرت تدرندن مرویدر که ایتدی بعض
کتب قدیمه قراءت ایتدیکه حق تعالی حضرت تری پیورمشدر عزتم وجلال حقیچون جبال
عرب اوسته بر نور ازال ایدیم که مشرق ومغرب مابین طولدرسون ودخی ولد اسمعیلدن
برنجی عربی امی اخراج ایدیم که اکاکوکرده کی نجوم ویرلده کی نباتات صاغشی کیمسه ایمان
کتورسونر وانک امتک جله سی بنم ربو بیتمه وانک رسانتنه مؤمنلر اولوب اتازی ملتہ
منکر اولوب اندن قاجسونلر دیمشدر (موسی علیه السلام دخی پیورمشدر * سبحانک وتقدس
اسمائک لقد کرمت هذا النبی وشرفته * دیمشدر یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری حق تعالی حضرت تدرندن ذکر اولان کلام صادر اولیق موسی علیه السلام
جناب حق تسبیح وتقديس ایدوب ایتدی یارب العزة والله اول پیغمبری تکریم وتعظیم
ایلدک دیو پیوردی اندن حق تعالی حضرت تری ایتدی یاموسی بن اول پیغمبرک عدوسندن
دنیا دے و آخرتده انتقام الورم وانک دعوتی هر دعوت اوزره غالب ایدرم وانک شریعتہ
مخالفت ایدنی خور و ذلیل ایدرم بنانی عدلله تربیت ایتدم وعدل ایچون اخراج ایتدم وعزتم
حقیچون بن انک آب رویه نیجه امتلری جهنم اودندن خلاص ایدرم دنباپی ابراہیم
فتح ایتدم محمد ایلہ ختم ایدرم بر کیمسه که اکا پتہ دخی ایمان کتوریمه وشریعتہ داخل اولابه
اول کیمسه حق تعالی حضرت تدرندن بریدر دیو پیوردی (ابن طغر رجہ الله علیه بوبله ذکر
ایتمشدر) وامام یحیی رجہ الله علیه دلالت النبوه حاکدن اولدخی ابی امامہ باهلیدن اولدخی
هشام بن العاصی الامویدن روایت ایتلدر که هشام ایتدی بر زمانده بنی بر کیمسه ایلہ ییلہ
روم پادشاهنه اسلامه دعوت ایچون ارسال ایتلر ایددی کتدک هرقلک مجلسنه واردق
سپارش اولنان خبری ایصال ایتدکده نصکره امر ایدوب بر عظیم مذهب صدق کتور دیلر
ایچنده بر نیجه حجه سی وار ایددی حجه نک برین آجدی بر سباه حر بر جبقاردی حریری آجدی
ایچنده بر قزل بکزل صورت رسم اولمش کوزلی یوک و بوبینی اوزون وایکی بلونک اورلش
صاچی وار بغایت کوزل بی بدل شکل ایددی هرقل ایتدی بوشکی ییلورمبسر بیلرز دیک
ایتدی بو آدم علیه السلام صورتدر اندن بر حجه دخی آچوب ایچندن بر سباه حر بر جبقاردی
انده بر آتی صورت یانلش ایددی کوزلی قزل و باشی یوک و صفال کوزل شکل ایددی بو کیمدر
ییلورمبسر دیدی بیلرز دیک ایتدی بونوح علیه السلام شکلدر اندن بر حجه دخی آجدی
بر حر بر جبقاردی انده کوزلک فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری مبارک صورتی

یانلش بو کیمدر ییلورمبسر دیدی نعم والله بورسول الله حضرت تری مبارک شکلدر دیدک
واغلادق اندن هرقل برندن قالقوب یتہ اوتوردی ایتدی کرچک بوانک شکلیندر بزایتک کویتا
شعدی اکا نظر ایدرسک اندن بر زمان سکوت ایدوب تماشا ایلدی اندن ایتدی بو صورت
آخر حجه ده محفوظ ایددی بونی جله دنصکره جبقارسم کرک ایددی اما بطلک قتی مرادم اولغین
صبر ایدیم مدم جبقاردیم کوره یم نه دیرسز دیدی اندن ابراہیم وموسی وعیسی وسلیمان
وسائر انبیاء علیهم السلام صورتلرین عرض ایتدی بز دخی بو صورتلر سره قندن کلدی دیدک
ایتدی آدم علیه السلام حق تعالی حضرت تدرندن دیندیکه صور انبیای تماشا ایلدی اندن الله تعالی
حضرت تری حاجتن روا ایدوب بو صورتلری آدم علیه السلامه ازال ایلدی بونلر دیار مفر بده
حضرت آدمک خزینہ سندہ محفوظ ایددی اسکندر ذوالقرنین مفر بی فتح ایتدیکه زمانده
بونلری جبقاروب دانیال علیه السلامه تسلیم ایتمش ایددی اندن مرور ایامله انتقال ایدرک
برہ واصل اولدی دیدی * (فصل خامس) * شول آیات کریمه نک یاننده در که حق تعالی
حضرت تری انلرده حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تری سیک تحقیق رسالت وعلو منزلتی
اوزره قسم ایتشدرو بو فصلک اکثری ابن القیم رجہ الله علیه حضرت تری سیک اقسام القرآن
آدلو کابندن تلخیص اولمشدر ونیجه فرائد فوائد دخی زیاده قلمشدر معلوم اوله که حق تعالی
حضرت تری سیک قسمی بر قاج قسم اوزره در کاه اولور که صفات جلیله سبله موصوف اولان ذات
شریفه قسم ایلر کاه اولور که ذات وصفاتن استلزام ایدن آیاتنه واقع اولور و بعض مخلوقاتنه
قسم ایتدیکه انلرک آیات عظیمه دن ایدیکنه دلالت ایلر اندن نصکره حق تعالی حضرت تری کاه
اولور که جواب قسمی ذکر ایلر و بوا کثر واقع اولور و کاه حذف ایلر و کاه اولور که قرآن حق اولیق
اوزره قسم ایدر و کاه اولور رسولک حق اوله سی اوزره قسم ایدر و کاه جزاء وعد ووعید اوزره
قسم ایلر تکیم جله سی کسه کر کدر ان شاء الله تعالی وفصل مذکور بش نوعی مشتملدر (نوع
اول حق تعالی حضرت تری سیک پیغمبریمز علیه الصلاة والسلام حضرت تری سیک مخصوص قیلدیی
خلق عظیم وفصل عیم اوزره ایتدیکه قسملر یاننده در قرآن عظیمده (نون والقلم وما یسطرون
ما انت بنعمه ربک یحجون وانک لاجر غیر ممنون وانک لعلی خلق عظیم) دیو پیور مشدر
(ن) اسماء حروفندر (الم) و (المص) و (ق) اسماء حروفندن اولدقاری ککی و بو حروف
مقطعاتک خصوصنده اختلاف اولمشدر بعضیلر اسماء قرآندر دیدیلر و بعضیلر سورة (ک
اسماء ایدر دیدیلر و بعضیلر اسماء اللهدر دیدیلر تکیم حضرت علی کرم الله وجهه دن مرویدر که
(یا که یعیص یا جعسق) دبر ایددی وطن اولنور که حضرت علینک مرادی (یا منزلهما) دیمک اوله
دیدیلر بعضیلر دخی ایتدیلر بونلر بر سر الهی در که علمنی حق تعالی حضرت تری کندی به مخصوص
قلمدر دیدیلر بو کاقرب کلام خلفاء اربعه دن وسائر صحابه کزین رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین دن روایت اولمشدر غالباً مراد شریفلری بین الله ورسوله اسرار در غیر یلره تفهیم قصد
اولتماشدر زرا افاده قلیان الفاظله خطاب ایتک بعید در بهر حال رسول الله حضرت تری سیک
معلوم شریفلری اولیق کرک دیدیلر والحاصل علما رجهم الله مهمما ممکن تکلم ایدوب نوندن
مراد بوراده اسم حوت میدر واندن دخی مقصود جنس میدر بوخسه بری کتورن بالق میدر
دیدیلر بعضیلر نوندن مراد دواتدر دیدیلر بو قول ابن عباس رضی الله عنهما حضرت تدرندن
مرویدر بو تقدیر جله دوات و قلمه قسم اولمش اولور کابیت جهتیله بونلردن منفعت عظیمه
ظهور ایتدیکه یچون بونلره قسم اولمشدر زرافهم مراد کاه نطقله کاه کابیت ایلہ حاصل اولور
بر قول دخی بودر که نون بر نوردن لوحدر ملائکه انده امر اولدقاری احکامی کابیت ایدر لر

دیمشدر معاویه بن مرمدن مرفوعا بویه روایت اولندی الله اعلم بحقیقه الحال والجله
حق تعالی حضرت تیری کتاب کریمه وانک الکی اولان قلعه قسم قبلدی اولی الله تعالی حضرت تیری
جله آیات کبراستنددر واول مخلوقاتیدر که قدری انکه جریان ایدوب شریعی وکابیری ووحی
انکه کتابت اولمشدر دین وشریعت انکه مثبت ومقیددر وجیع علوم انکه محفوظدر
واحوال مبدأومعاد ومصالح عبادانکه مبین ومشر و حدر (ما انت بنعمه ربک بمنجور) یوریلوب
فخر کائنات حضرت تیری حق تعالی اعداء دین وکفره ومشرکین سوبلدکرین تکذیب فطشدر
بوقول شریف جواب قسمدر معنی ما انت بمنجور منعا علیک بالنبوۃ وخصافه الزای دیمکدر
حاصلی کفار لعنهم الله سنک حقه باطل سوبلر حق تعالی حضرت تیری سکا نبوت وراوی متین
ومحکم بره انعام ایتمش ایکن هیچ سن بمنجور می اوله حق سنک دیمک اولور (وانک لا جرایغیر
منون) یوردیغی وشاقه تحمل مقابله سنده یاخود ابلاغ مقابله سنده سکا اجر مستمر غیر مقطوع
حاصلدر دیمکدر اجر لفظی تنکیر اولندیغی تعظیم ایچونددر یعنی براجر عظیم که وصف وتعبیر
اولمغه قابل دکل دیمک اولور اندن حق تعالی حضرت تیری حبیب اکر می اوزره اعظم عطایایی برله ثنا
ایدوب (وانک اعلی خلق عظیم) دیو یوردی یعنی تحقیقا سن خلق عظیم اوزره سین زیر
قومکدن سن تحمل ایندیگ جفایه سنک امثالک تحمل ایده مز دیمک اولور خواجه کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری خلقندن عایشه رضی الله تعالی عنهایه سؤال ایندیله
* کان خلقه القرآن * دیو جواب وپردی بواجلدن ابن عباس وغیر یلر رضی الله تعالی عنهم
علی خلق عظیم علی دین عظیم دیمکدر دیدیلرودین خلق ایله نسمه اولندیغی بودر که خاق
برهشدر که علوم صادق و ارادات زا که دن ودخی موافق عدل وحکمت ومصلحت اولان
اعمال ظاهره وباطنه ایله مطابق حق اولان اقوالدن مرکه در اول اقوال واعمال ذکر اولسان
علوم و اراداتدن صدور ایلر و انر سبیلله نفس خصال حیده حاصل ایدر که اول اخلاق ازکی
واشرف و افضلدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری قرآن عظیمدن اقتباس
ایندیکی اخلاق بواخلاق ایدی کلامی تفصیلا ونبیانا قرآن مطابقی ایدی وعلومی علوم قرآن
ایدی واعمالی اکر واجب اکر مستحب قرآن حکمنجه ایدی هر نه که قرآن رغبت ایلدی اول
رغبت ایندی وهر ندنکه قرآن منع ایندی اول اندن منع وامتناع ایلدی محبتی قرآن ایچون
وعداوتی قرآن ایچون ایدی داغاسعی اوامر قرآنی تنفیذایمکه ایدی انکیچون خلقندن سؤال
ایده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها * کان خلقه القرآن * دیو جواب وپردی قرآن عظیمه
ورسول الله حضرت تیری احواله کمال معرفت واطلاعی اولر ایچون بویه یوردی سائل دخی
مراد شریفی نه ایدیکن اکلایوب جواب مذکور ایله اکثفا ایندی ودخی وقتا کیم حق تعالی
حضرت تیری فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری خلق عظیم ایله وصف ایلدی
(فصلی صر و یصرون بایکم المنون) دیو یوردی یعنی یا محمد یقین زمانده سن ~~کوره~~ سنک
ومشرکین کوره که سنک عاقبت امرک نیجه در تحقیق سن قلوب ناسده معظم ومکرم اوله سنک
انر خور و ذلیل ومغلوب اولر سن امرک اوزرینه قتل ونهب وغارت ایله مسئول اوله سنک
دیمک اولور * نوع ثانی * حق تعالی حضرت تیری فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری
انعام واحسان ایندیکی قدر عالی وشرف متعالی اوزره ایلدیکی قهارک پسانده در قال الله
تعالی (والضحی واللیل اذا سحی ما ودعک ربک وما قلی) الخ بوسوره کریمه ده حق تعالی
حضرت تیری رسولنی ارضا ایندیکی شئی اعطا قبلدیغی بمنبر اینشدر وبویه یوردیغی
فخر عالم حضرت تیری سنک تصدیق متضددر فی الحقیقه صحت نبوت وجزاء اخروی سبی اوزره

قسمدر حاصلی نبوت ومعاد اوزره قسمدر دیدیلر (امام فخر رازی رحمه الله علیه نقل ایندیکی
اوزره بعض مفسرین والضحی واللیل اذا سحی مراد فخر کائنات حضرت تیری مبارک یوزیدر (واللیل دن
مراد مبارک صاحبدر دیدیلر امام فخر رازی رحمه الله علیه بومعنائی تجو یزایدوب بونده استبعاد
بوقدر دیمشدر (قاضی بیضاوی رحمه الله علیه تفسیرنده بویه در که ضحاک اصلده معنایی
وقت ارتفاع شمسدر اوقات نهاردن بونی تخصیصک وجهی بودر که نهاردن بوزمانده قوت
بولور یاخود تکرری تعالی حضرت تیریله موسی علیه السلام کلامی بوزمانده واقع اولدی
وسخره به بوزمانده غالب اولوب سجده قبلدردی یاخود ضحاک مراد نهاردن اطلاقی اسم
الجزء علی السکل قبیلندن مجاز اولور (ان یأتیهم بأسنا ضحی) قول شریفی بیانا مقابله سنده
ذکر اولمق بومعنائی تأیید ایلر (واللیل اذا سحی) اذاسکن اهله دیمکدر لیل ونهار حق تعالی
حضرت تیری آیات عظیمه سندن اولمقین تکرری تعالی حضرت تیری بونره قسم ایدوب یا محمد
نهار ولیل حقیچون (ماودعک ربک وما قلی) دیو یوردی ماودعک جمله سی جواب قسمدر وما قلی
اکا معطوفدر یعنی ربک سنی شول تودیع ایدیچی کیمسه نک قطعی کبی قطع ایندی وتخفیف دال ایله
ودعک دخی قرات اولمشدر یعنی سنی ترک ایندی و دشمن طوئندی دیمک اولور سبب نزولی
سابقا اشارت اولسان اوزره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری نه بر قاج کون وحی
کلامی اکلدی اندن مشرکین لعنهم الله محمدی تکرری سنی ترک ایلدی وبغض ایندی دیدیلر
حق تعالی جل ذکره حضرت تیری بوسوره کریمه فی انلری رد ایچون ازال ایلدی لیل ونهار
حقیچون یا محمد سنی ربک ترک ایندی وسکا بعض ایندی دیو یوردی (والآخرة خیر لک
من الاولی) یوردیغی آخرت سکا دنیسان خیردر دیمکدر کانه حق تعالی حضرت تیری وقتا کیم
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری نه وحی وکرامته دنیسانه موصالندن خالی
اولدیغی بیان ایلدی آخرتده بونلردن دخی اعلی واعظم کرامتروعهده یوردی یاخود سنک
نهایت امرک بدایتندن سکا خیردر دیمک اوله زیرا فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری
دائما رفعت وکائده تصاعد وترقی اوزره ایدی حاصلی کتدیکجه فضل وکرامتک زیاده اوله ده در
دیمک اولور (ولسوف یعطیک ربک فترضی) یوردیغی بروعددر که حق تعالی حضرت تیری
اکا اعطا ایندیکی کمال نفس وظهور امر واعلاء دینه ودخی نهایتن کنیدن غیری کیمسه
بتدیکی عطیه لردن انکیچون احضار وادخار ایندیکی اشیایه شامل ومتاولدر حاصلی ربک
سکا اولقدر انعام واحسان ایلده که راضی اوله سک ونه احسانلر ایده جکین کنهبله کنیدن
غیری کیمسه بتلر دیمک اولور ولام لام ابتدادر حذف مبتدأ نصکره خبره داخل اولمشدر
تقدیر کلام ولانت سوف یعطیک دیمکدر لام قسم دکلدر زیر لام قسم نون تأکید اولمچیمه
مضارع داخل اولماز ولام ابتدا ایله سوف تک جچی اول عطا البته حاصلدر بهر حال اولاجقدر
اکر چه کیم حکمه تأخیر اولندی ایسه دیمکه دلالت ایچونددر بوتفصیلدن مقصود سوره
کریمه ده مقسم به قنفسیدر ووعد قنفسیدر بری برندن ممتاز اولمقدر چون آیت کریمه حسبجه
حق تعالی حضرت تیری اول حضرت نه رضا حاصل اولمجه عطا ایلدی وعده یوردی هر نسته که
انی ارضا ایلله باری تعالی حضرت تیری اکا عطا قلمغه دلالت حاصل اولدی اما بعض جاهلار
بیمعنا به مغرور اولوب ایندیله چونکه حق تعالی حضرت تیری پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام
حضرت تیری نه وعده قلدیکه انی راضی ایدمجه عطا واحسان ایلله لازم کلور که امتندن بر کیمسه
جهنمه داخل اولیه زیرا اول راضی دکلدر که امتندن بر کشتی جهنمه کیره دیدیلر بوزرور العباد
بالله تعالی اغواء شیطانیدر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری رضایی

حق سبحانه و تعالی حضرت نوری رضایه موافقت حق تعالی حضرت نوری کافر لری و عاصی بدن
 جهنم مستحق اولیاری جهنم ادخال ایبر و رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری
 بر حد تعیین ایدر اولدنی عصات امتی حقنده شفاعت ایبر تکیم مقصد اخبرده کلسه کر کدر
 ان شاء الله تعالی پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت نوری حق تعالی حضرت نوری و انک حقن
 رعایت جله دن اعرفدر یارب بنم امتدن کیمسه جهنم داخل اولدیغه یا خود جهنم قالدیغه
 راضی دکم دیمک احتمالی یوقدر بلکه حق تعالی حضرت نوری شفاعت اولمه سنی دیلدیکی عاصی
 حقنده رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری اذن و بر اولدنی انک اذنبه شفاعت
 ایبر حق تعالی حضرت نوری اذنی و رضای اولدیغی کیمسه به شفاعت ایبر اندن حق تعالی
 حضرت نوری (الم یحکک بیتا فای) پیوردی (قاضی رجعت الله علیه ایبر حق تعالی حضرت نوری
 فخر عالم حضرت نوری ایندیکی انعامی تعدیدر بوکا تنیه ایچونکه اکایممش زمانده احسان
 ایندیکی کی کله جکده دخی احسان ایبر یحکک علم معناسنه اولان وجود دندر وینما مفعول
 تائیدر یا خود مصادفه معناسنه اولاندندر تقدیر اول اوزره سنی یتیم یلوب دخی سکا پناه
 و یرمدی تقدیراتی اوزره سنی یتیم لکک حائده بولوب دخی سکا پناه و یرمدی دیمک اولور
 (ووجک ضلای فهدی) یعنی سنی علم حکم و احکامندن ضال بولوب وحی و الهامله و نظری
 توفیقه سکا تعلیم ایلدی دیمکدر (ووجک عاتلا فاعنی) یعنی فقیر عبال مند بولوب تجارت
 رجیله سنی غنی قیلدی دیمکدر اندن بو ذکر اولسان اوج نعمت جلیله مقابله منده انلره لایق
 اولان شکر لری امر ایدوب (فاما الیتیم فلا تقهر واما السائل فلا تنهر واما الیتیم ر بک حدث)
 پیوردی یعنی یتیم ضعیفک مائه غلبه و استیلا دن و فقیر سائل منع و زجر دن نهی ایندی
 و ربکک نعمتی سوبله دیو امر ایندی زیرا نعمتی ذکر اینک انک شکر یدر بعضیلر نعمندن مراد
 نبوتدر و تعدیدن مراد اتی تبلیقدر دیدیلر والله اعلم و احکم (نوع ثالث) حق سبحانه و تعالی
 حضرت نوری اول حضرت نوری وحی و کابندن کتوردیکی اشباهه تصدیق و خطاینده هوادن تنزیهی
 اوزره قیلدیغی قسم سیانده در قال الله تعالی (والجیم اذا هوی ماضل صاحبکم وما غوی
 و ما یطق عن الهوی) مفسرین رحمهم الله تعالی نمجدن مراد نه ایدیکنده اختلاف اینلردر
 بعضیلر ظاهری اوزره الدیلر یعنی بلنددر دیدیلر بویه دیانلردن بر قوله الف و لام تعریف
 عهد ایچوند و بر قوله تعریف جنس ایچوند و نمجدن مراد شول نجومدر که انکله اهمدا
 اولنور یعنی بر و یخبرده یوله کیدنلر انلره نظر ایدوب یا کزلر طوغرو بوللرینه کیدر لر بعضیلر
 مراد زیادر سقوط و ضیعت ایندیکی زمانده انک حقچون دیمکدر دیدیلر (وعکزه رواینده
 ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر که مراد شول نجومدر که شباطین اردنجه آتلوب دوشر
 اول زمانده که استراق سمع ایچون افلا که جعفر دیمکدر بوقول حسن بصری قولیدر و سدیدن
 مرویدر که مراد زهره در دیو پیورمش و بنده حسن بصریدن مرویدر که قیامت کوننده
 سقوط ایدن نجومدر دیمکدر بعضیلر شول نباندنر که سانی اولیه بر یوزینه دوشه نوب یانه
 دیدیلر و ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن کلپی رواینده مراد قرآن عظیمدر دیو وارد اولشدر
 زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری نجوما نازل اولشدر دیدیلر و نجوما نزولک
 معناسی موقتا نازل اولمقدر و بوقول مجاهد و مقاتل و ضحاک رضی الله تعالی عنهم قوللر یدر و امام
 جعفر بن محمد بن علی بن حسین رضی الله عنهم قوننده مراد محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه
 و سلم حضرت نوری (اذا هوی) دیمک اذ انزل من السماء لیلته المعراج دیمکدر یعنی محمد حقچون
 شول زمانده که معراج کیمه سی کوکوردن نزول ایندی دیمک اولور (ابن القیم رحمه الله علیه
 پیوردی اوزره انلر قول اول شیطانه آن نجوم اولمقدر بوقول اوزره حق تعالی حضرت نوری

فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری کتوردیکی حق و صدق اولوب شیطان بول
 بوله حق نسنه اولدیغه اول آتین نجومه قسم اینش اولور حاصلی بوقول مقسم به ایله مقسم
 علیه ماینده کمال مناسبت و ارتباط ظاهر در اما نزولی زمانده قرآن مجمله نسیمه اولمقی و غائب
 اولدیغی زمانده ثریاه قسم تخصیص اولمقی ظاهر نسنلر دکلدر و قیامتده دو کبلان نجومه
 قسم دخی ظاهر دکلدر بلکه باری تعالی حضرت نوری مقسم علیه ایندیکی اشبادندر انک
 مخاطبلره ظهوری یوقدر خصوصا منکر بعث اولنلره ظاهر دکلدر تا کیم انلره دلیل قیلنسه
 مقسم علیه نه ایسه انک حقین اکافیا س ایده لر باری تعالی حضرت نوری استدلال ایندیکی
 اشبا شول اصل نسنه لدر که انکار و مکابره به قابل اولوب آیات ینات اوله اگر مراد اهتدا
 اولتان نجومدر دینلور ایسه جائزدر و مناسبی ظاهر در اگر زیادر دینلور ایسه اولدنی جائزدر
 زیرا اظهر نجومدر نظر ایدن کیمسه لره مثبیه اولماز هر کشی به ظاهر در تکیم رسول الله صلی الله
 تعالی علیه و سلم حضرت نوری آیات یناتیه کیمسه به بکره میوب جله دن عمناسزدر و زیاده بو حال
 دخی وارد که مشرقدن ظهور ایتد کده میوه لر ینشه جک زمان قریب اولور و مغرب جائننده
 ظهور ایدیمک کوز فصلک اواخری قریب اولوب امر اض قلت اوزره اولمه باشلر فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری دخی ظهور ایندیکی زمانده ثمرات وحی و کتاب که احکام
 دین اسلامدر ظهوره کلوب ینشمکه باشلدی و غروب و انتقاله قریب اولدیغی زمانده شرک
 و امراض قلبیه قلت اوزره اولمش ایدی بوجهلر دن مناسبت اولدیغی ظاهر در اگر
 نمجدن مراد قرآن ایدیکنده ذاهب اولور ایسک رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری
 مجزه سیله صدقه و پراشته و اندن ضال و غی صادر اولدیغه استدلال قیلندن اولور اگر
 نبات مراد اولندی دینلور ایسه نباتدن مراد قوای جسمانیه و انک صلاحی اولور بلکه قوای
 عقلیه صلاحه دخی اولادر و بونلرک حصولی ارسال رسل و ابضاح سبل سبله صورت باغیر
 زیرا امن و سلامت ایدن ورشد و هدایت عالمان انلر ایله حاصل اولور و بالجله آیت کریمه نک
 معناسی نمجه قسم ایدوب محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری طریق مستقیمدن
 عدول ایندی دیمکدر (خطاب قریش طاشقه سنه واقع اولشدر (وما غوی) پیوردیغی باطل
 اعتقاد ایندی دیمکدر مراد قریش رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نوری نسبت
 ایندکلر ین تقدیر (وما یطق عن الهوی) پیوردیغی قرآنله نطقی هوای نفسدن صادر اولماز
 دیمکدر حق تعالی حضرت نوری (ماضل صاحبکم) پیوردی ماضل محمد دیمدی صاحبندن مراد
 قرین و هم صحبتدر که دائما اختلاط اوزره اوله پس بو تعبیرک نکته سی شول سزکله اختلاط
 و مقارنت ایدن نمجدن سز انک اقوال و افعاله و جمیع احواله جله ناسدن اعلم سر شمیدی به
 دکن کذب و افترا و ضلال و غوایت اندن کلدیکن یلور سز امانت و استقامتنده شبهه کز یوقدر
 بنه اول شخصدر پیغمبر یکر غیر یدن یتلدی کز کیمسه دکلدر دیمک اولور تکیم موضع آخبرده
 (ام لم یز فوار سولهم) دیو پیوردیغی بو معنایه تنبیهدر رسوللر ینی یتلدیلمی دیمکدر حق تعالی
 حضرت نوری نطق رسولی هوادن صادر اولمده دن تنزیه ایدوب (وما یطق عن الهوی) پیوردی
 و ما یطق بالهوی دیمدی زیرا نطقک هوادن صدورنی ننی اینک ابلقدر زرا فخر کائنات
 حضرت نوری نطقی هوادن صادر اولماق معناسن متضندر نطق که هوادن صادر اولیه
 نطق بالهوی قابل دکلدر بو تقدیرجه هم مصدر نطقدن و هم نفس نطقدن هوی منی اولور
 و لازم کلور که نطقی بالحق اوله و مصدر نطق هوی و رشاد اوله غی و ضلال اولیه اندن تکرری
 تعالی حضرت نوری (ان هو الا وحی یوحی) پیوردی اول قرآن یا خود اول نطق که اندن صادر

هوادن مراد قول الله
 و باطل و نفسک اراده الله
 و باطله سیدر الله

اولور دكدر الاحق جل وعلا حضرت تلى اكا كوندردىكى وحى در ديمكدر مؤلف رحمة الله عليه
ضميرى قرآنه ارجاعدن نطقه ارجاع احسنر ديمكدر زيرافخر كائنات حضرت تلى نطق
هم قرآن وهم سنت ايله ايدى تنكيم حق تعالى حضرت تلى (وازل الله عليك الكتاب والحكمة)
يورديفتدن مراد قرآن ايله سندر (وامام الاوزاعى رحمة الله تعالى عليه ذكر ايتدىكى اوزره حسان بن
عطيه دن مرويدر كه * كان جبريل ينزل على رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بالسنة كما
ينزل بالقرآن بعلمه اياها * ديو يورمشر حاصل جبرائيل عليه السلام فخر عالم حضرت تلى نطقه
قرآن كتوروب تعليم ايتدىكى كى سنت دى كتوروب تعليم ايدرايدى ديمك اولور نطقه حق تعالى
حضرت تلى (علمه شديد القوى) يوردي ملك شديد قوى ديمكدر مراد جبرائيل عليه السلام
يعنى اول سويلدىكى نطقه ايك شول قواى عليه وعلمه سى شديد اولان ملك كه جبرائيل
عليه السلام اول تعليم ايتمشر بوخسه معلم شر وفساد اولان شيطان تعليمى دكدر كه ضلال
وغوايت اوله ديمك اولور وجبرائيل عليه السلامى شديد القوى وصفيله ذكر ايتك مدحدر وشك
يوقدر كه معلمى مدح ايتك معلمى مدح ايتمكدر اكر علمه جبريل دينسه ايدى رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرت تلى نطقه فضيلت ظاهره حاصل اولمازايدى بوقول شريف حق تعالى حضرت تلى نطقه
(ذى قوة عند ذى العرش) يورديفتك نظير بدر تنكيم ايدن بحث كله كر كدر ان شاء الله تعالى
(ما كذب الفؤاد ما رأى) قول شريفك تفسيرى قصه اسرا ده مزيد تفصيل اوزره مرور
ايتمشر وجهه قسملرندن برى دى سورة تكويرده (فلا أقسم بالخنس الجوار الكنس) قول
شر يفيدر خنس كواكب رواجدر يعنى سبعة سياره نك شمس وفردن غير بدر انكيچون الجوار
الكنس ديو وصف يوردي يعنى شول ضوء شمس تحتده كر لنان سياره ديمك اولور لا اقسام
يورديفى * لا اقسام اذا الامر اوضح من ان يحتاج الى القسم * ديمكدر يعنى قسم ايتزم زيرا
بوخصوص قسمه محتاج اولادن اوضمدر ديمك اولور حاصلى بومة وله واضح وروشن نطقه
نقسم ايتك كرك بوخود ظاهر وميندر ديمك اولور ياخود لا تا كيد ايجون مزيد اولوب
تقدير كلام اقسام بالخنس ديمك اوله يعنى اول كوكلره قسم ايدرم ديمك اولور اكر مفسرين
رحمهم الله تعالى بوقول اختيار ايتمشر زير احق تعالى حضرت تلى نطقه (انه لاقسم لو علمون
عظيم) يورديفى بومعنايه دليلدر ودى (والليل اذا عسعس والصبح اذا تنفس) يوردي
عسعس الليل ديمك اقبل ظلامه ياخود ادر ظلامه ديمكدر فعل مذكور اضداد دندر تنفس انصبح
ديمك اضاده ديمكدر معناسى كيجه به ده قسم ايدرم ظلمتى اقبال ايندىكى حالده دى صبحه قسم
ايدرم ضيا و يردىكى حالده ديمكدر وظرفلر قيد قسم دكدر قيد مقسم به در زير ايلر ايله مفيد
اولدقلى حالده آيات عظامدن اولملى اظهاردر حق سبحانه وتعالى حضرت تلى نطقه نجومك اوج
حالده انره قسم ايندى يعنى طلوعلى وجريالى وغروبلى حالده ودى انقطاعى حالده كيجه به
وبلا فصل انك عقبنجه اقبالى حالده نهاره قسم ايلدى كيجه نك حالت ضعف وادبار بى وكوندرك
حالت قوت واضاءتى يعنى روشن لكى ذكر ايندى و اقبال نهار ظلمت ايلي سوروب كيدرد
هر بار كه نهار تنفس ايليه كيجه اديار ايدوب قاچقه باشلر و يولر تلى تعالى حضرت تلى نطقه
آيات ودلائل ر بويتنددر بونلى ذكر ايدوب قسم يورديفتد نصكره (انه لقول رسول كريم
ذى قوة عند ذى العرش مكين مطاع ثم أمين وما صاحبكم بمجنون) ديو يوردي بوراده رسول
كريم مراد حضرت جبرائيل عليه السلام مراد من اوستا مذكوره انك اوستا فيدر وسوره
الحاقة ده مذكور اولان رسول كر يمت مراد محمد مصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تلى نطقه
آيت كر يمت نك معناسى نه فبف قرآن عظيم جبرائيل عليه السلام قوايدر يعنى تكلى تعالى

حضرت تلى نطقه اول كتوروب نقل ايتدى وسرك صاحبكز محمد مصطفى صلى الله تعالى عليه
وسلم حضرت تلى نطقه كفار يمتان ايندكلى كى حاشا مجنون دكدر ديمك اولور قرآن عظيم تاره
رسول ملكه اضافت وتاره رسول بشره اضافت اولدى ايكسنه دى اضافتى اضافت بيلددر
اضافت انشا دكدر لفظ رسول بومعنايه دلالت ايدر زير رسول شول كيسه به ذير كه ارسال
ايدن نك كلامن تبليغ ايدن پس بومر يحدرك قرآن عظيم جبريل ومحمد عليهما السلامى ارسال
ايدن بارى تعالى حضرت تلى نطقه كلاميدر جبريل امين حق تعالى حضرت تلى نطقه ومحمد صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرت تلى دى جبرائيلدن اخذ ايتمشردر حق تبارك وتعالى حضرت تلى بوسوره
رسول ملكى كر يله وصف ايلدى يعنى علم ومعرفت وهدايت وارشاد كه افضل عطايدر بونلى
اعطا ايدر ديمكدر ويوغايت كر مدر ودى (ذى قوة) يوردي تنكيم سورة النجم ده (شديد
القوى) يورمشر ايدى مراد شياطينى اول قرآنه يقين كلوب ز ياده نقصان تصرفلر ايتمكدر
قوتيله متع ايدى ديمكدر جبرائيل عليه السلامه اولان قوت شويله در كه لوط قوى هلاك اولدى بى
زمانده مبارك قنادنك اوجيله قريدارين شول دكلو هوايه چقار ديكه كبلر نك واو غلجقار نك
آوازلر ين اهل سما ايتديلر (عند ذى العرش مكين) ديمك عند الله ذى مكانه ديمكدر يعنى
حق تعالى حضرت تلى نطقه جبرائيل قدر ومزكتن بياندر عنديت عنديت اكرام وتشريف وتعظيمدر
(مطاع) يورديفى حق تعالى حضرت تلى نطقه مقرب ملكلى ايجره اطاعت اولمشر انك امر به
كيدوب كلورل وانك رايته رجوع ايدرز ديمكدر (ثم أمين) ديدىكى حق تعالى حضرت تلى نطقه
وحى ورسالته امانتى واردر حق تعالى حضرت تلى نطقه امانت وذللدن مقلامشدر ديمك اولور
والحاصل جبرائيل عليه السلام ذكر اولنان بش صفتله موصوف قلنق قرآن عظيمك تركبه
سندين متع ايدر ومحمد مصطفى صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تلى نطقه ايتي جبرائيلدن ايتمشر
جبرائيل عليه السلام حق جل وعلا حضرت تلى نطقه ايتمشر ديمكى مشعردر علو وجلالت
جهلرندن بوسند كفايت ايلر كه بالذات حق جل وعلا حضرت تلى نطقه انك تركبه منه تولى ايتش
اوله اندنصكره رسول بشر صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تلى نطقه ايتي ايتي ايتدكلى
صفتدن نطقه وتركبه يوروب (وما صاحبكم بمجنون) ديدى كفار رسول كبريا صلى الله
تعالى عليه وسلم حضرت تلى نطقه مجنون اولديفن شبهه سز ييلورل ايدى انك كال عقل وراينده
شك وشبهه لى بوق ايدى وكندى كذبلر دى ييلورل ايدى بومله ونلقى اختياردن
مرادلى جان خيئلر نطقه درمان اوله ديو اميد ايدنورل ايدى اندن حق جل وعلا حضرت تلى نطقه
فخر كائنات عليه اكل الحيات افنديز حضرت تلى نطقه جبرائيل عليهم السلامى كوردىكن بيان
ايدوب (ولقد رآه بالأفق المبين) ديو يوردي يعنى محمد صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تلى نطقه
تحقيقا جبرائيل عليه السلامى شمسك مطلع اعلا سنده كوردى ديمكدر بوقول شريف جبرائيل
موجود فى الخارج اولوب بصر له ادراك اولديفن متع ايدر بعض قوم كه جبرائيل خارجه
موجود دكدر بلكه خيالدر ذهنده موجودد عشاردر بوقولده جميع رسله واتباع رسله مخالف
ايدوب جميع ملادن خروج ايتمشردر بوجهدن فخر عالم حضرت تلى نطقه جبرائيل كوردىكن
ايات وتقرير بارى تعالى حضرت تلى نطقه كوردىكن تقريردن اهمدر زيرا جبرائيل عليه السلامى
كوردىكنه اعتقاد اصل ايماندر ايتي منكر اولان كافر اولديفنده شبهه يوقدر امارى تعالى
حضرت تلى نطقه كوردىكى مسئله مختلف فهادراى انكار ايدن كافر اولماز بالاتفاق زير ايجاميه كر امدن
برجاعت كوردى ديمشردر حاصل جبرائيل كوردىكن تقريره احتياج ز ياده ذرا اكرجه كيم
حق تعالى حضرت تلى نطقه كورمك اعظم ايدى كنده شبهه يوقدر ولكن نبوت البتة انك نبوته متوقف

دکدر اندن حق سبحانه و تعالی حضرت ناری رسول اگر حق نمشدن تزیه ابدوب (وما هو علی الغیب بضین) پیوردی یعنی محمد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری خبر و پریدی شی اوزره منهم دکدر دیمکدر علی الغیب دیمک علی ما یخبر به من الغیب دیمکدر اولدخی رؤیت جبریه و کندویه کلان وجه و غیره متساویدر حاصلی هرندن خبر و پرایسه اول منهم دکدر معتمد علیه در امین در قول صادق قدر دیمک اولور (نافع وعاصم و حزنه و ابن عامر رحیم الله تعالی ضاده بضین قرات ایتمشدر برجه بخیل دکدر دیمک اولور ابن عباس رضی الله عنهما * لیس بخیل بما نزل الله * دیمکدر دیمشدر یعنی محمد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری حق تعالی حضرت ناریک ازال ایندیکنه بخیل دکدر دیمکدر (ومجاهد رضی الله عنه * لا یضن علیهم بما یعلم * دیو تفسیر ایتمشدر یعنی پیلدیکنی نسته فی صقیوب خلقه بخیلک ایتمشدر دیمک اولور (فرا حه الله علیه معنای پیغمبر علیه الصلاة والسلام حضرت نارینه ک و کدن نفیس و مرغوب نسته کلور و اول انی سزیدن صافقوب بخیل ایتمشدر دیمکدر دیمش بومعنی خوب معنادر ز بر عادت نفوس شی نفیس و مرغوبه بخیل ایتمشدر خصوصاً که قدرین بتلزلدن بخیل اوله حال بوبله ایکن خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری وحی کی اشرف و انفس نسته فی بخیل ابدوب سزیدن صافقوب دیمک اولور ابو علی الفارسی رحه الله علیه ایدر معنای کلان غیبی بیان ایدر خبر و یروب اظهار ایلمکاهن کی صقلز انزلک شاقی بودر که اجرت النیجه سوبلیوب خبر و یرمز یوانلر کی دکدر دیمک اولور و قال الله تعالی (فلا اقسیم بما تبصرون و ما لا تبصرون انه لقول رسول کریم) بونده دخی منوال سابق اوزره (لا نافیله اولیحق معنای سزک کوردیککره و کورمدیککره حاصلی جیع اشباه قسم ایتمشدر زیر امر واضعدر فسمله تحقیقندن مستفیدر دیمک اولور (ما تبصرون و ما لا تبصرون) مشاهدات و غایبات و خالق و مخلوقات مجموعته متساویدر (لا زائده اولدینی تقدیرجه مجموعته قسم ایتمشدر اولور بوقسم قرآن عظیمه واقع اولان قسملرک ایدر ز بر جیع علومیات و سفلیاته و دنیا و آخرته و انلرده یاخیل اولان ملائکه و انس و جنه و غیره متساویدر پس بوقسم مجموع کور بنان و کور بنان اشیا فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریک صدق رساننده آیت ایدیکن منتضدر و الحاصل مجموع اشیا حقیقون تحقیقا قرآن عظیم رسول کریمک قولیدر حق سبحانه و تعالی حضرت ناریندن تبلیغ ایلر دیمکدر (وما هو بقول شاعر قلیلا ما تؤمنون و لا بقول کاهن قلیلا ما تدکرون) یعنی اول قرآن قول شیاعر دکدر نتکیم سزکاه اولور اوبله زعم ایدرسز و قول کاهن دخی دکدر نتکیم کاهن اوبله در دیودعوی ایدرسز بلکه محمد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری رسالت طریقه حق تعالی حضرت ناریندن تبلیغ ایلر سز ایمان کتور سز و تذکر ایلر سز هرگز سزیدن ایمان و تذکر صادر اولسان نه عجب کافر و غافلر اولور سز دیمکدر و قلندن مراد بوراده عدم مناسبدر صاحب کشف رحه الله علیه بوبله تفسیر ایتمشدر اما قاضی رحه الله علیه قول اوزره قلت کندی معنایسته در و مراد سز صدق ظاهر اولانی کثرت عناد کردن آرتصدیق ایدرسز و آرتذکر ایلر سز انکیچون سز امر ملتیس اولور دیمکدر و بوقسمملرک حاصلی بودر که کانه حق سبحانه و تعالی حضرت ناری اول قرآن حق و نباشدر سار موجودات ماری و مالایری حق و ثابت اولدقاری کی دیو پیوند (نیزیل من رب العالمین) یعنی اول قرآن عظیم حق سبحانه و تعالی حضرت ناری قیلندن منزلدر لسان جمیل اوزره نازل اولمشدر دیمکدر و بوبت کریمه ده رسول کریمین مراد محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریدر ز بر (اقول رسول کریم) پیوردی نصکره (وما هو بقول شاعر) و (لا بقول کاهن) پیورمشدر مشرک جبرائیل علیه السلامی

شهر و کما شله وصف ایتمشدر ایدی مراد رسول الله حضرت ناری ایدیکی معین اولور (وقال عرشانه) فلا اقسیم بمواقع الجحوم و انه لقسیم او تعلمون عظیم انه لقرآن کریم فی کتاب مکنون لا یمسه الا المطهرون) بعض علما رحیم الله کتاب مکنوندن مراد لوح محفوظدر دیدیلر (ابن القیم رحه الله علیه ایدر صحیح بودر که مراد (فی صحف مکرمة مرفوعة مطهرة بایندی سقره کرام بره) قول شریفنده مذکور اولان کابدر امام مالک رحه الله علیه دخی بوبت حقیقده سوبلنن سوزلده سوره عبس ده اولان آیت کیدر دیدکلرین بن اشدیم کیم اقوالک احسنیدر دیو پیورمشدر و بعض مفسرین (لا یمسه الا المطهرون) قول شریفنده صحفه یا بشیمه الا طاهر اولان کیمه دیو معنی و پریدیلر یعنی کتاب مکنوندن مراد صحف اولوق اوزره ذاهب اولدیلر اما اولکی قول ایدر ز بر قرآن عظیمی شیطاین ایدر مکدن و شیطاین انک محله و اصل اولقدن تزیه ایچون آیت کریمه سبقت ایتمشدر نتکیم حق تعالی حضرت ناری (وما نزلت به الشیطاین و ما یبغی لهم و ما یستطیعون) پیورمشدر بوندن فهم اولنور که مراد قول اول اوله اندن غیری بودخی وارد که لا یمسه مرفوعدر سوره و معنی خبردر اگر نهی اوله ایدی مفتوح اولور ایدی آتی نهیه حل ایدن کیمه خبری ظاهرندن معنایه صرف ایتمکه محتاجدر اگر خبرده اگر نهیده اصل بودر که هریری حقیقته صرف اولنه و بومقامده کلای خبردن نهیه صرف ایتمکی ایجاب ایدر موجب بودر دیمشدر بود کراولان ابن قییمک کلامیدر رجاعت که انلردن بری داوددر بوقلای تمسک ایدنیوب بوکا ذاهب اولدیلر که محدثه من مصحف جائز اوله اما ابن الرقعه رحه الله علیه لطیف جوابلر و یروب مذهبلرین رد ایتمشدر و مراد مصحف شریفدر دلیل بودر که آیت کریمه ده نیزیل و من پیورمشدر لوح محفوظ منزل دکدر و مسی ممکن دکدر (و مطهر و نندن مراد ملائکه اولوق دخی جائز دکدر ز برانی و اثبات واقع اولمشدر کانه مطهرون من ایدر و غیر مطهرین من ایتمشدر دیمک اولور افلاکده خود بالاتفاق غیر مطهر یوقدر ایدر معلوم اولدیکه مراد انساندن اولان مطهرلدر (دارقطنی و غیر یار نقلنده فخر کاشات علیه افضل التحیات افندیمشدر حضرت ناریندن مروی اولان حدیث شریفده که عمرو بن حزمک مکتوبه یازاش ایدی * ولا تمس القرآن الا و انت علی طهر * پیورمشدر یعنی مکتوب شریفده سیارش پیور لا نلردن بری دخی یو ایدیکه بک اولنجه مصحف قرآنه یا بشیمه بوحديث شریف بیان ایلر که (لا یمسه الا المطهرون) قول شریفنده مراد قرآن عظیمدر و آیت کریمه ده مذکور اولان کتاب مصحف شریفدر لا یمسه لفظ شریفک ضرورتی خبر و معنای نهیدر بونک امثال قرآن عظیمه چوقدر (و المطلقات یتربصن) و (ولا تضار والدق) و غیر یار بوقیلنددر بعض علما رحیم الله بحزومدر سبقت ضمه سی ضمه سینه اتباع ایچوندن سوره و معنی نهی ایچوندن دیو پیورمشدر شهاب الدین اجدین یوسف السعید رحه الله علیه ایدر ذکر اولان لاده ایکی وجه وارددر یرسی نافیله اولوق بری دخی ناهیه اولوب مابعدنده اولان فعل انکله مجزوم اولوق اگر فک ادغام اولنیه جزم ظاهر اولور ایدی (لم یسمهم) قول شریفنده کی کی و لکن بونده ادغام اولمشدر و هانک ضمه سینه اتباع سین مضموم اولمشدر بونک امثالندم سیبویه دن محفوظ اولان ضمه در غیری دکدر و حدیث شریفده * انالم زده علیک الا نأحرکم * واقع اولمشدر زده مجزوم ایکن هانک ضمه سینه اتباع اولنوب دال مضموم قلمشدر دیو پیوردی (نوع رابع) حق جل و علا حضرت ناری پیغمبریم علیه الصلاة والسلام حضرت ناریک تحقیق رسالتی اوزره ایدیکی قسم یمسانده در قال الله تعالی (یس والقرآن حکیم انک لمن المرسلین علی صراط مستقیم) معلوم اوله که تکرر تعالی حضرت ناری هر سوره کی که حروف تهجی برله ابتدا ایتمشدر

انلرك اوائلده ياذكر يا كآب يا قرآن واقع اولمشدر اندنصره معلوم اوله كه حروف تهجي اوائل سورده واقع اولده بعض امور واردر كه انلرك حكمندن خالي دكل ايديكنه دلالت ايدر ولكن انسانك على اكا واصل اولماز مكر كه الله تعالى حضرت نلري كشف ايله نامعلوم اوله (يس نه ديمك ايديكنده اهل تفسير بر قاج قول اوزره اختلاف ايتمشدر بري بودر كه طي قبيله سنك لغتنده يا انبان ديمكدر ديديلر بو قول ابن عباس وعكرمه وضاك وسعيد بن جبير رضوان الله تعالى عليهم اجمعينكدر بعضيلر حبش لغتنده بويله ديمكدر ديديلر و بعضيلر كلب قبيله سنك لغتنده بويله در ديديلر بعضيلر سرياني دلنده بويله ديمكدر ديديلر حاصل يانسان ديمك ايديكنده بونلر اتفاق ايتديلر ولكن نه لغتده ايديكنده اختلاف ايتديلر (وامام فخر الدين رازي رحمه الله عليه ايتدي تقريري بودر كه انسانك تصغيري انيشين كلور كانه صدرى حذف اولندي سين قالدی دخی بس دینلدی بو تقدیرجه خطاب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بنه واقع اولور (انك لمن المرسلين) قول شریفی بو كا دلالت ايدر ديدی (ابو حیان بو كا اعتراض ايدوب ايتدي انسانك تصغيرنده عربدن منقول اولان انيسياندر يا و آخرنده الف ايله بودلالت ايدر كه انسانك اصلي انبان اوله ز را تصغير اشياي اصولنه زدايلر ومعلوم دكلدر كه تصغيري انيسين كله وكديكي تسليم اولنده ضم اوزره مبنی اولندن غيري جائز دكل ایدی ز را منادای مفرد معرفه در مع هذا خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بنه بويله خطاب جائز دكلدر ز را تصغير تحقیر در اول حضرت حقنده ممتددر ديدی (سمين رحمه الله علیه ايتدي ابو حيانك اعتراض اخيري محمدر علما نص ايتمشدر كه شرعا اسماء معضيه به تصغير داخل اولماز انكيچون حكايه ايدر كه ابن قتيبه مهين مؤمنك تصغير يدر اصلي مؤمن ایدی همزه سي هابه قلب اولندي ديدیكي زمانده بوسوز كفه يقين سوزدر بونك قائل صافنسون الله تعالى حضرت نلرندن ديتيلر) اما حقيقت حال بودر كه تصغير هر يره تحقير ايجون اولماز شكيم حق سبحانه وتعالى حضرت نلري يعقوب عليه السلامدن حكايه (يا بني لا تقصص رؤياك) بيورد يفتده تصغير شقت ايجوندر اتادن اوغوله وخواجهدن شاكرده وخالقندن مخلوقه صيغه تصغيره حذف ونه شفت ومرحمت ونوازش معناري منصور در وعكسگرنده سوادب وار ايدیكي مقرر در انكيچون ابن قتيبه تخطئه اولمشدر الله اعلم (بر قول دخی بودر كه بس يا محمد ديمكدر ديديلر ابن الخفيصه وضاك رضي الله عنهما بويله بيور شلدر (وابو العتاليه قولنده يارجل ديمكدر (وقتاده قولنده اسماء قرآندن براسمدر) (ابي بكر الوداق قولنده ياسيد النبش ديمكدر ديديلر) امام جعفر صادقدن مرويدر كه حق سبحانه وتعالى حضرت نلري فخر كائناك صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بنه خطاب ايدوب ياسيد ديمك امر ادايدندی ديويورمشلر ويونده ندكلو تعظيم وتكريم وار ايدیكي شخی دكلدر (روایت اولنور كه طلحه وابن عباسدن رضي الله عنهم روايت ايتلكه بس حق سبحانه وتعالى حضرت نلرينك اسماسدن براسمدر كا قسم ايتمشدر ديويورمشلر (كعبدن دخی مرويدر كه حق جل وعلا حضرت نلري سموات وارضي خلق ايتزدن ايكي يك نيل مقدم يا محمد تحقيراسن هر سليلدنك ديوقسم ايتدي ديمشدر اندن حق تعالی حضرت نلري (والقرآن الحكيم انك لمن المرسلين) بيوردي كفسار فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بنه سن مرسل دكلك ديلر ایدی باری تعالی انلري رد ايجون اسمنه وكابنه قسم ايدوب تحقيراسن هر سليلدنك وطريق مستقيم اوزر بنه سك ديويوردي صراط مستقيمدر مراد توحيد واستقامت اوردر (نقاش رحمه الله تعالى علیه حق جل وعلا حضرت نلري كتاب كر ينده خواجه عالم حضرت نلرندن خبري ايتسادن بر كيمه نك

رسالتيجون قسم ايتدي ديمشدر بوندن مراد فخر كائناك حضرت نلرين سائر انبيا وهر سليل صلوات الله عليهم اجمعين مايدنده شرف امتياز ايله ستر اقرار ايتمشدر (نوع خامس) فخر كائناك صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرينك مدت حياتنه وعصرنه وبلدنه واقع اولان قسملرك بياننده در قال الله تعالى (لعمرك انهم اني سكرتهم يعمهون) لغتنده عمر وعمر بر معناه در ولكن قسمده فتح عينله مستعملدر كثر استعمالندن اوزري لعمرك ديلور نحو بون بونك اعرابنده ايتدائه مرفوعدر خبري تعدو فدر معنی قسمي ديمكدر كلامده اكا دليل اولديغيجون حذف اولمشدر ديديلر (زجاجي رحمه الله علیه ايدر لعمرك دييان كيمه كانه حق تعالی حضرت نلرينك بقاشنه عین ايلر انكيچوندر كه علماء حنفیه ومالكیه رحمهم الله بونكاه بين منعقد اولور ز را بقا الله صفات ذاتندر ديديلر وامام مالكدن مرويدر كه * لا ينجي الحلف به * ديويورمشلر كا بين بني اعجاب ايتز ديمك معناسي بكا خوش كار ديمكدر امام شافعي واسحق رحمهما الله تعالى انكه ينسرين اولماز ديديلر (وامام احمد دن مذهبه موافق قوللر روايت اولمشدر اما راجعي بودر كه شافعي قول كي اوله ديديلر لعمرك قول شريفنده خطاب كيمه در ديويورمشلر الله اختلاف ايتمشدر بعضيلر ايتدي لوط عليه السلام قومنه وعظ ايدوب (هؤلاء بنياتي) ديدیكي زمانده ملائكه لوط عليه السلامه (لعمرك انهم اني سكرتهم يعمهون) ديديلر يعني سنك قومك متخير وسر كر دائلدر سنك سوزيكي نيجه ادراك ايدرلر ونصيحته نيجه التفات ايدرلر ديمك اولور حاصل ي خطاب لوط عليه السلامدر ديديلر بر قول دخی بودر كه خطاب محمد مصطفى صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بنه اوله حق تعالی حضرت نلري انك حياتنه قسم ايتش اوله وبوندن اول فخر كائناك حضرت نلر بنه نه مرتبه تعظيم وار ايدیكي ظاهر در (ابن عباس رضي الله عنهما حضرت نلرندن مرويدر كه * ما خلق الله وما ذرا وما برأ نفسا اكرم عليه من محمد صلی الله تعالی علیه وسلم وما سمعت الله اقسام بحياة احد غيره قال الله تعالی لعمرك انهم اني سكرتهم يعمهون يقول وجباتك وعمرك وبقاتك في الدنيا انهم اني سكرتهم يعمهون * ديويورمشلر ابن جرير رحمه الله علیه بويله روايت ايتمشدر حاصل ي باری تعالی حضرت نلري صكندويه محمد مصطفى صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرندن اكرم بر نفس خلق ايتدي وكتب معزله ده اشمدمكه باری تعالی حضرت نلري اندن خبري بر كيمه نك حياتنه قسم ايتش اوله حق تعالی حضرت نلري (لعمرك انهم اني سكرتهم يعمهون) بيورمشدر انك حياتي وعمری ودياده يقاسي خفيچون ديويورمشلر ديمكدر (بغوي رحمه الله علیه دخی تفسيرنده بويله ديمشدر بو تقدیرجه حق تعالی حضرت نلري فخر عالم حضرت نلرينك حياتنه ايتديكي قسم قصه لوط ايتچنده كلام معترض اولور (امام قرطبي ايدر حق تعالی حضرت نلري رسولنك حياتنه قسم ايتديكي زمانده ديلاي الا بز دخی انك حياتنه قسم ايتنه نك جوازني يسان ديلدي (امام احمد بن حنبل رحمه الله علیه ني آخر الزمان اخنديمز حضرت نلر بنه عین ايدنك عيني منعقد اولور عيني بوزد يني تقدیرجه كفارت لازم اولور ديمشدر وفخر كائناك صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرينك مهادت ركولندن بري اولسيله استدلال ايتمشدر يعني چونكه ايمان تمام اولمق انك رسالته شهاده موقوفدر ايتدي اكا اولنان عین دخی منعقد اولور ديمشدر ابن خويرمند رحمه الله علیه ايتدي رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلر بنه عین ايتديكي تجويز ايدنلر بونكاه استدلال ايتديلر كه فخر عالم حضرت نلرينك كندی زمانده مسلمانلرك ييملري اول ايديكه اكا آند ايجر ایدی حتى اهل مدينه الى الآن بري بريته عین و يرملا اولدقلرنده * احلف لي بحق ما حواه صاحب هذا القبر وبحق ساكن هذا القبر * ديولر يعني رسول الله صلی الله تعالی علیه

وسلم حضرت ترینه آمد و برادر دیشدر وقال الله تعالى (لا اقسم بهذا البلد وانت حل بهذا البلد ووالد و ما ولد) حق تبارك وتعالى حضرت تری بلد امین که مکه شهر پدر و اول حضرت تری بلیدر اکا امین ایلر وانک اول شهرده اولمسیله مقید طونار رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تری تری مزید فضلی اظهار و شرف مکان شرف اهلبله اولدیغن اشعار مراد ایدینور (قاضی بیضاوی رحمه الله علیه ایدر والد لفظی هذا البلد معطوفدر مراد حضرت آدم و ابراهیم علیهما السلام و ما ولد ذریه پدر یا خود فخر عالم صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت تری پدر والدک تنکری تعظیم ایچوندر اما جهم و رفسرینک قولری مراد آدم علیه السلام ایلر ذریه اولمقدور و حق تعالی حضرت تری بوتله قسم ایندیکنک وجهی بودر که بوتله روی زمینده اعجب خلق الله پدر بوتله عجب نسته بو قدر بیان و نظار استخراج علوم و انبیا و اولیا بوتله در مافی الاض بوتله ایچون مخلوقدر (صاحب الکشاف قولنج و الدلفظ شریفندن مراد رسول الله صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت تری پدر و ما ولد آنک اولادیدر غیره احتمال و بر ما مشدر حاصلی سورة کریمه ده ایکی موضعده رسول الله حضرت ترینه قسم اولمشدر (وانت حل) حلو لدندر که ضد ظنقدر حق تعالی حضرت تری تری قسیمی محمد صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت تری تری مشتمل اولان بلده اولور حق تعالی حضرت تری یت شریفی قبا عباد و رسول کریمی هادی الی الرشاد ایلشدر بوتله حق تعالی حضرت تری تری قولری تری اعظم نعمنددر پس بوتله قسم بو جهم تری تری مناسبدر بعضی مفسرین قولی اوزده (وانت حل بهذا البلد) دیمک و انت مشتمل قتلک و اخراجک من هذا البلد الامین الذی بامن فیہ الوحش و الطیر و قد استحل قومک حرمتک دیمکدر دیدیلر (معانی بالمحمد قومک سنک قتلکی و بو مکه شهر یکده بوتله وحش و طیر امن و سلامت اوزره آسوده حالدر دینی بو شهردن اخراج ایتمکی حلال عدا یتدیلر دیمکدر بو معنی شرحیل رضی الله عنهدن مر ویدر (وقته قولنج) * وانت حل استیبا تم و حلال لک ان تقتل بمکة من شئت * دیمکدر دیدیلر یعنی سن کنه کار دکلسن دیدیلر کیسه بی مکه ده قتل ایتمک سکا حلالدر دیمک اولور بوتک وجهی بودر که حق تعالی حضرت تری مکه شهر بی فخر کائنات صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت تری تری قح ایدیو ربوب اکا حلال قیلدی آندن مقدم هرگز بر کیسه قح اولمندی و حلال قیلندی بویه واقع اولیحق حق سبحانه و تعالی حضرت تری اکا دیدیلر حلال ایدی و دیدیلر کن حرام ایدی ابن اخطل دیدیلر کافر کعبه تکر اور توسته یا شوب طور رایکن آتی وانک امثالی بر قاج کافری دخی قتل ایدی و ابو سفیانک او بی حرام ایدی یعنی آنده کیر تری قتل ایتمکی حرام ایدی انلر امان و پردی اسکر سوال اولتوب بو سورة کریمه مکه ده نزول ایشدر (وانت حل بهذا البلد) لفظ شریفی حائندن اخباردر و ذکر اولان واقع هجرت مدینه مدنتک آخرنده در پس بوتله مایینی نیجه جمع اولتور دینلور ایسه جواب و بر مشدر که لفظ حال ایچون و معنی مستقبل ایچوندر بوتک نظیری حق تعالی حضرت تری تری (انک مبت و انهم مبتون) قول شریفدر دیشدر علی کل حال آیت کریمه محمد صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت تری تری شهرینه قسیمی متضندر و بوتله اولان اجلال و اعظام نه دارمه ایدی کیسه بی خنی دکلدر (عرب الحطاب رضی الله عنهدن مر ویدر که فخر کائنات حضرت ترینه ایدی * بانی انت و امی یارسو الله لفظ بلغ من فضیلتک عند الله ان اقسم بحبالتک دون سائر الانبیاء و قد بلغ من فضیلتک عند ان اقسم بتراب قدیک فقال لا اقسم بهذا البلد * دیو یوردی حاصلی یارسو الله انام سکا فدا اولسون تحفه سا سنک فضیلتک باری تعالی حضرت تری قنده بر مرتبه واصل اولدی که سنک حیانتکه قسم ایدی سائر انبیاءک حیاتلرینه ایددی و سنک تراب قدیمکه قسم ایدوب (لا اقسم بهذا البلد) دیدی دیمک

اولور وقال الله تعالى (والعصر ان الانسان لني خسر) عصر دن مراد نه ایدیکنده اختلاف ایشدر بعضی قولنج مراد دهر در زیر ایجه امور عجیبه بی مشتملدر عصرک مروری ایلر عمر تمام اولدی ایچون حق تبارک و تعالی حضرت تری اتی ذکر ایدی عراچنده عل صالح کسب اولمشه انسان عین خسرا نده اولور (امام فخر رازی و قاضی بیضاوی رحمه الله تعالی تفسیرلر نده و غیر یلرده و العصر دن مراد فخر عالم صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت تری تری زمانه قعدر دیشدر (امام رازی ایدر بو معنی ایدیکنه بو حدیث شریف ایلر استدلال ایشدر که خواجه عالم صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت تری بیور مشدر * انما نلکم و مثل من کان قبلکم مثل رجل استاجر اجیرا فقال من یعمل من الفجر الی الظهر یقرط یقرط فعملت اليهود ثم قال من یعمل من الظهر الی العصر یقرط فعملت النصارى ثم قال من یعمل من العصر الی المغرب یقرط فعملت ففعلت اليهود والنصارى وقالوا نحن اکثر عیالا و اقل اجرا فقال الله تعالى و هل نقصت من اجرکم شیئا قالوا لا قال فذلک فضلی اوتیه من اشاء فکنتم اقل عیالا و اکثر اجرا * رواه البخاری و مفسرین رحمه الله تعالی بو حدیث شریف ایلر استدلال ایدوب عصر دن مراد بیغیر بمن علیه الصلاة والسلام حضرت تری تری زمان شریفدر دیدیلر زرا محصل مضمونی یهود و نصاری امتلرینک جوق عیالرینه راجر و بوتله آزارلرینه ایکی اجر و بر لکدر حاصلی حق تعالی حضرت تری فخر عالم حضرت تری تری بو آنده زمانه (وانت حل بهذا البلد) قول شریفنده مکه کانه (لعمریک) قول شریفنده عمرینه قسم ایش اولور کویا * وعصرک و بلدک و عمرک * دیو یوردی بوتله جله سی فخر کائنات حضرت ترینه ظرف کیدر ظرفه تعظیم واقع اولیحق مظهر و نه مرتبه واجب اولور ملا حظه اولنه (امام رازی رحمه الله علیه ایدر قسمنک وجهی بودر که کویا حق تعالی حضرت تری انسان طائفه سی سکا اتباع ایتوب سندن اعراض اینسه نه عجب خسرا ن عظیمده در انلرک زیالری نه یوک زیاندر دیو یوردی * (فصل سادس) * حق سبحانه و تعالی حضرت تری قرآن عظیمده فخر کائنات صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت تری تری نور ایلر و سراج منیر ایلر وصف ایتدیکنک بیاندر قال الله تعالی (قد جاءکم من الله نور و کتاب مبین) بو آیت کریمه رسول اکرمی نور ایلر وصف ایدی بوتله مذکور اولان نور دن مراد بیغیر بمن علیه الصلاة والسلام حضرت تری تری بعضی قرآندر دیشدر دخی (انا ارسلناک شاهدا و بشارا و نذیرا و داعیا الی الله باذنه و سراجا منیرا) آیت کریمه سنده سراج منیر ایلر وصف ایشدر مراد هدایت ایدوب چراغ کی یوللری روشن ایتدی کیدر طریق حقه هدایت و ارشاد آنک نور شریعتیه حاصلدر نور شمس اول یوللری کوسر مز ایدی لازم کالور که انک نفس قدسیه سی نور ایتد شمس اعظم اوله و شمس عالم اجسامده غیر یلر نور افاده ایتدی کی خواجه کائنات صلی الله تعالى علیه وسلم حضرت تری تری ذات شریفی سائر ذوات و انفس بشریه انوار قدسه افاضه سن ایلر انکیچون تکرری تعالی حضرت تری ایکیسن یله سراج ایلر وصف ایشدر (و جعل فیها سراجا و فرامیرا) سراجدن مراد شمسدر (وداعیا الی الله باذنه و سراجا منیرا) قول شریفنده مراد فخر کائنات حضرت تری تری حق تعالی حضرت تری رسول اکرمی وصف ایتدی کی کندی نفس قدسیه سی دخی وصف ایشدر شکیم (الله نور السموات و الارض مثل نوره کسکوة فیها مصباح) بیور مشدر الا یه سموات و ارضه آندن غیری نور بو قدر انک نور قدسیه سی سر وجود و حیات و جمال و کالدر که مجموع عالمه اشراق ایشدر عوالم روحانیه ملکلدر در انلر اشراق ایدی و انلرک هر بری بر روشن چراغ اولدی مادونلری انلردن استمداد ایدرلر آندن عالم نفوس انسانیه سرایت ایدی و نفوس بشریه صفحات اجسام اوزره طرح

ایلمدی بس عالم وجوده نور حق در غیری نسته یوقدر هر شیشه قبول واستعدادی حسبجه اندن
 سرایت ایلمدر نور اصلده بر کیفیتر که باصره یعنی کوزا و لا آتی ادراک ایلر اندن صکره انک
 واسطه سببه کوریتان نسته ادرک ایلر شمس و قردن فائض اولان کیفیتر کی مثلا انلرک
 نورلی اولان مقابیل اولان اجسام کینه به طقنور و کوزا اول نورلی کورر اندن صکره اول اجسامی
 کوررا کور اولیادی هرگز بر نسته کوره مزایدی تنکیم قرا کوکیجه ده وضبا کورمز ز بر
 زمبلرنده کوزک عملی قالمز حاصلی نوردن بومعنی مراد اولیحق حق تعالی حضرت ترینه اطلاقی
 صحیح دکلر بر مضاف تقدیری کر کدر تنکیم زید کریم دید کلرنده ذو کرم دیمک مراد ایدینورل
 بوندن دخی ذو نور دیمک کر کدر یا خود منور السموات دیمک کر کدر زرا کواکبه وانلرک ضیالیه
 وملائکه و انبیا علیهم السلام ایلر افلاکی منور ایلمدر بومعنی حضرت علی وزید بن علی
 رضی الله عنهما قرآنلری مؤید اولور زرا انلر الله نور السموات اوفومشدر صیغه فعل ماضی
 اوزره قرأت ایتمشدر دخی نصله والارض قرأت ایتمشدر مثل نوره یوردیغی مثل هده دیمکدر
 ونوری سموات وارضه اضافت ایندیکی بابور که اشراقنک وسعته دلالت ایچوندن سموات وارضی
 روشن ایلر دیمک مراد در یا خود اهل سموات وارض مراد در انلرک نور حق ایلر ضیالند کلر بدر
 ومقاندن مرویدر که * مثل الایمان فی قلب محمد کشکوه فیها مصباح * دیمکدر دیو یورمشدر
 ومشکوه صدر عبد الله نظیر بدر زجاجة محمد عایه السلام جسم شریفی نظیر بدر ومصباح قلب
 شریفنده ایمان ونیوت نظیر بدر دیمش (وبعضیه لمشکوه حضرت ابراهیم علیه السلام نظیر بدر
 زجاجة اسمعیل علیه السلام نظیر بدر مصباح جسد محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم حضرت ترینک
 نظیر بدر دیمش (وابی سعید الخرازدن مرویدر که مشکوه فخر کائنات علیه افضل النجبات اقتدیمز
 حضرت ترینک درویدر وزجاجة قلب شریفدر ومصباح شول نوردر که حق تعالی حضرت تری ایلر
 قلب شریفنده قومشدر دیدی وکعب بن جیردن مرویدر که بومقامده نورانی سید بشر وشفیع روز
 محشر اقتدیمز حضرت تری بدر دیو یورمش بونلردن غیری بعض قول روایت اولمشدر ولکن بوآیت
 کریمده مختار اولان تفسیر اولدر زرا بوندن مقدم ذکر اولتان (ولقد انزلنا لیک آيات مبینات)
 قول شریفنده مطابق اولور * (فصل سابع) * فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینک
 وجوب طاعت واتباع سنته دلالت ایدن آیات کریمه یساننده در قال الله تعالی (یا ایها الذین
 آمنوا اطعوا الله واطعوا الله والرسول لعلکم ترحون) وقال الله تعالی
 (قل اطعوا الله والرسول فان تولوا فإنا نلک لایحب الکافرین) معنای ظاهر در وقال جل ذکره
 (من بطع الرسول فقد اطاع الله) یعنی حق تعالی حضرت ترینک احکامنی خلقه تبلیغ ایدیغی
 اولدیغیچون رسوله اطاعت ایدن فی الحقیقه باری تعالی حضرت ترینه اطاعت ایتمش اولور دیمکدر
 بوآیت کریمه فخر کائنات حضرت ترینک ججع افعال وافوالنده معصوم ایدیکنه دایلی اقوادر
 زرا اسک بر نسته ده خطا ایدیغی کا اطاعت نکردی تعالی حضرت ترینه اطاعت اولماز ایدی
 بومجموعه معصوم اولق واجبر زرا نکردی تعالی حضرت تری (واتبعوه) قول شریفی ایلر
 اکا متابعت قلنی خلقه امر ایتمشدر متابعت انک اشلدیکی فعلک مثاک ایتمکدن عبارتدر
 بس آیات اولیکد دایلی شخص اولیقت مامدان ججع افعال وافوالنده فخر عالم حضرت ترینه
 انقیاد حق تعالی حضرت ترینک حکمه انقیاددر قال الله تعالی (ومن بطع الله والرسول فاولئک
 مع الذین انعم الله علیهم من النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین) الا بومعنی ججع مطیعینه
 حامدر صحابه کرامه وصکره کلان ججع اهل اسلامه شاملدر آیت کریمه نیک سبب نزول بوایدیکه
 فخر عالم حضرت ترینک معنی اولان ثوبان رضی الله عنه فخر کائنات حضرت ترینی بغایت سوردی

آنسر قرار ایدم زایدی بر کون خدمت شریفته بر حالت ایلر کلبه که شکلی متغیر اولمش محزونانی
 ظاهرندن معلوم ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ثوبانی بو هیئت ایلر
 کور بچک حالت سوردی اولدخی ایدی یار رسول الله بنده وجع یوقدر همان سکافنی مشتاق
 اولدیغمدن بر عظیم غم عارض اولدی آخر کلدیم سکاملاقات ایندم ایدن آخرنده سنی کورمه حکم
 ملاخذه ایندم زرا اکر جسته کیرر ایسم سنی کوره فرم سن یغمیر لایله در جات عالیده اولسک
 کر کدر جسته کیرر ایسم خود ایدی کورمزم بنم عالم نیجه اولور دیدی ایدن بوآیت کریمه نزول ایدی
 دیدیلر بوندن غیری بعض وجوه دخی ذکر ایتمشدر مقصد سابعده ذکر اولور ان شاء الله تعالی
 محققون ورحمهم الله تعالی ایندیگر بوآیت کریمه نیک سبب نزولده مذکور اولان وجوهک صحتده انکار
 یوقدر لکن بونک سببی انلردن اعظم برشی اولق واجبردر یعنی سببی انک طاعت انقیادینه ترغیب
 اولقدن زرا سببک مخصوصی افطک عمومته ضرر ایتمز بوآیت ججع مکلفین حقتده حامدر حاصلی
 هر کبسه که حق جل وعلا حضرت ترینه ورسوله اطاعت ایلر اول حق تعالی حضرت ترینک
 قنده در جات عالیده یار اولور اندن صکره معلوم اوله که (ومن بطع الله والرسول) قول شریفنک
 ظاهری بودر که بر کره طاعت انک ایلر اکفا جائز اوله زرا بر صقته دال اولان لفظ ثابت اولده
 مسمانک مره واحده حصول کفایت ایلر حاصلی ظاهرندن آکلن بودر که حق جل وعلا
 حضرت ترینه وفقر عالم حضرت ترینه بر کره اطاعت کفایت ایلر اما بو یله دکلدر ظاهرینه حل
 انک جائز دکلدر بلکه اطاعتدن مراد حق تبارک وتعالی حضرت ترینک امر ایتمش کلرین
 ایستلویب نهی ایتمش کلرینک جمله سین ترک ایتمکدر زرا اسک طاعتی واحده یه نخل
 ایدر ایسک کافرلر و فاسق لرد اخل اولق لازم کلور زرا انلردن دخی بر کره طاعت انک واقع اولور
 (امام رازی رحمه الله علیه ایدر علم اصولده ثابت اولمشدر که بر صفتک عقیده مذکور اولان حکم
 بونی اشمه یار ایدر که ذلک الحکم ذلک الوصف ایلر معطل اوله بواصل ثابت اولیحق بزایدی که
 من بطع الله دیمک فی کونه انک دیمکدر حق جل وعلا حضرت ترینک آله اولده سنده طاعت اتی
 یلویب جلال وعظمت وعزت و محمدانیت اقرار ایتمکدر بس بوآیت کریمه احوال معاددن ایکی
 امر عظیمه تنبیه اولمشدر بری بودر که قیامت کوشنده ججع سعاده منسا اولان اتوار معرفه الله ایلر
 روحک اشراقیدر هر کبسه نیک که قلبنده نوره معرفه الله اکر اوله اول سعاده اقرب وثجابه اوصل
 اولور ایکنجهی بودر که نکردی تعالی حضرت تری آیت سابقده اهل طاعتیه اجر عظیم وثواب
 جزیل وعده فیلمشدر اندن صکره بوآیت کریمه ده یغمیر لایله اولق وعده یورمشدر ومعنای
 بود کلدر که اهل طاعت اندا علیهم السلام ایلر در ججه واحده اولدر زرا بو تقدیر اوزره فاضل
 ومفضول بدر ججه اولق لازم کلور بو خود جائز دکلدر بلکه مراد بودر که اهل طاعت ایلر ایجا
 علیهم السلام جسته بر حیث ایلر اولدر که مکاتلری تقدیر بید اولور ایسه نه بری بری کوردر
 وید کلاری زمانده صحت وملائه قادر اولدر ماینده مانع وحاجب اولدمعندن مراد بومعنا در
 خدیث صحیحده * المرء مع من احب * یورمشدر یعنی کشتی سودیکی کبسه ایلر بیلدر در اندن آری دکلدر
 نه صحیحده وارد اولمشدر که * ان بالمدینه اقواما مشریم مشر اولان لم یزل الا وهم معکم حسبهم
 العذر * یورمشدر یعنی بعض مقررنده صحابه کرامته ایندیگر تحقیقا مدینه شهرنده نیجه
 قوم واردر که سر هرگز بر مشیره یه کتمدیکر و بر منزله قومادیکر الا انلر مشرکله بیلر ایدی انلر عذر
 مانع اولدی انکیچون قالدیلر دیمکدر ایدمی معلوم اولدی که معیت ومقارنت حقیقه روح وسر ایلر
 اولان مقارنت ایش مجرد بدن ایلر اولان دکل ایش بلکه قلبله اولان ایش قابلله اولان دکل ایش
 انکیچون ایدی که نجاشی حبش ولایته نصاری اراسته دایکن نه فخر عالم صلی الله تعالی علیه

و سلم حضرت تری نه اقرب ناس ایدی و انکاه بیله ایدی و عبدالله بن ابی دید کبری متساقق مسجد
ایچنده کندی ایله بیله ایکن اکاندن بعد بر کیمه یوق ایدی ارادت و محبت روح و قلب حالری
اولوب ایتیه بونرسبیلله اولحق کسی سودیکی و دیلدیکی کیمه دن آری اولزمایینده نقد بعد
زمان و مکان واریسه یته ارواح مؤمنین فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری ایله و اصحاب
کرام ایله بیله در رضوان الله تعالی علیهم اجمعین و قال الله تعالی (قل ان کتم تحبون الله
فاتبعونی بحبی که الله و یغفر لکم ذنوبکم) یعنی حق تعالی حضرت تری رسولنه پیور مشدر که
امته دیه که اگر سر حق نجل و علا حضرت تری سورا ولدیکر ایسه بکاتباع ایدک تگری تعالی
حضرت تری دخی سزی سوه و کاهلریکری مغفرت ایله دیکندر بو آیت کریمه آیت محبت دیلر
(بعض سلفدن مرویدر که بر قوم محبه الله دعواسن ایدوب بر حق تبارک و تعالی حضرت تری
سورزدیدیلر اندن بو آیت کریمه نازل اولدی و قال الله تعالی (فامنوا بالله ورسوله النبی الامی الذی
یؤمن بالله وکلمته واتبعه لعلکم تهتدون) باری تعالی حضرت تری بو آیت کریمه ده رجاء اهندانی
فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری یسه ایمان ایله اتباعه اتر قیلدی بو کاتبیه ایچونکه
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری بر کیمه قصد یق ایله اما شریعتن
تاریک کاتباع ایتمه اول کیمه ضلالتنده در و قال الله تعالی (فانوا بالله ورسوله و النور الذی
انزلنا) نور دن مراد قرآن عظیم در حاصلی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری نه
ایمان و قرآن عظیمه ایمان و تصدیق و اجدر اسلام بونرسن صحیح اولدیغی مقرر در تنکیم (و من لم
یؤمن بالله ورسوله فانما اعتدنا للکافرین سعیرا) آیت کریمه سندن دخی مراد یوردر بر افخر کائنات
حضرت تری تصدیق قرآن عظیمی تصدیق مینلر مدر و قال تعالی (فلا وربک لا یؤمنون حتی
یحکموک فیماتجیر بینهم) لازمه در معنای قسمی تا کید ایچون کلندر معنی فوریک دیکندر
لا یؤمنون جواب قسمدر حق سبحانه و تعالی حضرت تری بو آیت کریمه ده کندی نفس مقدسه
کریمه سه قسم ایتدیر که بر کیمه جمیع امور نه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری
حکم ایدوب انک جمیع حکمت ظاهرا و باطنا رضا و انقیاد اوزره اولما یغیه مؤمن اولیه کر کیمه
فخر کائنات علیه کن الحیث فیدین حضرت تری حکمی ایلرک هورینه موافق اوله کرک مخالف
اوله تنکیم حدیث شریفده وارد اولشدر که * لا یؤمن احدکم حتی یكون هواه تبعاً لما حبت به *
بو حدیث شریف دلالت ایدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری حکمت
راضی اولیان کیمه مؤمن اولیه وانک حکم شریفته قیلدن رضا لازم اوله و بو معنائک حصولی
اول حضرتک حکمی حق و صدق ایدیکنه قیلده جزم و یقین اولغله اولور دخی تفصیلی کلمه
کر کدر ان شاء الله تعالی آیت کریمه نلک ظاهری قیاس ایله نصک تخصیصی جائز اولماغه
دلالت ایلر بر ادلالی بو کادر که قول شریفتم و حکمت متابعت لازم اوله غیره عدول جائز اولیه
(ثم لا یجدوا فی انفسهم جرجا بما قضیت) و معنای مشدر در بر اقلیده و جدان حرج مدلول نصک
خلافن اقتضای قیاس خطیور اید که نفقه حرج حاصل اولور پس حق تعالی حضرت تری بیان
ایر که کیمه کمال اولور لا و حرج عدم اقتضای نصک و نص شریفته تسلیم کالی در نصک
اول امام فخر رازی رحمه الله علیه کاد اید اولشدر اما غیر یلر قیاس ایله کتاب و سننک تخصیصن
جائز کور مدر روح ایی ای السکی رحمه الله علیه جمیع الجوامعنه تصریح ایتدیر
و غیر یلر کر یسند و نه علم (* فصل اس *) سید اسر و سید روز شری صلی الله تعالی علیه
و سلم حضرت تری نه صفت شریفته لازم اولان دلالت ایدیکر بیان ایدر قل الله تبارک و تعالی
(یا ایها الذین امنوا لا تقدموا این یدی الله ورسوله) پس بو آیت کریمه حکمت اول حضرتک

حال حیاتیه هر کر بر امر ایله یادهی ایله اذن ایله یا تصرف ایله اول حضرتی تقدم جائز دکل ایدی یعنی
اول بر نسته پیور مدین بار نسته دن نهی ایتدین بار کیمه به اذین و بر مدین غیر یلر دن امر و نهی و اذن
و تصرف ایتک جائز دکل ایدی همان توقف ایدوب فخر عالم حضرت تری ندن نه صادر اولدی ایسه
جواز اولان مرتبه ده اکاتباع ایتک کرک ایدی الا آن بو حکم باقیدر قیامته دکن بو یله کر کدر زبرا
و فائده نصکره سندن تقدم حیاتیه کنیدن تقدم کیدر عقل سلیمی اولانلر قشنده اصلا فرقی
یوق ایدیکی ظاهر در مجاهد رضی الله عنه معنای * لا تفتوا علی الله شیثا حتی یفصه علی لسان
رسوله * دیکندر عیش اساسده ایدر افتات فلان علیکم بر آیه دیک سبکم به ولم یثاورکم دیکندر
پس بو تقدیر چه لاقدمه و این یدی الله ورسوله دیک حق تعالی حضرت تری بر نسته بی رسولی لسانیه
دیک اولور (ضحاک رضی الله عنه فخر کائنات
عیش بعضیلر دخی سزا امر و نهی ایتک تا اول
که رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری ندن
حضرت ابی بکر الصدیق ادین کور که رسول الله
ضنده بر صیاح خلفه امامت ایدر ایکن ناکاه
بنی کوردیکی کی کبرو چکلمکه بشلدی بر کده
ونده فرار ایدمه مدی تنکیم نفسی کلمه کر کدر
ک صوتندن یوقار و صوت جفا رمق جائز دکل ایدی
پیور دخی اول معاذر (یا ایها الذین امنوا لا ترفعوا
کجهر بعضکم لبعض) امام رازی رحمه الله علیه
یسه فخر کائنات افتدین حضرت تری نک یاننده
اولیه زرا کجهر بعضکم بعض قول شریفتم
سیدنه جمعی قدر اولماق کر کدر والا کجهر
بو معنای آیت کریمه مؤیدر که حق تعالی
ور مشدر یعنی خواجه عالم صلی الله تعالی
اولیدر دیک اولور سید عیدی قشده عبدک
در مقدار طعام بولسه شو و کلو اولسه که اتی
یک جائزدر اما رسول الله حضرت تری نه بدل
سیدی خلاص اولق مقرر اوله عبده واجب
اما پیغمبر بر علیه السلام ایچون واجبدر تنکیم
شد کد نصکره الله وایاقده استقامت قالماز
ملای ترک ایدر ایسه کندی دخی هلاک اولق
شدر معلوم اوله که فخر کائنات حضرت تری نک
ساق مقرر در اگر شو یله که نعوذ بالله قصد
علی باطل اولق مقرر اولور (روایت ایدر که
ایتدی یا رسول الله * والله لا اکتک الا کاخی
کدن غیری ایقام دیو عین ایلدی و حضرت
سویلر ایکی زمانده فلسدی ایله سویلر کبی
سویلر ایدی حتی پیغمبر بر علیه الصلاة والسلام حضرت تری نه دیر سین یا عمر دیو صورر ایدی

نورانی در کتب
عشره مشهوره
از انوار
مباح

و سلم حضرت تری نه اقرب ناس ایدی و انکاه یله ایدی و عبدالله بن ابی دیدگری منافق مسجد
ایچنده کندی ایله یله ایکن اکاندن بعد بر کیمه یوق ایدی ارادت و محبت روح و قلب حالری
او او باری ص بولرسنبله و یحیی کسی سودیکی و دبلدیکی کیمه دن آری اولر ماینده ندر بعد
زمان و مکان و رایسه بنه ارواح مؤمنین فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری ایله و اصحاب
کرام ایله یله در رضوان الله تعالی علیهم اجمعین و قال الله تعالی (قل ان کتم نجون الله

فایعونی بحکمکم الله و یقر الله کتمکم)
مته دیه که اگر سر حق ج...
حضرت تری دخی سری سوه
(بعض سلفدن مرویدر
سور زید بلر اندن بو آیت کر
یومن یسه و کینه و تبعوه نعا
فخر عالم صلی الله تعالی
فخر کائنات صلی الله تع
نیزاد به اکاتباع یقه
رس) یزدن مراد قرآن
ایمان و قرآن عظیمه ایمان و
یومن یسه و رسوله فای عذره
حضرت تری تصدیق قرآن
حکمونه و خبر یقه) لاز
ذیة منون جواب قسمدر حق
کریمه سند قسم یقه در که
حکم ایوب مث حجه حکمت
فخر کائنات علیه کن التحیت
و دیکیم حدیث شریفده و
و حدیث شریف دیات ای
رسول اولی کیمه مؤمن اولر
ول حضرت حکمت حق و
اکمدر رساله تعالی
ذات لایزال و کمال
(دایره دینی معنی حجه
حلال فخر بر قس صور
یک که کمال و کمال و
اولر علم خردی رحمت تعالی
جای کوره سوره راج این بن الکی رحمت تعالی جمع الجوامعده نصیرع ایستدر
و غیر یلدر کر یقین و الله علم) فصل من (سید مسرور سوره شریف صلی الله تعالی علیه
و سلم حجه تری خدمت شریفده لازم اولان ادب ایکن یسان ایدر قال الله تبارک و تعالی
(ایها الذین آمنوا لاتقدموا بیتی الی الله ورسوله) بس بو آیت کیمه حکمت اول حضرت

در که
مالی
دیرلر
لربی
الذی
ندای
توکه
یمن
الذی
لربی
من لم
کائنات
نحی
کدر
ندسه
لربی
یکه
تلف
به *
تکینه
سولی
کاسه
لامفه
ولیه
صک
بیان
سکره

حال حیاته هرگز بر ارمایه یا نهی ایله یا اذن ایله یا تصرف ایله اول حضرت قی تقدم جائز دکل ایدی یعنی
اول برنسته بیور مدین یارنسنه دن نهی ایتمدن یار کیمه به اذن و بر مدین غیر یلردن امر و نهی و اذن
و تصرف ایتمک جائز دکل ایدی همان توقف ایدوب فخر عالم حضرت تری ندن نه صادر اولدی ایسه
جواز اولان مرتبه ده اکاتباع ایتمک کرک ایدی الا آن بو حکم باقیدر قیامته دکن بو یله کر کدر زبرا
و فائده صکره سنندن تقدم حیاته کندی دن تقدم کیدر عقل سلیمی اولانلر قننده اصلا فرقی
یوق ایدیکی ظاهر در مجاهد رضی الله عنه معناسی * لاتفتوا علی الله شیا حتی یقضه علی لسان
رسوله * دیکدر دیمش اساسده ایدرافات فلان علیکم برأیه دیمک سبکم به ولم یثاورکم دیکدر
پس بو تقدیرجه لاتقدمه و اینیدی الله ورسوله دیمک حق تعالی حضرت تری برنسته بی رسول لسانیه
خبر و بر مدین سر کندی رایکر ایله سبقت ایتمک دیمک اولور (ضحاک رضی الله عنه فخر کائنات
حضرت تری قنده برنسته قضا ایتمک دیکدر دیمش بعضیلر دخی سز امر و نهی ایتمک تا اول
بیور منجه دیکدر دیمش و بالمله هر خصوصده که رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری ندن
تقدم معناسی بولنه اندن کال احتراز واجب ایدی حضرت ابی بکر الصدیق اذن کور که رسول الله
صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری نک مرصنده بر صبا ح خلقه امامت ایدر ایکن ناکاه
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری کور دیک کی کرو چکمه که بشلدی پر که
طورد یوق فخر عالم حضرت تری ندن اشارت بیور منجه برنده قرار ایدمدهی شکیم تفصیلی کسه کر کدر
ان شاء الله تعالی (جله) اد ایندن بری دخی بودر که انک صوتندن یوقار و صوت جیقار منق جائز دکل ایدی
شکیم حق جل و علا حضرت تری بو آیت کریمه ده بیور دینی اول معنادر (یا ایها الذین آمنوا لا ترفعوا

أصواتکم فوق صوت النبی ولا تجهروا له بالقول کبهر بعضکم لبعض) امام رازی رحمه الله علیه
ایدر آیت کریمه دن فهم اولور که مؤمن اولان کیمه فخر کائنات افتدیمز حضرت تری نک یاننده
عید میدی یاننده مو یلدیکی قدر دخی سو یلمک جائز اولمه زرا کبهر بعضکم لبعض قول شریفده
عید داخلدر مؤمنک اول حضرت تری جهری عیدک سیده جهری قدر اولماق کر کدر والا کبهر
بعضکم لبعض مرتبه سننده جهر بولمش اولور بو معناسی آیت کریمه مؤیددر که حق تعالی
حضرت تری (النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم) بیور مشدر یعنی خواجه عالم صلی الله تعالی
علیه و سلم حضرت تری مؤمنده کندی تفسیرندن اولیدر دیمک اولور سید عیدی قنده عیدک
نفسندن اولر نکادر حتی اگر حین محصده عید بر مقدار طعام بولسه شو دکل اولسه که اتی
یمه سه هلاک مقرر اولمه سیدیه و بر محبوب کندی یلمک جائزدر اما رسول الله حضرت تری نه بذل
ایتمک واجیدر و پر برده عید یله که کندی اولمک ایله سیدی خلاص اولق مقرر اوله عیده واجب
دکلدر که سید نک خلاصی ایچون کندی ته لکه به آیه اما پیغمبر یز علیه السلام ایچون واجیدر شکیم
اعضاء ریشم بی حفظ واجیدر مثلاً قلبه ضرر یشد کد نصکره الده وایاقده استقامت فالماز
اگر انسان کندی نفسی حفظ ایدوب نبی علیه السلامی ترک ایدر ایسه کندی دخی هلاک اولق
مقرر در اما عید ایله سید مایق بو یله دکلدر دیو بیور مدیدر معلوم اوله که فخر کائنات حضرت تری نک
خدمت شریفده رفع صوت و جهر ایتمده استخفاف مقرر در اگر شویله که نعوذ بالله قصد
اهانت و عدم مبالاه مقرون اولور ایسه کافر اولوب علی باطل اولق مقرر اولور (روایت ایدر که

بو آیت کریمه ایتمیکی زمانده ابو بکر رضی الله عنه ابتدی یار رسول الله * والله لا اکتیک الا کخی
السرار * دیدی یعنی شمدن کیر و فسلدی ایله سو یلمکدن غیر ایتمای دیو عین ایلدی و حضرت
عز رضی الله عنه فخر کائنات حضرت تری نه سو یلدیکی زمانده فسلدی ایله سو یلدر ککی
سو یلر ایدی حتی پیغمبر یز علیه الصلاة والسلام حضرت تری نه در سین یا عر دیو صورر ایدی

نظر اندر کن حق تعالی حضرت ناری مانع اوادی بی او بنو اصدی باندن تا کنش طوفان بنده
 او باندن اندن بر کینه دخی بوبله ایدم دیدم اول کینه دخی اولکی کبی بی او بنو اصدی باندن تا کون
 طوفان بنده او باندن اندن نکره هرگز بر امر لغه قصد ایدم نکره تعالی حضرت ناری بی رسالتیله
 اکرام ایتدی دیدی اما (ووضعتنا عنک وزرک الذی انقض ظهرك) پیوردیغنگ ظاهر بیه انبساط
 صفار صدور بن تجوز ایدن فقها و محدثین و متکلمیندن بر جماعت احتجاج ایتلردن یعنی وزرگاه
 بنیاسنه در آیت کریمه مراد سنک اوزر یکبار کران اولان وزری ارقکدن ایتدیردک دیمکدر دیدیلر
 و الحاصل بو آیت کریمه اختلاف ایتلردن اهل لغت ایتدیلر اصل بونده بودر که بقی بر بونک
 آرقه به کران اوله آرقه تک محل صوتی کبی بر صوتی اولور یعنی آرقه بی قتی آغر بونک بصبه کککری
 اوزر بوحالنده عربلر انقض الجمل ظهره دیرلر بومقامده پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام
 حضرت نارینه آغر کلان نسنه لایچون تمثیل واقع اولددر حاصلی شول سکا آغر کلان نسنه لری
 اوستکدن ایتدیردک یعنی رفع ایتدک کتدی دیمک اولور بعضیلر ایتدیلر وزر آغر یوکه دیرلر بوراده
 مراد بونک آغر بونکلرین اوزر کدن ایتدیردک یعنی انک موجبات حفظ ایدوب حقوق رعایت
 ایتدک خلقی دینه دعوت ایدوب احکام الهی بیان ایتدکده انواع جفا و یلارین چکمله حاصل
 اولور بو بونکلری اوزر کدن ایتدیردک یعنی بوشکلری سکا آسان ایتدک دیمکدر و بعضیلر ایتدیلر
 وزردن مراد خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینه کفارک سنت خلیلی تغییر
 ایتدکرنک کوح کله سید کفره بی منعه قادر دکل ایدی ببحضورلق چکر ایدی آخر حق تعالی
 حضرت ناری قوت و یردی دخی (اسع مله ابراهیم) دیو امر ایتدی ینه سنت ابراهیم علیه السلام
 رعایت و نسی وضع وزردن مراد بوبایدی دیدیلر (بعضیلر دخی معنای رسی شول اصل وزردن
 معصوم قیلد فکه اگر حاصل اولایدی سنک ظهر که بار کران اولور ایدی دیمکدر وضع دیدیکی
 عصمتدن مجازد دیدیلر (بعضیلر دخی سنک سرکه مشغول اولدیغنگ و حیرتک و شریعت طلب
 ایتدیکک اوزر که تقیل اولدی بز دخی عاقبت سکا شرع و یردک دیمکدر دیدیلر) و بعضیلر وزردن
 مراد امتک ذنوبیدر که کتدینک اوزر ینه وزرکبی اولمش ایدی حق تعالی حضرت ناری
 امتی عذاب دنیویدن بری قطفه حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت نارینه امن و یردی
 تنکیم (وما کان الله ليعذبهم وانت فيهم) پیوردی و آخرتده شفاعت قبول وعده قبلدی دیدیلر
 و بوندن غیری بعض وجه دخی ذکر ایتدیلر اما (لیغفرلک الله ما تقدم من ذنبک وما تأخر) قول
 شریفنده که ظاهرندن فهم اولنان اوزره سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریندن
 بعض ذنوب تعلیم ایدوب بعضی تأخر ایتدکی اقتضا ایلر ابن عباس رضی الله عنهما ایتدی
 معنای مغفرت اولمشسن اگر کاهکده اولد مواخذه اولمز ایتدک دیمکدر (و بعضیلر ایتدیلر
 غفران موقوف و مالم بقع مراددر یعنی من مغفرت اولمشسن مطلقا دیمکدر) بعضیلر دخی
 مراد سهو و غفلت طریقیله اولاندر دیدیلر (امام قشیری بوقولی اختیار ایتددر (بعضیلر
 دخی ما تقدم لایک آدم و ما تأخر لامتنک دیمکدر دیدیلر یعنی آیت کریمه تقدم ایدن کاه دیدیکی اناک
 آدمک کاهی دیمکدر و تأخر ایدن دیدیکی امتک کاهی دیمکدر دیدیلر بوقولی ابن عطادن منقولدر
 و بعضیلر مراد همان امتدیر دیدیلر یعنی تقدم و تأخر ایدن مراد ایتدک کاهلر بدر بعضیلر دخی
 ذنبدن مراد ترک اولدر دیدیلر یعنی کلام رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینه کوره در
 و آدن کاه صادر اولندی امارک اولی صادر اولقی جائزدر ذنب پیوردیغنی ترک اولابه کوره در
 تنکیم حسنات الابرار سیئات المقربین دیتلدر ترک اولی مباح فمندنر و لکن فخر کاشات
 حضرت نارینه نسبت سینه مغفله سنده اولور انکیچون ذنبه تعمیر اولندی دیدیلر (سبکی رحمه الله

علیه ایدر آیت حکریمه بی ماقبلی و ما بعدیله تأمل ایتدیم اصلا وجه واحدندن غیری احتمال
 بولدم یعنی همان مراد خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینی نشر یفدر
 و هرگز مایندنه ذنب بوقدر تقریری بودر که حق تعالی حضرت ناری اکا انعام ایتدیکی نعمی آیت
 کریمه جیمه ذکر ایتدک دیلدی و نعم اخرویه تک مجموعی ایکی قسمدر بر پینی سلبیه در که
 غفران ذنوبدر بری دخی ثبوتیه در که کرامات غیر متاهیه در قسم اوله (لیغفرلک الله ما تقدم
 من ذنبک وما تأخر) قول شریفیله اشارت پیوردی قسم ثانیه (وینم نعمته علیک) قول شریفیله
 اشارت پیوردی نعم دنیویه دخی ایکی قسمدر بر قسمی ذنبیه در که اکا (و یهدیک صراطا مستقیما)
 قول شریفیله اشارت ایتدی و بر قسمی دنیویه در که اکا (و ینصرک الله نصره اعز برا) قول شریفیله
 اشارت پیوردی پس حق تعالی حضرت ناری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری سنک
 شان شریفن تعظیم و غیریلر اوزره تفریق اولنان نعمی فخر کاشات حضرت ناری حقند
 تنیم ایتدیکی آیت کریمه غنم غنم قبلدی بوفضائل و کراماتی جیمه رسول الله حضرت نارینه
 مخصوص قیلدیغنی اظهار ایدوب جمله سین قمع مینه غایت قیلدی و ابتداء صیغه تعظیم ایراد
 ایدوب (انا فتحناک) پیوردی و کاف خطابله فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینه
 اختصاص اشعار ایتدی (ابن عطیه رحمه الله علیه دخی بومعنايه سبقت ایدوب مراد مجرد
 محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینی نشر یفدر یوخسه کاه واقع اولماشدن
 البته دیدی تسلیم ایدم لکه کاه صدوری جائز ایش اما فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت ناریندن واقع اولدیغنه شک و شبهه بوقدر احوال جهنده معصوم و محفوظ ایدیکی (وما یطلق
 عن الهوی ان هو الاوحی یوحی) قول شریفیله ثابت اولشدر و افضال جهنده عصمت
 بودلات ایدر که مجموع صحابه کرام انک قلیل و کثیر و صغیر و کبیر هر فعلنه اتباع اوزره اجاع
 و اتفاق ایتلر ایدی و بویخصوصده هرگز توقف ایتلر ایدی و بحث ایتلر ایدی حتی خلوتنده
 ایتدیکی اعماله دخی اتباع قصدیه شعور مراد ایدینور ایدی بولسدلر جیمه احواله تقلید ایدر ایدی
 هر کراندن کاه صادر اولقی احتمال و یرمز ایدی اصحاب کرامک فخر عالم حضرت ناریله حالن
 ملاحظه ایدن کیسه اول احتمالی خاطر ینه کتورمکه باری تعالی حضرت ناریدن حیا ایلر دیو
 پیوردی و اول آیتلر که اندره نوع شبهه او ثوب دفعی لازم کلددر جمله دن بری دخی بودر که
 حق تعالی حضرت ناری (یا ایها الذی اتق الله ولا تطع الکافرین و المنافقین) دیو پیورمشدر
 معنای باری تعالی حضرت ناریندن تقوی اوزره اول و کفار و منافقینه مطیع اولد دیمکدر
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینک حق تعالی حضرت ناریندن تقوای خود
 مقرر ایدی امر بر سنیه وارد اولور که مأمور اولان کیسه اول ایشی ایشلمش اوله مثلا اونور
 دیو شول کشی به پیورلر که اباقده طوره یوخسه اونورن کیسه به اونور دیمکک نه معنای وارد
 و کفار و منافقینه اطاعت خود حاشا خواجه عالم حضرت ناریندن کلک احتمال یوق ایدی بونلردن
 تنبیه معنای ندر دیو شبهه کلور ایه شو بیه دینلور که حق تعالی حضرت ناری سنک پیوردیغنی
 استیانت حضوری موجب اولان تقوادر (بعضیلر بویجه جواب و یردیله که فخر کاشات
 حضرت نارینک مرتبه و علمی متصل زیاده اولقی اوزره ایدی بکن زمانده کی حالی شمیدیکی به نسبت
 ترک اولی فمندن ایدی حاصلی تقوادن خالی دکل ایدی اما هر ساعت بر جدید تقوی حاصل
 او اور ایدی امر اول کله چکله کوره اولور دیدیلر (و بعضیلر تقوی پیورمقی تقوی اوزره دائم اول
 دیمکدر تنکیم اونورن کیسه به اونور بن فلان یره واروب کلجه در بر معنای قلوب کته جلوسکده
 دائم اول دیمکدر دیدیلر) بعضیلر دخی کرچه خطاب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نارینه در

اما مراد امتیاز بود که دلالت ایلر که (انه کان بما تعملون خیرا) دیدی بماعمل دیدی مراد رسول الله حضرت تباری اولادیدی صیغه مفرد ایله بماعمل بیوریلور ایدی دیدیلر (بری دخی) فلا قطع المکذبین) قول شریفیدر مکذبتدن مراد رؤسای کفار مکه در یعنی اول حضرت قی کنددی دین باطلارینه دعوت ایدیلر ایدی اندن خود انلره اطاعت احتمالی بوق ایدی دائم مخالفت اوزره اولدیی مقرر ایدی لا قطع بیورلدیی مخالفتلرینه شدت ایتکی تحریر ایچون ایدی یعنی لا قطع دیمک قتی زیاده مخالفت ایله دیمک ایدی دیدیلر (بری دخی) فان کنت فی شک مما نزلنا الیک فاستل الذین یقرؤن الکتاب من قبلک) آیت کریمه صیدر معناسی اکسر سن بزم سکا ازال ایتدی بکمردن شک اوزره اولور ایسک شول سندن اول کتاب قراءت ایدنلره سؤال ایله دیمکدر ظاهر معناسی بودر اما رسول کبریا صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباردن شک کک نه احتمالدر که بویه بیورله بونک وجهی ندر و آیت کریمه ده خطاب کجه متوجهدر دیو علماء تفسیر اختلاف ایتیلردر بر قوم ایتیلر که مخاطب ظاهر ده محمد صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباردر اما حقیقه مراد غیر یلدر شکیم (لئن اشرکت لیحطن عملک) قول شریفنده خطایک ظاهری فخر کائنات علیه اکل الخبیات افندیمر حضرت تبارینه در اما حقیقه غیر یلره متوجهدر و بونک امثالی خطاب معنادر شکیم بر پادشاه بر کیمه فی امیر نصب ایلره اول امیرک تحت لوا سنده اولان رعیتیه بر امر ایتلوا اولسه انلرک قلوبنده ثابری اقوی اولمچون خطاب اول امیره توجیه ایدوب شویه ایلره سن و بویه ایلره سن دیو فرمان ایلر بونده دخی قضیه بویه در دیدیلر بر قول دخی بودر که فرا ایتدی محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارینه شک بوق ایدیکن حق جل و علا حضرت تباری یلور ایدی اما بوکلام شول مقوله دندر که بر کیمه کنددی اوغلنه اکسر بنم اوغلم ایسک بکا تهنیم ایله دیر و قوله بنم قولم ایسک بکا اطاعت ایله دیر مع هذا انک اوغلی ایدیکنه اول قول کنددی قولی ایدیکنه شهبه سی یوقدر بودخی بویه در دیدی (بر قول دخی بودر که کولکی طار اولان کیمه یه شک دیرل پس معنی اکر انلرک جفا و اذالندن قبل طار ایدی ایلره صبر ایلره و سندن اول کلان کابی قراءت ایدنلره سؤال ایلره کور که انبیا علیهم السلام قوللرینک اذ او بلارینه نیجه صبر و عمل ایتیلردر و عاقبت الامر نیجه منصور و مظفر اولیلردر دیمکدر مقصود بومعناری تحقیق ایدوب کتب متفهمه ده منظور اولان ایلره استنهاد ایتکدر و انلره اولان کرچکدر زیر قرآن عظیم انلری تصدیق ایتیلردر یاخود اول حضرت قی تهج و تثنیدر یاخود فرض و تقدیر طریقی اوزره در بوخسه وقوع شک امکان مراد دکلدر انکیچون ایدیکه بواجب کریمه نازل اولدیی زمانده والله لاشک ولا امال دیو یوردی یعنی والله نه شک ایدرم و نه غیره سؤال ایدرم دیدی بو ذکر اولان اقوال خطاب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارینه اولدیی تقدیرجه ایدی اما مخاطب خبری اولدیی تقدیرجه تقریر کلام بودر که رسول الله حضرت تبارینک زمانده خلق اوح قسم اوزره ایدی بر قسمی فخر عالم حضرت تبارینی تصدیق ایدر ایدی بر قسمی شک و توقف اوزره ایدیلر نه تصدیق و نه تکذیب ایدیلور ایدی اراده شویه قائلش ایدی حق تبارک و تعالی حضرت تبارینک خطاب یونلره در یعنی ای آدم اوغللری اکر محمد مصطفایک لسانی اوزره بر ازال ایتدی بکمرهدا شک ایدر سکر اهل کابه سؤال ایدلر آنلر محمد مصطفایک صدق نبوته سیز دلالت انلسونلر انک کله جکی کتب قشیده معصوم در انلره صولت دینلره و دینلر (بری دخی) و دین انبیا هم استجاب و نه نمانده من یمن یحیی فی احوال من یموت (بری دخی) و من یمن یحیی فی احوال من یموت و دین انبیا هم استجاب و نه نمانده من یمن یحیی فی احوال من یموت (بری دخی) و من یمن یحیی فی احوال من یموت

دیمکدر قرآن باری تعالی حضرت تبارینک کلام فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری شک ایتک احتمالی یوقدر یا بوکلام معناسی ندر دینلور ایلره شک قرآنک نزولنه کوره دکلدر اهل کتاب علمنه کوردر یعنی اهل کتاب قرآنک حق تعالی حضرت تبارینک کلام ییلدر کارینه شک ایتمه دیمکدر بوخسه حق تعالی حضرت تبارینک نزولنه شک ایتمه دیمکدر دکلدر فخر کائنات حضرت تبارینک بونده شکی اولدیی مقرر در یاخود * قل لمن امری یا محمد لا نکون من المجرمین * دیمکدر یعنی شک ایدنلره صاقن شک ایلره ده یا محمد دیمکدر رسول الله حضرت تبارینه تقدیردر که شک ایدیلر شکیکن نهی ایلره و بعض توجیه دخی ایتیلردر بری دخی (ولولئاه الله لجمعهم علی الهدی فلا نکون من الجاهلین) قول شریفیدر معناسی اکر حق تعالی حضرت تباری انلری هدی اوزره مراد ایدنلره ایمانه توفیق ایدر ایدی حتی مؤمن اولور ایدی و لکن مشینی متعلق اولدی ایددی سن نه سالک ایلره یعنی اولیه حق نسنه ایچون جاهلار اسلوبی اوزره حر یص اولمه و صبر ایلره جک یرده جزع ایتمه دیمکدر بعضیلر قولنده خطاب استمه در یعنی امکنک جاهلیندن اولسونلر دیمکدر بونک امثالی قرآن عظیمه جوق واقع اولمشدر (وان تطع اکسر من فی الارض دخی بوقبلدندر یعنی ظاهر خطاب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباریندر اما مراد غیر یلدر شکیم) انظرو انلر کمر و اقول شریفندن طهر اولور (بری دخی) و ان کنت من قبله لمن الغافلین) قول شریفیدر که قصه یوسفک اولنده واقع اولمشدر معناسی فخر عالم حضرت تبارینه سن غافلردن ایدلر سکا قرآن وحی اولمچون دیمک اولور اما غافلدن مراد (والذین هم عن آیاتنا غافلون) آیت کریمه سنده مذکور اولان غافل دکلدر بلکه قصه یوسفدن غافل دیمکدر یعنی بوندن اول سن اول قصه دن خبردار دکلدر سمعه که واصل اولماسش ایدی بزم و حیرنه یلدلر دیمکدر (بری دخی) و اما یز غنک من الشیطان ترغ فاستعذ بالله) قول شریفیدر معناسی یسحقنک غضب یحکمک علی ترک الاعراض عنهم دیمکدر حاصلی حق تعالی حضرت تباری فخر عالم حضرت تبارینه امر ایتدی که حق قوت غضبه سی حرکت ایلره یاخود شیطان یرزنه به قندرمق اسلره الله تعالی حضرت تبارینه استعاده قیله تا کیم حق جل و علی حضرت تباری کفایت ایدوب استغفاری سبب عصمت تامه اوله شیطانک فخر عالم حضرت تبارینی اضلاله خود قدرتی یوقدر همان مجرد تعرضدر اول مرتبه دن یله امین اول دیمکدر و شیطان علیه لعنه بوکاده قادر دکل ایدیکه ملک صورتنه کبره دخی بعض تلبیس ایلره نه رسالتدن اول ظفر بولمشدر و نه صکره بلکه نی اولان کیمه کندوبه کلان ملک ایدیکنده شک ایتیم یقینه سبب یا بودر که حق تعالی حضرت تباری انده علم ضروری خلق ایلر یاخود اول زمانده برهان اظهار ایدر شکیم سابقه دخی اشارت اولمشدر (بری دخی) و ما ارسلنا من قبلک من رسول ولا نبی الا اذا تمی الی الشیطان فی امتیه) قول شریفیدر بواجب کریمه ده جمهور مفسرین دیدلر شکیم احسنی بودر که عناندر بوراده مراد تلاوتدر و ایدلر القاء سببک معناسی تلاوت ایدلر خطایرینه بعض افکار و ادبینه دنیوی دوشورمکدر حتی شویه اوله که تلاوت ایدر ایکن بعض وهم و تلبیس ادخال ایدوب او فودیفن خاطر تباردن کیده یا استماع ایدنلرک خطایرینه بعض نسنه القا ایدلر که قراءت اولنانه بخالف اوله اندن حق تبارک و تعالی حضرت تباری شیطان علیه لعنه سببیه اولان شبهه بی دفع ایدوب مرادی کشف ایلره و آیات احکام ایدلر قاضی عیاض بویه بیورمشدر دخی تفصیلی مقصدا ولده مروز ایتیلردر (شفاده ایدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری اول کیمه که بر و ایدلر صحابه کرام ایلره صحابه یقین زمانده فوغمش ایدی بلال رضی الله عنه نماز وقتن کوزنمک ایچون باغوب طلوع فجره منظر ایکن اولدخی او یخویه واروب جله سی کنش طوغ غایجه او باغدی ایدی

اولوقت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * ان هذا واد به شیطان * دیو
 پیور مش ایدی بوندن مرادی شیطان کندویه مسلط اولد یغنی یاسوسه قبلد یغنی بیان
 دکدر بلکه بلاله تسلطن بیاندر ز بر پیور مشدر * ان الشیطان فی بلا لا یملزل یهدیه کما یهد
 الصبی حتی نام * دیمشدر حاصلی شیطان بلاله کلدی اوغلان او بودر کی منصل او یومغنه
 چالشدی آخر بلال او بودی دیمک اولور و یوقریر * ان هذا واد به الشیطان * قول شریفی
 سبب نومه تنیه طوطی یغنی تقدیر یخه در اما شو بلکه وادیدن کچوب کتکه کوره طوطی حق اصلا
 اعتراض وارد دکدر (بری دخی) عبس و تولى ان جاء الاعی) قول شریفی بفسدر بوایت کریمه تک
 سبب نزولنده پیور مشدر که بر کون فخر کائنات علیه اکل الحیات آفندیمن حضرت نوری قریش
 اکا برندن عتبه و شیهه و ابو جهل و عباس بن عبد المطلب و امیه بن خلف و ولید بن مغیره
 قتله ایدی طور محبوب انوری دین اسلامه دعوت ایدوب انوره مشغول ایدی زجاسی یوایدیکه
 انور مسلمان اولغنه سار خلق دخی اسلامه کله ز فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 یو اشغال اراسته ایکن ابن ام مکتوم رضی الله عنه که صحابه کرامدن براعی کیسه در اول کلوب
 فخر عالم حضرت نرینه یار رسول الله شول ربک سکا تعلیم ایتدیکنی بکا او قودوب تعلیم ابله
 دیدی بنه تکرار سو یلیخت بوشغل ایچنده فخر عالم حضرت نرینه کوج کلوب مبارک
 یوزین تغیر ایدی و اعراض ایدی اندن بوایت کریمه نازل اولدی ظاهرندن توهیم اوئور که
 فخر عالم حضرت نوری اعمادین یحضور اولوب اعراض ایتدیکچون آتم اوله دخی الله تعالی حضرت نوری
 آیت کریمه بی عتاب ایچون ازل ایتمش اوله اما بویه دکدر بلکه حق تعالی حضرت نرندن
 یومعانی اعلامدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک متعرض اولدیغنی خصوصی
 یعنی ذکر اولسان کنار معاندینی دینه دعوتیه اشتغال مفید اولیه جق نسته در اگر اعمی جانبله
 انورک جانبیک حاکماری منکشف اوله ایدی اعمی جانبته انقضا ایختیار ایدزایدی و فخر کائنات
 حضرت نرینک ذکر اولسان کناری دعوتیه معصیت و مخالفت قسمندن نسته یوق ایدی بلکه
 طاعت و تبلیغ رسالت ایدی همان باری تعالی عز اسمه حضرت نرینک پیوردیغنی ایکی جانبیک
 حاکم این اعلام ایدوب کفارک امر بن توهیم و انوردن اعراضه یوقول شریف ابله اشارتدر
 (توهیم تسهیل و تخفیف دیمکدر یعنی تبلیغ حکمدن صکره کفارک اسلامه کله سنی خصوص صنده
 فنی حرص اوزره اولوب کندیکه مشقت و یرمه دیمک اوورز برا (وما علیک ان لا یزی) پیور مشدر
 یعنی لبس علیک باس فی ان لا یترک بالاسلام دیمکدر حاصلی انورک اسلامه حرصک شومرجه به
 وارسونکه دعوت نرینه اشتغال مسلمان اعراض ایده سک سنک اوزر بکه لازم اولان تبلیغدر خبری
 نسته دکدر حق تعالی حضرت نرینک رسالتن تبلیغ ابله انورمترکی اولدی ایسه خوش اولدی ایسه
 امر اللهک تأثیرنده فنی زباده تهالک اوله دیمک اولور ابن ام مکتوم دخی اگر چه اعمی ایدی اما
 اولرمانده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک اول کافر لبله مخاطبه سن اشیدزایدی
 و انور مشدر حضرت نرینک شدت اهتمام یلور ایدی یوماینده اقدام ایدوب سور
 اراسته کبردیکی فخر عالم حضرت نرینه اذا واقع اولمش ایدی بوجهندن ابن ام مکتوم معصیت
 انکیچون بر مقدار احراضله نادیب ایدی و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک
 اصحابی نادیب خصوصنده ما ذون ایدی و لکن عتاب شکنده بوایت کریمه نازل اولدیغنی
 و انور مشدر (بری دخی) اعمی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک اولدیغنی چون ایدی
 و انور مشدر (بری دخی) اعمی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک اولدیغنی چون ایدی

علیه وسلم حضرت نوری تبوک غزاسته کندیکی زبانه منافقار بلان عذر و بهانه ل بیان ایدوب سفردن
 قائمه اجازت استدیلا ایدی رسول الله حضرت نوری دخی اجازت و یروب منافقین قائمشرا ایدی
 حق سبحانه و تعالی حضرت نوری فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری انوره اذن
 و یردیکیچون عتاب صورتنده بوایت کریمه بی ازال ایدوب یا محمد نیچون منافقنه اذن و یردک
 بلانوری کچر چکری ظاهر اولجه توقف ایتسک ایدی دیو پیوردی (قتاده ایدر یوقول
 حق تعالی حضرت نرندن اول حضرتیه عتابدر تنکیم اشیدر سزیدی عتاب ایدیکی ظاهر در
 اما بنه صکره) فاذا استاذنوک لبعض شأنهم فاذن لمن شئت منهم (آیت کریمه سن ازال
 ایدوب امری انک رأی شریفنه تفویض ایتدی) و عمرو بن عبید ایدی رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نرندن ایکی فعل صادر اولدیکه ایلره حق تعالی حضرت نوری قبلندن
 مأمور دکل ایدی بریسی منافقاره سفردن قائمه اذن و یردیکی بری دخی اسیرلردن فداالیدیغدر
 انکیچون باری تعالی حضرت نوری عتاب ایتدی تنکیم اشیدر سزیدی (اما به ضیلر بوایت دلالت
 ایلر که فخر کائنات حضرت نرندن ذنب صادر اولمش اوله ز برا (عفا الله عنک) پیورلدی عفو
 شول یرده اولور که کاه سبقت ایتمش اوله دیدیلر (جواب و یردیکی عفا الله دیمک تقدم ذنب
 اقتضا ایتدیکنی لانسلی نیچون جائز اولیه که باری تعالی حضرت نوری بواظفی اکا تعظیم ایچون
 پیورمش اوله تنکیم بر کیسه نیک بر کیسه قنده قدری اولسه اقی تعظیم ایچون عفا الله عنک
 ما صنعت فی امری یر و رضی الله عنک ما جوابک عن کلامی یر و دخی عفا الله الا صرفت حق یر
 یوسوزلردن مراد تعظیم و تکریمدن غیری نسته اولماز عفا بوزاده غفر معناه سنده دکدر بلکه
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک * عفا الله لکم عن صدقة الخیل و الرقیق *
 پیوردیغنی کیدر یعنی حق تعالی حضرت نوری سزری بندیککر آت و قوللاندیغکر قول و قراوش
 زکاتندن عفو ایتدی دیمکدر بونده خود بونلرک وجوب زکاتی تقدم ایتمش دکل ایدی بلکه
 معناسی * لم یلزمکم ذلک * دیمکدر دیدیلر (و بعضیلر دخی لم اذنت لکم عن صدقة الخیل و الرقیق *
 انکار یرد دیدیلر بوندن دخی جواب و یروب ایتدیلر شونندن خالی دکدر که اول حضرتدن کاه
 صادر اولمش اوله یا اولماش اوله اگر اولمادی ذریایسک لم اذنت قولی انک اوزر بنه انکار اولقی
 تمتع اولور ز برانه کاه صادر اولدیکه انکار اقتضاییده اگر حاشا و کلا صادر اولدی ذریایسک
 عفا الله لفظی خود حصول عفو دلالت ایلر عفو حاصل اولدقدن صکره خود انکار مستحیل
 اولور ایدی ثابت اولدیکه جمیع تقادیر اوزره لم اذنت لهم قولی رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نرینک حاشامذنب اولسنه دلالت ایلر دیمک تمتع ایتمش دیدیلر و بوجواب اصل شبهه بی
 قطع ایلر کافی و شاقی جوابدر ایدی (لم اذنت لهم) پیورلدیغنی ترک اولایه مجبولدر بلکه اهل علم
 یومقوله کلامی عتابدن عذایلز و ذاهب اولاقی خلطه نسبت ایدرل (بری دخی) ما کان لئی
 ان یكون له اسرى حتى یخن فی الارض یریدون عرض الدنيا والله یرید الآخرة) آیت
 کریمه سیدر (امام مسلم روایتده عمر بن الخطاب رضی الله عنه دن مرویدر که حق سبحانه
 و تعالی حضرت نوری بدر غزاسته مشرکری هن یمت ایدوب یمش نفری قتل اولندی و یمش
 نفری اسیر اولدیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابو بکر و عمر و علی رضی الله
 عنهم حضرت نرینه هن یوراسیرلر حقنده مشاوره ایلدی ابو بکر الصدیق رضی الله عنه ایدی
 یار رسول الله بو طائفه بنه یزم عمرز اوغللر یرد و عشرتمز و اخوانمزد بونلرک خصوصنده بنه رأیم
 بودر که بونلرک فدا لین اله سک یعنی بر مقدار مال لین الوب کندول بن اطلاق ایده سز تا کیم
 الدیمز مال کفار اوزر بنه یزه قوت اوله و امیدر که انوره دخی هدایت مبسر اولوب اسلام نصیب

اوله ایلر دخی بزه معین اوله ایلر دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بکا خطاب
ایدوب یا بن خطاب سن ندیر سک دیدی بن ایتمدم یار رسول الله بن ابو بکرک ایتدیکی کی رأی
ایتمرم بنم رأیم بودر که اسیر ایچنده فلان کیمه که بنم افر بامدنر آتی بنم الیه ویره شک بویتن
اورم وعلیک الله دخی قرنداشی عقیلی ویره سک اولده آنک بویتن اوره وجره یمده فلان
قرنداشی ویره سک اولده آنک بویتن اوره حتی بنم قلمزده مشرکله هرگز میل ونبخت یوق
ایدیکی معلوم اوله دیدم فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابو بکرک رأینه مائل
اولدی بنم تدبیری مکتومی اسیرلردن فضا اخذ ایتدی ایتسی اولدینی کی واروب کوردیم فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابو بکر رضی الله عنه ایله اوتوروب اغلرل یار رسول الله نهچون
اغلرلر بکاده خیر ویر بنده سرکده ییله اغلیام یاخود اغلرلر کی اولام دیدم فخر کائنات
حضرت نوری ایتدی بکا فداعرض ایتدکندن اغلرم تحقیقا سرکده عذابکن شوطوران
اعاجدن قریب عرض اولندی بکا دیو براغاچه اشارت ایتدی اندن یوآیت کریمه نازل اولدی
دیو یوردی آیت کریمه نک ظهردن فهم اولشان بودر که اسیر اولوب فداری آلتان کفاری
قرم دغلرینه رضا اولیه نهچون یویله ایتدک قمرق کرک ایتدک دیتک اوله زیرا (حتی نهچون
فی الارض) یوردیقتک مناسی حتی بکر القتل ویاغ فیه دیمکدر یعنی قتله مبالغه ایدوب
شویله ایتک کرک ایدیکه کفر مغلوب واعلی حقیر وذلایل اوله ایدی واسلام غلبه تامله طالب
اونوب ادلی مستولی اولار ایسی دیتک اولور اما یوآیت کریمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوریسه الزام ذنب یوقدر یعنی یویله ایتدک کیچون کنه کار اولدی دیتک مراد دکلدر
یکه مراد سائر ایتسا علیهم السلام ما بنده آنک فضیلتی و غیر ییله جار اولمسان اکا جار
اولمقن یساندر ماکلن لشی غیلر دیمکدر یعنی سندن غیری پیغمبر یویله ایتک یوق ایدی سکا
اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب

حلال جماعتی ایدی دیمکدر (تریدون عرض ایتدیکه) اولیده بعضی ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب
بقی مرادی متبایع دیوی اوله غیری اولیه یوخسه پیغمبر حضرت نوریسه یاخود اوله ایدوب اوله ایدوب

دعوت فی ایمان مغمنا شده در زیر اقبال الوسی ایمان بالله دعوت ایتدیکه قادر دکل ایدی وحی
ایتمرم بنم رأیم بودر که اسیر ایچنده فلان کیمه که بنم افر بامدنر آتی بنم الیه ویره شک بویتن
اورم وعلیک الله دخی قرنداشی عقیلی ویره سک اولده آنک بویتن اوره وجره یمده فلان
قرنداشی ویره سک اولده آنک بویتن اوره حتی بنم قلمزده مشرکله هرگز میل ونبخت یوق
ایدیکی معلوم اوله دیدم فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابو بکرک رأینه مائل
اولدی بنم تدبیری مکتومی اسیرلردن فضا اخذ ایتدی ایتسی اولدینی کی واروب کوردیم فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابو بکر رضی الله عنه ایله اوتوروب اغلرل یار رسول الله نهچون
اغلرلر بکاده خیر ویر بنده سرکده ییله اغلیام یاخود اغلرلر کی اولام دیدم فخر کائنات
حضرت نوری ایتدی بکا فداعرض ایتدکندن اغلرم تحقیقا سرکده عذابکن شوطوران
اعاجدن قریب عرض اولندی بکا دیو براغاچه اشارت ایتدی اندن یوآیت کریمه نازل اولدی
دیو یوردی آیت کریمه نک ظهردن فهم اولشان بودر که اسیر اولوب فداری آلتان کفاری
قرم دغلرینه رضا اولیه نهچون یویله ایتدک قمرق کرک ایتدک دیتک اوله زیرا (حتی نهچون
فی الارض) یوردیقتک مناسی حتی بکر القتل ویاغ فیه دیمکدر یعنی قتله مبالغه ایدوب
شویله ایتک کرک ایدیکه کفر مغلوب واعلی حقیر وذلایل اوله ایدی واسلام غلبه تامله طالب
اونوب ادلی مستولی اولار ایسی دیتک اولور اما یوآیت کریمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوریسه الزام ذنب یوقدر یعنی یویله ایتدک کیچون کنه کار اولدی دیتک مراد دکلدر
یکه مراد سائر ایتسا علیهم السلام ما بنده آنک فضیلتی و غیر ییله جار اولمسان اکا جار
اولمقن یساندر ماکلن لشی غیلر دیمکدر یعنی سندن غیری پیغمبر یویله ایتک یوق ایدی سکا
اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب

ایتدکری ایتدک فاذنون اولدکری ظاهر اوور لکن بعض اصحاب فدایه میل ایدوب قمرق
اول ایکن ترک ایتدکری چون معاصب اووب ایلرک ضعف اختیاری و غیر ییله صواب رأی
بیان یوردی والاصل جمله سی کاهدن ساللردن عاصی دکلدر دیدیلر (قاضی ابو بکر بن العلاء
ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوریسک رأی کنده غنیمت وفدا حلال
قلمق حکیمه موافق کلدیکن یوآیت صکریمه ده رسول الله حضرت نوریسه خبر ویرلدر
یدر غزاهدن اول عبد الله بن جحش سربیه سنده دخی حکم بن کساک و بولداشک فدار بن
المش ایدی حق ییل و علا حضرت نوری اولز مانده عتاب ایدی بولداشک اسیرلر حقنده
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوریسک ایتدیکی تاویل و بصیرت اوزره ایدی
ولکن بدر خصوصتک عظم امری اولدیکچون الله اعلم لوح محفوظه یازدینی نسته فی یعنی
فدا و تحقیق حلال قلمدین ییلدر مکه نعمت اظهار و متقن ناکید مراد ایتدک یی یوخسه
عتاب وانکار دکلدر دبو یوردی (ری دخی) (اولان ایتدک لفتدکرت ترکن الیهم شیا فلیلا)
یت کریمه سیدر یعنی اگر سکا بنم شیمز اولیدی کفارک مراد لینه اتباعه میل ایتدک
خریب اووردک دیمکدر قاضی رجه الله علیه یویله یوردی و بعض قول اوزره سبب زولی
بودر که کافرلر سید کائنات حضرت نوریسه ایتدیلر سنی حجر الاسوده یا بنده قومز تاسنده کابوب
بنم یوتار عزمه آنک ایله یا بنده بنجه دیدیلر حق سخاوه و تعالی حضرت نوری بونک ماقبلنده اولان
(وان کادوا لیقتولک عن الذی اوخینا الیک) آیت کریمه سنیه و سیاقنده اولان آیتلری ازال
ایدوب کفارلر عاصی دکلدر ایتدک صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوریسک رأی کنده غنیمت وفدا حلال
ایتدیکن یساندر یوردی یعنی شویله دیمکدر که انزلر خدعه لرنک قوتدن و تحیلر لرنشک
شدتدن سن ایلرک مراد لینه میل صدندن ایدک لکن سکا بنم عصه من پشیدی سنی ایلرک میل
قریب اولدن منع ایتدی سن عینه قریب اولدک یوقنده فاندیکه میل ایده سنک دیتک اولور
(ری دخی) (ما کنت تدری ما الکتاب ولا ایمان) قول شریفدر که مقتضای ماکشت تدری
ما ایمان علی اینه صلی الذی شرع لک فی القرآن دیمکدر دیدیلر یعنی مراد قرآن عظیم
دعوت فی ایمان مغمنا شده در زیر اقبال الوسی ایمان بالله دعوت ایتدیکه قادر دکل ایدی وحی
ایتمرم بنم رأیم بودر که اسیر ایچنده فلان کیمه که بنم افر بامدنر آتی بنم الیه ویره شک بویتن
اورم وعلیک الله دخی قرنداشی عقیلی ویره سک اولده آنک بویتن اوره وجره یمده فلان
قرنداشی ویره سک اولده آنک بویتن اوره حتی بنم قلمزده مشرکله هرگز میل ونبخت یوق
ایدیکی معلوم اوله دیدم فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابو بکرک رأینه مائل
اولدی بنم تدبیری مکتومی اسیرلردن فضا اخذ ایتدی ایتسی اولدینی کی واروب کوردیم فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابو بکر رضی الله عنه ایله اوتوروب اغلرل یار رسول الله نهچون
اغلرلر بکاده خیر ویر بنده سرکده ییله اغلیام یاخود اغلرلر کی اولام دیدم فخر کائنات
حضرت نوری ایتدی بکا فداعرض ایتدکندن اغلرم تحقیقا سرکده عذابکن شوطوران
اعاجدن قریب عرض اولندی بکا دیو براغاچه اشارت ایتدی اندن یوآیت کریمه نازل اولدی
دیو یوردی آیت کریمه نک ظهردن فهم اولشان بودر که اسیر اولوب فداری آلتان کفاری
قرم دغلرینه رضا اولیه نهچون یویله ایتدک قمرق کرک ایتدک دیتک اوله زیرا (حتی نهچون
فی الارض) یوردیقتک مناسی حتی بکر القتل ویاغ فیه دیمکدر یعنی قتله مبالغه ایدوب
شویله ایتک کرک ایدیکه کفر مغلوب واعلی حقیر وذلایل اوله ایدی واسلام غلبه تامله طالب
اونوب ادلی مستولی اولار ایسی دیتک اولور اما یوآیت کریمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوریسه الزام ذنب یوقدر یعنی یویله ایتدک کیچون کنه کار اولدی دیتک مراد دکلدر
یکه مراد سائر ایتسا علیهم السلام ما بنده آنک فضیلتی و غیر ییله جار اولمسان اکا جار
اولمقن یساندر ماکلن لشی غیلر دیمکدر یعنی سندن غیری پیغمبر یویله ایتک یوق ایدی سکا
اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب اوله ایدوب

علیه کفر (وما كنت تدري ما الكتاب ولا الإيمان) دبو بهردی یعنی شراب دخی الحکم و داد
یلورد مکہ انلک دین لری کفر و ضلالدر حالبوکه دخی کتاب ندر یلزددم و ایمان ندر یلزددم
دیک اولور خبرده وارد اولشدرکه طائفه عرب بقایای دین اسمعیل اوزره اولمه دن خالی
دکلر ایدی یعنی اگرچه ارازانده توحید قالمش ایدی مشرک لرایدی اما حضرت اسمعیل
شرعشدن دخی بعض آینه رعایت ایدرلرایدی مثلا حج یلت الله ایدرلرایدی و ختان یعنی سنت
ایدرلرایدی و جنباندن غسل ایدرلرایدی (فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت لری هرگز
پونره یقین اولما سدر یعنی اولره پرسش ایمر ایدی و تعیب ایلرایدی باوجودکه اوزمانده کندی
نسان شریقی اوزره حق تعالی حضرت لرنیک عبادده مشروع قیلدینی احکام و شرایعدن خبردار
دکل ایدی) (وما كنت تدري ما الكتاب ولا الإيمان) دیمه دن مراد بودر یوخسه الله تعالی حضرت لرنه
اقرار معاصنه ایمان دکلدر برابو معنایه ایمانی شرک اوزره کیدن ایا و اجدادی دخی یلوردی و تکرری
تعالی حضرت لرنه ایمان کنورلردی و حج ایدرلردی باوجودکه مشرک لرایدی والله تعالی اعلم و احکم

*** (مقصد سابع) ***

[illegible]

القليل من حبيبك * ديمشدر یعنی کندي جا بکدن اولان کندي قلیل عدايدوب دوست جا باندن
اولان قلیلی کثیر عدايتکدر بودخی مقتضيات احکام محبتندر کسي سوديکنه جميع مقديورين
بدل ايله قلیل عدايدوب استحيائتک کر کدر واندن کندويه بر جزئی نسنه حاصل اولسه جوق
عدايدوب استعظام ايتک کر کدر (بری دخی * استکثار القلیل من جنائیک واستقلال الکثیر
من طاعتک * ديمشدر بودخی اولکی به قریب معنادر یعنی کشي کنديتک آز جرمنی جوق عدا
ايدوب جوق طاعتی آز عدا ايتکدر (بری دخی * معانقة الطاعة ومباينة المخالفة * ديمشدر
حاصلی طاعته اشتغال واتصال ايدوب مخالفتدن ابراق اولمقدر بوقول سهل بن عبد الله هکدر
قدس الله سره بودخی موجب ومقتضا سندندر (بری دخی بودر که * ان تهب کلک لمن احببت
فلایبق لک منك شیء * ديمشدر یعنی من جمله وار لکی سوديک کیمسه نه هبه ايدوب هر کز
سندن سکا بر نسنه فالامقدر ديدبلر بوقول ابو عبد الله القرشبنکدر قدس سره مراد سن کندي
ارادتی وعزمتی و اوقانکی و افعالیکی و نفسکی و مالیکی سوديک کیمسه تک ملکی ايدوب اناک
رضاسنه تفویض ايتکدر اناک و بدیکندن غیری سن کننک بر نسنه المامقدر ائی دخی الديقک
انکیمچون اولقی کر کدر ديدبلر (بری دخی * ان تحو من القلب ماسوی المحبوب * ديمشدر
یعنی محبوبک ماسوا سن قلیدن محو ايدوب کیدر مکدر ديدبلر (بری دخی بودر که * ان تغار علی
المحبوب ان یحبه مثلك * ديمشدر یعنی محبوبکی سنک کی کیمسه سوديکندن غیرت چکه سک
دیمکدر مقصود کندي نفسکی حقیر وصغیر عدا ايدوب سنک کی کیمسه بی ائی سومکه لایقی
کورمیه سک دیمکدر یونلرک هر بری اولیاء الاهدن بر عزیزک کلامیدر مقابلرینه و مرتبه لرینه
وارمیان سوزلرینک حقیقتن اکله (بری دخی بودر که * غص طرف المحب عن ماسوی المحبوب
غیره وعن المحبوب هیبة * ديمشدر غص طرفک معناسی کوزی اشاغی طومقدر یعنی محب
اولان کیمسه ماسوای محبوبه غیره نظر ایتماک و محبوبه هیبة نظر ایده دیمکدر حاصلی غیره
نظردن سنک غیرتک مانع اولوب محبوبه نظردن اناک هیبتی مانع اولمقدر نشانه محبت کامله
بودر که کمال شوق و اشتیاق موجود ایکن سلطان عشقک ملک قلبه اسبلا می بر حیثیله اوله که
هیئتدن اول جانبیه نظر ایده مبه سک (بری دخی * ملک الی الشیء بکلیتک ثم یشارک له
علی نفسک وزوجک ومالك ثم موافقتک له سرا وجهرائم علمک بتقصیرک فی حبه * ديمشدر
بوقولی جنید بغدادی حارث محاسبیدن اشتدم دیونقل ایتمدر ایکبسی دخی کبار اولیاء الاهدندر
قدس الله سرهما یعنی بر نسنه به کلینکله مینل ایتمکدر اندنصکره ائی کندي نفسک وزوجک
ومالك اوسننه اختیار و ترجیح ایتمکدر اندنصکره کبر لو و آشکاره اکا موافقت ایتمکدر اندنصکره
انک محبتنده کندي تقصیری بیکدر دیمک اولور (بری دخی * سکر لا یصحو صاحبه الا بمشاهدة
محبوبه * ديمشدر یعنی محبت بر مسلکدر که انک صاحبی محبوبی کور منجه هیشار اولماز و اول
سکر که عند المشاهدة حاصل اولور اول قابل وصف دکدر ديدبلر (بری دخی بودر که * سفر
القلب فی طلب المحبوب ولهج اللسان بذکره علی الدوام * ديمشدر محبوبک طلبنده قلبک
سفری انک لقاسنه شوقیدر وانک ذکرینه دلاک طور محبوب حریص اولدینی * من احب شیئا
اکثر من ذکره * حسبجه سوديکندن متصل ذکر ایتک اقتضایلدیکدر (بری دخی * الميل الی ما
یوافق الانسان * ديمشدر در انسانه موافق اولان نسنه به میل ایتک دیمک اولور مثلا ضروریاته
واصوات حسنه و سائر لذائذ طبع سلیم مائل اولدینی نه که واریسه انلرک کی به والخاصل
طبیعت انسانیه بوقوله تک کندویه موافقی اولدیغیچون یا خود حواسله ادراک کنندن لذت
الذی یحیون میلنده احسار اوزره دکدر و بالجملة هر جهتله نفسه بر ردن منفعت و لذت حاصل

اولسه انك محبتده مجبور اولور انسان منافع و لذات بی ثبات عالم ایچون میل و محبت ایتمک جائز اولیجی بیچون اول منبع محاسن اخلاق عظیمه و معدن مکارم و فضائل صمیمه اولان بی کریمه اشتیاق و محبت ایتمه که انك آفتاب جلال جهاتانی ضیاسیله عالم ظلمات ضلال و طغیاندن خلاص اولوب شش جهت سرای چارارکان و نه رواق غرافات آسمان نور و صفایله طولشدر جمله مؤمنینه سبب حیات ابدی و وسیله نعيم سرمدی اول حضرتدر ججیع اهل اسلام اوزره شکر نعمته قیام واجبدر که سعادت دنیا و آخرته و نعمت باطنه و ظاهره به انك هدایتیله فائز اولمشدرر ایمدی هر مؤمنه واجبدر که انك محبتن علاقه ملک و مال و تعلق اولاد و انساب و اقربا و عیالندن تقدیم ایلیه (تکیم صحیح بخاریده فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلرندن هر ویدر که * لایؤمن احدکم حتی اکون احب الیه من والده وولده * بیورمشدرر یعنی سرتک بریکزه مؤمن اولماز تاین اکا والدندن وولدندن سوکلو اولمیجه دیمک اولور حدیث شریفده والد تقدیم اولدیغی اکثریتندن اوتیدر ز پراهر کسک والدی اولقی مقررر اما ولدی اولقی مقررر دکلدن (تسائی روایتده ولد مقدم ذکر اولمشدرر وجهی مزید شفقت اولدیغیچوندر عبدالعزیز بن صهیب روایتده انس بن مالکدن * والناس اجمعین * دخی وارد اولمشدرر صحیح ابن خزیمهده * من والده وولده * برینه * من اهل و ماله * واقع اولمشدرر والد وولد ذکر می معناده ابلقدر ز پرا عقلا قتده یونلر اهلدن و مالندن اعز و اصکر مددز والد وولد نصکره ناس ذکر اولمشدرر عطف العام علی الخاص قییلنددر (خطابی رجه الله علیه حدیث شریفده واقع اولان محبتدن مراد حب اختیاریدر طبیعی دکلدن دیمشدرر) امام نووی رجه الله علیه ایدر بونده قضیه نفس اماره به نفس مطهره شارت و درر جانب مضنه بی ترجیح ایدن خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلرینه محبت ایدن جانب اماره بی ترجیح ایدن بالعکس اولور (امام بخاری رجه الله علیه روایتده حضرت عمر رضی الله عنه برکون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلرینه ایمدی * لانت یارسول الله احب الی من کل شیء الا نفسی الی بین جنی * اندن خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلری ایمدی * لن یؤمن احدکم حتی اکون احب الیه من نفسه * بنه عمر رضی الله عنه ایمدی * والذی ازل علیک الکتاب لانت احب الی من نفسی الی بین جنی * اندن فخر کائنات علیه افضل الحیات حضرتنلری * الا ن یا عمر * دیو یوردی حاصلی برکون عمر رضی الله عنه عین ابدوب یارسول الله سن بکا تقسیمدن غیری هر نسته دن سوکلیسک دیدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلری ایمدی سرتک بریکزه مؤمن اولماز بن اکانفسندن سوکلی اولمیجه بنه عمر رضی الله عنه عین ابدوب ایمدی اول الله حقیچونکه سنک اوزر یکه کتب ازال ایتشدن سن بکا کندی تقسیمدن سوکلیسک خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلری دخی * الا ن یا عمر * دیو یوردی یعنی شمدی محبتن مقامندن سویلدک دیمک اوله الله اعلم بر روایتده * لاوالذی نفسی یدده حتی اکون احب الیک من نفسك * عبارته سیه وارد اولمشدرر بعضی زهاد نقد بر کلام بنم محبتده صادق دکلسک تا بنم رضای کندی هواک اومینه ترجیح ایتمیجه اگرچه کیم سنک هلاکک انده ایه دخی دیمکدر دیو یوردی و حضرت عمر رضی الله عنهنک اول مرتبه ده کندی نفی استنسا ایندیکی انکیچون ایدیکه انسان کندی نفسی سوک مقضای طبیعتی غیری بی سوک یوبله دکلدن فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلرینک مراد شریفی حب اختیاری ابدی حب طبیعی نه بحال یوقدر انسان تغییر طبیعتی مالک دکلدن یواجلدن اول مرتبه ده بحسب الطمع جواب و یردی صکره تأمل ابدوب ایتدلال ایله یلدیکه خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلری کندوبه ایکی جهانده سبب نیت و سر مایه سعادت واقع در محبت ابدی جواب بی و دی و رسول الله صلی الله تعالی

علیه وسلم حضرتنلری * الا ن یا عمر * دیو یوردی یعنی شمدی یلدک و لازم اولانی شمدی سویلدک دیدی (محمد مصطفی علیه من الصلوات اصفاها حضرتنلرینه ک محبتی یوبله اولقی لازم اولیجی وجوب محبة الله نه مرتبهده اولور و محبت ماسوی اوزره تقدیمی نه دکلو واجب اولور ملاحظه اولنه انك محبتی غیرک محبتی اوستنه قدرده و صفتده و افراد و اختصاصده و الحاصل من کل الوجوه غالب و اغلب اولقی واجبدر ذات باری سبحانه و تعالی حضرتنلری کشتی به نفسندن و مانندن و ولد و والدندن سمعندن و بصیرندن و جان عز یزندن سوکلو اولقی کر کبر من ججیع الوجوه محبوب لذاته یوقدر الا الله وحده لا شریک له در الوهیت انجیق انك حقیدر که ذاته فتا یوقدر و محبت اکا واجبدر که واجب الوجود و مفيض الخیر و الوجود اولدر هر کس که انك قلبنده محبت رسولدن اثر وارد اول محبة اللهدن بی نصب اولماز البته اکا ارشاد ایلر و هر کس که چاشنی محبة اللهدن آکا اوله انك حبیب اگر نه تهظیم و تکریم و مهر و محبت و اشتیاق و مودتی نه مرتبهده لازم ایدیکن ییلور و انلرک محبتلری فتلازماندر بلکه فی الحقیقه شیء واحد راجعدر تغایری اعتبارانه در رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلرینک جمله علامات محبتندن بری بودر که انسان نفسه شویله عرض ایلیه که کندینک مراد اتندن بر مراد عظیمه انك حصول فخر عالم حضرتنلری کورمک مایشتده تغیر اولنسه مثلاً رسول الله حضرتنلرین کورمک مبسر فرض اولنسهده بر کیمسه به اگر دیلر ایسک سکا یوزیک فلوری ویزلم فخر عالم حضرتنلری کورمکدن محروم اول اگر دیلر ایسک انی سکا کوشتره لم فلور بدن محروم اول دیسدر اگر رؤیت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلمی ترجیح ایدر ایسه محبتی دعواستده صادق قدر والا مدعی کاذبدر و ذکر اولانین مثال اوساط ناسه کورمدر ملوک و سلاطین و وزرایه دخی شانلرینه کوره بر مراد تقدیر ایدوب نفسلرین امتحان ایتک کر کیدر (امام قرطبی رجه الله تعالی علیه ایدر بر کیمسه که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلرینه ایمان صحیحله مؤمن اوله انك قلبنده اول محبتدن بر نسته بولمشق مقررر نهایت مرتبه خلق بری برندن تفاوت اوزمدرر بعضنه حظ وافر و نصیب کامل روزی قلمشدرر بعض دخی اشتغراق شهواتله پرده غفلتده اکثر احوالده محبوب قالمشدرر انلر دخی فی الجملة حظ و نصیبیدن خالی دکلدنر مقتضای ایمان بهر حال محبتدر و یو فرقه دن بعض کیمسه واردر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلری ذکر اولندیغی زمانده رؤیتنه بر حیثیله مشتاق اولور که مجموع اهل و مال و ولد و عیالنه ترجیح ایلر یوقوله اهل غفلندن بعضی مشاهده اولمشدرر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلری محبتندن قلبنه دوشدیکه زمانده اول حضرتک زوضه منوره سن زیارت و مواضع آثارین رؤیت هوا سیه اول مذکوراته بعمیوب جمله سنه ترجیح ایتشدن و لکن بو حاللری اهل غفلندن اولوب شهواته میل دن خالی اولماغله سریع الزوالدر دیو بیورمشدرر و الحاصل مقتضای ایمان حبیه هر مؤمنک قلبنده محبة الله و محبت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم موجود اولوب یومعناده مراتب ناس متفاوت اولدیغی مقرر اولیجی شک و شبهه یوقدر که بو خصوصیه استحباب کز بن رضوان الله تعالی علیهم اجمعین شائراستدن نصیب اتم و اکل برله ممتاز و سرافراز در ز پرا محبت ثمره معرفتدر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلرینک ججیع احوالنه انلر اعلی در لازم کاور که جمله به غالب اولار حتی یوبایده خانوونلرندن دخی نیجه مر دانه حرکات و دلاورانه اطوار و حالات روایت اولمشدرر (صاحب الالباب نقلنده مذکوردر که احد غزاستنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتنلری چکنده دوشدی دیو مدینه نک ایچنده بالان خبر شایع اولدی خلق ارانسه بر غفلته دوشدیکه

فریاد و فغانی آسمانه چیقدی همان انصار خا تونلردن بری شهر دن چقبوب محل محاربه به
واردی کوردیکه قنداشی و اوغلی واری و اتاسی دودی یله شهید اولمش یا توردل انلره مقصد
اولدی رسول الله حضرتلری نیجه اولدی قتده در دیدی دخی ایلروده در دیدیلر کندی فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک تایانه واردی مبارک دامن الله آلوب ایتدی یار رسول الله
جمله سی بولکه فدا اولسون چوق شکر سنی صاغ واسن کوردیم شمدنکروقلان مصیبت کدر ایتمز
رضی الله عنهما (روایت اولنور که اصحاب کرامدن زید بن الدثنه حضرتلری مکه مشرکری
طوبوب حرم دن طشره قتله جبقارد قلمری زمانده ابوسفیان ایتدی الهی سورایسک یازید
شمدی سنک بریکه محمد اولایدی انک بوینن اور یق سن کندی اهلک اراسنده اولایدی حظ
ایدرمیدک زید ایتدی والله محمد شمدی طور دینی برده دخی اسکا بر دیکن باتسه ایدی وین
اهل اراسنده اولایم حظ ایترایم ابوسفیان ایتدی * مارأیت احدا من الناس یحب احدا کب
اصحاب محمد محمد * یعنی محمدک اصحابی محمدی سودکری کی آدم اوغلانیدن برکیمه برکیمه
سودیکن بن کورمدم دیدی (و ثوبان رضی الله عنه قصه سی قریباً هرور ایتمد که برکون
متغیر و پریشان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک خدمته کاوب رسول الله
حضرتلری مزبوری بو حانده کور یحک یا ثوبان تولدک نه واقع اولدی دیدکده یار رسول الله اکا
غم چکر مکه آخرتده سن پیغمبر ایلر مراتب عالیه اولسک کرک بن سنی کوره مزایسم نیجه
اولور حالم دیمش ایدی اندن حق سبحانه و تعالی حضرتلری (ومن یطع الله والرسول فاولئک مع
الذین انعم الله علیهم) آیت کریمه سن کوندرمش ایدی (و بعضیلر بو خصوص زید بن عبد ربه
حضرتلردن صادر اولمشد سبب نزولی انک قصه سیدر دیدیلر مذکور یز فخر جهان حضرتلری
شوبله سوردیکه برکون باغچه سنده چالشوب اشتر ایکن اوغلی کندی رسول الله حضرتلری
وفات ایلدی دیو خبر ویدی همان زید دعا ایدوب ایتدی * اللهم اذهب بصری حتی لا اری بعد
حبیبی محمد احدا * یعنی یارب کوزیمک نورنی سن کیدر تاحیبیم محمد نصکره کیمه بی کوریم دیدی
حق تعالی حضرتلری دعاسن مستجاب ایتدی همان کوزلی کورمز اولدی فی الحقیقه فخر عالم
حضرتلرینک محبتی محبه الله دن اولد یفته دلالت ایلر که (امام قشیری رحمه الله علیه رساله سنده
ابی سعید الخراز دن حکایه ایلر که ایتدی برکیمه واقعه ده فخر کائنات علیه افضل التحیات
حضرتلری کوردیم یار رسول الله بنی معذور یور محبه الله سنک محبتکدن بنی مشغول قیلدی دیدم
ایتدی * یا مبارک من احب الله فقدا حبی * یعنی تحقیقاً حق تعالی حضرتلری سون بنی سوردیدی
(صحیحینده انس بن مالک رضی الله عنه روایتده فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرتلردن
هر ویدر که * ثلاث من کن فیہ وجد حلاوة الايمان ان یكون الله ورسوله احب الیه مما سواهما
وان یحب المرء لا یحبیه الا الله وان یکره ان یمود الی الکفر کما یکره ان یقذف فی النار * دیو
یور مشرک حاصلی کشتی حلاوت ایمانی بولمغی اوح نسه به تعلیق ایتمش بری بو که خدا
ورسول کشتی به جیبع ماسودن سوکلی اوله بری دخی سودیکی دوستی مجرد الله رضا سچون
سوه بری دخی بو که یاننده کفره عودت ایتمک آتش سوزانه آلتق کی مکروه اوله (وحلاوت ایمان
نه دیمکدر امام نووی رحمه الله علیه ایتدی طاعتک لذت آلوب دین بولنده مشغول تحمل ایتمک
و یونلری اغراض دنیویه اوزرینه ترجیح ایتمکدر قوله محبه الله انکله حاصل اولور که طاعتن
اشلیه و تحالفن ترک ایلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری جائیدخی بویه در
(بعضیلر ایتدی معناسی برکیمه که ایمان تکمیل ایلر که معلوم اولور که کندی اوزرنده حق تعالی
حضرتلرینک و رسولنک حق والدینک و ولدینک و مجموع ناسک حقوقدن زباده در زبیرا

ضلالتدن هدی بولماز و ناردن خلاص اولماز الا حق تعالی حضرتلرینک لسان رسولی اوزره
بیانیه حاصل اولور (حدیث شریفده قضیه مر یضله صحیحیه اشارت وارد مر یض او اوب
صفرا سی غلبه ایدن کیمه به طتلو نسندر آچی کلور و صحیح المزاج اولان کیمه کا یبغی حلاوتن
ادراک ایلر بولنده دخی اسلامی ضعیف اولنر طاعت خدا و متابعت رسولک لذت بوله من
وشونلر که اسلامی قوی و اعتقادی صحیح اوله انلرک لذت و حلاوتن کا یبغی ادراک ایلر انلرک
محبتی علامت صحت اسلام و قوت ایماندر هر کشتی کندوی تجر به ایلسون کورسون نه حالده در
(وجه آنا محبت و کمال اقبالدن بری دخی اول صحابینک فعلیدر که نمازده ایکن برکیمه سارق
کادی کوزیمک اوکنده آتی چوزوب آلوب کندی نماز بن بوزمدی نیچون بویه ایتدک دیدیلر
ایتدی مباشر اولد یغم عل بکاندن افوی و انفع ایدی دیو جواب و یزدی (بری دخی بودر که
صحابه کرامدن ایکی کیمه بی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بعض غراسنده
عدو جهنم محافظه ایچون ایلر قومش ایدی برکیمه بریسی یا ثوب او یور ایدی بری نماز
قبلور ایدی دشمن یونلری کور یحک نماز قبلانی اوق ایلر اوردی نماز بن بوزمدی بری دخی اوردی یته
بوزمدی بری دخی اور یحقی او چینی مرتبه ده یولداشن او یاردی و ایتدی هرگز نماز بی بوزمدم
اولور ایدی اما اهل اسلامه ضرر یتمه دیو خوف ایتمدن سنی او یاردیم دیدی امام بخاری
بو خصوص صحیحینده کتور مشدر انساندن بومرینه تحمل مقتضای وجدان حلاوت ایماندر
و حدیث صحیحده وارد اولمشد که * ذاق طعم الايمان من رضى بالله ربا وبالا سلام دینا و بمحمد
نبیا * بیور مشدر در حاصلی برکیمه که حق تعالی حضرتلرینک ربوبیتیه و دین اسلامه و نبوت
محمد علیه الصلاة والسلامه راضی اوله اول کشتی ایمانک لذت ذوق ایتدی دیمکدر مداز جده
ایدر تحقیقاً ایمانک طعمی وارد قلب آتی ذوق ایلر آغز طعام و شراب لذت ذوق ایتدیک کی
و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری حقیقت ایمانی ادراکدن و آنک قلبه حصولدن
گاه ذوقله تعبیر ایتدی و کاه وجدانه تعبیر یوردی و اولر مانده که اصحابی صوم
وصالدن نهی یوردی ایتدیلر یار رسول الله یاسن صوم وصال ایدرسک دیدیلر ایتدی * لست
که یتمکم انی اطعم واسق * دیو یوردی بو قول شریف ذوق حلاوت ایمانه کوره ایدی ظاهری اوزره
طعام و شراب حسنی به حل ایدنلر حجاب غفلتده قالمشدر دخی تحقیق مقصد عبادت کیمه
کر کدر ان شاء الله تعالی (عارف کبر تاح الدین ابن عطار رحمه الله علیه ایدر حدیث شریفده
دلالت واردر که نفوس ملذذات اطعمه ایلر تنم ایتدیک کی غفلت و هوادن سالم اولان قلوب
دخی ملذذات معایله تنم ایدرل و حق تعالی حضرتلرینک ربوبیتیه راضی اولان طعم ایمانی
ذوق ایدر دیدیک یوزر که کندوی حق تعالی تسلیم ایدوب حکمنه انقیاد اوزره اولیحق لذت عیش
و راحت تفویضی ادراک ایلر اکا رضا بالله حاصل اولیحق انکیچون رضا من الله دخی حاصل
اولور بومرینه به واصل اولد قنده حق تعالی حضرتلری اکا عطا قیلد یغی نعمتی ادراک ایتمک یچون
انک مذاقنده بر حلاوت خلق ایلر امراض نفسانیه دن عافیت میسر ایدوب سلیم الادراک ایلر
اول سلامته حلاوت ایمانی ذوق ایلر و معلوم اوله که مذکور اولان اوج رضا بری برین مستلزمدر
زیرا الله تعالی حضرتلرینک ربوبیتیه راضی اولان الله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینک نبوتنه راضی اولور و دین اسلامه راضی اولور و محمد علیه الصلاة والسلام
حضرتلرینک نبوتنه راضی اولان حق تعالی حضرتلرینک ربوبیتیه و رسول الله حضرتلرینک نبوتنه
راضی اولور یونلری برنسر بولمغی ممکن دکلدز (ویور مشدر که محبه الله ایکی قسمدر بریسی

فرزند بریسی مستحضر فرض اولان شول محبت در حق تعالی حضرت تبارک و تعالی اوامرینه امتثال و نواهیستند اجتناب و قدرته رضا و زره اولمغه باعث اوله یس هر کیمسه که بفرمل حرام اشلیه یا بر واجب ترک ایلیه بومعنایه اولان محبت الله ده تقصیری اولدی فغندند زیرا هوای نفسین تقدیم ایتمش اولور و مستحب اولان شول محبت در که نوافله مداومت و شبهاندن اجتناب اقتضا ایلیه بوقسمله متصف کیمسه قتی از اولور (صحیح بخاری ده ای هر بره رضی الله عنه نقلنده رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تبارک رب عزندن روایت ایتمشدر که * ما تقرب الی عبدی بمنزل

اراء ما فرضت علیه ولا یزید عسی یتقرب الی - بانوافل حتی احبه فاذا احببت كنت سمعه الذی

یسمعه و بصره الذی یبصر به و یده الذی یمسح بها و رجله الذی یمشی بها فی یسمع و یرى بصره

و یرى یمسح و یرى سألنی لا عطنیه و لن اعاذنی لا عیدنه و ما ترددت عن شیء انا فاعله ترددی عن قبض نفس عبدی المؤمن بكرة الموت و اکره ماله * بیور لمش حدیث شریفک حاصلی بودر که اداء فرائض حق تعالی حضرت تبارک و تعالی احب اعمال اوله بوقصدیر اوزره نوافل حق تعالی حضرت تبارک قولنه محبت ایتمه سین مفید اولوب فرائض مفید اولدی فغندنه استسکال ایدنلره جواب و یرمشدر که نوافلادن مراد فرائضله یله اولان نوافلدر که اول فرائضی تکمیل ایدمچندر فی الحقیقه ینسبب محبت فرائض اولمش اولور نهایت فرائض کالی نوافل ایله بولور ایتمش بومعناهی ابوامامه روایتنده وارد اولان حدیث قدسی مؤید اولور که * ابن آدم انک لن تدرک ما عندی الا باداء ما افترضته علیک * بیورمشدر یعنی ای آدم اوغلی تحقیقاً سن بنم فغند اولان فضل و کرامته و اصل اولماز سنک لاسنک اوزر یکمه فرض ایندکرمک اداسله اولور سنک دیمک اولور بوندن ظاهر در که وصوله سبب اداء فرائض ایتمش یا خود بویله جواب و یریه که نوافل اخلاص محض محبت بندر بونده تر کیمه عاقب خوفندن اشکلت تصور دکدر اما فرائض بونک خلافتدر (وفا کهسانی ایدر حدیث شریفک معناهی بر کیمسه فرائضی ادا ایلمسه و نوافلندن صوم و صلا و سایر اعماله مداومت ایلمسه محبت الله یشدیر دیمکدر * و کنت سمعه و بصره * بیوردیغی ندمکدر دینلور ایسه بر قاح و جهله تفسیر ایتمشدر بری بودر که علی سبیل التمثیل وارد اولدی معناهی بنم امری اختیار ده بن انک سمعی و بصری و یدی کی اولورم طاعتی سور و خدمتی اختیار ایلم اول جوارحی سودی کی دیمکدر دیدیلر بوجه دخی بودر که بالکله بکامشغولدر قولایغی اختیار الای راضی قیلان نند بی اشیدر و کورده ز الانم امر ایتمه یکمی کوردر دیمکدر دیدیلر بوجه ده بودر که بن اکا نصرته و معاوتنده سمعی و بصری و یدی کی اولورم دیمکدر دیدیلر بوقول فا کهسانی نکدر و دخی ایتمدی بونده بر دقبق معنی دخی بودر که سمع مسموع معناستدر زیرا صدر مفعول معناستدر کاور مثلاً * هذا ضرب الامر * دیرل مضر و به معناسن دیرل بونده دخی معنای کلام بن قولی سودیکم زمانده اول اشتر الای بنم ذکر می و نظر ایتمز الانم بحسب ملکوتیه و النی اوزانمزالا شول نسته به که بنم رضام انده اوله دیمکدر دیدی (و خبری ایتمدی قولارینه اعتماد اولان علما اتفاق ایتمیلر که بوجازدر و عبیده نصرت و تأیید و امانندن عبارتدر حتی کاه عبیدی شول آلات منزله سنه تنزیلی ایلمر که انلرکله استعانت اولنه انکیچون پروایتنده * فی یسمع و یرى بصره و یرى یمشی * وارد اولمشدر و اتحادیه طائفه سی حقیقی اوزره اولمغی زعم ایتمیلر تعالی الله عز و جل و اولون (و خطابى رحمة الله تعالی علیه ایدر اول عبارت ایله سر همت اجابت دعادن تعبیر ایلمدی زیرا انسانک جمیع مشاعیر اولماز الا اول جوارح مذکوره یله اولور دیدی و بعض طائفه بوکاحل ایتمشدر که عبدیقان که

عبادت ظاهره و باطنه به ملازمت ایتمسه و نفسی کدورتادن صافی اولسه اول همان معنای حقه اولور تعالی عن ذلك و نفسندن قاتی اولور حتی مشاهده قیلور که الله تعالی حضرت تبارک ذاکر لنفسه و محب لنفسه اولور و بواسباب و رسوم عدم صرف اولور دیمشدر در الحاصل و جوه مذکوره نک جمله سی اوزره حدیث شریفله اتحادیه نک تمسکه بحالری بوقدر (و وحدت مطلقه به قائل اولنلر دخی تمسک ایدینه مزل زیرایقیه حدیثنده و لن سألنی لفظی واقع اولمشدر عبد الواحد روایتنده * و لن سألنی عبدی * وارد اولمشدر بولفظلر الیه اثبیت اقتضا ایلمر دیمشدر (وابن القيم رحمة الله علیه ایدر بوحديث شریف الهی نک فهمی غلیظ الطبع و کثیف القلب اولانه حرامدر و بوندن مراد اسباب محبتی ایکی نسته به حصر در بریسی فرائضی ادا بری دخی نوافل ایله تقرب الی الله و محب اولان کیمسه نوافل اکا نارایده ایدنه حق تعالی حضرت تبارک محبونی اولور و تکرری تعالی حضرت تبارک محبتی و ذکرى آنک زمام قلبه مالک و ملکت روحنه مستولی اولور شک بوقدر که بواصل محب اولان کیمسه اششده محبویه یله اشیدر کورسه محبویه یله کورر بورسه محبویه یله بورر محبونی قلبندن کتمز اتیس و مونس و مصاحبی اولور بی یسمع و یرى بیصره و غیر یلمرنده اولان بال مصاحبت معناستدر و بومصاحبت بومصاحبتدر که نظیری بوقدر تا کیم قیاس اولنه مجرد اخبار ایله ادراک اولنم حال ایدغیمان آکله من مسئله حالیه در علیه محضه دکدر دیمشدر اندن ایدنی قول جانبندن حق تعالی حضرت تبارک موافقت اولمچق آنک جانبندن دخی قوله جمیع مراد و مقصودنده موافقت اولور * و لن سألنی لا عطنیه و لن اعاذنی لا عیدنه * بیوردیغی بومعناهی حتی ایکی جانبندن قوت موافقت ربک ترددن اقتضا ایلمر تعالی شانه ز بر اعبد موتی کیمه کورر و حق تعالی حضرت تبارک دخی آنک کریمه کوردر بکن کریمه کورر بوجهندن اقتضا ایلمر که امانه قلبیه و لکن خیر امانه سنده در زیر تکرری تعالی حضرت تبارک امانه سی احببایموندن و مرض و یرمه سی صحت و یرمکچوندن و فقهیر ایتمه سی غنی ایتمکچوندن و منعی اعطایمچوندن و حضرت آدم علیه السلام صلبنده چنده ایکن اخراجی احسن احوال اوزره چنده ایلمک ایچوندن حقیقه سنده حبیب اولدر ماسواسی دکدر دیو بیوردی (خطابی رحمة الله علیه ایدر حق تعالی حضرت تبارک حقه تردد ایدوب صکره دن برآی پیدا اولمق معناهی محالدر ایدنی حدیث شریفده مذکور اولان ترددک ایکی تأویلی وارد بری بودر که حق تعالی بر قولنه عمرنده بر مرض و یاربلا مساط ایدوب اولمک مرتبه سنه ایلمسه قول دعا ایدوب حق تعالی حضرت تبارک ینه بلاسن دفع ایلمسه شفا و برسه تکرری تعالی حضرت تبارک بوقعلی بر خصوصده تردد ایدوب صکره دن برآی ظاهر اولان کیمسه نک فعلنه مشابه اولور جانبو که حق جل و علا حضرت تبارک تردد ایلمدن مزه در تقدیرنه موافق هر نفسک اجلی کلدیکه فناسی مقرر در کندی ذات پا کنندن غیر نک بقاسی بوقدر بر تأویل دخی بودر که معناهی * ما ترددت رسلی فی شیء انا فاعله کردی ایاهم فی نفس المؤمن * دیمک اوله یعنی ملکریمی روح مؤمنی قبض ایتمده ردایندیکم کی بر نسته ده رد ایتمد دیمک اوله نسته کیم قصه موسی علیه السلام ده روایت اولمشدر که عزرائیل علیه السلام قبض روحیچون بر قاج کره واردی هر بار که موسی علیه السلام موته رضا و یرمزدی حق تعالی حضرت تبارک ملک الموت ینه موسی فغندن رد ایدوب دوندردی بر کره موسی آنک کوزینه طبانجه دخی اورمشدر و بوندن مراد موسی علیه السلام رضاسی اولمچجه قبض ایتمک ایدنی و بالجمله ایکی وجه اوزره دخی حقیقت معنی حق تعالی حضرت تبارک قولنه لطف و مرحمت و شفقت ایتمیکدر دیو بیورمشدر (کلا بادی دخی حدیث شریفده مذکور اولان تردد لفظندن مراد تردد در دیوب اکا کوره

بویله متصدی اولمدر حاصل کلام * لاحیاء للقلب الایحیة الله وحیة رسوله ولاعبش
 الا عبش الخبث * دیمشدر و محبت رسول الله ک بر قاج علامتی واردر اعظم علامتی
 سنت سنیه رینه اقتدا وطریق عالیرینه سلوک و اتباع و شرع شریفنده تعیین ایتدیکی
 حدودی تجاوز ایستوب آداب شریعت رعایت ایتکدر قال الله تعالی (قل ان کتم تحبون الله
 فاتبونی بحبکم الله) حق جل و علا حضرت تری بویله کریمده رسولنه بویله دیمکی امر
 ایتکدر که ای آدم اوغلنری اگر حق تعالی حضرت تری بنی سورسکر بکا اتباع ایدک که باری
 تعالی حضرت تری سزی سوه دیو بیوره حاصلی رسولنه متابعتی کندینه محبت ایتکدرینه علامت
 قیلدی و رسولنه حسن متابعتینک جزاسنی کندی انلره محبت ایتکی قیلدی کانه تکرری تعالی
 شویله بیوردیکه بنی سودیککر اندن بللوردر که رسولنه متابعت ایدسز و اکا متابعت ایدرسکر
 بندسز محبت ایدرم بوندنخی مقصود بکا محبت دعواسنک مقتضاسی رسولنه اتباعدر آنسز
 بکا محبت و لازو بکا محبتک شرطیله متحقق اولیجی بندنخی سز محبت ایدرم دیمکدر و بالجله
 محبة الله شاهد متابعت نبی علیه الصلاة والسلام حضرت تری بدر شویله که اکا متابعت
 بویله کریمده رسولنه بویله دیمکی امر و راقی رجحه علیه بوردی که * تعالی لاله و است نظهر حه * هذا
 لغیری فی القیاس بدیع * لو کان حبک صادقا لاطعته * ان انحب ان تحب مطیع * حاصلی بودر که
 حق تعالی حضرت تری نه اظهار محبت ایدر ایکن نه عصیان ایلرسن سنک یووضعک قیاسه او یز
 بر عجب نسنه در اگر سنک محبتک کر چک اولایدی اکا اطاعت ایدر دلز بر احب اولان کیمسه سودیکنه
 مطیع اولور دیمکدر و محبة الله منشائی قول حق تعالی حضرت تری نک کندینه ایتدیکی عظامری
 و اول نعم ظاهره و باطنه دن کدی اوزرنده اولان احسانلری ملاحظه و مطالعه و فائزدر حق جل و علا
 حضرت تری نک عبداوزره اعظم نعمندن بری بودر که کذبیک محبتنه و معرفتنه و رسولنک متابعتنه
 اهل ایلیمه (محاسبی قدس سره بیورمشدر که قولک محبة الله علامتی انک رضاسته اتباعی و سنت
 رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری نه تمسک ایتسیدر) عبد حلاوت ایمانی فتنکه ذوق
 ایلیمه و طعمن ادراک ایدمک نمره سی لساننده و جوار حذره ظهور ایلر ذکر الله لسانته طلی کاور
 و طاعت الله جوار حذره خوش کاور بو تقدیر جده شول غایت اسی کونده صومر یوره بی نامشدره سفوق
 صونجه حیات بخش ایدر ایسه و جوحاننده سوبه اشتیاق و محبتی نیجه ایسه باندن ایمان و محبت
 ایمان شویله اولور طاعتک تعجب و مشقتی قان بلکه خدای روح اولور قلبی انکه صفیا و سرور
 و درونی انکه نور حضور بولور طاعت و عبادتده لذات جسمانیه دن اعظم لذات روحانیه
 ادراک ایلر دیمشدر (امام زمخدری نقلده انس بن مالکدن مرفوعا روایت اولمشدر که فیخر عالم
 صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری * من احبی سننی فقد احبی ومن احبی کان معی فی الجنة *
 بیورمشدر یعنی بر کیمسه که بنم سننی احبا ایلیمه ثقه بقا اول بنی سور و بر کیمسه که بنی سوه بمله جنده
 ساه اولور دیمشدر (و این حدیث قدس سره بیورمشدر که بر کیمسه که آداب سننی نسنه لاز
 قبله حق تعالی حضرت تری انک قلبی نور معرفته منور ایلر و اوامر و نواهی و اخلاقده متابعت
 حبیب الالهدن اشرف مقام یوفدر دیمشدر) ابو احق دیکه جنید بغدادینک افراندندر
 اولدخی * علامت محبت الله اثار طاعتنه و متابعت نبیه دیمشدر (و بعضی علما رجهم الله تعالی
 بیورمشدر که نور ایمان کیمسه نک اوزرنده ظهور ایتلا فخر کائنات علیه اکل الحیات افندیم
 حضرت تری نک منته اتباع ایدوب بدعتدن ابراق اولقی ایلر ظهور ایلر اما شول کیمسه که علمی
 مشکات رساندن اخذ ایستوب بکا علم لدنی و برلشدر دیه انک علم لدنی شیطانی و نفسانیدر
 لدنی روحانی اولدر که موافق شرع محمدی اوله و الحاصل علم لدنی ابکی نوعدر برایی لدنی روحانی

برایی لدنی شیطانیدر فرقلری وحی الهی کلکده در فخر کائنات حضرت تری نصکره وحی خود
 منقطع اولمشدر (اگر سوال اولنوب علم لدنی وحی دن مستغنی اولد یفته قصه خضر و موسی
 علیهما السلام دلالت ایتیری موسی علیه السلام کندینه وحی کلور بر اولور پیغمبر ایکن بعض
 اسرارک علمنده حضرت خضره محتاج ایدی و خضر علم لدنی سبیلله اندن مستغنی ایدی و جهی
 ندر دینلور ایسه جواب بودر که موسی علیه السلام خضره مبعوث دکل ایدی و خضر علیه السلام
 حضرت موسیه متابعتله مأمور دکل ایدی اگر مأمور اولایدی مهاجرت ایدوب حضرت موسیه
 نکات اوزرنه واجب اولور ایدی انکی چون ایدیکه ملاقات ایتدکری زمانده انت موسی بنی اسرائیل
 دیو خطاب ایتدی یعنی سن بنی اسرائیل مبعوث اولان موسی مبعوث ایدی اولدخی نعم دیدی
 تنکیم حدیث شریفده بیانی سبقت ایتسدر اما پیغمبر عز صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری
 کافه انس و جنه مبعوثدر هر عصرده کلان طائفه نک اکا متابعتی واجبدر کر انیا و رسول کریم
 صلوات الله علیهم اجمعیندن برایی آنک عصرنده موجود اولسه آنک شریعتنه اتباعی واجب
 اولور ایدی تنکیم تفصیلی ذکر اولمشدر پس هر کیمسه که فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم
 حضرت تری ایله موسی و خضر علیهما السلام مناسبتن دعوا ایلیمه یا خود بویله اولمغنی تجویز
 اید کافر اولور کفرنده اشتباه یوقدر اولیاء الالهدن دکل بلکه اولیاء شیطاندن اولور
 علم لدنی روحانی دیدکری حق سبحانه و تعالی حضرت تری نه طاعت و عبودیت و فخر کائنات
 حضرت تری نه متابعت نمره سیدر و فهم کتاب و سنت آنکه مبعوث اولور تنکیم حضرت علی کرم الله
 وجهه یه سوال ایدوب ایتدیله هیچ فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری سز بر نسنه
 مخصوص قلمشیدر یعنی بر حالت و اریدر که سائر ناس اندن فی نصب اوله همان سز و برلش
 اوله دیدیلر ایدی * لا الا فهما یؤیه الله عبدا فی کابه * بوندن فهم اولنور که جمیع مؤمنین احکام
 شرعیهده برابر اولان نهایت مرتبه حق جل و علا حضرت تری بعضی زیاده فهم و ادراک ایلیمه
 تشریف ایلیمه کتاب الالهدن مراد فهمنه موفق اولر تنکیم هر عصرده ناسک طبقاتی تفاوت
 اوزره اولور بعضیلر کتب تفاسیر و احادیث مطالعه و استخراج ایدر بر بعضیلر دخی انلردن اشیدوب
 استفاده ایدر حق سبحانه و تعالی حضرت تری هر ریشه بر مقام مبعوث ایتسدر نه چله مننه حکم شرع
 برابر و دخی رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت تری نه محبتک بر علامتی بودر که انک شرعنه
 رضاسی بر مرتبهده اوله که نه قضا ایدر ایسه درون دلدن حسن قبول و اذعان ایلیمه تنکیم حق تعالی
 حضرت تری قرآن عظیمده بیورر که (فلا وربک لا یؤمنون حتی یحکموک فیما بینهم ثم لا یجدوا
 فی انفسهم حرجا مما قضیت و یسلو تسلیما) شول کیمسه نک که سینه سنده فخر عالم حضرت تری نک
 قضا سندن حرج و اضطراب و مضایقه اوله یعنی قضاسی کندی مرادینه موافق اولد یعنی تقدیرجه
 خاطر ایچنه باری تعالی حضرت تری اندن ایمانی سلب ایتسدر اول اصل کیمسه مؤمن اولر
 دیو بیورمشدر (شیخ العارفین تاج الدین ابن عطاء الله الشاذلی قدس الله سره ایدر بویله دلیل
 واردر که ایمان حقیقی حاصل اولر الا شول کیمسه یه اولور که حق تبارک و تعالی حضرت تری
 و رسولنی کندی اوزره حاکم قبله قول و فعلا و اخذ او ترکا و جبا و بفضا انلر حکیمه اطاعت ایلیمه
 کندی هوای نفسجه برایش اینیمه و بالجله حقیقت ایمان ابکی نسنه ایلیمه حاصل اولور بری امرینه
 امثال بری قهرینه بیون و یرمک بویله ایتیانلردن ایمانی سلب ایتدی و عین ایلیمه تأکید ایدوب
 و ربک دیو بیوردی و فخر کائنات حضرت تری نه رعایه و عنایه و تخصیصا اکا خاصه اولان
 دیو یتیمه قسم ایتدی زرافلا و الیدمدی بلکه فلا وربک دیدی یعنی اوله ایتیانلر یا محمد سنک ربک
 حقیقچون مؤمن اولر دیدی پس بویله بر تأکید بالقسم واردر و بر تأکید بالقسم واردر

حق جل و علا حضرت تری بومرتبه به ترض ایتدیک نفوس نصرت و غلبه به مائل اولدقلرینه عالم اولدقتدندر زیر احق کر که کندی الله اولسون کر که خصمی الله اولسون البته نفس کندی غالب اولق اسزایمدی مؤمن اولدر که هوای نفسی قویه دخی مقتضای رضای ربانی نه ایهه اتی کوره نفسه غالب اوله مقلوب اولیه و آیت کریمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه اظهار عنایت وارد کر که انک حکمی حکم الله و قضای قضاء الله فلتمشدر تکیم (ان الذین یابغونک انما یمیون الله) آیت کریمه سنده فخر عالم حضرت تریله مباحه حق تعالی حضرت تریله مباحه فیلمشدر زیر هر امر که ایلر ایدی باری تعالی حضرت ترینک امری ایدی و هر نهی که فیلمشدر حق تعالی حضرت ترینک نهی ایدی کندبسی ینا و بین الله واسطه ایدی لاجرم اکاتباع حق تعالی حضرت ترینه اتباع اولدی (سهل بن عبدالله ایدر بر کیمسه که جمیع احوالنده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت ترینی کندبسی ولی بطوب نفسی کندی الله صانه اول کیمسه انک خلوت سنتن ذوق ایتمشدر زیر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * لایؤمن احدکم حتی اکون احب الیه من نفسه * پیورمشدر فخر کائنات افندیمز حضرت تری کشی به نفسندن سوکلو اولما بجه ایمان دعواسن ایتمک جائز دکلدر (وینه جله علامات محبتدن بعضی بودر که قول ایله و فعل ایله انک دینه نصرت ایدر و اخلاقی ایله تخلق ایدر و جود و کرمه و حلم و تواضع و صبره و سار اخلافده ا کا اویکنشدر بر علامتی دخی بودر که مصیبتله صبر ایدر و انک محبتله منسلی اولدر زیر احب اولان کیمسه لنت محبتله شدت مصیبتی اونودر اول محبتدن خالی اولان افسرده دلار کیمی نه کر که الم چکمز صفای محبتله دفع ایلر بری دخی بودر که پیغمبریمز علیه الصلاة والسلام حضرت ترینی جوق ذکر ایلله زیر اکشی سودیکی نسنه بی جوق یاد ایدی اولور * الحجة دوام الذکر * دیمشدر بعضی دخی * ذکر المحبوب علی عدد الانفاس * دیمشدر و بعضیله * للمحب ثلث علامات ان یکون کلامه ذکر المحبوب و صمته فکرافیه و عمله طاعة له * دیمشدر یعنی محبتک اوج علامتی اولور بری بودر که سوزی سودیکنتک ذکر اوله سوبلدیکه آتی یاد ایلله بری دخی بو که خاموش اولد بجه اتی فکرافیه بری دخی ایشی کوچی اکاطاعت ایتمک اوله (حارث نحاسی قدس الله سره ایدر محبتک بر علامتی بودر که دوام اوزره محبو بن ذکر ایلله ذکرندن متقطع اولیه و اوصافیه و بویله (حکما دخی اتفاق ایتمشدر که * من احب شیشا اکثر ذکره * یعنی بر کیمسه بر نسنه بی سوسه انک ذکرین جوق ایلر روایت اولنور که بر که رابعه عدوی به مجلسنده عباد و زهاددن یرقاج کیمسه جمع اولوب دنیای مغمته بشلدیلر رابعه سکوت ایدوب ذکر ایدی فارغ اولدقلرند نصکره * من احب شیشا اکثر ذکره * دیدی ذکر محبوب قلوب احبیه غالب اولور هرگز اکا بدل نسنه بولر که آنکاه اکانه شویله که ذکرین ایتله عیشی فامد اولور سار لذات و شهواتی بالکلیه ترک ایدوب حالم رینه مشغول اولور که اولور شوق و حالت غلبه ایلر ناله و زاری پیدا ایدر و کندبجه لونری متغیر اولور بدن رینه ضعف کلور که اولور که نعره اولور و کاه اولور که و چند یاده اولور عی هلاک ایلر (بری دخی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینک ذکر قنده تعظیم و توقیر و اظهار خضوع و خشوع و انکسار ایتمکدر تکیم صحابه کرامدن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینک نصکره فلانلر فخر کائنات حضرت ترینی یاد ایتدیکه خشوع و سکنیت اظهار ایدوب اغلر ایدی نابین و سلف صاحبند دخی بو طریقی اوزره کتمشدر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بعضی علامتدنه ولدر که انک ذکر قنده خشوع و خضوع هر مؤمنه واجبدر دیمشدر و ابوب السخنیانی رحمه الله علیه فخر عالم حضرت ترینی ذکر ایتدیک زمانده شولقدر اغلر دیکه خلق ترجع ایدر ایدی و محمد بن

جعفر رحمه الله علیه اکرام ایدنه و تسمی ایتک اوزره ایدی اما قنده فخر کائنات حضرت تری ذکر اولد بقی زمانده بکری صاراروب کیر ایدی و عبدالله بن ایز بیر یاشده ذکر اولنسه کوزلری باشی دو کتجه اغلر ایدی (زهري لطیف و خوش طبع خلقله اختلاط و امتزاج اوزره برکشی ایدی اما یاشده فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ذکر اولنسه کندبسیه بر حالت کلور ایدیکه کویانه سن آتی ییلور سین نه اول سن ییلور (وصف وان بن سلیمکه منعبدین و متعبدیندن ایدی یاشده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری مذکور اولد قنده شولقدر اغلر ایدیکه اهل مجلس قالمش کیدر ایدی اولدها دکن ایدی (وقته رضی الله عنه بر خذیت اشتدیک زمانده فریاد ایلله اغلر ایدی کندبسی بیکه مزایدی قاضی عیاض بودر که اولنلرله عازت ایتمشدر (بری دخی فخر عالم حضرت ترینک افسانه کبریت اشتد قدر زیر هر محبت لقاء محبوبه متناق اولور به ضیلر (الحبة الشوقی الی المحبوب) دیمشدر عبده بنت خالد بن معدان پیورمشدر که بایام خالد هر یار که فراسی اوزرینه کلسه پیغمبریمز علیه الصلاة والسلام حضرت ترینی و صحابه دن مهاجرین و انصاری شوقندن ذکر ایدوب یارب یتیم روحی قبض ایتمکده تعجیل ایلله دیر ایدی تا نوم غلبه اید بجه بویله سوبلر ایدی دیمشدر (بلال حبشی رضی الله عنه وفات ایدر اولد بقی زمانده خانوقی خزنندن فریاد ایدر ایدی اول شاد اولوب * غدا نلقی الاحبه محمد و صحبه * دیو سوبلر ایدی یعنی یارب احبیه ملاقات ایدر رسول الله حضرت ترینه و اصحابیه بولشورز دیر ایدی (روایت ایدر که نفسه اسراف ایدی بر کنه کار خاتون و ایدی وفات ایدر کد نصکره و قعه ده کوردیلر حق تعالی جل ذکره حضرت تری سکانیلدی دیندار مغفرت ایلدی دیدی نه سبیله مغفرت ایتدی دیدیلر ایتدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینه محبت و اتی کوزمکه اشتیاق سبیله مغفرت ایلدی بزدا اشتدیمکه بزم حبیبی کورمک آرزو ایدنه نه عتاب ایتمکدن یزاستحیایده ز بلکه آتی سودیکی ایلله جمع ایلر دیو سوبلر ایدی (علامات محبتدن بری دخی انک کتوردیکی قرآن عظیمی سومکدر برکشی ده محبة الله و ارمیدر یوقیدر بتلک دیلسلر قرآنه محبتنه نظر ایدر عثمان بن عفان رضی الله عنه پیورمشدر که اگر بزم فلیمز پاک اولایدی هرگز قرآن او قومقدن طوبیمایدی محب اولان کیمسه محبوتک کلامدن بیخه طوبی که غایت مطلوبی اولدر و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ابن مسعود حضرت ترینه یا عبدالله قرآن او قوم دکلیم دیدی ابن مسعود رضی الله عنهما ایتدی قرآن خود سکانزل اولدی آتی یعنی او قوم سکا دیدی یعنی سن جله دن قرآنه اعلمسن نه احتیاج بزدن اشدنه سن دیمک استدی رسول الله حضرت تری ایتدی بن غیریدن اشتکی حظ ایدر رم آندن ابن مسعود بشلدی سوره نساءک اولندن (فکیف اذا جئنا من کل امه بشهد و جئناک علی هؤلاء شهدا) پیور دیتنه کل بجه او قودی بویله کل بجه بیز یا عبدالله دیدی ابن مسعود باشن قالدربوب نظر ایتدی کوردی فخر کائنات حضرت ترینک مبارک کوزلندن طور ما یوب یاش آقر (امام بخاری رحمه الله علیه بویله روایت ایتمشدر و بر کیمسه که قرآن عظیمی جان قولاغیه دکلیمه لابد تا ثیر ایدوب کوزندن باش کلور تکیم باری تعالی حضرت تری (واذا سمعوا ما نزل الی الرسول یری اعیتهم تفيض من الدمع مما عرفوا من الحق) پیورمشدر و بو آیت کریمه علماء نصاری حقه نازل اولمشدر قاضی رحمه الله علیه بونده دلیل وارد کر که تواضع و علم و عمله اقبال و دهواتدن اعراض کافره اولد بقی تقدیر ججه دخی بمد و حذر دیمشدر (روایت اولنور که عبدالله بن عمر رضی الله عنهما کاه اولور تلاوت قرآن ایدر کن بعض آیت کریمیه راست کلور دیکه کندبسی بیکه مزایدی اغلقدن بایلوب دوشر ایدی برایکی کون اولندن حصار ایدی مریض صابون کلورلر سباده ایدر ایدی و صحابه کرام بریره جمع اولوب ارا لنده

یوموسی بیل اولسه ایدی یا یاموسی بزه و بزمی آکدر دیرل ایدی اولدخی بشلیوب قرآن عظیم
 او قور ایدی اصحاب دکلر ایدی رضوان الله علیهم اجمعین بر علامت دخی اول حضرتك سینه
 محبت ایدوب حدیث شریفین استماعدن حظ و صفا بولقد ز پر کشی سودیکی کیمسه نیک
 کلامن اشتمکدن سرور و رخصت ایدر حدیث شریف دکلک فخر کاشات حضرت تریله
 نوع مصاحبه در قرآن عظیم استماعی دخی بولمدر تکی تعالی حضرت تریله نوع مصاحبت
 و معامله در اهل جنتك رؤیت و استماع خطاب الله الیه اولان حظ و صفای سارینه بکریم
 و اهل جهنم دخی رؤیتدن و استماع خطابدن محبوب قالدقیرینه الم چکدکری عذاب
 جسمانیلرندن زیاده اولسه کرکدر و کلام شریفین استماعدن حظ اولدینی کی کندی نام
 شریفین ذکرندن دخی حظ اولتی کرکدر که اولور که بعض اهل شوق و حالت انک نام
 شریفك اشتمکدن مست اولور و بومستلک سبی پرلذتدر که عقله غالب اولور و اول لذت
 سبی حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت تریلک شان شریفین ادراک ایتکدر بعضی
 مستلکی تعریف ایدوب الکر سقوط التمالک فی الطرب دیمشدر تمالک عنان اختیار ایده
 اولوب کندی ضمیمه ایتکدر و بوراده طریندن مراد شدت فرحندن قلبه عارض اولان خفتدر
 حاصلی مستلک طرب اراده تمالک ساقط اولمدر دیدیلر و بوشوق و حالت مستلکرینک اقوای
 اسبابندن بری خوش الحان و خوب نفس خواننده ل صوتیله رسول الله صلی الله علیه وسلم
 حضرت تریلک نعت شریفین دکلکدر بومعانی محرکات قلبك اقواسندن طوتمشدر آینه قلبه
 بونکه کلی جلا حاصل اولور نفسی اول جانبیه متوجه ایلر ز پر استماع اصوات حسنه حد ذاتده
 نفسه برلنت عظیمه ایجاد ایلر که آتده عقل مضطرب اولور و اول مایندد ذکر حبیب کوش جانیه
 واصل اولیق البت اول جانبیه محرک اولوب از یاد شوق و محبتی موجب اولتی مقرر در و اول حرکت
 و شوق جلّه سندن روحه بر کیفیت عارض اولور که نه شراب کیفیتنه بکریمه غیره (امام احمد و غیریلر
 روایتده وارد اولمدر که بوم آخرتده حق تعالی حضرت تریلر داورد علیه السلامه امر ایدوب
 یاد اود بی تمجید ایل اول خوب صدا ایلر که دیناده تمجید ایلر دکل حضرت داود ایدیه یارب نیجه ایلیم
 اول صدای سن بدن کیدرک حق تعالی حضرت تریلر یاد اود صدای بن سکا و پردم یوره اندن داود
 علیه السلام ساق عرش فتنده طور و بتمجید اوقو به اهل جنت حضرت داودك صوتك اشتمکری
 کبی برحالت بر صفا کسب ایدر که نغم جتندن فارغ اولوب انک استماعنه مشغول اولر
 و انلر بوندن اعظم صفا ولنت حق سبحانه و تعالی حضرت تریلک خطا بن اشتمکدرنده
 حاصل اولور و چنکه بوحالنه رؤیه الله مضاف اولوب مشاهده جمال حق ایدر بوبرامردر که
 بونی تمییز نه عباره وفا ایلر و نه اشارت احاطه قبلور الله اعلم (و معلوم اوله که ذکر اولنان علامات
 محبتله متصف اولان کیمسه کامل المحبه در و بهضنه مخالفت ایدن ناقص المحبه در علامات
 مذکورنه که بعضی فوت ایتکله معنی نقصان اوزده اولور و لکن بالکلیه اسم محب اطلاقندن خارج
 اولمدر ز پر اولماده که بعضی اهل اسلامدن شرب خمر واقع اولوب حد اوردلدی و بعضی اهل
 ابدیلر خواجه عالم صلی الله علیه وسلم حضرت تریلر * لایعنوه فانه محب الله و محب
 رسوله * یوردی حاصلی لغتندن نهی ایدوب اولکه حق تعالی حضرت تریلر و رسولنی سورا کا
 لغت ایتکد بویوردی معلوم اولدیکه ارتکاب معصیت محبتی بالکلیه از اله ایتراشمش اما شوبله که
 معصیتدن اجتناب ایدوب سنن کمال رعایت اوزده اولسه محبت کامله بولند یقنده اشتباه بوقدر
 و بوحديث شریفده مرتکب کیمره کافر اولور دیالیک مذهبین رد وارد دخی ارتکاب معصیتله
 ثبوت محبت مایندد منافات اولد یقنده دلالت وارد دیدیلر (علمار جهنم الله تعالی درجه محبتله

درجه خلندن قنقبسی اعلا دیو اختلاف ایتشدر در (قاضی عیاض نقل ایتدیکی اوزره بعضیلر
 محبت و خلعت ایکسی برنسته در البتد حبیب اولان خلیل اولور و خلیل اولان حبیب اولور دیدیلر
 بعضیلر درجه خلعتی اعلا طو توب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریلر * لوکنت
 متخذ خلیلا غیر ربی * یوردی و حق تعالی حضرت تریلرندن غیره کیمسه بی خلیل اتخا ایتدی
 اما فاطمه و حسن و حسین و اسامه رضی الله عنهم حضرت تریلرینه محبت اطلاق ایتدی دیدیلر
 و لکن قصه اسمراده امام بیهقی نقلی اوزره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریلر
 مناجات ایدوب یارب ابراهیمی خلیل اتخا ایتکد و موسا ایلر مکالمه قیلدک دیدیلر زمانده
 حق تبارک و تعالی حضرت تریلر یا محمد سکا اندن خیرل اعطا ایتدی دیوب * واتخذک حبیباً *
 دیدیکنه کلنجه یوردی درجه محبت ارفع ایدیکنه دلالت ایلر دیدیلر و مقام محبتك تفصیلنه
 قائل اولنر نیجه وجهله فرق بیان ایتیلر (قاضی عیاض شفا ده امام ابو بکر بن قورکدن نقل
 طریقه ایراد ایدوب ذکر ایتشدر جله دن بری بودر که خلیل بالواسطه و وصول بولور و حبیب
 بالذات واصل اولور تنکیم ابراهیم علیه السلام حقیقه (و کذلک زی ابراهیم ملکوت السموات
 و الارض) یوردی و پیغمبریمز علیه الصلاة والسلام حضرت تریلر حقیقه (فکان قاب قوسین
 اودان) یوردی (بری دخی بودر که خلیل علیه السلام (لا تخرق) دیدی یعنی یارب بی رسوای
 ایتد دیو دعا قیلدی و فخر کاشات حضرت تریلر حقیقه کندی (بوم لا یخرق الله النبی) یوردی
 (بری دخی بودر که خلیل علیه السلام محبت و بلا ایتد کندیسی * حبیبی الله * دیدی و سید
 کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریلر ایچون حق جل و علا حضرت تریلر (یا ایها النبی
 حبیبک الله) یوردی (بری دخی بودر که حضرت خلیلک مفرق حد طبعده ایدی) (والذی اطعم
 ان افقری خطیثی بوم الدین) دیدی یعنی طعم ایتدیکم بودر که بی قیامت کوتنده یار لغه به سن
 اما حیثیک مفرق حدیقینه در تنکیم (لیفعلک الله ما تقدم من ذنبک و ما تأخر) یورلمشدر دیدیلر
 و لکن بوجوه مذکورنه که بجهله سی محل نظر در فی الحقیقه بونده شبهه بوقدر که وصف خلعت
 و محبت ایکسی بیل حضرت ابراهیم نابتدر کذلک فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تریلرینه دخی نابتدره حضرت ابراهیمدن وصف محبت سلب اولنور و حضرت رسول الله
 وصف خلعت سلب اولنور خصوصاً ابوهریره حدیثده حق تبارک و تعالی حضرت تریلر فخر عالم
 حضرت تریلرینه * انی اتخذک خلیلاً * یوردی یعنی نابت اولمدر و بوکادخی اجماع قائم اولمدر که
 رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تریلر نیجه انبیا دن افضلدر بلکه مطلقاً خلق الله
 افضلدر حق بودر و خلعت محبتدن افضل و اعلا و اکلد (ابن القيم رجه الله علیه
 یورمشدر که بعضی اهل غلط محبت خلندن اکل اولتی ظن ایتدکری جهل لایقند ز پر محبت
 عامه در خلعت خاصه در خلعت نهایت محبتدر فخر کاشات حضرت تریلر خود * ان الله اتخذنی خلیلاً *
 دیو یورمشدر و کندیست الله تعالی حضرت تریلرندن غیره به خلعت لی ایتشدر مع هذا غایبه به
 و ابو بکره و عمره رضی الله تعالی عنهم محبتی اولدیفن خبر و برمشدر دیدی دخی حق تبارک و تعالی
 حضرت تریلر قرآن عظیمده ان الله یحب التواضیع و یحب المتطهرین و یحب الصابرين
 و یحب الحسین و یحب المتقین یوردی اما خلعتی سید بشر و شفیع روز محشر ایتدین حضرت تریلرینه
 ابراهیم علیه السلام مخصوص ایتدی دیدی (و شیخ بذالین ذکر کندی دخی ایتدی بعضیلر
 محبت خلندن افضلدر ز پر محمد حبیب الله و ابراهیم خلیل الله در دیر اما بوسوز ضعیفدر ز پر
 خلعت خاصه در معنای توحید محبتدر و محبت عامه در تکی تعالی حضرت تریلر (ان الله یحب
 التواضیع) یورمشدر حدیث صحیحده وارد اولمدر که * ان الله اتخذنی خلیلاً کا اتخذ ابراهیم خلیلاً

دیو یورمشدریدی والله اعلم واحکم (*) فصل ثانی (*) سید بشر و شفیع روز محشر
 افتدیم حضرت تارینه صلات و سلام ایلک حکمتک بیانده در قال الله تعالی (ان الله وملائکته یصلون
 علی النبی یا ایها الذین آمنوا صلوا علیه وسلموا تسلیما) معناسی حق تعالی حضرت تری و ملائکه سی
 اول حضرت صلات ایند کندن خبر و ربوب مؤمنه دخی اکا صلات و سلام ایلک دیو امر ایند کدر
 (ابو العالیه اول حضرت حق سبحانه و تعالی حضرت تری صلات ایتنه نک معناسی ملائکه سی اینچنده
 اکانت ایند کدر دیدی) (ابن حجر رجه الله علیه فتح الباریده بوقول جیع اقوالک اولی سیدر دیدی
 بو تقدیر اوزره حق تعالی حضرت تری اکا صلات ایتنه دن مراد ثنا و تعظیم ایندیک اولور و ملکر
 وغیری صلات ایتنه نک معناسی باری تعالی حضرت تری کانتا و تعظیم او انغنی طلب اولور
 فی الحقیقه مراد طلب زیاده اولور بو خسه اصل صلات اولماز (ابن عباس حضرت تریدن مرویدر که
 ملائکه دن صلات دعا بالبر که در دیو یورمش بودخی طلب زیاده دیمکدر) (ضحاک بن مزاحم رجه الله
 صلات الله رجندر دیمش اندن بروانده دخی مغفرت دیمک نقل اولمشدر و صلات ملائکه
 دعا در دیمش) و مررد رجه الله علیه الله تعالی دن صلات رجندر و ملائکه دن صلات استدعای صلاته
 باعث رقتدر دیمش اما بو کا اعتراض ایدوب ایندیلر صلاته رجه مغایر ایدیکنه (اولئک علیهم
 صلوات من ربهم و رجه) آیت کریمه سی دلالت ایلر زرا رحتی صلواته عطف ایتک مغایرت
 اقتضا ایندیلر کذلک صحابه کرام دخی (صلوا علیه وسلموا تسلیما) قول شریفنده مغایرت
 فهم ایدوب حتی کیفیت صلاتدن سؤال ایندیلر باوجود که ذکر رحت تعلیم سلامده صفت
 ایتش ایدی اگر رحت معناسه اولایدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
 سلامده معناسی بلس ایدیکر دیو یوریدی بویه دیمدی دیدیلر اما بویه دیانلر رسول الله
 صلی الله علیه وسلم حضرت تری دن صلاتک تفسیر بن نقل ایندیلر (و به ضلالت ایتدی حق تعالی
 حضرت تری نک مخلوقاته صلاتی ایکی قسمدر بریسی خاصه در اول ثنا و تعظیم معناسیدر که
 انبیاسنه مخصوص صدر بری دخی عامه در اول رحت معناسه در که) (وسعت رحتی کل شیء) حسبینه
 سائر نامه کورمدر (قاضی عیاض دخی ابو بکر القشیریدن بویه نقل ایدر که رسول الله
 حضرت تری نه صلات باری تعالی حضرت تری دن تشریف و زیاده نکریدر و کبر و قلانیه صلات
 رجندر دیمش جاصلی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری به سائر مؤمنین نایبینه
 فرق بونکله ظاهر اولور زرا حق تعالی حضرت تری بریده (ان الله وملائکته یصلون علی النبی)
 یوریدی بر محله دخی (هو الذی یصلی علیکم وملائکته) یوریدی معلومدر که خواجه کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه لایق اولان مرتبه غیره لایق اولاندن ارفقدر واجاع
 دخی بوکا متعقددر بو آیت کریمه ده محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نک
 شان شریفه تعظیم وارددر که خبری کیتلده یوقیدر دیدیلر (امام حلی رجه الله تعالی علیه
 شعب الایمانده ایدر فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه صلاتک معناسی تعظیمدر
 * اللهم صل علی محمد * دیمک اعظم محمد ایندیکدر مراد نیساده تعظیم ذکر فی اعلا و دینی غالب
 و شریفی اینا ایتک ایله و آخرته تعظیمدر منو بای کثیر و شفاعتی قبول و مقام محمود ایله فضیلتی
 ظاهر قطعه دیمشدر بو تقدیر رجه صلوات علیه دیمک ادعوار یکم بالصلوة علیه دیمک اولور مؤمنلر
 صلات ایلک انکی چون حق تعالی حضرت تری دن صلات ایتک اولور آل و اصحابی و ازواج و ذریاتی
 کندی عطف ایتک بو معنایه ضری ایندیلر زرا انلر اینچون تعظیم دیمک تمتع دکلدر زرا هر کشتیک
 لایق اولدینه کوره تعظیمی وارددر دیو یورمشدر (اما ابو العالیه دن مهلهما ذکر اولئسان
 معنی اظهردر زرا اول تقدیر اوزره افظ صلاتک حق تعالی حضرت تری نه و ملائکه و صلاته

مأمور اولان مؤمنلر نسبت استعمالی بر معنایه اولور و بو معنای مؤید اولور که انبیا دن غیری اینچون
 ترجمه جاز ایدیکنده خلاف یوقدر و انبیاعلیهم السلام دن غیره صلات جاز ایدیکنده اختلاف
 ایتلدر اگر * اللهم صل علی محمد * دیمک ارجح محمدا یا خود ترجم علی محمد معناسه اولایدی
 ایتلادن غیری چون دیمک دخی جاز اولایدی و برکت معناسه دخی اولسه یته بویه اولور ایددی
 و بودخی وارد اولور که اگر رحت و برکت معنال یته اولایدی تشهدده صلات ایتک واجبدر
 دیانلر قنده * السلام علیک ایها النبی و رجه الله و برکانه * دیمکله ساقط اولایدی زرا صلاتدن
 مراد بو معنال اولیجی بولفظلر کفایت ایلر ایددی لفظ صلاته احتیاج فالمر ایددی دیدیلر اما بو که
 جواب قایلدر زرا ذکر ی تعبد طریقله اولیجی کتورمه سی لازمدر کاد لالت ایدن شمله اکثفا
 جاز دکلدر اگر سؤال اولوب فخر کاشات علیه اکل التحیات افتدیم حضرت تری نه
 صلات ایتکه امر نه وقت وارد اولمشدر دینلور ایسه (جواب ابو ذر هروی دیدیک اولور هجرتک
 ایکنی یکنده واقع اولمشدر به ضلالت هراج کیجه سی یورلیدی دیدیلر و بعض روایته شعبان آبی
 رسول کبریا صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه صلات و برکت زمانیدر زرا) (ان الله وملائکته
 یصلون علی النبی) آیت کریمه سی اول آیده نزول ایتدی دیمشدر (امام حلی رجه الله علیه
 یورمشدر که حبیب اکرم و نبی محترم افتدیم حضرت تری نه صلات ایتنه دن مقصود حق تبارک
 و تعالی حضرت تری نک امر نه امتثال ایدوب اکا تقرب ایتکدر دخی رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تری نک اوزر عمرده اولان حق قضا ایتکدر دیمشدر (ابن عبد السلام
 دخی اکا نایع اولوب شجره المعارف آدلو کابنده ایتدی بر رسول الله حضرت تری نه صلات ایتدیکر
 بودکلدر که اکاشفاعت ایتک اوله زرا بر ایزم ملز دن انک مثلته شفاعت اولمز و لکن حق جل و علا
 حضرت تری زرا احسان ایدنه مکافات ایتکی زرا امر ایتشدر قادر اولیجی دعا ایله مکافات ایدرن
 باری تعالی حضرت تری بر فخر کاشات حضرت تری نه مکافاتن عجز مز یلیدی دخی بری
 صلاه ارشاد ایلیدی دیدی (ابن العربی قدس سره دخی یورمشدر که صلاتک فائده سی
 یته بر رجوع ایلر زرا فخر کاشات افتدیم حضرت تری نه صلات ایتک ضفای اعتقاد
 و خلوص نیت و اظهار محبت دلالت ایدر و اول بیننا و بین الله واسطه اولان رسول کریم
 احترامه دلالت ایلر دیمشدر و اکا صلات و سلام ایلک حکمیده علما اختلاف ایدوب بر قاج قول
 یورمشدر (ری بودر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه صلات ایتک واجبدر
 و لکن اکثفا مرتبه سنک اقلی بر کوره ایتکدر دیدیلر حاصلی بر کوره صلات ایدن اداء واجب
 ایتش اولور دیدیلر (ایکنی قول بودر که حق ایتک واجبدر دیدیلر و لکن عدله تقید ایتدیلر
 بوقول ائمه مالکیه دن قاضی ابو بکر بن بکر کدر قاضی عیاض نقل ایلشدر) (او چخی قول بودر که
 هر بار که ذکر اولنه صلات ایتک واجبدر دیدیلر و بوقول طحاوی نک و علماء حنفییدن بر جاعتک
 و خلینک و علماء شافعیه دن بر جاعتکدر و مالکیه دن ابن العربی هر بار ذکر اولنده صلات ایتک
 احوطدر دیدی زرا محشری دخی بویه دیمشدر زرا ترمذی نقلده ابو هریره دن مرویدر که * رجم انفا
 من ذکرته عنده فلم یصل علی * یورمشدر حدیث صحیحدر معناسی رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تری نک نام شریفن اشدوب صلات و برمان ذلیل اولسون دیو بد دعا ایتکدر
 (امام طبرانی نقلده جابردن مرویدر که * شی عید ذکرته عنده فلم یصل علی * یورمشدر یعنی
 شی اولدی شول کیسه که بن انک قنده مذکور اولدم دخی اول یکا صلات ایتدی دیمکدر و ابن حبان
 روایتده ابی هریره دن مرویدر که * من ذکرته عنده فلم یصل علی * غات قدخل النار فبعده الله *
 دیو یورمشدر بس رجمه و ابعاد و شقایله دعا ایتدیکری ترک اوزره و عبد اقتضا ایلر بوعلامات

و جوبند و معنی جهتندخی امر بالصلاات فانه سی انک احسانته مکافاندر احسانی خود دائم
و مستمدر ابدی اکلده صلااتک کرکدیدیلر دخی (لا یجملو ادعاء الرسول ینکم کدعاء بعضکم
بعضا) آیت کریمه سی ایله استدلال ایدوب اگر ذکر اولند قجه صلاوة اولمز ایسه آحاد ناسدن
کی قبلوردیدیلر اما شونلر که هر بار ذکر اولنسه واجب دکلدر دیمشدر مذکور جواب و یروب
ایتیلر بوسرک دیدیککز برقولدر که صحابه دن و تابعین دن برکشی سو یلدیکی معروف دکلدر
قول مختصر اکر محوی اوزره اولایدی مؤذن اذانه اسم شریفن ذکر ایتدیکی زمانده صلاوة
و یرمک لازم اولایدی و قرآن اوقیان کیمه اسم شریفلری مذکور اولان آیت کلدکلرنده صلاوة
و یرمک واجب اولایدی و اسلامه کله شهادتده ذکر ایتدیکی کی صلاوة و یرمک واجب اولایدی
بونلر حرج و مشقندر دین اسلامده حرج یوقدر دخی بویله اولایدی حق تعالی حضرت تلی
هر بار که ذکر اولند قده ثنا واجب اولغه احق ایدی بوکا خود کیمه ذاهب اولماشدر دیدیلر
علمای حنفیه دن امام قدوری و غیر یلر رحیم الله تعالی یورمشلر هر بار که ذکر اولند قجه واجبدر
دیمک بوسرک قائلدن مقدم اولان اجاعه مخالفدر ز بر صحابه کرامک برندن محفوظ دکلدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلی نه خطاب ایدوب یار رسول الله دیدکلرنده
صلی الله علیه و آله دیمش اوله را کر بویله اوله ایدی غیر عبادته فراغ حاصل اولن ایدی دیدیلر
و ذکر اولسان حدیث شریفلری انک طلبنده تا کید و مبالغه و ترکه معتاد اولانلر حنفیه و ارد اولغه
حل ایتیلر و بالجملة رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلی نلک مجلس واحده تکرر
ذکر ایله تکرر صلااتک وجوب نه حدیثلر مدلالیت یوقدر دیدیلر و الله اعلم (در دخی قول بودر که
مجلس واحده ذکر متکرر اولسه دخی همان بر کره صلاوة واجبدر دیدیلر بوقولی ز تحشیری
حکایه ایتشدر (بشخی قول هر دعاده واجبدر دیمشدر بونی دخی اول حکایه ایتشدر (التخی
بودر که صلاات مستحب ایتشدر دیمشدر (بدخی قول بودر که کله توحید کی عمرده بر کره صلاات
و یرمک واجبدر دیدیلر بوقولی علماء حنفیه دن ابو بکر الاز بیکدر (سکر بخی قول بودر که نماز ایتشدر
واجبدر تعیین محلی یوقدر دیدیلر بوقولی ابو جعفر الباقردن منقولدر (طقوز بخی قول بودر که
نشده واجبدر دیدیلر شععی و اسحق و ابن راهویه رحیم الله بواکذاهب اولمشدر (اونبخی
قول بودر که قعه اخیرده تشهدی تمام ایتد کد نصکره سلامدن مقدم اوقومق واجبدر دیدیلر
بوقولی امام شافعیلک و تابعینک و لکن واجبدر دیدیلر ایچون علمادن چوق کیمه شافعی به دخل
ایدوب وجوب نه دلالت ایدرنسه یوقدر دیمشدر علماء حنفیه قنده سندر و نمازده اوقیان صلاات
* اللهم صل علی محمد و علی آل محمد * الخ مشهوردر بعضیلر و ارحم محمد ادیمک مکر و هدر دیدیلر
اما صحیح بودر که کراهتی یوقدر امام زبلی بویله دیمشدر و شافعیه کندیلر و ارد اولان دخلک
جوابنده چوق اضطرابه دوشمشدر و بالجملة وجوبه قوی دلیل بولده عاجلدر در وصف صلاات
علی النبی صلی الله تعالی علیه وسلم نیمه در آتی بیان ایدم عبدالرحمن بن ابی بلادن مر ویدر که
ایتدی بر کون کعب بن عجره بکاملا قات ایدوب ایتدی سکا بر هدیه اهدا ایلر آگاه اول دیدی
ایتدی بر کون فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلی اوزریمه کلدی دخی ایتدک
یار رسول الله شکا سلام و یرمک نیمه ایتدکن یلورز اما صلاات و یرمک نیمه کر کدر دیدک ایتدی
* اللهم صل علی محمد و علی آل محمد * صلیت علی ابراهیم انک حید مجید اللهم بارک علی محمد و علی آل
محمد کبارکت علی آل ابراهیم انک حید مجید * بویله دیمشدر یورزدی ائمه حدیثدن (بخاری و مسلم
و ترمذی و ابوداود و نسائی رحیم الله تعالی بویله روایت ایتشدر در بحایت قونلر روایتدر
(وابن ابی حاتم بولفظله روایت ایدر که (ان الله و ملائکته یصلون علی النبی) آیتی ایتدیکی زمانده

یار رسول الله سکا صلااتی نیمه کتوره لم دیدیلر * اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کاصلیت
علی ابراهیم و علی آل ابراهیم انک حید مجید و بارک علی محمد و علی آل محمد کبارکت علی ابراهیم و علی
آل ابراهیم انک حید مجید * دیمشدر یورزدی ابن ابی بلادن مر ویدر که صلااتک آخرنده و علیما
معهم دیمشدر یعنی فخر کائنات و آله دعاد نصکره کشتی کندینه دخی دعا ایتدک اولور (وامام
اخبر روایتده ابو حیدر ساعدیدن مر وی اولان بودر که یار رسول الله نیمه صلاات و یرمک دیدیلر بویله
ایدیمشدر یورزدی * اللهم صل علی محمد و ازواجه و ذریته کاصلیت علی ابراهیم و بارک علی محمد
و ازواجه و ذریته کبارکت علی آل ابراهیم انک حید مجید * و ابو مسعود انصاری رضی الله عنده
مر ویدر که بر کون سعد بن عبادته ک مجلسنده اوتورردق فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تلی کلدی بشر بن سعد ایتدی یار رسول الله حق تبارک و تعالی حضرت تلی سکا صلاات
و یرمک بره امر ایتدی فخر عالم حضرت تلی هیچ سو یلدوب بر زمان سکوت ایلدی حتی قلبه کلدیکه
نولایدی بشر سو یلماش اولایدی دیدک اندن خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تلی شویله دیمشدر یورزدی * اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کاصلیت علی ابراهیم
و بارک علی محمد و علی آل محمد کبارکت علی ابراهیم و علی آل ابراهیم انک حید مجید *
(امام مالک و مسلم و غیر یلر بویله روایت ایتشدر در (اکر سؤال اولنوب کاصلیت علی ابراهیم
دیمکک وجهی ندر تشبیه خود مشبهه مشبه دن اقوی اولان یرده اولور و بونده امر بر عکسدر
ظاهر بودر که فخر کائنات حضرت تلی ابراهیمدن و آل ابراهیمدن افضل ایدیکنه شبهه یوقدر دیمشدر
ایسه علماء رحیم الله تعالی بوندن برفاح جواب و یرمشدر در اقوالندن بر جواب بودر که تشبیه
اصل صلااتده در یوقسه قدرنده دکلدر دیدیلر بوشبیه (انا و حبنا الیک کما و حبنا الی نوح)
قول شریفنده اولان تشبیه کیدر بونده مقصود اصلی و حی دروشو کادخی بکرز که بر کیمه سکا
احسن الی ولیدک کاحسن الی فلان دیدیکی زمانده فلانه احسان ایتدیکک کی اوغله که ده احسان
ایله دیمکدر یوخسه اکانتدر احسان ایتد که بواکده اولقدر ایله دیمک دکلدر حق تعالی حضرت تلی نلک
(واحسن کما احسن الله الیک) یورزدی دخی بوقیلدر دیدیلر امام قرطبی رحمه الله علیه
بوقولی مارجوا بلردن ترجیح ایتشدر بعضیلر بوقولی امام شافعی به نسبت ایتشدر (بر جوابندخی
مشبهه مشبه دن اقوی و اعلا اولن مقدمه سین اولان منع ایدوب اطرادن تسلیم ایتامکدر ز بر
گاه اولور تشبیه مثله و کاه ادنی سنه دخی واقع اولور یاری تعالی حضرت تلی (مثل نوره کشکوة)
یورمشدر انک نوری قنده مشکوة قنده و لکن مشبهه دن مقصود سامعه واضح و ظاهر یرنسه
اولدی ایسه تورنی مشکوة تشبیه حسن واقع اولدی و صلاات خصوصنده دخی حضرت ابراهیم
و آله تعظیم ظاهر و واضح نسه اولفین تشبیه حسن اولدی دیدیلر و بوقولی مؤید اولور که
آخرنده فی العالمین یورمشدر معناسی عالمدره ابراهیم و آل ابراهیمه صلااتی اظهار ایتدیکک
کی دیمک اولور انکیچون فی العالمین لفظی ابراهیم ذکر کرده واقع اولدی آل محمد ذکر کرده
واقع اولمادی دیدیلر بوقیل طبعینک تشبیه مذکور ناقصی کامله الحاق بایندن دکلدر
بلکه مشهوری غیر مشهوره الحاق قسمندر دیمکک معناسیدر امام نووی رحمه الله تعالی
علیه شافعی به متسوب اولان جوابله مجموعی مجموعه تشبیه ایتدک جوابلرین بکمشدر احسن اجوبه
انلرک بریدر دیمشدر (وابن القیم اکثر اجوبه بی تریف ایتد کد نصکره ایتدی مجموعی تشبیه جوابی
خوب جوابدر اندن احسنی بودر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلی آل
ابراهیمندن ابن عباسدن ثابت اولمشدر که (ان الله اصطفی آدم و نوحا و آل ابراهیم و آل عمران
علی العالمین) آیت کریمه سنک تفسیرنده فخر کائنات حضرت تلی آل ابراهیمندن دیمشدر

بوتقدیرجه کویارزه امر ابتدیکه محمد و خصوصاً آل محمد و اوقدر صلات ایدرز که مقداری
 کندینه و ابراهیم و عمو آل ابراهیم اولان صلات قدر اوله و لایق اولان مقداری کندی آله صرف
 اولنوب باقینک مجموعی کندینه قاله و بوجمموع کندیدن ماعدا آل ابراهیم حصه لندین زائد
 ایدیکی مقرر در بوتقدیر اوزره فائده تشبیه ظاهر اولوب القضا صلووات ایجره بوافظک افضلینی
 واضح اولور دیمشدر ملاحظه اولنه (و حلیبی رحمه الله علیه ایدر بوتشبهک سبی اولدر که
 ملائکه ابراهیم علیه السلام اوند (رحمه الله و برکاته علیکم اهل البیت نه حید مجید) دیمشدر
 بوندن معلومدر که محمد و آل محمد اهل بیت ابراهیم دندر کانه بویله صلات ایدن کیمسه یارب ملائکه نک
 دعارین اولز مانده موجود اولان آل ابراهیم حقه اجابت ابتدیک کی محمد و آل محمد حقه دخی
 اجابت ایله دیمش اولور انکی چون آیت کریمه نک خانه سبله ختم ایدوب آل حید مجید بیورمشدر
 دیدی اگر سوال اولنوب آل محمد دین مراد کیمدر دینلور ایه جواب بودر که جمهور عطا اختیار
 ایدوب شافعی نص ابتدیک اوزره صدقه حرام قبلاندر بوقولی مؤیددر که فخر کاشات
 حضرت نری حضرت حسن * انا آل محمد لانا الصدقة * بیورمشدر (و بعضی لکن مراد
 ازواجله ذر بیدر دیدیلر) بعضیلر دخی مراد جیع امت اجابتدر دیدیلر ابو الطیب الطبری
 بعض شافعیه دن بویله حکایه ایشدر (وامام نووی مسلم شرحه بوقولی ترجیح ایشدر قاضی
 حسین امت اجابت اقیاسیدر دیمشدر اطلاق ایدمک کلامی دخی بومعنایه مجملدر بوقولی مؤیددر که
 دیلی و غیریلر اندن روایت ابتدکری اوزره فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری نه
 سوال ایدوب آل محمد کیمدر دیدیلر * کل تقی من امة محمد * دیو بیوردی و دیلی نقلده بویله
 بیورد قد نصکره (ان اولاده الا المتقون) آئینی قرائت ایشدی دیدیلر ایا بونلرک استاندنه ضعف وارد
 و لکن صحیحینه بونلر شاهد وارددر که * ان آل فلان لبسوا باولیاءنا و ابی الله و صالح المؤمنین *
 بیورد قری روایت اولمشدر آل افظندن اتقاء مؤمنین مراد اولند دخی تقدیرجه اولیاء مقسانه
 اوله جفی ظاهر در پس صحیحینه واقع اولان حدیث مذکور دیلی روایتک صحته شاهد اولور
 ابن مسعود دن مرویدر که فخر عالم اقدم حضرت نری ایشدی * اذا شهد احدکم فی الصلاة فليقل اللهم
 صل علی محمد و علی آل محمد و ارحم محمد و آل محمد کما صلیت و بارکت و رجت علی ابراهیم و علی
 آل ابراهیم آل حید مجید * حاکم بویله روایت ایشدر بعضیلر بوحیده خواجه عالم حضرت نری چون
 ترجم جائز ایدیکنه استدلال ایشدر و ترجم معناسی اکا رحتله دعا ایشدر قصه اعرابی دخی
 بو استدلالی تقویه ایلر که * اللهم ارحنی و محمد و آل محمد و لا ترجم معنا احدا * بیوردی یعنی برکون
 راعرابی کلدی دخی فخر کاشات حضرت نری نک فتنده یارب بکا و محمد رحت ایله و زله
 برکیمسه دخی رحت ایله دیدی رسول اکرم و بی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری * لقد
 حجرت واسعا * دیو بیوردی یعنی حق سبحانه و تعالی حضرت نری نک رحت واسعه سین تضبیق
 ایشک حاصلی دعا ایدر ایشک جمله مؤمننه دعا ایله حق سبحانه و تعالی حضرت نری نک رحتی
 یشیمه می صاندک دیمکدر اما قاضی عیاض جمهور مالکیه دن جواز ترجم منعین روایت ایشدر
 و محمد بن ابی زید جائز کورمشدر دخی تفصیلی کله کرکدر ان شاه الله تعالی (عبدالله بن مسعود دن
 مرویدر کدر رسول الله حضرت نری نه صلات ابتدیکر زمانه صلاتنکری خوب ایدک ز رانه یلور سن
 جائز که صلاتنک فخر کاشات حضرت نری نه عرض اولنه دیدی احباب باعبدالله ایددی بزه تعلیم
 ایله دیدیلر بشلدی * اللهم اجعل صلواتک و برکاتک و رحتک علی سید المرسلین و امام المتقین
 و خاتم النبیین محمد و عبدک و رسولک امام الخیر و رسول رحتهم ائمه و قساما محمود ائمه
 فی الاولون و الآخرین اللهم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم آل حید مجید

و بارک علی محمد و علی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم و آل ابراهیم آل حید مجید * دیدی حدیث موقوفدر
 ابن ماجه روایت ایشدر و زینفع بن ثابت الانصاری رسول الله حضرت نری ندن روایت ایشدر که
 * من صلی علی محمد و قال اللهم ازله المقعد المقرب عندک يوم القيمة و حبت له شفاعتی * بیورمشدر
 یعنی اللهم ازله المقعد المقرب عندک يوم القيمة دیو صلات ایلله شفاعتم اکا واجب اولور دیمشدر
 (طاوس دن مرویدر که اشندم ابن عباس رضی الله عنهما بویله صلات ایدر ایددی دیمشدر
 * اللهم تقبل شفاعته محمد الکبری و ارفع درجته العلیا و اعطه سؤلہ فی الآخرة و الاولی کما آتیت
 ابراهیم و موسی * و اسمعیل القاضی روایت ایشدر و ابن کثیر اسنادی خوبیدر قویدر صحیحدر
 دیمشدر (و صلووات مشروع اولان موضوعلر بونلردر که ذکر اولنور) جمله دن بری تشهد اخیردر
 و بونده حقیقه فتنده سنت و شافعیه فتنده و اجیدر تنکیم اشارت اولمش ایدی (بری دخی جمعه
 خطبه سیدر سائر خطبهلر دخی بویله در) بری دخی اجابت مؤذند نصکره در زیر امام احمد
 روایتدر عبدالله بن عمرو بن العاصیدن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نری بیوردیکه مؤذنی قیامتک ایشده سن اولنه در ایه سیرده اویله دیمشدر اند نصکره
 یکا صلات ایلله سن زیر برکیمسه که بکا بر صلات ایلله حق تعالی حضرت نری اکا اون صلات ایلر
 اند نصکره بنم ایچون حق تعالی حضرت نری دن وسیله ی طلب ایدک وسیله چنده دیمشدر
 تکرری تعالی حضرت نری نک قوللردن کیمسه به لایق اولنور الازقوله لایق اولور بن رجاء ایدرمکه
 اول قول بن اولم و برکیمسه که باری تعالی حضرت نری دن بنم ایچون وسیله ی طلب ایلله بنم شفاعتم
 اکا واجب اولور دیو بیورمشدر اول مقام فخر کاشات علیه افضل التحیات حضرت نری نه مبر
 اولق مقرر ایدر که بویله اوله دیو بیوردی ادب و تعلیم لایق ایدی تا که حق سبحانه
 و تعالی حضرت نری نک خوفن ذکر ایدوب امرلر اکا تقویض ایدر طالب اولان کیمدر
 بین الخوف و الرجاء اولر (مقاصد حسنہ صاحبی اذا ند نصکره اوقه حق دعا بودر بوندن زیاده
 کورمک دیمشدر * اللهم رب هذه الدعوة التامة و الصلوة القائمة آت محمد الوسیله و الفضیله
 و ابعثه مقاما محمودا الذی وعدته * امام احمد و بخاری نقلارنده جابر رضی الله عنه رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری دن روایت ایشدر که برکیمسه اذان ایشدی یکی زمانده
 بویله دیسه بنم شفاعتم اکا واجب اولور دیو بیورمشدر حدیث شریفک اولی من قال حین یسمع
 النداء اللهم رب هذه الدعوة واقع اولمشدر بوعبارته نک ظاهرندن فهم اولنسان بودر که همان
 ایشدی حینده بویله دیه اما عبد الله بن عمرو حدیثی تعین ایلر که مراد اذان تمام اولدقد نصکره
 دیمکدر (و بر موضعی دخی دعا در دعائک اولنده و اوره سنده و آخرنده فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نری نه صلات ایلک کرکدر جابر روایتدر بویله وارد اولمشدر (بری
 دخی قنوت آخریدر زیر امام احمد و اهل سنن و ابن جریر و ابن حبان و حاکم رحیم الله تعالی
 روایتارنده حسن بن علی رضی الله عنهما دن مرویدر که جدم بکا و ترده اوقه حق بعض کلمات
 تعلیم ایشدی دیمشدر تفصیلی کله کرکدر ان شاه الله (بری دخی اثناء تکبیرات عیدیندر دیدیلر
 اما تکبیرات زوائد اراستده علماء حنفیه فتنده سکوت ایشک کرکدر صلات یاغیری اوقویه حق نسته
 یوقدر بر موضع دخی مسجد کبره جک زماندر بری دخی معجوددن حقیقه حق زماندر فاطمه الزهرا
 رضی الله عنها روایتدر وارد اولمشدر که فخر کاشات علیه افضل التحیات حضرت نری مسجد
 کبردیکی زمانده کندویه صلات ایلر ایدی اند نصکره * اللهم اغفر لی ذنوبی و افتح لی ابواب رحتک
 در ایدی و جیفدی زبانی زمانده کیر و کندینه صلات ایلر ایدی اند نصکره * اللهم اغفر لی ذنوبی
 و افتح لی ابواب فضلك * در ایدی (بری دخی صلات جنازه در) بری دخی عند التلیه در یعنی حجاج

لیک دیدکری زمانه صلات علی النبی ایلک کر کردیدیلر امام شافعی و دارقطنی قاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیق دن روایت ایتدیلر که * کان یومر الرجل اذا فرغ من تلینته ان یصلی علی النبی صلی الله علیه وسلم علی کل حال * دیمشلی بری دخی صفا و مروه بانلر بدر قاضی اسمعیل عمر بن خطاب رضی الله عنه حضرت نرندن روایت ایلر که * اذا قدمتم فطو و فوالیبت سبعاً و صلوا عند المقام رکعتین ثم اثموا الصفا فقوموا علیه من حیث ترزنا الیبت فکبروا سبع تکبیرات تکبیراتین جدد و ثناء علیه و صلوا علی النبی صلی الله علیه وسلم و مسئله لنفسک و علی المروءة مثل ذلك * دیو یور مشلر بونده بیان یورلشدیر که صفا و مروه اوزر زنده صلات ایتک کرک ایشم ابن کثیر روایت مذکورده ایچون اسنادی حستدر قویدر خویدر دیمشدر (بری اجتماع و افتراق زمانلر بدر) (ترمذی روایتند) ابو هریرة من رویدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * ما جلس قوم مجلساً لم یذکروا الله فیہ ولم یصلوا علی نبیہ الا کان علیهم تره فان شاء عذبهم وان شاء غفر لهم * یور مشلر بوندن معلوم اولدیکه مسلمانلر بری بزیله اجتماع و افتراق ایتدیکرلنده حق سبحانه و تعالی حضرت نلری ذکر ایتدیلر و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه صلات ایتدیلر اوزر زنده تقصیر و نقصان اولورمش (بری دخی صباح و اخشام زمانلر بدر طبرانی نقلند) ابی الدرداء رضی الله عنه مرفوعاً روایت ایتشدیر که * من صلی علی حین یصبح عشر او حین یمشی عشر ادر کتبه شفاعتی یوم القیمة * یورلش حاصلی برکیمه که صباحه و اخشامه یتشدیکی زمانه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه اوزر کره صلات ایلسه قیامت کوننده شفا عتبه مستحق اولور بری دخی آیدست آلتدیغی زماندر ابن ماجه نقلند سهل بن سعد دن مرویدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * لا وضوء لمن لم یصل علی * یور مشلر (بری دخی قولانی چکلدیکی زماندر ابو رافع دن مرفوعاً روایت اولمشدر که * اذا طنت اذن احدکم فلیذکرنی و لیصل علی و لیقل ذکر الله من ذکرنی بخیر * یور مشلر یعنی سزک بریکرک قولانی چکلنه بنی ذکر ایتسون و بکاصلات ایلون دخی بنی خیر ایله یاد ایدنه حق تعالی حضرت نلری ذکر ایتسون دیمکدر (بری دخی کشتی برنینه اونو تدیغی زماندر ابو موسی المدینی سند ضعیفه انس دن مرفوعاً روایت ایتشدیر که * اذا نسیتم شتاً فصلوا علی تذکروه ان شاء الله تعالی) بری دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک قبر شریفن زیارت زماندر ابن عساکر روایتند * من صلی علی عند قبری سمعته * یورلشدیر یعنی قیوم قنده بکاصلات ایدن کیمه نک صلاتی اشیدیرم دیمکدر دخی جمعه کونی جمعه کیمه سی صلاتی جوق کتورمکه امر شریفاری وارد اولمشدر اوس بن اوس الثقفی رضی الله عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرندن روایت ایتشدیر که * من افضل ایاکم یوم الجمعة فیہ خلق آدم و فیہ قبض و فیہ النسخة و فیہ الصعقة فاکثروا علی من الصلوة فیہ فان صلوتکم معروضة علی * یور مشلر در یعنی جمعه کونی سزک افضل ایاکزدنر آدم علیه السلام اول کونده خلق اولندی و اول کونده قبض اولندی و نفع صور و صعقة اول کونده اولور ایددی اول کونده بکاصلاتی جوق ایلک زیر اصلا نکر بکا عرض اولتور دیمکدر حاضر اولتور ایتدیلر بار رسول الله سن چور بد کدنصرکه صلاتلر سکا نیجه عرض اولتور دیدیلر ایددی * ان الله حرم علی الارض ان تأکل اجساد الانبیاء * یعنی تحقیق نکریم تعالی حضرت نلری انبیانک بدنلرین ارضه یمکی حرام ایتشدیر دیدی (امام احمد و ابوداود و نسائی بویلمه روایت ایتشدیر و ابن خزیمه و ابن حبان و دارقطنی حدیث صحیح در دیو یور دیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه صلات ایتک فضلند) احادیث قویه وارد اولمشدر جمله دن بری امام مسلم ابی هریرة دن اخراج ایتدیکی حدیث شریفدر که

رسول الله حضرت نلری یور مشدر * من صلی علی واحدة صلی الله علیه عشر * یعنی برکیمه که بکا بر صلات ایلله حق تعالی حضرت نلری اکا اون صلات ایلر دیمشدر (امام طبرانی نقلند) عمر بن الخطاب رضی الله عنه یور مشدر که برکون رسول الله حضرت نلری بر حاجت ایچون طشره چیغیش ایدی کند بی ایلله بیلله کیده چک کیمه بولدی عمر آگاه اولوب بر مطهره ایلله آرد نیجه کندی واروب رسول الله حضرت نلرینه یتشد کده سجده اوزر زنده بولدی عمر کیر و چکلدی حتی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری مبارک باشن سجده دن قالدردی و ایددی یا عمر بنی سجده ده کور یچک قورقدکی کیر و چکلک یوردی اندن ایتدی تحقیقاً جبرائیل علیه السلام بکا کلدی ایتدی * من صلی علیک من امتک واحدة صلی الله علیه عشر صلوات و رفعه عشر درجات * یعنی امتکدن برکیمه که سکا بر صلات ایلله حق تعالی حضرت نلری اکا اون صلات ایدر و اون درجه سن رفع ایدر (امام احمد و غیر یلر نقلند) ابی طلحه دن مرویدر که برکون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری کلدی مبارک بوزنده سرور اثری کور یثور ایددی اصحاب یار رسول الله وجهه کریمکدن سرور مشاهده ایدر ز دیدیلر ایتدی * انه اتانی الملك فقال يا محمد ما رضیک ان یک عزوجل یقول انه لا یصلی علیک احد من امتک الا صلیت علیه عشر * و لا یصل علیک احد من امتک الا صلیت علیه عشر * دیو یوردی بونک دخی حاصلی بودر که امتدن برکیمه فخر جهان حضرت نلرینه بر صلات ایلسه حق تعالی حضرت نلری اکا اون صلات ایلله و بر سلام ایلله حق تعالی حضرت نلری اکا اون سلام ایلله (و یتنه احد و ابن ماجه نقلند) عامر بن ربيعة دن مرویدر که * من صلی علی صلوة لم تزل الملائكة تصلی علیه ماضی علی فلیقل عبد من ذلك اولیکر * یعنی برکیمه که بکاصلات ایلله مادامکه بکا صلات ایتک اوزر در ملکر اکا صلات ایدر ایددی بر قول دیلر ایلسه آرایسون دیلر ایلسه جوق ایتسون دیمکدر بوندند دخی مراد صلات ملائکه دن محظوظ اولان بکاصلاتی جوق جوق ایتسون دیمکدر (و یتنه امام احمد روایتند) عبدالله بن عمرو دن مرویدر که برکیمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه بر صلات ایلله حق تعالی حضرت نلری و ملائکه سی اکا یتش صلات ایدر دیو یورمش (امام نووی رحمه الله تعالی علیه صلاتی سلامدن افراد ایتک کریمه در دیمشدر ز را امر انکیمه بیلله وارد در آیت کریمه ده (صلوا علیه و سلوا تسلیماً) یورلشدیر دیدی اما بعضیلر بوکا اعتراض ایدوب خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اصحابه سلامی صلاتدن مقدم تعلیم ایتشدیر دیدیلر شکیم سابقاً اشارت اولمش ایدی و لکن قحح البیاری صاحبی ایدر مکروه بودر که صلات افراد اولنه دخی سلام اصلاً و یرلله اما شویله که صلات و یرلله و بر زمانه دخی سلام و یرلله امره امثال بولتور دیمشدر فی الحقیقه افضل بودر که ایکیمسی معادینله مثلاً صلی الله علیه وسلم یا خود اللهم صل وسلم علی محمد یا خود الصلاة والسلام علیک یا رسول الله دیتله بالکز صلات یا خود بالکز سلام و بر مکده اولقدیر فضیلت بولمز و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرندن غیره صلات کتورمک خصوصتده اختلاف ایتشدیر (یهی روایتند) * لا تترک فی الشهد الصلوة علی و علی انبیاء الله * وارد اولمشدر (وقاضی اسمعیل روایتند) * صلوا علی انبیاء الله * وارد اولمشدر بوحیدیلرده سائر انبیاء علیهم السلامه صلات ایلک امر یورلشدیر و لکن سندلر زنده ضعیف وارد (وطبرانی رحمه الله علیه نقلند) ابن عباس رضی الله عنهما دن مرفوعاً روایت اولمشدر که * اذا صلیتم علی انبیاء الله فان الله بعثهم کابغی * یور مشلر یعنی بکاصلات ایتدیکنر زمانه الله تعالی حضرت نلرینک پیغمبرلرینه دخی صلات ایدک ز راحق تعالی حضرت نلری بنی کوندردیکی کبی انلری دخی کوندردیمشدر دیو یوردی و یتنه ابن عباس حضرت نلرندن سند

صاحبخانه ابن ابی شیبہ اخراج ایستد که صلوات اول فخر جهان حضرت ترینه مخصوص اوله زیرا
 * ما اعلم الصلوة تبغی علی احد من احد الاعلی التي * دیو یورده من حاصلی رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تریندن غیر بر کیمه به بر کیمه دن صلوات لایق اولدیغین بیزم دیمک
 اولوز امام مالک دخی بو کافال اولدی دیمشدر و سفیان ثوری رجه الله علیه * بکره ان بصلی
 الاعلی نبی * دیو یورده من یعنی پیغمبر اولیانه صلوات ابلک مکروهدر دیمشدر بونقد برجه
 انبیا علیهم السلامه صلوات جائز و سائرینه مکروه اولور و امام مالک مذهبنک مشایخندن به ضی
 فخر عالم افتدیمز حضرت تریندن غیره صلوات جائز دکادر دیمک نقل اولمشدر و لیکن امام مالکدن
 بو قول معروف دکادر انک یورده یغی بودر که * اگر الصلوة علی غیر الانبیاء و لا یغنی لمان تعدی
 ما امرنا * دیمشدر یعنی انبیا دن غیره صلوات و بر مکی بن کریمه کور بریم بز ما مور اولدیغیمز
 تجاوز ایتمک یزه لایق دکادر دیمش (اما یحیی بن یحیی امام مالکک مخالفت ایدوب غیره دخی صلوات
 ایتمه ده بأس یوقدر زیر صلوات دعا در دعا دن منع و انما الاصله یا خود اجاعله دیمشدر کیمه به
 صلوات ایتمک حقیقه آیت و حدیث یوق و اجاع امت یوق ایمدی متنوع دکادر جائز در دیدی
 و راجع شوز مایه در که اسدن غیر اوله داوله منزه پیغمبر اولمشدن بر کیمه به * اللهم صلی
 علی فلان * دیه ل اما بطریق الشیع دیمک بالاجماع صحیحدر مثلاً * اللهم صلی علی محمد
 و علی آل محمد * دیمک جائزدر خوبدر بالکمال ایچون صلوات ایدوب * اللهم صلی علی آل محمد *
 دیه ل بوتنه اختلاف وارد بر بعضیلر جائزدر دیدیلر و جملری بودر که قرآن عظیمده (هو الذی
 یصلی علیکم و ملائکته) آیت کریمه سی و دخی (اولئک علیهم صلوات من ربهم و رحمة) و دخی
 (خذ من أموالهم صدقة تطهرهم و تریبهم بها و صل علیهم) آیت کرمه لری دلالت ایدر که
 انبیا علیهم السلامدن غیره افراد بالصلوة جائز اوله زیرا ذکر اولئان آیات کریمه ده صلوات بالکمال
 اتمه نیتدر دیدیلر و بونکه دخی استدلال ایدیلر که عبدالله بن ابی اوفی ایندی خواجه کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینش عادی بو یله ایدیکه بر قوم کلوب زکاتلرین کتور سر
 * اللهم صلی علیهم * دیو یورده ییام دخی کلوب زکاتلر کتورده * اللهم صلی علی آل ابی اوفی *
 دیو یورده دیدی (بخاری و مسلم بو یله روایت ایتمشدر) و جمهور علما مذهبی بودر که انبیا
 علیهم السلامدن غیره افراد بالصلوة و نسیه زیر صلوات ذکر لری قنده انبیا به شمار قلمشدر
 ایمدی غیریلری ایلره الحاق جائز دکادر مثلاً ابو بکر صلی الله علیه وسلم دیمک یا خود عمر صلی الله
 علیه وسلم دیمک جائز دکادر اگر چه کیمه معنی جهندن صحیحدر اما دیمک کر کدر تکیم محمد عز وجل
 دینلر زیره جل شمار ذکر الله قلمشدر و کتاب و ستنده واقع اوللری دعا به حل ایتمشدر
 به ضیلر دخی انبیا علیهم السلامدن غیره صلوات افراد اولدیغی اهل هوا طریقه سی اولدیغیمز
 زیر انلر اعتقاد ایندکلی کیمه به صلوات ایدر ایلره اقتدا جائز دکادر دیدیلر و منع ایدنلرک
 بعضی حرامدر دیدیلر و بعضی کراحت تزییه ایله مکروهدر دیدیلر و بعضی خلاف اولادر
 دیدیلر (امام نووی رجه الله علیه علیه ایدر اکثر دن ذاهب اولدقلری قول صحیح کراحت تزییه
 اولمشدر زیرا طریقه اهل بدعتدر بر انلرک طریقه صدقن نمی اولمشدر دریدی
 * فصل ثالث * محبت آل و اصحاب کرام و اهل بیت و ذریات عظام بیاننده در
 (طبری رجه الله علیه علیه ایدر حق سبحانه و تعالی حضرت تری و فتاکیم رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تری بن جبع ماسوا اوزده متز و مفضل ایدوب فضائل و کرامات باهره برله
 اکرام ایلدی کافه مخلوقاتک انک اقربا و متعلقات و اهل بیت و ذریاتک محبت و مودتلرین لازم
 و واجب ایستد سی تکیم قرآن عظیمده (قل لا اسئلكم علیه اجر الا المودة فی القربی) یورده

بو آیت کریمه مو جنبه مودت ذوی القربی واجبدر (روایت ایدر که آیت کریمه نزول ایستدیکی
 زمانده یارسون الله من قرابتک دیدیلر * علی و فاطمة و ابناهما * یورده یعنی علیدر
 و فاطمه در و انلرک ایکی اوغلیدر دیدی و یتیم اهل بیت حقیقه بو آیت کریمه نازل اولمشدر که
 حق تعالی حضرت تری یورده (انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا)
 اهل بیت کیملر در دیو اختلاف اولمشدر ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر که آیت کریمه
 فخر کاشات حضرت تری ازواج طاهراتی حقیقه نازل اولمشدر دیدی (علماء حدیثدن ابن کثیر
 ایدر ازواج طاهرات رضی الله عنهن آیت کریمه تک حکمنده دخول ایندکلی صریحدر زیرا
 سبب نزول انلر در و نزوله سبب اولان نازلک حکمنده داخل اولدیغی مقرردر بوتنه خلاف یوقدر
 دخول مقرر اولدقد نصکره یا بودر که بالکمال داخل اوله یا بودر که غیر یلر ایله داخل اوله و صحیح
 غیر یلر ایله دخولدر دیمشدر (و بعضیلر مراد بالکمال فخر عالم حضرت تری دیدیلر اما بوقوله
 نظر واردر زیرا اعم اولمه دلالت ایدر نیجه احادیث شریفه وارد اولمشدر جمله دن بری
 امام احمد واثله بن الاسفعدن روایت ایندیکدر که ایندی بر کون خواجه کاشات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تری کلدی یا نیجه حضرت علی و حسن و حسین یله ایدیلر حسنک و حسینک
 اللرینه یا شمش ایدی اندن اوه کیردیلر علی ایله فاطمه بی یانه دعوت ایلدی کلوب فخر عالم
 حضرت تری انک اوکنه او تور دیلر حسن و حسین مسارک در زینه آلدی اندن کندی ثوبی بونلرک
 اوزرینه اورتوب (انما یرید الله لیذهب عنکم الرجس اهل البیت و یطهرکم تطهیرا) آیت
 کریمه سین اوقودی اندن * اللهم هؤلاء اهل بیتی و اهل بیتی احق * دیدی بونقد اوزره
 اهل بیتدن مراد دردی اولور (ام سلمه رضی الله عنهما دخی بونک مثلن روایت ایتمشدر اما
 (ابو سعید روایتده مراد بش کشیدر بری بنم و سائر علی و فاطمه و حسن و حسیندر دیمش
 رضی الله عنهم اجمعین) و زید بن ارقدن روایت اولنور که بر کون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری طوروب خطبه اوقودی و حق تعالی حضرت ترینه ثاباندی و بندخی سرک کی انسام
 قریب اولور که بکاحق تعالی حضرت ترینک رسول ملکی کله بی دعوت ایده و بن اجابت ایلیم
 یعنی وفات ایدم ایمدی سرک ارا کرده ایکی نفیس نسه قیوب کیده رم بریمی کتاب الله در بریمی دخی
 اهل بیتدر دیو و صبت یورده صحابه کزین سؤل ایدوب یازید اهل بیتی کیملر در خاتونلری
 اهل بیتدن دکلملر دیدیلر زید ایتدی بلی خاتونلری اهل بیتندر و لیکن اهل بیت صدقه
 حرام اولان طائفه در یا انلر کیملر دیدیلر ایندی انلر آل علی و آل جعفر و آل عقیل و آل عباسدر
 یا بونلرک هر برینه صدقه حرام قلمش میدر دیدیلر فم دیو جواب و یردی (امام مسلم بو یله
 روایت ایتمشدر بو حدیث شریفله عمل اولادر واقعا اهل بیت بودر که اولنلر در بالکمال خاتونلری
 دکادر دیدیلر فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری کندی افارینه محبت پاینده
 * من احبهم فحبی احبهم * دیو یورده یعنی بنم اقربای سون بی سودیکندن سور انلره محبت
 ایستدیکنه سبب بکا محبت ایندیکدر دیمک اوور (ابن سعد روایتده * من صنع الی احد
 من اهل بیتی معروفا فجز عن مکافاته فی الدنیا فانما الکافی له فی يوم القيمة * یورمشدر یعنی
 بر کیمه که بنم اهل بیتدن برینه بر احسان ایده اولدخی دیناده عوضنه قادر اولیه قیامت کوننده
 اکا عوض ایدیمی بنم دیمکدر) مناقب امام احمدده مذکوردر که * من ابغض اهل البیت فهو
 منافق * یورمشدر العباد بالله اهل بیت رسوله بغض ایتمک نفاقدر فخر عالم حضرت ترینک
 قرابتدن مراد جد اقربینه یعنی عبد المطلبه منسوب اولانلر در کر کسه ازلک اولسون کر کسه
 دیشی اولسون و کر کسه فخر کاشات ایله محبت ایتمش اولسون کر کسه همان مبارک یوزین

گورمش اولسون دیدیلر (صحیح بخاری) و در او آمده که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری علی بن ابی طالبه * انت منی بمنزلة هرون من موسى الا انه لا نبي بعدي * پیوردی
 حاصلی حضرت علی بن کندی و اتصالی هرونک موسایه اتصاله تشبیه ایندی حضرت موسایه
 هرونک تعلق و اتصالی نیجه ایسه سنک بکا اویله در دیمک اولور و بونعلق و اتصال نه جهندن
 ایدیکی مبهم ایدی * الا انه لا نبي بعدي * قول شریفله بیان پیوردی معلوم اولدیکه مایلرند
 اولان اتصال نبوت جهندن دضک ایش یعنی جهندن ایش یعنی خلافت
 حبشندن ایش و قنکیم حضرت هرون حضرت موسانک زمان حیاتنه خلیفه سی اولدی ایسه
 حضرت علی دخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک زمان حیاتنه خلیفه سی
 اولنه دلالت ایلر (طبی رجه الله علیه حدیث شریفک معنایی بودردیو پیوردی) اما شول
 طائفه که بوحیث شریفله خلافت علیک حقیر غیرک دکلدر دیو استدلال ایشلردر
 عبت اعتقاده دوشملردر سوزلی قاسددر زیر حضرت هرونک خلافتی حضرت موسانک
 حیاتنه ایدی و فاندنصرکه دکل ایدی زیر هرون بالاتفاق موسادن اول وفات ایشلردر
 حضرت علیک خلافتی هرون خلافتنه تشبیه اولیجی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تریک زمان حیاتنه مخصوص اولوردیلر (خطابی رجه الله علیه بومعنا به اشارت
 ایشلردر) امام ترمذی و نسائی روایتلرند * من كنت مولاه فعلى مولاه * حدیثک معنایی
 امام شافعی پیوردی اوزره مراد ولاء اسلامدر تنکیم (ذلك بان الله مولى الذين آمنوا
 وان الكافرين لا مولى لهم) قول شریفند مراد اولدر دیدی (وامام احمد نقلند * من اذى
 عليا فقد اذى الله) پیورلشدر یعنی برکیمه که حضرت علی به اذا ایلیه اول تحقیقا بکا اذا
 ایشلردر دیمکدر و بعضیلر نقلند * من احب عليا فقد احبني * پیورلشدر یعنی برکیمه که
 علی به محبت ایندی تحقیقا بکا محبت ایندی دیمک اولور (نقاش رجه الله علیه) ان الذين آمنوا
 وعملوا الصالحات يجعل لهم الحسن ودا) آیت کریمه سی حضرت علی حقیقه نازل اولدی دیو
 ذکر ایشلردر معنایی تحقیقا شول کیمه که ایمان کتوردیلر و اعمال صالحه اشلدیلر تیر اوله که
 حق سبحانه و تعالی حضرت تری انلرک ایچون قلوبده محبت احداث ایلیه انلر اسبابنه مباشرت
 ایتدین دیمک اولور (ومحمد بن الحنفیه پیورمشدر که * لا تجد مؤمنا الا وهو محب عليا واهل بيته *
 یعنی هر مؤمن علی بن واهل بیته سور هیچ بر مؤمن بولر سنکه بویله اولیه دیمک اولور (ترمذی
 نقلند حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری نه احب الناس فاطمه ایدی و زوجی علی ایدی دیو پیورمش (صحیح بخاری) روایت
 اولمشدر * ان فاطمة بضعة مني فمن اغضبها اغضبني * دیو پیورمشدر بضعة فتح بابله قطعه لحم
 دیمکدر یعنی حضرت فاطمه بدن بر پاره لحمدر تحقیقا انی اثجدوب غضبه کتورن بی غضبه
 کتورمشدر دیمک اولور (امام سهیلی بوحیث شریفله حضرت فاطمه به سب ایده نک
 کفرینه استدلال ایشلردر) و ترمذی نقلند و ارد اولمشدر که جناب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری حسن و حسین رضی الله عنهما حقیقه * اللهم اني احبهما فاحبهما و احب من احبهما *
 پیورمشدر یعنی یارب بن انلری سورم سنده سو و آلری سونلریده سودیمکدر (انس بن مالکدن
 مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری حسن و حسین شم ایدردی و بفریه
 باصوب ایدردی برکیمه که بی سوه و بونلری سوه و بونلرک بابار بن وائل بن سوه یوم قیتمده
 اول بخله بر درجه ده اوله دیو پیوردی روایتنه جتنده بخله یله اوله دیشلردر و بومیتدن
 مراد مقام حیاتنه دکلدر رفیع حیاتنه در دیمکدر یعنی فخر کاشات صلی الله تعالی

علیه وسلم حضرت تری به بر مفاصده اولوق دکلدر بلکه مایندده حجاب اولیه بی مساهده قبله
 دیمکدر دیدیلر تنکیم (فاوانک مع الذين انعم الله عليهم) آیت کریمه سنک تفسیرنده سابقا اشارت
 اولمش ایدی وینه حضرت حسن حقیقه و ارد اولمشدر که * من احبني فليحبه فليبلغ الشاهد
 الغائب * پیورلشدر یعنی بی سون کیمه حتی سوسین ایدی بوسوزی حاضر اولانکر غائب
 اولانکره خبر ویرسون دیمک اولور (صحیح بخاری) * همار بخاتای فی الدنیا * روایت
 اولمشدر یعنی حسن و حسین بنم دنیا ده ایکی ریحاندر دیو پیورمشدر (امام احمد نقلند
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری حضرت حسنک دانی یا خود لبی امر ایدی دیو
 روایت اولمشدر (عقیقه بن حارثدن مرویدر که ایندی کوردم حضرت ابی بکر الصدیق
 رضی الله عنه حسنی کتوردی و بمن ایدوب فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه
 بکزر علی به بکرمز در ایدی علی رضی الله تعالی عنه اشدوب کورل ایدی) امام بخاری نقلند
 زهری انسدن روایت ایشلردر که * لم يكن احد اشبه بالنبي صلى الله تعالى علیه وسلم من الحسن بن
 علي * دیو پیورمش یعنی خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه حسندن
 آرتق بکزر کیمه یوق ایدی دیمش (امام محمد بن سیرین روایتند انس بن مالک رضی الله عنه دن
 مرویدر که حضرت حسین ایچون * کان اشبههم برسول الله صلى الله تعالى علیه وسلم * دیو
 پیورمش بوروایت مقتضای سنجه حسین حسندن آرتق بکزمک لازم کلور (ولیکن بعض علما
 توفیق ایدوب ایشلدر انس بن مالک حضرت تریک زهری روایتند اولان قول حضرت
 حسنک حیاتنه ایدی زیر اول صناع ایکن اندن زیاده بکزر کیمه یوق ایدی ابن سیرین
 روایتند اولان قول حسندنصرکه ایدی واقعا ندنصرکه حسندن زیاده بکزر کیمه یوق ایدی
 دیمک اوله دیدیلر و بوده احتمالدر که بعض اعضاده حسن آرتق بکزه به و بعض اعضاده
 حسین آرتق بکزه به (ترمذی نقلند حضرت علی رضی الله عنه دن مرویدر که باشند کوکسته
 وارنجه حسن آرتق بکزر ایدی و کوکشدن اشانیده حسین آرتق بکزر ایدی دیمشدر الله اعلم
 و بونلردن یکده که نصکره علیک قرنداشی جعفر بن ابی طالب فخر عالم حضرت تری نه قتی بکزر
 ایدی (ترمذی روایتند اکا * اشبهت خلقی و خلقی * پیورمشدر یعنی صورت و خلق جهنلردن
 سن بکا بکزه دیکدر) بنی هاشمک غیرندن برفاج کیمه دخی و ارا دیکه فخر عالم حضرت تری نه
 نوع مشابهت اوزره ایدیلر بریسی (سائب بن یزید مطلیبدر که امام شافعیک جد اعلایسدر
 بری دخی عبدالله بن عامر آدلو برکشی ایدی بری دخی بصره خلقتدن کابن بن زبینه در که
 معاویه انک فخر کاشات حضرت تری نه مشابهتدن اوزری ایکی فاشنک اراسن اویدی و بر مقدار
 ارض غلک ایلدی دیمشدر (واعمام کرامندن حضرت عباس حقیقه و ارد اولان احادیث
 شریفه دن بری بودر که * العباس بن عبد المطلب مني واتمته لا تؤذوا العباس فتؤذوني من سب
 العباس فقد سبني - پیورمشدر بوحیث شریفله عباس بندردن آندم دیمشدر و اکا اذا ایتمکی
 کند و به اذا اولتمه سبب طوتمشدر و اکا سب ایدن تحقیقا بکاسب ایدی دیمشدر و دخی عباسک اوینه
 واروب کند و بی و اولادنی بر شمله ایله اورنوب یارب بوشمله ایله بن ستر ایشدیکیم کی جهنم آتشدن
 بونلری سن ستر ایله دیو حضرت عباسه و اولاد کرامنه دعا ایشدیکیم سابقا مذکور اولمش ایدی
 (روایت اولمشدر که عقیل بن ابی طالبه ایندی سنی ایکی جهنمدن سورم بری قریشکدن اوزری بریدخی
 عم عباس سنی سودیمکدن اوزری دیمشدر و ابوسفیان بن الحارث که عبد المطلبک اوغلونک
 اولوا ایدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری انکیچون دخی حنین غزاسنده

* خراهی * دیدی یاخود * من خیر اهل * دیدی دیشلردر اهل بیت رسوله محبت مؤمن
 اوزنه واجب (حاکم نقله ابن سعد بن منیر که * فی بعضه اهل بیت احد اذ احله الله
 النار * یورمشلردر حدیث صحیح بدر العباد بالله تعالی انلره بغض ایدی حق سبحانه و تعالی
 حضرت تری جهنمه داخل ایلر رضوان الله علیهم اجمعین آیات مجید قلیندن بغض ایدن جهنمه داخل
 اولیق اول یزید عنید مردود و مرید و مریدار و بیلدک روز قیامتده حالی نه وارسه کرکدر
 ملاحظه اولنه بوجه قباحته علماء به لعنت اولنه دیشلردر بارگاه الوهیت عجیب درگاهدر که
 رحمت بی منهاسندن ابلهس دخی طامع نعمندر (و شوبله معلوم اوله که فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری اقرباسی خصوصصند درت لفظ مشهور وارددر که
 انلر ایله موصوف اوادر (برسی آل لفظیدر آل رسول دیرل (بری دخی اهل بیتدر (بری دخی
 ذوی القربادر (بری دخی عترتدر اما آل بر قوم ذاهب اولدینی اوزره اهل بیت دیمکدر و بعضیلر
 ایتدیلر آل شونلردر که انلره صدقه حرام قلوب نخس خیدن ا کا عوض ویرلدی دیدیلر
 بعضیلر دخی دین اسلامه کیرن هب آلدرد دیدیلر و لفظ ثانی که اهل بیت لفظیدر انلر جدا قر بی
 عبدالمطلبه منسب اولانلردر و بعضیلر قولجه آنکه رجده مجتمع اولانلردر دینلدی (و دخی نسبه
 یاخود منسبه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری نه متصل اولانلردر دیدیلر و لفظ ثالث که
 ذوی القربادر انلر کیملردر دیو فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری ندن سؤال ایتدکرنده
 فاطمه و علی و ابی اوفلار یدردیو جواب و بردی لفظ رابع که عترت لفظیدر بعضیلر انلر
 عشرتدر دیدیلر و بعضیلر ذریندر دیدیلر عشرتدر مر ادا اهل اقرار بدروذ بیت کشتنک نلیدر
 قر اولادیده ذر یاندرد حضرت فاطمه الزهیری رضی الله تعالی عنهانک اولادی رسول الله
 صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری ذریندر آل عباس و آل جعفر مایندن بی فاطمه
 یشل کوزمه که اختصا سیرتک وجهی بودر که بی عباسدن مأمون خلیفه مر ادا یدنمش
 ایدیکه کند و نصکره خلافت بی فاطمه به انتقال ایده من بعد خلفا انلردن اوله امر ایتدیکه
 بی فاطمه یشلار کیملر لیسلمی یشل اوله ذر اسبابلر کیملر آل عباسک شعار یدر و آق کیملر
 سارمه سیرتک سارمه کولرنده و عباسده آفر کیملر ایدی قرمزیده اید کراحت واردر
 صابونک ایدیه یهودک شعار یدر دیدی حاصلی یشلی مناسب کوروب چله سنه یشلار کیدردی
 صکره دن نه عزندن رجوع ایدوب خلافتی بی عباسده فالغی مقرر ایدیکلر یشل علامت
 بی فاطمه ده قالدی نیجه روز کار مداومت ایتدیلر کیده کیده یشل لباسی ترک ایدوب باشلرنه
 بر باره یشل صوفله اکتفا ایتدیلر آخر آتی ده ایتز اولدیلر قرن نامن اواخرنده منقطع اولدی
 (هجرت نبویه تک یدی یوزیمش اوچینی یلنده ملاک اشرف شعبان بن حسن بن محمد بن فلاوون
 زمان سلطنتده ینه امر ایتدیکه بی فاطمه سار ناسدن ممتاز اولفچون عامه لری اوزرینه
 بر مقدار یشل سنه صارمل اول کوندن نه باشلدیلر دیاره صر و شامده و سار بلاد اسلامده
 شایع اولدی (و اصحاب کز بن رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حقتده تعظیم و تکریم و محبت
 لازم ایدیکنه دلالت ایدر که سورة الفتح آخرنده (محمد رسول الله والذین معه اشداء علی
 الکفار رجاء ینهم) آیت کریمه مندن آخر سورة به ورنجه حق سبحانه و تعالی حضرت تری
 انلره ثنائتدر آت کریمه صحابه کرام حقتده نازل اولمشدر تنکیم (فسوف یأتی الله بقوم یحبهم
 و یحبونه اذله علی المؤمنین اعزّه علی الکافرین) انلر حقتده نازل اولمش ایدی حق جل
 و علا حضرت تری المری کفار اوزره شدت وحدت و اهل اسلام اوزره لطف و مرحمتله وصف
 ایلدی اند نصکره اخلاص نامله کثرت عمللرین ذکر ایدوب انلره ثنائلدی (امام مالک رحمه الله علیه

نقل ایتلدر که نصاری طائفه سی دیار شامی فتح ایدن اصحابی کوردکری زمانده ایتدیلر
 والله یوطائنه یزاشند کیم اوزره حوار یوندن چوق یکدر بونلر نه کوزل کیشلر اولور
 دیدیلر فی الواقع کرچک سوبلدیلر امت محمدیه تک علی الخصوص اصحاب کرامک اوصافی
 کتب متقدمه مذکور اوله کلدرد تنکیم حق جل و علا حضرت تری (ذلک منلهم فی التوریه
 و منلهم فی الانجیل کزرج اخرج شطاه قازره فاستغلف فاستوی علی سوقه یحب الزراع
 لیغظ بهم الکفار) یورمشدر بوآیت کریمه ده انلرک نعمتلی توریه و انجیلده مذکور
 ایدیکلر یسان یوریلوب ندر یجله کال قوته ایدکری و انلردن نیجه فضائل و معارف و ثمرات
 ایمان ظهوره کلدیکلر شوزرعه تمثیل اولمشدر که اول بردانه ایکن یار یلوب بردنه یراق چقاروب
 اندن اول یراقی قوتلند یوروب بر غلبه شاخ ایده ایاق اوزره طور دوره کتدیکه قوتی مزاید
 اولوب سبب تعجب عالمان اوله و حق تعالی حضرت تری انلر حقتده یونلی یوردی تا کیم کفار
 انلرک یونغا و ترقی و قوتلرنه یحضور اولوب خشتنک اولدر (امام مالک رحمه الله علیه صحابه
 کرامه بغض ایدن روافضی تکفیر ایتدیکلر بوآیت کریمه دن آمشدر و علمادن برجاعت دخی
 یومسله ده امام مالک موافقت ایتلدر (صحابه کرامک فضائلده خوق حدیث شریف وارد
 اولمشدر و حق سبحانه و تعالی حضرت تری انلره مغفرت و اجر عظیم وعده یورمشدر انک
 وعده سی حق و صدقدر تخلف احتمالی یوقدر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین (صحابینک
 زمر یقنده علما رحیم الله تعالی اختلاف ایتلدر صحابه کرامک بالکز برینه صحابی اطلاق
 اولنور برکتی به صحابی دینلکه شوبله کرکدر که مسلم اوله و فخر کائنات حضرت تریله صحبت
 ایتش اوله یاخود مبارک یوزین کورمش اوله دیدیلر (امام بخاری و انک شیخی ابن المدینی
 رحمه الله علیهما یوکا ذاهب اولمشلردر بخاریک عباره می بودر * من صحب النبی صلی الله
 تعالی علیه و سلم اوزره و اوساعه من یهارفهو من اصحابه * اسلامه تقیید اولدینی انکیچوندر که
 بر کیمه کافر ایکن کورمش اولسه فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری شک و فائد نصکره
 اسلامه کلسه صحابه دن اولمز بالاتفاق اما تعریفه یو وارد اولور که بر کیمه مسلم ایکن کورسه
 صکره دن العباد بالله تعالی مرتد اولسه تکرار اسلامه کلسه صحابی اولمز تنکیم عبید الله بن
 جحش مرتد اولوب کفر اوزره کتتش ایدی برابکی دخی بویه اولمشلر واردر بواصللر بالاتفاق
 صحابه دن دکلردر اما شوبله که مرتد اولدقد نصکره ینه اسلامه کلش اولسه صکره مسلمان
 اولدینی زمانده رسول الله حضرت تری کورمه ینه صحابه دندر اشعت بن قیس و انک کی
 بر قاج کیمه دخی اصحابدن مدود ایدیکنده محدثین اتفاق ایتلدر و بواصللردن حدیث
 اخراج ایتلدر و کورمک خصوصصند کورن کیمه کوردیکن شخص و تمیز ایتلر
 شرط میدر یوخسه همان مجرد کورمک کفایت ایلری دینلور ایشه ابن حجر رحمه الله علیه
 یومسله محل نظر در دیشدر اما یو بایده تصنیف صاحب لریک اسلوبی دلالت ایلر که مجرد
 کورمک کفایت ایلره مثلاً بر مسلمان اوغلانجی طفل ایکن فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم
 حضرت تری کورمش اولسه صحابه دن عد اولنور ذر ایتلدر ابن بکر الصدیق رضی الله عنهما
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری شک و فائدده اوج آیلر اوغلانجی ایدی ینه
 صحابه دن عد ایتدیلر (و بعضی علمانک قول یودر که صحبت ایمان کیمسه صحابه دن عد اولنجه
 و صحبتک مناسی عادتا برره جمع اولوب بر مقدار مقارنت و مصاحبت واقع اولمقدرد (و سعید بن
 مسبیدن مرویدر که اصحاب اراشدده عادت یو ایدیکه بر کیمه خواجه عالم صلی الله تعالی
 علیه و سلم حضرت تریله بر مقدار یادخی زیاده ظهور می کرک ایدی یاخود آنکه بر غریبه و ارق

کریک ایدیکه انی صحابه دن عدا ایدم ایدی دیمشدر اما بوقوله عمل بوقدر سوز اولکی سوز در
و بعضیلر دخی اجتماع زمانده بلوغ شرطدر دیدیلر بوقوله دخی عمل بوقدر زرا حضرت
حسن بن علی رضی الله تعالی عنهما فخر کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک
انتقالی زمانده هنوز نابالغ ایدی و انک امشالی دخی نیجه نازار وار ایدی هب انلر صحابه دندر
رضی الله تعالی عنهم و رؤیتدن مراد مانع اولدیغی تقدیرجه رؤیت دیمکدر زرا ابن ام مکتوم
رضی الله عنه صحابه کرامدن ایدیکنه شبهه بوقدر اول خود انعی ایدی تهریفده رؤیت یرینه
ملقات ذکر اولنده احسن ایدی دیمشدر و طائفه جندن دخی اصحاب کرام وار ایدیکنده
شبهه بوقدر زرا خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری انس و جنه مبعوث
ایدیکی مقرر در و جنک دخی عاصیلری وارد انلر که فخر عالم حضرت نرین مشاهده فیلسلر ایدی
یا عجبته حاضر اوللر ایدی صحابه دن ایدکلی مقرر در اگرچه کیم ابن اسیر بوقوله مخالفت
ایدوب قائل اوللری تعیب ایتشدر و لکن بر جنه استادی بوقدر مخالفت اعتبار اولغاز (اما
ملائکه ده اصحاب رسول واریدر بوقدر بولک صحتی ملائکه به مبعوث ایدیکنک صحتیه موقوفدر
بومشله ده علماء اصول یننده اختلاف وارد رحنی بعضیلر ملائکه به مبعوث ایدیکنک اجاج نقل
ایتیلر و بعضیلر عکسند اجاج نقل ایتیلر الله اعلم بحقیقه الحال) سلف و خلفدن جمهور علمانک
قولی بودر که اصحاب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم انبیا و ملائکه مقربین دن یکد کد نصکره
جیع مخلوقاتک افضلدر زرا (امام بخاری روایتده وارد اولمشدر که * خیر الناس قرنی ثم
الذین یلونهم ثم الذین یلونهم * یورمشدر و بنه عمران بن حصین دن روایت ایتشدر که
* خیر امتی قرنی ثم الذین یلونهم ثم الذین یلونهم * یورمشدر) قرنندن مراد کندی زمان
شریفند اولان اهل اسلامدر اولکی روایتک معناسی جیع آدم اوغلانلرینک افضل بنم
زمانده اولان مسلمانلردر انلردن صکره بکره کی انلرک اردنجه کلندر انلردن صکره بکره کی انلرک
اردنجه کلندر دیمکدر صحابه نک اردنجه کلندر تابعین در انلرک اردنجه کلندر تبع تابعین در
رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ایکنری روایتده خیر الناس یرینه خیر امتی واقع اولمشدر معناسی
ظاهر در (قرن اهل زمانه دینلدیکی کی نفس زمانه دخی دینلور اما مقدار زمان کرکدر که اکا
قرن دیلر دینلور ایه بونده جوق قول وارد کیمی اوتوز یلدر دیمشدر و کیمی قرق ییل و کیمی
سکسان ییل و کیمی یوز یلدر دیمشدر اما اصحی بودر که یوز ییل اوله زرا رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نری * عش قرنا * دیو بر کیمیه دعا ایتدی یعنی بر قرن عمر سوریدی اول کشی
یوز ییل عمر سوریدی و اصحاب کرامدن آخر وفات ایدن کیمیه ابو الطفیل عامر بن واثله اللبثی در
رضی الله عنه تاریخ هجرتدن (سنه مائه ده وفات ایتشدر قول صحیح بودر و ذکر اولنان حدیث
شریفتر صحابه نک تابعین دن افضلینده دلالت ایدر و لکن بوقضیلت مجموعه نسبت میدر
بوخسه افراده نسبت میدر تفصیلی مقصد رابعده یکمشدر و بالجملة مجموعه نسبت اولیحق
صکره کلندر بعض فرد صحابه نک بعض فرددن افضل اولق جائز اولور (ابن عبد البر
بوقولی اخبار ایتشدر ما بقامد کور اولانلردن غیری بونکله دخی استدلال ایتشدر که * مثل امتی
مثل المطر لا یدری آخره خیرام اوله * یورمشدر یعنی بنم امتک مثلی یغور مثیلدر بیلنر که
آخریمی خیردر بوخسه اولیمی دیمکدر و بوکا قریب بعض حدیثلر دخی روایت اولمشدر
جمله سنک مائی فضیلت امته راجعدر اما حق بودر که سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نرینک جل جلاله شریفین مشاهده فلفی فضیلتیه مائه ذرات اولور و بونده دخی سنک
و شبهه بوقدر که انکله غزال ایدوب یا خود انک زمان شریفنده غزال ایدوب فی سبیل الله ماللر بن

خرج ایدنلر کند و در نصکره کلنرایله برابر کلندر زرا حق سبحانه و تعالی حضرت نری کتاب
کریمده (لا یستوی منکم من انفق من قبل الفتح و قاتل اولنک اعظم درجه من الذین انفقوا
من بعد و قاتلوا) یورمشدر بوابت کریمه دن ظاهر در که صحابه کرام ایه کیمیه برابر اولق
احتمالی بوقدر (و معلوم اوله که اصحاب کرام رضی الله تعالی عنهم اوج صنفدر) اولکی صنف
مهاجر و ندر (ایکجهسی انصاردر و انلرک خلفاسی و موالیسیدر) اوچنجهسی فتح مکه کوننده
اسلامه کلندر (ابن اثیر جامعده ذکر ایتشدر که مهاجر و ندر انصاردن افضلدر اما بوسوز
علی سبیل الاجالدر علی سبیل التفصیل بودر که انصارک متقدملری مهاجرینک متأخرلردن
افضلدر اما مهاجرینک متقدملری انصارک متقدملردن افضلدر (علماء حدیث رحیم الله
اصحاب کرامک طبقات اوزره ترتیلرین ذکر ایتشدر) حاکم رحه الله علیه انلردنر که اون ایکی
طبقات بیان ایتشدر (طبقه اولی انلردر که اول بعنده مکه الله ده ایمان کنورمشلر ایدی خدیجه
و علی و ابی بکر و زید بن حارثه و بقیه عشره کبی بونلرک قنجهسی اول ایمان کنوردی تفصیلی
مقصد اولده سبقت ایتش ایدی (طبقه ثانیه اصحاب دارالندوه در که حضرت عمر رضی الله
تعالی عنه اسلامه کلد کد نصکره فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری باننده اولان
اهل اسلامه دارالندویه ایتش ایدی بوسبیل اهل مکه دن برجاعت انده مسلمان اولمشلر ایدی
طبقه ثانیه بونلردر) طبقه ثالثه شول کیمیه در که مشر کلرک اذاسندن دینلرین قاجرو بجنش
ولایتیه هجرت ایتشلر ایدی (طبقه رابعه اصحاب عقبه اولدر که انلر انصارک سابقلر بدر
و اصحاب عقبه ثانیه در که صکره کی ییلده کلشدر ایدی مقصد اولده بیان اولمشدر) طبقه
خامنه اصحاب عقبه ثالثه در که یتش نفر کیمیه ایدیلر (طبقه سادسه شول مهاجر و ندر که
فخر کائنات علیه اکمل العیبات افتدیم حضرت نری هجرت ایدوب دخی مدینه به کیرمدن قبا ناحیه سنده
ایکن اردندن کلوب یتشیلر (طبقه سابعه بدر کیمیه حاضر اولان غازیلردر) طبقه ثانیه
بدر غزاسبله حدیبیه مایشتده هجرت ایدنلردر (طبقه ثاسعه یبعه الرضوان اهلیدر که حدیبیه
ییلنده اول شجره تحته فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریله مباحده و معاهده قیلان
اصحاب انلرک حفته انلر جهنمه کیرمز دیو یورمشدر) امام مسلم روایتده * لا یدخل النار من شاء الله
من اصحاب الشجره احد * یورمشدر (طبقه عاشره حدیبیه دن صکره و فتح مکه دن اول هجرت
ایدنلردر خالد بن الولید و عمرو بن العاص بونلردنر) طبقه حادیه عشر انلردر که یوم الفتحده
اسلامه کلشدر و بونلرقتی چوق کیمیه در بونلرک بعضی طوعا اسلامه کلدی و بعضی کرها
کلشدر ایدی صکره بعضنه حسن اسلام مپسر اولدی الله اعلم بهم (طبقه ثانیه عشر شول
اوغلانچقلردر که فخر کائنات حضرت نریته یتشیلر و فتح مکه و حجه الوداعده و غیری
زمانلرده مبارک یوزن کورمشلر ایدی جمله دن یری سائب بن یزیددر رضی الله تعالی عنهم
اجمعین) اما عدد صحابه کرام مقدار ایدی حقیقتن الله تعالی دن غیری کیمیه بلنر اما بعض
غزالنده مقدار صحابه جمع اولش ایدی انی بعضیلر بیان ایتشدر و فتح مکه ده اون ییک مقاتل
وار ایدی دیمشدر بعضیلر قولنجه اون ایکی یککدر و حنین غزاسنه اون ایکی ییک نفرایله
وارمشلر ایدی تبوک غزاسنه یتش ییک نفر کیمیه ایل و ارمشلر ایدی حجه الوداعده طفسان
ییک نفر کیمیه وار ایدی دار نعیمه انتقال ایتدکلی زمانده یوز یکری درت ییک نفر صحابه کرام
موجود ایدی بر روایتده یوزاون درت ییک دیمشدر رضی الله تعالی عنهم اجمعین (بوند نصکره
معلوم اوله که اهل سنت فتنده افضل صحابه کرام علی الاطلاق ابوبکر الصدیق رضی الله تعالی عنه
حضرت نریدر) بخاری نقلنده ابن عمر دن مریدر که یوز رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم

دارالندوه مکه مکرمه ده
برادر که قریش طائفه سی
مشاوره ایچون اول او جمع
اولور ایدی

حضرت نوری زماننده ناس بین تخیل ایدردک یعنی اصحابک بری برندن فضلن یسان ایدردک
 جله دن ابو بکر می بخار ایدردک اندنصره عمری اندنصره عثمانی دیمشدر (بنه بخاری روایتند)
 عید الله بن عمر دن و نافع دن مرویدر که * کافین زمن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لانه عدل
 بانی بکر احداث عمر عثمان بن عفان ثم ترک اصحاب النبی لانفاضل بینهم * بیورمشدر حاصلی بیورایت
 اوزره دخی ابو بکر حضرت نرینه اول زمانده هیچ بر کیمه بی حدیل طوعنزل ایدی اندنصره
 سارندن عمری تفضیل ایدردک ایدی اندنصره عثمانی تفضیل ایدردک ایدی بیورندن بکده کندنصره
 صحابه مایبندده فضیلت یسانه متعرض اولمزل ایدی (ابوداود نقلند دخی ابن عمر حضرت نرندن
 بویه در که سید البشر و شفیع روز محشر صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری صاغ ایکن بز ایدردک
 فخر عالم حضرت نرندن نصره افضل امت ابو بکر در اندنصره عمر در اندنصره عثمان در اندنصره
 (طبرانی نقلند ابن عمر دن دخی وارد اولمشدر که فخر عالم حضرت نری بویه دیدیکری اشیدر ایدی
 انکار ایتر ایدی بعض روایتند دخی ابن عمر دن بویه مرویدر که * کانقول اذا ذهب ابو بکر وعمر و عثمان
 استوی الناس فیسمع النبی علیه السلام فلا ینکر * یعنی فخر عالم حضرت نری عصر ند ابو بکر وعمر
 و عثمان کدکری زمانده قلان خلق برابر اولور کیمه کیمه دن افضل اولمزدیوسو یلر ایدک پیغمبر من
 علیه السلام یوسوزی اشیدوب انکار ایتر ایدی دیمشدر (اما اهل سنت اتفاقن بونک اوزرینه در که عثمان
 دن نصره علی بن ابی طالب کیر و قلاتدن افضل اوله) و بعض سلف بوکا ذاهب اولمشدر که حضرت
 علی حضرت عثمان اوزرینه مقدم اوله بویه دیانلرک بری (سفیان ثوری در بوقول دخی بودر که احدهما
 آخر اوزرینه تقدیم اولمبه نه عثمان علیدن افضل در دیلر ونه علی عثمان دن افضل در دیلر بوقول امام
 مانکدن مرویدر رجاعت بوقوله مالک نایع اولمشدر در جله دن بری یحیی بن القطاندر (ابو معین
 رحمه الله علیه ایدر بر کیمه که ابو بکر وعمر و عثمان و علی به یعنی خلفاء راشدین بوترتیب اوزره ذکر
 اید وعلیک سارندن فضیلت و سابقه سن یله اول کئی صاحب ستند و شک بوقدر که بر کیمه که
 عثمان اوزره اقتصار اید یعنی عثمان ندن بکده کندنصره سارندن افضل کیمه بوقدر دیه
 وعلیک فضلن یله اول کئی مذموم در دیمشدر (ابن عبدالبر ان حضرت نر بونک دعواسی بودر که
 ابو بکر وعمر و عثمان رضی الله تعالی عنهم اوزره اقتصار قول اهل سنت قولک خلا فیدر زرا
 اهل سنت والجماعت قولی بودر که اوچند نصره افضل ناس علی بن ابی طالب در دیمشدر (بعضیلر
 ایندیلر اوچن ذکر ایتمدن انلره اقتصار ایدوب اهل سنته مخالفت ایتمک لازم کلز حاصلی اهل
 سنت قشده ابو بکرک افضلیتی اندنصره عمرک افضلیتی مقطوع به در بونده هیچ تردد
 بوقدر اما بویا یکسند نصره جمهور قولی بودر که عثمان علیدن افضل اوله و مالکدن مرویدر که
 توقف اولنه یعنی بو ایکیمی مایبندده فضیلت یسان اولمبه نه عثمان علیدن افضل در دینله
 ونه علی عثمان دن افضل در دینله و بومثله اجتهد به در و مستندی بودر که حق سبحانه و تعالی
 حضرت نری بونلرک در دین یله رسولنه خلیفه قطعی اختیار ایدی و دین محمدی اقامت خدمته
 بونلری ممتاز قلدی ایدی بونلرک مرتبه لری ترتیب خلافتلری حسبجه در دیدیلر (ابومنصور
 بغدادی ایدر بزم اصحاب بونک اوزرینه متفق در که افضل امت خلفاء ار بعد در اندر نصره
 بقیه عشره در که النبی کشیدر دیمشدر و اول التیدن مراد طلمه وز بیر وسعد وسعد و عبدالرحمن
 ابن عوف و ابوعبیده بن الجراح در رضی الله تعالی عنهم اجمعین (امام ترمذی روایتند سعد بن
 زیددن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بیوریدیکه * عشرة فی الجنة
 ابو بکر فی الجنة وعمر فی الجنة و عثمان فی الجنة و علی وز بیر و طلحه و عبد الرحمن بن عوف
 و سعید بن الجراح و سعد بن ابی وقاص * بوطقوزی ذکر ایتمدی دخی اونخی کیدر ذکر
 ایتمیوب سکوت ایدی صحابه آند و بروب یار رسول الله اونخی کیدر دیوسوال ایندیلر ایندی
 * سعید بن زید فی الجنة * اونجیبی راوی حدیث سعید ابی بکر ظاهر اولدی عشره مبشره که

دیرل دیرل در رضوان الله تعالی علیهم اجمعین (اگر سوال اولنوب بر کیمه ترتیب معلوم اوزره
 خلفاء ار بعدنک افضلیتنه معتقد اولسه و لکن بعضند بعضندن زیاده محبت ایلسه کیمکار
 اولوری دینلور ایلسه شیخ الاسلام ولی الدین ابن العزاقی رحمه الله تعالی علیه جواب بیورمشدر که
 محبت ایکی قسمدر بریسی دین جهتند بریسی دخی دنیا جهتند دین جهتند اولان
 محبت افضلیتنه لازمدر یعنی بوجهتدن محبتی افضلیتلری ترتیبه اوبقی کرکدر والا اول ترتیبده
 اعتقادی صحیح اولمیش اولور (امام طبرانی رحمه الله علیه ریاض آدلوه کاتبند ناس بن مالک
 رضی الله تعالی عنه حضرت نرندن مروفا روایت ایلر که * ان الله افترض علیکم حب ابی بکر
 وعمر و عثمان و علی کافترض الصلوة والزکوة والصوم والحج فن انکر فضلهم فلا تقبل منه
 الصلوة ولا الزکوة ولا الصوم ولا الحج * بیورمشدر یعنی حق سبحانه و تعالی حضرت نری
 چار بار محبتی سزک اوزر یکره فرض ایتمشدر صلات و زکات و صوم و حج فرض ایندیکی کی ایندی
 شول کیمه که انلرک فضلن انکار اید اندن صلات و زکات و صوم و حج قبول اولمیش دیمشدر
 (و حافظ سنی رحمه الله علیه مسیخه سنده انس بن مالک دن مروفا روایت ایلر که * حب ابی بکر
 واجب علی امتی * بیورمشدر بوحديث شریف مقتضای اوزره امت محمد علیه السلامه
 واجیدر که حضرت صدیق صدق و صفایله محبت ایدلر و صحابه کرام رضی الله تعالی عنهم
 حضرت انلرینه محبت ایتمک فخر کاشات حضرت نرینه محبت ایتمک فروغند در فی الحقیقه انلره
 محبت اکا محبتدر انکیچوند که خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری کندویه
 محبت سببیلر اصحابه محبت ایدن مسلمانلری قرنداشلم دیو ذکر ایتمشدر (انصاری نقلند انس
 رضی الله عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرندن روایت ایتمشدر که * یا ابا بکر لیت
 انی لقیتم اخوانی * دیو بیورمشدر یعنی نولایدی اخوانه ملاقات ایدیم دیمشدر حضرت ابو بکر
 رضی الله تعالی عنه ایتمش یار رسول الله بزنسک اخوانکزدیمش فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نری * لا اتم اصحابی اخوانی الذین لم یرونی و صدقونی و احبونی حتی انی لا احب الی احدهم
 من ولده و ولده * دیو بیورمشدر یعنی سزاخوانم دیکلسن اصحاب من سزاخوانم شونلردر که بی
 کورمدیلر و بکا ایمان کتوردیلر و بی سودیلر حتی بن انلرک برینه ولدندن و والدندن سوکلی بی
 دیدی (بنه اصحاب ایندیلر رسول الله * انا نحن اخوانک * یعنی تحقیقا بزنسک قرنداشلر یکن
 دیدیلر ایندی * لا اتم اصحابی الا بیکر قوما احبک بحبی ایاک * یعنی یوق سز قرنداشلم
 دیکلسن اصحاب من یا ابا بکر سن سومر منسکه بر قوم بکا محبت سببیلر سنی سوهل دیدی اندن
 ایندی * فاجبهم ما احبک بحبی ایاک * دیو بیوریدی یعنی ابو بکر حضرت نرینه امر ایتمدی که
 رسول الله محبتنه مادامکه کندوی سوهل اولدخی احیاسنی سوه و الحاصل رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نرینک سود کلزین سوهک انک محبتنه دلیلدر نکیم انک محبتی الله تعالی
 حضرت نرینک محبتنه دلیلدر و انلره بغض ایتمک العیاذ بالله حضرت رسولنه بغض ایتمکدر
 بر کیمه بر کیمه بی سونجه انک سود یکن سور و سوهل یکن سومر حق سبحانه و تعالی حضرت نری
 کلام قدیمند (لا تجحد قوما یؤمنون بالله والیوم الآخر یوادون من حاد الله ورسوله) بیورمشدر
 یعنی یا محمد سن بر قوم بولرسک که الله تعالی حضرت نرینه و یوم آخرته ایمان کتوره لحق تعالی
 حضرت نرینه و رسولنه دشمنلر ایدنلری سوهل دیمک اولور و آل و اصحاب کلزین رضوان الله تعالی
 علیهم اجمعین حضرت نرینه محبت آنارندن بعضی بونلردر که انلری کال تعظیم و تکریم اوزره
 بادایدلر و انلر طریقه منه کیده ل و انلرک آداب و اخلاقی اوزره اوله و قوللریله عمل ایدلر
 و ذکر ایندیگری زمانده اوصیاف جبیلر ایله ذکر ایدلر زرا بر طایفه در که حق سبحانه و تعالی
 حضرت نری کاب کریمند انلره شایسته شول کیمه حق جل و علا حضرت نری انلره
 شایسته اوله بزانلره ثنا ایتمک و انلر ایچون استغفار ایتمک واجب اولور (حضرت عایشه

رضی الله تعالی عنہا من مرویدر که * امر و ان یستغفر والاصحاب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فبهم * دیو یورمشدر یعنی خلق اصحاب کرام ایچون استغفارایله مأمور اولدیلمر پس انلر ایسه انلره سب ایتمیلر دیگدر حضرت عایشه نکه قول شریبی شول اهل ضلال حقده در که سب اصحاب ایدرلر و قل مذکور دن مراد صحابه ایچون استغفاره امر وارد اولدیغن یاندر ایمدی بزه لازمدر که * اللهم اغفر لهم * دیو حق تعالی حضرتلر دن انلر ایچون طلب مغفرت ایدرلر و یورمشدر که انلر ایچون استغفارک فائده سی بنه مستغفره عاندر (سهل بن عبدالله ندریدن منقولدر که برکیمه که اصحاب رسوله تعظیم ائمه و اول حضرتک اوامرین بر بنه کتورمیه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه ایمان کنورما مشدر دیو یورمشدر و انلرک رعایتی حقوقده جله واجباتدن بری دخی بودر که انلرک بری بری مایندنه کچن اختلافه متعرض اولیلر بویاده محکم حذر ایدلر انلره طعن خصوصمنده جاهل راویلر و مورخر سوز بنه و شیعه و سائر اهل بدعت اقوالنه اصلا التفتات ائمه لر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری * اذا ذکر اصحابی فامسکوا * یورمشدر حدیث شریف موجب صحابه کرام ذکر اولند قد کشتی ناسزا کلامدن صافنوب دین طومنی کر کدر مایندلر نه واقع اولان خلاف و زاعلر و محارب لر و فتنه مذکور اولسه احسن وجوه اوزره تاویل ائمه کر کدر انلردن هر نسنه که صادر اولمشدر اجتهاد طریقه اولمشدر نهایت مرتبه اجتهادنده بعضی صواب اوزره و بعضی خطا اوزره اولمشدر خطا اوزره اوللره سب و طعن ائمه بزیم وظیفه مز دکدر زیر انلره سب و طعن ائمه اگر ادله قطعیه به مخالف ایسه کفردر حضرت عایشه سب ائمه کی نعوذ بالله تعالی اگر ادله قطعیه به مخالف دکل ایسه بدعتدر و فسقدر خواجه کائنات علیه اکمل التحیات افندیم حضرتلری یورمشدر * یا ایها الناس احفظوا فی احبابی و اصهاری و اصحابی لا یطالبکم الله بمظلمه احد منهم فانها لیسست مما یوهب * حاصلی ائمه و صبتدر که کنندنک احبابی و اصحابی و خاتونلری جانبندن اولان اقریاسی خصوصلر نه جانب شریفن رعایت ایدلر کنندنک دوستلرینه و یاراننه و کویکولرینه و قایل انلرینه زبان طعن دراز ائمه لر بوحیثلردن فخر عالم حضرتلرینک عرض شریفن صیانت ایدلر یورمشدر که انلردن برینک مظلمه سن حق تعالی حضرتلری سزدن طلب ائمه بوقدر زنه سار انلرک مظلمه سنه متعلق کلام ائمه سز ز را باغشلور قسمندن دکدر دیمشدر و بنه یورمشدر که * الله الله فی اصحابی لا یخذوهم عرضا من بعدی من احبهم فقد احبنی ومن ابغضهم فقد ابغضنی ومن آذاهم فقد آذانی ومن آذانی فقد آذای الله ومن آذای الله فبوشک ان یاخذ * یونک حاصلی صحابه کرامی حقده ناسزا کلامدن تخذیردر یعنی اصحاب خصوصمنده حق تعالی حضرتلرندن حذر اوزره اولک حذر اوزره اولک بنم زمانند نصرکه انلری ناشیسته کلمات او قلی بنه نشانه قتلک شول کیمه که انلری سودی تحقیقا بنی سودی و شول کیمه که انلره بغض ائدی تحقیقا بکا بغض ائدی و شول کیمه که انلره اذا ائدی تحقیقا بکا اذا ایلدی و شول کیمه که بکا اذا ایلدی تحقیقا الله تعالی حضرتلرینه اذا ائدی و شول کیمه که الله تعالی حضرتلرینه اذا ائدی قریبدر که حق تعالی قهر و عذاب الی الله انی طوته دیمک اولور حق سبحانه و تعالی حضرتلرینه اذا اولتی تصور دکدر یونک امثال معالردن اول مزهدر مراد بکا اذا ایلان حق تعالی حضرتلرینک فضیله مظهر اولور دیگدر حدیث شریفده اشارت وارددر که انلره محبت ائمه ایماننددر و بغض ائمه کفردر ز را انلره بغض فخر عالم حضرتلرینه بغض اولیحق کفر اولد بنه نزاع بوقدر ز را سابقا مذکور اولان حدیث شریفده * ان یؤمن

احدکم حتی اکون احب الیه من نفسه * یورمشدر معنایی سزک بریکر البتہ مؤمن اولر تا بنی اکا کندی یفندن سوکوا و لایحه دیگدر و صحابه کرامک فخر کائنات حضرتلرینه کمال قر بنه دلایلدر که انلری کندی نفسی منزله سنه تنزیل ایدوب انلره محبت ایدن بکا محبت ایدر و انلره بغض ایدن بکا بغض ایدر دیو یورمشدر پس مؤمنه لازم اولدر که بومعشاری ملاحظه ایلده دخی اکا کوره عمل ایدلر (تمام رجه الله علیه فوائده تخریج ائمه در که * من سب اصحابی فاجلدوه * یورمشدر یعنی برکیمه که اصحابه سب ایدلر اکا دکنک چالک دیو یورمشدر) قاضی عیاض ذکر مایندیکنده امام مالکدن و غیریدن منقولدر که * من ابغض الصحابة فلیس له فی فی المسلمین حق * دیمشدر یعنی برکیمه که اصحاب رسوله بغض ایلده ائمه فی مسلمینده حتی بوقدر دیو یورمشدر (فی مسلمون دیو کفساردن اهل اسلامه حاند اولان امواله دیرلر صکرک صلح طریقه عاند اولسون پیشکشلر کچی کرک جنک طریقه عاند اولسون غنیمتلر کچی برکیمه نکه که فی مسلمیندن حق منقطع اولد بنه ائمه دین حکم ایدلر نه مرتبه نقصان اسلامدر العیاذ بالله تعالی ملاحظه اولنه ایمدی سعادت مند اول کیمه در که انلرک محبت و مودتده و اجلال و اعظام واکرامنده جد بلیغ ایلده رضوان الله تعالی علیهم اجمعین

(*) (*) مقصد ثامن (*) (*)

سید کائنات علیه اکمل التحیات افندیم حضرتلرینک امر اض و علل صاحب لریته علاجی ذکرند و تعبیر و یاسی و مقیاندن اخباری بیاننده در و بومقصد اوج فصلی مشتملدر (*) فصل اول (*) انک طی بیاننده در اول معلوم اوله که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری اصحابندن برکیمه خسته اولسه انی کورمیه وارد ایدی حتی کافر ل خسته سن دخی عبادت ایلر ایدی (امام بخاری و ابوداود روایتلر نه انس بن مالک حضرتلرندن مرویدر که طائفه یهوددن براوغلان و ارایدی فخر عالم حضرتلرینه خدمت ایلر ایدی برکون خسته اولدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری کورمکه واردی باشنه یقین برده اوتوردی اوغلاننه اسلام عرض قیلدی اوغلان اتاسنک یوز بنه باقدی اتاسی اطع ایا القاسم دیدی یعنی رسول الله حضرتلرینه اطاعت ایلدیدی اندن اوغلان اسلامه کلدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری * الحمد لله الذی انقذه من النار * دیه رک طشره چیقدی یعنی جد اول نکری تعالی حضرتلرینه که انی جهنم اودندن خلاص ائدی دیو یوردی و کندی عیسی مشرک لردن ایکن انی دخی عبادت ائمشدر و اسلامه دعوت ائمشدر هدایت مبسر اولما مشدر عادت کریمه سی بویادیکه خسته یقین کلور ایدی باشی اوچنده اوتور ایدی حالندن سؤال ایدوب * کیف تجذب * دیو یور ایدی (بخاری و مسلم و غیر یار نقلنده جابر رضی الله تعالی عنه یورمشدر که بر زمانده خسته اولمش ایدم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ابو بکر الصدیقه بنی کورمکه کلدیلر شول حانده بولدیلمر که عقیق باشمدن کتیش ایدی اندن فخر کائنات حضرتلری آبدست آلدی اندن نصرکه آبدستی صوین اوزریمه صیاحدی کنندیمه کلدیم نظر ایتدم ناگاه کوردمکه رسول الله حضرتلری فرشوده طور ردیدی بروایتده یوزیمه اوفوردی اندن افاقت بولدم دیو یورمشدر (بخاری روایتده ابوموسادن مر فوعاروایت اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری * اطعموا الجایع و عودوا المریض و فکوا العانی * دیو یورمشدر یعنی آج اولان کیمه یه طعام و یرک و خسته بی عیادت ایدک و اسیری خلاص ایدک دیمک اولور) بنه بخاری قنده براه حضرتلرندن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بزه یدی نسنه یوردی دیمشدر عبادت مر یضی اول چله دن عدا ائدی (وامام مسلم قنده دخی

بویله در که مسلک مسلم اوزرنده بش حق وارد دیشلدر و عبادت مریض اول جله دن ذکر اولمشدر
(وعلم رحیم الله تعالی * عودوا المریض * قول شریفک عومله هر مرصده عبادتک مشروعهینه
استدلال ایتمشدر یعنی هر قنغی مرض اولور ایسه اولسون عبادت ایتمک مشروعهدر دیشلدر لکن
بعضیلر کوزی اغریاقی استئنا ایتمشدر و بوقول رد اولمشدر ز بازیدن ارقم رضی الله عنه * عادتی
رسول الله * صلی الله علیه وسلم * من وجع کان یسئ * دیو یورمشدر یعنی فخر عالم صلی الله علیه وسلم
حضرت نری کوز اغریستن اوزری ز بدن اوقی عبادت ایتمشدر بونکله ثابت اولدی که انکیچون دخی
عبادت مشروع ایش بو خصوصی ابوداود روایت ایتمشدر و حاکم صحیحدر دیو یورمشدر اصلی
بودر که ذکر اولندی اما بعض حدیث موقوفه کوز اغریسی و حیان و دیش اغریسی خسته لری
عبادت اولمز دیشلدر (ودخی عودوا المریض حدیثک اطلاقدن اخذ اولنور عبادت ابتداء
مرصدن بر مقدار زمان یکمکه مقید اولمه همان نه وقت اولور ایسه واریله بجهور علمامذهبی بودر
اما امام غزالی احیاء علومنده جزم ایتمشدر که عبادت اوج کیجه دنصکره اوله و بوقولنده این ماجه نک
انس بن مالکدن روایت ایتمشدر حدیثه اسناد ایتمشدر ز برانس بن مالکدن روایت اولمش که
* کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لا یعود مریضاً الا بعد ثلثة * دیو یورمش بونک
موجی اولدر که اوچکوندنصکره عبادت اونته (اما بوحدیث ضعیفدر مسلمة بن عبدن غیری
کیجه روایت ایتمشدر و اول متروکدر روایتیه اعتبار یوقدر دیشلدر حتی (ابو حاتم باطل
حدیثدر دیو یورمشدر) عبادت فضلنده وارد اولان احادیث شریفه دن بری بودر که
ابو هریره حضرت نلرندن مرویدر * من عاد مریضاً ناداه من السماء طبت وطاب ممثک
وتبوات من الجنة منزلاً * بولفظله این ماجه روایت ایتمشدر یعنی برکیجه برخسته کورمکه
وارسه کوکدن برمنادی اکاند ایدوب ایدر که سن طیب اولدک و سنک بو عبادتده بور و مکملک
طیب اولدی خوب اولدی و سن جتشد کندیکه بر منزل ایدنک دیمک اولور سن طیب اولدک
دیمه دن مراد الله اعلم کاهلر کدن پاک اولدک دیمکدر و یورمشکلکی طیب اولدن مراد هر آدم
مقابله سنده اجر و حسنات ارزانی یورلقد عبادت مریضده فضیلت چوقدر سنن ابی داودده
انس بن مالک حضرت نلرندن مرفوعا روایت اولمشدر که * من توضعاً فاحسن الوضوء وعاد اصابه
المسلم محسباً بوعده من جهنم سيرة سبعین خریفا * یورمشدر یعنی برکیجه که آبدست آله
و آبدستن خوب ایلله و مسلم قرنداشنک خسته لکن کورمکه واره شول حالده که بوعمل ایلله
حق سبحانه و تعالی حضرت نلرندن اجر و ثواب امیدین ایلله اول کیجه یمش یمش بول جهنمدن
بعد قننه دیو یورمش (ابن حسان صحیحدره ابی سعید رضی الله عنه حضرت نلرندن مرفوعا
روایت ایتمشدر که * خمس من عملهن فی يوم کتبه الله من اهل الجنة من عاد مریضاً وشهد
جنازه وصام یوما و اوح الی المسجد واعتق رقبة * یورمش یعنی بش خصلت واردر که برکونده
انلری برکیجه انلسه حق تعالی حضرت نلری اتی اهل جتشدن کاتب ایلله برکیجه که خسته
کورمکه واره و جنازه حاضر اوله و برکون مسام اوله و سجده واره و براسیر ازاد ایلله دیو
یورمشدر حدیث شریفک ظاهرندن فهم اولسان بودر که بوش عمل برکونده برکشیدن
صادر اوله حق تعالی حضرت نلرینک کمال لطفنه بناء اول کشی البته اهل جتشدن اوله (امام احمد
قتله کعبدن مرفوعا روایت اولمشدر که * من عاد مریضاً خاص فی الرحة فاذا جلس عنده
استنقع فیها * یورمش یعنی برکیجه که برخسته عبادت ایلله اول کیجه صوبه کیرر کی حقک
رحته کیره اوزمانده که خسته نک یاتنده اوتوره رحمت ایچنه کیروب اوتوره دیمک اولور و عادت
کریمه لری بویادیکه عبادت مریض ایچون برکونی و بوقنی تخصیص ایتمشدر ایدوب کونلدره

نه کون اولور ایسه و وقت اولور ایسه و اوروب عبادت ایدر ایدوب و جمعه ارقمی
عبادتک ترک ایتمک سننه مخالفدر بریهودی طیبیک بدعبیدر اصلی بودر که برزمانده ملوکدن
بری خسته اولدی دخی بریهودی طیبی و ارایدی کوردیکه سبت کونی کندوبه عمل ایتمک لازم
کلدی همان احله ایدوب پادشاه ایتدی سبت کونی خسته لک اوزرینه طشره دن کیمه کلک
جاری کلدریدی پادشاه دخی اعتماد ایدوب اول کونلدره کیمه کلکی منع نیورودی صکره دن
خلق ایچنده شایع اولدی چوق کیجه بویله ایدر اولدیلر فاسد سننه دن اول ملعونک اختر عبیدر
انکیچون لایق بودر که یهودی طیبی استخدام اولنمه دیشلدر ز بر اهل اسلامه اشد عداوتله
عنلور دن فرصت بولچق اصلا فوت ایتملر ز بر ایدیلر بویله در که انلردن بری برمسلمان خیر
مسانه دیندن چقار و اهل اسلامک قانی انلر قشده مباح ایدیکنده شبهه یوقدر ز راضیت
کونی عملی حلال طوتلرک قانی دوکک انلر قشده خلالتد حاصلی غفلت محلی کلدر (ابن الصلاح
رحمه الله علیه فراویدن نقل ایلر که قش فضلنده خسته بی کیجه ایلله عبادت ایتمک مستحیدر
و یاز فضلنده کوندر عبادت ایتمک مستحیدر دیو یورمشدر غالباً حکمی بودر که کیجه ر خسته لره
آغراولور و قش کیجه لری بغایت اوزون کیجه ایلله عبادت ایدیلرک خسته نک کوکلی اکثر
بر مقدار راحت بولور و یاز کونلری اسی و کریان اولور یازین خسته کوندوزین چوق طیار بولور
انکیچون یاز فضلنده کوندر عبادتی مستحب اولور الله اعلم (و عبادت یاتنده خسته لک خاطرین
خوش ایدوب قلبلرینه قوت و یرمک رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک
سننلدر (ابن سعید الحدری رضی الله عنه روایتده وارد اولمشدر که * اذا دخلتم علی مریض
فنفسوا له فی اجله فان ذلک یطیب نفسه * یورمشدر بوندن مراد خاطرینه خوش کلور سوزلر
سویلوب سنده اولوم نشانی یوقدر دیمک مغالین اکثر در دیشلدر و مرض کشارت ذنوبدر
وسبب اجر و فضیلتدر دیمک کرک مؤمنلر بوقوله کللمدن حظ ایدرل حاصلی حدیث شریفده
اشرف علاجه ارشاد واردر هیچ مریضک خالمرین خوش ایدوب قلبن قوتلندرمک کی نافع
معالجه اولمز بونکله حرارت غریزه منبعت اولوب دفع مرضه معین اولور و فی الحال بر مقدار
خفت حاصل اولور (هدیه مذکوردر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری خسته لره
ندن انجنورسک و حالک نجه در و کوکک نه آرزو ایلر دیو سوال ایدر ایدوب اگر یرننه آرزو
ایدر ایسه و ضرری بوق ایسه امر ایلر ایدوب کتورلر ایدوب و مبارکک ان خسته نک الله قورایدی
گاه اولور ایدوب معسی اوسننه قورایدی ائدن دعا ایلر ایدوب و مرصنده نافع اولان سنه لری وصف
ایدر ایدوب گاه اولور ایدوب آبدست آلوب دخی صویندن مریضک اوسننه صابا ایدوب
گاه اولور ایدوب * لا بأس علیک بطهور ان شاء الله * دیرایدی و کاهی * کفارة و طهور * دیرایدی
(ابو یعلی نقلنده حضرت عایشه دن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم خسته کورمکه
وارسه مبارکک ان اغریان یرینه قورایدی دخی بسم الله دیرایدی دیشلدر (و بعض روایتده
وارد اولمشدر که عبادت مریض اولدر که کشی الله خسته نک الله قویه دخی طالن صورده
دیو یورمش بومذکورات ییلند کدنصکره معلوم اوله که مرض ایکی نوعدر بر نوعی قلب مرصیدر
بر نوعی بدن مرصیدر نوع اولک علاجی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه
مخصوصدر ماجاه من عند الله ایلله طیب القلوب اول حضرت نلر ز پراقلوبه علاج احواله
اطلاعدنصکره اولور اکا مطلع اولان حق تعالی حضرت نلر بدر و انک اعلامی ایلله رسول الله
حضرت نلر بدر و نوع ثانیکنک علاجی اول حضرت نلر بر مقدار نقل اولمشدر و اطبا خود نیجه مجلد
کابلر تالیف ایتمشدر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری معالجه ایدانه قتی

چون استقال بیورمد قلر بنگ و جهمی اولدر که انک اصل بعثندن مراد خلقی حقه دعوت ایدی و حق تعالی حضرت تری بنگ امرین و نه بن بیلد و بامر شرع شریفین بیان اینک ایدی لاجرم اکثر همتی اول جانلر مصروف ایدی اما چونکه طاعت و عبادت قوامی صحت بدنه حاصل اولور بوجهندن مقدار حاجت طب ایدانه دخی تعرض اولدیلر اصل همت اصلاح قلب جائینه کرکدر ز بر اول فاسد اولیحق صحت بدنک نفی یوقدر و اول صحیح اولیحق علت بدنک چون ضرری یوقدر زائل اولوب گیدر و نیجه منافعه اجر و یریلور بیورمشدر که زهرل بدنه نیجه ضرر ایلر ایسه معاصی دخی قلوبه شوبله ضرر ایلر قلب خصوصتده ذنوب و معاصینک بر نیجه ضررین بیان اینمشدرر جمله دن بری بودر که علمدن محروم ایلر دیشدر علم بر نوردر حق جل و علا حضرت تری قولنک قلبه القا ایلر و معصیت اول نوری سیوند بر اهل معصیتک حفظی اولماز کوردیکی واشتدیکی خاطر ند قانز یو یتلر امام شافعی حضرت تری نکدر که بیورمشدر * شکوت الی و کعب سوء حفظی * فارشدنی الی ترک المعاصی * وقال اعلم بان العلم نور * و نور الله لایون المعاصی * و کعب یوامنک کبارندن بر کیمه در رجه الله علیه یتلرک مناسی بودر که حفظم بر امر لغندن و کعبه شکایت ایتدم اولدخی بنی ترک معاصی به ارشاد ایلدی و ایندی بطش اولکه علم نوردر حق تعالی حضرت تری بنگ نوری عاصی به و یرلر دیمکدر و علمدن محروم اولدیغی کی رزقندن دخی محروم اولور شکیم مسندده وارد اولمشدر که * ان العبد لیحرم الرزق بالذنوب بصیه * بیورمشدر بری دخی بودر که عاصی حق سبحانه و تعالی حضرت تری به کندی مایندده انس بولز داتما وحشت اوزره اولور جناب حق ایله مناسبی اولر و اول جانلر اصلا لذت آلمز بری دخی بودر که اشلی کوچ کاور نه مباشرت اینسه ابشی بفلنور بری دخی بودر که قلبی ظلماته طول حیرتی زیاده اولور کندیجه بدعت و ضلالتده دوشرو ظلمتی مشند اولد قیجه یوزنده دخی ظاهر اولور هر کشتی مشاهده قلفه باشلر انکیچوند که روافض و اهل بدعتک یوزلنده اصلا نور یوقدر کورن استکراه ایلر جعب ملاحده و زناده و ارباب فجورک صورتلری قیچندر صلحا شکله بکزمه مذهب قلبلر بنگ فساد بدر که صورتلرند ظاهر اولور بری دخی بودر که اهل عصبان ضعیف القلب اولور طاعت الاله من مجر و ملردر و عمرلری قصیر اولور و برکتلری زائل اولور و جهمی بودر که حق تعالی حضرت تری ندن یوزدونده روب معاصی به مشغول اولیحق ایام حیات ضایع اولور برکتی بولمز بری دخی بودر که معصیت اهل ایلر ایچنده حقیر و ذایل اولور و عقلی فاسد اولور معصیت نور عقلی سیوند بری دخی بودر که کشینک دولتن و نعمتن زائل ایلر (ما اصابکم من مصیبه فمما کسبت ایدیکم) قول شریفی مقتضاستجه کشی به هر بلا و مصیبت کدی کسبله یتشور کشتی دولت و سعادت ایچنده ایکن قدر بن ییلوب ذنوب و معاصیدن اجتنابله شکر بن ایدوب فائده بقاسن طلب ایتک کرک حاصل کلام بر کیمه که حق جل و علا حضرت تری بنگ امرینه امثال ایله حفظ قوت ایله و نهی ایندیکنندن اجتنابله پرهیز کاراق ایله و توبه نصوح ایله استغراغ فضول ایده اول کیمه جعب خیراتی طلب ایتش اولور و جعب شر و فساددن قاچش اواره نس بن مالک روایتده * ان الله لم یضع داء الا وضع له شفاء الاداء و اخذوا هو الهرم * وارد اولمشدر بر لفظده الا السام واقع اولمشدر حاصلی ای حق تعالی حضرت تری بنگ قوللری دوا استعمال ایدک تحقیقا حق تعالی حضرت تری غایت یرلکدن غیری یاخود موتدن غیری هر مرضکه وضع ایتمشدر انکیچون بر شفاء وضع ایتمشدر دیمک اولور (و ابوداود نقلنده ابی الدرداء رضی الله تعالی عنه فخر کائنات حضرت تری وضع مرفوعا روایت ایتمشدر که * ان الله جعل لكل داء دواء فتداوا و اولمشدر و ابوجرام * بیورمشدرر یعنی تحقیقا حق تعالی حضرت تری هر مرض ایچون بر دوا خلق ایتمشدر ایدی دوا استعمال ایدک و حرام نسنه ایله تدای ایتک دیمکدر صحیح بخاری ده دخی * ان الله تعالی لم یجعل شفاءکم فیما حرم علیکم * وارد اولمشدر حاصلی بو حدیث شریفلر مقتضاستجه بحر ماله تدای جائر دکدر (امام مسلم نقلنده دخی جابردن مرفوعا روایت اولمشدر که * لکل داء دواء فاذا اصاب دواء الداء ابرأ بادن الله * بیورمش یعنی هر مرض ایچون بر دوا واردر حق دوا اول مرضه یتشد بر لسه مکرری تعالی

محتاجدر مثلا شول امر اضک بدنده حادث اولور البته سببین و علامتن تشخیص و دفعنه تدبیر فکره موقوفدر و الحاصل طب اجسادک مداری اوج نسنه در بری حفظ صحتدر و بری مودی و مضر اولان اشیا دن پرهیزدر بری دخی فاسده ماده لری دفع و استغراغدر بودر که اولسان اوج نسنه قرآن عظیمده اشارت بیورمشدر اولکسنه (فن کان منکم مریضا و علی سفر فعدده من ایام اخر) قول شریفیله اشارت اولمشدر ز بر آیت کریمهده بیوریلان بودر که بر کیمه مریض اولسه یاخود مسافر اولسه رواد که اورچین سه و غیری کونلرده قضا ایله حاصلی اهل سفر اولان کیمه به رخصت و یرلدیکی انکیچوند که سفر بخت و مشقت یرلر کر صائم اولور ایسه جائردر که اول مشقت اراسنده صوم دخی تمام ضعف و ربوب مزاج متغیر اوله صحت قالیله مرض مستولی اوله یوسیدن حق سبحانه و تعالی حضرت تری حفظ صحت ایچون مسافر رخصت بیوردی اینکچسنه (ولا تفتلوا انفسکم) قول شریفیله اشارت بیورمشدر ماء باردا استعمالندن خوف اولندیغی زمانده تیم جائز اولق بو آیت کریمه دن اخذ اولمشدر و بر آیت کریمهده دخی (وان کتم مرضی اوعلی سفر اوجاء احد منکم من الفسائط اولستم النساء فلم یجدوا ماء فتمسوا صعبا طبیبا) بیورمشدر بونده خود صریحا مذکوردر که مریض اولان کیمه صواستعمال اینیوب پاک طیراغله تیم ایتک مباحدر شول وقتکه صواستعمالنده ضرر احتمالی اوله ترک ایدوب تیم ایتک کرک بوندن فهم اولنور که علی اولان کیمه ضرر او نسنه لدن پرهیز ایده ل اوجچسنه (اوبه اذی من رأسه ففدیته) قول شریفیله اشارت اولمشدر احرام بفلنسان کیمه که شرعاً باشتی تراش ایتک جائر دکدر اما بو آیت کریمه حکم نیجه شوبله که تراش ایتما مکدن ضرر کله اول زمان تراش ایتک جائز اولور ز بر اصاح قانمغله مسامات آچیلور بخار محبس جبقار کیدر طبیعتدن ضرر مندفع اولور و هر ضرری دفع ایتک بوکا قیاس اولمشدر ایدی حق تعالی حضرت تری قرآن عظیمده طبک اصول ثلاثیه سه ارشاد بیوردیغی ظاهر اولدی و بالجمله لازم اولیحق طب استعمالنک جوازینه قرآن عظیمده واحادیث شریفه ده ادله وارد اولمشدر (صحیح بخاری و مسلمده ابی هریره رضی الله عنهدن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * ما ازل الله داء الا ازل له شفاء * بیورمشدر (و ینسه امام احمد نقلنده انسدن مرویدر که * ان الله حیث خلق الداء خلق الدواء فتداواوا * بیورمشدر اولکینک معناسی حق تعالی حضرت تری بر مرض ازال ایتما مشدر الا انکیچون بر شفاء ازال ایتمشدر دیمکدر حاصلی هر مرضکه بر ایتمشدر انک دوا سن دخی بر ایتمشدر دیمک اولور اینکچینک معناسی تحقیقا مکرری تعالی حضرت تری مرض خلق ایندیکی پرده دوا دخی خلق ایتمشدر ایدی دوا استعمال ایدک دیمکدر و بر روایتده دخی سامه بن شریکدن مرویدر که * تداءوا باعباد الله فان الله لم یضع داء الا وضع له شفاء الاداء و اخذوا هو الهرم * وارد اولمشدر بر لفظده الا السام واقع اولمشدر حاصلی ای حق تعالی حضرت تری بنگ قوللری دوا استعمال ایدک تحقیقا حق تعالی حضرت تری غایت یرلکدن غیری یاخود موتدن غیری هر مرضکه وضع ایتمشدر انکیچون بر شفاء وضع ایتمشدر دیمک اولور (و ابوداود نقلنده ابی الدرداء رضی الله تعالی عنه فخر کائنات حضرت تری وضع مرفوعا روایت ایتمشدر که * ان الله جعل لكل داء دواء فتداواوا و اولمشدر و ابوجرام * بیورمشدرر یعنی تحقیقا حق تعالی حضرت تری هر مرض ایچون بر دوا خلق ایتمشدر ایدی دوا استعمال ایدک و حرام نسنه ایله تدای ایتک دیمکدر صحیح بخاری ده دخی * ان الله تعالی لم یجعل شفاءکم فیما حرم علیکم * وارد اولمشدر حاصلی بو حدیث شریفلر مقتضاستجه بحر ماله تدای جائر دکدر (امام مسلم نقلنده دخی جابردن مرفوعا روایت اولمشدر که * لکل داء دواء فاذا اصاب دواء الداء ابرأ بادن الله * بیورمش یعنی هر مرض ایچون بر دوا واردر حق دوا اول مرضه یتشد بر لسه مکرری تعالی

حضرت تبارک اذنیله اندن خلاص ایلر دیمکدر و هر مرضک کله سی و کته سی فی الحقیقه حق تعالی حضرت تبارک امریله در اول دوار که وارد ایلری سبب خلق ایتشدن ایدی سببه یا بشمق توکله منافق دکلدر تنکیم آجلق و صوسرلق دفعنده منافق دکلدر البته سبب سزسنه اولماز حاصلی جائز دکلدر که بر کشتی مرضه مبتلا اوله دخی دوا استعمالن توکله منافق صانوب ترک ایلله بن الله توکل ایتدم دوا استعمال ایتدم دیه بو عبت سنه در (حارث بن اسد المحاسبی رجه الله علیه سوال ایدوب ایتدیلر یا حارث اهل توکل دوا استعمال ایدرمی نم دیدی ایتدیلر ندن دیرسن بوکا دلیل ندر ایتدی سید المتوکلین محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک توکله ایتدیر کیمدل نه ایتشدی ونه یتشمک احتمال وارد بویه ایکن اول دوا استعمال ایتشدن دلیل بودر دیدی حاصلی هردوا که وجه مشروع اوزره استعمال اوله واصل شفا حق تعالی حضرت تبارک توقع اولتوب دوا مجرد سبب اعتقاد اوله اصلا توکله ضرر کلزینه توکل یرنددر بویاده دلیل فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک فعلی و قولدر (ابن القيم رجه الله علیه حکایه ایلر که ابراهیم علیه السلام یارب مرض کیمندر دیدی حق جل و علا حضرت تبارک پیوردی یند ابراهیم علیه السلام ایتدی یادوا کیمندر باری تعالی حضرت تبارک پیوندنر ابراهیم علیه السلام ایتدی چونکه مرض سندنر و دوا سندنر یا طبیبک اراده ایشی ندر حق سبحانه و تعالی حضرت تبارک طبیب بر کیمه در که دوا بنی الکه کوندن یرم پیوردی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک لکل داء دوا پیوردیغنده نفس مرضی و نفس طیبی تقویت وارد و دوا طلبه قندر مقدر چونکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک هر مرضک دواسی وارد دبو پیوردی ایدی بولایکی دوا به راست کله لم دیوهر یری سعی ایدر قلیبری قوت اولور ایدی کیمدل بوندن صکره معلوم اوله که پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت تبارک علاجی اوج نوع اوزره ایدی بریسی ادویه آلهیه ایلد و یری ادویه طبعیه ایدی بری دخی ایکستدن مرکب اولان ایلد ایدی یعنی وهم فی استعمال پیوردی (نوع اول ادویه آلهیه ایلد اولان طبینک بیاندن در شویله معلوم اوله که حق تعالی حضرت تبارک ازاله امر اضده قرآن عظیمدن اعم و انفع بدوا ایزال ایتماشدن قرآن عظیم مرضله شفا و آینه قلوبه جلادر تنکیم حق سبحانه و تعالی حضرت تبارک (ونزل من القرآن ما هو شفاء و رجه للمؤمنین) پیورشدن لفظه من امام فخر رازی پیوردی اوزره تبعض ایچوند کلدن جنس ایچوند معناسی و نزل من هذا الجنس الذی هو القرآن شفاء من الامراض الروحانیة و شفاء من الامراض الجسمانیة دیمک اولور حاصلی قرآن عظیم مطلقا امر اضه شفا در روحانی اولسون جسمانی اولسون ایکسن دخی دفع ایلر امر اض روحانییه ازاله ایتدیکی ظاهر در زیر مرض روحانی ایکی قسمدر بر قسمی باطل اعتقاددر که الوهیت و نبوت و مبدأ و معاد و قضا و قدر احواله متعلقدر قرآن عظیم مذهب حقل دلالتن مشتملدر و بومقوله فاسد اعتقادری و مذاهب باطله فی ابطال ایتشدن فی بیان کیمه بومقوله عقاید باطله دن سالم اولور بر قسمی دخی اخلاق ذمیه در قرآن الکه تفاسیلن و تعریفن و شر و فسادین بیان ایدوب اخلاق حمیده ارشاد ایتشدن حاصلی مرض روحانیک ایکی قسمه بیه شفا ایتدیکی ظاهر در (امام امر اض جسمانیه به شفا اولدین فی قرآنیه تبارک امر اض کثیره نافعه در رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک * من لم یشف بالقرآن فلا شفاء الله * دیو پیورشدن ظاهری قرآن عظیمه شفا طلب ایمان کیمه به حق تبارک و تعالی حضرت تبارک شفا و یرمدی دیمکدر بودی احکامدر که دعا غایبه اید یعنی پیورده شفا ایتدیه حق جل و علا حضرت تبارک شفا و یرسون دیمک اوله (شیخ ابو القاسم قشیریدن منقولدر که بر مانده ولدی قتی خسته اولدی

اولوم مرتبه سنه واردی کندی دخی بوندن بغایت مضطرب ایدی شیخ رجه الله علیه ایدر اول کیمه فخر کائنات علیه اکل العجیات افندیمر حضرت تبارک واقعه ده کوردم یار رسول الله اوغلم قتی زبون خسته در بوجهندن غایت مضطرب الحالم دیو شکایت ایتدم ایتدی شفا ایتلرندن نیچون غافلک دیو پیوردی او یاندن فکره واردن خاطریمه کلدیکه آیات شفا کتاب اللهده الی موضعده واقم اولشدن بونلدر که ذکر اولتور (قال الله تعالی (و یشف صدور قوم مؤمنین) (و شفاء لسانی الصدور) (مخرج من بطونهم شراب مختلف الوانه فيه شفاء للناس) (ونزل من القرآن ما هو شفاء و رجه للمؤمنین) (واذا مرضت فهو یشفین) (قل هو الله ذی انموهدی و شفاء) همان بو ایتلری یازدم دخی صوایله ازوب ایچوردن حق جل و علا حضرت تبارک شفا و یردی بوندن بوشانورکی خلاص اولدی دیو پیوردی (و ابن ماجه نقلنده حضرت علی دن مر فوعا روایت اولمشدر که * خیر الدواء القرآن * اما بومقامده بر منیه اوله حق سنه واردن غافل اولق جائز دکلدر شک بوقدر که آیات و اذکار و ادعیه نکر هر یری نفسنده نافع و شافیدر و لکن شرائطیه استعمال اولنسه نفی ظاهر اولر تنکیم ادویه حسبه دخی اویله در بر کیمه دایما مخالف غداردن یرهر ایتسه و کندی اسیدن و صفوقدن صافنسه و سار لازم اولان اموره رعایت ایتسه نقدر نافع شربت و معجون و یرسد البته نفعن بولن ضایع اولور ادویه آلهیه نکر دخی شرائطی واردن جمله دن بری کسینک اعتقادی درست و بالک اولق کر کدر حرامدن و ظلمدن اجتناب ایدوب حین دعاده قلبی غفلت اوزره اولماق کر کدر توجه تامله متوجه اولوب نیاز و نضرع اوزره اولق کر کدر یوخسه اغزی او قومقده و دعاده اولوب قلبی بیالدره اولیحق اصلا نفعن مشاهده ایتنر عبت به چاشنر تنکیم (حاکم رجه الله علیه روایتده وارد اولان حدیث شریفده * واعلموا ان الله تعالی لا یقبل دعاء من قلب غافل لاه) پیورشدن حدیث شریف مقتضا سنجه باری تعالی حضرت تبارک غافل و لاهی اولان قلبدن دعا قبول ایتنر لاهیدن مراد مالایعنی به مشغول اولاندن پیورشدن در که انفع ادویه دعاده عابلاتک عدوسیدر سورر کیده ر و نزولن منع ایلر و نازل اولانی تخفیف ایلر دعای مؤمنک سلاحیدر شویله که حضور قلب و وجعیت خاطر ایلد اوله و مظنه اجابت اولان وقتلدره ایدر مثلا کیمه نکر ثلث آخیرنده واقع اوله قلبه قارشو خضوع و انکسار ایلد و نضرع و نیاز ایلد و یا کلک ایلد حق تبارک و تعالی حضرت تبارک حید و شفا و رسولنه صلات و سلام ایلد ایدر دخی مقدما توبه و استغفار ایدوب بر مقدار صدقه و یرمش اوله و دعاده ابرام و الحاج ایدر یارب دیلر مکه بنی محروم ایتوب دعای مستجاب ایدسن دیلر و اثناء دعاده حق تعالی حضرت تبارک اسماء شریفه سندن ذکر ایدر مثلا یا کریم یا رحیم یا ذا الجلال والا کرام سن قبول ایلد دیلر بواصل دعا بغایه الله رد اولنر خصوصاً که حبیب اکرم و نبی محترم افندیمر حضرت تبارک من مروی اولان دعا دردن اوله مظنه اجابتدر یا من ضمن اسم اعظمدر دیو خبر و یرمش اوله بومقوله ادعیه بعون الله سریع الاجابه اولور و اسم اعظم خصوصتده اقوال چوقدر بعضیلر نامعلومدر) دیمکدر و بعضیلر معلومدر لفظیه الله اسم اعظمدر دیمکدر بعضیلر الحی القیوم اسم اعظمدر دیدیلر و بعضیلر ذوالجلال والا کرام اسم اعظمدر دیدیلر الله اعلم بحقیقه الحال (و معلوم اوله که معوذاته و بعض اسماء الله ایلد برقی طب روحانیدر یغن صلحا و ابرار لسانیه اولیه یاذن الله شفا جاصل اولور دیمکدر برقی رقیه نکر جمیدر و رقیه آفسون دیمکدر آفسون فارسیدر اما ترکی دیلنده شول ساحرل و جادول سویلدنکی مهملا نه دیرل انتفاع ایچون اوقیان آیات کریمه به و اسماء شریفه آفسون استعمال یوقدر اما لسان عربده جمله سنه رقیه دیرل (صحیح بخاریده حضرت حایه رضی الله عنه هادن مرویدر که * کان یشف علی نفسه فی المرض الذی مات فیه بالمعوذات *

عبداللهی کوزندی منزلندن کنیدی کی واروب نافیله نظر ایندی نافیله همان مضطرب اولوب
یقلدی بوانساده عبد الله دخی چیقهد کادی نافیله بوحالده کوردی قصه دن خبر و یروب سن
کنیدی کی کادی نافیله نظر ایندی دیدیلر ایندی اول شخصی بکا کوسرتک کوسرتدیلر
عبدالله حریفک قارشوسته طوروب بورقیه نی اوقودی * بسم الله حبس حابس و حجر یابس
و شهاب قابس رددت عین العائن علیه و علی احب الناس الیه فارجم البصر هل تری من فطور
ثم ارجع البصر کرین ینقلب الیک البصر خاسئا وهو خسر * عبدالله بونی اوقیوب تمام ایندی کی
حریفک کوزی چیقدی نافیله یرندن قاقوب صحت بولدی (بعض علمادین منقولدر که بموقوله
کیمه بی خلق اراسته قارشمدن سلطان منع ایتمک کر کدر ز بر اضری مجذوم ضررندن آزد کادر
ز راجد ام عله مبتلا اوله نی خلفه مخالطه دن حضرت عمر رضی الله عنه منع ایلمشدر دیو یوردی
(امام نووی رحمه الله تعالی علیه بوقول صحیح و معتبر علمادین کیمه خلافتن تصریح ایندی کی
معلوم دکلدر دیمشدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارینک رقیل بدر که ذکر اولنور
عبدالعزیزدن مرویدر که ایندی برکون ثابته انس بن مالک یانه واردق ثابت ایندی یا باجره
خوشلتم بوق دیدی انس رضی الله عنه ایندی سنک اوستکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری رقیه سن اوقیه نی ثابت نه اوله یا انس اوقودی بشلدی انس رضی الله عنه بورقیه بی
اوقودی * اذهب البأس رب الناس واشف انت الشافی لاشافی الا انت شفاء لا یغادر سقما * امام
بخاری بویلمه روایت ایتمشدر بروایت دخی حضرت عایشه دن نقل ایروب فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری بعض اهلی مبارک صاع الیه صیغایوب بویلمه تعویذ ایلمر ایدی
دیو یورمش * اللهم رب الناس اذهب البأس واشفه وانت الشافی لاشفاء الا شفاءک شفاء لا یغادر
سقما * دیوب مبارک الیه صیغایر ایدی دیدی کی آغریان بری صیغایر ایدی دیمکدر دیدیلرینه بخاری
نقلنده حضرت عایشه دن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بویلمه رقیه
ایدر ایدی * امسح البأس رب الناس یدک الشفاء لا کاشف له الا انت * و صحیح مسلمده عثمان
ابن ابی العاصدن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه مرضدن
شکایت ایلمدی بارسل الله اسلامه کله لبدتبر و جسدده آغری بولورم دیدی فخر کائنات حضرت تری
ایندی الکی آغریان یرک اوسته قودخی اوج کره بسم الله دی ویدی کره * اعوذ بمره الله وقدره
من شر ما اجد و احاذر * دیو اوقو یوردی انکی چون تکرار اولق یوردیکه تأثیری زیاده اوله دیمشدر
ذکر اولنور رقیل دن غفلت اولتمه کتب احادیثدن اخراج اولمش رقیل در جله سی صحیحدر
هرری خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری دن نقل صحیحله منقولدر اعتقاد
درسته اولیقنی نفی تخلف ایتمک احتمالی بوقدر والله اعلم (ذکر طبعه صلی الله علیه وسلم من الفرع
والارق * کیجه الیه قورققی و او یخو او بومق خلاجیدر تمندی نقلنده بریده دن مرویدر که خالد
رضی الله عنه فخر عالم حضرت تری نه شکایت ایروب بارسل الله کیجه الیه او یخو کوزیمه کرمز
اولدی دیدی فخر کائنات حضرت تری دوشکه یاندیفک زمانده بونی اوقو دیو یوردی * اللهم
رب السموات السبع و ما اظلت و رب الارضین و ما قلت و رب الشباظین و ما اضلت کن لی جارا من
شر خلقک کاهم جیسان یفرط علی احدنهم او یغنی علی عز جارك و جل شانک و لا اله غیرک
* ذکر علاج لمن اصابته مصیبه * مستنده فخر کائنات صلی الله علیه وسلم حضرت تری دن
مرفوعا روایت اولتمشدر که مصیبت رسیده اولان کیمه * ان الله وانا الیه راجعون اللهم اجرنی
فی مصیبتی واخلق لی خیرا منها * دیسه البه حق تعالی حضرت تری اول کشتی به اول مصیبتده
آدن خبرل خلف مبرایلمه دیو یورمشدر (ذکر طبعه صلی الله علیه وسلم من داه الم و الکرب

امام بخاری و مسلم روایتلرینه ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تری غم و غصه عارض اولدیغی زمانده بونی اوقو ایدی * لا اله الا الله العظيم
الحلیم لا اله الا الله رب العرش العظيم لا اله الا الله رب السموات و رب الارض رب العرش الکرم *
اولی بودر که بونتری دخی دعا ایلمه دیمشدر ثنا دعادن مقدم اولیقنی دعا مستجابدر دعا ثباتدن
مقدم اولیقنی رجا اوزره دردیتمشدر (ابو بکر رازیدن مرویدر که دیار اصفهانده ابو نعیم قتبه ایلم
بر کیمه کلوب انلره ایندی ابو بکر بن علی بی پادشاهه غزایتمشدر بونکون غضب ایروب حبس ایندی
اول کیجه واقعه ده فخر کائنات حضرت تری کوردم صاع یانده جبرائیل علیه السلام طور اییدی
متصل طوداقرین دردوب تسبیح ایلمر ایندی اذن فخر جهسان بکا ایندی سن ابو بکر بن علی به
سویلمه صحیح بخاریده اولان دعای کرین اوقیوب دعا ایتمسون تا که حق تعالی حضرت تری اذن
غم و غصه بی دفع ایلمه دیو یوردی صباح اولیقنی واردم خبر و یردم اولدیغی بودعایه مشغول
اولدی جوق زمان یکمیدی حق تعالی حضرت تری خلاص مبرایلمدی دیدی (امام نسائی
نقلنده حضرت علی دن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بودعای بکا
تلقین ایندی غم و غصه عارض اولدقده اوقیه سن دیو امر ایندی دیمشدر * لا اله الا الله الکرم
العظیم سبحان الله تبارک الله رب العرش العظيم و الحمد لله رب العالمین * بروایتده اولکیمین
الحلیم الکرم واقع اولمشدر و برلفننده دخی * لا اله الا الله وحده لا شریک له العلیم العلی العظيم
لا اله الا الله وحده لا شریک له الحلیم الکرم * وارد اولمشدر و بینه برلفننده * لا اله الا الله الحلیم
الکرم سبحانه تبارک و تعالی رب العرش العظيم الحمد لله رب العالمین * واقع اولمشدر جله سین
امام نسائی روایت ایتمشدر هر قنفسی اوقنسه خوبدر تمندی نقلنده ابی هریره دن مرویدر که
خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نک بر مهم ایشی اولسه مبارک کوزلرین
کوکره دیکوب دخی سبحان الله العظيم دیر ایدی و قین دعاده جهد و کوشش ایلمه یاحی یا قیوم
دیر ایدی دیو روایت ایتمشدر نه ابی هریره رضی الله عنه بیورمشدر که برمشکل ایشی اولسه
و بر خصوصده شدت واقع اولسه یاحی یا قیوم برحتک استغیت دیر ایدی دیمشدر و بومقوله امورده
بوکلسک تأثیرنده بعض علما رحیم الله تعالی وجهلریان ایتمشدر در الحقیقه سرن حق تعالی
حضرت تری یلور همان اعتقاد جازم الیه مشغول اولق کر کدر بفضل الله منافی ظهور ایتمک
مقرردر (بودخی دعوات الکرویدندر یعنی غم و غصه دفعی ایچون اوقیه حق دعال دندر
(ابوداودنقلنده ابی بکر الصدیق رضی الله عنه حضرت تری دن مرویدر که رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری دعوات الکروب * اللهم رحمتک ارجو فلا تکن لی نفسی طرفه عین
واصلح شأنی کله لا اله الا انت * دیو یورمشدر (بینه ابن داود قتبه اسماء بنت عبسدن مرفوعا
روایت اولتمشدر که کلمات الکرب * الله ربی لا اشکرک به شیئا * بیورمشدر (امام احمد نقلنده
عبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهما سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری دن
روایت ایتمشدر که هر کیمه که محزون و غمناک اوله بودعای اوقیه البه حق تعالی حضرت تری
انک حزن فرجه تبدیل ایلمه دیو یورمشدر دعا بودر * اللهم انی عبدک ابن عبدک ابن امک ناصبتی
یدک ماض فی حکمتک عدل فی قضاؤک اسألك بكل اسم هوک سمیت به نفسک او ازلته فی کتابک
او علمته احدا من خلقک و اسألت به فی علم القیب عندک ان تجعل القرآن ربيع قلبی و نور
صدری و جلا حزنی و ذهاب همی * سنن ابی داودده ابی سعید الخدری رضی الله عنهدن
مرویدر که برکون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری منجذبشرفه کبردی
انصار قومندن ابوامامه دیمکله معروف بر شخصه راست کلدی یا با امامه نمازوقتی دکل مسجده

او توردی بک سیدی ندر دیو پیوردی ابوامامه ابتد * یار رسول الله هموم ز منی و دیون * یعنی بکا
 غم و غصه و دینار لازم اولدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری سکا بر کلام تعلیم
 اید به بیکه حق تعالی حضرت نوری غمی دفع اید و دینی قضایده پیوردی اولدخی بلی یار رسول الله
 دیندی فخر کائنات حضرت نوری صباحه و اخشامه بتشدیک زمانده بونی اوقود دیو پیوردی
 * اللهم انی اعوذک من الهم والحزن واعوذک من العجز والكسل واعوذک من الجبن والبخل
 واعوذک من غلبة الدين وقهر الرجال * ابوامامه دن مرویدر که فخر عالم حضرت نوری
 پیوردی بکی ایتم الله تعالی حضرت نوری غمی دفع ایدی و دینارم ادا ایدی دیندی (سن ابوداود)
 ابن عباس حضرت نوری مرویدر که بر کیمه استغفاره ملازمت ایلده حق تبارک و تعالی
 حضرت نوری انک هر غم دفع اید و هر طار اقدن خلاص مبسر اید و سرمدی بک بدن رزق نصیب
 ایلده دیو پیور مشر و جمنده ذکر ایتشدر که نجیع ملنر خلقی و جیع عقلاء بوکاتفاق ایتشدر که
 فساد و معصیت کئی به غم و غصه کنور و کوکل طار لغن بشدیر چونکه ذنوبک قلبه بود کلو
 تأثیری اولیجی بر علاج کر کدر که آنی محو ایلده و اندن ناشی اولان اردخی قلبه ابدی کانوبه
 و استغفار کبی علاج اولمز انکیچون تو به و استغفار کشید غم قومازد بشاردر (ینه ابن عباس
 حضرت نوری مرویدر که بر کیمه نیک غم و غصه سی جوق اولسه * لاحول ولا قوة الا بالله * کله سن
 جوق دیه دیو پیور مشر صحیحینده ثابت اولشدر که کله مذکور جنت کجیلرندن بر کجدر (بعض
 آثارده واقع اولشدر که کوکدن هیچ بر ملک انجز و بر ملک جیقاماز الا حول ولا قوة الا بالله ایلده دیو
 پیور مشر (امام طبرانی روایتده ابوهریره رضی الله عنه فخر کائنات افندیمن حضرت نوری روایت
 ایتشدر که هیچ بر امر بنی غنمک ایتدی الا جبرائیل علیه السلام غنمک ایدوب * یا محمد قل تو کلت
 علی الحی الذی لا یموت والحمد لله الذی لم یخذ ولدا ولم یکن له شریک فی الملک ولم یکن له ولی
 من الذل وکبره تکبیرا * دیو پیور مشر یعنی هر زمانده که بر غم عارض اولسه همان جبرائیل علیه
 السلام بنشوب بوکاتی اوقود دیو بکا تعلیم پیور ایدی دیمکدر ابن سینک کابنده ابوقتاده رسول الله
 صلی الله علیه وسلم حضرت نوری روایت ایتشدر که * من قرأ آیه الكرسي وخواتیم سورة البقرة
 عند الكرب اغاثه الله عز وجل * پیور مشر یعنی غم و غصه عارض اولدینی زمانده بر کیمه آیه الكرسي
 وسورة البقرة آخرین اوقسه تکرری تعالی حضرت نوری اول کیمه به فریادرس اوله دیمکدر
 ینه ابن سنی قتنده سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه فخر عالم حضرت نوری روایت ایتشدر که
 * انی لاعلم کله لا یقولها مکروب الا فرج الله عنه کله اخی یونس فتادی فی الظلمات ان لا اله الا انت
 سبحانک انی کنت من الظالمین * حاصلی لا اله الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین یونس
 علیه السلام دعا سید فخر کائنات علیه اکل الخیات حضرت نوری پیور که هر ملول و غنمک اولان
 کیمه بود عانی اوقسه حق جل و تعالی حضرت نوری انک غم دفع ایلده (زمذی روایتده دخی بویه در که
 هر مسلم کیمه که بر سنه ایچون بود عانی اوقیه باری تعالی حضرت نوری مرادین بدلیه البیه مستجاب
 اوله دیو پیور مشر (دیلی رحمة الله علیه مستند الفردوس آلدو کابنده یازمشدر که جعفر الصادق
 رحمة الله علیه اتاسندن اولدخی جندن روایت ایلر که رسول الله حضرت نوری بنه حق برایش مشکل
 اوله حصوله سعی ایتده بود عانی اوقوریدی دیمکدر اسماء احسنی بعینک الی لاسم واکتفی
 کسفت ندی لایرام وارحنی بقدرتک علی فلا ھک واسترحانی فکم من نعمه انعمت به علی قل لا
 به شاکری و کم من بلیه ایتلینی بما قل لک بها صبری فیا من قل عند نعمته شکر فی بحر منی و یا من
 قل عند بلیته صبری فلیخذلنی و یا من رانی علی الخطای فلیغفر لی یا ذا المروف الذی لا ینقض ایدا

و یا ذا النعماء الذی لا تحصى عدد اسئلك ان تصلى علی محمد و علی آل محمد ویک ادرانی محور الاعداء
 و الجبارین اللهم اعنی علی دینی بالدنیا و علی آخرتی باسئلی و احفظنی فیا غبت عنه ولا تکفی
 الی نفسی فیا حظرتی علی یامن لا تضرم الذنوب ولا ینقصه العقوبه لی ما لا ینقصک و اغفر لی
 ما لا یضرک انت انت الوهاب اسئلك فربا قریبا و صبرا جبلا و رزقا واسعا و العافیة من البلیا
 و شکر العافیة * و پروایتده بویه واقع اولشدر * اسئلك تمام العافیة و اسئلك دوام العافیة
 و اسئلك الشکر علی العافیة و اسئلك الغنی عن الناس و الاحول و لا قوة الا بالله العلی العظیم *
 * ذکر علاجه صلی الله علیه وسلم من داء الفقر * عبدالله بن عمر رضی الله عنهما دن مرویدر که
 بر کیمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کلوب فقر دن شکایت ایدی یار رسول الله
 دنیا بدن روز چو پیوردی فخر کائنات علیه اکل الخیات افندیمن حضرت نوری طلوع فخر قتنده
 یوز کره بود عانی اوقود دیو پیوردی * سبحان الله و بحمده سبحان الله العظیم استغفر الله * اول
 کئی دوندی کندی بر زمان اکلندی بنه کادی یار رسول الله دنیا بکاشویه اقبال ایتدی که مالی
 قتنده قویه جفم بلرم دیندی (ذکر علاجه صلی الله علیه وسلم من الحریق * عمرو بن شعبان اسندن
 اولدخی جندن روایت ایلر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * اذ ارا بکم الحریق
 فکبروا فان التكبر یطفؤه * پیور مشر یعنی یانفون کوردیکر زمانده تکبیر ایدک زیرا تکبیر تحفیفا
 یانفونی سبوت بر دیمکدر تکبیرده بو خاصیت اولدیفنک وجهته زاد المعاد صاحبی ذکر ایتشدر که
 یانفونک سببی آتش و آتش ماده شیطانر زیرا آتشدن خلق اولشدر و عالمه فساد و برمهده
 شیطانله مناسبی وارد اول سیدن شیطان اکامعانت ایلر و آتشک طبعی علو و فساد اقتضایلر
 تنکیم شیطان برفقه سی بودر کندی توابعن بو یوله چکر بس شیطان و آتش هر بری علو
 و فساد اقتضایلر لاجرم حق سبحانه و تعالی حضرت نوری کبر بانی شیطانی و انک طبیعتده
 اولان اهل شر و فسادنی قلع و وقع ایلر بو خصوص نیجه کره تجربه اولنوب وقوعی ظاهر و ثابت
 اولشدر سه ست و ثمانین و ثمان مائه تار یخنده مدینه منوره یان دینی زمانده خلق بهض طبور مشاهده
 ایتدیلر آشکاره تکبیر ایدر ایدی بوقصه شایع و مشهور سنه در * ذکر طبعه صلی الله علیه وسلم
 من داء السحر * امام نووی رحمة الله علیه ایدر سحر بالا جاع کبار دندرا کرشویه که کلمات کفر دن
 نسته قارشه یا کفر لازم کنور بر فعلله اوله کفر اولور اشلین کیمه کافر ایدیکنه شبهه فالما کر
 کفر ایجاب ایدر قول و فعل اولمز ایه کفر اولمز حرام اولور کباردن ایدیکی مقرر در سحر خصوصنده
 علما رحه هم الله تعالی اختلاف ایتشدر در بعضیلر قولنده نخل محضر حقیقی بوقدر علماء حنفیه دن
 ابو بکر رازی و شافعه دن ابو جعفر استزادی و برجاعت بوقول اختیار ایتشدر (اما امام
 نووی رحمة الله علیه ایدر صحیح بودر که حقیقی واردر جمهور علما بومعانی مقرر طومشدر در
 مامه علما مذهبی بودر و کتاب و سنت و صحیحه مشهوره دخی بو کاد لالت ایلر (شیخ الاسلام ابن حجر
 رحمة الله علیه ایدر سحر ایلر انقلاب عین واقع اولور می اولمز می اختلاف بونده در شونلر که نخل
 محضر دبدیلر انلرمع ایتشدر و شونلر که حقیقته قائل اولشدر در انلر دخی ایکی قسم اوزره در
 بر قسمی ایدر سحرک تأثیری بود کلودر که مزاجی تغیر ایلر امر اضدن بر نوع اولور دیر و بر قسمی
 احاله به متهمی اولور دیر یعنی بر جانسنر سنه بی بر حیوان ایلر و بر حیوانی بر طاش یا بر اغاج ایلر
 دیرلر جه و اتفاق ایتدیکی قول اولکی قولدر یعنی سحرک تغیر مزاج ایدر جه قدر تأثیری واردر
 دیرلر مثلا ساحر بر صاغ کیمه بی سحر ایلر مر یض ایدرلر آرقق نسته به قادر دکلر در دیرلر
 (امام الحرمین رحمة الله علیه سحر فاسقن غیر کیمه نیک النده طومنز و فاسقن کرامت
 ظهور ایمن دیو اجاع قتل ایتشدر اعتقاد بویه کر کدر که النده خارق العاده ظهور ایدن کیمه نیک

بزار خطا در تعوذ بالله تعالی (عرق نسایم چون بونی بزار * بسم الله الرحمن الرحيم اللهم رب كل شیء وعلیک کل شیء وخالق کل شیء انت خلقتنی وخالقت الناس فی فلا تسلطه علی یا ذی ولا تسلطنی علیه بقطع واشفی شفاه لا یغادر سقما لاشافی الا انت * هر بلادن امین اولمق ایچون صاحبده واخلشامده اوچر کره (بسم الله الذی لا یضر مع اسمه شیء فی الارض ولا فی السماء وهو السميع العظیم) دیه لرحق تعالی حضرت نوری امین ایلده حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه فخر کائنات حضرت نر نندن بو بیله روایت ایتشد که بر کیمسه اوچ کره صباح وقتیده دیسه اخلشامه دکن بلای نا کهانی یتشمیه اخلشام زمانده دیسه صباحه دکن بلای نا کهانی یتشمیه دیو بیور مشر (انس بن مالک حضرت نر نندن مریدر که بر کیمسه * بسم الله الرحمن الرحيم ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم * دیسه جمیع دتو بندن بری اوله و دنیا بلارندن یتشمیش بلادن عافیت مبر اوله و اول بلارک جنون و جذام و برص و ریج جله سندندر دیو بیور مشر (مکحولدن مرویدر که بر کیمسه * لا حول ولا قوة الا بالله ولا ملجأ من الله الا الیه * دیسه حق تعالی حضرت نری یتشمیش بلاسن دفع ایده ادناسی فقراوله دیو بیور مشر (امام طبرانی نقلده ابوهریره رضی الله تعالی عنه فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت نر نندن روایت ایلر که بر کیمسه * لا حول ولا قوة الا بالله * دیسه طقسان طفوز درنده دوا اوله ال ک آسبی عم وغصه در دیو بیور مشر یو کلمه طیبه ک خواص و منافعه حد و پایان یوقدر انکیچون فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نری ابوهریره رضی الله تعالی عنه حضرت نر نر * اکثر من قول لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم فانها من کثر الجنته * یور مشر یعنی یو کلامی جوق سوبله زیرا بوجنت کجند ندر دیو بیور مشر (ابی موسادن مرویدر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نری بر کیمسه کونده بوز کره * لا حول ولا قوة الا بالله * دیسه ایدا اول کشتی به فقر یتشمیه دیو بیور مشر (حضرت علی کرم الله تعالی وجهه مرفوعا روایت ایتشد که بر کیمسه هر کون * لا اله الا الله الملك الحق المبین * دیسه اکافر دن امان اوله وقبر وحشندن انس بوله وانکله غنا قیوسن اچه و جنت قیوسن اچه دیو بیور مشر بعض راویبری اگر بو حدیث ایچون جین مملکت وارسد جوق دکادر دیو بیور مشر (طعام ضرر بن دفع ایچون اوقیدر * بسم الله خیر الاسماء بسم الله فی الارض و فی السماء لا یضر مع اسمه داء اجمل فیه رجه وشفاء * امام بخاری تاریخده ابن مسعود حضرت نر نندن روایت ایلر که طعام قوندیغی زمانده بر کیمسه بویله دیسه اول طعامده اولان نسته اکا ضرر ایتیه دیمشدر * ذکر دوا ام الصبیان * ابن السنی روایتده حضرت علی رضی الله تعالی عنه فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نر نندن روایت ایتشد که هر اوغلان که طوغان الک صاغ قولاغنه اذان اوقیوب صول قولاغنه افامت اوقوسد اکا ام الصبیان ضرر ایتیه دیو بیور مشر همان طفوب قونداغنه صارلدیغی کی ایتک کرک دنیاه قدم بصدیغی کی اول کلمات طیبه که حق تعالی حضرت نر نر عظمیت و کبر یاسن متضمندر و وحدانیت شاهده در قولاغنه طفونغه اکا شمسار اسلام تلقین اولنش کی اولور شکیم دنیادن چیقدیغی زمانده کلمه توحید تلقین اولور بر فائده دخی بودر که شیطان علیه الله طوغدیغی ساعت یانسه واروب آذر دمی ایچون کوز لیوب طور رایکن دخی اول تعلق ایده جکی زمانده اذان اشدی کی نفرت ایدوب فر شیطانه بو حالتدن ضعف حاصل اولوب اوغلانن مناسب قطع ایدر (نوع نانی) خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نر نر ادویه طیبه ایله ایتدیکی معالجات بیانددر * ذکر علاج لاصداغ و الشقیقه * معلوم اوله که صداع برالمدر که باش اجزاسنک بعضنده یاخود کلنده اولور اگر همان بر جاننده

اولور ایسه اکا شقیقه دیرل (وسعی شول بخارلدر که باشه حیقار یاخود اخلاط حاره در یا بارده در دماغه حیقار دخی متغذ بولا میوب صداع پیدا ایدر اگر بر طرفه میل ایدر ایسه شقیقه احدث ایلر اگر باشک جله سن احاطه ایدر ایسه اکاداه بیضه دیرل بیضه سلاحه تشبیه ایدوب دیمشدر و بیضه سلاح تو غلفه در که جنکده باشه کیرلر گاه اولور که صداع معده ده یاخود ظمیرلده ورم اولمقدن اولور یاخود معده ده غلیظ یل اولمقدن یاخود امتلادن اولور گاه اولور که حرکت عینقه دن اولور مثلاً جاعدن و قی دن و او یخو او یومقدن و جوق سو یلکدن حادث اولور و گاه اولور اعراض نفسانیه دن مثلاً غم و غصه دن و آجلفدن و جادن واقع اولور وقت اولور که اسباب خارجیه دن مثلاً باشه ضرب طوفانمقدن یا آغرنسته کونورمکدن باقی صفوق و اسی هواردن و صولدن اولور و بالجه صداعنک سبی جوقدر (اماشقیقه باشده اولان شرایینده اولور و باشک بغایت ضعیف برینه مخصوص اولور شرایین دیو حرکتی اولان طمرله دیرل (امام احمد روایتده بریده رضی الله تعالی عنه یور مشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نر نر کاهی شقیقه عارض اولوب بر کون ایکی کون طور رایدی کتیر ایدی دیمشدر (حدیث صحیح) وارد اولمشدر که مرض موشده * و آرا ساه * دیو بیور مشر یعنی وای باشم دیمکدر بودخی وارد اولمشدر که حیقوب خطبه اوقودی شول حانده که مبارک باشی صارلش ایدی شقیقه ده و صداعنک ساراقسانده باشی محکم صارقی نافعدر (صحیح بخاریده ابن عباس حضرت نر نر مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نری شقیقه ایچون بر کره احرام باغلمش ایکن مبارک باشند حجامت ایلدی دیمشدر بعض روایتده ابن عباس رضی الله عنه جادن مرویدر که مبارک باشند اور تاسندن حجامت ایتدی دیو بیور مشر (تاریخ بخاریده وسن ابن داودده وارد اولمشدر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نر نر هر بار که بر کیمسه کلوب باشند شکایت ایلده حجامت ایلده دیر ایدی ایانم آغردیسه حنا یاق دیو بیور رایدی (ترمذی روایتده وارد اولمشدر که علی بن عبدالله حضرت نر نر جده سی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نر نر خدمت ایلر ایدی اندن روایت ایتشد که فخر عالم حضرت نر نر بر بنده یاره اولسه یاخود بر علت اولسه بکا امر ایدر ایدی اوزر بنه حنا یقردم دیمشدر * ذکر علاج صلی الله تعالی علیه و سلم للمرد * روایت اولور که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نری کوزاغر یسته آرام و سکون ایلده و بریده حضور ایلده اوتروب حرکت ایتیب راحت اولغله علاج ایدر ایش (سنن ابن ماجه ده صهیب دن مرویدر که بر کره رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نر نر خدمت شریفنه وارد او کنده اتمکله خرما و ارایدی یقین کل سنده اکل ایلده دیو بیوردی بنده خرما دن اکل ایتدم فخر عالم صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نری کوزاغر یسی و اخرمای رسک دیدی بن یار رسول الله اول بر طرفه چیزم دیدم فخر عالم حضرت نری نسیم ایلدی دیمشدر خرما ده کوزاغر یسته نوع ضرر و ارایکن یمکه رخصت بیوردیغی حکمتی کند و سیله یله یمک بر کاتده متدفع اولاجنی معلوم شریغری اولغله ایدی (روایت اولمشدر که حضرت علیک کوزی آغردیکن یاش خرما یمکدن پرهیز بیور مشدر (صحیح بخاریده سعید بن زید دن مرویدر که اشدیم فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نری * الکماة من المن وماؤها شفاء للعين * بیوردی دیمشدر یعنی منطار من قسندندر و صوی کوزه شفا در دیمک اولور (من المن بیوردیغنده اختلاف ایتشددر بعضی لرحق تعالی حضرت نری بنی اسرائیله ازال ایتدیکی من دندر دیمکدر دیدیلر و اول پر نسته ایدیکه اغاج بیر اقلر بنه دوشر ایدی دخی بال کی جمع ایدوب برل ایدی (خطابی رجه الله تعالی علیه ایدر مراد بود کلدنر که

منظار من نوعندن اوله بلکه مراد بود که ایکمی دخی تخم اکین و صوار دین زجنسز وجوده
کلور بوجهندن من دینشدر منظار که کوزاغر بنه نفی شول جهندندر که حلال محضدر
اکتسابنده شبهه یوقدر و بوندن اخذ اولتور که حلال محض استعمالی کوزه جلا و پر دیمشدر
و منظار که صوتی کوزه شقاو رهمده ایکی قول واردر بری بود که حقیقه گندی صوتی نافع اوله
اما بویه دینلر اتفاق ایتمشدر که صوتی صافی استعمال اولتیه و کیفیت استعمالده اختلاف
ایتمشدر بعض کوزه چکیلان ادویه ایله استعمال اوله دیدیلر و بعضیلر شق ایله دخی قور
اوستنه قویهل قینایه صوتی چقبه اندن اول صوتی میل ایله اسبققله آلار دخی کوزه چکهل
صفوق ایکن آکهل فاند سی اولر دیدیلر بعضیلر ایندیلر منطاری بریکی چوالمک ایچنه قویهل
اوستنه صوقویهل اما طوز قومیهل و بر پاک قیاغله اغزین قیاغله اول قیاقندن اقان بخاری
آلهل کوزه چکهل دیدیلر (ابن و اقداید منطاری صفوق صوتی آلهل دخی ائمه دیدکری داروئی
انکه تریه اینسدر کوزه نافع اولان اشیاک اصلحی اوله و کوزه چکله قیاقلرین قوی ایله
و روح باصره به قوت وحدت و بره و نزلات ایتمکدن مانع اوله دیمشدر (ابن القیم ایدر منظار
صوتی کوزه جلا و بر دیکنه فضلاء اطباء اعتراف ایتمشدر در جله دن بری سیمی و بری این سیدار
دیمشدر منظار حد ذاتده ضرردن سالم خلق اولمشدر اما بعضیه بر آفت یشور دخی مضرا ولور
ضرری بعض مضرنلو نسته به مجاورت سیبیه در وهر نسته که انک حقیقه حدیث شریف
وارد اولمش اوله اتی صدق یتله استعمال ایتمک ضرری دفع ایلمر دیمشدر و الله اعلم (ذکر طیه
علیه الصلاة والسلام من العذرة) عود هندیکه برخوشبوی نسته در بخور ایدرلر بوغازاغر بنه
نافعدر سحق ایدوب بر مقدار اوزر بنه دیکرمک کر کدر (صحیح بخاری) ام قس بنت محسن
حدیثنده وارد اولمشدر که فخر کائنات علیه اکمل التحیات افندیمر حضرت تری اوغلا نجفک اوزر بنه
علاق اصمهدن و بوغاز بن بصمهدن نهی ایدوب عود هندی استعمال ایدک زیرا انده یدی
درلودرده شفا واردر جله دن بری ذات الجندر دیو بیورمشدر علاق بر نسته در اوغلا نجفک
نویسته اصمرا (جابر بن عبد الله دن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
برکون حضرت عایشه یانه کیردی براوغلانجیق کوردی بوونشدن قان افر بوندن دیو صوردی
یا رسول الله بوغازی اغر یا خود باشند اغرسی وار دیو جواب و بر دیلر ایدی اولادیکری قتل
ایتمک یعنی عبت علاجلر ایله هلاک ایتمک هر قننی خاتونک که ولدنه بوغاز اغرسی یا خود باش
اغر بسی عارض اوله اول قسط هندی فی السون دخی صوابله ازوب بور نسته طهر رسون بیوردی
عایشه رضی الله تعالی عنها فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریدن اشتدیکری اوزره
امر ایلدی اول اوغلا نجفکه اوله ایتدیلر شفا بولدی دیمشدر (بعضیلر بوغازاغر بنه قسط نافع
اولد بئنده استعمال ایدوب اول برچار دارودر و بوغازاغر بسی ار شفا بولر اسی زمانده عارض
اولور و انلرک مزاجلری اسیدر خصوصاً که حجاز ناحیه سنده اوله بو نیجه راست کلور دیدیلر بوکا
جواب و یروب دیمشدر که بو مرضک ماده سی قاندر که اکابلفم غلبه ایله قسطده نجفیف واردر
رطوبتی قورودر و جائزدر که بو مرضه نفی بالخاصیه اوله دیدیلر (اما مرض مذکورک عروضنی
اسی زمانه تخصیصک معناسی یوقدر بلکه صفوقلرده دخی زیاده اولور جائزدر بیوردر قلی
صفوقدن اولانه مخصوص اوله و ادویه حاره اولدر که امراض حاره به بالمرض نافع اولور
و بالذات دخی نافع اولور (ابن سبنا دلک ایتمک علاجنده شب یمانی ایله قسط نافع دیو
ذکر ایتمشدر اصکر توجیهات مذکورده دن نسته بولنده مجزیه قواعد طبعیه دن خارجدر
دیمک جواب اولور (ذکر طیه صلی الله تعالی علیه وسلم لده استطلاق البطن) صحیحینده وارد

اولمشدر که بر کیمسه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بنه کلوب * ان اخي بشکی بطنه *
دیددی حاصلی فرند اشک اسهالی وار دیو بیلدردی فخر عالم حضرت تری * اسقه عسلا * دیو
بیوردی یعنی اکا بال شری ایچور اول کشی ایچوردم دخی بتر ایدی دیدی سید کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری * صدق الله و کذب بطن اخیک * دیدی یعنی حق تبارک و تعالی
حضرت تری عسل ایچون (فیه شفاء للناس) دیمشدر کر چک سو بیدی سنک فرند اسکک قارنی
کذب ایتدی دیدی (امام مسلم) روایتده او حکره عسل ایچورمک امر بیوردی اندن صکره دردی
کره کلد کده بنه (اسقه عسلا) دیدی اولدخی * سقیه قمر زده الا استطلاقا * دیدی دیمشدر
حاصلی اوج مرته ایچور دی نفی ظاهر اولدی دردی کلد بنه انکله امر ایتدی اولدخی ایچوردم
اسهالی آرتور یقندن غیری نسته زیاده ایتدی دیدی (اما امام اخذ نقلنده بریدن هر وندن
مرویدر که دردی مرته بیور دقده ایچور دی عسل بولدی و اول مرته ده فخر کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری * صدق الله و کذب بطن اخیک * بیوردی یعنی نفی مقرر ایدی
بر قاج مرته ده تخلف ایتدی سنک فرند اشک قبول شفا به عدم استعدادی اولد بچون ایدی
دیمک اوله (خطابی) ایدر اهل حجاز موضع خطاده کذب استعمال ایدرلر مثلاً بر کیمسه سو بلتان
سوزی اذرک ایتمه اکا کذب سمک دیرلر بونده دخی قارنی کتب ایتدی دیمک قبول شفا به
صالح اولدی خطا ایتدی دیمکدر (امام فخر رازی راجه الله تعالی علیه ایدر ظن اولتور که
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری اول عسلک صکره دن نفی ظاهر اولاجفن
نوز و حله یتلش اوله و کندی بو معنایی یلور ایکن اول کتبک قارنی فی الحال مبتفع اولد یقن
کذب بحر اشنه جاری قلوب اول لفظی اطلاق ایتدی دیمشدر (بعض ملاحیه اعتراض ایدوب
عسل نسته مسهلدر اسهالی اولانه اتی صالق بو مرضک نیجه جائز اولور دیمشدر) جواب و یروب
ایتدیلر بو اعتراض جاهل سوزیدر و اطباء اتفاق ایتمشدر که مرض و احک علاجی اختلاف
سن و عادت و زمان و غیری حسبیه مختلف اولور و بونده مقرردر که اسهال نیجه نوعدر جله دن
بری هیضه دیدکری بدر که نیمه دن حاصل اولور انک علاجی بودر که طبیعتی حالی اوزر بنه قویار
اگر مسهل محتاج ایسه خسته ده قوت اولیقن مسهل و یروب ایتدی جائزدر که فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری عسل بیوردی بو قسم ایچون ایدی اوله زیروب قسمده عسل شول
جهندن نافعدر که نواخی معده ده مجتمع اولان اخلاط زجه بی دفع ایدوب معده ده غذا استقرار
بولفه صلاح کلور (ابن جوزی راجه الله علیه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
اسهاله عسل ایچمک بیور دقنده درت وجه ذکر ایتمشدر بری بودر که آیت کریمده واقع
اولان شفای عمومی اوزره حل ایتمش اوله صدق الله دیدیکی بو معنایه اشتدر یعنی فیه شفاء
للناس قول شریفی هر مرضه شفا در دیمک اوله (ایکمی وجه بو که عسل ایله تدای به
معتادی اولان کیمسه به بیورمش اوله) اوجنی وجه ذکر اولان اوزره هیضه علتیه بیورمش اوله
(دردیجی وجه بو که عسل مقدم قیاسدوب اندن ایچمک بیورمش اوله زیرا بویه اولیقن
بلغنی عقدا یلر اولکی قول حدیث شریف مؤید اولور زیرا ابن مسعود رضی الله تعالی عنه
روایتده * علیکم بالشفاء من العسل والقران * وارد اولمشدر و حضرت علی کلامی ده مؤیددر که
* اذا اشکی احدکم فلیستوب من امر آتیه شفا من صداقها فلیستوبه عسلا ثم یأخذ ماء السماء
هنثا مرثا مبارکا * دیو بیورمشدر و ینه امام علیدن روایتده بویه در که * اذا اراد احدکم الشفاء
فلیکتب آیه من کتاب الله فی صحیفه ویغسلها بماء السماء ویأخذ من امر آتیه درهما عن طیب نفس
منها فلیستوبه عسلا فلیستوبه فانه شفاء * بیورمش اولکی روایت اوزره بر کیمسه بر مرض

عارض اولسه خاتونه بکا مهر کدن بر مقدار نسته باغشله ديه اندن اول نسته ايله غسل صائون
 آله و يغور صوبيله ازه ايجه نافع و مبارك اوله (ايکنجي روايت اوزره کر کدر نيککه پر پاك
 چنساغک ايجنه کباب الله بدن بر آيت يازه اندن يغور صوبيله چنساغی بويه و خاتون شدن صفای
 خاطر ايله بر اجه اله و انکله بال صائون آله اول صوابه فارسد يروب ايجه باذن الله تعالى شفا
 حاصل اوله (ابن کثیر رجه الله تعالى عليه ذکر اولسان حديث شريف ايله حضرت غلبدن
 منقول اولان اقوالی ذکر ايند کدر نصکره وجه مشروح اوزره معالجه ايديجک شفا بولديغشک
 وجهه اشارت ايدوب بيورمشدر که آيت قرآنده شفا اولديغشه دليل بودر که حق جل و علا
 حضرت تری (ونزل من السماء ماء مبارکاً) بيورمشدر و کک ششک خاتونی مالنده شفا اولديغشه
 بودر که (وانزلنا من السماء ماء مبارکاً) بيورمشدر و کک ششک خاتونی مالنده شفا اولديغشه
 (فان طين لکم عن شئ منه نفا فکوه هنيئاً مریئاً) قول شريفی دلالت ايلور و عسلده نفع اولديغشه
 (فيه شفاء للناس) قول شريفی دلالت ايلور ديمشدر پس حضرت علی کرم الله وجهه بوجهه بی
 جمع ايدوب بويه ايديجک شفا حاصل اولور ديديجکک سری ظاهر اولدی (ذکر طبه صلی الله
 تعالى عليه وسلم من ينس الطيبه) یعنی دفع قبض ايجون معالجه سی بیان اولور (ترمذی
 وابن ماجه روايت ايتشدر که انما بآيت عيسى رضى الله تعالى عنها اول حضرت بدن روايت
 ايتشدر که بر کون فخر کاشات صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری ايتیدی یا اسماء نه اصل منهل
 ايجر سک اولدخی شيم ايجرم ديدی فخر عالم صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری * حار حار *
 ديدی یعنی شيرم قتی لسی دارور ديو بيوردی اندن اسماء ايتیدی شفا ايجرم ديدی فخر عالم
 صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری ايتیدی * لوان شفا کان فيه شفاء من الموت لکان
 فی السنا * اگر بر نسته ديه موتدن شفا اولایدی سنده اولور ایدی ديو بيوردی امام بخاری
 دخی تاريخ کيرنده اسمادن ترمذی کبی روايت ايتشدر و ابو محمد الجیدی کندی کتاب طبنده
 ذکر بنسره که فخر کاشات عليه افضل التحیات ايتشدر حضرت تری * ایاکم والسليم فانه
 حار حار و عليكم بالسيف اقتداوا به فلو دفع الموت شئ لدفعه السنا * بيورمشدر حاصلی شيرمدن
 حذر ايدک زير اقي اسيدز و سنا استعمال ايدک اگر بر نسته موتی دفع ايدی سنا دفع ايدی ایدی
 ديمک اولور (بعض روايتده سيد کاشات صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری سنا بی عمر ايله
 ايجدی ديمک وارد اولشدر بال و شکر بر بنه خرما صوبی قاتوب ايجدی ديمکدر (سنن ابن ماجه ده
 وارد اولشدر که ابن ابراهيم بن حبه عبيد الله بن خرامدن نقل ايدوب ايتیدی ايتشدر فخر عالم
 صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری بيور ایدی * عليكم بالسنا والسنت فان فيها شفاء من
 کل داء الا السلام * حاصلی تدای لازم اوليجی سنا و سنت استعمال ايدک زير ايكينده سامدن غیری
 هر درده شفا وارد ديمک اولور سام ندر يار رسول الله ديديلر موندر ديو جواب و بردی (معلوم
 اوله که شيم ديدکری براغاج کوکک قايدر طبعی حاردر و درجه رابعده يابسدر خطرناک
 اولوب قتی زياده منهل اولديغچون اطبا استعمالدن منع ايتشدر (سنا رکه سنا مکی
 ديدکری نسته در مرسين بير اغشه بکزر يشل يير اقلدر در حجاز ولاينده حاصل اولور غایت
 ايو می مکده بن بر مبارك دوا در ضرری بو قدر اعتداله قرييدر طبعی درجه اولاده حار
 و يابسدر صفرا بی و سودا بی و بلفمی اسهال ايلور و قبلک جرمنه قوت و بر منافعی چوقدر
 جله دن بری و سواس سوداوی به فائده اولور (امام رازی رجه الله تعالى عليه سنا ايله شاهزاده اخلاط
 محترقه بی اسهال ايدرل و جربه و حکم به نافعدر در هر بر نیک مقدار شريفی درت در همدن
 بی در همه و ارنجه در ديمشدر (اما سنوت نه ايدکينده بر فاج قول وارد به منسلر عملدر

ديديلر بعضيلر کونه بکزر بر تخومدر ديديلر بعضيلر دخی کون کر مائيدرد ديديلر کيکي زاز ياندر ديدی
 کيکي سنا در ديدی (اماده منسلر ايتشدر سنده باعه مخلوط عملدر ديديلر بعض اطبا بوقولی ر حرج
 ايدوب صوابه اقرب اولان بودرد ديديلر زير ايسل سنده ياغ ايله اوليجی سنا بی اصلاح ايدز و اسهاله
 معین اولور بالکراستع بالندن بويه استعمال ايلور و ايتی اعلم (ذکر طبه صلی الله تعالى عليه وسلم
 لمفود) مفودا کا ديلر که قلنده مرضی اوله ابو داود نقلنده سعد رضى الله تعالى عنه مرضی
 اولدی دخی خواجه عالم صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری عيادت کلدی سنن مفودنک
 ديو بيوردی و مدينه نیک بالحق خرما سندن بدی دانه خرما نیک بيوردی خرما هر کشي به مفيد
 دکلدر فخر کاشات صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری کک کلامی مدينه خلقتنه و اطرافنده
 اولان طایفه به کوره در زير انلرک مزاجنه نسبت خرما غير ياره نسبت بغدادی کيدز ديديلر
 و بدی عبدالوده حاصبت و حی ايله معلومدر (صحیحينده وارد اولشدر که * من اصبح بسج
 تمرات عجوة مع تمر الغنالية لم يضره في ذلك اليوم سم ولا سحر * بيورمشدر یعنی بر کيکيه صباح
 وقتنده عالب خرما سندن بدی دانه بالحق خرما بسه اول کون اکا زهر و سحر ضرر ايجيه
 ديمکدر و عالبه مدينه نیک بيوکينک طرفيدر (ذکر طبه صلی الله تعالى عليه وسلم لداه ذات الجنب)
 صحیح بخاری ده مرفوعا وارد اولشدر که * جلکم بهذا العود الهندي فان فيه سبعة اشفاء
 من ذات الجنب * بيورمشدر حديث شريف مؤيد حجه ذات الجنب علتده عود هندی
 استعمال ايتک کر کدر ائده بدی در لو مرضه شفا وارد زجابه دن بری ذات الجنبدر و ترمذی نقلنده
 زير دن ارقدن اولدخی فخر عالم صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری روايت ايتشدر که * تداءوا
 من ذات الجنب بالقسط البحري والزيت * ديو بيورمشدر بوحديث شريفنده مرض مؤرور
 قسط البحري ديدکری دارو ايله و زيت ياغيله علاج بيورمشدر معلوم اوله که ذات الجنب
 برانی و ريدر که ايكول التند اولان پرده دوا اولور بعض اطبا سنی و ريدر کک و کس ايجنده
 و کوکسه يقين برده اولور ديو تعبير ايتشدر ذات الجنب الحقيق بودر بونک سنبه بش مرض
 پيدا اولور حقی و اوکسورک و صانجو و ضيق النفس و بنق منشاری کا اولور که بکور اغر ايتسه
 دخی ذات الجنب ديلر بونک سنبی بکور نواحيسته غليظ يالر مجتس اولمقدر اندن اغزی پيدا
 اولور مولم مرضدر خواجه کاشات صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری عود هندی و قسط
 بحري استعمالن بيوردي یعنی بيورمشدر زير اعود و قسط غليظ يالری تحليل ايدرل (امام ابن القيم
 رجه الله تعالى عليه مسجيدن حکايه ايتشدر که عودک طبعی حار و يابسدر اسهال طوی
 و اعضاء باطنه به قوت و بر و يالری سور و سنده لری آجر و رطوبات زديه بی کيددر ذات
 الجنبه نافعدر و دماغه قوت و بر جاردر که ذات الجنب حقیقی به دخی نافع اوله شول مائده که
 ماده بلغميه دن حادث اولمش اوله خصوصاً که مرضک اکسلسی زماننده استعمال اولنه ديمشدر
 (ذکر طبه صلی الله تعالى عليه وسلم لداه الاسقاء) انس بن مالک رضى الله تعالى عنه روايتنده
 عربنه و عکل قبيله لادن بعض اشخاص سيد عالم صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری سنده
 کک ايلایدی مدينه هواسی بونله خوش کليوب مريض اولديلر دخی فخر کاشات عليه افضل
 التحیات افندي حضرت تری حال لادن شکایت ايتديلر سيد کاشات حضرت تری شهر دن طشره
 صاغلور صندقه دوی و ارايدی بونلری ائده کوتدزدی وارک انلرک سوزندن و بولندن ايجک ديو
 بيوردی اول بد مختلر کتديلر بر زمان ائده طوروب صحت بولديلر ائده چو يانلری قتل ايدوب دوه لری
 سوروب کتديلر فخر عالم صلی الله تعالى عليه وسلم حضرت تری اردلر نجه آدميلر صالدي
 يئتديلر طوب کتورديلر ائده غذایله قتل ايتديلر شویله معلوم اوله که اسسقا و ج قشدر

—

بري الحیدر بغایت صعی بود و پوشول قسمی که بونده جیب بدت اتی ماده بلعیمه سینه
ارزار ماده فایده جیب اعضا به بایلور بری دخی زنی در پوشول قسمی که بونده جیب
مائه ریه مجتمع اولور دخی حرکت ایندیکه تولوم اینچندن اشید لیدی کی قارندن صوا آوازی
اشید بلور اکثر اطباء گفته قتی بر امر نوعی بود بری دخی طبلیدر بونده بل ماده سینه قارین شیش
بر مغیله اورسل طبل کی آواز بر دخی کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری اول طائفه
سود و بول اینچیک بیوردی بی بایندیکه دوه سودی حل و تلین وادار ایدز و سد ملی اجار شول
زمانده که بریده شیخ و قیصوم بدکری او تری و بابونجی و اخوانی و اذخری و بونلرک امشالی
استمقایه نافع ادویه بی خوق نمش اوله بغایت نافع اولور خصوصاً که صاعلید بی کی استیغله
ایچه و بول فضیل ایله ایچه اولدخی استیغی اوله بول سودک ملوحتن زیاده ایدر و فضولی تقطیر
ایتمه سن و اسهالن زیاده قبلور (و بعضی امر امشک دواسنی هن برزدن بعضی کیمه فخر کاشات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بندن واقعه ده امشدر چله دن بری ضعف معنده ایچون
واقع اولمشدر (ابن الحجاج رجه الله تعالی علیه مدخلیه ذکر اینشدر که بعضی کیمه نک
معه می فاسد اولش ایدی بر کیمه شیخ جلیل ابو محمد المرحانی قدس سره واقعه سنده فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بونی کوردی بود وایه اشارت یوردیکه هر کون آخ قارنه
کل می باین صافزایه مخلوط ایله ویدی دانه چورک اوتن دخی قیوب استعمال ایده بیدی کون
بویله ایله اول کشی بویله ایدی شفا بولدی دیمشدر (بعضی کیمه دخی برودت معده سینه
خسته اولش ایدی شیخ قدس سره واقعه ده پیغمبر بر علیه الصلاة والسلام حضرت تری بونی
کوردی بود وایه اشارت یوردیکه اون ایکی درهم غسل ایکی درهم چورک اوتن ایکی درهم
اناسون اتی درهم یشل نانه بر درهم قرنفل بر مقدار ایچون قانی بر مقدار سرکه بود ویدی بی سختی
ایدوب اول غسل ایله آتش اوزره عقد ایدل دخی استعمال ایده اول کشی اشارت یوریلان
اوزره ایدوب استعمال ایلدی صحت بولدی (سلس الریح ایچون بودخی شیخ مر جانیدن منقولدر
چورک اوتن اوج درهم خرامی ایکی بچی درهم آفی کون اوج درهم سعن شامی اوج درهم فلیا
اوج درهم بلوط بر درهم زیت مر قی اون ایکی درهم عقد ایده جک مقداری غسل صباح و قنده
ایکی درهم یناجی وقت بر بچی درهم استعمال ایدل خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری رتاده بود وای صلیق و بر دکنصکره نیجه مر ضه دخی نافعدر دیو بیورمشدر
چله دن ریح و سلس الریح و ریح معده و برودت معده و وجع فؤاد و الم حبض و الم نفاس و ریح که
منعقد اولش اوله بوجله به نافعدر دیمشدر و زیت مر قیدن مراد بودر که بر مقدار زنی بر پاک
جساده قویال دخی براغاج پاره سینه فخر یک ایدوب اوزر به معوذتین و اخلاص اوقبل و دخی
(لقد جاءکم رسول من انفسکم) آیتدن سوره نک آخر یننه دکن اوقبل و دخی (ونزل من
القرآن) آیتن اوقبل و دخی (لوازلنا هذا القرآن) آیتدن آخر سوره به ورنجه اوقبل و اسلوب
اوزره ایدل باذن الله تعالی نفی ظاهر اوله (قولی ایچون اوج درهم غسل بر بچی درهم زیت مر قی
یکری بر دانه چورک اوتن چله سی خلط اولنه صباح و اخشام استعمال اولنه غداسی طاوق یا قیون
آفی مخلوقه می اوله (وجع ظهر ایچون غسل و چورک اوتن و قوی یانی و زیت مر قی و رقیق
بعضه جله سن خلط ایدل دخی اول موضع اوزره سورلر و دخی اوسته مر جک اوتن و حرمل
اکه لر شفا حاصل اوله اگر چه بومذ کوراته واقعه ده اشارت اولمشدر و لکن تجربه ایله
نفی ظاهر اولوب مرتبه صحت و اصل اولمشدر * ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم لداء عرق
النساء * انس بن مالک رضی الله تعالی عنه فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بندن

روایت ایلر که * دواء عرق النساء الیه شاة اعرا بیه تذاب ثم تجراً ثلثة اجزاء ثم یشرب علی
الریق فی کل یوم جزء * دیو بیورمشدر یعنی بومر ضک دواسی عرب قیوننک قویروغیدر ایدلر
دخی اوج بولک ایدلر دخی طعام یمدن هر کون بر بولکین ایچه لر اما بوعلاج طائفه عربیه
واهل حجاز و انلرک جوارنده اولان قومه مخصوصدر و انلر بغایت نافعدر زبرا بومر ض
بیوستدن اولور و کاه ماده غلیظه لزجه دن اولور و علاجی اسهالدر قویرق یاغنده ایکی خاصه
وارد بری نصیح و بر مک یعنی ماده بی شور مک بری دخی لبت و بر مک مرض مذکورک علاجی بویکی
معنایه محتاجدر و عرب قیوننک تعیین بیوردی اولدر که فضولی آذر و بریده خاصیتلو اولتیر
انک اتی و یاغی اول اسی او تریک خاصیت و منفعتلرین اخذ ایدر (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم
من الاورام و الجراحات * حضرت علی رضی الله تعالی عنه دن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت تری به برخسته کورمکه و ارمش ایدم خسته نک ارقامنده شیش و اراپدی بعض
کیمه لر یار رسول الله بونده ایریک وارد دیدیلر امر ایتدی اول شیشی یار دیدیلر کندیسی حاضر
ایدی دیو بیورمشدر (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم بقطع العرق و الکی * یعنی طبر کیمکه
وداخله معالجه ایتدیکی ذکر اولنور (شیخین روایتلر ده جابر رضی الله تعالی عنه بیورمشدر که
فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ابی بن کعبه طیب کوندردی اولدی واردی
بر طبرین قطع ایدوب اوزرین داخلدی دیمشدر (امام مسلم جابردن اخراج ایتشدر که سعد بن
معاذک اوق ایله اکل طبر به اورد قاری زمانده سید کاشات حضرت تری داخلدی دیمشدر
(طحاوی نقلنده انس بن مالک حضرت تری فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
زمانده ابو طلحه بکا داغ اوردی دیمشدر (ترمذی روایتده * انه صلی الله تعالی علیه وسلم کوی
اسعد بن زرارة من الشوكة * وارد اولمشدر بوریات صحیح اولد بیقی تقدیرجه سید عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری بعض اصحابه داغله علاج ایتدیکی ثابت اولور (اما صحیح بخاری ده
ابن عباس حضرت تری نک روایتله فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بندن مرویدر که
* الشفاء فی ثلثة فی شرطه بحجم او شربة غسل اوکیه بشار وانا انمی امی عن الکی *
بیورمشدر یعنی شفا اوج نسنه ده در حجامت ایتکده و غسل شربنده و آتشله داغلمده و بن امتی
داغ ایتندن نهی ایدرم دیمکدر بوحديث شریف موجبجه داغک نفی مقرردر و لکن فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نهی بیورمشدر ایتک جائز دکلدر (اما مسلم نقلنده
عمران بن الحصین رضی الله تعالی عنه بیورمشدر که * کان علی یسلم علی حتی اکتویت فترکت ثم
ترکت الکی فساد * یعنی اولدن ملائکه بکا سلام و برل ایدی شول زمانه دکن که بن داغ اوردیم
اندن بنی ترک ایتدیلر سلام و برمز اولدیلر پس بن داغی ترک ایتدم ینه عودت ایلدی دیمکدر یعنی
داغله علاجی ترک ایتدم ینه سلام و برز اولدیلر دیمک اولور (امام احمد و غیرلر نقلنده عمراندن
مرویدر که سید کاشات علیه افضل التحیات ایتدیمز حضرت تری داغدن نهی بیوردی بز یننه
داغ اوردنک اندن نجاه و فلاح بولدی یعنی نفغن کورمک دیدی مجموع احادیث مقتضاسی
بودر که داغدن نهی کراحت یا خود ترک اولایه محمول اوله دیمشدر یا خود نهی عمرانه مخصوص اوله
زبرا اول باصوره مبتلا ایدی موضع خطر ده اولغین آتی داغدن نهی ایتشدر ایدی مرضی مشد
اولیحق کندیسی نفغ امیدله داغ اوردی اما نافع اولدی دیدیلر (ابن قتیبه دن منقولدر که داغ
ایکی درلودر بری اولدر که صحیح مزاجلو کیمه لر مر یض اوله لم دیو ایدرلر مثلاً اشقر و سباحلر
نزه ایتمسون و بعض مواد حرکت ایتسون دیو داغ یقارلر (بری دخی اولدر که مر یضلر یقارلر
شول زمانده که بعض یارلر و ششار و غیرلر ممتدا اوله داغه محتاج اوله بویله اولجه یقماق

شرعیدر اما اولکی ملا حظسه الیه یتمی ترک اولی زیرا بر غیر محقق نسته ایچون کندویه آنشله
عذابه استیحال ایتمکدر دیمشدر (حاصلی جمع بین الاحادیث بودر که فعل جواز دلالت ایدر
وعدم فعل منعه دلالت ایلر بلکه ترکی قتلدن اولی ایدیکنه دلالت ایدر انکیچون تارکنه نسا
واقع اولشدر اما نهی صریح یابودر که تنزیه ایچون اوله یاخود شول زمانه کوره اوله که علاج طریق
اکا منحصر اولیه آخر طریقی بقله دخی مبسر اوله (فتح الباریده ایدر اثر صحیحده کورمدکه
سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کندویه داغ یقمش اوله) اما قرطبی رحمه الله
تعالی علیه طبرینک آداب النفوس آدلوکا بنه نسبت ایدوب * ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم
اکتوی * دیمشدر (حلیمی دخی * روی انه اکتوی للجرح الذی اصابه باحد * لفظیله ذکر
ایتمشدر بونلردن فهم اولنور که کندور دخی داغ یقمش اوله (ابن حجر رحمه الله تعالی علیه
ایدر صحیحده ثابت اولان بودر که غزوه احده حضرت فاطمه رضی الله تعالی عنها حصیر
یاقدی دخی اول حضرتک یاره سن انکه طولدردی بوخود معهود اولان داغ دکلدرد دیمشدر
والله اعلم (ذکر طه صلی الله تعالی علیه وسلم من الطاعون) خلیل بن احمد رحمه الله تعالی علیه
* الطاعون الوباء * دیمشدر یعنی ایکسن برطومشدر (ابن اثیر * الطاعون المرض العام
والوباء الذی یفسده الهواء فتفسد به الامزجة والایدان * دیمشدر یعنی فرق ایدوب طاعون
مرض عاملردیدی یعنی خلق ایچنده کثیر وشایع اولان مرضدر وباشول نسته در که هوایی
فاسد ایلده دخی اول فاسد هوا سیله مزاجلر و بدنلر فاسد اوله دیمشدر واطبا دخی طاعونک
تعریفنده هر یری بر تعیر ایتمشدر والحاصل طاعونک حقیقی برورمدر حرکت دمدن ناشی
اولور برعضوه حرکت ایدر دخی انی افساد ایلر و بوندن غیری فساد هوادن ناشی اولان امراض
عامه به طاعون دینکلری بطریق المجاز در طاعون ویا به مغایر اولدینقه دلیل بودر که طاعون
مدینه منوره به کبر من اما واکبر زرا حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها * دخلنا المدینه وهی
اوباء ارض الله * دیمشدر و بلال رضی الله تعالی عنه * اخر جونا الی ارض الوباء * دیمشدر
بونلردن ظاهر اولور که ویا غیر نسته اوله (طاعون طعن جنددر یعنی ارواح خبیثه انسانک
بعض برلینه صاحبجر دخی انک زخندن پیدا اولور اصل اعتقاد بودر و فی الحقیقه عقل سلیم
موافق اولان قولدخی بودر بوخصوصده اطبا قولنه اصلا اعتقاد یوقدر نه سین تعینده
ونه حقیقتده ونه علاجنده برقول صحیحاری یوقدر عاجز و متعیر در (وطعن جن ایدیکنه
احادیث شریفه دخی وارد اولشدر جمله دن یری) امام احمد رحمه الله تعالی علیه و امام طبرانی
روایتلرده ابی بکر بن ابی موسی الاشعری رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نوره طاعون سؤل ایتدم * هو وحز اعدائکم من الجن وهولکم
شهاده * دیو یوردی دیمشدر یعنی اول طاعون جن طائفه سندن مزک دشمنلر یکرک صحنه سیدر
اول سزه سبب شم ساددر دیمک اولور (و صحیحینه اسامه بن زید دن مرویدر که اشدتم
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری یوردیکه * الطاعون رجز ارسل علی طائفة
من بنی اسرائیل وعلی من کان قبلکم فاذا سمعتم به بارض فلا تدخلوا علیه واذ اوقع بارض واتم
بها فلا تخرجوا منها فرارا منه * دیمشدر یعنی طاعون بر عذابدر که بنی اسرائیلدن بر طائفه به
وسزدن اول کلنلره ارسال اولمش ایدی ایمدی سز انک بریده اولدینک اشنسکر انک اوزرینه
اول یره وارمبه سز و سز بریده ایکن اول آنده واقع اولسه سز آندن قاجوب اول یردن جیمبه سز
دیو یوردی (عطار جهنم الله تعالی خروجدن نهی ایتمک حکمتده بهض وجوه ذکر ایتمشدر
جمله دن یری بودر که طاعون واقع اولدینک شهرده غالباً شایع و کثیر اولور پس بر شهرده واقع

اولسه ظاهر بودر که آنده ساکن اولان اشخاصه مداخله سبب واقع اولور یعنی سببی نه اینه
آنده اولنلر جمله سته نوع تعلق ایتمش اولور پس قاجوب مفید اولن عبت نسته اولور عاقل اولان
کیسه به عبت فعل ارتکاب ایتمک لایق دکلدرد (بری دخی بودر که اگر خلق انک کی زمانده شهر دن
چیمقه باشلا سدر طاعوندن وسائر امراضدن خسته اولان مسلمانلرک اولوسنه ودرمنه بیمار
ایدر کیسه قالمزایدی انلرک مصالحی معطل اولوق لازم کلورایدی و دخی چیمقی مشروع اولسه
اغنیاجیمق بارلایدی فقرا وضعفا قالورلایدی بو جهتمدن فقر انک قلوبی منکسر اولوزایدی
چنک یوزنده قائلر کنه کار اولوب انلر جقنده وعید وارد اولدینک حکمتی بودر که قاجوب
قالان کیسه لک قیلری منکسر اولور بورصکارینه قورقو دوشر دیمشدر (بری دخی
بودر که بعض اطبا دیمشدر که طاعونلو برک خلق اول برک هوا سته معناد اولور غیر یرله
نسبت اول آله هوای صحیح کی اولور اما کن صحیح به وارد قیلری زمانده مزاجلرینه موافق
اولن بلکه از اولور که اول برک هوا سن استنشاق ایتمک لری زمانده طاعونلو برک هوا سندن
تحصیل ایتمک لری بزه مزاجلری چکوب قلبه ایلدراندن قلبی افساد ایدوب هلاک ایلر (بری دخی
بودر که عارف بن ابی جبر رحمه الله تعالی علیه پیوردینک اوزره حق تعالی حضرت نوری بر مزله
بلا کوندردینکی زمانده مراد اول منزلت نفسی دکلدرد بلکه آنده ساکن اولان اشخاصدر پس
هر کیسه که اکا بلا یتمشک حق تعالی حضرت نوری مرادی اوله اول قنده نجه که حق تعالی
حضرت نوری بلا سی اکا یتمشیه هر نه مزله وارسه بلا کندی ایله بیله کدر انکیچوندر که نجه
کیمشدر شهر دن خوب خوش هوا کو یرله وناجیده کیدرلر آنده مطعون اولوب هلاک اولورلر
و بالجمله بوخصوصده جناب حق جل وعلا حضرت نوری توکل واعتماددن غیره بحال یوقدر
انکیچون شارع صلی الله تعالی علیه وسلم بزه زحمت چکوبوب توکل ایدوب او توریفه ارشاد
پیورمشدر (ابن القيم رحمه الله تعالی علیه پیوردینک اوزره خواجه کاشفات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت نوری بوخصوصده پیوردینک احادیث شریفده طاعوندن کمال تحریزی جمع ایتمشدر
زیرا اولدینک یره وارمق کشتی کندوی بلایه قرشو و برمکدر بوخود شرع شریفه مخالفدر
واولدینک یردن چیمقه نهی پیوردینک ایکی معنی ایچوندر یری بودر که نفوسنی حق جل وعلا
حضرت نوری توکل واعتماد و قضا رینه رضایه حل ایتمکدر یری دخی بودر که ایلناقولنجه
بونک کی زمانلرده حرکات اشدیده دن احتراز کرکدر ایمدی بواصل وقتلرده کشتی دیارندن چیقوب
مراقبت حرکات شدیدیه اقتضا ایلر بوخود جدا ضرر در حاصلی حدیث شریفدن معنای
طبی ظاهر اولدی (بعض مشایخ کرامدن منقولدر که * الصدقة تدبالباء ویزید فی العمر * حسنیجه
بو باده هرگز صدقه دن انفع نسته یوقدر ویا زمانلرده صدقه دن خالی اولسان کیسه لردن
امیددر که حق جل وعلا حضرت نوری رد بلا ایدوب طاعون شریندن امین اوله (ذکر طه
صلی الله تعالی علیه وسلم من الحمی) امام بخاری روایتلرده ابن عمر رضی الله تعالی عنهما
فخر کاشفات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری روایت ایلشدر که * الحمی من فیج جهنم
فاطوقها بالماء * پیورمشدر یعنی حی جهنم اسی شنددر انی صو ایله سوبندرک دیمکدر جانک
جهنم نسبتده اختلاف ایدوب بعضیلر محمک جسمنده حاصل اولان حرارت جهنم حرارتدن
برقطعه در دینلر حقیقتده حل ایتدیلر حق تعالی حضرت نوری انک ظهورنی بعض اسباب و مقتضی
حسیله تقدیر ایتدی تا کیم عباد عبرت پذیر اولهل تکیم فرح و سرور نغم جشنددر حق تعالی
حضرت نوری انلری دارنده عبرت و دلالت ایچون اظهار ایتمشدر دینلر و بعضیلر تشبیه
طر یقیدر معنای حرارت حی حرارت جهنم کیدر اندن بر نمونه در دیمک اولور
دینلر (طبرانی رحمه الله تعالی علیه روایتلرده * الحمی حظ المؤمن من النار * وارد اولشدر

یعنی حی مؤمنك آنش جهنم نصابدر دیمك اولور بوحديث شریف و ججه امیددر که
محمولان مؤمنك نصابدر آنش اولوب نارجهنم ايله معذب اولمبار (شیخین روایتلرنده
نافع عبد الله بن عمر بن روایت ایلر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری * ان الحمی
اوشده الحمی من فیج جهنم فابردوها بالماء * یورمشر فابردوها روایت مشهوره اوزره هر
وصل ايله وراه مضومه ايله دراما کسر را دخی حکایه اولمشر این ماجه روایتنده بالماء البارد
واقع اولمشر حاصلی حی طوق کجه صفوق صواستعمال ایتک مفیددر دیمك اولور
(امام بخاری قتده ابی جره روایتنده وارد اولمشر که ابن عباس حضرت ناریله مکده مجالست
ایدر ایدم بنی حی طوندی رفاح کون محبتس اولدم طشره جهمدم ابن عباس رضی الله تعالی عنهما
ماحبسک دیو طشره جهمدیغمک سین صوردی بندخی حی طوندی دیدم * ابروها بماء
زمرم قان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قال الحمی من فیج جهنم فابردوها بالماء او بماء
زمرم * دیدی دیو روایت ایدی او بماء زمرم شک راویدر (ابن القیم ایدر بالماء یوردیغنده
ایکی قول وارد بری بودر که مطلقا صواوله بری دخی بودر که زمرم صونی اوله اما اولکی قول
صحیحدر دیمشر و صواستعمالک طریقتده ذکر اولسان اقوالک اولاسی اسماء بنت ابی بکر
رضی الله تعالی عنهما روایت اولمشر که محمولک کوکسته و لباسنه برمقدار صوصاچرایدی
بویله ایتک خوبدر اسماء رضی الله تعالی عنها بوخصوصده سائرین اعلدر زیر حضرت
عایشه نک همشره سیدر خاندان نبوته خدمت ایده کلشدر بومقوله اوضاعدن خبرداردر
(ابو نعیم و غیره روایتلرنده انس بن مالکدن مرفوعا وارد اولمشر که * اذا حم احدکم فلیرش
علیه الماء البارد ثلث لیل من السحر * یورمشر یعنی سزک بریکز محمول اولسه اوزرینه صفوق
صوصاچسون اوج کجه سحر زماننده دیمك اولور (ابن القیم رحمه الله تعالی علیه ایدر
بوحديث شریفدره فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریک خطابی اهل حجازه
ونواحبسده اولان قبائله مخصوصدر برانلره عارض اولان جانک اکثری جای یومیه عرضیه در که
شدت حرارت شمیدن حادث اولور بومقوله حجابیه صفوق صواچمک و صفوق صوبه کبرمک
نافعدر جانک اقسای چوقدر و لکن ماء باردک بوقسمته نفعی ظاهر در مراد شریف ناری
بواولمشر دیمشر سابقا اشارت اولان اوزره برسته نک حفته حدیث شریف وارد اولسه
انی حسن اعتقاد ايله اعتقاد ایلان کجه نفعدن محروم اولماز خواجه کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت ناریک مبارک نفساری برکاتنده البته فائده سی ظاهر اولور بونک امثالنده
اطبا قولنه اعتبار اولمشر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری علننده ماء بارد استعمال
ایتدیکی مکرر وارد اولمشر تنکیم بر حدیث شریفده * صبوا علی من سبغ قرب لم تحال
او کتبهن * یورمشر یعنی باغلی چوزلنک طوبطوبیدی قریبه دن اوزریمه صودوک دیمشر
(مستنده و غیره حدیث حسن دن وارد اولمشر که سمره رضی الله تعالی عنه فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت ناریدن مرفوعا روایت ایدوب * الحمی قطعه من النار فابردوها بالماء البارد *
دیو ذکر ایتمشر و دخی * و کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اذا حم دعا بقریه من ماء
فافرصها علی رأسه فاغسل * دیمشر یعنی محمول اولدینی زمانده برقریه صونی کتوردوب
مبارک باشنه دوکوب غسل ایدرایدی دیمکدر و الحاصل حی هلاجنده صفوق صونافع ایدیکنه
احادیث شریفه چوق وارد اولمشر بعضی صواجنق طریقیله و بعضی غسل ایتک طریقیله
استعماله دلالت ایدر هرکشی قعله کوره اختیار ایلوب حدیث شریف موجبیه عمل
ایتسه باذن الله تعالی نفعن مشاهده قیلور (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم من حکه الجسم

بدنه کیک اولمک سبی حرارت و بیوست و خشونتدر دیمشر فخر عالم صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت ناری زیر بن عوام و عبدالرحمن عوف حضرت ناریک حکم لاری اولدیه چون ایکسینه
دخی حریر کیه رخصت و ریش ایدی تنکیم صحیح بخاریده قتاده بن مریدر که انس رضی الله
عنه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریک زیر ايله عبدالرحمانه حکم لاری
اولدیه چون حریر کومک کیه رخصت یوردیغن احبابه خبر و برمشر برروایتنده بویله در که
عبدالرحمن ايله زیر رضی الله تعالی عنهما فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری
یتدن شکایت ایتدیلر اولدخی حریر کیه رخصت و یردی برغزاده کوردیم آرقه زنده حریر
وارایدی دیمشر و برروایتنده همان رسول الله حضرت ناری اول ایکسینه حریر کیه رخصت
و ریش ایدی دیمشر و برروایتنده حکم لاری اولدیه چون رخصت و یردی دیمشر حاصل
کلام احتمالدر که بت دوشمک و حکه عارض اولتی ایکسینه دخی واقع اولمش اوله و حکه به
سبب بت دوشمک اوله انکی چون تعلیلده کاه سبب و کاه سبب ذکر اولمش اوله (امام نووی ایدر
حکمه بنی اولان و بنی اولان و بونک امثال علی اولان کیمسه حریر کیمک مذهب شافعیده جائزدر
و بوحديث شریف اکا دلالتده صریحدر دیمشر امام مالک جائز دکلدر دیمشر مذهب
حنفیه ده دخی رخصت یوقدر ابن القیم رحمه الله علیه لباس حریر معتدل الحرار تدر و بدنی
اسیجی ایدر و کاه اولور که سمر در دخی تبرید ایدر دیمشر (رازی رحمه الله علیه حریر کاندن
اسیدر و پنه دن صفوقدر بدنی سمر در و هر لباسکه خشن اوله اول بدنی ضعیفدر و جلدی
قانی ایلر دیمشر دوه یو کندن و قیون یو کندن اولان لباسر کان و حریردن اولان لباسلردن
اسیدر بدنی قریز برکات لباسلری باردو یاسدر قیون یوی حار و یاسدر پنه معتدل الحرار تدر حریر
پنه دن یومشدر و حرارتی اتدن آزدن چونکه حریر لباسلرنده غیر یلر کبی بیوست و خشونت
یوقدر حکمیه بوجمندن نافعدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری بواجلدن
انلره کیمکه رخصت یورمشر ایدی و جائز کور میان علما مذهبلرنده رخصت زیر ايله عبدالرحمانه
مخصوصدر و الله اعلم (ذکر طبه علیه الصلاة والسلام من السم الذی اصابه بخیر) خیر
غزاسنده بر یهودی قاریسی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینه زهر لیش
برقیون هدیه کتوردیکی اوائل کابده برمقدار ذکر اولمش ایدی (امام عبدالزاق سمر دن اولدخی
زهریدن اولدخی عبدالرحمن بن کعب بن مالکدن روایت ایتمشر در که خیرده بر یهودی
قاریسی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت نارینه بریان اولمش برقیون کتوردی فخر کائنات
حضرت ناری بوندی دیو یوردی قاری ایدی هدیه در اولدن قاریه صافن صدقه در دیمه سن
یوخسه یزدی و اصمار لشارایدی اتدن خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری بعض
احبابله بریاندن برمقدار کل ایتدیلر اتدن احبابنه امسکوادیو یوردی یعنی بمه دن نهی ایدی
و قاریه خطاب ایدوب یوقیون زهر لکمی یوردی قاری ایدی سکا کیم خبر و یردی پیغمبر یز
علیه الصلاة والسلام حضرت ناریک مبارک الله برکوک و ارایدی اشته بوخبر و یردی دیو
یوردی قاری نم زهر لدم دیدی خواجه کائنات حضرت ناری نیچون بویله ایتک دیدی قاری
ایتدی مرادم بوایدیکه اگر کذاب ایسک سندن بز و سائر خلق خلاص اولوب راحت اولم
اگر حق پیغمبر ایسک ضرر ایتیمه اتدن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری اوج دفعه
مبارک یفرندن حجامت ایلدی ذکر ایتمشر در که سمک علاجی استغفر الله اولور دخی فعل
سمه معارض ادویه ايله اولور سمک فعلی ابطال ایدر یا کیم فیتلریله یا خاصیتلریله
برکیمه که دوایو لیه حجامته مباشرت ایتسون خصوصا که حار مملکتده اوله و حار زمانده اوله

زیرا قوت سمیه قانه سرایت ایدردخی اکاتبه عروق و مجاری بدن قلبه واصل اولور اما اودن
جمله فان اخراج اولیچق ا کرشویه که استفراغ تام حاصل اوله سم ضرر ایلز یاودر که بالکله
جیقوب کیدر یاخود ضعیف اولور دخی طبیعت غلبه ایلر سمک تأثیری اولماز یاخود قتی ضعیف
اوزده اولور اول زمانده که رسول الله حضرت نوری مبارک یفرندن قلبه قریب اولدیغیچون جماعت
ایلدی ماده سمیه قانه خروج ایددی اما بالکله خروج ایتدی حق سبحانه و تعالی حضرت نرینک
ارادتی حمیده برمه دار اثری قالمشیدی انکیچونکه حق تعالی حضرت نوری جمیع مراتب فضلی
اول حضرت مرته مرتبه شهادت تکمیل ایدرسه کرک ایدی زاده الله تعالی فضلا و کرامه
(نوع ثالث) فخر کائنات علیه اکل التحیات افندی حضرت نرینک ادویه الهیه ایله ادویه
طبیعه دن مرکب اولانه معالجه سی پیانده در حضرت عایشه صدیقہ رضی الله عنها
یورمشدر که فخر عالم حضرت نوری خسته ایچون * بسم الله تر به ارضنا و رقیه یه ضنا یشتی
سقیما * دیو یوردی پروا یتده رقیه ده * تر به ارضنا و رقیه یه ضنا یشتی سقیما باذن ربنا * در ایدی
دیمشدر نوری امام بخاری روایت ایتددر (وامام مسلم روایتده بو یله در که فخر بر کیمسه
خسته اولسه یاخود جسمنده برجیاتی یار یارسی اولسه مبارک برهمن طیرافه بصرایدی دخی
بخاری یوردی رقیه یه اوقور ایدی دیمشدر تر به ارضنا مبتداء محذوفک خبر یدر هده تر به ارضنا
دیمشدر و یشتی ایکی وجهه ضبط اولمشدر بری بو که بناء مجهول اوله سقیما مرفوع اولوب
انک قائم مقام فاعلی اوله بری دخی بو که بناء معلوم اوله سقیما منصوب اولوب مفعول اوله (امام
نوری رجه الله علیه ایدر حدیثک معنای مبارک شهادت برهمنه اغزی یارندن آلدی دخی
طیرافه باصوب برمه دار طیراق یا بشتی اندن من یضک آخر بیان برینه یاخود یاره لو برینه سوردی
وسور ایلکن رقیه مذکورده یی اوقودی دیمشدر بو یونده خاصیت اسم الله ایله رسول الله حضرت نرینک
مبارک اندن در بوخسه بودکدر که مجرد اول مقدار نوکر که اول دکل طیراقدن تأثیر واقع اوله
و برهمنی طیرافه دکورمده دن مر ادجاژدر که انده دخی فی الجملة خاصیت اوله یاخود اسباب معتاده یه
مباشرت ایله آثار قدرتی اخفا ایتک حکمتیچون اوله امام قرطبی رجه الله علیه بو یلجه یورمشدر
(وفاقی یحناوی ایدر طب کابری شهادت ایدر که تضییع و برمه ده یعنی اخلاطی بشورمه ده
و تعدیل مزاجده توکرک مدخلی وارد و تراب و ملک دخی حفظ مزاجده و دفع ضرر ده تأثیری
واردر حتی ذکر ایتشدر که بر کیمسه سفره کنسه کندی دیار یتک صوبندن کتورمه قابل دکل
ایسه بر مقدار طیراقدن یله آلوب کیده مخالف صوره یتشدیکی زمانده صوبانک ایچنه بر اول
طیراقدن قویه اول صوبک مضرتندن امین اوله و رقیه دره و عزیمتدره آثار عجیه وارددر که عقلز
نهایت یتشدر دیمشدر (ذکر طبه صلی الله علیه وسلم من لدغه العرق) ابن ابی شیهه مستنده
عبدالله بن مسعود حضرت نرینک روایت ایلر که برکون فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوری غازه مشغول ایدی حجه یه واردیغی کبی مبارک برماغن عقرب صوقدی همان
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری پرندن منصرف اولوب * لعن الله العرق
ماتدع نبیا و لا غیره * دیو عقرب به لعنت ایتدی اندن بر جناق طوزلو صواستدی مبارک برماغن
طوزلو صوبک ایچنه صوقدی فل هو الله احد و معوذتین اوقودی حتی ساکن اولدی دیو
یورمشدر سورة اخلاصک فضیلت نهایت یوقدر و معوذتینده اجالا و تفصیلا جمیع مکروهاتدن
استعانه واردر انکیچون خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری عقبه بن
عامر حضرت نرینه هر غازه عقبنجه معوذتین اوقود و صبت ایش ایدی امام ترمذی رجه الله
علیه بو یلجه روایت ایتشدر هر نماز دن بر نماز و ارچه دفع شر ایچون معوذتین اوقومده

سر عظیم واردر هیچ بونله نظیر تعویذ اولماز دیو یورمشدر و طوز او صو استعمالی طب
طبیعه یلر ز را طوزده قوت جاذبه محاله واردر سموی جذب و تحلیل ایلر انکیچون استعمال
یورمش ایدی دیمشدر (ذکر طبه صلی الله تعالی علیه وسلم من الخلة) غله قح قوت و سکون
میهله بعض سو یلجه در در که انسانک یانده جبقار مبتلا اولان کیمسه اوراستده قرینجا کز و اضیر ز
ملاحظه ایلر روایت اولور که شفا یتد عبدالله نام خاتون زمان جاهلیته غله اوزرینه رقیه
اوقور ایدی صکره دن حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت نرینه مهناجزت ایتد کده
ایتدی بن جاهلیته غله یه رقیه اوقوردم دیلر که اول رقیه یی سکا عرض ایدم دیدی اندن بشلوب
* بسم الله ضلت حتی تعود من اقواها ولا تغر احد اللههم کف البأس رب الناس * دیو
اوقور ایدی رسول کز یا صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایتدی بو رقیه یی بر اغاجت
اوشته یتدی کره اوقو یه راندن بر یاک برده بر طاش بولوب صرب سر که ایله طاشی و اغاجی بری برینه
سورلر مایشتده حاصل اولان غله نیک اوشته طلا ایدر دیو یوردی (ذکر طبه صلی الله علیه
وسلم من حرق النار) امام نسائی رجه الله علیه محمد بن حاطب دن روایت ایلر که بر کره او جاقده قنبان
قایه یاشدم صیوندن بر مقدار الهیه دو کلدی الیک آرقه سی یاندی اندن انام بنی فخر کائنات
حضرت نرینه آلوب گندی فخر عالم حضرت نوری * اذهب البأس رب الناس * یوردی وطن
ایدمر که واشف انت الشافی دیوب الیک اوزرینه تو کوردی دیمشدر (ذکر طبه علیه الصلاة
والسلام بالجیمه) پرهیز الیک یتان اولور معلوم اوله که پرهیز ایکی قسمدر بر قسمی مرض
کتورن نسه رذن صافتمقدر بری دخی مرض آرتوران نسته رذن صافتمقدر اولکسی
حجه الاتحاد یعنی مزاجی صاع کیمسه لک پرهیزدر ایکیجیمی حجه المرصادر یعنی خسته
پرهیزدر اصل پرهیزک ذلیلی تیم آیتدر نیکیم بو مقصد اوائلنده اشارت اولمشدر ز بر احق جل
وعلا حضرت نوری مر یض اولنله که صو استعمالیله ضرر حاصل ایدر تیم یورمشدر بر سن
هر نسه که مزاج انسانه ضرر ایلله اندن پرهیز ایتک لازمدر بعض افاضل اطبا رأس
الطب الجیمه دیمشدر در جمله سنک باشی پرهیزدر و صحیح المزاج کیمسه له پرهیز نمو عذر
صاع اولان کیمسه پرهیز ایتک مر یضری تخلیط ایتک کیمیدر و پرهیزک زیاده نفی
ناقلدر یعنی خسته لکدن قالدان کیمسه زه پرهیز قتی نافعدر ز بر انلر تخلیط ایدیک یعنی اطعمه
مختلفه تناول ایدیک نیکس بولور خسته لکده اولنک ابتداء مر ضدن مشکدر و ناقدر مبهودن
صافتمق کرکدر ز بر امبهودل سریع الاستحاله در وانلرک طبیعتی ضعیف اوزر در ام منذر یتد
قبس رضی الله عنهدن منقولدر که فخر کائنات علیه اکل التحیات افندی حضرت نوری
برکون حضرت علی ایله بکا کلدیلر حضرت علیک کوزلی آغر ایدی اوده مبهود و ارایدی
حبیب اکرم و بنی محترم افندی حضرت نوری مبهودن کنیدیسی اکل ایدر ایدی حضرت علی بی
منع ایدر ایدی بندخی بر مقدار آر یه ایله بازی بشورمش ایدم اورتایه کتوردم یا علی بوندن یه
یوسکا انفعدر یوردی دیمشدر آر یه ناقدره انفع اغدیه در ز را آر یه نیک صوبنده تغدیه و تلطیف
و تلبین واردر و طبیعتی تقویه ایلر حاصلی پرهیز اکبراد و یه دندر هر کس حالته مناسب پرهیزدن
خال اولماق کرک اما بن القیم رجه الله علیه یوردیغی اوزر بونی دخی بلک کرک که خسته لک
و ناقدرک کوکلری پرهیزی واجب اولان نسته رذن برین بغایت آرزو ایلسه آندن بر جزئی مقدار
و یرک کرک شو یله اوله که هضمده طبیعتی عاجز اولیه بو یله اولیچ ضرر ایلر بلکه کاه اولور
نافع اولور ز بر طبیعت میل و محبه تلقی ایدر دخی اصلاح ایلر حتی دیمشدر که بومه و له غدایی
اشتهای تام ایلله جزئی مقدار اکل ایتک طبیعت کریمه کوروب دفع ایتدیکی دوابی استعمالدن

انفعلد انکچون ایدیکه سابقا ذکر اولان صهیب خصوصنده فخر کائنات حضرت تری طعانه دعوت ایدوب اولدخی خرمادن نمکه بشلیقی منع یورمدی باوجود که صهیب کوزی آخر ریادی ز پراشتهای صادقله بر قاج دانه خرمادری ایتیه چکی معلوم شری تری ایدی * ذکر رجه المریض من الماء * خسته لک صودن رهبری خصوصنده قتاده بن النعمان من ویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * اذا احب الله العبد جاءه من الدنيا کما یظن احدکم بحمی سقیم الماء * دیو پیور مشلر امام ترمذی بو حدیث حسن و غیر بیدر دیمشدر حاصلی حق جل و علا حضرت تری قولنی سودیکی زمانده دنیان صاقنور تنکیم سزک بریکر خسته سن صودن صاقنور دیمکدر اما بو کلام شریف شول خسته به کوره در که صوابچمک کا ضرر ایلله مثلاً منسقبیلر کی یونله صوابچمک ضرر محضدر اصلاً نفی یوقدر سائر ضررله دفع حرارت مقداری جائزدر صحیح المزاج کشیلردخی صوبنی آزابچمک خوبدر (حیدری رجه الله علیه مرفوعاً روایت ایتشددر که * لو ان الناس اقلوا من شرب الماء لاستقامت ابدانهم * پیورمشدر یعنی اگر آدم اوغلانلری صوابچمکی آزابده لاییدی بدنلری صحت واستقامت اوزره اولایدی دیمکدر طبرانی نقلنده ابی سعیددن مرفوعاً وارد اولمشدر که * من شرب الماء علی الریق انتقصت قوته * پیورمشدر یعنی برکیمه که برنسه اکل ایتدین آج قارنه صوابچمک قوتی اکسور دیمک اولور اما بو حدیث راویلرندن بعضی ایچون ضعیفدر دیمشدر * ذکر امره صلی الله علیه وسلم بالجمیة من الماء الشمس * کئنده طور مش صودن صاقنق خصوصنده دار قطنی رجه الله علیه عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرت تری روایت ایتشددر که * لا تغسلوا بالماء الشمس فانه یورث البرص * پیورمشدر یعنی ماء شمس ایلله غسل ایتک ز پرا اول برص علتن ویردیمکدر ماء شمس اول صودر که کنش حرارتی ایلله اصتمش اوله بو حدیث شریف موجبجه برص علتن کتورمک خوفله ماء شمس استعمالی بعضیلر قئنده مکر وهدر اما کراهته بر قاج شرط ذکر ایتشددر بری بوکه اغزی قیلواوانیده اوله طاشده و اغاجده اوله آلتونی وکشی دخی استئنا ایتشددر حاصلی یونلرده اولیحق مکر و اولز باقرده وقلعیده و غیریده مکر وهدر دیدیلر (جونی قولنده جله سی براردر و حوضلرده و برکدرده اولسه مکر و اولز دخی استعمالی بدنده اولنی کرکدر لباس یوسدل مکر و اولماز واسیلکی حالده کرکدر که مکر و اوله پرودت کلد کدنصرکه کراهتی زائل اولور بعضی کابده زائل اولماز دیمشدر وصاحب التهذیب مکر و اولغه شویله کرکدر که صوابچمک اغزی قیلوا اوله صومچیس اوله دیمشدر و مکر وهدر دیان علما کراهت تزیهیه ایلله مکر وهدر دیمشدر و علما حنفیه دن کیمسه کراهته قائل اولدیی معلوم دکلدر (امام نووی رجه الله تعالی علیه روضه ده مطلقاً عدم کراهتی اختیار ایتشددر * ذکر الجمیة من طعام البخل * بخلل طعامن یمکدن رهبر خصوصنده عبدالله بن عمر رضی الله عنهدن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * طعام البخل دام و طعام الاستیفاء شفاء * دیو پیور مشلر یعنی بخلك طعامی مرشد و مخیلرک طعامی شفا در دیمشدر (تنبسی امام مالکدن بویله روایت ایتشددر * ذکر الجمیة من داء الکسل * کلدن صاقنق خصوصنده امام ابوداود مرسلنده یونسدن روایت ایلر اولدخی ریعۀ بن عبد الرحماندن نقل ایلر که برکون بی کوننده یانم اوزره یاتورایکن کوردی دخی نمی ایدی وایتدی * بلقی ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قال انها تورث الکسل و تبر الداء الد فین * یعنی بکا خبر واصل اولمشدر که رسول الله حضرت تری کنش کسل ویرد و کبرلو مرضی تحریک و اظهار ایلر دیمک اولور * ذکر الجمیة من داء البواسر * بواسیر علتنن رهبرده حسدن مرویدر که

اول خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری قضاء حاجت لازم اولدیی حالده بجاعدن نمی ایدوب یو حالده بجاع بواسیر مرضن کتور دیمشدر دیدی * ذکر الجمیة من سیم جناح الذباب * طعام و شراب ایچنه سکک دوشدییکی زمانده باتمه اوزرنده طوره قاشق اوچله یارنسته ایلله باتیروب اندن چقاروب بیاته اتمق کرک (ابوهریره روایتنده وارد اولمشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * اذا وقع الذباب فی اناء احدکم فلیغمسه کله فان فی احد جناحیه شفاء و فی الاخر داء * یعنی بریکرک کاسه سته سکک دوشدییکی زمانده جله سن یاتورک زرا تحقیقا برقاندنده شفا و برقاندنده زهر وارد دیمک اولور (طحاوی روایتنده * فانه یقدم السم و یؤخر الشفاء * واقع اولمشدر مراد زهر لو قتادین اول صوقر اول برین صکره صوقر دیمکدر طعانه دوشدییکی زمانده که برقنادی طشره قالمش اوله انی دخی یاتورمق کرک جائز که شفاانده اوله (ابن حجر رجه الله علیه شفاقنی قتادنده ایدیکنه بز طریق بولمق لکن بعض علما ظنله صاغ قتادنده در دیو ذکر ایتشددر دیدی (ابو یعلی ابن عمر حضرت تری روایت ایتشددر که سکک عمری قرق کیمه در دیو پیور مشلر و سککک جله سی جهنمه کیرسه کرکدر الا آری کیرمز دیمشدر (جاحظ سککک جهنمه کیردییکی عذاب اولنمغیچون دکلدر بلکه اهل جهنمه عذاب ایچکچوندر دیمشدر و عجایب احوالندن بری بودر که آق لباس اوزرنده اوتورسه رجعی سیاه کور یئور سیاه لباس اوزرنده اوتورسه آق کور یئور (روایت اولنور که بعضی خلفا امام شافعی به سؤال ایدوب سکک نه مصلحت ایچون خلق اولمشدر دیدی امام رجه الله علیه مدلت ملوک ایچون دیو جواب یوردی خلیفه سؤال ایتسه کده بر سککدن عاجز اولوب ایتدیکندن سؤال ایتش ایدی شافعی رجه الله علیه ایتدی حین سؤالده بر حاضر جواب یوق ایدی همان اول حاصل اولان هیئتدن اخذ ایدوب جواب ویردم یعنی کوردیکم خلیفه بر سککک البدن عاجز اولوب دفعنه قادر اوله مدی اوراده ظاهر اولدیکه حق تبارک و تعالی حضرت تری پادشاهلره کئندی عجزلرین ییلد یروب برضعیف مخلوق النده مذلتلرین مشاهده قیلدر مغیچون خلق ایتدی دیو جواب ویردم دیدی * ذکر امره صلی الله علیه وسلم بتعطیة الاواني باللیل * کیمه چناقلری و صوقابلری آچی قومق حقتده جابر رضی الله عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تری روایت ایتشددر که * غطوا الاناء و اوكوا السقاء فان فی السنة ایلله ییزل فیهما و با لایمر یا لیس علیه غطاء و سقاء لیس علیه و کاء الا ییزل فیه من ذلك الوباء * دیو پیور مشلر حاصلی امر ایتشددر که قانی بقانی و قریه بی کیمه ایلله آچی قومیلر آغزلرین اورنلر بغیللر ز پرایلده برکیمه وارد رانده و یا نازل اولور هر آچی قایه اوغرسه و هر اغزی بغسر صوقابنه راست کلسه ایچنه کیرد دیو پیور مشلر منجملر کانون اولک اوتوزنجی کیمه سی آچی قاب قومیلر دیو تقویلمرنده یازلر اول سوزلری بی وجه دکلدر اما حدیث شریفدن فهم اولنان بودر که قنقی کیمه ایدیی معلوم اولمه انکچون هر کیمه قانی بقانی آچی قومیلر هر برین نه طریقله قابل ایتسه ضبط ایدلر دیو پیور مشلر و حدیث شریفی امام مسلم رجه الله علیه صحیحنده روایت ایتشددر * ذکر حیه الولد من ارضاع الحقی * اوغلنچقاری حاجت اهلی عورتلر امرز مک منهی اولمق خصوصنده امام ابوداود مرسلنده اسناد صحیحله زیاد السهمیدن روایت ایتشددر که نمی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان تسترضع الحقی فان اللبن یشبه * دیو پیور مشلر حاصلی بر عورنده که حاجت اوله کا اوغلان امرز نمکدن فخر کائنات ایتدیمز حضرت تری نمی پیور مشلر ز پرا سود اوغلانی دایه سته بکرده در دیمشدر (ابن حبیب روایتنده دخی مرفوعاً وارد اولمشدر که * انه نمی عن استرضاع الفاجرة * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری زنا لیدی عورنه دخی امرز نمکدن نمی پیور مشلر * ذکر الجمیة من البرد * صفو قدن صاقنق حقتده

ابو نعیم و مستغفری طب نبویه و دار قطنی علیده انسدن مرفوعا روایت ایتمشدر که * اصل کل داء البرد * پیورمشدر یعنی هر مرضك اصلی صفوقدر دیمشدرینه ابو نعیم عبد الله بن عباس حضرت تیردن حدیث مذکورك مثلن روایت ایتمشدر اما بعض روایتده * اصل كل داء البرد * وارد اولمشدر و انك فقه سبله به ضیلر بوروایتی صوابه اشهدر دیدیلر برده نخمه دیرل دار قطنی كتاب تصحیفده اهل لغتدن نقل ایلر که محدثلر بولفظی سکون را ایله نقل ایتمیلر اما صواب بودر که فتح را ایله اوله دیمشدر لکن اهل لغت قولی ایله محدثن كلامن تخطئهك معنسی یوقدر یا وجود که انلرک روایتی واقعه مطایقدر زبرا اکثر امراض صفوقدن اولور یوجهتدن اکثری قائم مقام کل ایوب کل داء پیورمشدر یا خود حقیقی اوزره اوله شول جهتدنکه اول بلادك خلقی اسیدن منصرف اولوب فی الحقیقه جیع مرضلری صفوقدن اوله اما هر مرض نخمه دن اولور دیمكك وجهی اصلا ظاهر دکلدر * (فصل ثانی) * فخر کائنات علیه اکمل التجات افندیمن حضرت تیرنك تعیر روایتی بیاننده در روایا دیو کشی او بخوده کوردیکی نسته به دیرل فعلی و ننی اوزر مدرکاه اولور که همزه سین تلین ایدرل عبرت الروایا دیسه تخفیف یا ایله فسرت دیمکدر مبالغه قصد اینسه تشدید یا ایله عبرت دیرل (قاضی ابو بکر رحه الله علیه پیورر که روایا دیدکری بعض ادراکد که تکرری تعالی حضرت تیری بر ملک ایله یا بر سلطان ایله قولنك قلبه تعلیق ایلر یا حقیقتلرله یا عبارتلرله یا خود تخطیط طریقله دیمشدر (مازری رحه الله علیه پیور دینی اوزره حقیقت روایه خلق فی جوق کلام ایتمشدر در اسلامبونك غیری نیجه اقوال منکره سولمشدر زبراعقلله ادراک اولنیاجق حقایقه و قوف و اطلاع قصد ایدرل سوزلر نك دلیل و برهانی دخی یوقدر ادله سمعیه بی دخی تصدیق ایتمزل لازم کلور که ضلالنه دوشرل و علم طبه مشب اولنلر جیع روایای اخلاطه نسبت ایتمشدر در منلار کیمسه نك بلغنی غالب اولسه دوشنده کندینی صوده یوزد کورد و بوکا مناسب نه که واریسه انلری مشاهده قیلور زبرا بلغنك طبیعتی صوبه مناسبدر و بر کیمسه نك که صفراسی غلبه ایله اول واقعه سنده آشکر کورد سائری دخی بویه در دیرل اگر چه بوسوزی عقل تجویز ایلر واقعا جائزدر که عاده الله بونك اوسته جریان ایتمش اوله اما بو که دلیل قائم اولامشدر عادت دخی مطرده دکلدر محل تجویزه قطع غلطدر فلسفه منسوب اولنلر دخی بوندن فاسد سوزلر سولمشدر و الحاصل قول صحیح اهل سنت اتفاق و اعتقاد ایندکری معنادر که پیورمشدر در حق سبحانه و تعالی حضرت تیری ناامده بعض اعتقادات خلق ایلر نیکیم به ظانده خلق ایدر پس اول اعتقادلری خلق ایندیکی زمانده کانه انلری ثانی حالده خلق ایده جکی امور اخری اوزره علامت قیلور هر بار که انلردن بر نسته خلاف معتقد اوزره واقع اولسه اول به ظاننه واقع اولدینی ککیدر و بونك نظیری بودر که حق تعالی حضرت تیری بولودی بعموره علامت فطشدر اما کاه اولور که بولوت کورینور بعمور یا غمز و اعتقادات مذکور کاه اولور ملک حضورنده واقع اولور صکره دن بعض مسرور اوله جق نسته ظاهر اولور و کاه اولور که شیطان حضورنده واقع اولور صکره دن ضرر و بره جک نسته ظاهر اوور و العلم عند الله تعالی (حاکم رحه الله علیه ایدر حق تعالی حضرت تیرنك (وما کان لبشر ان ینکلم الله الا وحیا ومن وراء حجاب) قول شریفنده بعض مفسرین وراء حجابدن مراد روایدر دیدیلر و انبیا علیهم السلامك روایتی وحی در غیر یلرک روایتی انلر بکره من وحی محفوظ و خرو سدر شیطان کاه دخل ایده مزاما غیر یلرک روایسته حاضر اولنق جائزدر دیدیلر (وینه پیورمشدر که حق سبحانه و تعالی حضرت تیری روایه بر ملک مسلط ایشدر لوح محفوظه نظر ایوب بنی آدمك احواله اورادن مطلع اولور دخی هر برینك حالنه

مناسب بر مثل ضرب ایدر اول کیمسه به طریق حکمت اوزره دانی او بخوسی اراننده کوستر کیمته بشارت اولور کیمته نذارت اولور کیمته عتاب اولور و آدم اوغلانی ایله شیطانك ماینده کمال عداوت اولدیغیچون بعضنه شیطان مسلط اولور کاه کرایتک ایچون روایسنده بعض نایبس ایلر دیمشدر (صحیح بخاریده انس بن مالکدن مرویدر که خواجة عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری * الروایا الحسنه من الرجل الصالح جزء من ستة واربعین جزءا من النبوة * پیورمشدر یعنی صالح کیمسه دن کوزل روایتونك قرق الی جزئندن بر جزدر دیمکدر و مراد صلحاك اکثر روایتی بویه دیمکدر و الا آزا اولور که انلر دخی اضافات احلام کورمك اولور دیمشدر (بعضیلر یو حدیث شریفده استکمال ایوب نبوت خود منقطع اولمشدر روایا صالحه نبوتدن جزو اولنق نیجه راست کلور دیدیلر جواب و برادیکه روایا فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرندن واقع اولیحق نبوتدن علی سبیل الحقیقه جزو اولور اما غیر بدن واقع اولیحق جزو اولمه سی علی سبیل المجازدر دینلدی (امام احمد روایتده ام کرز حدیثده * ذهب النبوة و بقیت المبشرات وارد اولمشدر وینه اجدروایتده حضرت عایشه دن مرفوعا وارد اولمشدر که * لم یبق من مبشرات النبوة الا الروایا * پیورمشدر و اکثر احادیثده * من ستة واربعین جزءا * وارد اولمشدر (اما مسلم روایتده ابی هریره دن * من خمسة واربعین جزءا * وارد اولمشدر و ابن عمر دن * من سبعین جزءا * وارد اولمشدر بولردن غیری دخی روایات واقع اولمشدر اقواسی اول ذکر اولنلدر قرق الی جزئندن بر جزدر دیمكك وجهنده بعض علمادن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری قول صحیح اوزره نبوت کلد کدنصکره بکرمی اوج ییل عمر سورمشدر اینده نبوتدن الی آیه و آنچه منامده وحی اولمشدر بوتقدیر اوزره روایا قرق الی جزئندن بر جزو اولدینی ظاهر اولور اما بعضیلر بوئا و یله مناقشه ایوب مدت نبوت بکرمی اوج ییل ایدیکی مقرر دکلدر اختلاف در وسبب این جزا روایتی بی معنایلور دیمشدر و تاویل مذکور ایدنلر ظنله سولمشدر در ظنله ماهو الحق معلوم اولماز و بویه دکلدر که هر نسته بی بونك و بحت اقامت ایلك بزم اوزر یزه واجب اولانجه نسته واردر که حقیقی بزم ادراکزدن خفیدر وجهی معلوم دکلدر همان یزه لازم اولان وجوبنه اعتقاد در مثلا صباح نمازی ایکی رکعت و او یله نمازی درت رکعت اولدینك سری یزه معلوم دکلدر و بونك امثالی نیجه نسته واردر که علمنه طریق یوقدر همان بزم وظیفه من بویه ایدیکنه اعتقاد در غیری دکلدر دیو پیورمشدر در والله اعلم (ترمذی و دارمی روایتلرند ابو سعید رضی الله عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیردن * اصدق الروایا بالاحتمار * دیو روایت ایتمشدر یعنی روایتك زیاده کرچکی سحر و قتلرند کوریلان روایدر دیمشدر (امام مسلم روایتده ابو هریره رضی الله عنه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرندن روایت ایلر که * اذا اقترب الزمان لم تکدر روایا المؤمن تکذب و اصدقکم روایا اصدقکم حدیثا * پیورمشدر خطابی رحه الله علیه ایدر اقترب الزمان پیور دینقنده ایکی قول واردر بری بودر که کیمه ایله کوندوزك تقاری زمانیدر یعنی ایام ربیعه ایکیسی برابر اولدینی زمانلدر و اول زمانده عناصر اربعه اعتدال بولور غالباً دیدیلر ایکیجی قول بودر که اقترب زمان انتهاه مدندر که قیامت یقشددینی زمانلدر این بطال بوقولی ترجیح ایندی زبرا بعض روایتده * فی آخر الزمان لا تکذب روایا المؤمن * وارد اولمشدر و بعضیلر زمان مذکور دن مراد مهدی زمانیدر زبرا اولوقت عدل و امن جوق اولسه صکرک و خیر و رزق زیاده اولسه کرکدر بواصل زمان کمال لذتدن قصیر عد اولنور اولی آخرینه قریب ظن اولنور انکیچون اقترب زمان پیورلدی دیدیلر (امام قرطبی رحه الله علیه مفهم آدلوکابنده ایدر یو حدیث شریفده مذکور

اولان زماندن مراد الله اعلم شون طائفة من زمانيدرك عيسى عليه السلام ايله قاله لرجال قتل اولندقد نصكره زيرا اول زمانك خلق صحابه كرامد نصكره بوانك احسن احوال اوزر ينه اولنريدن وسوزلري زياده كرجك اولنريدن انكيچون كور دكلري رؤيا تخلف ايلان ديدى اندنصكره واصلدقكم رؤيا اصدقكم حديثاديدى و بويله اولديقنك وجهى بودرك بر كيمسه نك صدق كئير اوليحق قلمي نورلنور وادراكى قولى اولور معانى قلمبنده صحت اوزره منتفش اولور اما كاذب اوله نك و كاه بلان كاه كرجك سويليه نك قلمي قراكو اولور انكيچون دوشلري مخلوط ومشوش اولور لكن نادرا بودنى واقع اولور كه صادق قلم غير صحيح و كاذب صحت واقع كورر ديمشدر بخارى روايتنده ابوسعيد رضى الله تعالى عنه فخر كائنات عليه اكل الحيات افنديم حضرت نريدن روايت ايتشدر * اذاراى احدكم رؤيا يحجبها فانما هي من الله فليحمد الله عليها وليحدث بها و اذاراى غير ذلك مما يكره فانما هي من الشيطان فليستعذ بالله من شرها ولا يذكرها لاحد فانما لا تضر * يورمشدر يعني سرك بركز بر سوديكي واقعه كورسه نك اوزر ينه حق جل وعلا حضرت نرينه جد ايلسون اول واقعه ي سويلسون قچن سوديكي واقعه ي كورسه اول واقعه شيطاندر اول واقعه نك شرندين بارى تعالى حضرت نرينه استعاذه قيلسون و بر كيمسه ي اني ذكر ايتسون تحقيقا اول كا ضرر ايتز ديمكدر (امام مسلم روايتنده * رؤيا بالسوء من الشيطان فمن رأى رؤيا فذكره منها شيئا فليست عن يساره وليستعذ بالله من الشيطان ولا يخبر بها احدا فان رأى رؤيا حسنة فليشرو ولا يخبرها الا من يحب * يورمشدر فليشرو بشراندر فليشرو و نك اوزر ينه در حديث شريفك معناسى برامز دوش شيطاندر ايمدى بر كيمسه بدوش كورسه دى اندن بر نسته ي كراهت ايلسه يعني كورديكي دوشك اراسته بعض نسته كوكنسه خوش كلسه صول جانبته نو كورسون دى الله تعالى حضرت نرينه شيطاندر استعاذه ايلسون اول دوشى كيمسه سويلسون اكر كوزل دوش كوررايه مژده و پرسون اول دوشى سوديكي كيمسدن غيره خبر و برامسون ديمكدر دى بعض عبارات ايله روايت اولمشدر چنه نك حاصل بودركه رؤياى صالحه نك ادبى اوح نسته بر يسي حق سبحانه و تعالى حضرت نرينه جد ايتكدر بر يسي شاد اولمقدر بر يسي محب وخلص دوستنه سويلمكدر و برامز دوشك ادبى درت نسته در انك شرندين و شر شيطاندر الله تعالى حضرت نرينه صيغتمقدر و او بخودن و ايندقد صول يانه نو كورمكدر و هر كز اول دوشدن كيمسه خبر و برمكدر (بخارى روايتنده * فن رأى شيئا يكره فلا يقصه على احد و ليقم فليصل * واقع اولمشدر بوروايت اوزره مكروه دوش كوريجك كيمسه سويليه و طوروب بر مقدار نماز قبله ديمشدر مسلم روايتنده جابردن مرفوعا وارد اولمشدر كه * اذاراى احدكم رؤيا يكرهها فليبصق عن يساره و يستعذ بالله من الشيطان ثلاثا و ليحول عن جنبه الذى كان عليه * يورمشدر بوروايت اوزره بر كئى مكروه دوش كورديكي زمانده صول جانبته نو كوروب اندن حق تعالى حضرت نرينه شيطاندر اوج كره استعاذه ايتك كرك و دونوب اول بر جانبته ياتق كرك (امام نووى رحمه الله عليه لابق بودركه روايات مذكوره جمع اولنوب چله نك مضمونى ايله عمل اولنه اكر بعضيله اكثفا اولنه دفع ضرره كفائيت ايدر ديمشدر (ابن حجر ايدر احاديثن بر شيد كورلديكه واحد اوزره اقتصار اولنه اندن ايتدى ولكن مهلب رؤياى مكروه نك شرين دفع ايتده استعاذه كفائيت ايدر ديو اشارت ايتشدر ديدى و نك حكمة شطاني تقصير و وصول جانب تعيين اولنديجى جانب خيس اولوب محل اقتدار اولمقدر و حكمة بوسه ي اكر ايتنور و جابردنك او احاديثن اول ايجون نك رؤياى حسنة سوديكي كيمسدن عده ديسون ديو يورديك حكمتى بودركه

سودىكى كيمسه به سويلر ايه جاژ كه برامز تعبير ايله اول صفت اوزره ظهور ايدن بر احاديث شريفده واقع اولمشدر كه * الرؤيا على رجل طائر مالم يعبر فاذا عبرت وقعت * يورمشدر يعنى رؤيا بر قوش اياغنده معلقدر مادامكه تعبير اولمجه و چنكه تعبير اولنه اينز دوشر ديمكدر مقصود تعبير اولمدين اثرى ظاهر اولماز نيمير اولنديجى كى ظهور ايلديك اولور حضرت عابسه رضى الله عنها روايتنده * اذ اعبرتم لاسم رؤيا فاعبره ها على خير فان الرؤيا تكون على مالم يعبرها صاحبها * يورمشدر يعنى مسلك رؤيا سين تعبير ايتديك زمانده خير اوزره تعبير ايتك زرا حقيقا رؤيا معبرك تعبير ايتديكى اوزره واقع اولور ديمكدر بعض روايتنده وارد اولمشدر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرينه برخا تون كلدى ايتدى يارسول الله اويك كرىشنى صمتش كوردم و خا تونك زونجى سفرده ايدى فخر كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى تكرى تعالى حضرت نرى زونجى سكا دونه روب كئورر يوردي اندن خا تونك ارى سلامتله رجوع ايدوب كلدى و معبرك آد ايتندركه بر كيمسه كلوب رؤيا سين تقر ياتديكى زمانده * خير لنا و شر لاعدائنا * ديسون ديو يوردي حديث لاعدائنا * ديه ز برامردن مرويدر كه ابى موسايه مکتوب كونده روب ايتدى سرك بركز رؤيا كوروب قرن داشته تقر ياتديكى زمانده * خير لنا و شر لاعدائنا * ديسون ديو يوردي حديث عبد الرزاق اخراج ايتشدر رجال ثقادر و لكن سدى منقطعدر (طبرانى و ييهق نقلارنده ابن زمل حديثده وارد اولمشدر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرينه رؤيا سين تقر ياتديكه فخر كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى * خير لقاء و شر تفواه و خير لنا و شر على اعدائنا و الحمد لله رب العالمين * ديو يوردي ديمشدر امامندى قى ضعيفدر دى كركدر كه كئش طوغر ايكن و بارتايكن و زوال وقتنده و كيمه ايله دوش تعبير ايتيه لى دوشى خا تونله سويلمدر (صحيح بخاريدنه وارد اولمشدر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى صباح نمازين قبله قد نصكره بو كيمه كيمسه واقعه كورديكى ديو يوررايدى اصحاب كرام رضى الله عنهم دن كورنر كلوب تقر ياتديكى فخر كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى تعبير يوررايدى (بعض علما رحهم الله تعالى يورمشدر كه رؤياى صباح نمازند نصكره تعبير ايتك سارا واقعه تميزدن اولى در زيرا اول زمانده كورن كيمسه نك رؤيا تمام محفوظدر دى نسته او تمامشدر و معبرك ذهنى صافيدر دى اشغالنه مباشرت ايتامشدر اكر واقعه خير ايه كورن شاد او اور و شر ايه حذر اوزره و تدارك اوزره اولور صاحبندن تعبير ايتك بوقدر فائده سى وارد ائمه تعبير ذكر ايتمشدر كه واقعه كورن كيمسه نك قولى صادق كركدر و ياتديجى زمانده آدستله صاغ جانبته ياتق كركدر و او بخو زمانده والليل والتين و اخلاص و معوذتين اوقيوب اندن بودعاى اوقوه كركدر * اللهم انى اعوذ بك من سى الاحلام و استجير بك من تلاعب الشيطان فى البقطة و المنام اللهم انى استلك رؤيا صالحه نافعة حافظه غير منسبة اللهم انى فى منامى ما احب * دى عدوسته و جاهل كيمسه به دوشين سويلمك كرك بونلر نصكره معلوم اوله كه جميع رؤيا يكي قسم اوزر در بر قسمى اصغاف احلامدر يعنى قرشمورش شى يى محصل دوشدر بودنى براق نوعدر بر نوعى شيطانك لعبد مثلا كئى كند نك باشنى كئش كورمك كى باخود بر اضطراره و بر قورقو لو نسته به دوشوب ياردم ايدر كيمسه بوله مقى كى بواصللر ايلس عليه اللعنه نك او بونلر افسانه حزن و برمكيچون ايلر بومقوله رؤيانك حكمتى بوقدر (امام مسلم رحمه الله عليه جابر رضى الله عنه دن روايت ايلر كه بر اعرابى فخر كائنات عليه اكل الحيات افنديم حضرت نرينه كلوب ايتدى يارسول الله دوشمده كوردمكه باشم كئش بى آردنه دوشوب ككدرم رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نرى * لا تخبر

بشعب الشيطان بك في المنام * ديو یوردی یعنی دوشکده شیطان سنکله اوینادین خبر و برمه
دیو یوردی بری دخی بود که کنی شویله کوزه که بعض ملائکه کندیسه حرام فعل ایشک
یورده بواصل دخی باطلد زرا ملکر نامشروع ایش یورمزل بری دخی بود که کنی کوندوزین
کرکندن کوردیکی و آرزو ایتدیکي نسنه لی کوره و جوق مشغول اولدینگی اتمالی مشاهده قبله
بونلرکه حکمی یوقدر (ایکخی قسم رؤیای صادقه در اول انبیا علیهم الصلاة والسلام
رؤیای یورده و انلره تابع اولان صلحا واقعه بدر از اولور که غیر یلر دخی رؤیای صادقه کورزل
یوشول اصل رؤیایر که او بخوده نیجه کور یلور ایسه او یا نقلده شو یله واقع اوله بومقوله واقعه
فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت یسین بی حد و بی قیاس واقع اولشدر حضرت
عایشه دن مرویدر که خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت یسین و حتی اکهی
رؤیای صادقه ایله ابتدا اولمش ایدی هر واقعه که کورسه طک یری کی ظهور یلر ایدی دیمشدر
حاصلی پیغمبر علیه الصلاة والسلام حضرت یسین رؤیایر جیعا رؤیای صادقه در رؤیای
صالحه ایله رؤیای صادقه انبیا علیهم السلام حفته آخرته نسبت بر معنایه در امانیایه نسبت
صالحه اخصد در شول رؤیا که نفع دنیوی اوله صالحه والا غیر صالحه در شکیم احد رؤیایسن کوردیکی
زمانه شویله کوردیکه بر صغر بوغزلتور و کندیکن ه بارک قلینک اغزی کدیش اول صغری
احد جنکنده بشتن شدائله تعبیر ایتدی و قلی کلدیکن اهل بیتدن بر کیمسه مقتول اولقه
تعبیر ایتدی واقعا حضرت حمزه رضی الله تعالی عنه اول کون مقام شهادته قدم بصدی بودخی
معلوم اوله که رؤیای روح قسدر برینی انبیا علیهم السلام رؤیایسدر که تجله سی صادقه در
انلرک رؤیای غالب عینی واقع اولور قتی از دوشر که تعبیر محتاج اوله و صالحل رؤیایسدر که
اکثر و اغلب صدق اوزره اولور و از اولور که تعبیر محتاج اولماز بر قسمی دخی بونلرک ماعداسی
اشخصک رؤیایسدر بونلرک روح قسم اوزره در بر قسمی شول مستور الحال اولنلرک رؤیایسدر غالباً
بونلرکه استواء حالد یعنی کیمی صادق و کیمی غیر صادق واقع اولور بریدی دخی فسقه رؤیایسدر بونلرک
اکثری اضغاث احلام در از اولور که بعضی صادق اولور بریدی دخی کدار رؤیایسدر بونلرکه صادق رؤیا
قتی از اولور اما کاه اولور که واقع اولور یوسف علیه السلام ایله زندانده اولان ایکی شخصک رؤیای
کی و ملاک یسینک رؤیایر کی و انلرک غیر دخی نیجه واقع اولشدر حتی بعض عارفین بو خصوصده
یورمشلر در رؤیا کورمه اسلام و صلاح نفس شرط دکلدر رؤیا همان صفای مشرب انسانی به
متعلقدر کافره کور مسلمانده کور صالحده کور فاسقه کور مثلاً ای و کش و سار کواکب صاف
و پاک صوابچنده کوردیکی کی حاشا بول ایچنده دخی کور بنوراندن لازم کلر که بول بر معتبر نسنه اوله
اکا بر زمانه دن بعضی رؤیا باینده نیجه فسقه به حسن ظن ایدوب ولایت و کرامته اعتقاد ایلر رؤیای
صادقه ایسه نیجه مشرکله و جهود و نصاریه واقع اولشدر (امام دینوری ذکر ایتشدر که کیمه اولنده
کور یلان دوش اکلور نصف نایده کور یلان اندن سریع اولور نغدر صباحه قریب اولسه اولدکلور
سرعیتی آرتق اولور بغایت سریع الوقوعی صخره قنده کور یلاندر خصوصاً که صبح صادق طلوع
ایتدیکي زمانده اوله امام جعفر صادق دن مرویدر که زیاده امری قبلوله رؤیایسدر یعنی قوشلقله اوله
ماینده کور یلان دوشدر (ابن سیریندن روایت اولنور که کوندوزوشی کیمه دوشی کیدر و خانولر
دوشی ایلر دوشی کیدر دیمشدر (قبروایندن منقولدر که خانولر واقعه کورسه ل که انک اهل اولمه ل
مثلاً غنک فلج طفتقی و بونک امثالی نسنه کورسه ل اول واقعه ایلر یکندر قول واقعه سی دخی
افندیسی ایله بو حکم اوزره در تنکیم اطفال کوردکری واقعه ایلرینه و انلرینه متعلقدر دیش
فخر عالم حضرت یسینک جلله رؤیایر دن بری بودر که کندیسی سوداچر کوردی عماله تاویل ایتدی
تنکیم بخاریده ابن عمر رضی الله عنهما روایتله وارد اولشدر که ایشدم فخر کاشات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت یسین * بینا انام ایتدیمشدر لب فشر بت منه حتی انی لاری فی انطافری

ثم اعطيت فضلي عمر * ديو یوردی اصحاب یار رسول الله یانه تعبیر یوردک دیدیلر * العلم * دیو یوردی
حاصلی بودر که رسول اکرم بن او یورایکن واقعه ده بکار قدح سود کتور دیلر اندن ایچدم حتی شدی
انک سیر آب لغن طرفارمنده مشاهده قبلورم اندنصکره فضله می عمر و پردم دیدی صحابه کرام
تعبیر بن صورت یلر علمدر دیو یوردی عارف بن ابی حمزه رجاء الله تعالی علیه ایدر فخر کاشات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت یسین سودی عماله تاویل ایتدیکي اکا اعتبارا ایدیکه اول امرده
کندیسه برقدح خمر و برقدح سود کتور دکلرند سودی آلدی دخی جبرائیل علیه السلام
* اخذت الفطرة * دیمش ایدی بونده عماله تعبیر یسینک و جهی بودر دیدی (بعض احادیث شریفده
فطرته تاویل و وارد اولشدر فطرندن مراد دین حق قول ایدینگی خلقندر (بزار نقلده ابی هریره
رضی الله تعالی عنه مر قوعاروایت ایلر که * اللین فی المنام فطرة * یورمشلر یعنی سود واقعه ده
فطرندر دیمشدر (دینوری ذکر ایتشدر که بونده مذکور اولان ابن دوه سودیدر واقعه ده دوه سودی
حلال مالدر و علمدر و صغرسودی اول یلک او جوز لغیر مال حلالدر و فطرندر و قیون سودی
مالدر و سروردر و صحت یسینر و حشی جانورل سودی دینه شکدر و برتجیلر سودی بمدوح دکلدر
اما ارسلان سودی بر صاحب حکمه عدوانله مالدر دیمشدر و حدیث شریفده سودی عماله
تعبیرک و جهی کثرت نفع معانسته اشتراکری اولدیمشدر و ایکسی دخی سبب صلاحدر
سود غداء جسمانی علم غداء روحانیدر دیمشدر اما خقیقت حال حق تعالی حضرت یسینسه
در سولنه معلومدر (بری دخی کوملک کوردیکلر که دینه تعبیر ایتشدر (بخاری نقلده ابی سعیددن
مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت یسین یورمشدر * بینا انام رأیت الناس
بمرضون غلی و علیهم قبض منها ما یبلغ الندی و منها ما یبلغ دون ذلك و مر علی - عمر بن الخطاب
و علیه قبض یجره قالوا ما اولنه یار رسول الله قال الدین * یعنی واقعه ده کوردم خلقک آرقدرند
برز کوملک وار بو حاله بکار عرض اولنورل بعضی عمل یسینه بشور و بعضی دخی اشاعیه بشور
عمر بن خطاب بکار و غریب بکدی آرقه سنده بر کوملکی و ارایدیکه بره سور بنور ایدی دیدی اصحاب
یار رسول الله نه تاویل ایتدیکر دیدیلر دین دیو یوردی و کوملکی دینه تعبیرک و جهنده کوملک
دینده ستر عورت ایلر شکیم دین آخرنده ستر عورت ایلر و هر مکر و هدن حجاب اولور دیدیلر بومعاده
اصل تکرری تعالی حضرت یسینک قول شریفیدر که (ولباس التقوی فذلک خیر) یورمشدر اهل
تعبیر اتفاق ایتشدر در کوملک دینه تعبیر اولنور و طولی صاحبک طوکنده آناری قالمقه تعبیر اولنور
(ابو بکر بن العربی ایدر فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت یسینک قبضی دینه تعبیر ایتدیکي بوازدیکه
قبض کشتک عورت برین ستر ایتدیکي کی دین عورت جمعی ستر ایلر حضرت عمر دن غیر یلر شککه
بعضینک عمل یسینک ستر ایتدیدی انک معنای قلی کفردن ستر ایتدیکر دکلور معاصی دخی ارتکاب
ایتمش ایسه ایاتی محفوظ اوله حق قدر حالی وارد و اول کوملک که دخی اشاعه انوب اما ستر عورت
ایتمش ایدی انک معنای اول ایدیکه آفاقین معصیت یولرینه کتکدن منع ایتمش ایدی و انک که
ایاقلری دخی ستر اولمش ایدی اول من جیع الوجوه تقوی لباسله کندیسی ستر ایتدیدی و انک که
ایاغندن اوزون اولوب برده سور بنور ایدی بومر تبه دن زیاده عمل صالح و خالص ایشلر اندن ایدی
و حدیث شریفده مذکور اولان ناسدن مراد اهل اسلامدر زرا قبضی دینه تعبیر یوردی
دیمشدر ظاهر بودر که بوامندن بعض جماعت مراددر و دیندن مصقود انک مقتضایه عمل
ایمکنر امثال اوامر و اجتناب نواهی اوزره فخر یسینر بومعنازده حضرت عمرک مقامی بغایت
عالی مقامدر واقعه ده لباس قیصه لغی کاه اولور نقص ایمان ایچون کاه اوور نقص عمل ایچون
اولور دیمشدر و نقص ایمانندن مراد ضعیفدر حدیث شریفده وارد اولشدر که * ان اهل ایمان
یتفاضلون فی الدین بالقایة و الکثرة و بالقوة و بالضعف * یورمشدر یعنی ایمان اهل دینه قلیت
و کثرت و قوت و ضعف حسبیه متفاوتدر دیمک اولور و بوقیص خصوصی واقعه ده بمدوح

و یقظه ده مذموم اولان قسمد ندر زیر واقعده نقد اوزون اولسه خو بدر اما یقظه ده اوزون اولوب پرده سورنگ مرتبه سی مشروع دکدر بلکه حقننده وعبد وارد اولشد (بری دخی اولدر که واقعه منده مبارک الرنده ایکی آلتون بلزک کورسه ایکی کذابه تعبیر ایتش ایدی (امام بخاری نقلنده ابن عباس حضرت نرندن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری یورمشدر که * بینا انا نام رأیت انه وضع فی یدی سوان من ذهب فذهبه طههما و کرههما فان لی ففتحتهما فطسارا فاولتهما کداین یخرجان * حاصلی او بور ایکن کورده که ایکی الومه ایکی آلتون بلزک وضع اولندی بن انلری کسدم و کره کوردم اندن بکا اذن اولندی ایلر او فوردم پس انلر اوچوب کتدیلر بن اول ایکی بلزیک ایکی کذاب خروج ایلر دیو تعبیر ایتدم دیمکدر عبدالله حضرت نری یورمشدر که اول کذابلرک بر بسی عنسی ایدیکه فیروز قتل ایتدی بری دخی مسئله ایدی دیمشدر حدیث شریف ینه بخاری و مسلم روایتلر نده لفظ آخر ایلر دخی وارد اولشد مضمونلری بدر (مهلل ایلر بور و یا وجهی اوزره دکدر ضرب مثل قسمنددر یعنی یورمشدر تعبیر واقعه نک ظاهرندن فهم اولنمزد روز مقوله سند ندر خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بلزیک کذابه تاویل ایتدیکنک وجهی بودر که کذب اول نسته در که برینه وضع اولنمزد خبری موضعه وضع اولنمزد اوله بلزک دخی نسا حلیه سند ندر وقتا کیم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری کندی قولنده بلزک کوردی محلیه واقع اولدیغیچون کذابه تعبیر یوردی و یلیدی که ایکی کذاب خروج ایدوب اهلی اولدقنری نسته بی دعوی ایتسد کرکدر ذکر اولسان ایکی ملعون دعوی نبوت ایتشدر ایدی ودخی آلتون اولدیغی دلیل کذبدر زیر ایکسیده منهی عنهدر دیدیلر و او فوردمک ایلر انلری اوچوردیغی من عند الله کتوردیکی وحی ایلر انلری برلندن ازاله ایتدیکی ایدی (اگر بو خاطره کورایسه که موضعک غیر ینه وضع اولنمزد نیجه نسته وار ایدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری اول کذابلر ایلر تاویل قسندن آلدی دینلورایسه (ابن العربی رحمه الله تعالی علیه ایلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری رؤیای مذکوری کوردیکی زمالدره عنسی ایلر مسئلهک امر لری باطل اوله جفته امید وتوقع اوزره ایدی کوردیکی کی انلرک اوزر ینه یوردی بویله واقع اولدی یاخود جائز در که وحی ایلر تعبیر ایتش اوله زیر بومرتبه تعین هجرت قسمنددر (بری دخی بودر که واقعه سنده صاحب لری اور پرمش و طاعلمش بر عورت کوروب و بیه مدینه به انتقال ایتکله تعبیر ایتدی کدر (امام بخاری روایتنده عبدالله بن عمر رضی الله تعالی عنهما فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرندن روایت ایلر که * رأیت امرأة سوداء نازة الرأس خرجت من المدينة حتى قامت بمهيمه وهي الجحفة فاولت ان وباء المدينة نقل اليها * یورمشدر یعنی بر صاحب لری بر پشان سیاه عورت کوردم مدینه دن چقیدی مهیمه به واردی بندخی شویله تاویل ایتدمکه و بیه مدینه انده نقل اولندی دیمکدر مهیمه و جفته ایکسی بررک اسملر بدر سابقا بوقصه به اشارت مرور ایتش ایدی بودخی رؤیای معبره و ضرب مثل قسمنددر وجه تمثیل بودر که سوداء لفظندن سوء و بیه افطرن اخذ ایتدی که بری قبیح و بری مرض معنسانده در (بری دخی بدرع حصین و بر بوغازلنور بقره کوردیکی بر (امام احمد نقلنده جابر بن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری * رأیت کانی فی درع حصينة ورأیت بقرا تحرق فاولت الدرع الحصينة بالمدينة والبقرا * یورمشدر حاصلی شویله کوردمکه کویا بر حکم جوشن کیشم و کوردم بر صفر بوغز ثور اول جوشنی مدینه ایلر تاویل ایتدم و اول صفری بقرد دیو یوردی (بقرد و نک

قرن یارمده دیرل یعنی جوشن کیدیکن مدینه به هجرتله و بوغزلنور صفر کوردیکی احد غزاسنده مسلمانلر شهید اوله جفیله تعبیر یوردی (بری دخی رطب کوروب رفعت و حسن عاقبت و طیب دبنله تعبیر یوردیغیدر و رطب تازه خرما در (امام مسلم روایتنده انس بن مالکدن مرویدر که * سمعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم يقول رأیت فیما بری الناس کانا فی دار عقبة بن نافع و ایت رطب من رطب ابن طاب فاولته ان الرفة لنا فی الدنيا والعاقبة فی الآخرة و ان دیننا قمر طاب * دیو یورمشدر یعنی ایتدم فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری یوردیکه واقعه ده کوردم کویا بر عقبة بن نافعک اوندی ایتش بکا ابن طاب خرما سندن تازه خرما کتوردیلر بن اقی دیتساده رفعت بزم اولمسله و آخرتده عاقبت حیده بزم اولمسله و بزم دیمزد کونک اولدیغیله تاویل ایتدم دیر ایدی دیمکدر (بر واقعه سی دخی اولدر که مبارک الله بر قلیج کوردی اول قلیجی سیلکوب دتره در ایدی سابقا ذکر اولنمزد یوموسی روایتنده وارد اولشددر که * ورأیت فی رؤیای هذه انی هرزت سیغا فاقطع صدره فاذا اصعب به المؤمنون یوم احد ثم هرزته اخرى فصاد احسن ما کان فاذا هو ماجاه الله به من القمح واجتماع المؤمنین * یورمشدر بخاری و مسلم بویله روایت ایتشدر حاصلی بودر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بر واقعه کورمش ایدی انک ایچنده بونی دخی مشاهده قلمش ایدیکه مبارک الله اولان قلیجی تحریک ایلدی همسان قلیجک چالم برندن اغری قلدی بوا کا اشارت ایدیکه احد غزاسنده مسلمانلر زبان یشدی اندن بر دخی تحریک ایلدی ینه اولکیدن کوزل اولوب خللی قالدی بوا کا اشارت ایدیکه حق جل و علا حضرت نری فتح مکه بی روزی قیلدی و مؤمنلر کله توحید اوزره اجتماع ایتدیلر خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بویله تعبیر یوردی و بویله واقع اولدی (اهل تعبیر قولنجه بر کیمسه نک الله قلیج کرسه منصب و حکومت الله کبر یاخود و دیقه نسته و برلر یارخاتون آله یاخود ولدی طوغه اگر قلیجی قسندن صبر بر ایکن کدلسه خاتونی طغوردیغی اوغلانه آفت یشته و خاتون سلامته خلاص بوله اگر قینه ضرر کلسه و قلیج سالم اولسه امر بر عکس اوله اگر ایکسی دخی سالم اولسه اوغلان و خاتون ایکسی بیه سالم اولال اگر ایکسینه ده ضرر کلسه ایکسینه دخی ضرر یشته قلیجک قبضه سی اتیه و عصباته متعلقدر و دیلکی اتیه و ذوی الارحامه متعلقدر اگر بر کیمسه نک اوزر ینه قلیج صبرسه لسان اول کشتنک اوسته خصوصته دراز ایلر کاه اولور که واقعه ده قلیج کورمک ظالم پادشاهه دلالت ایلر و بعض معبرلر واقعه ده قلیجی قسنته وضع ایتنک تزوجه دلالت ایلر دیمشدر اگر بر کیمسه بی قلیجه اوزره انک حقننده ناسزا سو یلمکدر اگر کورسه که بر کیمسه ایلر قتال ایلر و کتدو قلیجی آنک قلیجندن اوزون اولسه آنک اوستد غالب اولور واقعه ده بر عظیم قلیج کورمک قسنته کورمکدر اگر بر کشی دوشنده قلیج طاقنسه بر امر تقاد ایتمکدر یعنی بکلک یا قاضیلک یاخود بر منصب المقدر اگر قلیج قبضه ایتسه اول امرده دوام اولما قدر (بری دخی اول حضرت کندوی بر قبودن صوچکر کوردیکی بر (ابو هریره روایتنده وارد اولمشدر که * بینا انا نام رأیتنی علی قلب و علیها دلوفتعت منها ماشاء الله ثم اخذها ابن ابی عفا فترعها ذنوبا و ذنوبین و فی ترعه ضعيف یفر الله له ثم استخالت غریبا فاخذها عمر بن الخطاب فلم یعبر بها من الناس بترع ترع ابن الخطاب حتى ضرب الناس بعطن * یورمشدر (حدیث شریفده واقع اولان الفاضلن قلب شول قبودر که قازلش اوله و ایچی طاشله یا بلش اولیه (دلوفتعه به دیرل (ذنوب فتح ذال الله شول قوغه در که صوابله طلو اوله (غرب بیوک قوغه به دیرل (عقیری هر نسته نک ایوسته و اعلاسنه و قویسنه دیرل مثلاً بر کشی ایچون عقیری القوم دیسر قومک سیدی و اولوسی

وقوبی دیمک اولور اصل عبقر طائفه عربك زعمجه برورد که جنبرانده ساکن اولور یعنی جن ولایتیدر صکره دن هرسته بی که بکنصلر بوجهله کالندن تعجب ایتمهلر اکا عبقری دیرلر ایدی حدیث شریفک محصلی بود که رؤیاده کندیمی برقبو اوزرنده کوردیم قیونک قوغه سی دخی واریادی اندن الله تعالی حضرت نلری دیلدیکی دکلوجکیم صکره ابو بکر حضرت نلری المدن آلدی بر قوغه بابکی قوغه چکدی و آنک چکشدنه ضعف واریادی الله تعالی حضرت نلری آتی مغفرت ایلله که اندن صکره اول قوغه بر عظیم قوغه اولدی اندن عمر بن الخطاب آلدی آدم اوغلانلرندن عمرک چکدیکی کی چکر بر قوی کیمه کوردم حتی شوبله اولدی که خلق کلدیلر دوه لری ایچوب قاندیلر رزنده چو کلدیلر قالدیلر دیمکدر * ضرب الناس بعطن دیسلر رویت ایلهم حتی برکت و اقامت مکانها * دیمکدر مقصود بغایت سیراب اولدی دیمک اولور و حضرت صدیق خصوصنده * یغفر الله * یوردیغی آندن بر تقصیر واقع اولدی بیچون دکل ایدی محض دعا ایدی و چکشدنه ضعف اولدیغی مدت خلافتی آزا اولوب زمانده چوقلق قح بلاد واقع اولدیغنه اشارت ایدی و حضرت عمرک چکشی قوی اولدیغی زمان خلافتی چوق اولوب عهدنده قح ممالک وجع غنایم زیاده اولغله اسلام زیاده قوت بولدیغی ایدی حدیث شریف عبارات متعدده ایلله دخی روایت اولغندر مجموعنک مآلی ذکر اولسان معنادر (و غیرلرک رؤیاسنده خواجه کائنات علیه اکمل التحیات افندیمن حضرت نلرینک عجایب تعییرندن بری بودر که (زراره بن عمرو النخعی اول زمانده که نفع ایلچیسبله فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک خد متکلمش ایدی ایتدی یار رسول الله یولده کلور ایکن برواقعه کوردمکه قبیلله مزاراسنده بن بریشی حارقهوش گنشم و اول براسفع و احوی اوغلاق طغورمش اسفع کادیرلر که جستمده برلورن آخر اوله مثلاً بدنی آتی اوله بر مقدار بری قره اوله یا خود بدنی قره اوله راز بری آتی اوله و احوی سیاه دیمکدر اما قتی سیاهه دیمزلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری کتدیکنک زمانده هیچ بر حمله جاریه قیوب کتدیکی یوردی زراره ایتدی نم یار رسول الله بر جاریه قیوب گنشم ایدم ظن ایدرمکه حامله ایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایتدی ایدی اول جاریه اوغلان طغوردی و اول اوغلان سنک اوغلکدر زراره ایتدی یا سبب ندر که اسفع و احوی کورینه خواجه صاحب کرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری زراره بی یانته دعوت ایدوب ایتدی هیچ سنده برص علنی وارمیدر که سن انی صقلردک اولدخی نم یار رسول الله واردر اما اول نکره حقیچونکه سنی حق یغمبر کوندردی اصلاً بر مخلوق بنده اول علنی کورمش و بتلش دکلدر دیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایتدی اشته اول اسفع و احوی کورندیکی اولدر *) فصل ثالث *) رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک مفیایدن خبر و بر دکرینک یساننده در اول معلوم اوله که علم غیب حق تبارک و تعالی حضرت نلرینه مختصر غیبه اطلاع مخلوقک شانندن دکلدر شول نسته که لسان رسول علیه الصلاة والسلام اوزره واقع اولغندر اول حق جل و علا حضرت نلری قبلنددر یا وحی باللهام طریقهله اعلام ایتمشدر بوکا دلیل حق تعالی حضرت نلرینک قول شریفیدر که (عالم الغیب فلا یظهروا علی غیبه احد الا من ارضی من رسول) یورمشدر آیت کریمه مقتضاستجه عالم الغیب حق سبحانه و تعالی حضرت نلریدر هرگز بر کیمه بی غیبه مطلع ایتمز الا رسولدن اختیار ایتدیکن مطلع ایلر بعضیلر بو آیتله کرامت اولیسانک ابطالانه استدلال ایتدیلر و جواب و یرنلر رسول ملکه تخصیص ایتدیلر و اظهاردن مراد بلا واسطه ملکدر اولیا نلک مفییات اوزره اطلاعیلری ملک رؤیاسبله مبسر اولور یعنی رؤیاده ملائکه دن اخذ ایدیلر دیدیلر نیکم ملائکه احوالنه

بر اندیبا توسطله مطلع اولور دیدیلر بر حدیث شریفده فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت نلری * والله انی لاعلم الا ما علنی ربی * یورمشدر حاصلی هر نسته که علم غیبدن اوله فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اندن خبر و یرمش اوله انده شبهه یوقدر که انک نبوت نبوت و صدق رسالتله دلالت ایچون الله تعالی حضرت نلری اعلام ایتمشدر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اعلامیه و امر یله خلقه خبر و یرمشدر اول حضرت نده بوصفت اولدیغی صحابه کرام اراستنده شوبله مشهور و منتشر اولمش ایدیکه بری برینه * اسکت فوالله لولم یکن عنده من یخبره لاخبرته حجارة بطحاء * دیرلر ایدی یعنی ساکت اول والله اگر یاننده خبر و یرر کیمه اولمز ایسه بطحاء دره سنک طاشلری خبر و یرر دیرلر ایدی مقصود البته واقع اولور الله تعالی حضرت نلری اکا یلدیرر دیمکدر یوقسه فی الحقیقه طاشلر خبر و یرر دیو اعتقاد ایتمزلر ایدی یوقصل ایکی قسم اوزره در بر قسمی انک یساننده در که قرآن عظیمده وارد اولغندر جمله دن بری (وان کتم فی ربب غارکنا علی عبدنا فانوا بسورة من مثله) قول شریفیدر (فان لم تفعلوا ولن تفعلوا) قول شریفده واریجه بو کلام شریف غیبیدن اخباردر حاصلی بودر که اگر سرزم قولر محمد مصطفی اوزره ازال ایتدی بکمر نسته دن شک وشبهه ده ایسکر ایدی انک مثلندن بر سوره مقداری کتورک و اگر معارضه به کندیکر قادر دکل ایسکر شهید کزی دعوت ایدک یعنی سزه معین و ناصر اولانلرک جمله سن دعوت ایدک کسولر سزه معاونت ایتسونلر اگر قرآن کلام بشر در دیکر کتورده صادر ایلر ایسکر دیمکدر و دخی اگر یکمیش زمانده معارضه ایتدیوب انک مثلندن بر سوره کتورمیدیکر ایسه بوده مقرر در که که که جک زمانده دخی ایده مسکن کرک دیمک اولور فی الحقیقه الی الان کیمه معارضه به قادر اولوب مثلندن بر سوره کتورمک ممکن اولدی ومن بعد قادر اولن دخی یوقدر (بری دخی) و اذیعکم الله احدی الطائفتین انهن سالکم وتودون ان غیر ذلک الشوکه تكون لکم) آیت کریمه سیدر یونک اصلی سابقا ذکر اولسان اوزره بو ایدیکه قریشک ایکی قافله سی واریادی یعنی اسباب تجارتله قافله لری بولده ایدی انلری آلمیچون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری صحابه کرامله طشره چیقیمش ایدی اهل مکه اشتدیلر دخی ییک نفره قریب کیمه قافله بی حیات ایچون اسباب حرب و قتاله طشره چیقدیلر اوراده که مذکور ایلله مقاتله اولنقی صحابه به عرض اولندی کندیلر اوچیز اون اوج نفر کیمه اولمغین اول سلاح طائفه ایلله مقیاسمه میل ایتدیوب قافله بی تجارتله طوقمغی ترجیح ایتدیلر مبارلری اول جانبیه اولدی حق سبحانه و تعالی حضرت نلری ضمیرلرنده اولانی خبر و یردی و ایتدیکی وعده بی برینه کتوروب اول مسلح طائفه نلک اوزر برینه اهل اسلامی منصور و مظفر قیلدی تفصیلی غزوه بدرده مروز ایتمشدر (بری دخی) سپهرم الجمع و یولون الدبر) قول شریفیدر بودخی مستقبلدن اخباردر حاصلی قریش بدر کوننده منهرم اولوب آرقه لرین دوندوره جکلرندن خبر و یرمشدر (بری دخی) برینه قریش حقهده (سنلن فی قلوب الذین کفروا الرعب بما اشکرکوا بالله مالم یزل به سلطانا) قول شریفیدر یوندن مراد احد غزاسنده قبلرینه فورقو القایده جکشدن خبردر حتی شوبله اولدی که جنکده یوقدر غلبه صورتن طومشلر ایکن کوکلرینه خوف دوشدی همان قتالی ترک ایدوب بلا سبب دوندیلر یورینو و یردیلر بعضیلر ایدر بولده کیدر ایکن دوندکلرینه نادیم اولوب برینه دونه لم و رالم جمله سن قبره ام هیچ بر مسلمان قالمسون دیدیلر حق تعالی حضرت نلری قبلرینه خوف برافندی دونه که قادر اولدیلر (بری دخی) الم غایت الروم فی ادنی الارض وهم من بعد فلهم سیقلبون فی وضع سنن) آیت کریمه سیدر (لا یخلف الله وعده) قول شریفده واریجه یونک سبب

نزولی اول ایدیکه خسرو پرویز یکی برار بکتر بنه فراوان عسکر قوشوب گوندرهش ایدی
کادیلر روم دیارینک ولایت عربه قریب اولان برلندن بعضی مملکتلرین آلدیلر و روم عسکری
منهزم اولدی کفار قریش بوجاله شاذ اولوب قال طونیلر شو جهندنکه اهل اسلامه ایتدیلر
سز و روم طائفه سبی اهل کاب سز و یز و فارس قومی امیلر یس فارسیلر رومیلره غلبه ایتدیکندن
قال طوناز که بزه سزه غالب اولورز دیتیلر حق سبحانه و تعالیٰ حضرتلری آیت گوندروب
خبر و یردیکه رومیلر دخی بضع سنین ایچنده یعنی اوج ییلدن طقوزیه وارنجه فارسیلره غالب
اولار آیت کریمه نزول ایدیکه حضرت صدیق رضی الله تعالیٰ عنه کفاره ایتدی ملعونلر
هیچ سوغک نظر عاقبت در عاقبت طائفه روم فارسیلره غالب اولسه کر کبر حق تعالیٰ حضرتلری
بویله خبر و یردی دیدی قریشک سرکشلرندن ابی بن خلف دیکلری لعین ایتدی بویله دکلر
کلر و شک ایله مباحنه ایدلم پس اوزدوه قیوب اوح ییل مدت قوزیلر ابو بکر رضی الله تعالیٰ عنه
صورت ماجرای فخر کاشات صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرتلرینک خدمته عرض ایلدی
فخر عالم حضرتلری ایتدی بضع سنین اوج ییلدن طقوزیه وارنجه دیمکدر وار مالی ومدتی
زیاده قبل دیدی ابو بکر الصدیق حضرتلری کلوب طقوزیه دکن یوز دوه اوزره بحث
ایلیوب مدت باغلدی و بری برندن برار کفیل آلدیلر آخر الامر اول کونکه اهل اسلام بدر
دیدلری موضعه **ک** قار قریش غلبه ایتدیلر رومیلر فارسیلر ایله جنک ایدوب غالب
اولدقلرینک خبری یشدی بعضی قولده خبر حدیده کوننده کلدی دیدیلر و الحاصل حضرت
صدیق یوزدوه بی اولکی قول اوزره یعنی خبر بدره کلک قولنجیه ابی دن آلدی ایکنی قول
اوزره کفیلدن آلدی زبرانی لعین بدره مقبول اولمش ایدی سید کاشات علیه اکل التحیات
افتدیم حضرتلری یا ابابکر انلری صدقه ایله دیو پیوردی و بالجله آیت کریمه **ف** یستادن
اخبار ایدیکنده شبهه قالدی (بری دخی) **و** وعد الله الذین آمنوا منکم و عملوا الصالحات
ل یستخلفنهم فی الارض کما استخلف الذین من قبلهم) آیت کریمه سیدر بونک حاصل حق تبارک
و تعالیٰ حضرتلرندن رسول اکرمه و عدد که یقین زمانده امتی خلفاء ارض و ائمه ناس قبله
کر کدر و خوفلرین امنه تبدیل ایتسه کر کدر آخر وعده سن انجام پیوروب ایتدکلری مواعیدی
روزی قبلدی حتی مکه الله و خیر و بحرین و سائر جزیره العرب و ارض بمن بانتمام فتح اولما بجه
فخر کاشات صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرتلری دار آخرته انتقال ایتدی (و بحوسن هجرون
و شامت بعض اطرافندن جزیره آلدی و روم پادشاهی و مصر و اسکندریه حاکمیری و عمان ملوک
و احبمه تک وفاتند نصرکه حبش سلطان اولان شخص جله سی فخر عالم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم
حضرتلرینه پیش کتلر کوندر دیلر حق سبحانه و تعالیٰ حضرتلرینک دعوتنه اجابتند نصرکه
خلفیه اعظمی ابو بکر الصدیق رضی الله تعالیٰ عنه اقامت امر دینه قیام کوسر توب مهمات
وظائف اسلامه کاینبی ترتیب و نظام و یردی خاندن و لیده عسکر قوشوب فارس ولایت
گوندردی و اردیلر بعون الله تعالیٰ بر جانین فتح ایتدیلر بر بلوک عسکر دخی عبیده بن جراحه قوشوب
ارض شامه ارسال ایتدی و بر مقدار عسکر ایله دخی عمرو بن العاصی مصره گوندردی حق تعالیٰ
حضرتلری سماء کین عسکره بدری و دمشق شهر ایتدی و اطرافنده
اولان حوران و سائر قصبات و بلدانده و اراپسه حوزه تصرفه داخل ایتدیلر اندن
عمر بن الخطاب حضرتلرین استخلاف ایدوب کندی دار آخرته انتقال ایدیکه حق سبحانه
و تعالیٰ حضرتلری حضرت عمر ک زمان خلافتده اسلامه بر قوت و قدرت ارزاق پیوردیکه
هر قدره متوجه اولدیلر ایتسه فتح و نصرت ربانیه پیش رو لشکر اسلام اولوب **ل** انک مصر

و شام بالتم و انکال فتح اولندی و اکثر ممالک فارس ضافات بلاد اسلامیه دن قیلنوب کسری
و جدی اقصای مملکته کندی قیصر دخی دیار سامدن الن حکوب فستخلفنهم به النجا ایتدی
عمر رضی الله تعالیٰ عنه ابیکسنک مال و ماللرین کوب فی سبیل الله انفاق ایتدی حق سبحانه
و تعالیٰ حضرتلری رسول الله صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرتلرینه نیجه وعده پیوردی ایتسه
او یله واقع اولدی اندنصرکه حضرت عثمان بن عفان رضی الله تعالیٰ عنه مستد خلافتسه
بجلوس ایدیکه ممالک اسلامیه اقصای مشارق و مغارب ارضه تمتد اولدی دیار مغرب تا اندلس
و قیروان مملکتلرینه و سواحل بحر محیطه وارنجه فتح اولندی و دیار مشرق تا نه سابت بلاد
چینه وارنجه قبضه تصرف اسلامه داخل اولدی مداین عراق و خراسان و اهواز فتح
اولنوب مسلمانلر **ک** فره اترکله قتال عظیم ایتدیلر بی حد و پایان کیمه لرین قیر دیلر غالب
اترا کدن سراد لشکر خاقاندر ز بر چین ولایت و اردیلر دیمشدر امیر المؤمنین عثمان رضی الله
تعالیٰ عنه حضرتلرینه ممالک شرق و غربک خراجی کلدی بوجله تشریفات انلره برکت
جمع و تلاوت قرآن و کاب کریم سبیله ایدی رضی الله تعالیٰ عنه وعن سائر الصحابة اجمعین
(بری دخی) **و** ضربت علیهم الذلۃ و المسکنه) آیت کریمه سیدر که طائفه یهود حقنده نازل
اولشدر فی الحقیقه بوقول شریف موجبجه انلر داندلث و حقارتدن خلاص بولما مشلر دز
(بری دخی) **ا** اذا جاء نصر الله و الفتح) سوره سیدر که حق سبحانه و تعالیٰ حضرتلری قریش
اوزره نصرت و فتح مکه و سائر بلادی وعده پیوروب بی آدم کروه **ک** روه دین اسلامه
کیره جکلرین خبر و برمشدر و نیجه پیوردی ایتسه او یله واقع اولشدر صدق الله تعالیٰ و بلغ
رسوله المجتبی (*) قسم ثانی (*) رسول الله صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرتلرینک آیات قرآنیه دن
غیر یله اخبار عن المغیبات ایتدیکنک بیاننده در حدیقه رضی الله تعالیٰ عنه پیورمشدر که
برکون فخر عالم صلی الله تعالیٰ علیه وسلم حضرتلری اصحاب کزین اراستند طوروب خطبیه
پیوردی تاقیامته دکن ظهور ایدیه جک حوادثن خبر و یردی برنسنه قومدیکه اندن خبر
و برمیبه حفظ ایدن حفظ ایلدی و اونودن اوتندی اصحاب رضی الله تعالیٰ عنهم بوحالندن
آگاه ایدیلر و پیوردی حوادثن برنسنه ظهور ایلسه اول زمانده فخر عالم صلی الله تعالیٰ علیه
وسلم حضرتلری بوندن خبر و برمش ایدی دیو پادمه کلور ایدی کانه برکشی برکیمه بی بر زمانده
کورمش اولسه و اوتمش اولسه صکره کور دیکه زمانده خاطرینه کلسه که بو کیمه اول کیمه در
اشته فخر عالم حضرتلرینک خبرلرین صکره دن شوبله تذکر ایدر ایدم دیدی و یمن ایتدیکه
مجلسده اوچوز کیمه و دخی زیاده و ارایدی فخر عالم حضرتلری قیامته دکن ظهور ایدیه جک
فتسه **ل** کهیم قائد اولور ایتسه یعنی هر کیم سردار لشکر فتن اولور ایتسه اسمیله و اتاسنک اسمیله
و قبیلله سبیلله ذکر ایتدی دیو پیوردی ابو داود رجه الله تعالیٰ علیه حدیقه حضرتلرندن
بو یلیجه روایت ایتشد (و امام طبرانی نقلنده ابن عمر رضی الله تعالیٰ عنهما خواجه کاشات
حضرتلرندن روایت ایلر که *) **ا** ان الله قد رفع فی الدنیا فانا انظر الیهما والی ما هو کائن فیها الی
یوم القیمة کااما انظر الی کنی هذا *) دیو پیورمشدر یعنی تحقیق حق سبحانه و تعالیٰ حضرتلری
تمام دنیایی بکار رفع ایتدی یعنی هر برین قارشو طودی بن اول دنیایه و قیامت کونته دکن
انده اولاجق حوادثه نظر ایدرم کویا شوالو ملک آیه سنه نظر ایدرم دیمکدر و بوندن غیر
دجال خصوصتیه و سائر امور و حوادثه متعلق بعض روایات دخی وارد اولشدر احادیث
مذکور نکه شواهدندن بری بودر **ک** (شیخین روایتلرنده ابی هریره رضی الله تعالیٰ عنه
پیورمشدر که *) **ا** ان النبی صلی الله تعالیٰ علیه وسلم نعی النجاشی للناس فی الیوم الذی توفی فی

وخرج بهم الى المصلی وصف بهم وصلى عليه وكبر اربع تكبيرات * حاصلی بودر که حبش
پادشاهان رندن فخر عالم حضرت تریه ایمان کنورن نجاشی دیار حبشه وفات ابتدکی کون
خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری خلقه نجاشی بوکون وفات ابتد دیو
خبر ووروب اصحابیله مصلایه حبشی انرا ایله صف باغلوب نجاشی اوزرینه غائب
نماز بن قیلدی ودرت تکبیر ایلدی دیمکدر فی الحقیقه صکره دن کون کبی ظاهر و باهر
اولدیکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری غازی بن قیلدی کون نجاشی حبش
ولایتده وفات ایتمش ایش (نجاشی افصح لغات اوزره کسرون وکسرشین و تخفیف یا ایله
حبش پادشاهنه دیرل تکیم روم پادشاهنه قیصر و عجم پادشاهنه کسری دیرل مذکور
نجاشی بنک اسمی اسمی ایدی رجه الله تعالی علیه (بری دخی بودر که سابقا اشارت اولنان
اوزره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ابو بکر و عمر و عثمان ایله احد طاغنه
چقیدیلر دخی طاغ حرکت کلدی مبارک ایغیله اوروب طاغنه ایتدی * اثبت احدا قائما
علیک نبی وصدیق و شهیدان * یعنی یا احد ثابت اول وقرار ایله اوستکده اولانلر دکلدر
الا بریغبر و برصدیق و ابکی شهید در دیدی واقعا حضرت عمر و عثمان رضی الله تعالی عنهما
صکره دن مقام شهادته قدم بصدیلر (بری دخی بنه بخاری و مسلم روایتلرند ابوهریره
حضرت تریدن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * اذا هلك کسری
فلا کسری بعده و اذا هلك قیصر فلا قیصر بعده والذی نفسی بیده لتفتن کسوزهما
فی نبیل الله * پیورمدر (امام نووی ایدر شافعی و سائر علما رجهم الله تعالی قوللرند
معنای کسری هلاک اولدقن صکره عراقده کسری اولسه کرک و قیصر هلاک اولدقن صکره
شامده قیصر اولسه کرک دیمکدر یعنی کندی زمان شریفنده عجم پادشاهی ولایت عراقده
وروم پادشاهی دیار شامده اوتوریرل ایدی بونلر هلاک اولدقن صکره ارتق عراقده عجم
پادشاهی و شامده روم پادشاهی اوتورمسه کرک دیمک اولور واقعا پیور دینی کبی اولدی
(بری دخی بودر که سراقه رضی الله تعالی عنه حضرت تریه کسیرانک بلز کلر بن طاغنه جفته
اشارت پیوروب * کیف یک اذ البست سوار کسری * دیمش ایدی وقتاکیم حضرت عمر
رضی الله تعالی عنه ک خلافتده دولت کسری کسیرانلر اول بلز کلری امیر المؤمنین خد متنه
کنور دیلر انلری سراقه به کیدردی * والحمد لله الذی سلیمنا من کسری و البسمه سراقه *
دیو حق تعالی حضرت تریه جد ایلدی (بری دخی بودر که عی عباس دخی اسلامه کلدن
اهل مکة ایله بدر محاربه متنه کندی زمانده خاتونه کیجه ایله بر مقدار مال و برمش ایدی اصلا
خاتونیه کندی ن غیری کیجه بیلز ایدی اول کون اسیر اولوب بهیایه کلدی فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریه ایتدی بنم مالم یوقدر شدی بنی ایلاره محتاجی ایلر سک
خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی خاتونکه و بر دیک مال نیجه
اولدی عباس همان نبوتنه تصدیق ایدوب ایمانه کلدی (بری دخی خاطب بن ابی بلتعنه نک
اهل مکة مکتوب کوندر دیکنده فخر عالم حضرت تریه باذن الله تعالی معلوم اولوب مکتوب
ایلدن عورتک اردنیجه آدم کوندروب فلان موضعه پشور سزدیو پیور دیندر تفصیلی
مقصد اولده مرو رایش ایدی (بری دخی بنه سابقا تفصیل اولنان اوزره (مؤنه غزاسنده
زید بن حارثه اندن صکره جعفر بن ابی طالب اندن صکره عبد الله بن رواحه شهید اولدقاری
مساعت تفصیل اوزره حاللرندن اصحابنه خبر و بر دیکدر سید کائنات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تری مذکورله هسکر قوشوب شام قر بندده مؤنه دیکلری موضعه کوندروب

کندی سعاده مبدوده قالس ایدی (اسما بنت عباس رضی الله تعالی عنها پیورمدر که
جعفر شهید اولدینی کون صباح وقتده پیغبر من علیه الصلاة والسلام اصحابیله بکا کلوب
یا اسماء جعفرک اوغلا جعفری قتده در دیدی بندخی کنوردم اکوب قوجدی و قو خولدی اندن
مبارک کوزلری یاش آتدی بن ایتدم یار رسول الله جعفر دن سکا بر خیری پتیدی
* نعم قتل الیوم * پیوردی دیمشدر (بری دخی بودر که طسائقه قریش بنی هاشمدن آلدقاری
عهد نامه نک خطی کووه یدی همان جایجا اسماء الله قالدی دیو قریشه خبر و بردی کاغدی
اورنایه کنوروب آجیدیلر فی الحقیقه پیور دینی کبی بولد یلر تفصیلی مقصد اولده سبقت
ایتمشدر (بری دخی اولدر که طبرانی و بزار روایتلرند (ابن عمر رضی الله تعالی عنهما پیورمدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریه منی معجندده اوتور ایدم انصار دن بر کیسه
و ثقیف دن بر کیسه سید کائنات حضرت تریه کلوب سلام و بر دیلر یار رسول الله سکا بعض نسنه
سؤال ایتکه کلدک دیدیلر سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی اگر دیلر سکز
سزه خبر و بره یمکه بکا نه سؤال ایتکه کلش سکز و اگر دیلر سکز سکوت ایدیم سز سؤال کری تقریر
ایدک ثقی انصاری به ایتدی سؤال ایله نه کلدک خبر و برسون اندن رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی انکیچون کلدیکز که یت الحرام یتنه اوکدن نوقت چقیدک
واول عیله سکا نه ثواب و فضیلت واردر بکا سؤال ایدمه سک و طوافدن صکره قبلد یفسک ایکی
رکعتی و صفوا و مروه مایندده اولان سعی و عرفه ده اولان وقوف وری جاری و قربانی و بونلرده
سکا نه ثواب حاصل ایدیکن سؤال ایدمه سک دیو پیور دینی انصاری ایتدی اول الله حقیچون که سنی
حق پیغبر کوندردی بونلردن سؤال ایچون کلش ایدم و بونلر نظیری بر خصوص دخی واثله بن
الاسقع رضی الله تعالی عنه حضرت تریه واقع اولمشدر (بری دخی بودر که فاطمه رضی الله تعالی
عنها حضرت تریه * انک اول اهل لی حوقا بنی * دیو پیوروب اهل یتشدن کندویه اول واصل
اولا جی حضرت فاطمه ایدیکن مرصنده خبر و بردی فی الحقیقه او ایله واقع اولدی بزر وایتده
سکرا بد صکره و بر قولده الی آید صکره حضرت فاطمه آخرته انتقال ایلدی (بری دخی اولدر که
خاتونلرینه ایتدی * اسر عکن فی الحوقا طولکن ید * مراد سزک بکا زیاده سر عته اوله شانکر
زیاده سخاوت اوزره اولانکر در دیمک اولور امهات مؤمنین دن رضی الله تعالی عنهن زینب بنت
جیش ایش اشار ایدی دخی کندی الی امکندن صدقه و بر ایدی رسول الله حضرت تریه اول
اولاش اول اولدی رضی الله تعالی عنها (بری دخی اولدر که علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه
حضرت تریه شهید اولاجعندن خبر ووروب ایتدی * من اثنی الاخرین یعنی آخرینک بغایت
شقیبی کیدر دیدی اولدخی الله ورسوله اعلم ایدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
* قاتلک * دیو پیوردی یعنی سنی قتل ایدندر دیدی امام احمد منقبنده ذکر ایتمشدر (بری دخی
اولدر که (ابن عساکر روایتده معاویه به ایتدی * اما انک ستلی امراتی بعدی فاذا کان ذلک
فاقبل من محسنهم و نجیاز عن مسیئهم * حاصلی معاویه به امتی اوزره والی اولاجعندن خبر
ووروب واقع اولدینی زمانده انلرک ایوسی و باتلوسیه حسن معامله قتلیق سپارش پیوردی (وینه
ابن عساکر رجه الله تعالی علیه عروه بن رویمدن مرفوعا روایت ایتمشدر که معاویه حقتده
* لن یطلب معاویه ابدا * پیورمش حضرت علی کرم الله وجهه صفین کوننده اگر بوحدیث
بنم خاطر یمه کلیدی معاویه ایله قتال ایتز ایدم دیو پیورمش معنای معاویه ابدا مغلوب
اولمز دیمکدر (بری دخی حضرت عثمان بن عفانه اشارت ایدوب * یقتل هذا مظلوما * دیو
پیور دیمکدر یعنی بوکسی مظلوم اولدینی حالد قتل اولنور دیدی عاقبت پیور دینی کبی

اولدی تلاوت مصحف ایدر ایکن چالیدلر قانی (فسیکفیکهم الله وهو السميع العليم) یازوسی اوسنده
صاحبلدی (شفاده مسطوردد که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری بومرتبه بی
تصین ایتمش اوله حاکم نقلده ابن عباسدن مرویدر که * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم قال یا عثمان تقاتل وانت تقرأ سورة البقرة فتقع قطرة من دمک علی فسیکفیکهم الله *
دیو یورمشلر و لکن حافظ ذهبی بوحديث موضوعدر دیمشدر (امام مسلم روایتده اسامه بن
زیددن مرویدر که یورمشدر * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اشرف علی اطمن من اطام
المدينة ثم قال هل ترون ما یری فی لاری مواقع الفتن خلال بیوتکم کواقع القطر * یعنی فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری برکون مدینه اولزندن برینک اوسنده چیقدی دخی
یارانه سوال ایدوب ایتدی بنم کوردیکمی سز کوردیمسکز اندن ایتدی تحقیقا سزک اولر یکرز
اراسنده فتنلر موافقی کوردیم قطرلر موافقی کی دیو یوردی حاصلی شهر یکرز ایچنده فتنه
واقع اولسه کرکدر دیو اشارت یوردی اندنصکره فتن ظهور ایتمکه باشلدی حضرت
عثمان رضی الله عنه شهادتندنصکره فتنه بری برین تعاقب ایلدی تاجاج فتنه وارنجه اول دیار
انواع فساددن آسوده اولدی تنکیم کتب توارنچده مفصلا مسطوردر امام مالکدن
مرویدر که (یوم الحرمه حله) قرآندن یدییوز کیمه قتل اولدی اوچبوزی صحابه کرامدن
ایدیلر رضوان الله تعالی علیهم اجمعین و بویخصوص خلافت یزیده واقع اولمشدر (وبعض
روایتده وقعه جلدن وصفیندن خبر و بردی دیو وارد اولمشدر حاکم روایتده ام سلمه رضی الله
تعالی عنهادن مرویدر که برکون خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری بعض
امهات مؤمنینک خروج ایده چکن ذکر ایتدی اندن حضرت عایشه کولدی فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت ناری ایتدی * انظری یا حیرا ان لا تکونی انت * یعنی نظرایله یا حیرا
اول خروج ایده چک سن اولیه سک دیدی اندن حضرت علی به متوجه اولوب ایتدی
* ان ولیت شبا من امرها فارفق بها * یعنی حضرت عایشه نک امورندن برنسته مالک
اولور ایسک اکا رفیق و ملاطفت ایده سک دیو یوردی (ابن عباس حضرت ناریدن دخی یوزکا
متعلق روایت وارد اولمشدر (حاکم و بیهقی روایتلرند ابن الاسوددن مرویدر که کوردیم برکره
ز بیرخروج ایتدی مرادی حضرت علی ایله قتال ایتدی حضرت علی ایتدی * انشدک الله
هل سمعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقول تعالیه وانت له ظالم * یعنی زبیره آند
ویروب ایتدی سن اشدکی که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری سکاسن علی ایله
قتال ایدر سک شول حالد که سن اکا ظالم سک دیدی دیو سوال ایتدی همان زبیردوندی
کندی دیمشدر بر بعلی و بیهقی روایتلرند * علی و اکن سبت * دیدی یعنی علی استدم اما
اوتندم دیو جواب و بردی دیدیلر (بری دخی حضرت حسن رضی الله تعالی عنه حقیقه
* ان ابی هذا سید و سیلح الله به فتنین عظیمین من السلین * یوردیغیدر یعنی تحقیقا بنم
شو اوغلم میدرو یقین زمانده حق تعالی حضرت ناری مسلمانلردن ایکی عظیم عسکری یونک
سبیلله اصلاح ایتسه کرکدر دیمک اولور آخر یوردیغی کی اولدی زبیر حضرت علی بن ابی طالب
کرم الله وجهه شهید اولدقدنصکره فرق یکندن زیاده کیمه حضرت حسنه بیعت ایتدیلر
بلاد عراقی و خراسانده یدی آیی خلافت اوزره اولدی آخر اشکر چکوب حضرت معاویه نک
اوسنده واردی معاویه دخی در شومسی ایکی عسکر بری برین اولریمسک حضرت حسن
یلدیکه رحمت اللین کندی فیرنجه اولر حاجت غلبه ایدم و مسلمانلردن به قدر کیمه نان
قندی دوغدی روایتلر یوب حضرت معاویه به مکتوبله کوردی بی خلاف سنانو بدس ایدم

اما شول شرطله که یام زمانده سنکه قتال ایدن کیمه اردن اهل مدینه به تعرض ایتیه سک
و کیمه بی ایچیمه سک دیدی معاویه دخی اون کشیدن غیری کیمه به تعرض ایتیم دیو جواب
کوندردی و الحاضل ماینده وافر مرسلات واقع اولدی آخر الامر حضرت معاویه بریاض
کاغذ کوندروب یونک ایچنه هر نه دیلر ایسک یاز بن قبول و التزام ایتدم دیدی یونک اوزرینه
صلح ایتدیلر حق سبحانه و تعالی حضرت ناری حضرت حسن برکاتیلله فخر کاشات علیه افضل
العبیات حضرت ناری نک یوردیغی اوزره ایکی عظیم عسکری فتنه دن صافلیوب مایینلرن صلح
ایتدی (دولابی رحمة الله تعالی علیه تخریج ایتمشدر که حضرت حسن رضی الله تعالی عنه ایتدی
* کانت جاجم العرب یدی یسالمون من سالت و یحاربون من حاربت فترکتها انتفاء وجهه الله
و حقن دماء المسلمین * یعنی رؤسای عرب بنم المده ایدی بن مصالحه ایتدیکمله مصالحه
ایدلر ایدی و بن محارب به ایتدیکمله محارب به ایدلر ایدی بن حق تعالی حضرت ناری نک جهت
رضاسن دیلدیکیم ایچون و مسلمانلرک قانلری دوکلدن منع مراد ایتدیکیم ایچون خلافتی ترک
ایتدم دیو یوردی (بری دخی اولدر که امام حسین رضی الله تعالی عنه حضرت ناری نک طف
دیدکلری موضعه شهید اولاجفن اعلام ایدوب بر آوج طبراق چیقاروب حسین بو طبراقده
مدفون اولسه کرکدر دیو یورمشدر (امام بغوی مجتهد انس بن مالک حدیثدن روایت
ایتمشدر که (مالک القطر حق تعالی حضرت ناریدن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری
زبارت ایتکه اذن طلب ایتدی باری تعالی حضرت ناری اذن و یروب اول کون که فخر کاشات
حضرت ناری ام سلمه به کلر یکنی کون ایدی ملک اول حضرت قی زیارنه کلدی اندن خواجه عالم
حضرت ناری یام سلمه قیوی بکله اوزریمزه کیمه کیرمسون دیدی ام سلمه رضی الله تعالی عنها
قبوده طوررایکن همان حضرت حسین کلوب ایچرو کوردی اول حضرت نک رضی الله عنه اوزرینه
صحرا دی خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری حضرت حسین اویدی
وقوعدی او خنامه بشلدی ملک ایتدی یوی سورمبسک فخر عالم حضرت ناری * نم * دیو
یوردی ملک ایتدی تحقیقا سنک امتک یوی قتل ایتسه کرکدر ایدلر ایسک قتل اولنه حق مکانی
سکا کوسره بنم اندن اول شهید اوله حق موضعی کوسزدی فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت ناری آوردن بر آوج قزل طبراق آلوب کتوردی ام سلمه رضی الله تعالی عنها اول طبراقی
آلدی دخی برز ایچنه باغلدی ثابت رضی الله تعالی عنه اول موضع کر بلاد دیو یزسویلشوریک
دیمشدر یوز حاتم صحیحینده و امام احمد رجهم الله تعالی روایت مذکوره نک مثلن نقل یورمشلردر
(بر روایتده یوبله در که ام سلمه ایتدی اول حضرت بکا بر آوج طبراق صونوب بو طبراق حسین
شهید اوله حق برک طبراقنددر یونه وقت که طوردیغی برده قان اوله یبله سنکه حسین شهید
اولمشدر دیدی بندخی آلدیم پرشیشه قویدم بو طبراق بونده قان اولدیغی کون عظیم کوندن
دیر ایدم دیمشدر سوق کلام اقتضاسی بودر که عاقبت الامر یوردقلری کی اولمش اوله و لکن
اول مرتبه مذکور اولوب تعیین یوردقلرن ذکر ایله اکتفا ایتمشلردر (روایت اولنور که
فخر کاشات صلی الله علیه وسلم حضرت ناری یوردیغی اوزره ارض عراقدن کوفه ناحیه سند (طف
دیدکلری موضع که کر بلادیمکله مشهوردر حضرت حسین آنده شهید اولدی قتل ایدن سنان بن
انس التخی دیدکلری ظالم ایدی بعضیلر غیر کیمه زرد دیدیلر یوباید به بعض اقوال بعیده ذکر
ایتمشلردر والله اعلم بحقیقه الحال (ابونعیم دلائل نبوته نضرة ازیه دن روایت ایتمشدر که
حسین بن علی رضی الله تعالی عنه ماقتل اولندیغی زمانده کوکدن قان یاغدی و صباح قانقوب
قبول یزوی و سایلر یزوی طاقان بولوق دیمشدر (بری دخی اولدر سککه (بخاری و مسلم

روایت کرده عمار رضی الله عنه حضرت نلریه * نقلت الفقه الباغیة * پیورمشر یعنی منی باغی
عسکر قتل ایدر دیمشر و آخر الامر پیورمشر کی اولمشر (بری دخی اولدر که ابو عمر بن عبد البر
روایتند عبد الله بن عمر رضی الله عنهما بر کون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریه
پاینده بر کیمه کوردی کیم ایدیکن بیله مدی فخر عالم حضرت نلری ایتدی اول کشی بی کوردکی
عبد الله نم دیو جواب و یردی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایتدی اول جبرائیل
ایدی اما سن کله جک زمانه کوز یکی پیورمشر کله دیدی واقعا عبد الله آخر عمر نه اعمی اولدی
(بری دخی اولدر که قیس بن شماسه * تعیش حیدا و تغل شهیدا * دیدی یعنی مادامکه صاغسک
خوب و ممدوح معیشت ایلرسک و آخر شهید اولورسک دیمک اولور فی الحقیقه پیورمشر کی
اولدی قیس رضی الله عنه یمامه ده مسئله الکذاب چکننده شهید اولدی حدیث شریفی حاکم
روایت ایتشد و علماء حدیثن یهقی و ابو نعیم حدیث صحیحدر دیمشر (بری دخی اولدر که
عبد الله بن زبیره * ویل لک من الناس و ویل للناس منک * دیمشر آخر حاجله ماینلرنده
بو قدر فتنه و فساد اولدی تنکیم توار یخده مسطوردر (بری دخی عالم المدینه به اشارت
پیورمشر (ابوهریره حضرت نلری روایت اولمشر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نلری * یوشک الناس ان یضر بوا اکباد الابل ولا یجدوا عالما اعلم من عالم المدینه *
پیورمشر یعنی قریب اولور که خلق منازل بعیده دن طلب علم ایچون سفر ایدر ل و مدینه
طامندن اعلم کیمه بولیه ل دیمکدر سفیان بن عیینه رجه الله تعالی علیه بر شویله رأی
ایدرایدک که اول پیورمشر عالم امام مالک حضرت نلری ایدی دیمشر (عبد الرزاق دخی مالکدن
غیری عالم المدینه اسمبله کیمه معروف اولمشر و اطراف عالمدن اکا کلدکاری کی بر کیمه به
کلامشدر دیدی مصعب دن مرویدر که امام مالکدن اوقو فیحون خلق قبوسنده ازدحام
ایدوب بری بریله دو کوشور ل ایدی دیمشر ائمه ذین و علماء مشهورین دن نیجه کیمه اندن
حدیث شریف روایت ایتشد در جله دن بعضی یونلدر که ذکر اولور (الامام الاعظم
ابو حنیفه و الزهری و السفیان و الشافعی و الاوزاعی امام اهل الشام و الثبت بن سعد امام اهل مصر
و ابو یوسف و محمد بن الحسن و عبد الرحمن بن مهدی شیخ الامام احمد و یحیی بن یحیی شیخ
البخاری و ابو رجاء شیخ البخاری و مسلم و ذوالنون المصری و الفضل بن عیاض و عبد الله بن
المبارک و ابراهیم ادهم رجه الله تعالی علیهم اجمعین (بری دخی اولدر که رافضیه و قدر به
و مر جته طاقه سی ظهور ایدر جکلیته اشارت پیورمشر تنکیم یهقی روایتند حضرت
علی دن مرویدر که * یكون فی امتی قوم یسمون الرافضة یرفضون الاسلام * پیورمشر یعنی
بنم اتم اراسته بر قوم اولور که رافضه سمیه اولور انلر اسلامی ترک ایدر ل دیمک اولور (وطبرانی
نقلند قدر به و مر جته ایچون * هم یحوس هذه الامه * پیورمشر انس بن مالک حضرت نلریدن
مرویدر (ودخی کتب احادیثه مسطور اولان اوزده اشراط ماعنه متعلق نیجه حدیث
شریف پیورمشر در جله دن بری صحیح بخاری ده ای هریره رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که
* لا تقوم الساعة حتی تقتل قتلان عظیمتان یكون بينهما مقتلة عظيمة دعواهما واحدة و حتی
یبعث دجالون کذا یون قریب من ثلثین کلهم یزعم انه رسول الله و حتی یقبض العالم و یکثر
الزلازل و یتفارب الزمان و یتفهر الفتن و یكثر الهرج و هو الشد و حتی یکر فیکم المال
فیقبض حتی یهم الرجل من یقبل صدقته و حتی یمرضه فبقول الذی یمرضه علیه لا ارب لی
فيه و حتی یخطو الناس فی النبیان و حتی یمر رجل بقدر اجبه فبقول لینی مکه و حتی یطلع
الشمس من مغربها و اذا طلعت و راه الناس اجمعون فذلک لا یفزع ناسا منها لکن آمنت من قول

اوکدست فی ایمانها خیرا و لتقو من الساعة و قد نشر الرجلان ثوبهما فلا یبایعانه ولا یطو بانه
و لتقومن الساعة و قد انصرف الرجل یلین لفتحته فلا یطعمه و لتقومن الساعة و هو یلیط حوضه
فلا یسقی فیها و لتقومن الساعة و قد رفع اکلته الی فیه فلا یطعمها * دیو پیورمشر حدیث
شریفده ابوهریره رضی الله تعالی عنه بر نیجه علامت ذکر ایتشد ایتشد که فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نلریدن مجموعن مجلس واحده ده استماع ایتش اوله و جازدر که مجالس
متعدده ده اشتمش اوله حاصلی جله دن بری ایکی عظیم عسکر دعوالری پرایکن یعنی کله اسلام
اوزره متفکر ایکن جنک ایدر دیدی عسکر علی و معاویه ایدیکه رضی الله عنهما صغیر دیدکاری
موضعده قتل ایتدیلر بری دخی دعوی رسالت ایدن کذا بلر در که شمدی به دکن نیجه سی
ظهور ایتشد و حقارندن کلمشدر بری دخی خلق اراستدن علم قبض اولمشر علم احوالی
و علما انصاق نه مرتبه به واردینی بیانه محتاج دگلدر بری دخی تقارب زماندر که یلر آیلر قدر
و آیلر هفتل قدر تصور اولور بری دخی ظهور فتندر که علی التوالی اولور اوزره بری دخی
کثرت قتلدر بری دخی مال چوغا لمقدر شویله صکه صدقه قبول ایدر کیمه بولمقدر
بودخی ظهور ایتامشدر بری دخی ناس متصل عالی بنال بنیادینه همت صرف ایتکدر بری دخی
بر کیمه بر مؤمن قنداشنک قبرینه اوغرا یوب تولایدی یونک برنده بن اولایم دیمکدر یعنی فتنه
و فساد کثرتندن خلق تمی موت ایلکدر و دخی کونش مفریدن طوغقدر و قیامت شول حال اوزره
قویه که ایکی کشی فاش آجوب صاتو بازار ایدرایکن نه مسایعه به قادر اولال و نه قماشی دورمکه
قادر اولال یعنی شویله ناکاه قویه و خلقی شویله حیرت آله دیمکدر و دخی یلک ایچون سود
صاغش اولان کشی یمکه قادر اولیه و دوه سن صوار فیحون حوض طولدر بران کیمه ترک ایدر
سقایته قادر اولیه و لقمه قالدیرن کشی اغزینه ایلدوب یمکه قادر اولیه و الحاصل تقدیر امرمهم
اولور ایدر کشی ترک ایلر حیرت غلبه سندن تدار که بحالی اولیه دیمکدر (وجهله اخبار عن
المقیساتن بری دخی بودر که امام بخاری و مسلم روایتلرنده ابوهریره رضی الله تعالی عنه
فخر کاشات علیه افضل الصلوات حضرت نلریدن روایت ایتشد * لا تقوم الساعة حتی تخرج
نار من ارض الحجاز تضی لها اعناق الابل بصری * پیورمشر حاصلی قیامت قویمز تا
شویله واقع اولمجه که زمین حجازدن بر عظیم آتش بیجه ضیاسی اطراف ممالک شویله
کیدر که شام و پاینده بصری دیدکاری شهرده او آتشدن دوه لک پیونلری ضیالنه دیمکدر
مقصود آتشک ضیاسی تا اولر لملکله واره دیمک اولور واقعا سنه اربع و خمین و ستمائة
جادی الاخره سندن اوچنجی کیمه جار شنه کیمه سی اولدینی کی مدینه منوره به رفوناق
یقین یزدن بر عظیم آتش چقدی ایتدا سنده شویله بر زلزله عظیمه و بر عجیب و مهیب صیبت
و صدال پیدا اولدیکه قیامت قوبدی صاندیلر و اهل مدینه هلاک اولمغی مقرر یللدیلر بر کونده
اون سکر کره زلزله واقع اولدی و ذکر اولسان آتش در بار کی جوش و خروش ایدرایدی شویله
ممتد اولدیکه بن قریبه سندن بر قریبه منتهی اولوب آتی احراق ایتدی (امام قرطبی رجه الله
علیه ایدر بعض دوستر شویله خبر و یردیکه بش کونلک بولدن آتشک ارتفاعی هواده مشاهده
ایدرل ایتش و ینه اندن منقولدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بر کاشنده
مدینه قریبده صفوق هوال اسرایدی دیمشر و دخی اشدن مکه آتش مذکور مکه اللهدن
و بصری طاعلرندن کوردی دیدیلر دیو پیورمشر (شیخ قطب الدین القسطلانی رجه الله
علیه الی ایکی کون طور دی آخر رجب ایتدن یکر می یدینی کیمه که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت نلریسک معراجی آنده واقع اولمشر اول کیمه سیوندی دیمشر و بالجمله بو آتش

قولنده جيع شرايع اوزره اولقي دخی روايت اولمشدر تنکيم مالکيه دن صاحب المحصول حکايه
ايشدر (اما شول کيسه که ابراهيم عليه السلام شريعتي اوزره ايدی ديمشدر انک اعتمادی
(ثم اوحينا اليک ان اتبع مله ابراهيم حنيفا) قول شريعتي در (اما بونکله استدلال صحيح
دکدر بلکه بوندن مراد توحيدده اتباع ايله ديمکدر زيرا بوايت کریمه ده چونکه حضرت
ابراهیم (ماکان من المشرکين) ديو وصف ايتدی اندن (ان اتبع) بيورد بوندن مراد ذکر اولنان
معنی ايدیکی ظاهر اولدی بونک مثلي (اولئك الذين هداهم الله فبهداهم اقتده) آيت کریمه سیدر
بونکله ايجنده حق تعالی حضرت نوری شريعت مخصوصه سی اولیانی ذکر ايشدر حضرت
يوسف ککي شول کيسه تک قولنج يوسف عليه السلام رسول دکل ایدی ديمشدر دخی
حق تعالی حضرت نوری آيت مذکورده برنجيه ييغیبری ذکر ايشدر که شريعتی پری برینه
مخالف ایدی ماینلرین جمع ممکن دکل ایدی ایدی دلالت ايتدیکه مراد مجموعتک اتفاق
ايتدکری توحيد و طاعت معناسنده اتباع اوله (اکر سوال اولنوب رسول الله صلی الله تعالی
عليه وسلم حضرت نوری نبي شریک و اشیات توحیدی ادله قطعیه به مبنی قیلتدر بونکله درجه
آخره متابعت راست کز (وان اتبع) قول شریعتی دخی بومعنايه حل ايتک صحيح اولماز دینلور
ایسه امام فخر رازی رحمه الله تعالی علیه جواب و برمشدر که احتمالد مراد کیفیت دعوتده
اتباع اوله یعنی طریق رفیق و سهولتله خلقی توحيد و طاعت دعوتده انله اتباع و اقتدایله
ومره بعد آخری انواع کثیره ايله دلالت ایرادنده انلرک اسلوبه تابع اول دیمک اوله دیو بیورمشدر
(و اول حضرتک بیان عباداتی پدی نوع اوزره اقتصار اولمشدر (نوع اول) طهارتی بیاننده در
بونوعده برفاح فصل واردر) * فصل اول * بیان وضوء و سواکنده در (معلوم اوله وضوء
ضم و اوایله آیدست فمیدر و فحله اول صودر که انکله آیدست آلتور اصلده وضوءدن مشتقدر
وضوءات حسن دیمکدر اهل صلات اولان کیمدر آیدست ايله پاک و نظیف اولوب حسن
صورت بولور انکیچون اندن اشتقاق اولمشدر (بعض علما رحمه الله تعالی علیه آیدست
ایچون نیت واجبدر دیدیلر و بوايت کریمه دن اخذ ایتدیلر که حق سبحانه و تعالی حضرت نوری
(اذا قمتم الى الصلوة فاغسلوا) بیورمشدر تقدیر کلام اذا در تم القیام الى الصلوة فتوضؤا
لاجلها دیمکدر بونک مثلي اذا رأيت الامیر فقم دیمکدر بیدر مراد فقم لاجله دیمکدر دیدیلر
(ان القيم رحمه الله تعالی علیه ایدر فخر کاشات علیه افضل التحیات حضرت نلرندن هرگز
روایت اولنمشدر که آیدستک ایتداسته * نوبت رفع الحدیث * دیمش اوله یا برعباره دخی
ذکر ایتش اوله نه کندودن نه صحابه دن اصلا مروی دکدر نه سند صحیحله روایت اولمشدر
نه سند ضعیفله نقل اولمشدر دیدی حاصلی مذهب حنفیه ده آیدست نیت شرط دکدر
و شافعیه ده شرطدر تفصیلی کتب فقیهده مسطوردر و آیدست نه وقت فرض اولند بوندن
علما رحمه الله تعالی اختلاف ایشدر به ضعیف مدینه ده فرض اولندی دیمشدر (اذا قمتم
الى الصلوة فاغسلوا) آیت کریمه سبله استدلال ایشدر زرا آیت کریمه مدینه ده نازل اولمشدر
(ان عبد البراهل تفسیردن اتفاق نقل ایشدر که اول حضرتیه جنیلکدن غسل مکده ایکن
فرض اولندی همان صلات فرض اولندی کي اولدخی فرض اولدی دیو بیورمشدر و سید عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه هرگز بلا وضوء نماز قیاق واقع اولدی دیمشدر (حاکم رحمه الله علیه
مستدرکنده ایتدی آیت مائده نزول ایشدر وضوء یوق ایدی دیالبرک قوللرین رد ایتکه
اهل سنت بخاچلردر و بونکله رد اولنور که عبدالله بن عباس رضی الله تعالی عنهما روایتده
یکون حضرت فاطمه رضی الله تعالی عنهما آیدست فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرت نلرینک حجه سده دخول ایتدی قریش طائفه سی سنی قتل ایتکه انصافی ایتدیلر دیو
خبر و یدی اندن خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری آیدست صوفی استیوب قافوی
آیدست آیدی دیمشدر بوندن ظاهر اولدیکه مکده ایکن دخی آیدست و ارامش (ان حجر زحمة الله
عليه بوندن کور قبل الهجرة وجود وضوءی انکار ایدنه رده صالحدر و جوبن انکار ایدنه رده صالح
دکدر دیمشدر (ان الجهم مالکی رحمه الله علیه قبل الهجرة وضوء مستحب ایدیکنه جزم ایشدر
(و بعضی وضوء مدینه ده مشروع اولدی بوندن اول مشروع دکل ایدی دیدیلر اما بوقول مردوددر
زیرا ابی لهیعه روایتده ابی الاسوددن عروودن مرویدر که جبرائیل علیه السلام وحی ايله نزول
ايتدیکی زمانده فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه وضوء تعلیم ایتدی دیمشدر
حدیث شریف امام احمد نقلنده و ابن ماجه و طبرانی روایتلرنده دخی وارد اولمشدر
(امام بخاری و ابی داود و ترمذی روایتلرنده انس بن مالک رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که
* کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم يتوضأ لكل صلوة * دیمشدر یعنی فخر کاشات
حضرت نلری هر نماز ایچون بر آیدست الور ایدی دیو بیورمشدر سوال ایدوب سزنجیه ایلر دیکر
دیدیلر * کان یحزى احدنا وضوء مالم یحدث * دیدی یعنی نه بر آیدست کفایت ایلر
ایدی مادامکه حدث واقع اولمه دیدی (ودارمی روایتده حضرت عثمان رضی الله تعالی
عنهدن مرویدر که * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کان يتوضأ لكل صلوة * دیمشدر
(وسلم روایتده بریده دن مرویدر که * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم يتوضأ لكل
صلوة فلما کان يوم الفتح صلی الصلوات بوضوء واحد فقال له عمر رضی الله تعالی عنه فعلت
شیئا لم تکن تفعله فقال بعدا فعلته یا عمر * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نلری اولدن هر نماز ایچون بر آیدست الور ایدی قح مکه کونده بش و قح بر آیدست ايله
قیلدی عمر رضی الله تعالی عنه ایتدی یا رسول الله برسته اشدک که بوندن اول اتی اشدک
فخر کاشات علیه افضل التحیات ایتدی حضرت نلری قصدا ایلدم یا عمر دیدی یعنی جوازی
بیان ایچون بویه ایتدم دیمک ایدی (امام احمد و ابی داود روایتلرنده عبدالله بن ابی عامر دن
مرویدر که سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه هر نماز ایچون بر آیدست آلتی
امر اولمش ایدی نکرک آیدستی اولسون کرک اولسون و قشاکیم بوعمل فخر کاشات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نلرینه مشقت و یدی هر نماز وقتده مسواک استعمالی امر اولندی
و آیدست خصوصی اشائی قوندی یعنی مادامکه حدث واقع اولمه بر آیدست ايله تقدیر دیلر ایسه
قبله سید کاشات حضرت نلرینه مسواک واجب ایدی دیالبر بوحديثه استدلال ایشدر و لکن
استادنده محمد بن اسحق و اردراک روایتی اعتماد صالح دکدر خصایص نبویه دلیل صحیحدن
غیری لسته ايله ثابت اولماز (امام طبرانی و بیهقی روایتلرنده حضرت عایشه دن مرویدر که
فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * ثلث هن علی - فرائض وهن لکم سنة
الوتر والسواک و قیام اللیل * بیورمشدر بوحديث شریفه موحججه و تر و مسواک استعمالی و کیمه
نمازی فخر عالم حضرت نلرینه فرض و امته ستندر (وینه امام احمد رحمه الله تعالی علیه مستنده
اسناد حسنله واثله بن الاسقع رضی الله تعالی عنه حضرت نلرین روایت ایلر که سید کاشات
عليه افضل التحیات ایتدی حضرت نلری * امرت بالسواک حتی خشیت لن یکتب علی *
بیورمشدر بوندن فهم اولنور که واجب اولمه علما رحمه الله تعالی اتفاق ایشدر که استعمال
مسواک مطلقا مستحب اوله و برفاح حالده متاکد اوله جمله دن بری آیدست و نمازده یعنی نماز
طوره حق زمانده مسواک استعمال ایدنه اندن شروع ایلره بری دخی او یخودن قالدیغی زمانده

زیرا صحیحی در وارد اولش در که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کجه ایله
 او بخودن قالقه مبارک آغزینی مسواک ایله یوردی دیمشدر و لیکن بعضیلر نماز ایچون قالقیق
 یویله ایدر ایدی دیمکدر دیدیلر بری دخی قرآنه زماندر تکیم رافعی رحه الله علیه قرآن
 او قومق دیلن کجه آغزین مسواکله بومق بغایت مستحیدر دیمشدر بری دخی آغز رایحه سی
 متغیر اولسه یا خود دیشار صارر سه مسواک طومق مستحیدر کشتی منزله کیردیکي زمانده دخی
 طومق کرک حضرت عایشه دن مرویدر که سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اوینه
 کیردیکي زمانده مسواک طومغه بشلرایدی دیمشدر دخی کشتی او بومغه یاندیغی زمانده طومق
 کرک دیدیلر اما بونک حفته وارد اولان حدیثک بعضی راویسی متروکدر دیمشدر بری دخی کجه
 نمازندن فراغت زماندر (ابن عباس حضرت نرندن اسناد صحیحله روایت اولمشدر که * کان
 رسول الله صلی الله علیه وسلم یصلی باللیل رکعتین رکعتین ثم یصرف فیهما * دیدی یعنی فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کجه نمازینی ایکبشر رکعت قبلرایدی دخی نمازندن
 منصرف اولوب مسواک طومرایدی دیمکدر ایکبشر رکعت دیمه دن مراد دیدیکي قدر قبلرایدی
 وایکی رکعتده بر سلام و بررایدی دیمکدر و هر نسنده که فی الجملة خشونت اوله آنکله مسواکک
 کفایت ایلر بر ماغیله ایلر ایه دخی کافیدر اصحاب شافعی اراک اغاجیله مسواکک مستحبایدیکنه
 اتفاق ایشلر و اراک اغاجی دیدکلی بودیاده مشهور اولان مسواک کدر (طبرانی روایتسده وارد
 اولشدر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * استاکوا بهذا * دیمشدر یعنی
 اراک اغاجنه اشارت ایدوب بونکله آغز یکزمسواکک دیو یومشدر (حاکم رحه الله علیه
 مستدرکنده حضرت عایشه دن روایت ایشدر که قرنداشی عبدالرحمن بن ابی بکر الصدیق
 رضی الله تعالی عنهما فخر کائنات علیه افضل التحیات افندیمن حضرت نرینک مرصنه کلوب
 دخول ایندکده النده اراککدن برمسواک وارایدی حضرت عایشه فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نرینک مسواک سودیکن یلورایدی قرنداشندن آلدی دخی تطییت
 ایدوب رسول الله حضرت نرینه وردی فخر کائنات حضرت نوری دخی آلوب مبارک دیشلرینه طومدی
 دیمشدر حاصلی فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت نرینک اراک اغاجندن مسواک طومندیفی ثابت
 اولدی امام بخاری قتده بعضی طرق حدیثده عبدالجالت مسواکی جرید نخلدن ایدی دیمشدر
 یعنی خرما دالندن ایدی دیدیلر و جرید شول داله دیر که یارانی صیرلش اوله و مسواک طون
 کجه صاع ایله می باشرت ایدر صول ایله می باشرت ایدر قنقیسی اولی ایدیکنه اختلاف
 ایشلر در بعضیلر صاع ایله ایتک اولدر دیدیلر زیر حدیث شریفده * کان بعجه النین فی ترجمه
 و نعله و ظهوره و سوا که * یورلشدر بوندن ظاهر در که صاع ایله استعمال اولی اوله بعضیلر
 ایتدیلر مسواک بوندن خالی دکلدر که باب تطهیر و تطهیردن اوله یا خود اذاله قانورات قسمندن اوله
 اکر اولکیدن اولور ایه صاع ایله کرکدر اکر ایکجیدن اولور ایه صول ایله کرکدر زیر ابوداود
 نقلده حضرت عایشه دن اسناد صحیحله مرویدر که * کان یسد رسول الله صلی الله علیه وسلم
 النین اطعمه و طعامه و البسری لخلاته و ما کان من اذی * یورمشدر دیدیلر اما ظ هر بودر که
 ازاله اذی بایندن اوله بو تقدیرده صول ایله اولق کرکدر حتی ابوالعباس القرطبی رحه الله تعالی
 علیه منعم آلدو کابنده امام مالکدن روایت ایشدر که * لا ینسوک فی المساجد لانه من باب
 ازاله القذر * دیو یورمش یعنی مسجددرده مسواک طومقه زیر ازاله قدر باینددر دیمشدر یعنی
 نوک ورمک و سوسک ورمک قسمندن بونک کیلر مساجدده جائز دکلدر دیو تصریح ایش
 و منعم ذکر اولسان کان بعجه حدیثندن فهم اولنان صاع جانلرندن ابتدا ایدر ایدی دیمکدر

بوخه صاع ایله سواک استمسال ایدر ایدی دیمک دکلدر حاصلی مبارک ایغن قومده و نعل
 کیده و آیدسته و مسواک طومغه صاع جانلرندن باشلرایدی دیمک اولور بوندن فهم اولنماز که
 مسواکی صاع ایله طومش اوله بلکه فهم اولنان مبارک آغزینک اول صاع جانین مسواک
 ایتکدر الله علم اما مقدار صواایله آیدست آلورایدی و نه مقدار ایله غسل ایدر ایدی انک بیسانده
 انس حضرت نرندن مرویدر که * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یغسل بالصاع الی خمسة
 امداد و یتوضأ بالمد * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بر صاع ایله
 غسل ایدر ایدی نهایی بش مده وارایدی و برمد ایله آیدست آلورایدی دیمکدر صاع پراو لکدر که
 رطل بغدادی ایله بش رطل وثلث رطل صو آلور و رطل امام نووی دیدیکي اوزره یوز یکری
 سکر درهم و بردر همکیدی بخشده بریشدر (مداهل حجاز قتده بر رطل وثلث رطلدر بر روایتده
 * کان یغسل خمسة مکاکیک و یتوضأ بمکوک * وارد اولشدر یعنی بش مکوک ایله غسل ایدر ایدی
 و بر مکوک ایله آیدست آلورایدی دیمکدر مکوک شور و زنی اوزره اوج کیلجه در و کیلجه بر بنا و بر بناک
 میکر بخشده دیدی بخشدر و صابونی رطله دیرلر (امام بخاری و مسلم و ابوداود رحه الله تعالی
 یویله روایت ایشلر در و نه ابوداود قتده سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرندن
 مرویدر که * یجری فی الوضوء رطلان من ماء * یورمشدر یعنی آیدسته ایکی رطل صو کفایت ایدر
 دیمکدر (عایشه رضی الله تعالی عنهما دن منقولدر که * کان النبی صلی الله علیه وسلم یغسل بالصاع
 و یتوضأ بالمد * یورمشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بر صاع ایله غسل
 ایدر ایدی و برمد ایله آیدست آلورایدی دیمشدر و الحاصل آیدست آلمده و غسل ایتده صوبی
 اسراف ایتدن صافق کرکدر امام احمد نقلده وارد اولشدر که برکون سعد رضی الله تعالی عنه
 آیدست آلور ایکن فخر کائنات حضرت نوری اوزرینه اوغرا دی * ما هذا السرف یاسعد * دیدی
 یعنی ندر بو اسراف یاسعد یوردی اولدخی آیدسته اسراف اولورمی دیدی یقینن یز فم
 * وان کنت علی نهر جار * دیو یوردی یعنی اکر آقر صوا و سندن دخی اولور ایسک اسراف
 واردر حاصلی مقدار کفایتندن زیاده خرجتک اسرافدر کرکسه کشتی ایرماق کارنده اولسون
 (ترمذی ابی بن کعبندن روایت ایشدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 * ان للوضوء شیطانا یقال له الولهان فانقوا و سوا من الماء * یورمشدر محصلی آیدستک بر شطانی
 واردر آدی و لم تندر انک و سواسته او یوب صوبی اسراف ایتدن صافقتک دیمک اولور
 (* فصل ثانی * فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک آیدسته مبارک اعضاسنی بر در
 و ایکبشر ایکبشر و اوچرا و چر غسل ایتدیکنک بیانده در (بخاری نقلده ابن عباس حضرت نرندن
 مرویدر که * توضأ رسول الله صلی الله علیه وسلم مرة * یورمشدر یعنی بر کره بودی دیمکدر
 یویله ایتدیکي (اذ اقم الی الصلوة فاعسلوا) قول شریفک بجملی بیان ایدی زیر امر طلب ایجاد
 حقیقی مفیددر نهین عددی عقید دکلدر شارح صلی الله علیه وسلم مرة واحدة ایجاب ایچون
 اولوب زیاده سی مستحب اولدیفن بیان ایلدی اما ابی بن کعب روایتسده * دعا بماء فتوضأ مرة
 مرة وقال هذا وضوء لا یقبل الله الصلوة الا به * وارد اولشدر بونده فعلله و قولله معایسان واردر
 و لیکن حدیث ضعیفدر ابن ماجه اخراج ایشدر دخی بر قاج طریقه روایت اولمشدر جمله سی
 ضعیفدر تکیم فتح الباریده مذکوردر وزیر روایتسده عبد الله بن زیددن مرویدر که
 * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم توضأ مرتین مرتین وقال هونوز علی نور * دیمشدر یعنی
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری آیدست آلدی اعضاسن ایکبشر کره بودی و بویله
 ایتک نور علی نوردر یوردی دیمک اولور (امام احمد و مسلم روایتسده حضرت عثمان

بینه بر مضغه راستنای اید (در دنجی بود که الی ایکی کره طالدیره برندن اوج مضغه اید برندن
اوج استنشاق اید) بشنخی بود که الی صوبه الی کره طالدیره اوچندن مضغه اید و اوچندن
استنشاق اید (نووی رجه الله علیه وجه صحیح اولدر و انک حقه احادیث صحیح و اولدر دیو
یوردی معلوم اوله که اصل اعتماد فقه اقول الله در بر انرا احادیث شریفه فی تقداید و اجتهاد لری
حسبجه اصح و اولی نه ایه آتی یازمشدر پس کشی کند ی امامت قول نه ایه ا کا کوره عمل
ایمک کر کدر شکیم کتب فقهیه مفصل و مشروح بیان اولمشدر و الا هر کشی احادیث شریفه
و آیات کریمه دن حکم استخراجنه قادر دکلدر (امام احمد بن حنبل و ابی ثور مذهبیه استنشاق
واجبدر و استنشاق معنای صوبی ککره دیک جبقار مقدر دلیلاری ابو هریره روایتند و ارداولان
حدیثدر که * ذاتوضاً احدکم علی جعل فی انفه ماء ثم یسنت * یورمشدر یعنی بخان بریکز آیدست
آله صوبی پورنه قیوب اندنصرکه سو مکور و جبقار سون دیمک اولور ظاهر امره نظر ایدوب
یونلر وجوبه ذاهب اولدیلر اما جمهور علما مذهبیه استنشاق مستحبدر انلر امری ندیه حل
ایتمشدر ز برافخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت نلری بر اعرابه * توضعاً کما امر الله *
دیمشدر یعنی حق تعالی حضرت نلرینک یوردیغی کبی آیدست آل دیمکدر آیت کریمه
خود استنشاق یوقدر دیمشدر ابی داود نقلنده * کان علیه الصلوة والسلام یمسح الماقین *
وارد اولمشدر یعنی فخر کائنات افتدیمز حضرت نلری کوز سیکارلر بی مسح ایدر ایددی دیمشدر
(ترمذی روایتند حضرت عثمان بن عفان مر ویدر که * انه صلی الله علیه و سلم کان یخال لحیه *
یورمشدر یعنی رسول الله صلی الله علیه و سلم حضرت نلری آیدست آله بارک صفاتن خللالر ایددی
دیمشدر و ابن ماجه قنده ابن عمر رضی الله عنه دن مر ویدر که * کان علیه السلام اذا توضأ عرک
عارضیه بعض العرک ثم شیک لحیه باصابعه من تحته * یورمشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی
علیه و سلم حضرت نلری یقن آیدست آله عارضلرین بر مقدار اووار ایددی اندنصرکه مبارک
صفاتنک التندن بار مقدرین صوفوب خللالر ایددی دیمک اووار عارضدن بوراده مراد یوزینک
ایکی جانبند بن صفالدر (ابوداودانس حضرت نلرین روایت ایتمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی
علیه و سلم حضرت نلری آیدست الدینی زمانده بر آوح صو آور ایددی دخی مبارک چکه سنک
آله ادخال ایدر ایددی و صفاتن خللالر ایددی و ریم بکا یونی امر ایددی دیر ایددی و ابی رافعدن
ابن ماجه نقلنده و ارد اولمشدر * کان رسول الله صلی الله علیه و سلم اذا توضأ حرک خاتمه * یورمش
یعنی آیدست الدقه مبارک بار ماغنده اولان خاتمی تحرک ایدر ایددی نا که باره فی تمام اصلنه دیمک اولور
(ابوداود و ترمذی و ابن ماجه روایتلرند مستورین شدادن مر ویدر که یقن اول حضرت آیدست
آله مبارک ابانک بار مقدری ارا سن صرحه بار مقبله اووار ایددی دیمشدر (بخاری و مسلم روایتلرند
وارد اولمشدر که بعض سفرده مغیره بن شعبه رضی الله عنه فخر کائنات حضرت نلرینک الیه
صوفو یار ایددی اول آیدست الورا ایددی دیمشدر (ابن ماجه نقلنده صفوان بن عسالدن مر ویدر که
* صیت علی النبی صلی الله علیه و سلم الماء فی السر و الحضر فی الوضوء * دیمشدر یعنی سفرده
و حضرتده یغیریمز علیه الصلوة والسلام حضرت نلرینک الیه آیدست الدیقنده صوفو یدم
دیمک اولور بوروایتلرین فهم اولنور که آیدست المده غیر یله اسمعانت مکروه اولیه و آیدست
ایچون غیر یلر صوحا ضریقی خود جواز اولدر (حاکم نقلنده ریع بنت معوذ رضی الله عنان
مر ویدر که ایددی * آیت النبی صلی الله علیه و سلم یوضوء فمال اسکی فکیت علیه * یعنی
فخر کائنات علیه اکل التحیات افتدیمز حضرت نلرینه آیدست صوبی کتوردم صوبی
قبو و بر دیوار ایددی بنده قو یدم دبدی مقصوده مبارک الیه صوفو یدم آیدست الدی دیمکدر

یور و اید جواز فنی ظاهر در زیر اهرم حضرتده واقع اولمشدر هم کندیلر ایتمشدر (داوقطانی
روایتند و ارد اولمشدر که رسول الله حضرت نلری حجت ایدند کد نصرکه آیدست المدین نماز قیادی
همان حجت برلندن آرتق برین یومدی دیمشدر و عادت کریمه سی بوایدیکه بر باغلو نسنه
اکل ایتسه مبارک آغزین یقار ایددی اما کاه اولور ترک ایدر ایددی و او یخودن قافده کاه آیدست
الورا ایددی کاه آلمز ایددی زرا کوزی او یوردی کوکلی او یور ایددی شکیم بخاری حدیثنده بو یله
وارد اولمشدر و یونده دلالت وارددر که نوم کند یسی حدیث اولیه بلکه منظمه حدیث اوله اول حضرتک
مبارک قلب شریفی یدار اولمقین حدیث واقع اولمقین یلور ایددی غیر یلرده بو حال یوقدر
(خطابی رجه الله علیه انکیچون قلبی او یور ایددی نا که منامده کلان و حبی حفظ ایلیه
دیمشدر *) فصل رابع *) مسح علی الخفین ییاندند در معلوم اوله که علماء حدیثدن
برجاعت تصریح ایتمشدر که مسح علی الخفین متواتر اوله و برجاعت دخی راویلرینی جمع
ایتمشدر سکسندن زیاده کمشدر و عشره مبشره بجله روایتلرند (ابن عبد البر رجه الله علیه
ایدن ییلر مکفه فقهاء سلفدن بر کیمسانی انکار ایتش اوله الا مالکدن انکار نقل اولمشدر مع هذا
اندن وارد اولان روایات صحیحیه اثباتی تصریح ایدر دیمشدر و الحاصل امام مالکدن بر روایتدر که
وارد اولمشدر اما شمدیکی حالده علماء مالکیه قتلنده ایکی قول وارددر بری بودر که مطلقاً جائز
اوله بری دخی بودر که مسافر جائز اوله مقیمه جائز اولیه قول ثانی کتب مدونه اوله کد مقتضای سیدر
ابن حاجب دخی بودر که جزم ایتمشدر امام اثر مجتهدین رجه الله تعالی مذهبیه مطلقاً جائزدر
(ابن المنذر رجه الله علیه ایدر خفین اوزره مسح ایتمکمی افضلدر یوخسه جبقاروب ابانغی
یومقی افضلدر دیو علما اختلاف ایتمشدر اما بنم اختیار ایتدیکم بودر که مسح افضل اوله
شول جهندنکه اکا طعن ایدن اهل بدعت خوارج و روافضدن کیم و ارایسه انلر و غم و مخالفت
حاصل اولور دیمشدر (علما شافعیه دن امام نووی ایدر یزم اصحابمز قنده غسل افضلدر زیرا
اصلدر و لکن شول شرط ایلر افضلدر که مسح دخی ترک اولنیه یعنی کاه کاه مسح دخی اولنه
اما مسحله اکتفا ایدنلر و ارجلکم قولنک ظاهرینه نظر ایدوب انی تمسک ایدندیلر یعنی جرله اولان
قراءت اوزره و امسحوا برؤسکم قولنه معطوف اولوب رجل دخی رأس کبی مسح ایلر اکتفا اولنور
صاندیلر صحابه و تابعیندن بر جماعت ظاهرین مذهب ایدندیلر روایت ضعیفه ابن عباس
حضرت نلرین دخی یوقول مرویدر اما ایلردن ثابت اولان قول خلاقی اوزره در دخی عکره مده دن
و شعیبدن و قتاده دن مرویدر که واجب غسلدر یا خود مسحدر دیمشدر و بعض اهل ظاهر دن
ایکسی بین جمع واجبدر دیمک روایت اولمشدر (جمهور علما ک حجتی احادیث صحیحدر شکیم
عن قریب ذکر اولنسه کرکدر ان شاء الله و آیت کریمه دن بر فاج وجهله جواب و یرمشدر
بری بودر که (ارجلکم) نصبله قراءت اولمشدر (وایدیکم) لفظنه معطوفدر دیدیلر (به ضیلر
ایتدیلر آیدند اولان مسح خفین اوزره مسحک مشرو عینیه محمودر ایددی قرأت جر مسح علی
الخفین اوزره و قراءت نصب غسل رجلین اوزره حل اولنق کرک دیدیلر (قاضی یضاوی رجه الله
علیه جر جوار یدر دیمش و یونک نظارتی قرآنده جوق وارد اولمشدر جله دن بری (عذاب یوم
الیم) بری دخی (و حور عین) قول شریفدر که جزء و کسائی قراءتلرند جرله رافع اولمشدر
و کلام عربده بحر ضرب خرب دیدکدر یدر یومذ کورلک جزء اخیرلرند اولان جرله جر
جوار یدر یخو یون یونک ایچون بشقه بر باب یازمشدر آیت کریمه ده و ارجلکم لفظی جر جوار
اوزره کد یکنک فائده سی یو کاتنیه در که ابانغ صود و کده اقتصار ایدر دیمکدر دیدیلر امام
مسلم رجه الله تعالی علیه نقلنده مغیره بن شعبه دن روایت اولمشدر که غیره رضی الله عنه فخر عالم

صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایلہ نبوک غراسته یله وارمیشدی اول ایندی برکون صلات
 یزدن مقدم رسول اکرم افندمن حضرت نوری صحرا جاننه کندی بندخی مطهره کتوردن اردنجه واردم
 آیدست الله لو اولیحق مبارک اللربنه صوقویدم ایکی الین و یوزین بودی دخی آرقه صنده برصوف
 جبه سی وار ایدی قوللرین صیفه منی استدی بکری طار ایش قوی صغندی همان اللربن
 ایچرو چکوب جبه تک التندن طشره چیقاردی وجبه بی مبارک اوموزین اوستنه براقدی قوللرین
 بودی اندن مبارک الله غمامه اوستندن مسح ایندی بن اکیلوب ایستد مکه ایچ ادکلرین چکم
 فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قو طورسون بن انلری طهارتله کیش ایدم ایدی
 اندن اوزرینه مسح ایندی اندن صکره دوهسته سوار اولدی بنده سوار اولدم دیمشدر (زمذی
 قتده یننه مغیره دن مرویدر که * انه صلی الله علیه وسلم مسح علی الخفین علی ظاهرهما *
 دیمشدر یننه اندن مرویدر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری خفین اوزرینه
 مسح ایلدی بن نسبت دیدم یعنی اونونیک یار رسول الله ایندی * بل انت نسبت بهذا امری ربی عز
 وجل * دیمشدر یعنی بلکه من اونونیک بن بونی قصده ایدم رم بکابونی امر ایندی دیمکدر بود اود
 واجد بو یله روایت ایتلردر (امام احمد و بخاری عمرو بن امیه الضمیر بدن روایت ایتدیلر که
 * رأیت علیه الصلوة والسلام یمسح علی عمامته وخفيه * بیورمشدر یعنی کوردن فخر کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری عمامه سی وخفینی اوزره مسح ایلر ایدی دیمشدر (امام
 مسلم روایتده حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه * جعل صلی الله علیه وسلم المسح علی الخفین
 ثلاثة ايام ولباليهن للمسافر و يوما ولبيلة للمقيم * دیو بیورمشدر حاصلی رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نوری خفین اوزره مسح ایتمکی مسافر ایچون اوج کون ومقیم
 ایچون برکونرخصت بیوردی دیمک اولور * (فصل خامس * رسول بشر وشقیع روز
 محشر افندمن حضرت نوری تک یممی بیاننده در اولامعلوم اوله که یمم کابله وستله واجاعله نابندر
 عمار رحمهم الله تعالی اجاع ایتملردر که یمم یوزدن والدن غیری بره اولماز کرکه حدث کیردن
 اولسون کرکه حدث اصغردن اولسون حاصلی جنب اولان وابد سنی یوز یلان انجق یوزینه
 ودر سکلر یننه وارنجه ایکی اللربنه یمم ایتمک کرکدر اما کبیت یممه اختلاف ایتملردر اکثر
 ائمه تک مذهب لرنده ایکی ضرر به لازمدر یعنی ایکی کره اللربن طیب وطاهر طیراغها ورمق کرک
 برکه یوزینه سورمکیچون برکه دخی قوللر یننه سورمکیچون (امام مسلم رحمه الله علیه روایتده
 حذیفه رضی الله عنه فخر کاشات حضرت نوزیدن روایت ایتملردر که * فضلنا علی الناس بثلاث
 جعلت صفوفنا کصفوف الملائكة وجعلت لنا الارض كلها مسجدا وجعلت تربتها لنا طهورا *
 بیورمشدر یعنی زسار ایم اوزر یننه اوج خصلته مفضل قبلندق بری بوکه صفار یمز ملائکه صفاری
 کی قبلندی بری دخی بوکه جیع روی زمین بزه مسجد قبلندی هر قنده نماز قبلتی جائزدر سائر
 ادیانده بورخصت یوق ایدی همان مسجد لرنده قبلتی کرک ایدی بری دخی بوکه برک طیراغی
 بزه ظهور قبلندی شول زمانده که صوبولدم دیمکدر یعنی صوبولندی زمانده طیراغی بری
 حدثنن باک ایلر دیمک اولور (بخاری رحمه الله تعالی علیه روایتده ابی امامه دن مرویدر که
 * وجعلت الارض کاهای ولامتی مسجدا وطهورا * بیورمشدر بو حدیث شریف حذیفه
 حدیثندن اعدرز برالنده تراب ارض بیورلشیدی بونده نفس ارض بیورلدی بوتقدیرجه مجموع
 جنس ارضندن اولانه متاول اولور اما طیراقدن غیری ایلہ یمم جائز دکلدر دیانلر عامی خاصه
 حل ایتملردر امام اعظم حضرت نوری تک مذهب لرنده هر نسه که جنس ارضندن اوله و یومشار
 قسمندن اولیه التون وکوش ویمورکی دخی یا قفله کل اولیه انکه یمم جائزدر مثلا طیراغله وقومله
 وطاشله وکخلله ودر نیخله وطیراق قاریشقی التون وکوشله واوزلری توزلش اربه و بقدا ی ایلہ

یمم ایتمک جائزدر (امام بخاری و مسلم روایتلرنده عمار بن یاسر خواجه کاشات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نوری تک کندی یمم تعلیم ایتمکدن نقل حدیثده * وضرب النبی صلی الله علیه
 وسلم بکفیه الارض ونفخ فیهما ثم مسح بهما وجهه * بیورمشدر یعنی مبارک کف لریله بره ضرب
 ایندی دخی انلری اوفلدی اندن یوزینه مسح ایندی دیمکدر * (فصل سادس * فخر کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری تک غسلی بیاننده در اولامعلوم اوله که غسلا فرضی آغزن
 و یوزن و سائریدن یومقدر یمم مذ هیمزده یمم مستدر وجنب اولانه وجوب غسلا دلیلی
 (وان کنتم جنبا فاطهروا) قول شریفدر دخی (لا تقربوا الصلوة وانتم سکاری حتی تعلموا ما تقولون
 ولا جنب الا عابری سبیل) آیت کریمه سیدر وکشی به مکرر جنابت واقع اولسه برغسل
 کفایت ایدر (مسلم روایتده انس رضی الله عنه * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یطوف علی
 نساءه بغسل واحد * دیمشدر یعنی افندمن حضرت نوری خاتونلرین طواف ایدر ایدی آخرنده برغسل
 ایدر ایدی دیمک اولور اما امام احمد و غیر یلر نقلنده ابی رافعدن مرویدر که فخر کاشات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نوری خاتونلرین طواف ایندی وهر یرینک قتده برغسل ایندی بن ایندم
 یار رسول الله آخرنده برغسل ایلہ اکثاف یمز یمز دیدم ایندی * هذا الزکی والطیب واطهر * بیوردی
 بوندن فهم اولان اولدر که آخرنده جله به برغسل کفایت ایده واکن هر جنب لکده برغسل ایتمک
 افضل اوله (عمار رحمهم الله تعالی دخی اجاع و اتفاق ایتملردر که ایکی جاع اراستده برغسل
 واجب اولیه اما جمهور قتده آیدست الحق مستحدر امام ابی یوسف مستحب دکلدر دیمشدر
 و مالک بدن ابن حبيب واجددر دیمش واهل ظاهر دخی بوکا ذاهب اولملردر تمسکری امام
 مسلم نقلنده وارد اولان * اذا اتی احدکم اهله ثم اراد ان يعود فلیتوضأ ینهما * حدیثدر اما
 به ضیلر قتده بونده واقع اولان فلیتوضأ عبارتندن مراد وضوء لغویدر یعنی غسل آلت
 مقصوددر دیمشدر حضرت عایشه دن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 جنب لکدن غسل ایتمه اول ایکی مبارک الین یور ایدی اندن آیدست الورایدی تنکیم نمازه آیدست
 الور اندن اللربن صویه صوقر ایدی دخی قبلر ینک دیلرین خلا لرایدی اندن اوج کره ایکی
 اللربن صویه طالدیروب باشه دو کراییدی اندن صکره جیع جسمه صوقو بار ایدی بعض روایت
 صحیحده مبارک اللربن بودقدن صکره فرجن یور ایدی دیمک وارد اولمشدر غسلده اعضایی داک
 ایتمک یعنی یور ایکن اللربن سورمک واجیمیدر دکلدر اختلاف ایتملردر امام مالکدن و مزیندن
 منقولدر که واجب اوله (ابن بطال رحمه الله علیه اعضاء وضویه امر اید بالا جاع واجدرایدی
 غسلنده واجب اولی کرک زبرا ایکسی یننده فرق بودقدن دیمشدر اما بوکا اعتراض ایدوب
 ایتدیلر اوغنی واجب دکلدر دیانلرک مجموعی اجازت و برمشدر که آیدست الیممی کیمه الیممی
 صویه طالدیره هیچ امر ارا یمیه بوتقدیرجه اجاع باطل وملازمت منفی اولدی دیدیلر حاصلی همان
 لازم اولان بدتک اوزر یننه صواقتمده داک اولور ایسه خوب ونفیدر اولنر ایسه نسته لازم کلز
 غسل صحیح اولور وحديث مذکورده ایکی اللربن طالدیروب اوج کره صودو کراییدی دیدیکنده
 دلالت واردر که غسلده اوج کره یومق مستحب اوله امام نووی ایدر بونده علمادن کیمه تک
 خلاقی وار ایدیکن بطریم الا ماوردی خلاف ایدوب غسلده تکرار مستحب دکلدر دیو یوزر
 اما ابن حجر ابو علی السجی وقرطبی دخی بو یله دیدیلر دیمشدر و یننه فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نوری تک غسلی صفتده ام المؤمنین میونه رضی الله تعالی عنها بیورمشدر که
 فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری تک غسل ایچون صوقومش ایدم صوبی الیدی
 ایکی اللربن ایکی کره یا خود اوج کره بودی اندن صول الینه صو دو کدی دخی اودر لرن بودی

اندن بینی بره سوردی اندن صکره مضغه واستنشاق ابتد و بوزینی بودی وایکی اللین بودی
اندن صکره سار جسدینک اوزرینه صو آتدی اندن رندن کندی دخی ایکی ایغن بودی دیمشدر
(امام بخاری بو یلمه روایت ایتمشدر غسل رندن کتد کده صکره ایاق یومق شول مانده در که
طور دینی برده غسل صوبی ایرکیش اوله اما شویله که برمر مر یارنخته اوزرنده غسل ایتمش
اولسه دو کیلان صو آقوب اوراده نسنه قالسه همان غسلدن اول طور دینی برده ایاق یومق
صحیحدر یعنی مقدما تمام آیدست ایله اندن صکره غسل ایده بو جائزدر ایاق یومق تأخیر ایتمه
صحیح بخاریده جیرین مضمه دن هر ویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتی * اما انافاض علی رأس ثلاثا و اشار بهذه کلها * یورمشدر یعنی بن غسل ایتمک
شویایکی ایله اوج کره باشد صود و کرم دیمک اولور یوندن مراد یونکله غسل تمام اولور دیمک دکلر
بلکه مقدم یویله ایده رم اندن سار جسدی غسل ایده رم دیمکدر (ینه بخاری نقلده آتی هر برده
هر ویدر که برکون نماز ایچون اقامت اواندی وصف دیر یلوب طور دی اندن فخر عالم حضرتی
عجره سندن چقبوب کلدی مصلاسنه طور دی اوراده خاطر ینه کلدیکه کتدینه غسل واجب ایتمش
دو نوب کندی غسل ایوب ینه کلدی شول حالده که مبارک باشند قطره قطره صوطا ملردی همان
تکبیر ابتد یزدخی آنکله ییله قیلدق دیمشدر راوی فخر عالم حضرتی بنه غسل واجب اولدین
فریته ایله فهم اییدی یا خود صکره دن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتی اعلام اییدی
آنکله ییلدی دیمشدر و حدیثه غسلدن کلدیکی کی همان تکبیر اییدی دیدیکندن فهم اوانور که
اقامتله نماز دخول مایتمده عمل کثیر جائز ایتمش تکرار اقامت لازم دکل ایتمش و میونه دن روایتده
یویله در که غسلدن صکره اول حضرته سلمک ایچون بز و یردم آلدی اللین سلک رک کندی
دیمشدر بعضیلر یونکله استدلال ایتمیلر که غسلدن صکره سلمک مکروه اوله اما حدیث مذکورده
اکا دلالت یوقدر جائز که بزى المدبغی برغیری علت ایچون ارله مهلب اییدی احتمالدر که المدبغی
جسم شریفده باشلق برکتی قالغیچون ایه یاخود تواضع یاخود بزه اییکمی وارییدی یا کبر او
بزى اییدی یومقوله برننه ملاحظه سیه المدی اوله دیدی ایتمشدر هر ویدر که یو خصوصى
ابراهیم نخعی حضرتی برنه آکدم * لا بأس بالمتدیل وانما رده تخافة ان یصیر عادة * دیو جواب
و یردی دیمشدر یعنی متدیل استعسانده باس یوقدر جائزدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتی میونه دن المدبغی عادت اولق خوفندن اییدی دیمکدر تمی شرحده اییدی یو حدیثه
سلمک عادت اییدیکنه دلیل واردر ز بر اکبر او یله اولسه میونه اکا متدیل کنورمز اییدی
دیمشدر بعض علما دخی الیری ایله صوبی سلمک دلالت ایدر که سلمک مکروه اولیه زیرا
ایکسندده مراد صوبی ازاله در دیدی (صحیح بخاریده واردا و لمشدر که خواجه عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتی جنب ایکن یاغق دیلمه اودیرلین غسل ایدر اییدی و نماز آیدستی کی
آیدست الو باندن یا نور اییدی پییده حکمت بودر که حدث تخفیف اولور اول غسل اولنان
اعضادن جنابت زائل اولور این ابی شیه روایتده شدادین اوسدن هر ویدر که * اذا جنب
احدکم من اللیل ثم اراد ان یتیم فلیتوضأ فانه نصف غسل الجنابة * دیمشدر یعنی بریکز
کیجه ایله جنب اولسه دخی یا نوب او یومق دیلمه آیدست السون ز بر آیدست جنابت غسلینک
نصفیدر دیمک اولور بهضیلر ایتمیلر یونده حکمت بودر که وضوء احد طهارتیندر دیدیلر
یوقدرجه نیم دخی آنک مقامت قائم اولور (ینه فی رجه الله تعالی علیه حضرت عایشه
رضی الله تعالی عنهن روایت ایلر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتی برنه فچن
جنبلاک واقع اولسه و یا نوب او یومق دیلمه آیدست او رایدی یاخود تیم ایدر اییدی دیو یورده ش

اما احتمالدر صکره بوراده تیمی صوبولده عسرت اولدایچون ایدرل اییدی اوله الله اعلم
(* نوع ثانی) * فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتی برنه صلاتی ذکرنده در
معلوم اوله که تحقیق عودیت و اداء حق ر بوییت صلاته حاصل اولور سار عبادات صلاتک
تحقیقه و سائلدر حق سبحانه و تعالی حضرتی جع سموات اهلنه تفریق اولنان عباداتی
بنی آدمدن اهل صلات قولرینه برر کتده مبرر ایتمشدر زیرا حق جل و علا حضرتی برنه
بعض ملائکه سی واردر که الیری خلق ایده لیدنبرو رکوعده طوردر نایافته دکل باشلرین رکوعدن
قادر مرلر و نیمه ملائکه دخی واردر که سجودده و قیامده و قعودده قیامتدکل دکلدر رس بوجه
عبادتلر نمازک برر کتده حاصلدر و صلا ایچنده نیمه عبادت دخی جع اولمشدر که غیری عبادتلرده
جع اولماشدر جله دن طهارت وصمت واستقبال قبله و تکبیر الافتتاح و قرائت و قیام و رکوع
و سجود و تسبیحات و غیری هب یونده بمشدر یومذکور آنک هر بری حد ذاتده بشقه عبادتدر
صلا بودکلو عبادتدن مرکب بر عبادت عظیمدر حق تعالی حضرتی رسول اکرنه
صلا قمر ایوب (اهل ما اوحی الیک من الکتاب و اقم الصلوة) یوردی دخی (و امر اهلک بالصلوة
واصطبر علیها) یوردی یوقول شریفده صاحب التویر قدس سره یوردیغی اوزره صلاتده
نفوسه عظیم تکلیف وارایدیکنه اشارت اولمشدر شول جهندن نفوسه تکلیف و مشقندر که
عبادک تلذذی و اشتغال زمانلر ینه کلورالردن نفسی فارغ ایوب بالکله ماسوی الهی ترک ایتمکله
بینیدی الله قیام اقتضا ایلر انکیچون واصطبر علیها قوی ایله آنک مشقتلرینه صبر ایله دیو
یورمشدر و یومعنا به دلالت ایدر آیت کریمه (و استعینوا بالصبر و الصلوة و نه تکبیر
الاعلی الخاشعین) قول شریفدر که یونده صبرله صلاتی بری برنه قرین ایتمشدر یو کاشاشارت
ایلر که صلات ایچنده صبره احتیاج واردر کشتی اعضا و جوارحن ضبط ایوب خواطر و افکار بن
مالا یعنی به صرفدن محافظه ایتمک لازمدر نفسه معتادین ترک ایوب خلاف مقتضیای ایله مقید
اولق مشقت عظیمه در لاجرم صلا ایچنده یومشقه صبر کرکدر و یو صلا خصوصنده کلام بش
قسمه منقسم اولور (قسم اول) فرائض بیانده و اکامعلق اولاندز کونده در و یونده بر قاج باب واردر
(* باب اول صلات خمس بیانده در) *

یو دخی بر قاج فصله مشتملدر (* فصل اول) * فرائض بیانده در ترمذی روایتده انس حضرتی برندن
مره یدر که * فرضت علی التی لیلۃ اسری به خمین صلوۃ ثم تقصبت حتی جعلت خمسا ثم نادی
یا محمد انه لا یبدل القول لدی وان لاک بهذه الخمس خمین * دیمشدر یعنی معراج کیجه سنی فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتی برنه الی وقت نماز فرض اولمش اییدی صکره دن نقص
اولندی حتی بش وقت قیلندی اندن الله تعالی حضرتی ندا ایوب یا محمد بنم قتمده قول تبدیل
اولماز و تحقیقا سکا یو بش وقت نماز مقابله سنده الی وقت نماز قضیلق واردر دیمک اولور بخاری
وسلم روایتلرده واردا و لان حدیث طویل مقصد اسراده مذکور اولوب فرض صلا خصوصی
انده مفصلا بیان اولمش اییدی (ابن عباس رضی الله عنهما * فرض الله الصلوة علی لسان
نیکم فی الحضرار یما و فی السفر رکعتین و فی الخوف رکعة * دیمشدر یعنی حق سبحانه و تعالی
حضرتی برنه سزک پیغمبر یکر لسانی ایله صلاتی فرض اییدی حضرتده درت رکعت فرض اییدی
سفرده ایکی رکعت فرض اییدی زمان خوفده بر رکعت فرض اییدی دیمکدر بر رکعت نماز اولماز
مقصود امامله بر رکعت و بالکمز بر رکعت فرض اییدی دیمکدر (بخاری نقلده حضرت
عایشه رضی الله عنهن روایت ایلر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتی برنه فچن
فی الحضر و اقرت صلوۃ السفر علی الفریضة الاولى * یورمشدر یعنی الله تعالی حضرتی

نمازی فرض ایند یکی زمانه ایکی رکعت فرض اینش ایدی صکره دن حضرتده تمام ایلدی
 وسفرده اولکی فرض اوزره مقرر قیلندی دیمک اولور (وینه بخاری قتنده طریق آخرایله حضرت
 عابشه دن مرویدر که * فرض الصلوة رکعتین ثم هاجر صلی الله علیه وسلم ففرضت اربعاً *
 یومئذ یومروایت تعیین ایلر که روایت سابقه ده وزید فی صلوة الحضر یومئذ یومئذ مدینه ده
 واقع اولمش اوله (علماء حنفیه ورحمهم الله تعالی حدیث مذکور دن اخذ ایتشدر که سفرده صلاتی
 قصر ایتک عزیمتدر رخصت دکلدر یعنی اصلی ایکی رکعتدر دندن ایکی اوله دکلدر تا که دیلیان
 درت قیلوب دیلیان ایکی قلیق جائز اوله قسطلانی بویه ذکر ایتشدر و لکن بونده نظر واردر زیر
 حنفیه قتنده قصر عزیمت دکلدر رخصت اسقاطدر بونک حکمی عزیمتله عامل اولان آتم اولمقدرد
 انکیچون مسافر بالکثر قیلسه البته ایکی قلیق کرکدر شوبله که درت قبلسه کنه کار اولور
 اما نمازی تمام اولور ایکی رکعتی فرض اولور و ایکی رکعتی نافله واقع اولور نمازی تمام اولدیغی
 شول جهتمندر که ایکی رکعت قلیق بولمشدر و کنه کار اولدیغی بودر که سلامی تأخیر ایتشدر
 و نافله ترک واجب ایتشدر که اول تکبیر الافتتاحدر و دخی حق تعالی حضرت تریک صدقه سن
 عدم قبول شبهه سی واردر و ذکر اولنان اوزره قصر رخصت اسقاطدر بوجه تدر دن درت قبلان
 آتم اولور * (فصل ثانی) * شول اوقات یسانده در که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری انلرده نماز قیلشدر (امام نسائی روایتی اوزره جابر دن مروی اولانک حاصلی بودر که
 جبرائیل علیه السلام فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بنه موافقت صلاتی تعلیمه
 کلدی کونش زواله واردیغی زمانه جبرائیل علیه السلام ایلر و طوردی فخر کائنات حضرت تری
 انک آردینه طوردی صحابه کرام رسول الله حضرت تریک آردینه طوردیلر اندن او بیه نمازین
 قیلور ایدی و هر سنه ک ظلی کندی قدر اولدیغی زمانه کلدی بنه ترتیب مذکور اوزره طوردیلر
 ایکندی نمازین قیلوریدی اندن کونش باتدیغی زمانه کلدی بنه ترتیب مذکور اوزره طوردیلر
 اخشام نمازین قیلوریدی اندن شفق غائب اولدیغی زمانه کلدی بنه ترتیب مذکور اوزره طوردیلر
 یا تسو نمازین قیلوریدی اندن فجر طلوع ایتدیکی زمانه کلدی بنه ترتیب مذکور اوزره طوردیلر
 صباح نمازین قیلوریدی بنه ایکنی کونده هر شخصک ظلی کندی منلی قدر اولدیغی
 زمانه کلدی دونکی ترتیب اوزره طوردیلر او بیه نمازین قیلوریدی اندن هر شخصک ظلی
 ایکی منلی قدر اولدیغی زمانه کلدی دونکی ترتیب اوزره طوردیلر ایکندی نمازین
 قیلوریدی اندن کونش باتدیغی زمانه کلدی ترتیب مذکور اوزره طوردیلر اخشامی
 قیلوریدی اندن شفق غائب اولمقدرد کلدی ترتیب مذکور اوزره طوردیلر تسو نمازین
 قیلوریدی اندن فجر عتد اولدیغی زمانه یعنی صبح کاذب طلوع ایتدیکی حینده ییلدزل
 تمام ظاهر ایکن کلدی بنه دونکی اسلوب اوزره طوردیلر صباح نمازین قیلوریدی اندن نصره
 * مابین هاتین الصلوتین وقت * دیدی یعنی صباح نمازین اولکی کون کچ قش ایدی
 ایکنی کون ایرکن قیلدی اندن ایتدی بویکی نماز وقتک مابین صباح نمازینک وقتدر حاصلی
 صباح نمازین شوبله قلیق کرک که نه قراکواق اوله نه قتی ایدنلی اوله (وامام ترمذی روایتده
 ابن عباس حضرت تری دن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری یومئذ
 * اعی جبریل عند الیث مرتین فصلی الظهر فی الاولی حین کان النبی مثل الشراک ثم صلی العصر
 حین کان ظل کل شیء مثله ثم صلی المغرب حین وجبت الشمس و افطر الصائم ثم صلی العشاء حین غاب
 الشفق ثم صلی الفجر حین برق الفجر و حرم الطعام علی الصائم و صلی المرة الثانیة الظهر حین
 کان ظل کل شیء مثله کونش وقت العصر و العصر حین کان ظل کل شیء مثله و صلی

المغرب لوقت الاولی ثم صلی العشاء الاخرة حین ذهب ثلث الالیل ثم صلی الصبح حین اسفر لم
 التفت الی جبریل فقال یا محمد هذا وقت لانیاء من قبلک والوقت فیما بین هذین الوقتین * حاصلی
 خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی جبرائیل ایکی کره بکایت الله قتنده
 امامت ایتشدر او بیه نمازین شول زمانه قیلدی که فی شراک منلی اولمش ایدی (وفی دیو شول
 کولکه یه دیر که کونش وسطه سمایی یکد کد نصره دوشه حاصلی کونش او بیه برینه واردر دن
 جمیع اجسامک ظلی غربت جانبته دوشور او بیه برین یکد کد نصره دونوب شرق جانبته
 دوشور اول دون کولکه یه فی دیرلر (و شراک دیو نعلین نصه سنه دیرلر اما دیار عرب نه لیلرینک
 نصه سی دیار روم اسلوبی صکی دکلدر باره نه کچر رنسته در شکیم کورنلر معلومدر حاصلی
 اول مقصد دار کولکه دوشور ایدی دیمکدر و دخی ایتدی ایکندی نمازین شول زمانه قیلدی که
 هر شبک ظلی رکندی قدر اولمش ایدی اندن نصره اخشام نمازین کون باتدیغی زمانه صائم
 اوروجن آجدیغی حینده قیلدی اندن نصره تسو نمازین شفق غائب اولدیغی زمانه قیلدی
 اندن نصره صباح نمازین طلک پری آغردیغی زمانه صائم اولانه طعام حرام اولدیغی وقتده
 قیلدی ایکنی کره ده او بیه نمازین هر شبک ظلی بر منلی قدر اولدیغی حینده دونکی کون
 ایکندی نمازین قیلدیغی زمانه قیلدی دیدی و بوندن مراد او بیه نمازین شوبله قیلدی که
 تمام ایتدیکی زمانه هر شبک ظلی بر منلی قدر اولمش ایدی دیمکدر تا کیم او بیه ایله ایکندیغی
 وقتلری بر اولق لازم کلبه دیمشدر و دخی ایتدی اندن ایکندی نمازین هر شبک ظلی ایکی
 کندی قدر اولدیغی زمانه قیلدی اندن نصره اخشامی اول کره قیلدیغی زمانه قیلدی
 اندن تسو نمازین کجه نک ثلثی یکدیکی زمانه قیلدی اندن نصره صباحی تمام آغردیغی زمانه
 قیلدی اندن جبرائیل بکا دونوب ایتدی یا محمد بو وقت سندن اول کلن انبیا نک وقتدر
 وسنک وقتک بویکی وقت مایندره در یعنی صباحی نه قتی ایرکن قبل ونه قتی کچ قیل طلوع
 فجر ایله تمام آغرمق مایندره قبل دیدی و معلوم اوله که کونش زوال بولد قدر نصره او بیه
 نمازینک وقتدر فی شراک منلی اولمجه تأخیر لازم نسته دکلدر (جابر رضی الله تعالی عنه
 حدیثنده واقع اولان * فصلی الظهر حین زالت الشمس * عبارته سی بوددی بکمز معنایه
 دلالت ایدر (ابن اسحق مغازیده ذکر ایتشدر که جبرائیل علیه السلام کلوب سید کائنات افندیغی
 حضرت تری بیه نماز قیلدیغی لیله الاسرا نک صباحی ایدی لفظی بودر * قال نافع بن جبر
 و غیره لما اصبح صلی الله تعالی علیه وسلم من اللیله الی اسری به لم یرعه الا جبریل نزل حین
 زاغت الشمس و لذا سمیت الاولی * ای صلاوة الظهر * فامر فصیح باصحابه الصلوة جامعة فاجتمعوا
 فصلی بهم جبریل و صلی النبی باصحابه * دیدی اندن تفصیل حدیثی ذکر ایتدی معنایه نافع
 و غیره دیمشدر که وقتا کیم فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری معراج کجه سندن
 صباحه داخل اولدی جبرائیل علیه السلام کونش زواله واردیغی زمانه نزول ایتدی او بیه
 نمازین قیلته * الصلوة جامعة * دیو چاغردی اصحاب جمیع اولدیلر جبرائیل علیه السلام
 و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری انلر ایله نماز قیلدیلر اول قلنان نماز او بیه نمازیدر
 انکیچون اکا اولی دیو تسبیه اولمشدر دیمک اولور * الصلوة جامعة * دیو چاغر بلوب دعوت
 اولندیغی اصلی بویایدی که دخی اذان مشروع اولمش ایدی و یومئذیه اوقات هجرتدر نصره
 تعیین اولندی دینلرک کلامی رد واردر اما حق بودر که تعیین جبریل پیایله هجرتدر مقدم واقع
 اولمشدر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری پیایله صکره دن واقع اولمشدر
 دیدیلر (بخاری رحمه الله علیه نقلنده وارد اولمشدر که فخر کائنات افندیغی حضرت تری

خجسته عایشه ده ایکندی نمازین قیلدی حجره دن فی زوال ظاهر اولماس ایدی دیمشدر
(یتیمخاری رحمه الله تعالی علیه انس بن مالک رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتشددر که فخر عالم
خضر نلری ایکندی نمازین شویله کون یوکسک ایکن قیلار ایدی که بر کیمه عوالی به وارز ایدی
ینه کلوز ایدی دخی کون یوکسک ایدی دیمشدر عوالی دیدیکی مدینه منوره نك بر ناحیه سیدر
بعض یری مدینه دن درت میل در بوندن اکلنور که ایکندی نمازنی تعجیل اوزره قیلار لر ایش
(وینه بخاری و مسلم و ترمذی روایتلرنده سلمه بن الاکوع رضی الله تعالی عنه * انه صلی الله
تعالی علیه وسلم کان یصلی المغرب اذا غربت الشمس وتوارت بالحجاب * دیمشدر یعنی فخر کائنات
خضر نلری اخشام نمازنی کونش باتوب حجابده مستور اولدیغی زمانده قیلار ایدی دیمشدر
(وینه بخاری و مسلم روایتلرنده رافع بن خدیج رضی الله تعالی عنه * کان صلی المغرب معه
صلی الله تعالی علیه وسلم فینصرف اخذنا وانه لیبصر مواقع نبیه * دیمشدر یعنی بزرگوار الله
خضر نلری به حرام مزین سوبیه قیلدی که بریمز ندرتد نصکره کدوب وارز ایدی اوق دوشدیکی
یرلری کور ایدی دیمشدر یعنی اوق آندیغی زمانده نزه به دوشدیکن تشخیص ایدز ایدی شویله
ایرکن قیلاردیق دیمک اولوز واقعا کون باتدیغی کی اخشام قیلنچق دیدیکی معنی متحقق اولور
(امام نسائی رحمه الله علیه نقلده انس بن مالک رضی الله تعالی عنه * وکان صلی الله تعالی
علیه وسلم اذا کان الحار بالصلوة واذا کان البارد یعجل * دیمشدر یعنی خواجه کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم خضر نلری اسی زمانلر اولسه نمازنی بر مقدار هوا صغوق اولجیه ذکین تأخیر
ایدز ایدی و صغوق زمانلرده تعجیل ایدز ایدی دیمشدر (ابی داود زوایتنده وارد اولمشدر که
* و یؤخر العصر مادامت الشمس بیضاء نقیة * دیمشدر یعنی مادامکه کونش صراریمه
و قزاریمه ولونه تغیر کیش اولیه بیاض و پاک اوله ایکندی نمازین تأخیر ایدز ایدی دیمشدر
(امام بخاری و مسلم روایتلرنده * اذا قدم العشاء فايدوا به قبل صلوة المغرب ولا تعجلوا عن
عشاءکم * یورمشدر عشاء قنچ غیبه اخشام بکنده دیرلر یعنی اخشام نمازندن اول اوکوکره
طعام قوند طعماکزیمکه باشک بجه ایتمک دیمک اولور بوندن مراد اولدر که صلاتی قتی
تأخیر لازم کلمه بر طعام به جک قدر زمانلر تضاوت ایتزدیمشدر (ابی داود زوایتنده * لا تؤخروا
الصلوة لطعام ولا غیره * وارد اولمشدر یعنی طعام ایچون وغیری نسنه ایچون نمازنی تأخیر ایتمک
دیمشدر مراد زمانلر کورمک دیمشدر (ابی هریره رضی الله تعالی عنه فخر کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم خضر نلرندن روایت ایتشددر که * لولا ان اشق علی امتی لامرهم ان یؤخروا العشاء
الی ثلث الیل او نصفه * یورمشدر یعنی اگر امتهم اوزره مشقت و یرمک خوف اولیه ایدی باتسو
نمازین کیجه نك ثلثه یا نصفه ذکین تأخیر ایتمک یورمایم دیمک اولور (امام ترمذی رحمه الله
علیه حدیث شریف صحیحدر دیو یورمشدر (ائمه خنفيه دن طحاوی رحمه الله تعالی علیه
ثلث لیل ذکین تأخیر مستحبدر دیمشدر امام مالک و امام احمد بن حنبل و اکثر صحابه و تابعین
بوکا ذاهب اولمشدر و امام شافعی دخی قول جدیدنده بویله دیمشدر اما قول قدیمنده تعجیل
افضلدر دیمشدر (* فصل ثالث *) فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم خضر نلرنک
کیفیت صلاتی ذکرنده در و بونده بر قاح فرع وارد (فرع اول) صفت افشاحی بیانددر
(ابوداود رحمه الله تعالی علیه روایتنده وارد اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
خضر نلری بلال رضی الله عنه اقامت ایدز ایکن اشتدی دخی * اقامها الله وادامها * دیدی
یعنی الله تعالی خضر نلری صلاتی قائم و دائم ایلدون دیدی و صلاتی تکبیرله افشاح ایدز ایدی
یورمشدر (امام بخاری روایتنده انس بن مالک رضی الله تعالی عنه فخر کائنات صلی الله رسول الله

صلی الله تعالی علیه وسلم افشاح تکبیر فی الصلوة * یورمشدر بویکی روایتله جهور استدلال
ایتشددر که افشاحده لفظ تکبیر منتهین اوله غیر یسی اولیه اما علماء حنفیه قلمرنده هرافضله که
تعظیم قصد اوله انکله صلات منعه قد اولور مثلا الله اعظم دیسه یاخود الله اجل دیسه
کفایت ایدز و تسبیح و تهلیل دخی جائزدر مثلا سبحان الله دیسه یاخود لا اله الا الله دیسه
نماز منعه قد اولور و فارسی لسانله دخی (خدا بزرگست) دیسه جائزدر (بوزخی معلوم اوله که تکبیر
الافتتاح جهور قشده رکندر و امام اعظم ابوحنیفه رحمه الله علیه مذهبه شرطدر
بعضیلر سندر دیمشدر (ابن المنذر رحمه الله علیه زهریدن غیری کیمه بوسوزی سو یلدی
دیمشدر (و نمازده نیت واجب ایدیکنه علمادن بر کیمه مخافت ایتش دکلدر (بخاری رحمه الله
تعالی علیه * الاعمال بالنیات * خدیثنده * فدخل فیہ الایمان والوضوء والصلوة والاکوۃ * دیمشدر
اما لفظله نیت خصوصنده ابن القیم رحمه الله تعالی علیه هدی نبویه رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم خضر نلری نمازه طور دیغی زمانده الله اکبر دیر ایدی اندن مقدم بر نسنه
سو یلر ایدی و نیت لفظن اکز ایدی * واصلی صلوة کذا مستقبل القبلة اربع رکعات اماما *
یاخود مأموما دیمز ایدی و اداء و قضاء دیمز ایدی و فرض الوقت دیمز ایدی حاصلی بواون
یدعندر که هر کز فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم خضر نلرندن نقل اولنماشدر نه اسناد صحیحله
ونه ضعیفله و نه مستدلله و نه مرسل ایلر کلمشدر و صحابه دن دخی بر کیمه دن منقول دکلدر
و تابعین دن و ائمه اربعه دن بر کیمه مستحب کورماشدر دیو کز ایتشددر و بالجمله نیت لفظله
تلفظ ایتیکی بر کیمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم خضر نلرندن نقل ایتماشدر و اصحابین
بر کیمه به نسنه تلفظی تعلیم ایتماشدر ما که سننده اندن منقول اولون بودر که * مفتاح الصلوة
ان ظهور و تحریعها التکبیر و تحلیها التسلیم * دیمشدر بوندن ظاهر اولان بودر که صلاته اول
آبدست کرکدر اندن قیام ایدیکن تکبیر کرکدر و آخرنده سلام و یرمک کرکدر (صحیحینده
وارد اولمشدر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم خضر نلری مسبته تعلیم صلات
ایتدیکی زمانده * اذا قمت الی الصلوة فکبر ثم اقرأ ما یسر معک من القرآن * دیدی تکبیردن اول
برسنده تلفظ ایتیک یورمندی همان نمازه طور دیمک زمانده تکبیر ایلر و بوسر اولان یوردن
بر مقدار قرآن اوق دیوامر ایتدی (اما علماء رحمهم الله تعالی تلفظ بالنیة اختلافا ایتدیلر
بعضیلر بدعشدر دیدی و بعضیلر مستحبدر دیدیلر علماء حنفیه قشده دخی بعضیلر قولنده
مستحبدر زبیر تلفظده استحضار قلب وارد دیمشدر در تکبیم کتب فروعه مذهکوردر (و دخی
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم خضر نلری نمازه طور دیغی زمانده ایکی اللرین اوموزلینه
برابر قاندر بوندن تکبیر ایدز ایدی و رکوع ایتیک دیله یسنه بویله ایدز ایدی و رکوعدن باشن
قاندرسه یسنه بویله ایدز ایدی (و پروایتنده بویله در که رکوعدن باشن قاندر دیغی زمانده ایکی
اللرین اوموزلینه برابر قاندر ایدی و دخی * سمع الله لمن حده و بشاک الحمد * دیر ایدی دیمشدر
اولانکی روایتنده رکوعدن قانچیق همان تکبیر ایدز ایدی و یتمشدر یورماشده تکبیر یرینه
* سمع الله لمن حده و بشاک الحمد * دیر ایدی دیمشدر (پروایتنده دخی یسنه بویله
دینلر کدنصکره سجده ایتدیکی زمانده و سجده دن باشن قاندر دیغی زمانده بویله ایتدز ایدی
دیمشدر یعنی اول تکبیرده اللرین قاندر ایدی دیمشدر (امام نووی رحمه الله تعالی علیه
ایدز تکبیرله الافتاحده ال قاندر می مستحب ایدیکنه اجماع امت وارد و کبر و فلان تکبیر براتده
اختلاف ایتشددر شافعی و احمد و صحابه دن بر جماعت رکوعه وارد قده و رکوعدن قاندر قده
روایتی مستحبدر دیمشدر و شافعی دن بر قوله تشهد اولون قاندر قده دخی مستحبدر

من تحتها الانهار) قول شریف شده واقع اولان من لفظی دخی بویه درودخی نیجه انهار و نیجه واول
 و نیجه هار واوردر که قرائت سبعک بعضنده ثابت و بعضنده غیر ثابتدر بوجه اختلافات که واردر
 قرآن بدی قرائت اوزده نازل اولدینک نیجه سیدر تقریر مذکور اذعان ایدن کجسه طرفیندن
 واقع اولان نزاعک دغدغه سندن راحت بولور (ودخی بیورمشدر که فخر کاشات علیه اکل
 التحیات افندیمر حضرت تلیزندن جهر و اسرارک ایکسی دخی واقع اولمشدر یعنی نمازده فائحه
 اولنده بسمله بی جهرله اوفق واقع اولمشدر و کبرلواوقوب فائحه بی جهرله اوفق دخی
 واقع اولمشدر اما کبرلواوقب آشکاره اوقفندن چوق واقع اولمشدر ائمه خفیه قشده
 کبرلواوقب کرکدر و آشکاره اوفق حفسده دخی اوج حدیث شریف واردر اولمشدر شکیم
 کبرلواوقب حفسده نیجه حدیث شریف واردر اولمشدر وایکی جانب متعلق اولان حدیثلردن
 هیچ برینی محل طعن دکلدرب هب صحیح و ثابت حدیثلردن اهل انصاف اووب نصب اهلی
 اولمالر انلره طعن ایتمز و شافعیه دن شول کجسه که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تلیزندن همان جهرله واقع اولمشدر دیدی انک سوزینه التفات اولنیه دیمشدر * فرع ثالث *
 فخر کاشات علیه اکل التحیات افندیمر حضرت تلیزنگ سورة فائحه آخرنده آمین قرائتی ذکرنده در
 زمذی روایتده (غیر المغضوب علیهم ولا الضالین) دیدیکی زمانده آمین دیرایدی و مدصوت
 ایلر ایددی دیمشدر در و بر روایتده آمین دیدیکی زمانده صوتن اشاعنی طور ایددی دیمشدر در
 ابوداود نقلده دخی بر روایتده آمین دیمه رفع صوت ایدر ایددی دیمشدر و بر روایتده آمین
 لفظن آشکاره اوقور ایددی دیو تغییر ایشلدر این شهاب دخی فخر عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت تلیز و لا الضالین دیمه آمین لفظنی جهرله دیر ایددی دیمشدر وینه اندن بر روایتده
 * کان اذا قرع من قراءة القرآن رفع صوته وقال آمین * ورد اولمشدر یعنی قرآن اوقمقدن
 فارغ اولسه رفع صوت ایدوب آمین دیرایدی دیمشدر (امام اعظم رحمه الله تعالی حضرت تلیزنگ
 مذهبنده آمین اخفا یله دینک کرکدر زبرا ابن مسعود رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که
 * اربع یخفهن الامام * دیدی اندن تعوذی و نحمیه بی و آمین دیمکی و تنهیدی ذکر ایددی
 و بوجه دخی بودر که آمین دعا در دعاک مناسبی اخفا اوزره در دیمشدر * فرع رابع *
 صباح نمازنده فائحه دنضکر ماوقود یقنک بیاننده در (امام نسائی روایتده ابو بزه دن مرویدر که
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیز صباح نمازنده الشمس ایتدن یوز آینه وارنجه
 اوقور ایددی دیمشدر یعنی شولقدر اوقور ایدیکه ادناسی الشمس آیت و اهلاسی یوز آیت اولور ایددی
 دیمشدر حاضری صلات صبحده الشمس دن انک اوقور ایددی (عمرو بن حریث دن مرویدر که
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیز فجرده والبل اذاعسمس قرائت ایدر ایددی
 دیمشدر نسائی روایتده فجرده اذاعسمس کورت اوقور ایددی دیمشدر (جابر بن سمرة دن
 مرویدر که فجرده فی القرآن المجید اوقور ایددی و آنک منلی سورة اوقور ایددی و قرانی
 اولزمانده تخفیف اوزره ایددی دیمشدر (مسلم روایتده بویه واردر اولمشدر) و عبد الله بن
 النابینده مسلم نقلده واردر اولمشدر که خواجه کاشات علیه اکل التحیات حضرت تلیز
 مکده ایکن برکده صباح نمازنده سورة المؤمنین بشدی موسی و هرون یاخود عیسی ذکر
 اولندیقی بره دک قرائت ایشدی دیمشدر شک راوی اوزره یاخود اختلاف روایتن اوزره
 اندن اول حضرت اوسکسک طوتدی دخی رکوعه واردر دیدیلر (نووی رحمه الله علیه
 بونده دلالت واردر که سورة تک بعضن قطع ایدوب بعضن قرائت ایتک جائز اوله و مالک
 یونی کرینه کوردی دیمشدر اما بوسوزه اعتراض ایدوب ایشیلر انک کرینه کوردیکی بودر که

اختیار یله سورة تک بعضی اوزره اقتصار اولک بواستدلال ایتدیکک ماده ضرورت واقع اولمشدر
 دیدیلر (وزید بن ثابت حدیثنده واردر اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیز
 ایکی رکعتده سورة اعرافی اوقوردی دیمشدر) و ابو بکر الصدیق رضی الله عنه صلات صبحده
 صحابه یه امامت ایدوب ایکی رکعتده سورة البقره بی قرائت ایشدی و بوانلردن اجاعدر دیدیلر
 (وینه صلات صبحده ایکی رکعتده سورة اذازلالت اوقوردی دیمشدر در راوی ایشدی بیازم
 اونوندیمی ایکبسنده یله اذازلالت اوقوردی بوخنه قصیده می اوقوردی دیدی (ابوداود
 رحمه الله علیه بویه روایت ایشدر) و ائمه حدیثدن بخاری و مسلم و ابوداود و ترمذی و نسائی
 روایتلرند ابو هریره رضی الله عنهدن مرویدر که * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 یقرأ فی صبح الجمعة الم تنزیل السجده و هل اتی علی الانسان حین من الدهر * بیورمشدر یعنی
 جمعه کون صباح نمازنده سجده الم ایه هل اتی سورة سن اوقور ایددی دیمشدر و ذکر اولنیه
 سورة لی تمام اوقور ایددی برده قدار بی اوفق منته مخالفدر و ایکچون اول کون صباحده
 یونلری اوقور ایدیکه یونلرده یبدأ و معاد احوالی و حضرت آدم علیه السلام خلق اولندیقی
 وجهته و جهنمه دخول قصه سی و یوم قیامت احوالی ذکر اولمشدر و قیامت دخی جمعه کون
 قوبسه کرکزدیدیلر (ابن مسعود حدیثنده تصریح واقع اولمشدر که جمعه صبحنده فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیز بوسوره لی اوقومده مداومت ایدر ایددی (امام طبرانی
 بویه نقل ایشدر و حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن دخی روایت ایشدر که * کان
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقرأ فی الزکوة الاولى من صلوته صبح یوم الجمعة الم تنزیل
 و فی الزکوة الثانية هل اتی علی الانسان * بیورمشدر) علماء خفیه دن صاحب المحیط رحمه الله
 علیه ایشدی جمعه صبحانده اول ایکی سورة بی اوفق مستحدر شول شرطله که احیاناً غیر
 سورة دخی اوقفه تا کیم جاهلر انلردن غیر اوفق کفایت ایتز صائمه لیددی (و طبرانی قشده
 حضرت علی رضی الله تعالی عنه * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم سجد فی الصبح
 یوم الجمعة فی الم تنزیل * دیمشدر یعنی سورة مزبوره سجده آیتن تلاوت ایتدیکه کی ایتوب سجده
 ایشلدر و الله اعلم *) فرع خامس (* صلات ظهرله عصرده قرائتلی بیاننده در (امام بخاری
 و مسلم روایتلرند ابی قساده دن مرویدر که * کان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم یقرأ فی الظهر
 فی الاولین بام الکتاب و سورین و فی الركعتین الاخرین بام الکتاب و یسمعن الاية احیاناً و یطول
 فی الزکوة الاولى مالا یطیل فی الزکوة الثانية و هكذا فی العصر و هكذا فی الصبح * دیمشدر یعنی
 اول فخر کاشات علیه اکل التحیات افندیمر حضرت تلیز اولیه نمازیک ایکی اولکی رکعتلرند سورة
 فائحه ایه ایکی سورة اوقور ایددی صکره کی ایکی رکعتده سورة فائحه اوقور ایددی و احیاناً بزه اوقوردی
 آیتی ایشلدر ایددی و رکعت اولانی رکعت ثانیه دن اوزون ایلر ایددی ایشلندی نمازنده و صباح
 نمازنده دخی بویه ایلر ایددی دیمشدر (شیخ فی الدین رحمه الله علیه ظن ایدر مکه رکعت اولاده
 تطویل ایتدیکه آنده شوق و نشاط اکثر اولدیفچوندر و رکعت ثانیه تخفیفه مشاسبر تا کیم
 مصلی به ملال کلک احتیالی اولیه دیمشدر (امام عبد الرزاق بوحدینک آخرنده معمر دن یحیی دن
 روایت ایلر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیز بویه ایتدیکه ظن بودر که
 خلق رکعت اولاده پیشونلر دیواوله دیمشدر (ابوسعید الخدر رضی الله عنه ایتدی سید عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلیز انک اولیه نمازنده و ایکبندی نمازنده طور دقارین تقدیر
 ایدر انک اولیه انک ایکی اولکی رکعتده سجده الم اوقیه جتی قدر تقدیر ایتدیکه دیدی و بر روایتده
 اولوز آیت اوقیه جتی قدر تقدیر ایتدیکه دیدی و صکره کی رکعتلرند انلرک نصفن تقدیر ایتدیکه دیدی

وایکندینک دخی ایکی رکتی اولی رکتی قیامی قدر تقدیر ایتدک و صکره کی رکتی
 نصف اوزره تقدیر ایتدک دیدی امام مسلم رحمه الله علیه بویه نقل ایتدرد (و جابر بن سمره
 رضی الله عنه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اویله نمازنده (واللیل اذینشی)
 اوقور ایدی دیمشدر و پروایتده (سیح اسم ربك الاعلی) اوقور ایدی وایکندی نمازنده بیه
 بویه ایدر ایدی دیمشدر (وینه اندن مرویدر که اویله ده وایکندیده) (والسماء ذات البروج
 ووالسماء الطارق) اوقور ایدی دیمشدر (و براء رضی الله عندهن مرویدر که اویله نمازین
 خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک اردنده قیلاردق واندن برآتی برآیتد نصکره
 استماع ایدردک سورة لقمان وواذاریات اوقور ایدی دیمشدر (وانس بن مالک رضی الله
 عندهن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اویله نمازنده (سیح اسم ربك
 الاعلی) (وهل ایتک حدیث الغاشیة) اوقور ایدی دیمشدر (امام مسلم نقلنده ابو سعید الخدری
 رضی الله عنه ایتدی صلات ظهر اقامت اولندقد نصکره بر کیمسه بقعه کبر ایدی انده حاجتن
 قضا ایدر ایدی اندن اهلنه کلوب آبدست الوریادی بیه خواجه عالم حضرت نوری رکت اولاده
 ایکن یتشور ایدی دیمشدر (ومعلوم اوله که اول حضرتدن صحابه کرامک نقل ایتدکری احوال
 بری برینه منافی دکادر که اویله ایدر ایدی وکاه بویه ایدر ایدی هر بری مطلع اولدیفن
 سید عالم حضرت نوردن تبرکات منه روایت ایتدرد * (فرع سادس) * اخشام نمازنده قراءت
 ایتدیکسک یسانده در (بخاری و مسلم روایتلرند ام الفضل بنت الحارث رضی الله عنهما
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ایتدرد اخشام نمازنده (والمسلمات عرفا)
 اوقور ایدی دیمشدر امام مالک ورمذی و نسائی دخی بویه نقل ایتدرد (عقیل رحمه الله
 علیه ابن شهابین روایت ایتدرد که اول اخشام نمازیکه فخر کائنات علیه اکل التحیات
 افندیمن حضرت نوری انده و المرسلات سورة سن اوقودی اول فخر عالم حضرت نوری آخر نمازی
 ایدی دیمشدر عباره سی بودر * ثم ما صلی اما حتی قبضه الله * دیمشدر امام بخاری باب
 الوفاة * (وینه بخاری رحمه الله علیه باب آخرده حضرت عایشه دن نقل
 ایتدرد که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری مرض موده قیلدیغی نماز
 اویله نمازی ایدی دیمشدر اما بویکی روایت ینن بویه جمع ایتدرد که عایشه صدیقه
 دیدیک نماز مسجد ده قیلدیغی اوله وام الفضل دیدیک نماز اوتده قیلدیغی نماز اوله
 (وجیر بن مطعم دن مرویدر که ایتدرد سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
 اخشام نمازنده و الطور اوقور ایدی دیمشدر (بخاری و مسلم بویه روایت ایتدرد
 و مروان بن الحکم ایتدی زید بن ثابت بکا سن نیچون اخشام نمازنده قصار مفصل
 اوقورسک بن ایتدرد فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری (طولی الطولین)
 اوقور ایدی دیدی دیو نقل ایتدرد (بخاری نقلنده بویه در) (اما ابوداود نقلنده بودخی
 وارد که طول الطولین ندر دیدیم سورة اعراف ندر دیدی دیمشدر و قصار مفصل دیدکری
 لم یکن سورة سندن آخر قرآنه ورنجه اولان سورة لدر سورة الحجر اتدن سورة البروج ورنجه
 طوال دیرل اندن سورة لم یکنه ورنجه اوساطلر واندن آخره ورنجه قصاردر (وحضرت
 عایشه دن مرویدر که سورة اعراف اخشام نمازینک ایکی رکتده تفریق ایتدی دیمشدر
 و عبد الله بن عتب خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اخشام نمازنده
 سورة دخان اوقودی دیمشدر (ابن حجر رحمه الله علیه ایتدی بن بر حدیث مرفوع کوردیمکه
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قصار مفصلدن اوقودیغی آده ندر رخ

اولش اوله الا ابن ماجه روایتده کوردیم ابن حجر حضرت نوردن نس واقع اولش که فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری سورة * (فرونده سورة اخلاص اوقور ایدر دیدی
 (وابن حبان دخی جابر بن سمره دن بونک مثلن روایت ایتدرد اما بویکی روایتدک دخی
 اسنادنه طعن ایتدرد اصل محفوظ اولان علیه الصلاة والسلام حضرت نوردن بودر که
 اول سورة نوری اخشامک سندنده اوقودی دیمشدر (اما سابقا ذکر اولشان رافع قولندن فهم
 اولور که صلات مغرب قراءنده تخفیف واقع اولور ایمش زرا نمازده نصکره اوق اتان کیمسه
 اوقی دوشدیک بری کور ایدی دیمشدر بوندن فهم اولور که قصاردن اوقورل ایمش حاضلی
 کاه اولور ایمش که طوالدن اوقورل ایمش بوندن مراد یا حوازین بیان اوله یا خود اقتدا ایدن
 کیمسه رکتده کیمدیک معلوم شری نوری اوله (جیر نقلنده اگر چه والطرار اوقودی دیک
 وارد اولدرد اما تکرره دلالت ایدر نسه بوقدر سارینه دخی بر جواب و بر مشردر (ابن خزيمة
 صحیحده دیمشدر که بومذ کور اختلاف مباح قسمند در مصلی اولان کیمسه اخشامده و سائر
 نمازنده نه دیرلر ایه اوقی جائزدر ابوقدر و ار که امام اولان کیمسه قرائتی تخفیف ایتدک اولادر
 (ائمة حنفیه قائلنده قرائت سنتی بودر که سفرده اگر عجله واضطراب زمانی ایه فائحه ایه
 هر فخی سورة بی دیرلر ایه اوقید اگر عجله و قی دکل ایه سورة البروج وانشقت مثلن اوقیل
 (واستحب و ایتدرد که صلاحه و ویده درلر مفصل اوقیلر وایکندیده وینسوده
 اوساط اوقیلر و اخشامده قصار اوقیلر و ضرورت حانده مناسب حال نه ایه اتی اوقیلر
 * (فرع سابع) * صلات عشاءه قراءت ایتدیکسک یسانده در (امام بخاری و مسلم و ترمذی
 براء رضی الله عنه * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقرأ فی العشاء واثین واثینون
 فاسمعت احدا احسن صوتا اوقراءة منه * دیو یورمشدر یعنی فخر کائنات حضرت نوری یتسو
 نمازنده واثین سورة سین اوقور ایدی بن هر کراندن صوتی کوزل یا خود قرائتی کوزل بر کیمسه
 ایتدیم دیمشدر (جذیفه یورده در که فخر عالم حضرت نوری قراءت ایدر ایکن عذاب آیتد کلمه
 طور ایدی دخی تعوذ ایدر ایدی دیمشدر و عادت کریمه سی بویادیکه سیح اسم ربك اوقودیغی
 زمانده (سبحان ربی الاعلی) دیر ایدی (احد و ابوداود رحمه الله علیهما ابن عباس حضرت نوردن
 بویه روایت ایتدرد و دخی وارد اولدرد فخر کائنات حضرت نوری واثین واثینون سورة سین
 اوقیان کیمسه (الیس الله با حکم الخاکین) دیدیک زمانده * علی وانا علی ذلالت من الیاهدین *
 دیسون و دخی (ما سمع یوم سبحة) و قیان کیمسه (الیس الله با حکم الخاکین) دیدیک
 زمانده * علی * دیسون و دخی و المرسلات اوقیان کیمسه (قبای حدیث بعده یؤمنون) دیدیک
 زماندن * امتنا لله * دیسون دیو یورمشدر (سمره بن جندب رضی الله عنه ایتدی فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن ایکی سکتده خفا ایتدیم یعنی ایکی برده بر مقدار سکرت ایدر
 ایدی بری صلاته داخل اولدیغی زمانده بری دخی و الا الضالین دیدیک زمانده و قراءندن فراغت
 ایتدیک زمانده بر مقدار نفس النجی سکرت ایتدک فخر عالم حضرت نوری خورش کور ایدی دیمشدر
 قراءت سورة د نصکره سکوت خود بر زرا اوقیه رق رکوعه وارقی لازم کلز قراءت تمام
 قطع و انوراندن رکوعه واریلور * (فرع ثامن) * فخر عالم حضرت نوری صفت رکوعی یاننده در
 (ابو حنبله ساعدی رضی الله عنه سید کائنات علیه اکل التحیات افندیمن حضرت نوردن صفت
 صلاتی نقل ایتدکه اللربن اوموزلرینه برابر قالدیروب تکبیر ایدر ایدی اندن رکوعه وارر ایدی
 وایکی التک آیه سین دزل بونک اوسننه وضع ایدوب اعتدال اوزره رکوع ایدر ایدی مبارک
 باشن نه یوقاری طور ایدی و نه اشیغی طور ایدی دیمشدر * (فرع ناسع) * فخر کائنات حضرت نوری

مقدار رکوعی بیانده در این چیردن مروید که ابتدای افس بن مالک حضرت نزلدن اشهد
فخر جهان علیه صلوات الرحمن حضرت نزلدن نکره بر کعبه نك اردنده نماز قیام مکه
انك نمازی بویکدن نمازیدن رسول الله نمازته اشبه اوله دیدی مرادی عمر بن عبدالعزیز ایدی
صلاتی سید کائنات حضرت نزلدن صلاته زیاده بکر ایدی راوی ایشدی بزرگ رکوعن
اون تسبیح زمانی قدر تقدیر ایتدک و موجودین دخی بویه تقدیر ایتدک ویدی (بخاری و مسلم
روایتلرند بر ایدن مروید که * کان رکوع النبي صلى الله تعالى عليه وسلم وسجوده بین
السجدين واذرفع من الركوع ما خلا القيام فالقعود قريبا من السواء * دیدی بوندن فهم
اولئان سید موجودات حضرت نزلدن صلاتی خفت اوزره قیلا رایدی دیمکدر (امام نووی ایدر
بوحديث بهض احواله محمودر والا سابقا بعض روایته تظویل قیام ایتدکی وارد اوشدر
تکیم صلات صبحده الشمس آتدن بوز آتیه دکن اوقور ایدی دیمکدر وظهرده سجده الم
اوقور ایدی دیمکدر و بونک امشالی اطالة قیامی اقتضا ایدر روایتلر ذکر اولمشدر (ابن القيم
ایدر براه حضرت نزلدن مرادی فخر کائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نزلدن صلاتی
اعتدال اوزره ایدی جن اوزانه قیامی و رکوعی وسجودی اوزار ایدی و تخفیف ایلده رکوعی
وسجودی تخفیف ایدر ایدی و کاه اولور که رکوعی وسجودی قیام مقداری ایدر ایدی دیمکدر
و غایب ایددی بویکدن صلاتی تعدیل و تناسب اوزره قیلا رایدی دیمکدر * (فرع عاشر) *
فخر عالم حضرت نزلدن رکوعده دیدیکی تسبیحات بیانده در (امام بخاری و مسلم نقلنده
حضرت عایشه صدیقه رضي الله تعالى عنها * کان رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
یکثر ان يقول في ركوعه وسجوده سبحانك اللهم ربنا وبحمدك اللهم اغفر لي تأول القرآن *
دیمکدر یعنی رکوعنده وسجودنده * سبحانك اللهم وبحمدك اللهم اغفر لي * دیمکی جوق
ایدر ایدی قرآن موحیه عمل ایدر ایدی الله تبارک وتعالی حضرت نزلدن کلام قدیمده (سجده
بیمکدر بک واستغفره) پیورمشدر بواشر شریفه امشال ایدر ایدی دیمک اولور (وینه ایلردن
مرویدر که رکوعنده * سبحان قدوس رب الملائكة والروح * دیر ایدی دیمکدر (حدیث
رضی الله تعالى عنه * انه صلى الله تعالى عليه وسلم کان يقول في ركوعه سبحان ربی العظيم
وفي سجوده سبحان ربی الاعلی * دیمکدر (مسلم روایتده رکوعدن فالقعود بیانده * سمع الله
من حده ربنا ولك الحمد ملا السموات وملا الارض وملا ما شئت من شیء بعد * دیر ایدی دیمکدر
(ابن القيم ایدر فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نزلدن رکوعدن فالقعود تمام طوغر لدیغنی
زمانده * ربنا ولك الحمد * دیر ایدی و کاه اولور ایدی * اللهم ربنا لك الحمد * دیر ایدی بونک
روایتی صحت بولمشدر ولکن اللهم ایله واریین جمع صحیح اولمشدر دیدی اسقاط واک
حکیمده ابن العزاق امام شافعیدن حکایه ایتدک رکوعه و اعطف ایچوندر بوراده برسنه
یوقدر که اکا عطف اولنه دیمکدر اما امام مالکله امام احمدن بونده خلاف روایت اولمشدر
(نووی ایدر واک اثبتنه و حذفه دخی روایتلر وارد اولمشدر مختار بودر که جاز اوله اثبات
و حذفدن برسی آخرک اوزرینه ترجیح اولمده دیمکدر (ابو عبد الخدری رضي الله تعالى
عنه خواجه صاحب کرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نزلدن مبارک باشن رکوعدن
فالقعود یحیی بویه دیر ایدی دیمکدر * اللهم ربنا لك الحمد ملا السموات وملا الارض وملا
ما شئت من شیء بعد اهل الناء والمجد احق ما قال العبد وکانا لك عبد لا مانع لما اعطيت
ولا معطي لما مننت ولا ينفع ذا الجود منك الجود * امام مسلم بویه روایت ایتدک ملا السموات
والارض دیمکدر مراد بر جده که اگر جسم اولای ایدی بر لری و کولگری طولدر برودی دیمکدر

و جمع الله من حده دیمک جاب ده کدر یعنی بر کعبه اندن بواب ایتدک (کاحد ایلده اول ائی
اجابت ایلر دیمکدن ویزر دیمک اولور و بتالك الحمد دیدیکی بندخی اوله مراد حاصل اولمچون
ز بتالك الحمد دیمکدر (واهل کعبه سی مخصوص بذر زرافنادای مضامین تقدیر کلام یا اهل
النساء دیمکدر و کنا لك عبد واوله جمله معترضه در اصل کلام احق ما قال العبد لا مانع لما
اعطيت دیمک ایدی بواغراض حق تعالی حضرت نزلدن کلامنده (ربنا انی وضعت امانی و الله
اعلم بما وضعت و لیس الذکر کافیه) آیت کرمه سنده واقع اولان اغراض کیدر یعنی وضعت
فخ عین وسکون تائه قراءت اولند یعنی تقدیر ده (والله اعلم بما وضعت) جمله سی جمله معترضه
اولور بودخی انک کیدر دیدیلر (الحمد دیدیکی حیکم قحیله ضا دیمکدر یعنی غیاض احی اولنک
غیاضی سنک حضرت نکره کند و نه نافع اولماز اکا نافع اولان امان و طاعتدر دیمک اولور
بر روایتده من شیء بعد دیدک نصکره * اللهم طهرني بالبحر والبر والماء البارد * دیر ایدی
دیمکدر (ائمه مختلفه قنلرند امام اولان کعبه سمع الله من حده دیمکدر اکثفا ایتدک کرکدر
و تقدیر اولان کعبه و بتالك الحمد دیمکدر اکثفا ایتدک کرکدر زرافنادای و مسلم روایتلرند
ولذلولمشدر که * اذا قال الامام سمع الله من حده يقولوا ربنا لك الحمد * پیورمشدر یعنی امام
سمع الله دیمکی زمانده سزر بتالك الحمد دیمکدر حاصلی حدیث شریفده تفهیم
پیورمشدر و تقسیم شرکت منافیدر دیدیلر (امام الکزبیلان کعبه بر روایتده مقتدی کبی تخفیف
ایک اکثفا ایلده دیمکدر (امام زبلی اکرم شایخ بونک اوزرینه در دیمکدر و مسوطه دخی
اصح بودر دیمکدر و بر روایتده دیمکدر ایکس جمع ایلده دیمکدر یعنی * سمع الله من حده ربنا
لك الحمد * جمله سن دیمکدر بواشر شایخ الهادی اصح بودر دیمکدر * (فرع حادی عشر) *
فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نزلدن سجودی بیانده در (رکوعدن طوغر بلوب
سجده به ایشدی یکی زمانده بعض روایتده رفع ید ایلر ایدی و بعض روایتده ایلر ایدی
دیمکدر اما علمیه خفیه قنلرند سابقا اثبات اولئان موضعلردن غیر ید رفع ید یوقدر
(ابوداود و ابوی اوزره سجده به وارد قنده دیزلین اللزیدن مقیم بره قور ایدی اندن نکره
مبارک التي ومبارک بورتی وضع ایدر ایدی مسلم نقلنده * امرت ان اسجد علی سبعة اعظم
الجهة والیدین و الارکبتین و اطراف القدمین * پیورمشدر یعنی بکا امر اولندیکه یدی بک
اوستنه سجده قلم جهته یعنی آلن اوستنه وایکی الار وایکی دیزل وایکی ایاق او بیلری اوستنه
سجده قلم دیمکدر (امام نووی ایدر سجده قبلان کعبه به لایق بودر که اعضا مذکور نك
جمله سی اوستنه سجده قبله و آلن ایله بورن اوستنه معا سجده ایلله آلن برسنه مکشوف
وضع ایتدک واجبدر و بفضن وضع کفایت ایدر و بورن وضع مستحدر اگر ترک ایتسه جائزدر
اگر بورن اوزره اقتصار ایتسه جائز دیمکدر و لکن بومذکور شافعی و مالک مذهبلیدر
(امام اعظم مذهبده آلن و بورن معا بره وضع ایتدک کرکدر یعنی سجده ایکس نك اوستنه
اولمق کرکدر زرافخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نزلدن دائما اوله ایدر ایدی اگر بالکز
برینک اوستنه سجده ایلله ینه امام اعظم رجه الله علیه قنده جائزدر اما بالکز بورن اوستنه
سجده ایتدک اگر چه جائزدر اما کریمدر و بالکز آلن اوستنه سجده ایتدک کراهت یوقدر (امامین
قنلرند ضرورت اولمچنی بالکز بورن اوستنه سجده ایتدک جائز دیمکدر و بونکر هدایده و غیر ده
مصر حیدر مؤلف رحمه الله علیه * وقال ابو خنيفة عليهما معالظاهر الحديث قال الاكثرون
ان ظاهر الحديث انهما في حكم عضو واحد لانه قال فيه سبعة فلو جعلوا عضوين صارت
ثمانية * دیمکدر حاصلی بودر که ابو خنيفة قنلده ایکس بویه وضع اولنسه بالکز بری وضع

اولئده سجده جائز اولان دیوتقل ایدوب بوزعه بناء مناقشه صورتی دخی کک و ستر مشدر
مرحوم شافعی المذہبدر بوجانبه طعن ایفکه حریم اولدیفشدن بیلدیکی برده دخی جرعت
ایتمشد خبری یوقدر که تقدیم اوانسان اوزره امام اعظم حضرتلرینک مذہبینه اولی اولان
ایکبسی اوسنه سجده فلفدر اگر بیکر بر بسی اوزره دخی اکتفا ایلنه جائزدر والله اعلم
و شیخین روایتلرنده * کان اذا سجد علیه السلام فرج بین یدیه حتی ید و ید باض ابطیه *
پیور مشدر یعنی ایکی الیری مایتن شویله اچار ایدیکه نامبارک قولتولرینک میاضی کورینور
ایدی دیمشدر در حاصلی مصلی سجده ده ایکی قوللرین کندودن آچق کرکدر و قارن بود لری
اوستندن آرمق کرکدر اگر کور عامه سی اوزره باخود یکی یا تنکی اوزره مجسده قلیبه جائزدر
اماشویله کرکدر که یک قایلنی طبوله و شافعیلرک بو باید خلافلری وارد (ابوهریره رضی الله
تعالی عنه پیور مشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری سجده ده بویله دیرایدی
* اللهم اغفر لی ذنبی کله دفعه و جله اوله و آخره و علانیته و سره دفعه و جله * دیدیکی قلیبه
و ککیره دیمکدر دیدیلر حاصلی یارب کاهلیمک آزنی و جوفنی و اولانی و آخرنی و آشکاره سی
و کیرلوسی سن یارلقه دیمک اولور (مسلم روایتسده حضرت عایشه صدیقہ رضی الله تعالی
عنها فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری سجده ده بویله دیرایدی دیو پیور مشدر

* اللهم انی اعوذ بک برضاک من سخطک و بمعافاک من عقوبک و اعوذ بک منک لا اخصی
ثناء علیک انت کانت علی نفسک * خطابی رحمه الله علیه ایدر حدیث شریفده بر معنای لطیف
وارد ز بر اخواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری الله تعالی حضرتلرینه استساده
ایلدی و آئی دیلدیکه رضاسبله مخظندن خلاص اید و معافایله یعنی عقوبله عقوبتشدن
خلاص اید سخط رضاک مقابلدر یعنی خشود اولما قدر معافات و معافیه دخی بری برینک
مقابلدر حاصلی بونلری ضربه ذکر ایددی و قناکم ضدی اولیان یاری تعالی حضرتلرینک
ذکر بته کلدی * اعوذ بک منک * دیدی بوندن دخی مراد انک حق عبادت و ناسنده
تقصیردن استغفاردر لا اخصی دیمک لا اطاقه و لانی علیه دیمکدر یعنی ثناک طاق
کتوره مزمن حق اوزره ثنایده مزمن دیمکدر به ضیلر لا اخصی دیمکدر دیدیلر یعنی سنک ثنای
احاطه اید مزمن دیمک اولور ز بر احق جل و علا حضرتلرینک صفاته نیجه نهایت یوق اید
ناسنه دخی شویله نهایت یوقدر انسان آتی احاطه به قادر اوله مز (امام مالک رحمه الله
علیه ایددی معنای * لا اخصی نعمتک و احسانک و الثناء بها علیک و ان اجتهدت فی الثناء
علیک * دیمکدر دیدی یعنی سنک نعمت و احسانکی و ان لم مقابله سنده سکا ثنای عدایده مزمن
اگر سکا ثناده سعی و کوشش دخی ایلم اید مزمن دیمک اولور انت کانت علی نفسک دیدیکی
تفصیل ثنادن عجزه اعترافدر ز بر انک حقیقتنه بختک مقدور بشر دکلدر و دخی ثنای اجماله
رد ایلدی تفصیل و اخصا و تعینی الله تعالی حضرتلرینه مفوض قیلدی ز بر اجماع اشبابی
حق تبارک و تعالی حضرتلری اجمالا و تفصیلا محبطدر (بعض محققین رحمه الله تعالی
سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک رکوع و سجوده قرآن او قفدن نهی
پیور دیشده بوجه ذکر ایتلدر در حاصلی بودر که رکوع و سجوده حالتلری قولک
حقه ذلت و تنزل عرض ایتدیکی حالتلدر قرآن عظیم اشرف کلامدر پس کلام اللهم
ادین ربانیه مناسب اولدر که اول حالتلره اوقنبه قیام و انتصاب حالتده اوقنه والله اعلم
ابوداود روایتسده * انه صلی الله تعالی علیه وسلم سجد علی الماء و الطین * وارد اولمشدر
یعنی صوبالحن اوزره سجده قیلدی دیمشدر و سجده دن قالفیق تکبیرده رفع ید

ایلدی ایددی سجده دن باشی ایکی الذن مقدم قالدیر ایددی صول ایغنیک اوسنه جلوس ایدوب
وصاع ایغنی دیگر ایددی (صحیح بخاری سجده دن قالفقه رکعت ثانیبه قیام مایتنده
اعضاسی سکون بولاجق قدر اوتوروب استراحت ایدر ایددی دیمشدر در) اما علماء حنفیه
بوروایتی اخذ ایتلر ایلر قنده جلسه استراحت و بره طیاوب قالفیق یوقدر امام شافعی
قنده وارد ز بر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بویله ایتدی دیمشدر
(امام اعظم حضرتلری ابوهریره رضی الله عنه دن روایت اولسان حدیثله عمل ایتشد ز بر
اول * ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم ککان ینهض علی صدره قد مبه * دیمشدر بونک
مقتضاسی هیچ طیاوب قالفقه قدر و دخی اوراده اوتورمق استراحت ایچوندن صلاک وضعی
استراحت ایچون دکلدر دیمشدر و بخاری روایتن کبر حانه حیل ایتشد یعنی بونک عالمی
یتشد کده بویله ایدر ایددی و اول ضرورت حالیدر دیمشدر انکیچون علماء حنفیه اول روایتی
اخذ ایتدیلر و ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرتلریندن مرویدر که ایکی سجده مایتنده * اللهم
اغفر لی وارجنی و عافنی و ارزقنی * دیو پیور ایددی دیمشدر * (فرع ثانی عشر) * سید عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک تشهدده جلوس سی یاتنده در (امام مسلم نقلسده
حضرت عایشه صدیقہ رضی الله تعالی عنها * کان صلی الله تعالی علیه وسلم اذا جلس
للتشهد یفرش رجله الیسری و ینصب الیمنی * دیمشدر یعنی خواجه کائنات علیه اکل الحیات
حضرتلری تشهدده اوتوردی یعنی زمانده صول ایغنی دوشیوب اوسنه اوتور ایددی وصاع ایغنی
دیگر ایددی دیمک اولور امام اعظم حضرتلری قنده جمیع جلسله بویله کرکدر (امام مالک
قنده متورکا اوتورمق کرکدر سنت اولان بودر دیمشدر و توروک اولدر که ایکی ایقلازین التشدن
صاع جانبیه جقماره دخی او بر بونک اوسنه اوتوره علماء حنفیه بونی جائز کور مایشلدر ز بر
طحاوی رحمه الله تعالی علیه بونک حقیقده وارد اولان حدیث ضعیفدر دیمشدر و بابت اولدیغی
تقدیرجه کبر سن حالت مجولدر و اول عذر منیدر و دخی حضرت عایشه روایتی اوزره جلوس
بوندن مشقیدر ایددی اول اولادر دیمشدر در (امام شافعی جمیع جلسله رده افزاش رجل کرکدر
الاجلسه اخیرده توروک کرکدر دیمشدر و بوقولن ابو حیدر الساعدی روایتله استدلال ایتشدن
اما اعتماد عایشه رضی الله عنها قولنه در ز بر اصح روایات اولدر (امام مسلم رحمه الله تعالی علیه
روایتسده * وضع یدیه علی ركبته و رفع اصبعه الیمنی الی الابهام یدیه بها * وارد اولمشدر
یعنی تشهدده ایکی الن ایکی ذرینک اوسنه قورایدی وصاع النک شهادت بارمق قالدیروب
دعا ایدر ایددی دیمک اولور بارمق قالدیرمق سنت اولدیغی ثابتدر و لکن بعض روایتسده بارمقن
قالدیر ایددی و تحریک ایدر ایددی و دعا ایدر ایددی دیمک وارد اولمشدر و بعض روایتسده تحریک
ایتمزایدی دیمشدر و رکوعنده و سجودنده و تشهدنده مبارک بارمق بویله قلیبه استقبال ایدر ایددی
و سجودنده ایقلاز بارمق بویله دخی قلیبه استقبال ایدر ایددی دیمشدر یعنی سجده قبلدقده
مبارک ایقلازین شویله وضع ایدر ایدیکه بارمق بونک اوجلری قلیبه متوجه اولور ایددی آرقلری
برده و شوب اوجلری خلاف قلیبه کلزایدی * (فرع ثالث عشر) * تشهدی یاتنده در
(ابن مسعود رضی الله تعالی عنه ایتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
الیمه یابشدی دخی بکا قرآندن بر سوره تعلیم ایتدیکی کی تشهد تعلیم ایلدی * و قول الحیات
لله و الصلوات و الطیبات السلام علیک ایها النبی ورحمة الله و بركاته السلام علینا و علی عباد الله
الصالحین اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله * دیدی دیو
پیوردی (امام اعظم حضرتلری و امام احمد بن حنبل رحمه الله تعالی علیهما مذهبلرنده
تشهدی ابن مسعود کی اوفق کرکدر ز بر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری

بومیه امری نیست در امری که منتهی است به اولاد و در دین اما شافعی رحمه الله علیه
 ابن عباس ششمین اختصار اینست در اول تشهد بود * التحیات المبارکات و الصلوات الطیبات
 لله اسلام علیها سب و رحمة الله وبرکاته السلام علیها وعلى عباد الله الصالحین تشهد
 ان لا اله الا الله و تشهد ان محمدا عبده ورسوله * امام شافعی درین منقولدر که تشهد مخصوص شده
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلند ن زوایات اختلاف اوزره وارد اولدی ابن
 مسعود بوشهد * معارض روایت ایدی اما بوفته و سعت و صحت و کثرت لفظ کوروت
 بونی اخذایت که اگر بر کیمه غیر یسن اخذاید زایت که اکثیف اینز دیمشدر بوعباره دن
 فهم و لسان ابن عباس روایت اضیل دکلر (اما امام ابوحنبله و امام احمد و جمهور فقها
 و محدثین ابن مسعود حدیثی افضلدر زبانه حدیث قنده اول بغایت صحیحدر دیمشدر
 (امام اعظم و امام قاتک و جمهور فقها رجهیم الله مذهبیرنده تشهد اوقومنی قنده اولده
 وقنده تابه دما یکبستند منشی سند شافعی قنده تشهد اول سند در تشهد ثانی و اخیر و جمهور
 محدثین ایکبسته یله و اخیر دیمشدر (یهی روایتند قاسم بن محمد رضی الله تعالی عنه
 یکا حضرت عایشه تشهد تعلیم ایدی دینی آندن بغیه ابن مسعود دن مروی اولان تشهد
 اوقودی دیمشدر نووی ایدر بونده قائده بودر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نزلند لفظی دخی بزم لفظ مرکبی ایدی که ظاهر اولدی زبانه حضرت عایشه بوشهد
 فخرت لم حضرت نزلند تشهد ایدی دیور روایت اینست در (ابن حجر اندر کانه نووی رافعیان
 قولن رد ایلر زبانه اول فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلند تشهد * و اشهد انی
 رسول الله * در ایدی دیمشدر عایشه روایتند ظاهر اولدیکه * و اشهد ان محمدا عبده ورسوله *
 در زبانه (قاضی بیضاوی دینکی اوزره تشهد جله لطافتندن بری بودر که اول حضرت
 کمال شرفندن و امی اوزره مزید حتی اولدیندن کندی بشفه ذکر آیتک تعلیم یورمشدر
 تکیم * السلام علیک ایها النبی ورحمة الله وبرکاته * دینلور (اکبر سوال اولوب بواقض نیجه
 مشروع اولدی بوخود بشره خطایر نمازده بوند نهی اولمشدر دینلور ایسه جواب بودر که
 سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلند خصاصتند در اکر غیره خطاب
 و دینی جانی دینکی (روایتی رجهیم الله علیه و رسوله حضرت نزلند * السلام علیها
 و علی عباد الله الصالحین * قول شریفند ایدی بر کیمه نماز اهلی اولوب بوسلامه تسلیم
 یسندرسن حصه و در هر چه و فی سیرت عید صلیح اوسون و لا فضل عظیم دن محروم
 اولور دیمشدر (بعض علما ترک صلوات بغایت کاه اوله سنده ایدی مصلی اولان کیمه اللهم
 اغفر لی و للمؤمنین و المؤمنات دیو دعا ایلر و تشهد السلام علیک ایها النبی ورحمة الله وبرکاته
 السلام علیها و علی عباد الله الصالحین دیو تسلیم ایدر نمازی ترک ایدی تقدیرجه حق تعالی
 حضرت نزلند در رسول الله حضرت نزلند حقیقه و جمیع مسلمات حقیقه تقدیر ایش اولور
 انکی چون کاهی عظیم اولور دیمشدر حق سبحانه و تعالی حضرت نزلند خدمتده تقصیری نفس نمازی
 ترک حاصل اولور و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلند حقیقه و مسلمات حقیقه
 تقصیری ایلر سلامی ترک حاصل اولور (و تشهد نصکره خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نزلند صلاة ایتک مستند ز امام شافعی قرند ز دیمش ساک روایتند ابن مسعود
 رضی الله تعالی عنهما فخر عالم حضرت نزلند حق صلواته بریکر تشهد ایلر بویه دینین
 بیدی اولمشدر * اللهم صلی علی محمد وعلی آل محمد وارضهم محمد و آل محمد کما صلیت
 و ارضیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم وعلی آل ابراهیم وعلی آل ابراهیم وعلی آل ابراهیم وعلی آل ابراهیم

کوره شلردر (امام زبلی صحیح بودر که کربه دکلر دیمش دخی عبارات متغایره ایلر بعض
 صلوات روایت اینست در (طبرانی روایتند ابن هریره رضی الله تعالی عنه فخر کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نزلند نقل اینست در که * من قال اللهم صل علی محمد کما صلیت علی ابراهیم
 وعلی آل ابراهیم وبارک علی محمد وعلی آل محمد کما بارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم
 ورحم علی محمد وعلی آل محمد کما رحمت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم شهد له يوم
 القيمة وشفعت له * دیمشدر حاصلی بویه صلوات ایدن کیمه به قیامت کوننده شهادت
 وشفاعت ایلر دیو یورمشدر و لکن بونک سندنده سعید بن سلیمان مجهولدر دیمشدر (ابوهریره
 رضی الله تعالی عنه روایتند وارد اولمشدر که اصحاب رضی الله عنهم سوال ایدوب بار رسول الله
 سکایچه صلوات ایدلم دبیلر بویه صلوات ایتک ایلر امر ایلدی * اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد
 وبارک علی محمد وعلی آل محمد کما صلیت وبارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم انک حید مجید * و برده دن
 مرفوعا روایت اولنن بودر * اللهم اجعل صلواتک ورحمتک وبارکت علی محمد وعلی آل محمد
 کما جعلتها علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم * ابن مسعود حدیثند علی محمد النبی الامی واقع اولمشدر
 و ابوسعید حدیثند * علی محمد عبدک ورسولک کما صلیت علی ابراهیم * واقع اولمشدر آل محمد
 و آل ابراهیم واقع اولمشدر ابوهریره دن روایتند * اللهم صل علی محمد النبی وازواجه
 امهات المؤمنین وذریته واهل بینه * وارد اولمشدر (ابن مسعود حدیثک آخرند فی العالمین
 انک حید مجید واقع اولمشدر (امام نووی شرح مهدیه ایدر لایق بودر که احادیث صحیحده
 واقع اولانلر جمع اولنه دخی بویه دینله * اللهم صل علی محمد النبی الامی وعلی آل محمد وازواجه
 وذریته کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم وبارک علی محمد النبی الامی وعلی آل محمد وازواجه
 وذریته کما بارکت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم فی العالمین * واذکارند بینه بونک مثلن ذکر
 اینست در اماصل علی محمد و نصکره عبدک ورسولک زیاده اینست در بارکده نصکره زیاده
 اینست در بعض کیمه مقصود احادیث شریفده وارد اولانلری جمع ایسه بوددیککله جمع
 اولنلری دیمشدر دخی بعض طعن ایدوب افضل بودر که ثبوت و صحت بولانلردن کاه برین
 و کاه برین اوقفدر دیمشدر (امه حنفیه و غیر یلر قنده سیندر که صلواته قرآنه بکر زده عال و خواجه
 عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلند منقول اولان دعا اردن اوقیدل و تفسیرنه و ساره و منتره
 دعا ایدله قرآنه بکر دینکی لفظا و معنی بکر زده بکدره * اللهم اغفر لی و لوالدی دیه یاخود اغفر
 لابی دیه منقول اولانلر * اللهم انی ظلمت نفسی ظلما کثیرا وانه لا یغفر الذنوب الا انت فاغفر لی
 مغفرة من عندک و ارحنی انک انت الغفور الرحیم * دیه بونک کی دخی نه واریسه دیلدیکندن
 اوقید بخاری و مسلم رجهیم الله تعالی روایتند حضرت عایشه رضی الله عنهما دن مرویدر که
 فخر کائنات علیه افضل الصلوات حضرت نزلند صلواته بودعایی اوقورل ایدی * اللهم انی
 اعوذ بک من عذاب القبر و اعوذ بک من فتنة المسیح الدجال و اعوذ بک من فتنة الحیا و الممات
 اللهم و اعوذ بک من المأثم و المغمرم * بر کیمه سوال ایدوب بار رسول الله مغرمندن حقوق استعاذه
 ایدرسین دیدی فخر کائنات حضرت نزلدی * ان الرجل اذا غرم حدث فکذب و وعوده فاخلف *
 پیوردی یعنی کشی مدیون و ایچی سوزسو یلر دخی بلان سولر و وعوده ایلر و وعوده سنه خلاف
 ایدر دیو پیوردی بعض علما قولنجه فتنة الحیا دیدیکندن مراد کشی به مدت حیاتنده عارض
 اولان فتنة و شهوات و جهالتدر و اعظمی الیاذ بالله آخر نفسده سوه خاتمه حالیدر و فتنة الممات
 دیدیکندن مراد جائزدر که عند الموت اولان فتنة اوله مونه قریب اولدیفیچون اکا اضافت
 اولمش اوله و جائزدر که فتنة قبر اوله و بویه اولدیفی تقدیرجه من عذاب القبر پیوردیفیله تکرار

جمعه مصلحت منقول ایدی خاطری اول جانبہ متعلق ایدی بحضرت عمرؓ بیوردی بفرستہ
 قریب در کہ * انی لاجہر الجیش وانی الصلوۃ * دیمشدر یعنی نماز ایچندہ ایکن عسکر لوازم
 کوریم دیمشدر بونلر مداخل عبادتہ داخلدر شوکابکر کہ نماز ایچندہ قرآن عظیمک معناسی
 تفکر اولنوب اندن مسائل علمیه استخراج اولنہ امام احمد روایتندہ مطرف بن عبداللہ اتاسدن
 نقل ایتمشد کہ * آیت النبی صلی اللہ علیہ وسلم وهو یصلی وجوفہ از یزکار یزکارجل * دیمشدر
 وبروایتندہ * وبصدرہ از یزکار یزکارجل من البکاء * وارد اولشد رحصلی فخر کائنات
 علیہ اکل التحیات حضرت نرینہ وارد شول حالہ کہ نماز قبلار ایدی ودروندن مرحل
 صوتی کی صوت کلوردی دیمشدر مزجل طعنام بشور دکلری هریدر مراد اوغلاری دیمشدر
 روایت اخیری اوزرہ مبارک صہ سندہ اعلمقدن دکر من صوتی کی صوت وارایدی دیمشدر وغازدہ
 مبارک کوز بن یومازایدی وغازدہ کوز یومق مکروہدر وکراہتندہ فقہا اختلاف ایتمشدر
 بعضی ایتمشدی اگر کوز خشوعہ خلل ویرمنا یسہ افضلدر اما اگر فارشوندہ نماشایہ قابل بعض
 نقوش وصور واقع اولورایسہ کہ قلبی کامشغول اولن لازم کلدہ کوز یومق مکروہ اولن بلکہ
 اول حالتندہ لایق بود کہ مستحب اولہ دیمشدر وصور دیدیکمزدن مراد ذی روح صورتک غیر یز
 اگر ذی روح صورتی اولہ مکروہدر مکر کہ فنی صغیر اولہ بادی نظردہ سچلمہ یاخود باشی
 کسش اولہ بوتقدیرجہ کراہتی یوقندز ولایق بود کہ کسی نمازندہ اول حضرتک ستن رعایت
 ایدوب ججع احوالہ اعتدال اوزرہ اولہ مثلاً عقدتندہ وسوسہ قوللمہ وکیرلودیمہ سی مشروع
 اولان اذکار ودعواتہ جہر ایلہ و تخفیفی سنت اولان نسنلری تشہد اول کی مثلاً تطویل
 ایتہ و بولک امثال نسنلر کہ اهل وسوسہ مبتلی اولمشدر العباد باللہ جنون فسمنددر انلردن
 احتراز ایلہ یویلہ ایدن کیمدر رسول اللہ صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرتلری واصحاب کرام
 ایندکلرینہ مخالف وبتد علردر مسئلہ لازم اولان انلرک طریقہ سن اختیار ایدوب کتدبدن
 رنسنہ احداث ایچامکدز سید عالم صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرتلریندن * خیر الہدی
 ہدی محمد * صلی اللہ علیہ وسلم * وشر الامور محمداتہا * بیورمشدر یعنی سیرت و طریقت یکری
 فخر عالم صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرتلرینک سیرتہ و امورک شری شول احداث
 اولنلردر دیمشدر وینہ رسول اللہ حضرتلریندن مرویدر کہ * وایاکم و محمدات الامور فان کل
 محدث بدعہ وکل بدعہ ضلالہ وکل ضلالہ فی النار * بیورمشدر حاصلی محدثات امور دن احتراز
 ایلک زیر تحقیقا هر محدث بدعتدر و هر بدعت ضلالہ تدر و هر ضلالہ لک اہلی جہنمہ کیدر
 دیمک اولور (امام الحرمیندن منقولدر کہ وسوسہ عقلمہ تفصیلدر یاخود احکام شرعہ جہادر
 دیمش * فرع خامس عشر) * خواجہ عالم صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرتلرینک فتوی
 یانندہدر معلوم اولان لفظ قنوت بفاح معنایہ اطلاق اولور قیام وسکوت ودوام عبادت
 ودعا وتسبیح وخضوع بونلرک هر یونہ قنوت دینلر تکیم قرآن عظیمہ وارد اولمشدر اما
 یومہ فامدہ قنوتدن مراد صلاۃ ایچندہ قیامدن محل مخصوصدہ اوقافن دعار امام اعظم
 رحمۃ اللہ علیہ مذهبہ قنوتک محلی همان وترواجدہ اوچنی رکعتہر کوعدن مقدمدر وشافعی
 مذهبہر کوعدن مؤخردر وانک مذهبہ ورتدہ قنوت اوقفی شہر رمضانک نصف اخیرندہدر
 سائر زماندہ ورتدہ قنوت یوقدر دیمشدر دخی صاحب نمازینک رکعت ثانیہ سندہدر دایلی انس
 حدیثدر کہ * اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کان یقنت فی صلوۃ النحر الی ان یارق الدنیا * دیمشدر
 (امام اعظم حضرتلرینک دایلی ابن مسعود حدیثدر کہ * انہ علیہ السلام قنت فی صلوۃ النحر
 شہرا بدعو علی حی من احباء العرب ثم ترکہ * دیمشدر یعنی صبح نمازندہ برآی قنوت اوقودی

قبائل عرب بدن برقیلہ یہ بددعا ایدر ایدی صکرہ ترک ایتدی دیمشدر دخی تفصیلی کتب احادیثہ
 مسطوردر ودعا قنوت بودر * اللہم انانت عینک ونستغفرک ونستعذیک ونؤمن بک وتوب الیک
 ونسئلک علیک ونسئلک الخیر کلہ نشکرک ولا نکفرک ونخلع ونترک من یفجرک اللہم ایاک نعبد
 ولاک نعصی ونسجد والیک تسعی ونحسد رجبوا رحمتک ونخشى عذابک ان عذابک الجذاب الکفار
 الخلق * یورایہ کلنجہ قوم امامہ تابع اولول یعنی جماعت دخی قنوت اوقیدر اما دعایہ بشلیحی
 ابو یوسف قولندہ تابع اولقدر امام احمد قولندہ تابع اولمقددر یعنی دعای امامہ یلہ اوقومدر
 دیمشدر ودعا بودر کہ * اللہم اهدنا فیمن ھدیت وعافنا فیمن عافیت وتوانا فیمن تولیت وبرک لنا
 فی عظیمت وقنا یاربنا شر ما قضیت انک تقضی ولا یقضی علیک انہ لا یتدل من والیت ولا یعز
 من عادت تبارکت ربنا وتعالیت فلاک الحمد علی ما قضیت ونستغفرک اللہم وتوب الیک وقول
 رب اغفر وارحم وانت خیر الراحمین * (فصل رابع) * فخر کائنات صلی اللہ تعالی
 علیہ وسلم حضرتلرینک سجدہ سہو ذکرندہ در معلوم اولہ کہ سہو دیورنندہ در غفلت
 ایدوب قلب رغبتی نسنہ کہمکہ دیرل ازہری یویلہ تفسیر ایتمشدر ونہایہ ایدر * اللہم
 فی الشیء ترکہ عن غیر علم والسهو عنہ ترکہ مع العلم * دیمشدر حاصلی سہی فی الشیء دیسدر
 ییلمدن ترک ایتدی دیمک اولور وسہی عن الشیء دیسدر ییلور کن ترک ایتدی دیمک اولور بوفر
 برخوب نسنہدر رسول اللہ صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرتلرینک سہو ایلہ حق تبارک وتعالی
 حضرتلرینک فاعلن ذم ایتدیکی سہو عن الصلوۃ مایندہ فرق بونکلہ ظاہر اولور فخر کائنات
 صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرتلریندن سہو واقع اولد یعنی باری تعالی حضرتلرینک بوامتہ
 اتمام نعمت واکمال دین قیلد یغندندر تا کہ سہو ایتدکلری زماندہ نیچہ اینک کرک ییلہر کندیلر
 ایچون مشروع اولان عملدہ سید کائنات حضرتلرینہ اقتدا ایدلر تکیم حدیث شریفہ
 * اما انسی وانسی لاسن * دیورمشدر حاصلی اندن واقع اولان سہو ونسئلک حکمتی بودر کہ
 احکام شرعیہ بیان اولنوب قیامتہ دک امتی اکا کورہ عمل ایدلر علما رحیم اللہ تعالی یشندہ سجدہ
 سہو خصوصندہ اختلاف واردر اما شافعی قتندہ جہلہ سی ستندر ومالکیہدن مرویدر کہ
 نقص ایچون اولہنی واجبدر زیادہ ایچون اولہنی دکلدر یعنی برکیمہ برکوع زیادہ ایلہ سہو بارقہود
 زیادہ ایلہ سجدہ سہو واجب اولنر اما اکسک ایلہ واجب اولور دیمشدر وحتابہ دن
 مرویدر کہ ترک واجباتہ واجب اولور وسن قولیلہ ترکیلہ واجب اولنر دیمشدر شول فعل
 یاقول کہ قصدلہ اولد یعنی تقدیرجہ صلاقی ابطال ایدہ انک سہو زیادہ سیلہ دخی واجب اولور
 دیمشدر وحنفیہدن مرویدر کہ جہلہ سی واجب اولہ مؤلف رحمۃ اللہ علیہ یویلہ نقل ایتمشدر
 (امام معلوم اولہ کہ علماء حنفیہ قتلندہ سجدہ سہو واجبدر وبعض قول اوزرہ ستندر اما صحیحی
 قول اولدر ایکی سلامدن صکرہ سجدہ اولنہ صاحب الہدایہ وشمس الائمہ وامام ظہیر الدین
 المرغینانی یویلہ اختیار ایتمشدر یاخود برسلامدن صکرہ ایدلر صاحب الکافی وفخر الاسلام
 وشیخ الاسلام خواہر زادہ وصاحب الايضاح یویلہ اختیار ایتمشدر تاج الشریعہ رحمۃ اللہ
 علیہ ہدایہ شرحدہ ذکر ایتمشدر کہ شمس الائمہ ایکی سلامدن صکرہ ایلہ اصح بودر زبر ابو قول
 کبار صحابہ ک قولیدر عمر وعلی وابن مسعود رضی اللہ تعالی عنہم وجہودر علما یویلہ دیمشدر
 وفخر عالم صلی اللہ تعالی علیہ وسلم حضرتلرینہ قریب اولان صحابہ ک قولیلہ عمل اولادر
 دیمشدر وروایت اخیری یعنی برسلامدن صکرہ سجدہ ایتک حضرت عایشہ دن وسمل بن سعددن
 مرویدر رضی اللہ تعالی عنہما عایشہ خاتونلر صفندہ ایدی وسمل اوغلنجی ایدی ایلر
 فخر کائنات علیہ افضل التحیات اقدیم حضرتلرینک ایکنی سلامن ایستما نلر زبر ایکنی

سلامی اولکدن اخفض ایدر ایدی یعنی ایکجیده قی سولمز ایدی دیشلدر کک شب مشهوره ده مسطور اولان بودر (و معلوم اوله که سجده سهو ایکی سجده در و تشهد در صاغه وصوله سلام و یرمکدر و وجباتی کتب فروعده مفصلدر (امام شافعی مذهبنده سلامدن مقدم ایدر زبرا * انه علیه السلام سجد للسجود قبل السلام * دیور روایت اولمشدر (وامام اعظم حضرتلرینک مذهبنده سلامدنصکره کرکدر زبرا فخر کاشات علیه اکل التحیات افندیمن حضرتلری * لکل سهو وسجدهتان بعد السلام * بیورمشدر دخی * انه علیه السلام سجد سجدتی السهو بعد السلام * وارد اولمشدر فعلینک روایتلری تعارض ایدینک قولیه تمسک ایتمک لازم کلددر و بوجلاف اولوبنده در اصکر سلامدن مقدم ایتمک بزم مذهبنده دخی جائزدر * (فصل خامس) * رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک نماز دنصکره ایدینکی تسبیحات و سایر احوال ذکر کندهدر (امام مسلم نقلنده ثوبان رضی الله عنه * کان النبي صلی الله علیه وسلم اذا انصرف من صلاته استغفر الله ثلاثا وقال اللهم انت السلام ومنک السلام تبارکت یاذا الجلال والاكرام * دیمشدر یعنی نماز دن فارغ اولسه اوج کره استغفار ایدر ایدی واللهم انت السلام دیر ایدی الخ و قبله یه فارشوا و تورمه ده ایجق یونلری دیه جک قدر اکلور ایدی دونوب اصحابنه اندن متوجه اولور ایدی * کان اذا صلی اقبل علی اصحابه * ثابت اولمشدر بوقدر برجه نماز دنصکره مبارک وجهله اصحابه اقبال ایند کدنصکره ذکر اولنان دعای او قور ایدی دیمکه حل اینمشدر و عادت کریمه سی نمازی قیلدند نصکره نیز دونمک ایدی صاغ جانبدن دوز ایدی وصول جانبدن دوز ایدی (ابن مسعود * رأیته صلی الله علیه وسلم کثیرا ینصرف عن یساره * دیمشدر شیخین بویه روایت اینمشدر و مسلم نقلنده انس رضی الله تعالی عنه * اکثر ما رأیته صلی الله علیه وسلم ینصرف عن یمینه * بیورمشدر امام بخاری روایتده ام سلمه رضی الله عنها فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری سلامدنصکره بر جزئی زمان برنده اکلور ایدی برشویه رأی ایدردلکه ارل یشمزدن اول خاتونلر منصرف اولمشچون اکلوریدی دیمشدر بوندن فهم اولتور که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک انصرافندن مراد محل صلاتدن طوروب کتک اوله و حضرت عایشه دن مرویدر که * کان لم یقعد الا مقدار ما یقول اللهم انت السلام ومنک السلام تبارکت یاذا الجلال والاكرام * دیور مشدر یعنی نماز دنصکره اوتور مز ایدی الادعای مز بوری اوقیه جق قدر زمان اوتور ایدی دیمش و شول کیمه در که بعد الصلوة دعا مشروع دکلدر دیمشدر البر بوحدی تمسک ایدمشدر بوجا جواب و یروب حضرت عایشه نک مرادی سلامدن اول اولان هیثی اوزره و تور مز ایدی الیوم مقدار دیمکدر دیدیلر حاصلی هیث تشهد اوزره مذکور دعای اوقیجه اوتور ایدی اندن تغییر وضع ایدر ایدی دیمک اولور (بخاری و مسلم روایتلرینده مغیره بن شعبه رضی الله عنهدن مرویدر که حبیب اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری نماز دنصکره بونی اوقور ایدی * لا اله الا الله وحده لا شریک له له المملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر اللهم لا مانع لما أعطیت ولا منعتی ولا یففع ذا الجد منک الجد * وینه مسلم نقلنده عبدالله ابن الزبیر رضی الله عنهما رسول اکرم ونبی محترم افندیمن حضرتلری اعلی صولته بونی بویه اوقور ایدی دیور روایت اینمشدر * لا اله الا الله وحده لا شریک له له المملک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر لاحول ولا قوۃ الا بالله ولا یعد الا بالله له النعمه وله الفضل وله الشان الحسن الجبل لا اله الا الله مخلصین له الدین ولو کره الکافرون * امام بخاری رحمه الله علیه روایت ایلر که سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه بود دعای اوغللرینه تعلیم ایدوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرتلری هر نماز صوکنده بوجا کانه تعوذ ایدر ایدی دیور یوردی * اللهم انی اعوذ بک من الجبن واعوذ بک من البخل واعوذ بک من اذل العمر واعوذ بک من فتنه الدنیا وعذاب القبر * و امام احمد و ابی داود روایتلرینده زید بن ارقم رضی الله عنه هر صلاة صوکنده بویه دیر ایدی دیور روایت اینمشدر * اللهم ربنا ورب کل شیء اناشهد انک الرب وحده لا شریک لک اللهم ربنا ورب کل شیء اناشهد ان محمدا عبدک ورسولک اللهم ربنا ورب کل شیء اناشهد ان العباد کلهم اخوة اللهم ربنا ورب کل شیء اجعلنی مخلصا لک واهلی فی کل ساعة من الدنیا والاخرة یاذا الجلال والاكرام اسمع واسجب الله اکبر الله اکبر الله نور السموات والارض الله اکبر حسبی الله ونعم الوکیل الله اکبر الله اکبر * ابن القیم رحمه الله علیه هدی نبویه ایدر نمازی قیلوب سلام و یرمکدر نصکره قبله یه فارشوا و تورر کن دعا ایتمک اضلاسیرت نبویه دن دکلدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریندن اسناد صحیحله یاخود حسنله روایت اولمشدر بوجا صوصده منفرد و امام و اماموم بر ایدر دیمشدر و غازه متعلق اولان دعای نماز ایچینده ایلمشدر و انده ایلمکی امر اینمشدر و مصلی حالنه بوالیقدر زبر احق تعالی حضرتلریله مناجات اوزره در سلام و یروب مناجاتدن منقطع اولدقدنصکره خودا و ابی قریب یوقدر پس نه مناسبتکه تقرب حالنده دعا ایتمه دخی صکره دعا ایلمیه دیمشدر اندنصکره ایندی و لکن فرض اولان نماز دنصکره وارد اولان اذکاری اوقیان کیمه یه اوقود قدنصکره فخر کاشات علیه افضل التحیات افندیمن حضرتلرینه صلات و یروب اندنصکره نه دیلر ایه دعا ایلمیه بوقدر برجه ایندیکی دعا اول اذکار دنصکره اولور صلات مفروضه دنصکره اولی اعتبار اولمزدیمشدر اما ابن حجر رحمه الله علیه بوجا کلامه اعتراض ایدوب مطلقا فی دعوی ایندیکی مروددر زبرا احادیث شریفه ده ثابت اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری معاذ بن جبل حضرتلرینه یا معاذ * انی لاجبک فلا تدع در کل صلوة ان تقول اللهم اعنی علی ذکرک وشکرک وحسن عبادتک * دیمشدر یعنی یا معاذ بن سنی سورم ایدی هر نماز صوکنده بود دعای ترک ایتمه دیور یورمشدر (وزید بن ارقم حدیثنده اینشدم فخر کاشات علیه افضل التحیات افندیمن حضرتلری هر نماز صوکنده * اللهم ربنا ورب کل شیء * دیر ایدی دیور وارد اولمشدر و ترمذی روایتده ابی امامه دن مرویدر که یارسول الله قننی دعا زیاده مقبولدر دیدیلر کیمه نک آخرنده و صلوات مکتوبه نک عقبنده اولان دعا دیور یوردی (امام طبرانی جعفر صادق روایتندن اخراج اینمشدر که صلات فر یضه دنصکره دعا صلات نافله دنصکره اولان دعادن افضلدر فر یضه صلات نافله دن افضل اولدیفی کبی دیور یورمشدر دخی ایندی حنابلهدن جوق کیمه ابن القیم سوزندن بویه فهم ایندیکه نماز دنصکره مطلقا دعای فی ایتمش اوله اما بویه دکلدر بلکه محصل کلامی سلام عقبنده قبله یه متوجه ایکن فی ایتمکدر اما قبله دن دونسه یاخود اذکار مشروعه فی تقدیم ایلسه بوقدر برجه دیدیلرکی دعای ایلمک جائزدر دیدی و اذکار مشروعه دن مراد سابقا ذکر اولنان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریندن منقول اولان دعا در والله اعلم یغمبر یغمر علیه الصلاة والسلام حضرتلرینک عادت کریمه سی بوایدیکه صلاته اقامت اولدیفی زمانده نظر ایدر ایدی اگر مسجدده اولانلر آرایسه اوتورر ایدی اگر جوق کیمه کورسه فالقوب نمازی قبلار ایدی (امام مسلم رحمه الله تعالی علیه ابو مسعود بدریدن روایت ایدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری نماز طوریغمرده بزم اوموزلر یغمر مسح ایدوب برابر طورک مختلف طورمک تا که قبلر یکر مختلف اولیه دیر ایدی و عاقل بالغ اولیلر یکر بکایقین طور سونلر اندنصکره انلره قریب اولانلر طور سونلر دیور یوردی دیمش ابن عباس

رضی الله عنهما من مرویدر که * قام رسول الله صلى الله عليه وسلم يصلي فقامت عن يساره فاخذ بيدي من وراء ظهري فمدلني كذلك من وراء ظهري الى الشق الايمن * دیمشدر بودند فهم اولنور که امامله مقتدی ایکی کشی اولسه مقتدی امامک صاع جانینه طور مقی کر کدر (امام بخاری و مسلم روایتلرند انس بن مالک رضی الله عنه ایندی بر کره سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری آندن دوشدی دخی صاع جانبی آغریدی بز دخی عبادت ایچون حجره سنه واردق نماز وقتی یتدی بزه او توردیغی بردن امامت ایدوب نماز قلیو پردی بز دخی او توردیغی بردن اقتدا ایندی نمازی قیلدی دخی ایندی * اما جعل الامام لیؤتم به فاذا ركع فاركعوا حتی قال واذا صلی قاعدا فصلوا فعودوا اجمین * دیدی بعض روات زیاده ایدوب واذا صلی قائما فصلوا قیاما دیدی دیمشدر یعنی ایندی امام همان انکیچون وضع اولمشدر که اکا اقتدا اولنه پس چنکه امام رکوع ایدو سزده ایدک و چن قاعدا قبله سزده جله کز او توردیغی اقتدا ایدک و چن قائما قبله سزده طور کز اقتدا ایدک دیمک اولور امام مرض موتنده او توردیغی قبلدی و خلق طور کز اقتدا ایدیلر انلره او توردیغی انکیچون امام اعظم و شافعی رحمهما الله تعالی قیامه قادر اولان کیمیه قاعده او یسه طوروب او یق کر کدر او توردیغی او یق جائز دکلدر ز برا رسول الله حضرت تری مرض موتنده قاعدا اقامت ایندی حضرت ابو بکر و سایر صحابه کرام رضی الله عنهم طور کز اقتدا ایدیلر دیو یوردیلر اگر چه کیم بعض علما امامتی ایدن ابو بکر ایدی فخر کائنات اقدیمز حضرت تری اکا اقتدا ایتمش ایدی دیو زعم ایدیلر اما صواب بودر که امامتی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتمش ایدی

(*) باب ثانی جمعه نمازی قیلد قلیری یا ننددر *

انس بن مالک رضی الله تعالی عنه حضرت تری من مرویدر که جبرائیل علیه السلام خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بریضاض آینه کتوردی اوزرنده برسیاه نقطه وار ایدی فخر عالم حضرت تری جبرائیل بونه درد دیو سوال ایندی جبرائیل علیه السلام ایندی بوجه کوندر سن و امتک بونکه تفضیل اولدیکز ناس بونده سزده تابعلدر یهود و نصاری سزده تابعلدر یعنی انلره سبت واحد کونلری و برلشدر انلر جمعه دنصکره کلور و سزده بونکده عظیم خبر واردرو بونده بر ساعت واردر که هر مؤمنکه اکاراست کلوب خبر دعا ایلیه البته مستجاب اولور و بو زم فخرده یوم المیزدر دیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری یوم المیزنده در دیدی جبرائیل علیه السلام ایندی تحقیقا منک ربک فردوس ایچنده برواسع وادی خلق ایتمشدر انده یغلمش منسکر واردر جمعه کونی اولدیغی کی حق تعالی حضرت تری ملائکه دن دیلدیکز انده ازال یدر و اول وادینک اطرافنده نوردن منبرل واردر اوزرنده پیغمبرل او توره جق برل واردر و انلرک اطراف و تواحبسنده یاقوت و ذمردایله مرصع التون منبرل واردر اوزرنده شهدا و صدیقون او توردیغی اندن حق سبحانه و تعالی حضرت تری (انار بکم قد صدقتم و عدی فاستلونی اعطکم) دیو یوردی یعنی بن سزک ربکم تحقیقا سز بنم و عدی قصدیق ایندی بکر ایمدی بدن مر ادیکز نه ایسه سوال ایدک سزده اعطایده جم دیمکدر المردخی یارب سندن رضا کی استرزدرل این حق تعالی حضرت تری (قدر ضیبت عنکم و لکم ما نبتیم ولدی مزید) دیو یوردی یعنی تحقیقا بن سزیدن راضی اولدم و سزده آرزو ایندی بکرز نسنلری و بریم و بنم فخرده دخی زیاده لور واردر یعنی سزک آرزو ایندی بکرز ایدندن زیاده سزده احسانلرم واردر دیمک او اوراندن جبرائیل علیه السلام ایندی اول لرواح انبیا و شهدا و صدیقین جمعه صکوتی سورل ز برا اول کونده تکرری تعالی حضرت تری انلره خیر و احسان عطا ایلر و سزک ربک اول کونده صر شه استوی ایندی دیدی استوی

دیدیکی استوی دیمکدر استیلاک بر معناسی اوزرنده قرار طوتمقدور بوراده اول معنی ممکن دکلدر ز برا حق سبحانه و تعالی حضرت تری مسکاندن مزهدر و بر معناسی دخی برنسنه دخی اله کتوردی اکا غالب اولمقدور اگر چه حق تعالی حضرت تری سزک جمیع اشیا قبضه قدرته محضدر و لکن عرش مخلوقاتک اعظمی و جله سین محیطدر اول جهندن (استوی علی العرش) یوردی و نأ و بلاک امام زمزیده مذکوردر که عرس ملک معناسنه کلور ایمدی استوی علی العرش دیمک استوی علی ملکه دیمکدر حاصلی اول کونده ملکنه مستوی و غالب اولدی دیمک اولور مع هذا حق جل و علا زماندن و مکاندن مزهدر (و بنه جمعه فضلتده ابوهریره رضی الله عنه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری روات ایتمشدر که * خیر یوم طلعت الشمس علیه یوم الجمعة فیه خلق آدم و فیه ادخل الجنة و فیه اخرج منها و لا تقوم الساعة الا فیها * یورمشدر حاصلی جمیع ایامک اشرفی و افضل ی جمعه در حضرت آدم صلوات الله علیه اول کونده خلق اولندی و اول کونده جشه ادخال اولندی و اول کونده جشندن اخراج اولندی و قیامت قویمز الا اول کونده قویبار دیمکدر بالجملة بر عظیم الشان کون اولدیغیچون بوقدر معظمات امورک اکا اختصاصی واردر (انس رضی الله عنه یورمشدر که رجب ابی داخل اولدقده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * اللهم بارک لنا فی رجب و شعبان و بلغنا رمضان * دخی * ليلة الجمعة لیل اغرو یوم الجمعة یوم ازهر * در ایدی دیمشدر اغرک اصل معناسی شول آندر که النده بیاض اوله طائفه عرب ایچنده بواصل آت ممدوح و معتبر اولمغین هر نسنه که انده قدر و شرف اوله اکا اغر دیمشدر و غرا دیدکلری بونک تأئیددر و ازهر دیو آق و نورانی شکلونسته به دیرل حاصلی کیجه سی کیجه لک اشرفی و کوندزی کونلرک اشرفیدر دیمک اولور و کونلردن مراد هفتقه کونلر بدر ز راهفتقه کونلر سزک افضل ی جمعه در و سته کونلر سزک افضل یوم عرفه در و جمعه کیجه سیه قدر کیجه سی دخی بویه در و شول مانده که عرفه جمعه کونه کاه ایکی شرف جمیع اولمش اولور (اما شیخ ابی امامه بن النقیس رحمه الله تعالی علیه هفتقه کونلر سزک افضل ی جمعه در و سته کونلر سزک افضل یوم تحریر بوئدن غیری سوزسو بلیان اعتراضدن سالم اولماز دیمشدر) ابوهریره من مرویدر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایندی * نحن الآخرون السابقون یوم القيمة یدانهم اوتوا الکتاب من قبلنا ثم هذا الیوم یومهم الذی فرض الله علیهم فاختلفوا فیه فهدانا الله له و الناس لنا تبع و الیهود غدا و النصارى بعد غد * یورمشدر یعنی بز زمان حسبیه آخرل و قدر و منزلت حسبیه قیامت کونده اوللر الا بوقدر وار که ام سالفه کاب بز دن اول و برلدی اندنصکره بوجه کونی شول کوندر که حق تعالی حضرت تری اتی یهود طائفه سنه فرض ایتمش ایدی انده اختلاف ایدیلر پس حق جل و علا حضرت تری اتی بزه روزی قیلدی خلق بزه تابعلدر یهود انک ایزسی و نصاری بزه سندنصکره کلان کونه موفق اولدیلر دیمک اولور (بعض علما حدیث شریفده یومهم الذی فرض الله علیهم یورلدی یقشدن مراد بودکلدر که حق تعالی حضرت تری بعینه فرض ایتمش اوله دخی انلر مخالفت ایدلر ز برا هیچ بر مؤمنه جائز دکلدر که حق سبحانه و تعالی حضرت تری سزک فرض ایدیکز ترک ایلیه بلکه الله اعلم مراد بودر که حق تعالی حضرت تری انلره بر کون فرض ایدوب انده شر دیمکری اوزره قیام یوردی و اول کونی کندیلرک اختیارلرینه تفویض ایندی آخر تعین ایدو مبوب اختلافه دوشدیلر و جمعه کونه مهتدی اولدیلر دیمکدر دیدی (اما بن ابی حاتم روایتنده سدیدن تصریح واقع اولمشدر که انلره بعینه یوم جمعه فرض اولمش ایدی انلر راضی اولدیلر ایا ایندیلر دیمشدر و لفظی بودر * ان الله فرض علی الیهود الجمعة فابوا و قالوا یا موسی

اجعل لنا يوم السبت فجعل ذلك * دیمشدر بو مخالفت یهودی طائفه سندن بعدد کادر انرا مره
مخالفت ایده کیش طائفه در شکم حق جل وعلا حضرت ترینتک (ادخلوا الساب سجدا)
بیوردیضده امر مخالفت وعصیان ایدوب اوزلر ینسه کوکدن عذاب نازل اولمش ایدی دخی
(خذوا ما آتیاکم بقوة) امر شریفنه سمعنا وعصنا دیوعصیان ایتمشدر دیو بیوردی وحديث
شریفده فهدانا الله له قول شریفی جائزدر که تکرری تعالی حضرت تری نصله هدایت ایدی
دیمک اوله واحتمالدر که اجتهدله هدایت مراد اوله (امام عبدالرزاق رحمة الله تعالی علیه
محمد بن سیرین دن اسناد صحیحله روایت ایتمشدر که اهل مدینه فخر جهان صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت ترینتک هجرتندن مقدم جمع اولدیلر انصار طائفه سی ایدیلر یهود ونصار پتک
اجتماع ایده جک بر کونلری وار هر هفته اول کونده جمعیت ایدلر بزم اول اصل بر کونز بوق
کلوک اتفاق ایدلم بزمه بر کون تعیین ایدلم انده جمع اولوب الله تعالی حضرت ترینتی ذکر ایدلم و نماز
قبله لم وشکر ایدلم دیدیلر اندن بر کون تعیین ایدوب آدینی عروبه قودیلر واسعد بن زراره نک یانه
جمع اولدیلر بونلره اول کون نماز قلیو یردی انده صکره حق تبارک وتعالی حضرت تری رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینته (اذنودی للصلاة من يوم الجمعة) آیت کریمه سن ازال ایدلدی
جمعه نمازی فرض اولدی دیمشدر (امام احمد وابوداود وابن ماجه روایتلرنده کعب بن مالک
رضی الله تعالی عنه * اول من صلی بنا الجمعة قبل مقدم رسول الله صلی الله علیه وسلم المدينة
اسعد بن زراره * دیمشدر یعنی فخر کائنات حضرت تری مدینه به کلزدن اول اسعد بن زراره بزمه
جمعه نمازین قیلدی دیمشدر این سیرینک حدیث مرسلی دلالت ایلر که انده اولان صحابه کرام
جمعه بی اجتهاد لری ایلر اختیار ایتمش اوللر وبومانع دکلدر که رسول الله حضرت تری دخی مکده
ایکن وحی ایلر بیلش اوله اما انده مشرک لرا سنده اقامت جمعه به قادر اولمشه انکیچون ایدیکه
مدینه به کلدیکي زمانده همان اول جمعه کونی اصحابله جمعه نمازین قیلدی (ابن اسحق ایدر
فخر عالم حضرت تری مدینه به کلدیکي زمانده (قباء ناحیه سنده عمرو بن عوف ارا سنده اثین وثلثا
واربعاً وخمس کونلری اقامت ایلدی وقبا مسجدینه اساس اوردی اندن جمعه کونی قبادن
چیقدی بنی سالم ارا سنده کلدکده جمعه وقتی یتشدی اوراده وادی اورته سنده اولان مسجدده
جمعه نمازین قیلدی مدینه دیارنده اول قیلدی بنی جمعه نمازی اول نماز ایدی دیمشدر (وجه نمازینک
وقت تعیینده وارد اولان حدیث شریف (بخاری نقلنده انس بن مالکدن مرویدر که * کان
رسول الله صلی الله علیه وسلم یصلی الجمعة حين یقبل الشمس * دیمشدر یعنی کون زواله واردی بنی
زمانده قبلار ایدی (ومعلوم اوله که جمعه نک انه قادنده خطبه شمر طدر آنسر جمعه صحیح اولر
سعد بن جبر رضی الله تعالی عنه خطبه اوله نمازندن ایکی رکعت برینه در فچن خطبه بی ترک
ایدوب جمعه نمازین قبله اوله نمازندن ایکی رکعت ترک ایتمش اولور دیمشدر (انما حنفیه
ومالکيه وشافعية وغير یلتصریح ایتمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینتک
زمانده هم مناره ده هم فخر کائنات حضرت ترینتک اوکنده اذان او قور ایدی همان بلال حبشی
رضی الله عنه یالکن فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینتک قارشو سنده طوروب
اذان او قور ایدی شول زمانده که منبره جیقوب اوتورمش اوللر والحاصل سنت بودر که خطیب
منبره جیقوب اوتوره اندن مؤذن طوروب منبره اوکنده اذان اوقبه (صاحب الهدایه نک * واذا
صعد الامام المنبر جلس واذن المؤذن بین یدی المنبر بذلك جرى التوارث ولم یکن علی عهد رسول الله
صلی الله علیه وسلم الا هذا الاذان * دیدیکي بودر (مالکیه دن ابن حاجب رحمة الله علیه دخی
عهد رسول الله اولان اذان مذکور اذاند صکره دن حضرت عثمان خلافتده خلق
چونالیدی دخی امر ایدی خطبه اذاندن مقدم زورا اوسنده اذان او قودیلر صکره دن خلفاء

بنی امیه دن هشام اول اذانی دخی مسجد کتوردی مسجدده بر اذان او قوریدی بر اذان دخی منبر
اوکنده کندی قارشو سنده او قور ایدی دیمشدر (زورا دیدکری مدینه منوره بازارنده بر موضعدر
معلوم اوله که حضرت عثمان زیاده ایتدیکی اذان اگر چه خطبه اذاندن مقدم او قور اما فقها
ومحدثین تعبیرلرنده اکاذان ثانی دیرلر بر اثناسا وضع اولمشدر وگاه اولور که اذان ثالث دیرلر
شول اعتبار ایلر که خطبه اذان اول طووزلر واقعتی اذان ثانی طووزلر واول اذانی اذان
ثالث طووزلر انکیچوندر که سائب بن یزید رضی الله تعالی عنه ایدی * کان التداء يوم الجمعة
اوله اذاجلس الامام علی المنبر علی عهد رسول الله صلی الله علیه وسلم وابی بکر وعمر فلما کان
عثمان وکثر الناس زاد التداء الثالث علی الزوراء * دیو بیوردی امام بخاری بویله روایت
ایتمشدر وینه اندن بر روایتده * التأذین الثاني يوم الجمعة امر به عثمان حين کثراهل المسجد * وارد
اولمشدر ویا الجمعه یورویترلرک برنده اذان ثالث برنده اذان ثانی دینلدیکی ذکر اولسان اعتبارله
مبتدر ومعلوم اوله که خطبه اذانک وضعندن مراد بودر که مسجدده اولان خلق خطیبک
منبره جیقوب اوتوردیغن بیللر حاضر اوللر خطبه به باشلدی بنی کبی سوزی کسوب خطیبی
استماع ایدلر حاصلی اذانک وضعنده وارد اولان اخبارک اصح واقواسی روایات مذکورده در که
حد ثواتره وارمشدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بنی سالم ایچنده قیلدی بنی
جمعه نمازیکه اول قبلان جمعه اول ایدیکی ذکر اولمش ایدی انده او قودی بنی خطبه
بو خطبه ایدی * الحمد لله احده واستغفنه واستغفنه واستغفنه واومن به ولا کفره واعادی من
یکفر به واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له واشهد ان محمدا عبده ورسوله ارسله بالهدی
ودین الحق والنور والموعظة والحکمة علی فتره من الرسل وفله من العلم وضلاله من الناس وانقطاع
من الزمان ودنومن الساعة وقرب من الاجل من بطع الله ورسوله فقدرشد ومن بعض الله ورسوله
فقد غوی وفرط وضل ضلالا بعيدا اوصیکم بتقوی الله فانه خیر ما اوصی به المسلم المسلم ان یحضره
علی الآخرة وان بامر به تقوی الله واحذر واما حذرکم من نفسه فان تقوی الله لمن عمل به علی وجل
ومخافة من ربه عون وصدق علی ما یتقون من الآخرة ومن یصل الذی ینته و بین الله من امره
فی السر والعلانیة لا ینوی به الا وجهه الله یکن له ذکرا فی عاجل امره وذخرا فیما بعد الموت حين
یتقرر المرء الی ما قدم وما کان مما سوی ذلك بود لوان ینته وینه امد ابعیدا و یحذرکم الله نفسه والله
رؤف بالعباد هو الذی صدق قوله وان یجز وعده لا یخلف لذلك فانه یقول ما یبدل القول لیدی وما انا
بظلام للعبید فانقوا الله فی عاجل امرکم وآجله فی السر والعلانیة فانه من یتق الله یکفر عنه سبائنه
و یعظم له اجر او من یتق الله فقد فاز فوزا عظیما وان تقوی الله توفی بمقته وتوفی عقوبته وسخطه
وان تقوی الله تبيض الوجه وترضى الرب وترفع الدرجة فخذوا بحظکم ولا تفرطوا فی جنب الله
فقد علمکم کتابه ونهیکم سبیله لیعلم الذین صدقوا ویعلم الکاذبین فاحسنوا کما احسن الله
البکم وعادوا اعداءه وجاهدوا فی الله حق جهاده هو اجتبیأکم وسماکم المسلمین لیهلك من هلك
عن ینته ویحیی من حی عن ینته ولا حول ولا قوة الا بالله فاکثروا ذکر الله واعملوا لما بعد الموت فانه من یصلح
مایته و بین الله یکفه الله مایته و بین الناس ذلک بان الله یقضی علی الناس ولا یقضون علیه و ملک من
الناس ولا یملکون منه الله اکبر ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم * امام قرطبی رحمة الله علیه
بو خطبه تفسیرلرنده یازمشدر (روایت اولنور که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
خطبه او قودنده بر بای یاخود بر عصا اوسننه طیانوب او قور ایدی (سنن ابن ماجه ده
یورله در که جنکده اولدی بنی زمانده بر قوس اوزره طیانوب او قودی وجمعه ده او قودی بنی زمانده
عصابه طیانوب او قور ایدی دیمشدر (ابوداود قنده استاد حسنله وارد اولمشدر که
* قام متوکا علی قوس او عصا * دیمشدر بر بعضیلر خطبه ده قیل و غیری آلات حربدن نسته به

اول خطبه النبی علیه السلام

صوب او فودعت که در روزی از اسلام سلاحه قائم وادی دیکه اساندر دبدیلر بعضی بوسوزه
رضی و محبوب دین اسلام قبی و حی ایلر و قرآن در دبدیلر برای ما چه نقلنده * کان علیه السلام
اذا صعد المنبر سلم * دیمشدر یعنی منبره چیدینی زمانده اصحابه سلام و بریادی دبدیلر (مسلم)
روایتده جابر بن سمرون مرویدر که * کان صلی الله علیه وسلم یخطب قائماً ثم یجلس ثم یقوم
فیخطب * دیمشدر یعنی طوررکن خطبه او قورایدی اندنصرکه او نورایدی اندنصرکه بنه
قالقوب خطبه او قورایدی دیدی بنه اندن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینک ایکی خطبه سی واریادی ماینلرنده او توروب قرآن او قورایدی و خلقه تذکر
ایدرایدی دیمشدر عبارتی بودر * کانت له صلی الله علیه وسلم خطبتان یجلس ینهما یقرأ القرآن
ویذکر الناس * بیومشدر تذکره معنای آکدر مقدر اما بوراده وعظ ونصیحتدر بونده دخی
مبدأ ومعاد واحوالن آکدر مقی واردر انکیچون تذکر دبدیلر و ابوداود نقلنده (ابن عمر رضی الله
عنهما سیورمشدر که * کان علیه السلام یخطب خطبتین کان یجلس اذا صعد المنبر حتی یفرغ
المؤذن ثم یقوم فیخطب ثم یجلس فلا ینکلم ثم یقوم فیخطب * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلری ایکی خطبه او قوردی عادی بوایدیکه منبره چیدینی زمانده مؤذن
اذانی تمام ایدنجه او تورایدی اندن طوروب خطبه او قورایدی اندنصرکه او تورایدی سوز
سویلزایدی اندنصرکه بنه طوررایدی خطبه او قورایدی دیمشدر (ابن المنذر ایدر علماء اصار
اتفاقلری بونک اوزر بنه در که خطبه طوررایکن اوقته (امام اعظم رجه الله علیه قنده دخی
طوررایکن اوقتی کر کدر اگر او توررایکن اوقسه لر جائزدر اما مکروهدر جواز ی بودر که
مقصود حاصل اولور و گراهی بودر که توره بخنددر رسول الله زمانده بودر اوقته بکسدر
(امام مالکدن دخی مرویدر که قیام واجیدر اگر ترک ایلنه کنه کار اولور و خطبه صحیح
اولور دیمشدر و سائر علماء رجه الله تعالی قوللرنده خطبه به قیام شرطدر قادر اولان کیمسه
قائماً اوفق کر کدر صلات کی دبدیلر (جابر حدیثله استدلال ایدیلر و فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری قیامه مداومت اوزره ایدی دبدیلر و ایکی خطبه مایننده جلوس
مشروعدر اگر خطبه نک ایکسینده دخی مشروع اولور ایسه جلوسله فصله احتیاج
اولماز دبدیلر و حضرت معاویه او توررایکن خطبه او قودیفنه جواب و یروب اول معذور
کشی ایدی طورمغه قادر دکل ایدی دبدیلر بر این ابی شیه قنده شععی طریقتدن وارد
اولشدر که * ان معاویه انما خطب قاعدا لما کثر شحم بطنه * دیمشدر یعنی حضرت معاویه
خطبه بی قاعدا اوفق شول مانده اولدیکه قارنک یاغی چوغالادی سمن غلبه ایدی دبدیلر
بوندن فهم اولنور که طورمغه قادرایکن حضرت معاویه دن او توررایکن اوفق واقع
اولماش اوله (مسلم و نسائی روایتلرنده وارد اولشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری خطبه یوردینی زمانده مبارک کوزلری قرار یایدی و صوتی عالی اولور ایدی
وغضی مشند اولور ایدی کانه بر عسکری اندرایدوب * صحیحکم و ما * دیرایدی یعنی مندر عسکر
دشمن جانبدن خبر کنوروب انده سزی صباح و صدیلر انده سزی اخشام با صدیلر دیو نیجه اهتمامله
سویلاسه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرتلری دخی انده انده موت یشدی انده قیامت کلدی
تدارک ایدک دیوشوبله اهتمامله سویلا ایدی دیک اولور و دخی ایکی مبارک بارمغن یعنی شهادت
بارمغله وسطی بارمغن بر بره جمع ایدوب * بعثت انا و الساعه ککها تین * دیرایدی یعنی بن
آخر الزمان پیغمبری یم بنم زمان ایلر قیامت بر بر بنه یقیندر نسبتلری شوابکی بارمغله نسبی
کیدر دیک اولور و دخی * اما بعد فان خیر الحدیث کتاب الله و خیر الهدی هدی محمد و شر الامور

محمد ناهیا و کل بدعه ضلالة * دیرایدی معنای قریباً ذکر اولمشدر و دخی * انا اولی بکل مؤمن
من نفسه من ترک ما فلا هله و من ترک دینا و ضیاعاً مالی او علی * دیرایدی دیمشدر یعنی بن هر مؤمنه
کندی نفسندن اولایم بر کیمسه که مال ترک ایده یعنی وفات ایدوب مال فاله اول مال اهلنکدر یعنی
کندی وارثلرینکدر و بر کیمسه که بورج ترک ایده یا خود کندی امرلرین تدار که قادر اولماز
ذریات صغار ترک ایده ایلرک و لیس بنیت المالدن انک بورجن ادا ایدرم و انلرک رزقلرین
تدارک ایدرم دیمک اولور (بعض روایتده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینست
خطبه سی بویه ایدیکه جمعه کون چیقارایدی الله تعالی حضرتلر بنه خد و ثنا ایلر
ایدی اندن کلمات مذکورده بی سویلر ایدی دیمشدر بر روایتده دخی خد و ثنا ایلر ایدی
اندنصرکه * من یهدی الله فلا مضل له و من یضل الله فلا هادی له و خیر الحدیث کتاب الله *
دیرایدی اندنصرکه ذکر اولنسان کلمات امثالن سویلر ایدی (ام هشام بنت حارثه رضی الله
تعالی عنهما بن (ق و القرآن المجید) اخذ ایتمم الا سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری لسانندن اخذ ایدم هر جمعه کون منبر او سننده خلقه خطبه او قودینی زمانده
انی او قورایدی دیمشدر (احمد و ابوداود روایتلرنده حکم بن حریز کللی ایدی بزقبیله مزدن
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلر بنه کلدک یدی کشی ایدک یدنجیلری بن ایدم یا خود
طغوز کشی ایدک طغوزنجیلری بن ایدم بر قاج کون خدمت شریفلرنده طوررق جمعه کوی
یتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری خطبه به قیام ایدوب بر قوس او سننده
طیباتی الله تعالی حضرتلر بنه خد و ثنا ایلدی کلمات خفیات طیبات مبارکانه ثنا قیلدی
اندنصرکه * ایها الناس انکم لن تفعلوا ولن تطیعوا کل ما امرتکم به و لکن سددوا و ابشروا *
دیدی دیو روایت ایلدی یعنی ای آدم اوغلانلری تحقیقاً سز بنم هر امر ایندیکمی اشلیه مزسر
وطافت دخی کنوره مزسر و لکن اعمالکزدده سداد و استقامت و عدالت اوزره اولک دخی
شادمان اولک دیمکدر حاصلی سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک حدیث شریفی
بر کلام جامعدر که جمیع خیراتی متضمندر کشی هر عملده عدالت اوزره اولدقدنصرکه سعادت
دار بنه واصل اولور و بخاری و مسلم یعلی بن امیه دن نقل ایدر که فخر جهان صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلری منبر او سننده (و نادوا یا مالک لبقض علینا ربک) آیت کریمه سن
او قورایدی دیمشدر (و ابوالدرداء رضی الله تعالی عنه روایت ایتشدر که خواجه کاشات
علیه افضل العباد حضرتلری بزه جمعه کون خطبه او قودی و بیوردیکه * تو بوالی الله
قبل ان تموتوا و بادروا بالاعمال الصالحة قبل ان تستفلوا و صلوا الذی ینکم و بین ربکم تسعدوا
و اکثروا الصدقة تزقوا و مروا بالمرورق تخصبوا و انهوا عن المنکر تنصروا ایها الناس
ان اکسکم اکثرکم ذکر الموت و اکرمکم احسنکم استعداداً الا وان من علامات العقل الجحافی
عن دار الغرور و الانابة الی دار الخلود و التزود لسکون القبور و التأهب لیوم الشور * و ابوداود
زهردن مرسلاروایت ایتشدر که * کان صدر خطبة النبی صلی الله تعالی علیه وسلم الحمد لله محمد
و نستعین به و نستغفره و نعوذ بالله من شرور انفسنا من یهدی الله فلا مضل له و من یضل فلا هادی له
و اشهد ان لا اله الا الله و ان محمدا عبده و رسوله ارسله بالحق بشیراً و نذیراً بین یدی الساعة
من یطمع الله و رسوله فقد رشد و من یعصهما فقد غوی فسیال الله ربنا ان یجعلنا ممن یطیع
و یطیع رسوله و یتبع رضوانه و یتجنب سخطه * دیو بیورمش بوندنصرکه معلوم اوله که
امام اعظم رجه الله تعالی علیه مذهبده خطیب خطبه به چیدینی زماندن نماز تمام اولنجه
سوز سویلک حرامدر اگر نماز قیلازایکن بولنسه کر که جمعه سنی دخی اولور ایسه ایکی رکعت

فیلوب قطع ایتمک کرکدر اگر او چنی رکعتده بولور ایسه دردی تمام ایتمک کرکدر (امام شافعی) بیدن بویاده ایکی قول روایت اولمشدر بر قوله سکوت واجد برنده دکدر دیمشدر امام احمد دخی بویله دیمشدر وایکسندن بوروبایت دخی واردر که خطبه اشیدیلور یرده اوتورنله سکوت واجد غیر بلرته واجب دکدر دیمشدر اما علماء حنفیه دن بوفرقتن قول دکدر (امام مسلم و امام ترمذی روایتلرنده) * کانت صلوة صلی الله تعالی علیه وسلم قصدا وخطبه قصدا * دیو یورلشدر یعنی سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارنیک نمازی وخطبه سی نه طویل و نه قصیر ایدی اعتدال اوزره ایدی دیمک اولور برروایتده * کان لا یطیل الموعظة يوم الجمعة انما هی کلمات یسیرات * واردا اولمشدر یعنی جمعه کونی وعظنه بی اوزاتمز ایدی همان بر قاج کلمات پیور ایدی دیمک اولور (مسلم روایتده عمر بن خریث * انه صلی الله تعالی علیه وسلم خطب وعلیه عمامة سوداء قد ارخی طرفیها بین یمین و یسار * پیورمشدر یعنی سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارنیک خطبه پیوردی شول حالده که مبارک باشنده سیاه عمامه وار ایدی او جلری یا غری اورناتنه صار قفمش ایدی دیمک اولور وعادت کریمه سی بویله که خلق جمع اولدینی کی بحره شریفه سندن یالکز چیقار ایدی او کجه جاغر کریمه یوق ایدی شمیدی زمانده دیار عربده خطبا احداث ایشد کلمی اوضاعدن خواجه کائنات علیه افضل التحیات حضرت تارنیک زماننده نسته یوق ایدی (ابن القيم رجه الله تعالی علیه فخر عالم حضرت تارنیک طبلسان کیدی و سیاه کیدی دیمشدر مقصود جمعه کونی کیدی دیمکدر و مسجد کبریدی زمانده اصحابه سلام و یر ایدی و منبره جیقوب یتنه خلفه متوجه اولدوده سلام و یر ایدی اندن اوتور ایدی و بلال رضی الله عنه اذانه بشلر ایدی تمام ایتدی کی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارنیک اذان ایله خطبه مابین فصل ایتدی خطبه به بشلر ایدی یعنی اذانه نصکره خطبه دن اول یا حدیث یا آیت پیورمق اولساز ایدی همان اذان اوقندی کی خطبه به شروع ایدر ایدی واته سبف وغیری نسته آلمز ایدی قوس اوزر یتنه یا خود عصابه طبا نور ایدی منبر ایتدی اول حال یو ایدی وخلق یقین کلک دیو امر ایدر ایدی و انصاف پیور ایدی یعنی سکوت ایتمک دیو امر ایدر ایدی دیمشدر و لکن الله سبف وغیری آلمز ایدی همان قوسه یا خود عصابه طبا نور ایدی دیدیکنده فخر واردر دیدیلر (علماء حنفیه دن امام قاضیخان رجه الله تعالی علیه ایدر هر شهر که قلمه قهر اتمق اولمش اوله انده خطیب منبر اوزره قلمله خطبه اوقیه وهر شهر که انک اهلی طوعا اسلامه کلمش اوله انده خطیب قلمسز خطبه اوقیه مدینه بی سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارنیک قلمسز قتم ایتمشدر انده خطیب قلمسز خطبه اوقور مکه الله قلمله قتم اولمشدر انده قلمله خطبه اوقور قساوای تاتار خانیده بویله ذکر اولمشدر (وصلات جمعه دن اول رکعتده سورده جمعه اوقور ایدی ایکنی رکعتده) (اذانک المناقون) اوقور ایدی امام مسلم و امام ترمذی بویله نقل ایتمشدر سورده جمعه اوقور دیمشدر حکمت بویله که وجوب جمعه بی وسائر قواعدی و توکل و ذکر اوزره تنبیهی مشتملدر و سورده منافقین اوقور دیمشدر حکمتی حاضر اولان منافقله تو بیخ و سرزنش ایتمک ایدی و توبه به تنبیه ایدی و بونلرک غیر قواعدی ذکر ایدی ز برامنافق اول کونده سائر کونلردن آرتق جمع اولوب جمعه کاورل ایدی و بویله دکدر که دائم جمعه کونلرنده اول سورده لی اوقور ایدی مراد اکثر زمانده بویله ایدی دیمکدر (ز برامسلم روایتده نعمان بن بشیر دن مرویدر که جمعه کونلرنده و یراملرده) (صحیح اسم ربک) سورده سبله (هل ایتک حدیث الناشیة) سورده سن

اوقور ایدی دیمشدر (وجهه منعقد اولغه فاح کشتی کرکدر دیو علما اختلاف ایدوب بومشدرده بر نیجه قول پیورمشدر اما ماعظم ابو حنیفه رجه الله تعالی علیه وسعیدان توردی امامدن غیر اوج کشتی کرکدر دیدیلر قول اصح بودر زیراحت جمعه دن شرعی جماعتد و اقل جماعت اوجدر) (ابن حزم روایتده بر کشتی فلق صحیح اولور) (ونحنی واهل ظاهر قننده ایکی کشتی دخی جماعت کیدر) (ابو یوسف ولیث قوللرنده امامدن غیر ایکی کشتی اوانی کفایت ایدر برروایتده امام محمدک دخی قول بونلر کیدر حتی مؤلف رجه الله تعالی علیه بونلر ایله ذکر ایتمشدر اما هدایه ده اصح بودر که بوهمان ابو یوسف قولدر دیمشدر امام محمد امام اعظم حضرت تارنیکه موافقدر رجه الله علیه وعلیه) (وعکرمه قننده بدی کشتی کرکدر) (وربعه دن برروایتده طقوز و برروایتده اون ایکی کشتی کرکدر) (واسحق قننده امامدن غیر اون ایکی کشتی کرکدر) (شافعی قننده قرق کشتی کرکدر امام ایله وهر بری حر و عاقل و بالغ و مقیم کرکدر و خطبه دن اولدن جمعه به اقامت اولنجیه حاضر اولق کرکدر و شافعی دن برروایتده امامدن غیر قرق بر کشتی کرکدر عمر بن عبد العزیز و برطائفه دخی بویله دیمشدر (امام احمد قننده برروایتده الی کیمه کرکدر بود دخی عمر بن عبد العزیز دن حکایه اولمشدر) (ومازری روایت ایتدی اوزره سکسان کشتی کرکدر و علمادن بعضی دخی جمع کثیر بغیر حصر کرکدر دیمشدر یعنی عدد شرط دکدر همان چوق کیمه اولق کرکدر دیدیلر والله اعلم * * (باب ثالث فخر عالم حضرت تارنیک تهجدی یاننده در) * *

حق جل و علا حضرت تارنیک قرآن عظیمده فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت تارنیکه خطبات ایدوب (ومن اللیل فتهجد به نافلة لک) پیورمشدر (به ضمیری قرآنه راجعدر هجود لغته او بخویه دیرلر ابی عبیده دن منقولدر که الهاجد النائم دیمشدر و دخی الهاجد المصلی باللیل دیمشدر و ازهری دخی الهاجد النائم دیمشدر مازنی * التهجد الصلوة بعد الرقاد ثم صلوة اخرى بعد رقدة اخرى ثم صلوة اخرى بعد رقدة * دیمشدر و دخی * و هکذا کانت صلوة رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم * دیمشدر یعنی تهجد او بخود نصکره نماز قنقدن اندن یتنه براو بخود نصکره بر نماز دخی قنقدن و یتنه براو بخود نصکره بر نماز دخی قنقدن خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارنیک نمازی بویله ایدی دیمشدر (نافله لک) پیور دینی عبادة زائدة علی فرائضک دیمکدر یا خود فضیلة لک لاختصاص وجوبه بک دیمکدر حاصل تهجد خاصة فخر عالم حضرت تارنیکه واجد بوجهتدن اکا فضیلت او اور (طبری رجه الله تعالی علیه) (ابن عباس حضرت تارنیک روایت ایلر که * ان النافلة للنبی صلی الله تعالی علیه وسلم خاصة لانه امر بقیام اللیل و کتب علیه دون امته * دیمشدر یعنی نافله فخر عالم حضرت تارنیکه مخصوصدر ز بر اقسام لیل ایله اول مأمور اولمشدر و اکا فرض اولمشدر امته دکدر دیمکدر او اور اما بوروایتک اسنادی ضعیفدر به ضعیلر (زیادة لک خاصة) دیمکدر دید کد نصکره زیرا غیک تطوعی ذنوبن مکفر او اور و اول حضرتک تطوعی خلاصا کندیتمک اولور ز بر انک ذنوبی یوقدر هر طاعت که اول اشلر زیاده درجات و کثرت حسنات ایچوندر انکیچون نافله نسیمه اولندی اما امتی بویله دکدر انلرک ذنوبی واردر کفارت ذنوبه محتاجلردن بوطاعتلره احتیاجلری اولدر که کاهلرین ستر ایلر دیمشدر (مسلم روایتده حضرت عایشه صدیقه دن مرویدر که * ان الله افترض قیام اللیل فی اول هذه السورة فقام نبی الله صلی الله تعالی علیه وسلم واصحابه حولا حتی ازل الله فی آخر هذه السورة التخفيف فصار قیام اللیل تطوعا بعد فرضه * دیمشدر یعنی حق تعالی حضرت تارنیک

(بابها المزل) سوره سنك اولنده كيجه نمازي فرض ايتش ایدی حبيب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری و احسانی بریل قیلدیلر حتی حق جل وعلا حضرت نری بوسوره نك آخرنده تخفیف ازال ایتدی اندن کیجه نمازی فرض اولدقه نصکره تطوع اولدی دیدی حاصل اول سورمه (قم البیل) قول شریقه فرض اولمش ایدی صکره دن سوره آخرنده (واقبوا الصلوة) آیت کرمه سیله صلوات خمس اقامت اولتی یور یلوب بوتطوع اولدی دیمکدر (محمد بن نصر قیام لیل حقنده ابن عباس حضرت نرندن روایت ایلر که ایجا به نسخ مایینده بریل یکدی دیو یورمشلر) امام شافعی بعض اهل علمدن حکایه ایلر که سوره نك آخری قیام لیلک فرضینی نسخ ایتشدن الا مبسر اولان مقدارین دکل اندن صکره صلوات خمس ایل اول مقدارک فرضینی دخی منسوخ اولدی دیمکدر (محمد بن نصر نقلنده جابر حضرت نرندن مرویدر که نسخ قیام لیل هجرتد نصکره حبش خط اراننده ابو عبیده ایل توجه ایتدکری زمانده واقع اولمش اوله اما بوروایتک اسنادی ضعیفدر (حبش خط دیدکری اوچوز نفر کیسه در که ابو عبیده ایل کوندیشلر ایدی زادری قالمادی دخی اغاج بیراقلرین سلکوب بدیلر تفصیل سابقا ذکر اولمشدر (وقیام لیل بزم حفرده منسوخدر اما خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری حقنده دخی منسوخی ایدی دکل ایدی اختلاف ایتشدن صحیح بودر که انک حقنده دخی منسوخ ایدی دیمکدر حاصل صکره دن وجوب طریقله قیلر ایدی تطوع طریقله قیلر ایدی (واول حضرت نك کیجه نمازین کثرت قیامی حقنده حضرت عایشه صدیقه رضی الله تعالی عنها * قام الی صلی الله تعالی علیه وسلم حتی تورمت قدماء * دیو یورمشدر یعنی شولقدر طور دیکه مبارک ایاقلری شدی دیمکدر برروایتده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها رسول الله حضرت نرینه نیچون بویه ایدرسنک سنک خودکاهلرکدن مانقده و مانا آخر مغفرت اولمشدر دیدم * افلا اکون عبدا شکورا * دیو یوردی دیمکدر معناسی یا عایشه بن عبد شکور اولیه بنی دیمک اولور حاصلی طوتیم که اصلا کاهم بوغش یا حق تعالی حضرت نری بکا بودولتی ایزانی یوردیفنه شکر کریم اولور (امام بخاری و مسلم روایتلرند و ارد اولمشدر که * فلما بدن و کثر لجه صلی الله تعالی علیه وسلم صلی جالسا فاذا اراد ان یرکع قام فقرأ ثم رکع * دیو یورمشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک وقتا کیم مبارک بدنی سموردی و لجمی چوغالیدی او توردینی بردن قیلار اولدی رکوع ایتنک دیله قالمق قرائت ایدر ایدی اندن صکره رکوع ایلر ایدی دیمکدر (بعض علما یورمشدر که مغفرت موجودات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری حق تعالی حضرت نرینک کندی حقنده سابقه فضلن یلورایکن بوقدر طاعت و عبادت کوشش ایدوب نفسه مشغول و یرچیک استحقاق ناردن امین اولیان طائفه نیچون نفسارینه مشقت و ربوب جالشیمیل امدی انسان عبادت فنی جالشیمیل کرک اگر بدنه ضرر ایدر ایه دخی ترک ایتیموب جالشیمیل لازمدن کومریمسز که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک طور مغفرت مبارک ایاقلرینه ضرریشور ایدی بنه نهجیدی ترک ایتیموب قیلر ایدی دیمکدر اما ابن حجر رحه الله تعالی علیه یوردینی اوزره جالشیمیل شوبله کرکدر که نفسه ملال کلبه مادامکه عبادت شوق اوله مداومت کرکدر و جن که اوصافک کله استراحت ایتنک کرکدر خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک حاله کیمه نك حال مشابه اولتی بوقدر انک حال اکل احوال ایدی بدنه ضرر کلدیکی تقدیرجه بنه عبادتن اوصافنر ایدی شکیم حدیث صحیحده * و جعلت قره عینی فی الصلوة * وارد اولمشدر

انک صفا و سروری و شوق نماز ایتند ایدی غیر یلر شوبله کرکدر که اوصافک احتمالی اولیجی نفسارینه مشقت و ربوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک * خذوا من الاعمال ما تطبقونه فان الله لا یمل حتی تملاوا * یوردینی معناسی مذکوره اشارتدر (بعض علما رجهم الله تعالی ایتدیلر ایتسا علیهم السلام انکیچون نفسارینه شدت خوف الزام ایتشلر ایدیکه حق جل وعلا حضرت نرینک ککندول اوزرنده اولان نعمت عظیمه سن یلورلر ایدی و ککندولرین استحقاقندن اول الله تعالی حضرت نرینک سابقه احسانی اولدیفن فهم ایدرلر ایدی لاجرم اندن کال خوف اوزره اولوب عبادتند بدل بجهود ایدرلر ایدی تا کیم انک بعض شکرین ادا ایدرلر ایدی مع هذا حقوق الله اندن اعظمدر که عباد انک شکرینه قیام ایده یلهلر دیو یوردی و اول حضرت نك نهجیدی احوالنده (شرح بن هانیدن منقولدر صکره حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها یورمشدر که * ماصلی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم العشاء قط فدخل بیی الاسلی اربع رکعات اوست رکعات * دیمکدر دیدی حاصلی هر یار که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری یا تسو نمازین قیلوب بنم اویمه داخل اولدینی درت رکعت بالنی رکعت نماز قیلور ایدی دیمک اولور (بخاری و مسلم روایتلرند * کان یقوم اذا سمع الصارخ * واقع اولمشدر حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها دن مرویدر یعنی خروس اوتدیکنی استدیکی زمانده قالمق ایدی دیمکدر (وینه شیخین روایتلرند حضرت عایشه دن منقولدر که خواجه جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری کیجه نك اولنده او بور ایدی و آخرنده قالمق نماز قیلور ایدی اندن صکره بنه دوشکینه رجوع ایدر ایدی مؤذن اذان او قودینی کپی بنه قالمق ایدی صکر لازم ایه غسل ایدر ایدی والا آیدست آلوب دخی مسجدده چیقار ایدی و دخی حضرت عایشه دن مرویدر که غسلی کاه اولور ایدی کیجه نك اولنده ایلر ایدی و کاه اولور ایدی آخرنده ایلر ایدی و صلات وری کیجه نك کاه اولنده قیلور ایدی و کاه آخرنده قیلور ایدی و قرائتده کاه جهر ایلر ایدی و کاه اخفا ایلر ایدی دیمکدر (ابوداود و ترمذی و نسائی روایتلرند) ام سلمه رضی الله تعالی عنها فخر کائنات حضرت نری برمله نمازی قیلوردینی یا تورا و یور ایدی اندن صکره طوروب او یودینی قدر نماز قیلور ایدی اندن بنه نماز قیلدینی قدر او یور ایدی اندن بنه او یودینی قدر قالمق نماز قیلور ایدی تا صبح اولجه حال بو ایدی دیمکدر و یومنه عبادت متغایره ایل روایات وارد اولمشدر (حضرت عایشه دن مرویدر که سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری کیجه ایل او یخودن او یانسه بویه دیر ایدی * لا اله الا انت سبحانک اللهم و بحمدک استغفرک لذی و استلک رحمتک اللهم زدنی علما و لاترغ قلبی بعد اذ هدیتنی و هب لی من لدنک رحمة انک انت الوهاب * ابوداود رحه الله تعالی علیه بویله روایت ایتشدن و بنه حضرت عایشه دن نقل ایتشدن که کیجه ایل او یخودن او یانسه اون کره تکبیر ایدر ایدی و اون کره الحمد لله دیر ایدی و اون کره سبحان الله و بحمده دیر ایدی و اون کره سبحان الملك القدوس دیر ایدی و اون کره لا اله الا الله دیر ایدی اندن صکره اون کره * اللهم انی اعوذ بک من ضیق الدنیا و ضیق يوم القیمة * دیر ایدی اندن نمازه باشلر ایدی دیمکدر اول حضرت نك کیجه نمازی قیلدیفن و صلات و قیلدیفن عایشه و ابن عباس رضی الله تعالی عنهما روایت ایتشلر در ابن القیم ایدر جن ایکسی قیام لیل خصوصنده برنسه اوزره اختلاف ایتسلر سوز عایشه نك سوزیدر زیر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک کیجه قیلدینی نماز خصوصنده حضرت عایشه جله دن اعلما دیمکدر (امام بخاری و مسلم روایتلرند ابن عباسدن مروی اولانک حاصلی

بود که ایندی بویکجه خاتم اولان ام المؤمنین پیغمبره رضی الله تعالی عنها اوئده یاندم فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری دخی اول کیجه انده ایدی بر ساعت اهلبله سویلشدی
اندن یاتوب او بودی وقتا کیم کیجه نك ثلث اخیری اولدی یاخود بعضی قالدی سید کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قالقوب اوتوردی دخی کوکله نظر ایندی اندن (ان فی خلق
السموات والارض واختلاف الليل والنهار) آیت کریمه سندن باشلدی سوره نك آخرینده
وارنجده اوقودی اندن قالقوب قریه یانده واردی باغنی چوزدی چناق ایچنه برآز صوقودی
برکوزل آبدست آلدی صوقی نه قلت اوزره خرج ایتدی نه اسراف ایتدی اندن نمازه
ظور دی یئده قالقوب آبدست آلدی صول جانینه طوردم قولانجه یاشلدی دخی بی صباغ
یانته طولاندردی اندن اوج رکعت نماز قیلدی اندن یانی اوزرینه یاتوب او بودی حتی نفع
ایلدی یعنی مبارک نغستک صوقی کلکه باشلدی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نرینک عادی بوایدی اندن بلال قالقوب اذان اوقودی طوردی صکره آبدست آلدی
دیمشدر و سابقا بیان اولمشدر که بنم کوزلم او بور و قلم او بورم دیو بیور مشدر تجدد وضوء
ایتمدیکنک حکمتی بوایدی و ایندیکی دعا کز بعضی بودر که * اللهم اجعل فی قلبی نورا
وفی بصری نورا وفی سمعی نورا وعن یمنی نورا وعن یشاری نورا وفوقی نورا وتحتی نورا
وامامی نورا وخلقی نورا واجعل لی نورا * دیو بیوردی و پروانده بویه درکه ایکی رکعت
خفیفه قیلدی هر رکعتده ام الکتاب اوقودی اندن سلام و یردی صکره دن و ترایله اون بر رکعت
دخی قیلدی اندن او یخویه واردی اندن صکره بلال کلدی الصلوة یارسول الله دیدی اندن
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قالدی ایکی رکعت نماز قیلدی اندن صکره
خلقه نماز قیلور دی دیمشدر (وینه پروانده اون اوج رکعت نماز قیلدی ایکی رکعتی صبح
سنتی ایدی دیو نغسل اولمشدر) بودخی اندن مرویدر که ایکشمر رکعت نماز قیلدی
سکر رکعت اولدقدن صکره بش رکعت و تر قیلدی هر رکعتده قیامت (یا ایها المزمل) اوقیه جق
زمان تقدیر اینتم دیدی (ننایدن پروانده بویه درکه آبدست آلدی و مسواک استعمال ایتدی
و یو آتی اوقودی (ان فی خلق السموات) الح اندن ایکی رکعت نماز قیلدی صکره او یخویه
واردی حتی نغجن اشدن اندن صکره یئده قالقوب آبدست آلدی و مسواک استعمال ایتدی و ایکی
رکعت نماز قیلدی وینه او یخویه واردی صکره یئده قالقوب آبدست آلدی و مسواک استعمال ایتدی
و ایکی رکعت نماز قیلوب اندن صکره اوج رکعت و تر قیلدی دیمشدر (امام مسلم روایتده دخی
او یخودن او یاندی مسواک طوندی و آبدست آلدی (ان فی خلق السموات) آیتندن سوره آخرینه
دکین اوقودی اندن طوزوب ایکی رکعت نماز قیلدی ایکبسته یله قیامی و رکوعی و سجودی
اوزاندی اندن کدوب یاندی او بودی حتی نغستک صوقی اشدلدی صکره یئده طوردی حاصلی
اوج دفعه او یله ایلدی الی رکعت نماز قیلدی هر دفعه مسواک طوزایدی و آبدست آلدی و ایلدی
اول آیتلری اوقور ایدی اندن صکره اوج رکعت و تر قیلدی دیمشدر (و حضرت عایشه
رضی الله تعالی عنها حدیثی سعد بن هشامدن بویه وارد اولمشدر که ایتدی برکون حضرت عایشه
رضی الله تعالی عنها خدمته واردیم یام المؤمنین بکا فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک
خلقندن خبر و یردیم ایتدی سن قرآن اوقورم یسن ایندم بلی اوقورم دیدم حضرت عایشه
ایتدی آنک خلقی قرآن ایدی یئده بن ایندم یام المؤمنین بکا خیر و بر فخر کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نوری و تری نیجه قیلور ایدی ایتدی عادی بوایدیکه انک مسواک و آبدست
صوبنی احضار ایدرک اندن حق تعالی حضرت نوری دبلدیکی زمانده انی او یخودن او بار
ایدی قالقوب مسواک طوزایدی و آبدست آلدی و طوقوز رکعت نماز قیلار ایدی نجبه

اوتورم زایدی الاسکرنجی رکعتده اوتورم ایدی اندن حق تعالی حضرت نرین ذکر ایدر ایدی
وجد و دعا قیلار ایدی اندن سلام و یرمدن قالقوب طوقوزنجی رکعتی قیلار ایدی
یئده ذکر ایدر ایدی وجد و دعا ایدر ایدی اندن سلام و یروب سلامتی بزه اشدن ایدی
اندن صکره اوتوردی یی یردن ایکی رکعت نماز قیلار ایدی ای بنم اوغلا نیچم اشته انک اون بر
رکعت نمازی بوایدی وقتا کیم یرلک یئشدی و سمرلندی یدی رکعتله و تر ایدر ایدی و اول ایکی
رکعتی یئده اولکی اوسلوب اوزره قیلار ایدی اشته بو طوقوز رکعتدر ای بنم اوغلا نیچم دیدی
دیمشدر (وینه حضرت عایشه دن مرویدر که یانسه نمازندن فراغتله فجر مایینده اون بر
رکعت نماز قیلار ایدی هر ایکی رکعتده سلام و یرایدی صکره بر رکعت و تر قیلار ایدی اندن
اون و نك بر سجده سن سرنك بر بکر الی آیت اوقودی یی زمان قدر اوزادر ایدی اندن مؤذن
صبح اذان اوقوب تمام ایتد کدن صکره قالقوب ایکی رکعت خفیفه قیلار ایدی اندن چون
مؤذن اقامته کلنجه صباغ یانک اوستنه یاتور ایدی دیمشدر وینه اندن مرویدر که * کان یصلی
ثلثة عشر رکعة یوتر من ذلك بخمس ولا یجلس فی شی الا فی آخرها * بیور مشدر یعنی اون اوج
رکعت قیلار ایدی اون اوچدن بش رکعت و تر قیلار ایدی هیچ برده جلوس ایتار ایدی
الا آخرنده جلوس ایدر ایدی دیمک اولور (صحیح بخاری ده مسروقدن مرویدر که حضرت
عایشه یه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک صلاتندن سؤال ایتدم ایتدی
* سمعنا و نسما واحدی عشرة سوی رکعتی الفجر * دیمشدر یعنی یدی رکعت و طوقوز
رکعت و اون بر رکعت قیلار ایدی صبح سنتندن غیری دیمکدر حاصلی کاه آرتوق و کاه اکوک
قیلی واقع اولور ایدی دیمکدر وینه بخاری نقلنده قاسم بن محمد حضرت عایشه دن روایت
ایتمشدر که * یصلی من اللیل ثلث عشرة رکعة منها الوتر و رکعتا الفجر * دیو بیورمش یعنی
اون اوج رکعت قیلار ایدی و تر و صبح سنتی اول اون اوچدن ایدی دیمکدر و بالجملة
خواجده عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک کیجه ایله قیلدیغی نمازله حقنده عایشه
رضی الله تعالی عنها دن براق درلور روایت وارد اولمشدر بعضنده آرتوق قیلک و بعضنده
اکسک قیلک ذکر اولمشدر اصلی بودر که اوقات متعدده و احوال مختلفه حسیله صلاتک رکعتنده
زیاده و نقصان واقع اولور ایدی مزاج شریفانده شوق و نشاط اولسه آرتو جق قیلار
و بشریت مقتضایه بحال واقع اولسه براق رکعت اکسک قیلار ایدی و بر حکمتی دخی
جواز بن یسادر تا کیم کندیلردن صادر اولانه خلق اتباع ایدر و جوه مذکور دن قنفسن
اختیار ایدر ایله اولیه قبله (بعض علما فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک
صلات لیلی اون بر رکعت اولد بقیل حکمتن یسان ایدوب بیور مشدر که نهجده ایله و تر کیجه یه
مخصوص نمازدر کوندز نمازلی و تراولیم کیجه نمازی دخی و تراولق مناسبدر یعنی او یله
نمازی درت رکعتدر و ایکندی دخی درت رکعتدر و اخشام اوج رکعتدر بوجه اون بر رکعت
اولور حاصلی کوندیزه مخصوص اون بر رکعت فرض واردر یوکا مناسب اولدر که نهجده ایله
و تر دخی جهله سی اون بر رکعت اوله دیمشدر و اون اوج واقع اولدیغی صبح نماز بن کوندز
نماز یئده ضم اینک اعتبار یله در بوتقد برجه کوندوزک فرائضی اون اوج اولور کیجه نمازی
دخی صلات و ترایله عددده اکا موافق اولور دیمشدر و معلومدر صلوات مفروضه دن صبح
نمازی نهار شریعه داخلدر و اخشام نمازی دخی آثار نهار غالب ایکن یشور بوجهندن
ایکبسی دخی صلوات نهاردن معذوردر ایکبسی معا اعتبار اولنوب فرائض نهار اون اوجه
یشوب و ترایله نوافل لیل دخی اون اوج قلمشدر و کاه بر بسی اعتبار اولنوب اون بر یشوب

اگر دخی اون بر قلمش در و بریسی اعتبار اولدینگی تقدیرجه اخشام نمازی اعتبار اولدینگی
 و اولدینگی جهنددر الله تعالی اعلم (و بالجمله فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریک
 کیجه نمازی خصوصنده وارد اولان روایتک اجمالی بودر که (مسلم قتده ابن عباسدن التي
 رکعت قبلورایدی هرا یکی رکعتده سلام ویرایدی اندنصکره اوج رکعت و ترقیلورایدی
 دیو مرویدر) و بخاری و مسلم روایتلرنده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهامدن مرویدر که
 صلاهی ایکی رکعت خفیفه ایله ابتدایلرایدی اندن اون بر رکعتی تمام ایدرایدی هرا یکی رکعتده
 بسلام ویرایدی اندنصکره بر رکعت و ترقیلارایدی دیمشدر (و مسلم نقلنده زید بن خالد
 الجهمی اسلوب مذکور اوزده اون اوج رکعت قبلارایدی دیمشدر) و ینه بخاری و مسلم
 روایتلرنده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما سکر رکعت قبلارایدی هرا یکی رکعتده سلام
 ویرایدی اندنصکره بش رکعت و ترقیلارایدی جلوس ایتمزایدی الا آخرنده ایلرایدی دیمشدر
 (و مسلم روایتنده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهامطووز رکعت قبلارایدی جلوس ایتمزایدی
 الاسکر نجیده ایلرایدی ذکر الله ایدرایدی و دعا ایلرایدی و دعا ایدرایدی سلام ویرمیدن قالقوب
 طقوزنجی رکعتی قبلارایدی اندنصکره او تور و ب الله تعالی حضرت ناریک حد
 و دعا ایلرایدی اندن سلام ویرایدی صکره دن ایکی رکعت دخی او تور دینی بردن
 قبلارایدی دیمشدر (و مسلم حضرت عایشه دن بر روایتنده دخی اول طقوز رکعت اسلوبی
 اوزده یدی رکعت قبلارایدی صکره او تور دینی بردن ایکی رکعت دخی قبلارایدی دیمشدر
 (امام احمد قتنده ینه حضرت عایشه دن مرویدر که ایکبشرا یکبشرا قبلارایدی اندنصکره
 اوج رکعت و ترقیلارایدی مابین جلوسله فصل ایتمزایدی دیمشدر یعنی و ترک همسان آخرنده
 جلوس ایدرایدی دیمکدر (و نسائی نقلنده حدیفه دن مرویدر که رمضانده بر کره فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریک صلات لیل قیلمشدر و دیمشدر که فخر کاشات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت ناری رکوع ایلدی و رکوعنده قیامی قدر طور و ب سبحان ربی العظیم *
 دیدی اندن جلوس ایتدی * رب اغفر لی رب اغفر لی * دیدی همان درت رکعت نماز قیلدی آخر
 بلال رضی الله تعالی عنه کلوب صباح نماز ینه دعوت ایتدی دیو یورمشدر حدیث مذکور
 بعض محدثین لفظ آخر ایله دخی روایت ایتمشدر (فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت ناریک صلاتی اوج هبت اوزده ایدی اکثر حالده قائما قبلارایدی (ام المؤمنین حفصه
 رضی الله تعالی عنها * ما رأیته صلی الله تعالی علیه وسلم صلی فی سجنه قاعدا حتی کان قبل
 وفاته بعام فکان یصلی فی سجنه قاعدا * دیمشدر حاصلی بن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت ناری کورمدمکه تطوع نماز بنی او تور ایکن قبله حتی وفاتندن بر ییل مقدم اولدنده
 تطوعی او تور ایکن قبلار اولدی دیمشدر ایکنی اسلوبی بوایدیکه او تور ایکن قبلارایدی
 او تور ایکن رکوع ایلرایدی (بخاری و مسلم و غیر یلر حضرت عایشه دن بولفظله روایت
 ایتمشدر * و اذا قرأ وهو قاعد رکع وسجد وهو قاعد * دیمشدر او چینی طریقه سی بوایدیکه
 او تور ایکن قرات ایدرایدی قراتدن آز قالدینی کی قیام ایلرایدی اندن رکوعه وارایدی
 (امام مسلم رحمه الله تعالی علیه حضرت عایشه دن بویله روایت ایتمشدر و آز قالدینی دیدکری
 او تور آیت بافرق آیتدر زرا حضرت عایشه نک عبارت سی بودر که * ان رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم کان یصلی جالساً و یقرأ وهو جالس فاذا بی من قراته قدر ما یکون ثلثین آیه
 اوار بعین آیه قام و قرأ وهو قائم ثم رکع ثم سجد ثم یفعل فی الکرعة الثانیة مثل ذلك * دیمشدر
 و عازده جلوسی خصوصنده (دارقطنی حضرت عایشه دن نقل ایلر که * کان رسول الله صلی الله

تعالی علیه وسلم یصلی مر بها * دیو یورمش تر مع بغدادش قور و ب او تورمغه دیر حاصلی
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری بغدادش قور و ب او تور ایکن قبلارایدی دیمک
 اولور (و ابن ماجه نقلنده ینه حضرت عایشه دن مرویدر که * کان یوتر بواحدة ثم رکع
 رکعتین یقرأ فیهما وهو جالس فاذا اراد ان رکع قام فکرم * دیمشدر یعنی بر رکعت و تر
 قبلارایدی اندنصکره ایکی رکعت دخی قبلارایدی اول ایکی رکعتده او تور ایکن قرات ایدر
 ایدی رکوع ایتمک دیلدیک زمانده قالقراایدی دخی رکوع ایدرایدی دیمکدر (امام احمد
 نقلنده ابن امامه رضی الله عنه * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کان یصلی رکعتین
 بعد الوتر وهو جالس یقرأ فیهما اذا زلزلت و الکافرون * دیمشدر یعنی و تر دنصکره او تور دینی
 بردن ایکی رکعت نماز قبلارایدی انلرده اذا زلزلت سوره سبله قل یا ایها الکافرون سوره سن
 او تور ایدی دیمکدر (امام بو ذکراولنان ایکی رکعتده اختلاف اولتوب امام مالک انکار ایتمشدر
 نووی دخی انکار ایتمشدر و امام احمد نه قیلارم ونه منع ایدرم دیمشدر اما صواب بودر که
 خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری اول ایکی رکعتی قیلدینی و تر دنصکره صلات
 جائز ایدیکنی بیان ایدی و سید کاشات علیه اکل الحیات حضرت ناری ذکر اولنان ایکی رکعتی
 قبلارایدی دیمک دوام افاده اینز و اکثریت دخی افاده اینز و آتی سنت راتبه ظن ایدن غلط
 ایتمشدر زرا فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت ناری اکامداومت ایتمزایدی دیمشدر الله اعلم
 (اما شهر شعبانک نصی کیجه سی قیام ایتدی کنک حقنده امام بیهقی روایتنده حضرت
 عایشه صدیقه رضی الله تعالی عنها یورمشدر که سید کاشات علیه اکل الحیات حضرت ناری
 اول کیجه نماز قیلدی و سجده بی زیاده اوزاندی حتی بن شویله ظن ایشدمکه قبض روح
 اولمش اوله وقتا کیم آتی بویله کوردم طور و ب باش بارمغه یا یشدم تحریک ایشدم اول دخی
 حرکت ایتدی بنده بریمه رجوع ایشدم مبارک باشی سجده دن قالدیروب نمازدن فارغ اولدینگی
 زمانده یا عایشه شویله می صاندک که یغمبر سکا غدر ایشم اوله دیدی بن ایشدم بوق والله
 یا رسول الله اوله صاعدم ولکن سجده بی اوزاندی فکدن سنی قبض اولندی صاندیم دیدم
 سید جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری ایتدی یلورمبیک بو کیجه قینی کیجه در
 بندخی الله و رسوله اعلم دینم ایتدی * هذه لیلۃ النصف من شعبان ان الله عز وجل یطلع
 علی عبادہ لیلۃ النصف من شعبان فیغفر للمستغفرین و یرحم المسترحین و یؤخر اهل الحقد
 کاعم * یعنی بو کیجه شعبانک نصی کیجه سیدر تحقیقا حق سبحانه و تعالی حضرت ناری بو کیجه ده
 نظر فضل و رحمتیه قوللرینه ناظر اولور اندن مغفرت استیابنری مغفرت ایلر و رحمت استیابنری
 رحمت ایلر و اهل حقیدی یعنی کوللرنده کین طوتلری حاللری اوزده تأخیر ایلر اول کیجه ده
 المرحفک فضل و احساندن بهر مند اولر ز دیمکدر و ایله مذکوره فضلنده احادیث کثیره
 وارد اولمشدر ولکن علمادن چوق کیجه ضعفلرینه اشارت ایتمشدر (و ابن حبان بغضن
 تصحیح ایدوب کندی مصنفده ایراد ایتمشدر و اول حدیثک ایشلندن بری حضرت عایشه
 حدیثدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری روایت ایتمشدر * ان الله یزل لیلۃ
 النصف من شعبان الی سماء الدنيا فیغفر لا کثر من عدد شعر غنم کلب * دیو یورمشدر یعنی
 اول کیجه ده تحقیقا حق سبحانه و تعالی حضرت ناری فضل و رحمتیه سماء دنیا به نزول ایدر اندن
 کاب قبیله سنک قیونلری تو ینک صاعشندن آرتوق کیجه به مغفرت ایلر دیمک اولور قبیله
 مذکوره قیونلری چوق طائمه اولفن انلر قیونلری تو بیله تمیل یوردی امام ترمذی ایدر که حدیث
 مزبور ی بخاری رحمه الله علیه ضعفدر دیمشدر (و سنن ابن ماجه ده حضرت علی رضی الله تعالی

عنه من استاد ضعیفه مرفوعا روایت اولمشدر که * اذا كان ليلة النصف من شعبان فقوموا
ايها وصوموا تمأروها فان الله تعالى يزل فيها الغروب الشمس الى سماء الدنيا فيقول الا مستغفر
فاغفر له الا مستزق فارزقه الا مبتلى فاعافيه الا كذا الا كذا حتى يطلع الفجر * يورمشدر
يعني اول كچه اوليحيي كچه سي قائم وكوندزي صائم اولك زير اخفياحق سبحانه و تعالى حضرت تری
غروب شمس قشده اول كچه ده سماء دنيا به نزول ايدر دخی ايدر بر مستغفر بوقمیدر که مغفرت
ایلم و برزق استر بوقمیدر که اکا رزق و یرم بر مبتلی بوقمیدر که اکا عافیت و یرم بواسلوب اوزره
سویلتا فجر طلوع ایدنجه دیمکدر (اهل شامدن بعض تابعین خالد بن معدان و مکحول و انلرک
امثالی رضی الله تعالی عنهم بویکچه ده عبادته قتی جالشورل ایدی لیلۀ مزبوره تک تعضیبنی
خلق انلردن آلمشدر در بعضیتر قولنجه بویکچه تک حفته انلر آثار اسرائیلیه واصل اولمش
ایدی انلردن اول اشهار بویلیحق بعضیتری قبول ایدیلر دیمشدر (اما اهل حجاز علماسندن
چوق کچمه انکار ایتشدر در جله دن بری عطادر و بری ابن ملیکه در و عبد الرحمن بن زید بن
اسلم فقهاء اهل مدینه دن نقل ایتشدر که * ذلك كله بدعة * دیمشدر حاصلی امام مالک اصحابی
و غیرى علما بدعتدر دیمشدر (اما علماء اهل شام بویکچه تک صفت احیاسنده اختلاف ایتشدر در
بر قول بودر که جماعت اولوب مسجدده احبا ایتک مستحیدر ز بر اخالد بن معدان و لقمان بن
حامر بویکچه ده احسن ثابلر بن کیرل ایدی و بخور لنور ایدی و کل چکنورل ایدی و مسجدده
قیام ایدرل ایدی (اسحق بن راهویه دخی انلر موافقت ایدوب مسجدده قیامی بدعت دکلدر
دیمشدر و بر قول دخی بودر که بویکچه تک تعضیبنی ایچون مسجدده نماز دن اوزری و دعادن
اوزری جمیت ایتک مکروهدر اما لیلۀ مذکورده کشی خاصه کندبسی طاعت و عبادت ایتک
مکروه دکلدر جائزدر دیدیلر بوقول امام اوزاعی رجة الله تعالى علیه قولیدر (وامام احمدون
بویکچه خصوصنده روایت معلوم دکلدر اما بیرام کچه لری خصوصنده اندن روایت اولنسان
قولدن بوکا دخی حصه چبقرمق قابلدن ز بر ابروایتند بیرام کچه لری جماعت اولوب قیام
ایتک مستحب دکلدر ز بر افخر عالم صلی الله تعالی علیه سلم حضرت تریندن و اصحاب کرآمدن
بویله ایتک منقول دکلدر دیمشدر و بر روایتند مستحیدر دیمشدر ز بر تابعین دن عبد الرحمن بن
زید الاسود اولیله ایلدی دیمشدر شعبان خصوصی دخی بویله در فخر کائنات علیه اکل
التحیات حضرت تریندن آنک حفته نسته ثابت اولمشدر انحق تابعین دن واعیان فقهاء
شامدن منقولدر والله اعلم * فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینک رمضان
آینده تراویحی و کچه لری احبا ایتدیکی بیاننده وارد اولان احادیث شریفه دن بری بودر که
بخاری و مسلم و ابوداود حضرت عایشه دن روایت ایدرلر که * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم اذا دخل العشر الاواخر من رمضان احب الی اللیل و ایقظ اهله وجد و شد المیزر * دیمشدر
یعنی رمضان آیندن عشر اخیر داخل اولدیغی کی کچه لری احبا ایدرلر ایدنی و اهلی او بارل ایدی
و چالشوب عبادت ایدر ایدی و میرز بن شد ایدر ایدی دیمکدر و بولفظ اخیرک معناسی
نه ایدیکنده اختلاف ایتشدر در بعضیتر شد میرزدن مراد خاتونلر لیه معاهله بی ترک دزدیدیلر
و بعضیتر عبادته بل باغلا ایدی دیمکدر دیدیلر (وینه مسلم نقلنده حضرت عایشه دن مرو بدر که
* کان یجتهد فی رمضان ما لا یجتهد فی غیره و فی العشر الاخیر منه ما لا یجتهد فی غیره *
دیمشدر حاصلی طاعت و عبادته رمضان آینده سائر آیلردن زیاده جالشور ایدی و رمضانک
عشر آخرنده سائر کونلردن زیاده جالشور ایدی دیمک اولور (وینه بخاری و مسلم و غیرى
روایتلرندۀ اندن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بر کچه مسجدده

نماز قیلدی خلق دخی انکله یله قبلدیلر اندن ایتسی کچه یله قبلدی و خلق چو غالدی اوچین
کچه یله جمع اولدیلر فخر کائنات علیه اکل التحیات حضرت تری جیمدی صباح اولدیغی کی
اصحابه ایتدی سزک نیلده بکیزی کوردم یعنی کثرت اوزره جمع اولدیفکری کوردم و بی
چیمقدن نسته منع ایتدی الا خوف ایتد مکه صلات لیل سزه فرض اوله و بو خصوصک
وقوعی رمضانده ایدی دیمشدر و فرض اوله دیو خوف ایتدم دیدیکی فرض اوله دخی عهدۀ سندن
کله مبه سز عاصیلر اوله سز دیو قورقدم دیمکدر و حدیث مذکورینه بخاریدن عبارتۀ اخری
ایله دخی وارد اولمشدر (خطابی رجة الله علیه بومقامده اسشکال ایدوب ایتدی لیلۀ اسراده
خود نماز بش وقت اولوب قالمشیدی حق جل و علا حضرت تری (ما یبدل القول لدی) یورمشیدی
بوتقدیرجه فخر کائنات حضرت ترینک فرض اوله دیو قورقدم دیدیکنک وجهی ندر دیدی
(ینه جواب و یروب ایتدی صلات لیل اکا واجب ایدی و آنک افعال شرعیه سنه که مداومت
اوزره اشلمش اوله امتک اقتداسی واجب اولور پس بر کچه خروجی ترک ایتدی تا کیم اکا اقتدایه
امر طر یقتسدن واجب اولق لازم کله بوقسه بومعنی دکلدر که بش وقت اوزره فرض جدید
انشاسی طر یقتدن واجب اولق احتمالن و یره و بواکا بکرر که بر کچه کند و نسته صلات ندر
ایجاب ایلله دخی صلات واجب اوله و بوندن لازم کلز که اصل شرعده زیاده فرض واقع
اولایدی دیدی (وینه ایتدی بوده احتمالدر که حق تعالی حضرت تری اول صلاتی الی وقت
فرض ایتشدر خواجه کائنات علیه اکل التحیات حضرت تری شفاعتله اکثر بن باغشلیوب
بش وقتۀ اندر مش ایدی حق امت کندوره باغشلمان نسنلری دوندۀ روب یله التزام ایدیک
یونده بعد یوقدر که اول نسته کندوره فرض طریقله ثابت اوله دیدی (اما ابن حجر بوجوابله
اعتراض ایدوب ایتدی بونلر اکا مینسدر که صلات لیل سید عالم حضرت ترینه واجب اوله
و آنک افعاله اقتدایه دخی واجب اوله و لکن بومسئله لک هر یرنده نزاع واردر بوتقدیرجه
جواب شاقی اولامزل دیدی اندن کندوسی اوج وجهله جواب و یردی (بری بودر که جماعتله
مسجدده قیام فرض اوله دیو قورقدم دیمکدر یعنی جائز که کچه ایله نافله قیامک صحته مسجدده
جماعت اولق شرط اوله و زید بن ثابت حدیثنده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینک
* حتی خشیت ان یکتب علیکم و لو کتب علیکم ما قم به فصولا ایها الناس فی یومکم * دیو
مسجدده جمع اوله دن منع یوردیغی شرط اوله سندن خوف ایتدیکندن ایدی و اولرندۀ
مداومت ایتکه اذنله انلر فرض اولق خاطره سندن امین اولدی دیدی (بری دخی بودر که
فرض کفایه اوله دیو خوف ایتدم دیمک اوله بوتقدیرجه دخی فرائض خمس دن زیاده اولق
لازم کلز (بری دخی بودر که خاصه قیام رمضان فرض اوله دیو خوف ایتدم دیمک اوله زیاده
حدیثنده * ان ذلك كان فی رمضان * واقع اولمشدر و سفیان بن حسین حدیثنده * خشیت
ان یفرض علیکم قیام هذا الشهر * وارد اولمشدر بوتقدیر اوزره دخی اشکال قالمز ز بر قیام
رمضان منده هر کون متکرر اولور فسمندن دکلدر یله خمس اوزره زائد اولق لازم کلز دیدی
اما جوبۀ ثلاثه تک اقواسی اول ذکر ایتدیکی جوابدر والله اعلم (نعمان بن بشیردن منقولدر که
شهر رمضانک یکرمی اوچین کچه سی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری لیه
ثلاث اول نهایتنه وارنجه قیام ایتدک وینه یکرمی بشقی کچه نصف اللیلۀ وارنجه قیام ایتدک
اندن صکره یکرمی کچه شولقدر قیام ایتدک که حتی فلاحه یشمز ظن ایتدک و صحابه کرام
اکا سحور سمیه ایدرلر ایدی دیمشدر (وصلات تراویح جماعتله مسجدده قلمق می افضلدر
یوقسه هر کشی اونده قلمق می افضلدر علما رجهم الله تعالی اختلاف ایتشدر (امام اعظم

حضرت نری و اما شافعی و بعض مالک و غیر یار افضل بود که بجاعتله قلنه تنکیم حضرت
عمر بن الخطاب و سایر صحابه رضوان الله تعالی علیهم اجمعین بویله ایتمش ایدی و مسلمانلرک
علی بونک اوزرینه مستر اوله کلمه در زیر شاعر ظاهره دندر اوتقدیرجه صلات عیده مشابه در
دیدلر (اگر بخواهید کلوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری * انی خشت
ان یفرض علیکم * دیو یوردیغی یعنی مسجدده بجاعتله قلیق فرض اوله دیو خوف ایتدم دیمکه
حل اولیغی بنه مسجدده قلیق نیجه افضل اولور دینلور ایسه جوابی بودر که اول احتمال
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نریک حال حیاستده ایدی شمدی فرض اولق
احتمالی قالدی ایدی افضل بودر که مسجدده بجاعتله قلنه و حضرت عمر رضی الله تعالی
عنه بجاعت جانبین ترجیح ایتدیکنک وجهی بودر که اکثر ناس بجاعتله قلیقه نشاطی آرتوق
بولور خلق بری بری شوقه قیله دن حظ ایدر بالکرافقه بوحالت بولمز دیمشدر (امام مالک
و ابو یوسف و بعض علماء شافعی و غیر یار ایدیلر افضل بودر که هر کشتی کند و اوند قیله
زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری * افضل صلوة المرء فی بیته الا انکسوبة *
یورمشدر بوحديث شریف مقتضایه فرائضدن غیری نمازلی اوده قلیق افضل
اولور مؤلف رحمه الله علیه ابو یوسفدن بویله روایت ایتمشدر و لکن بونده نظر واردر زیر
اندن منقول اولان بودر که بر کیمسه مسجدده قلنس اسلوب اوزره اوند قلیقه قادر اولیغی
یعنی اوند بجاعت اولاجق قدر کیمسه ایل قلیغی مسجدده قلیقندن اوده قلیق افضلدر دیمشدر
ولکن صحیح بودر که اوده کی بجاعتک بر فضیلتی واردر و مسجدده کی بجاعتک بر فضیلت احراسی
واردر اوده قلان کیمسه بر فضیلتی احرار ایدوب اول بر فضیلت زانده بی فوت ایتمش اولور
(و عدد رکعات تراویح یکریمی در جله سی بش ترویجه در و هر ایکی رکعتده سلام و یریلور
و هر درت رکعت ترویجه دیر اصلده ترویجه اول ماینده اولان جله تک اسمی ایدی خلق
درت رکعتی قلدقدنصکره اول جله ایل راحت بولدقربچون ترویجه دینمش ایدی
صکره دن هر درت رکعت بحازا ترویجه دیدیلر انکیچونکه آخرنده ترویجه واردر حاصلی
تسمیه الشیء باسم ما یجاءره قیلندر و هر ایکی ترویجه تک اراسته بر ترویجه مقداری
اوتورمق کرکدر و بشقی ترویجه ایل و تر ماینده دخی بر ترویجه قدر اوتورمق کرکدر زیر اصحابه
کرام زمانندن الی یومنا هذا نوارث بونک اوزرینه در و ابن ابی شیبه نقلنده ابن عباس رضی الله
تعالی عنه ما خواجه جهان علیه صلوات الرحمن حضرت نری رمضان یکریمی رکعت قیلار ایدی
ودخی و قیلار ایدی دیمشدر (امام بخاری و مسلم روایتلرنده بودخی وارد اولمشدر که ابو سلمه
رضی الله تعالی عنه عایشه صدیقه رضی الله تعالی عنها به سؤال ایتدم فخر کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نریک ره ضانده صلاتی نیجه ایدی ایدی * ما کان یزید فی رمضان
ولا فی غیره علی احدی عشرة رکعة یصلی اربعاً فلا تسأل عن حسنهن وطولهن ثم یصلی
اربعا فلا تسأل عن حسنهن وطولهن ثم یصلی ثلاثاً * حاصلی بودر که رمضانده و غیرده
اون بر کمتدن آرتورمز ایدی و اون بر کمتی قلیقی بواستوب اوزره ایدیکه بغایت حسن
و بغایت طول اوزره درت رکعت قیلار ایدی اندنصکره بنه بغایت حسن و بغایت طول
اوزره درت رکعت دخی قیلار ایدی اندنصکره اوج رکعت قیلار ایدی دیمکدر عایشه رضی الله
تعالی عنهدن مرویدر که یا رسول الله وری قیلدین او یورمه سزد دیم ایتدی یا عایشه * ان هنی
تسامان ولا ینام قلی * دیمشدر یعنی تعقیفا بنم کوزلم او یور قلیم او یورمزیدی و فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری زماننده حال بونک اوزرینه مستر ایدیکه هر کشتی رمضان

آینده صلات لیلی اونده قیلار ایدی تا حضرت عمر خلافتدن بر زمان کنجه بویله ایدی
(امام بخاری روایت ایتدیکی اوزره بر کیمه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه مسجدده چیقوب
کوردی خلق بلوک بلوک اولمشر کیمی تنها قیلار کیمی بر قاح اولوب بجاعتله قیلار ایدی بن
بونلری قاری واحد اوزره جمع ایلمس اجمع اولور ایدی اندن امر ایدوب ابی بن کعب حضرت نری
امام ایتدی و خلق اکا اویدردی صکره بر کیمه دخی کوردی خلق اماملرله نماز قیلار
یعنی ابی بن کعب قرآن اوقور و خلق اکا قنددا ایدوب سکوت ایتمشر انکله بیل قیلار بویله
کور یحک * نعمت البدعة هذه والی تسامون عنها افضل من الی تقومون * دیدی یعنی بوضع
اوزره قلدرمق نه کوزل بدعتدر و شول نماز که او بخودنصکره کیمه تک او آخرنده قلدرسز
اولنده قیلدیفکر دن فضیلتلور در دیمک اولور (وابی بن کعب رضی الله تعالی عنه صحابه کرامک
اقرائی اولدیفچون امامنه انی اختیار ایتمش ایدی (و سعید بن منصور عروه طریقتدن نقل
ایتمشدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه خلقی ابی بن کعب اوزره جمع ایتمش ایدی اول رجال ایل
قلار ایدی و عیم داری رضی الله تعالی عنه خاتونلر ایل قیلار ایدی دیمشدر یعنی ایکسی ایکی
بجاعت امامت ایدرلر ایدی (موطأده بویله در که * امر عمر ابی بن کعب و عیم الداری ان یقوما
للناس فی رمضان * دیمشدر و یهقی رحمه الله تعالی علیه اسناد صحیح ایل روایت ایتمشدر که
ناس عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه زماننده شهر رمضانده تراویح یکریمی رکعت قیلار
ایدی دیمشدر و موطأده یکریمی اوج قیلار ایدی دیمشدر اصلی بودر که وریله تراویحک
جمله سی یکریمی اوج اولور و بوندن غیری دخی روایات مختلفه وارد اولمشدر اما اختلاف
احواله محمولدر دیمشدر و معلوم اوله که سنت تراویحی ختمه قیلندر و ختمی یکریمی بدخی
کیمه ده تمام ایتک کرکدر زیر ایلده قدر اول کیمه ایدیکنه اخبار کثیره وارد اولمشدر
اما صاحب الاختیار ایدر فی زماننا افضل بودر که خلقه آخر کیمه جک قدر قلیق کرکدر و الله تعالی اعلم

(*) باب رابع فخر کائنات حضرت نریک وری بیاننده در (*)

اولا معلوم اوله که صلات و تر امام اعظم رحمه الله علیه قنده فرض عملدر فرض اعتقادی
دکار واکا واجب دیدکلرندن مراد بودر و امامین رحمه الله تعالی قلدنده سنت مؤکده در
و عدد رکعاتی اوجدر ایکی تشهد و بر سلامه تمام ایتک کرکدر و اوجخی رکعتده رکوعدن
مقدم ال قالدربوب تکبیر ایتد کدنصکره قنوت اوقومق کرکدر زیر رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نری دن مرویدر که اوج رکعت و تر قیلدی اولکی رکعتده
سبح اسم ربک اوقودی ایکیجیده قل یا ایها الکافرون اوقودی اوججیده قل هو الله احد اوقودی
دیمشدر قول صحیح و اقوی بونلردر که ذکر اولدی اما بعضیلر قواجمه همان آخرنده بر تشهد ایل
قلتمق کرکدر دیدیلر * لا توتروا ثلاثاً تهوا بصلوة المغرب * روایتن ایکی تشهد ایل قلیقه حل
ایتدیله یعنی ممنوع اولان ایکی تشهد ایل قلیقدر دیدیلر و طواوسدن مرویدر که (انه کان یوتر ثلاث
لا یقده ینهن) دیمشدر اما سلف رضی الله تعالی عنهم ایکی تشهد ایل قیلدقلری ثابتدر فخر عالم
صلی الله علیه وسلم حضرت نری وری بش رکعت قیلدیفی دخی روایت اولمشدر تنکیم سابقا
اشارت اولمش ایدی بعضیلر قولنده رکعات مابین جلوسه فصل ایتدی همان آخرنده جلوس
ایتدی دیمک واقع اولمشدر اما احادیث فصل ایتندر و طریقی چوقدر (سلف رحمه الله تعالی
ایکی نسمه ده اختلاف ایتمشدر بری بو که و تر قیلدقدنصکره جالسا ایکی رکعت قلیق مشر و عیدر
دکبدر دیمشدر بری دخی بو که بر کیمه که وری قلیش اوله کیمه ایل بعض نوافل قلیق مراد
ایدنسه نیجه قلیق کرکدر اولکی مسئله امام مسلم قنده ابی سلمه طریقتدن حضرت عایشه دن

تعالی علیه وسلم حضرت نوری ابو جهلک باشیله بشارت اولندیغی کون ایکی رکعت ضحی قیلدی
 دیمشدر امانی ایدنلر جواب و یروب حدیث صحیح اولدیغی تقدیرجه صلات شکر ایدی ضحی
 وقتیه راست کادی قتح مکه کوننده واقع اولان شکر ایدی دیمشدر (وعتبان حدیثی
 امام احمد روایت ایتشد * ان النبی صلی الله علیه وسلم صلی سبعة الضحی فقاموا وراءه فصلوا *
 دیمشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ضحی نمازین قیلدی اصحاب
 انک آردنده طور دیلردخی قیلدیلم دیمکدر (وحضرت عایشه حدیثی امام مسلم واحد و ابن ماجه
 رحمهم الله روایت ایتشد لفظی بودر * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یصلی الضحی اربعاً
 و یرید ما شاء الله * یعنی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ضحی نمازین دیرت
 رکعت قیلار ایدی حق تعالی حضرت نرینک دیلدیکن زیاده ایدر ایدی دیمکدر یعنی غالباً
 دیرت قیلار ایدی و تکرری تعالی حضرت نرینک ارادنی حسبجه کاه زیاده قیلدی واقع اولور ایدی
 دیمک اولور (ام هانی حدیثی بخاری و مسلم بولفظله روایت ایتشد در که * ان رسول الله صلی الله
 علیه وسلم دخل ینهاراً یوم قتح مکه فاغسل و صلی ثانی رکعات فلم یرسلوه قط اخف منها غیر
 انه یتیم الزکوع والمجود * دیو یوروش یعنی مکه قتح اولندیغی کون خواجه کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری انک اوینه داخل اولوب غسل ایتشار و سکر رکعت
 نماز قیلشار امهاتی بن هرگز ایدن اخف صلات کوردمم الایوقدروار که رکوعنی و سجودنی انعام
 ایدر ایدی دیدی کرچه یور واینده صلات ضحی ایدیکی نصریج اولنمشد اما روایت آخراده
 وذلک ضحی یورلددر (نسائی نقلنده دخی عباره اخری ایله وارد اولمشدر بعضیلر بخاری
 و مسلم روایتیه استدلال ایتدیلم که ضحی نمازین خفت اوزره قیلدی مستحب اوله اما بو استدلالده
 نظر وارد زرا احتمالدر که اول کون مهمات قتح کثیر اولغین فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نوری اکا اشتغالدن صلاتده عجله ایتش اوله زیر خواجه عالم حضرت نرینک فعلندن
 ثابت اولمشدر که ضحی نمازین قیلدی و تطویل ایدی دیمشدر ابن ابی شیبه حذیفه حدیثدن
 بویله اخراج ایتشد الله اعلم (حاکم رحمه الله علیه ام سلمه دن روایت ایلر که * کان صلی الله
 علیه وسلم یصلی ضحی فی عشرة رکعة * دیمشدر یور واینده اون ایکی رکعت ضحی قیلار ایدی
 دیمشدر (انس بن مالک رضی الله عنه * رأیت رسول الله صلی الله علیه وسلم صلی فی السفر
 سبعة الضحی ثانی رکعات * دیمشدر امام احمد روایت ایتشد ابن خزیمه و حاکم حدیث صحیحدر
 دیمشدر معاسی کوردم فخر عالم حضرت نرینک سکر رکعت ضحی نمازین قیلدی دیمکدر
 (وینه امام احمد - نسبه حضرت علی رضی الله عنه * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان
 یصلی من الضحی * دیمشدر و ابو یعلی نقلنده من لفظی یوقدر هسان کان یصلی الضحی واقع
 اولمشدر اما احلیک رجالی ثقاتدر (و حاکم روایتیه عتبان بن مالک ان النبی صلی الله علیه وسلم
 صلی الضحی ست رکعات دیمشدر یور واینده الی رکعت قیلدی دیمشدر و الحاصل صلاة
 ضحی نافله نمازدر انک قدرنده عدد معین یوقدر ذکر اولنان روایتلرده موجود اولان اوزره
 قیلدی کرکدر (شیخ ولی الدین ابن العزاق رحمه الله علیه یور دیغی اوزره بو صلاتک حقتده
 چوق مشهور حدیث صحیح وارد اولمشدر حتی محمد بن جریر الطبری رحمه الله علیه حدوتاره
 فاصل اولدی دیمشدر (ابن العزید منقولدر که صلات ضحی سید عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت نرینک اول کلان انیسا علیهم السلام نمازین ایدی تکبیر حق تبارک و تعالی
 - حضرت نری داود علیه السلام دن خبر و یروب (اناسخرا البیاض مع بسجین بالمشی والاشراق)
 یورمشدر بس حق جل و علا حضرت نری دین محمد علیه السلام دخی ایکندی نماز یله اشراق

نمازین ایقا ایدی دیمشدر و نفی ایدنلردخی بعض احادیث ایله استدلال ایتشد در جمله دن بری
 حضرت عایشه دن منقولدر که * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یلدع الی و یوجب ان یعمل
 به حین ان یعمل به الدس ففرض علیهم و ما یصح رسول الله صلی الله علیه وسلم سبعة الضحی
 فقط وانی لاسبجها * دیمشدر بخاری و مسلم بویله روایت ایتشد در حاصلی بودر که فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بر علی الشملکی سورکن خلق ایشلوب اوزر یینه
 فرض اولدی خوفندن ترک ایدر ایدی و فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری هرگز ضحی
 قیلانمشدر تحقیقاتی بن قیلورم دیمک اولور دخی مورق عجل حدیثیه استدلال ایتشد در که
 اول ایدی ابن عمر حضرت نرینه * انضی الضحی * دیدم یعنی سن ضحی قیلارم بس دیدم * لا دیدی
 یا حضرت عمر قیلارمی ایدی دیدم یینه * لا دیدی یا حضرت ابو بکر قیلارمی ایدی دیدم * لا دیدی
 یا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری قیلارمی ایدی دیدم * لا اخاله * دیدی دیمشدر بونی
 دخی امام بخاری نقل ایتشد * لا اخاله * دیدیکی توقدر دیدیلر یعنی نه قیلدیغندن خبر و یریلدی
 نه قیلدیغندن و شعبیدن دخی مرویدر که ایشتم ابن عمر حضرت نری مسلمانلر صلات صحابدن افضل
 بدعت احداث ایتدیلمدر ایدی دیمشدر (و مجاهد دن منقولدر که بن عروه بن الزبیر مسجد کبرک
 ابن عمر حضرت نرینه مسجدده راست کلدک حجره عایشه قرینده او تور ایدی و خلق مسجدده
 ضحی نمازین قیلار ایدی انلرک نمازین حالندن ابن عمر سوال ایتدی بدعتدر دیو جواب و یردی
 دیمشدر (ابن ابی شیبه نقلنده ابن عمر دن مرویدر که ضحی نمازین ایچون بدعة و نعمة البدعة دیمشدر
 علما رحمهم الله تعالی بو اختلاف روایاتی کوروب مجموع احادیث یتن توفیق ایچون ایتدیلم
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری ضحی نمازینه مداومت ایتدیلمد انکیچونکه
 امتیه فرض اوله دخی مداومتدن عاجز اولر دیو خوف ایدر ایدی اما حضرت عایشه و ام هانی
 و غیرلر نقل ایتدیکی اوزره کاهی قیلار ایدی دیدیلر و حضرت عایشه رضی الله عنها انک مارأیته
 صلاه ایدیکی کان یصلیها دیدیکنه مخالف دکلدر زبرا فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نری اکثر زمانده ضحی وقتنده انک یاینده اولور ایدی کاه مسجدده و کاه مهمانده اولور ایدی
 انکیچون کورمک واقع اولدی و کان یصلیها دیدیکی اشدوب خبر و یرمه دریا فخر عالم
 حضرت نرینک کندیلردن یا غیرلردن ایتشد در دیدیلر (و ابن عمر لا اخاله دیدیکی توقدر و بسبب
 توقف غیریدن اشدوب اول غیرک خبرینه چندان اعتمادی اولد یغنددر و بدعتدر دیدیکی
 یا بودر که احادیث مذکوره اکا واصل اولنمشدر یا خود فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نری مداومت ایتدی بونلرک مداومتی بدعتدر دیمک اوله یا مسجدده اظم ساری بدعتدر
 سنت اولان اوده قتلقددر دیمک اوله دیدیلر و بالجملة ابن عمر سوزلنده مشروعتن نفی ایدر نسنه
 یوقدر زبرا کلامی کندی کورمکه مجبورلدر یوقسه بودکلدر که فی نفس الامر عدم وقوعی مقصود
 اوله بلکه نفی ایتدیکی صلات مذکوره اوصافنده بر صفت مخصوصه در تکبیر اشارت اولندی
 (ابن مسعود حضرت نرینک مرویدر که بر قوی کوردیکه مسجدده ضحی نمازین قیلار انلرک
 ایتدیکن انکار ایدوب * ان کان ولا بد فی بیوتکم * دیدی و بعض علما رحمهم الله تعالی مستحب
 بودر که کاه قبله و کاه ترک اولنه ابن عباس حضرت نرینک عادتق بوایدیکه بر کون قیلار ایدی
 یکریمی کون ترک ایدر ایدی دیمشدر و بعضیلر ایتدیلمر اسبابدن بر سبیله قیلور فخر کائنات علیه
 اکمل التحیات حضرت نری یوم قتحده قتح ایچون قیلش ایدی امر اول صلوة صلوة قتح
 دیو تعبیه ایدر ایدی زرافاضی عیاض و غیره ام هانینک دیدیکی اول حضرت سنت ضحی
 قصد ایتدیکننده ظاهر دکلدر انیچ حدیثدن فهم اولنان بودر که وقت صلاتی تعیین ایتشد

دیدید که در حدیثی که در سبیلہ نقل شد یکی گفته که از این روایت قضایای بسیاری دیدید
اما امام نووی رحمه الله علیه بوسوزی بکتابش این صواب بود که امامانی حدیثیه استدلال
صحیح اوله زیرا ابو داود که ب طریقین امهانیدن روایت این شد که * انه صلی الله علیه
وسلم صلی سبحة الضحی * دهمشدر بونده صریحدر که ضحی نماز بن قبلدی دیمکدر سبحة نك
معنای نافله نمازدر امام مسلم دخی کتاب الطهارة ابی مره طریقین امهانیدن نماز کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک بوم قحده غسلی قصه سن روایت ایدیمک بوافظی
دخی نقل این شد که ثم صلی ثانی رکعات سبحة الضحی دهمشدر وعکرمه بن خالد طریقین
ابن عبد البر دخی امهانیدن روایت این شد که * قدم رسول الله صلی الله علیه وسلم مکه فضلی
ثانی رکعات فقلت ما هذه الصلوة قال هذه صلوة الضحی * دهمشدر یعنی یغفر بمر علیه الصلاة
والسلام حضرت نری مکه به کادی دخی سکر رکعت نماز قبلدی بن ایدم بونماز ندر بوضعی
نمازید دیدی دهمشدر بعضیلر بوروایتله استدلال ایدوب ضحانک اکثری سکر رکعتدر دهمشدر
یعنی فعلندن منقول اوله نك اکثری سکر رکعتدر روایکی رکعت قبلدینی دخی وارد اولمشدر
نیکم ضایقا ذکر اولمش ایدی اما قولندن منقول اولان حدیثده دخی زیاده در تکبیر ترمذی
انسدن روایت ایدبکی اوزره * من صلی الضحی ثنی عشرة رکعة بی الله له قصر فی الجنة *
یورمشدر بونده اون ایکی رکعت واقع اولمشدر وطبرانی نقلنده ابو الدرداء رضی الله تعالی عنه
مرفوعا روایت این شد که * من صلی ثنی عشرة رکعة بی الله له بیتا فی الجنة * یورمشدر
و بزار قنده وارد اولان ابی ذر حدیثده دخی بویله واقع اولمشدر حاصلی بوروایتک مجوعی
یری برینه انضمامله قوت بولوب احتیاجده صالح اولمشدر امام ترمذی امام احمد بن حنبل نقل ایلرکه بویاده
وارد اولان لجادیث اصحی امهانی حدیثدر دیو یورمشدر واقعا دیدیکی کیدر انکیچون امام
نووی روضه منده * افضلها ثمان واكثرها ثنی عشرة * دیوب افضل ایلله اکثر ماینن فرق این شد

(*) قسم ثانی (*)

[illegible]

دیمشدر نووی دخی شرح مسلمہ بخمار بودر که فضیلتیجه اکثرین و محققون بونک اوزر بنه در
دیمش (واین دوقی العبد رجه الله علیه عرفا اقتضایلدیمشدر بوتقدیر اوزره حدیث شریفده
دلالت واردر که فخر کائنات علیه اکمل التحیات حضرت نریدن نوافل مذکورہ مک فعلی تکرار
واقع اولش اوله و رسول الله حضرت نرینک عادی بونک اوزر بنه اوله (مسلم نقلندہ حضرت
عایشه دن مرویدر که * کان صلی الله علیه وسلم یصلی فی بیتہ قبل الظہر اربعا ثم یمخر فیصلی
بالتاس ثم یدخل فیصلی رکعتین * دیمشدر وحديثك آخرندہ وکان اذا طلع الفجر صلی
رکعتین دیمشدر یعنی او یله نمازندن اول اوندہ درت رکعت قیلار ایدی اندنصرکہ مسجدہ
جیقوب خلقله او یله نک فرضن قیلار ایدی اندن بنه او بنه کیروب ایکی رکعت قیلار ایدی وفجر
طلوع ایندیکی زمانده ایکی رکعت قیلار ایدی دیمشدر بوتقدیر رجه سنن روائب اون ایکی رکعت
اولور (و بنه اندن مرویدر که فخر کائنات حضرت نرین درت رکعتی ظہردن اول و لیکر رکعتی
صبحدن اول داما قیلار ایدی ترک اینتر ایدی دیمشدر و پروایتندہ * لم یکن یترکها سراً و علانیة
فی سفر ولا فی حضر رکعتان قبل الصبح و رکعتان قبل العصر * وارد اولمشدر بو حدیث
مقتضا سجدہ صباحدن و ایکسندیدن اول ایکبشر رکعتہ مداومت ایدر ایدی دیمشدر
(* فرغانی صباح سنتی بیانندہ در (* بخاری و مسلم و ابوداود و ترمذی و ابن جریر و ابن کثیر و ابن ماجہ
رضی الله عنہما * لم یکن صلی الله علیه وسلم علی شیء من التوافل اشد تعاهدا من علی رکعتی
الفجر * یورمشدر حاصلی سائر نوافل دن صباح سنتہ مداوتی اشد ایدی هیچ بو کائیدی
تخلفی انلرک برینه اینتر ایدی دیمشدر مسلم روایتندہ * لهما احب الی من الدنیا جمعا *
وارد اولمشدر یعنی اول ایکی رکعت صباح سنتی بکا تمام دنبادن سوکودر دیمک اولور شیخین
و غیر یار نقلندہ صباحک سنتی فجر انا رد قد نصرکہ قیلار ایدی و نمازی اوزا یوب خفت اوزره
قیلار ایدی دیمک وارد اولمشدر و تحقیقک حکمتندہ بعضیلر صلاۃ صبحہ اول وقتدہ یتسمکہ
اود بکسندن ایدی دیدیلر قرطبی بوکا جزم اینمشدر و بعضیلر ایندییلر صلات نہاری ایکی رکعت
خفیفہ ایلہ بشر ایدی تنکیم صلات لیلی دخی او یله ایدر ایدی وجهی بوایدیکہ فرائضہ
و فضیلتندہ فرائضہ مشابہ اولانہ نشاط و رغبتلہ شروع ایلہ واستعداد ناملہ دخول ایدہ دیدیلر
و بعض علما قندہ سنت فجرده قرائت تطویل ایتمک کر کدر دیدیلر شعیبدن دخی بو قول منقولدر
بعضیلر تطویل قرائت شول زمانده در که کیمہ اوقبہ جقلرندن بعض نسنہ فوت اولش اوله دیدیلر
(ابن ابی شیبہ سند صحیح ایلہ حسن بصیردن نقل اینمشدر که صباح سنتندہ کثیر امار کت اولادہ
سورہ بقرہ دن (قولوا آمنا بالله وما نزل الینا) آیتن اوقور ایدی رکعت نایدہ (قل یا اهل الکتاب
تعالوا الی کلمۃ سواء بیننا و بینکم) آیتن (واشهد بانا مسلمون) و ارنجه قرائت ایدر ایدی دیمشدر مسلم
ونسائی و ابوداود دخی ابن عباس حضرت نریدن بو یله روایت اینمشدر و ابوهریرہ دن پروایتندہ
رکعت اولادہ (قولوا آمنا بالله) آیتن اوقور ایدی یاخود (ربنا آمنا بما نزلت و اتبعنا الرسول) آیتن
یاخود (انا ارسلناک بالحق بشیرا و نذیرا و لا نسل عن اصحاب الجحیم) اوقور ایدی ابوداود شک راویدر
دیمشدر (مسلم و غیر یار نقلندہ بنه ابوهریرہ رضی الله تعالی عنه خواجہ کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نرین صباح سنتندہ (قل یا ایها الکافرون و قل هو الله احد) اوقور ایدی
دیمشدر این ماجہ نقلندہ دخی عایشه رضی الله عنہا دن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی
عنه وسلم حضرت نرین فجر دن اول ایکی رکعت نماز قیلار ایدی * ثم السورتان بقرآ بهما
فی رکعتی الفجر قل یا ایها الکافرون و قل هو الله احد * در ایدی دیمشدر حاصلی بو سورہ لری صباح
سنتندہ اوقمہ مسی مستحب اولور و این سمرین طریقتدن این ای شنبه روایتندہ دخی بو سورہ لری

او قورایدی دیو حضرت عایشه دن منقولدر (ترمذی و نسائی ابن عمر حضرت نزلندن نقل ایدر که
 برآی با قدم فجر کاشات علیه افضل الصلوات حضرت نلری بوسور لری او قورایدی دیمشدر
 بعضیلر بوروایتله صباح سننده چهرایله اوقومق جائزایدیکنه استدلال ایتشدر اما بونده
 اکا حجت یوقدر جائزدر که سورهنک بعضن اشتکله ییلدی اوله زبیرا ابن سیرینک روایتده
 یسرفیهما القراءة واقع اولشدر بوتقدیرجه چهر ایتدیکی ظاهر اولور وعادت کریمه سی
 بوایدیکه صباح سنن قیلد قد نصصکره صاغ یاننک اوسننه برا یاتورایدی دیمشدر
 اما بو خصوصده چوق بحث ایتشدر وکنن صحتی جائی غالبدر بعض سلف اوده مستحیدر
 مستحیده دکلدر دیدیلر و ابن عمر حضرت نزلندن دخی بویله منقولدر (و بعض مشایخ رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلندن هرگز مسجدده یا تمق نقل اولندی دیمشدر) (ترمذی
 روایتده ابوهریره رضی الله عنه خواجه عالم حضرت نزلندن روایت ایلر که * من لم یصل رکعتی
 الفجر فلیصلهما بعد ما نطلع الشمس * دیو بیور مشر حاصلی صباح سننی قتی مؤکد نمازدر
 قلیان کیمه کون طوغد قد نصکره قیلسون دیو بیور مشر زرامقدم قیلنوب صکره به فالیحق
 نفل مطلق اولور صباح فرزند نصکره کون طوغدین نافله قلیق مکر وهدر * (فرع ثالث
 سنت ظهر یساننده در) * صحیحینه وارذ اولشدر که ابن عمر رضی الله عنهما فجر کاشات
 حضرت نلریله ایکی رکعت ظهر دن مقدم وایکی رکعت ظهر دن مؤخر قیلدم دیمشدر و حضرت
 عایشه دن دخی مرویدر که او یله دن اول درت رکعتی و صباح دن اول ایکی رکعتی ترک ایتمزایدی
 دیمشدر بو مخالفتک اصلی یابودر که اوده قیلد یغنی زمانده درت قیله مسجدده ایکی یا خود شو یله
 دن یله که ایکی قیلده اوله درت قیلده اوله هر بری کوردیکن روایت ایتدی زیر احدیشلرک ایکیسی
 دخی صحیحدر طعنه بحال یوقدر دیدیلر (ابو جعفر طبریدن مرویدر که رسول الله حضرت نلری
 اکثر زمانده درت قیلارایدی آز واقع اولور دیکه ایکی قیله دیمشدر اما اعتقاد فقها
 کلامه در کتب فقهده منعیدر که او یله دن اول درت رکعت سنت قبله زبیرا رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری * من ترک الاربع قبل الظهر لم تنله شفاعتی * بیور مشر یعنی
 برکیمه که ظهر دن اول درت رکعتی ترک ایلره اکا بنم شفاعتم یتشدر دیمکدر بعضیلر دخی اول درت
 رکعت او یله سننی دکل ایدی بشقه نمازایدی فخر عالم حضرت نلری بعد از زوال قیلورایدی دیمشدر
 اما بیور سوز بعد نسنه در (توباندن مرویدر که سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری
 نصف نهارد نصکره نماز قلیقی سورایدی حضرت عایشه ایتدی یار رسول الله سنی کور برم
 یوساعنده نمازی سورسن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایتدی یوساعنده
 کول قیلوری آجیلور وحق سبحانه و تعالی حضرت نلری مخلوقنه نظر رحمت ایلر بو بر صلاتدر که
 آدم و نوح و ابراهیم و موسی و عیسا بوکا مداومت و محافظت ایدر لایدی دیو بیوردی (ترمذی
 نقلده ابن سائب ایتدی فجر کاشات حضرت نلری زوال شمد نصکره او یله فرزندن مقدم
 درت رکعت نماز قیلورایدی یوساعت بر ساعتدر که بونده کولارک قیلوری آجیلور و بن سورمه
 یوساعنده بدن کولره بر صالح عمل چغه دیو بیوردی و یونلردن غیری نقل دخی وارد اولشدر
 حضرت عایشه اول درت رکعتکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ترک ایتمزایدی
 دیدی الله اعلم بو نمازدر دیدیلر * (فرع رابع سنت عصر یساننده در) * ابوداود نقلده
 حضرت علیدن مرویدر که * کان صلی الله علیه وسلم یصلی قبل العصر رکعتین * دیمشدر
 و ترمذی روایتده ینه اندن مرویدر که * کان صلی الله علیه وسلم یصلی قبل العصر اربع رکعات
 بفصل بینهن بالنسب علی الملائکة المقربین ومن تبعهم من المسلمین والمؤمنین * دیمشدر ذکر

اولان روایتلرک برنده ایکی رکعت قیلارایدی و برنده درت رکعت قیلارایدی ماینلرین
 سلامه فصل ایدر ایدی دیمشدر اصلی بودر که کاه او یله وکاه بو یله ایدر لایدی
 ایکنید نصکره قلنسان درت رکعت نماز مستحیاتدر مؤکد اتدن دکلدر بر روایتده مرفوعا
 وارد اولشدر که رسول الله حضرت نلری * رحم الله امرأ صلی قبل العصر اربع * بیور مشدر
 یعنی ایکنیدین اول درت رکعت قیلانه رجته دعا ایتشدر ایکنیدینک اولنده نافله مستحیدر
 صوکنده مکر وهدر و بعض روایتلرده ایکنیدین نصکره ایکی رکعت قیلارایدی دیو وارد اولشدر
 (اما ابوداود روایتی اوزره عایشه رضی الله عنهما ایتدی خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری ایکنیدین نصکره ایکی رکعت نماز قیلارایدی و غیری ین اندن نهی ایدر ایدی و کندی صوم
 وصال ایدر ایدی غیری ین وصالدن نهی ایدر ایدی دیمشدر (و ابن عباس حضرت نزلندن مرویدر که
 اول ایکی رکعت که ایکنیدین نصکره قلیش ایدی انک اصلی بوایدیکه فخر عالم حضرت نلری نه
 بعض یردن مال کاش ایدی اتی اصحابنه قسمت ایتکه مشغول اولد یغندن او یله نک ایکی رکعت
 صوکنده قلنسان سننی قالمش ایدی ایکنیدین نصکره اتی قضا ایتدی صکره دن بردخی قلیق واقع
 اولدی دیمشدر (ام سلمه رضی الله تعالی عنهما دخی عباره آخری ایله مرفوعا روایت ایدوب
 اولدخی او یله سنن قضا ایتدی دیمشدر (عنده دفعه دن ابن القیم ایدر اوقات نهی ده سنن روانی
 قضا ایتک فخر کاشات حضرت نلری نه وامته عامد راما اول ایکنیدین نصکره قیلد یغنی ایکی
 رکعتکه وارد در وقت نهی ده انلر مداومت پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت نلری نه خاصدر
 و عباره سی بودر که * قضاء السنن الرواتب فی اوقات النبی عام له ولامته واما المداومة علی تلك الرکعتین
 فی وقت النبی فخاص به * دیمشدر دخی قد عده هذان خصائصه دیمشدر و بو کادلیل حضرت
 عایشه دن روایت اولناندر که * کان یصلی رکعتین بعد العصر و ینتهی عنهما و یواصل
 و ینتهی عن الوصال * دیمشدر معنایی سابقا ذکر اولناندر که اول حضرت بعد العصر
 کند بیسی ایکی رکعت قیلوب غیری اندن نهی ایدر ایدی و کندی صوم وصال ایلر ایدی غیری ین
 صوم وصالدن نهی ایدر ایدی دیمکدر * (فرع خامس سنت مغرب یساننده در) * امام
 ترمذی رحمه الله علیه ابن مسعود حضرت نزلندن روایت ایلر که * ما احصى ما سمعت رسول الله
 صلی الله علیه وسلم یقرأ فی الرکعتین بعد المغرب و فی الرکعتین قبل الفجر یقل یا ایها الکافرون
 وقل هو الله احد * دیو بیور مشر حاصلی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری
 اخشام و صباح سنلرند ذکر اولنان سور لری اوقود یغنی چوق اشدنم عددین تعیین ایده مزیمکه
 تقدرا شدنم دیمک اولور (ابن عباس رضی الله عنهما * کان صلی الله علیه وسلم یطیل القراءة
 فی الرکعتین بعد المغرب حتی یفرق اهل المسجد * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نلری اخشام سننده قرائتی اوزادر ایدی حتی اهل مسجد طاغیلوب کیدنجه دیمکدر
 (بخاری و مسلم روایتلرند اصحاب کرام رضی الله عنهم اخشام فرزندن اول رسول الله
 حضرت نلری دخی مسجد چیمدین ایکی رکعت نماز قیلار ایدی (انس رضی الله عنهدن
 مرویدر که بو یله ایتدی بکیزی فخر کاشات علیه افضل التحیات حضرت نلری کوردی بزه امر
 ایتدی و نهی ایتدی دیمشدر یعنی بو قیلد یغتری قیلک دیمدی و قلیک دخی دیمدی دیمکدر
 (عقبه دن دخی مرویدر که * کانفعله علی عهد رسول الله * دیمشدر یعنی رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری شک زمانده قیلاردی دیمکدر ربور وایتلرک ظاهری بودر که کون
 باندقد نصکره اخشام فرزندن مقدم ایکی رکعتی اصحاب قیلار ایش فخر عالم حضرت نلری
 نهی ایتیبون انک اوزر یننه اصحابی مقرر قلیش بو یله ایتدیکی استحبابه دلالت ایدر دیدیلر

واول حضرت كندى قیلدینى استجاب مانع دكادر بلکه سنن روایتدن دكادر بینه دلالت
 ایدر دیدیلر وروایت دیوشول مقرر اولان سنت مؤکده درلر که پیغمبر یمز علیه الصلاة والسلام
 حضرت تباری انلره مداومت ایدر ایدی وانلرک جله سی اون ایکی رکعتدر ایکبسی صلات فجردن
 مقدم ودردی ظهر دن مقدم وایکبسی ظهر دنصکره وایکبسی اشقامدنصکره وایکبسی
 یانسوندنصکره قیلنور واول اشقامدن اول قلنان ایکی رکعت امام اجد واسحق واصحاب
 حدیث قتلنده مستحبد امام اعظم حضرت تباری قتلده اشقامدن مقدم نماز یوقدر همان وقتی
 ایشدکده اشقامک فرضی ادا اولنق کرک (ابن عمر حضرت تباردن مرویدر که بن فخر کاشات
 علیه افضل التحیات حضرت تبارینک زماننده اشقام فرضندن اول ایکی رکعت قیلدقلرین
 کورمدم دیمشدر و خلفاء اربعه دن و بر جاعت صحابه دن رضی الله عنهم روایت اولمشدر که
 اول نمازی قیلنور ایدی دیمشدر بومقامده شافیه وغیری نزاع ایدوب بعضیلر ایتانه و بعضیلر
 نفيه سعي ایتیلر وروایت دخی وارد اولمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم * صلوا قبل المغرب
 رکعتین لمن شاه * دیدی دیمشدر حاصلی دیلبان قیلسون دیو یوردی ونخیر ایتدیکنک
 وجهی خلق سنن اتخاذ ایتندن خوف ایتدیک ایدی دیمشدر ایدو اوددن بویه منقولدر
 وسنن اتخاذ ایتنک دیمه ک معناسی شریعت وطریقت لازمه دیمکدر دیدیلر بوتفسیردن مراد ظن
 اولنور که روایتدن مرتبه سی ادنی ایدیکنه اشارت اوله دیمشدر (ابو داود نقلنده وارد اولمشدر که
 اشقامدنصکره قلنان ایکی رکعت ایچون رسول الله حضرت تباری * هذه صلوة الیوت * دیو
 یورمشدر بوحدیث شریف موجبجه اوده قیلنق افضلدر وصلات مذکورک فضیلتی باینده
 فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباردن مرویدر که * من صلی بعد المغرب رکعتین
 قبل ان یتکلم رفعت صلوته فی علین * یورمشدر یعنی اشقام نماز دنصکره سو یلدین برکیمسه
 ایکی رکعت نماز قبله الیک نمازی مقام علیه رفیع اولنور دیمکدر حاصلی قبولدن کایتدر الله اعلم
 (*) فرع سادس: نسود زینت سنتی یاننده در (*) حضرت عایشه دن مرویدر که * ما صلی
 رسول الله صلی الله علیه وسلم العشاء قط قدخل بیی الاصلی اربع رکعات اوست رکعات *
 دیمشدر ایدو ایدو بویه نقل ایتمشدر اما امام مسلم نقلنده * ثم صلی بالناس العشاء فدخل بیی
 فیصلی رکعتین * وارد اولمشدر ابن عمر دن دخی بویه منقولدر حاصلی روایت اول اوزره
 یانسوندنصکره بیت عایشه داخل اولسه درت رکعت یانلی رکعت قیلارلر ایش روایت ثانیه
 اوزره ایکی رکعت قیلارلر ایش (*) فرع صابع رابعه جمعه یاننده در (*) بخاری نقلنده
 عبدالله بن عمر حضرت تباردن مرویدر که * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان یصلی قبل الظهر
 رکعتین وبعدها رکعتین وبعدها رکعتین فی بیته وبعدها رکعتین وبعدها رکعتین وبعدها رکعتین وبعدها رکعتین
 حتی ینصرف فیصلی رکعتین * دیمشدر بوحدیثه جمعه دن اول سنت قیلدینق ذکر ایتامشدر
 (بعض علما ایتدیلر ذکر ایتدیکنک وجهی بودر که ظاهر ایه جمعه برابرر ناخلافه دلیل قائم اولجه
 ذیراجه ظهر بدیلدر دیمکه اشارتدر دیدیلر بعضیلر دخی جمعه سنن فجر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تباری اوده قیلار ایدی انکیچون ظهر دنصکره جمعه بی ذکر ایتدی بدیلر یعنی
 چونکه جمعه ایه ظهر برابر ایدی ظهیری ذکر ایه نیچون اکثفا ایتدین جمعه بی بشقه ذکر ایتدی
 دیمک خاطر سی کلورانی دفع ایچون مذکور بعض ایتدی جمعه بی ذکر ایتدیک صوکنده قلنان
 ایکی رکعتی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری اوده قیلدینق یسان ایچون دیدی
 واقعا مقدم سنت خصوصنده حدیث مذکورده جمعه بی تعرض اولنمشدر اما صوکنده قلنان
 سنن ایچون ذکر اولوب و بوسان ویدر اوردی دیمکدر حاصلی کلام ظاهر ایه جمعه برابرر

اگر سنن مذکورک اوده قیلدینق یسان مراد ایتدیمه هیچ جمعه بی تعرض ایتزایدی ظهرک
 ذکر ایه اکتفا ایدر ایدی دیمک اولور دخی بعد الجمعه ایکی رکعتی مسجدده قیلدینق حکمتی
 یوایدیکه جمعه ظهر بدیلدر وایکی رکعت اوزره جمعه ده اقتصار واقع اولمشدر صوکنده ایکی
 رکعت سنن قیلنور ایه خلق شویله ظن ایدر که اول حذف اولسان ایکی رکعت نماز اوله
 یوخوفدن مسجدده قیلوب اوده قیلارلر ایدی دیمشدر بوتقدیرجه لایق بودر که جمعه نمازینک
 عقبجه مسجدده ایکی رکعت قیلنجه دیدیلر (ابو داود روایتنده نافعدن مرویدر که ابن عمر
 حضرت تباری جمعه دن اول صلاتی اوزار ایدی و صوکنده اوینه واروب ایکی رکعت نماز قیلار ایدی
 وفخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری بویه ایدر ایدی دیوشولر ایدی دیمشدر
 (امام نووی یوروایتله جمعه دن اول سنت وارایدیکنه احتجاج ایتشدر و قائل اولیلر بعض
 اعتراضات ایتشدر و بعضیلر قبل الجمعه سنن یوقدر دیوانکارده مبالغه ایتشدر باوجود که
 ثبوت بعض احادیث دخی وارد اولمشدر و اهل انکار اول حدیثه ضعفدر دیمشدر ابن عراقیدن
 مرویدر که خفیه دن و مانیکه دن فقها کلامنده جمعه دن اول سنت مستحب ایدیکن کورمدم
 دیمش اما بوسون عبت نسنه در کتب خفیه ده درت رکعت جمعه دن اول ودرت رکعت
 جمعه دنصکره سنن وار ایدیک مسطور و مشهوردر (احادیث شریفه دن دخی بزار روایتله
 ابو هریره دن مرویدر که جمعه دن اول و جمعه دنصکره دوردر رکعت قیلار ایدی دیمشدر لفظی بودر
 * کان یصلی قبل الجمعه اربعاً وبعدها رکعتین * حاصلی درت رکعت ایدیک بونکه واده اخی ایه
 ثابتدر (وینه ایکی رکعت قبل الجمعه مشروع ایدیک ابن حبان تصحیح ایتدیک حدیث ایه ثابتدر که
 عبدالله بن الزبیردن مرفوعا وارد اولمشدر وعباره سی بودر * ما من صلوة مفروضة الا و بین
 یدیهما رکعتان * دیمشدر بوتقدیرجه جمعه دن اول دخی ایکی رکعت سنن ثابت اولور
 وجمعه دنصکره دخی درت رکعت وایکی رکعت قطعه دلالت ایدر صحیح حدیث وارد اولمشدر
 (*) فصل ثانی: صلات عیدین یساننده در انده دخی اوج فرع واردر (*) فرع اول: *
 عدد رکعاتی یساننده در (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که * ان رسول الله صلی الله
 علیه وسلم خرج یوم عید فصلى رکعتین لم یصل قبلهما ولا بعدهما ثم اتى النساء وبعده بلال
 فامرهن بصدقة فجعلت المرأة تصدق بخرصها وسخاها * دیمشدر یعنی تحقیقا فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تباری بریرام کونی جیقدی ایکی رکعت نماز قیلدی اول ایکی
 رکعت اولنده نماز قیلدی و صکره سنه نماز قیلدی اندن خاتونلره کلدی حضرت بلال رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارینک یانجه ایدی انلره صدقه ورمک یوردی انلر دخی بشلدیلر
 قولقارندن کوبه لرین و یونلرندن قلاده لرین تصدق ایتدیلر دیمشدر وروایتنده خرج فی یوم
 اضحی او فطر واقع اولمشدر یعنی راوی قننی برام ایدیکنده شک ایتمشدر وروایتنده * ان النبی
 صلی الله علیه وسلم صلی یوم الفطر رکعتین * وارد اولمشدر وروایتنده رمضان برامی ایدیک
 تعیین اولمشدر بخاری و مسلم و ابو داود و نسائی رجهم الله تعالی علیهم روایت ایتشدر
 (*) فرع ثانی: عدد تکبیرات یساننده در (ابو داود نقلنده عایشه رضی الله عنهادن
 مرویدر که * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم کان یکبر فی الفطر والاضحی فی الاولى بسبع
 تکبیرات و فی الثانية خمس تکبیرات * دیمشدر وروایتنده سوی تکبیر فی الاحرام و لکوع زیاده
 ایتمشدر یعنی براملرک ایکبسنده بله رکعت اولاده بدی تکبیر و رکعت ثانیه ده بش تکبیر ایدر ایدی
 دیمشدر روایت اخرا ده احرام و رکوع تکبیرلرندن غیر دیمشدر احرام تکبیری بدییک
 تکبیره الافشاحدر (رمزی و دارمی روایتلرند کثیر بن عبدالله اتاسندن جندن روایت

ایلم که * ان النبي صلى الله عليه وسلم كبر في العيدين في الاولى سبعا قبل القراءة وفي الاخرى
خمس قبل القراءة * دیمشدر بوروایت اوزره قرائندن مقدمیدی تکبیر رکعت اولاده و بش
تکبیر رکعت ثانیة دیمشدر (اما امام اعظم رجه الله علیه مذهبه صلات عیدک
صفتی بود که ایکی رکعت تکبیرة الافتتاح ایدوب ثنا اوقوند نصکره اوج تکبیر دخی ایدوب
اندن فاتحه و بر سوره اوقومق کر کدر اند نصکره تکبیر ایدوب رکوعه وارمق کر کدر رکعت ثانیة ده
قراعه بشلیوب تمام ایندی کی اوج تکبیر ایدوب دردنجی تکبیرده رکوعه وارمق کر کدر صفت
مذکور ابن مسعود رضی الله تعالی عنہک قولدر علماء جنفیه بونکاه عمل ایتمشدر و ابن عباس
قولنده رکعت اولاده تکبیرة الافتتاح ایدوب اند نصکره بش تکبیر دخی ایتمق کر کدر و ایکنجی رکعتده
بش تکبیر ایدوب اندن قرائت ایتمق کر کدر بروایتده درت تکبیر اید دیمشدر صاحب الهدایه
رجه الله علیه عامه نک علی غالباً ابن عباس قولله اولدیغی آنک ایچوندر که خلفاء بنی عباس
جدری قولله عمل بیورمشلرایدی اما مذهب ابن مسعود قولدر زیر تکبیر و رفع ید خلاف
معهود در ایدوب اخذ بالافل اولادر دیو بیورمش و تکبیرات عیدده ال باغلق و صالیو ربک
خصوصنده خلق فتی حوق غلط ایدر ایمدی معلوم اوله که تکبیرة الافتتاح ایندکده ال بغلیوب
سجائت اوقومق کر کدر اند نصکره اوج تکبیر دخی ایدوب انلک ایکنسنده المربین صالیو ربوب
اوجنجیده باغلق کر کدر و ایکنجی رکعتده قرائت تمام اولدقد نصکره اوج تکبیر ایدوب
هر برنده المربین صالی و ربوب دردنجی تکبیرده رکوعه وارمق کر کدر *) فرع ثالث *)
وقت و مکانی بیاتنده در بخاری و مسلم رجھما الله روایتلرند ابو سعید الخدری رضی الله عنه
* کان النبي صلى الله عليه وسلم يخرج يوم الفطر والاضحى الى المصلى فاول شيء يبدا به بالصلوة *
دیمشدر یعنی رسول الله صلى الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیراملک ایکنسنده دخی مصلی به
چبقاردی هیچ نسنه به مباشرت ایتمدن صلاته مباشرت ایدرایدی دیمشدر بوحیدنده دلالت
وارد که بیرام نمازی ایچون مصلی به چبقیق مستحب اوله و مسجده قلمده دن افضل اوله زیرا
سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مصلی به چبقیقه مداومت ایدرایدی
اکثر بلادده خلق بونک اوزرینه در اما اهل مکة تا زمان قدیمدن مسجد حرامده قبله کشلرد
(و علماء حنفیه رجھما الله دخی نماز کاهله چبقیق مستدر اگر مسجدرده وسعت اولور ایسه دخی
چبقیق مستحب ردیمشدر امام شافعیدن ایکی روایت وارد بری بوکه چبقیق افضل اوله
بری دخی بوکه مسجد واسع ایسه مسجده قلیق افضل اوله (ابن القيم ایندی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیرام نمازین مسجده قلیق همان برکه واقع اولدی
انده دخی بعمور یاغش ایدی انکیچون مسجده قیلدی دیمشدر ابوداودلفظنده ابن هریردن
وارد اولان بودر که * اصابتنا من يوم فطر فصلى بنا رسول الله صلى الله عليه وسلم في المسجد *
دیمشدر *) فرع رابع اذان واقامت بیاتنده در *) جابر بن سمره دن مرویدر که * صلیت
مع رسول الله صلى الله عليه وسلم العيدين غير مرة ولا مرتين بغیر اذان ولا اقامة * دیمشدر یعنی
بن سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله بیرام نمازین برکه ایکی کره دکل
نیجه کره قیلدم اذان واقامت بوق ایدی دیمک اولور ابوداود روایتده ابن عباس رضی الله عنه
دخی * صلی العیدین اذان ولا اقامة * دیو بیورمشدر *) فرع خامس قرائت بیاتنده در *)
(امام مسلم و امام مالک و غیر یلری واقندن روایت ایدر که * کان صلی الله علیه وسلم یقرأ فی الاضحی
والفطر بقاف والقرآن المجید واقتربت الساعة وانشأ القم * دیمشدر یعنی بیراملرین ایکنسنده
دخی نمازده بوا یکی سوره بنی اوقورایدی دیمشدر (و بنه نعمان بن بشیردن روایت ایتمشدر که

* یقرأ فی العیدین و فی الجمعة یسبح اسم ربك الاعلی و هل اتیک حدیث الغاشية و ربما اجتماعا
فی يوم واحد فقرأ بهما * دیمشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
ایکی بیرامده وجهه کونلرند سبج اسم ربك الاعلی و هل اتیک حدیث الغاشية سوره لری
اوقورایدی کاه اولورایدیکه بیرامله جمعه جمع اولور ایدی ینه بوسوره لری اوقورایدی دیمشدر
(*) فرع سادس *) فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک خطبه سی بیاتنده در
(بخاری و مسلم و ترمذی و نسائی رجھما الله ابن عمر حضرتلرندن روایت ایدر که * کان رسول الله
صلی الله علیه وسلم وابو بکر و عمر یصلون العیدین قبل الخطبة * دیمشدر یعنی فخر عالم
حضرتلری وابو بکر و عمر رضی الله عنهما بیرام نمازین خطبه دن اول قبلار ایدی دیمشدر
(جابر دخی بویه روایت ایتمشدر عبارته سی بودر * انه صلی الله تعالی علیه وسلم خرج يوم الفطر
فبدأ بالصلوة قبل الخطبة * دیمشدر نمازی خطبه دن اول قیلدی دیمشدر ابن عمر
روایتله فرق یوقدر اما اول روایتده بیراملک ایکنسنده بویه بویه ایدرایدی دیمشدر بونده
بالکنز عید فطری ذکر ایتمشدر (و بروایتده بویه در که فخر عالم حضرتلریله بیرام نمازده
حاضر اولدم اول حضرت خطبه دن اول بلا اذان ولا اقامة صلاته بشلدی فارغ اولدیغی زمانده
بالله طیانوب طور ایدی خلقه حق تعالی حضرتلرینک تقواسن بیوردی و طاعنه قندردی و ناسه
وعظ و نصیحت ایدای اند نصکره یکدی خانلر طور دیغی بره واردی انلره دخی وعظ و نصیحت
ایلدی اندن ایندی (تصدقن فان اکثرکن خطب جهنم) یعنی صدقه و ربک زیر اسزک اکثریکر
جهنم اودوندر دیدی اندن یکاقلربنک ربکی متغیر اولمش برخانون برندن قانقوب نیچون رسول الله
دیدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری * لا تکن تکثرن الشکاة و تکفرن
العشیر * بیوردی یعنی انکیچونکه سز شکایتی چوق ایدرسز واریکره کفران نعمت اوزره اولور سز
دیمشدر اندن خانلر بشلدی ککو به لرندن و یوز کلرندن چبقاروب حضرت بلالک قفناننه
آیدیلر دیمشدر امام بخاری و مسلم بویه روایت ایتمشدر ابن خزیمه رجه الله تعالی علیه
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری یوم عیدده ایاق اوزره طوروب خطبه ایدرایدی
دیمشدر بوقول انی مشردر که فخر کائنات حضرتلرینک زمان شریفنده مصلی ده منبر اولیه
(بخاری نقلنده ابن سعیددن مرویدر که سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
اولا بیرام نمازین قبلار ایدی اندن برندن منصرف اولورایدی و ایاق اوزره ناسه مقابل طور ایدی
وانلر اوتورلر ایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری وعظ و نصیحت ایلرایدی
وهرنه که دیلرایسه خلقه امر ایدرایدی یعنی اگر دین امریدر اگر ملکک احوالیدر نه لازم ایسه
بیورایدی اندن منصرف اولور ایدی و فخر کائنات حضرتلرند نصکره دخی عادت بوایدی
تا اول زمان اولجه که بر بیرام کونی مروانله مصلی به چبقدم و اول زمانده مروان مدینه بکی ایدی
وقتا که مصلی به بکله بر منبر کوردم انی کثیرین الصلوات بنا ایلمش ایدی همان مروان
استدیکه منبره چبقه بن ایندم غیرتم والله یعنی صلات عیداسلو بن تغیر ایندیگر دیو بیورمشدر
بیورایتندن حاصل اولانک بری بودر که ابوسعید حضرتلری خطبه عیدی صلاتندن مقدم اوققدن
مروانی منع ایندی بری دخی بودر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک زمانده مصلاده
منبر بوق دیمک فهم اولندی امام مسلمدن دخی بیورایتک مثلی وارد اولشدر اما امام مالک رجه الله
علیه اول کیمسه که مصلی ده منبر اوزرند خطبه اوقوددی حضرت عثمان بن عفان ایدی دیمشدر
ولکن صحیحینده وارد اولان اصحدر (شیخ الاسلام ابن حجر رجه الله علیه روایتین ینن توفیقده
جاردر که حضرت عثمان رضی الله عنه بر زمانده مصلی ده منبر وضع ایدوب صکره رفع ایتمش

و بیرام نمازینہ حاضر اولدقلری بنم فتمده زیاده سوکلور دیدی (امام اعظم رجه الله علیه
 حضرت تری مذهبه کج خاتونلرک جاعته حضورلری مکر وهدر ز پراخته اولمق خوقی وارد
 اما اختیار خاتونلر صباغ نمازینہ و اخشام نمازینہ و یاتسو نمازینہ جیقمق جائردر (امامین قولنده
 اختیار خاتونلر جمع وقتده جیقمق جائردر ز براتلره رغبت آزدر فتمده احتمالی اولماز دیمشدر
 امام اعظم حضرت تری پیورمشدر که فرط شبق یعنی جاعه ارزومند اولمق فتمده به باعثدر
 اما صباغده و اخشامده و یاتسوده جائز کوردیکم بودر که فاسقلر صباغده و یاتسوده او یورل
 و اخشام زماننده طعمه مشغوللر درو بیرام نمازنده دخی صحرا واعددر انلر بر جانبہ طوروب
 ناسله اختلاط ایتمامک جائردر و او یله نمازنده وجعه نمازنده وایکندو نمازنده جقدقلرین
 جائز کوردیکم بودر که فاسقلر اول زمانلرده یا یلوب کزدر دیمشدر ولکن فی زماننا فسقه نک
 اخشامده و یاتسوده انتشارلری غالبدر والله اعلم (یوندر نصکره معلوم اوله که مؤمنلرک
 اوج بیرامی وارد بر یسی هر هفته ده برکره کلور ایکبسی ییلده بر کره کلور ده هفته ده
 برکلان یوم جمعه درو بیرام هر هفته فلان صلوات مفروضه نک تکبیلی اوزره ترتیب اولمشدر
 اما اول ایکی بیراملرک بری که عید فطر در یوارکان اسلامدن اوچخی رکن اولان صوم رمضانک
 تکبیلی اوزره ترتیب اولمشدر ز یراملانلر اوزرلر بنه فرض اولان اورجی تمام ایدوب حق تعالی
 حضرتلرندن مغفرته و نازجهندن آزادلفه مستحق اولیقمق حق سبحانه و تعالی حضرتلری
 اول صیام عقبجه انلره بر عید مشروع ایلدیکه انده جمع اولوب حق جل و علا حضرتلرینک
 شکرته و ذکرته و تکبیرنه مشغول اولال و دخی صلات عیدی و صدقه فطره بی مشروع قبلدی
 و الحاصل یوعید شریف اول کوندر که صاعلر اجر و ثوابلرین استیفا ایدوب حق تعالی
 حضرتلرینک مغفرته رجوع ایلدر بری دخی قربان بیرامیدر که ارکان اسلامندر در دخی
 رکن اولان حج شریفک تکبیلی اوزره مرتبدر و حجک غمامی عرفه کوننده در اول کون که میلانلر
 حبلرین تمام ایلدر حق سبحانه و تعالی حضرتلری کاہلرین مغفرت ایلر (و حجک رکن اعظمی
 عرفده و قوفدر عرفه کونی اهل اسلامک نازجهندن آزادلی کوندر حق سبحانه و تعالی
 حضرتلری اول کون چله سن مغفرت و آزاد ایلر کرکسه و قوف ایتمش اولسونلر کرکه
 اولسونلر انکیچوندر که ارقنی کون ججع دیار و امصار خلقی بیرام ایدوب نصابه قادر اولنلرک
 چله سنه قربان بوغزللق واجب اولمشدر اول کونده ایندکلی طاعات و تقرب حق تعالی
 حضرتلرینک نعمت مغفرتی مقابله سنده شکر درو بیرامده جمع اولان صلات و نحر عید فطرده
 واقع اولان صلات و صدقه دن افضلدر انکیچون حق جل و علا حضرتلری فخر کائنات علیه
 اکمل التحیات حضرتلرینہ کو ترا عطا ایتدیکنک مقابله سنده شکر ایچون (فصل ر یک و آخر)
 دیو پیوروب صلاتلر نحر امر ایتمشدر و نحرک معناسی بوغازلقد خواجه کائنات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرتلری ایکی قوج قربان ایتمشدر انلرک ایکبسی دخی ایل و اقرن ایلدر ایل
 اکادیرلر که توبی آق اوله و سیاهلق قاریشه اقرن دیو بو یوزلو قیونہ دیلر بو صقلو ایکی قوج
 قربان ایتدیکلی بخاری روایتده وارد اولمشدر (انس رضی الله تعالی عنه دن مرویدر که * و آیتنه
 واضعاقدمه علی صفاحها یقول بسم الله والله اکبر * دیمشدر حاصلی فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرتلری کندلی مبارک الیه بوغازلشدر و مبارک ایاضن قربانک یوزینہ قومشدر
 یحیاق جالدیفی زمانده * بسم الله والله اکبر * دیمشدر (مسلم نقلنده حضرت عابنه دن
 مرویدر که * امر بیکس بصر فی سواد و بیک فی سواد فانی له یعنی به قال یا عابنه هلمی
 المدینه ثم قال استخذ بها یحجر ففعلت ثم اخذها و اخذ الکبش فاضجمعه ثم ذبحه قال بسم الله

اللهم تقبل من محمد وآل محمد ومن أمة محمد ثم ضحی به * دیمشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرتلری امر ایتدیکه بر قوج کتورهلر سیاه اوزره بصر اوله و سیاه اوزره
 یاتور اوله یعنی ایاقلری و کوکسی و قاری سیاه اوله اندن دیدیکلی بر قوج کتوردیلر فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری یا عابنه * هلمی المدینه * دیدی یعنی یحیاق استدی اندن
 طاشه بیله کسکین ایله دیدی بنده یوردیفی کی ایتدم اندن یحیاق آلدی و قوجی طوتوب یربانک
 اوستنه یاتوردی اندن بوغازلدی * بسم الله اللهم تقبل من محمد وآل محمد ومن أمة محمد * دیدکدن
 صکره بوغازلدی دیمشدر (امام احمد و ترمذی روایتلرندہ دخی کندی مبارک الیه بوغازلدی
 * بسم الله والله اکبر اللهم هذه عنی وعن لم یضح عن امی * دیدی دیمشدر یوزکر اولسان
 اوج بیرام اهل اسلامک دنیا ده اولان بیراملریدر و آخرنده روضه رضوانده اولان بیراملری
 حق تعالی حضرتلرینک دیدارین مشاهده قیلدقلری کوندر که اهل جنته اندن عظیم دولت و اندن
 شرف عزت و اندن لذت نعمت یوقدر یسرانا الله وایاکم و لجمع اهل الايمان بالفضل والاحسان
 (*) باب ثانی (*)

رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک اسبابه مقرون اولان نوافلی بیساننده در
 یو ییلده درت فصل وارد (*) فصل اول (*) صلات کسوف بیاننده در کسوف لقمده رنک
 مشغولوب سیاهلقه دو نمکدر کسوف الشمس دیرل معناسی کونشک شعاعی کندی لوقی قراردی
 دیمکدر (امام ابی داود و نسائی روایتلرندہ قیصه بن بخارق رضی الله تعالی عنه پیورمشدر که
 فخر کائنات علیه اکمل التحیات حضرتلری زماننده کونش طوتلدی اندن فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرتلری عجله ایله خوف ایدرک طشره جیقمق ایکی رکعت نماز قیلدی ایکبسنده
 دخی قیامی اوزاندی اندن کونش بنه نورلندیغی حالده دونوب کندی و پیوردیکه * انما هذه
 الايات یخوف الله بها عباده فاذا رايتوها فصلوا * دیدی یعنی بو علامتلر همان اولدر که حق تعالی
 حضرتلری یونلرایله قوللرین قورقودر پس چنکم یونلری کوره سز نماز قیلک دیدی (علماء حنفیه
 رحمهم الله تعالی قتلرندہ صلات کسوفک طریقی بودر که جمعه امامی یا خود سلطان جائنندن
 صلات کسوف قطعه مأمور اولان کیمسه کون طوتلدیفی زماننده خلقنه امامت ایدوب نأفله
 صورتنده ایکی رکعت نماز قیلو یره یعنی اذان و قیامه و اقامت اولنیه و قرائنده جهرا یتیمه و خطبه
 اوقبلر هر رکعتده برکره رکوع ایلدر شافعی هر رکعتده ایکی رکوع ایلدر دیمشدر و دخی
 کرکدر که امام اولان کیمسه رکعتلرک ایکبسنده دخی قرائتی اوزاده نمازی قیلدقد نصکره
 ناکونش آچلنجه دعا ایلله اگر امام یا خود مأمور سلطان حاضر اولماز ایلهر هر کشی بشقه قبله
 شکیم آی طوتلدقده وقتی یل ایلدکده و قورخولو ظلمت اولدقده و عدودن زیاده خوف اولدقده
 هر کشی بشقه قیلق کرکدر اصل اعتماد و اعتقاد ذکر اولتان اقواله در بوکا مخالفت ایدن علما
 جهلر و تکرر رکوعک جوازنده و خطبه ده و غیرده روایات متغایره ایله تطویل کلام
 ایتمشدر مخالف مذهب اولمقین ذکرینک طریقی اول کوردی (*) فصل ثانی (*)
 سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک صلات استسقا سی بیاننده در استسقا نک
 معناسی احتیاج زماننده حق سبحانه و تعالی حضرتلرندن صواستکدر (امام ابو حنیفه رجه الله
 علیه قولنده استسقا ده جاعته صلات مسنونه یوقدر اگر هر کشی بشقه قبله ایلر ایلر جائردر
 استسقا همان دعا ایلله استفساردر ز راحق تبارک و تعالی حضرتلری (استفسار و ریکم انه کان
 غفارا یرسل السماء علیکم مدرارا) پیورده شد آیت کریمه ده استفساری یغفور ارسلانه سبب
 فیلشدر صلات مذکور دکدر و دخی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری استسقا

ایشان در واندن صلات فرمودی دکندر امام اعظم رحمه الله تعالى حضرت تبارك قولی بود
(امامین قول کرده امامه ایکی رکعت قتل شد و عید زرا ابن حسان رضی الله عنهما روایتند
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک ایضا قاده میرام نمازی کی ایکی رکعت نماز قتل شد
دیدار امام اعظم رحمه الله علیه حضرت تبارک جواب و یوب ایندیایر بر گره ایلدی صکره ترک
ایدوب بدی ایندی بوقصد برجه مت اولماز دیدار کتب حقیقه مسطور اولان بودر و سائر
عبارت هم الله امامین قولری اوزره اتفاق ایدوب بعض احادیث شریفه بی تمسک ایدیشلردر
و یوزم لردر که اسبقا اوح نوع اوزردر (نوع اول) بودر که ایکی رکعت نماز ایل و خطبه ایل
و مقدمه صوم و صدقه و توبه قطعه و خیراته متوجه اولوب شر و فساددن اغراض ایتمکله اوور
این عبادت منوریدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک خضوع و خشوع
و تضرع اوزره صلات اسبقایه چقدی مصلایه کلوب منبره چقدی سبک بو خطبه کر کی
خطبه اوقدی و لکن متصل دعا و تضرع و تکبیر ایدر ایدی اندن صکره ایکی رکعت نماز قیلدی
تکبیم عید ده قیلار ایدی دیو یوردی (رمزی و غیره بویه نقل ایتمیشلردر و عبدالله بن
زید المازنی روایتند بویه در که ایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک مصلایه
اسبقایه چقدی اصحابه ایکی رکعت نماز قیلدی و قرائتده جهرا ایدی و قبله به متوجه
اولوب دعا ایلدی ایکی مبارک اللرین دعایه قالدردی و توجیه ایدیکی زمانده ردا سن قلب ایدی
دیدی و قلب ردا نیک طریق بودر که اگر چار گوشه ایدیه یوقاروشن اشاعی و اشاعین یوقارو
ایتمک کرک اکبره دور ایدیه یعنی جبهه ایدیه صاع یا ن صول جانب و صول یا ن صاع جانب
کنورمک کرک (امام ابن داود و ابن حبان روایت کرده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهادن
مروریدر که خلق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک کلوب یار رسول الله یغور
یغماز اولدی ذیو شکایت ایدیلر اندن فخر کائنات حضرت تبارک امر ایلدی مصلایه بر منبر
قودیلر و فلان کون چقه سز دیو پر کون تعیین ایلدی اول کون اولدیغی کی کونش طوره ایکن
کندی مصلایه چقدی منبر اوسته اوتوردی اندن تکبیر ایدوب حق تعالی حضرت تبارک
حد ایلدی اندن صکره خلفه خطاب ایدوب ایدی سز دیار یکرک قتلغندن و یغور زمانه
یغماز ب اکلندیکندن شکایت ایدی که حق سبحانه و تعالی حضرت تبارک سزه امر ایدی که
دعا ایدیه سز و وعده قیلدیکه سزک دعا کبری مستجاب ایلایه دیدی اندن صکره بشلدی

* الحمد لله رب العالمین الرحمن الرحیم مالک يوم الدين الذي لا اله الا هو يفعل ما يريد اللهم

انت الله لا اله الا انت الفتي ونحن الفقراء اتزل علينا الغيث واجعل ما اتزلت اليه قوتا و بلاغا
الى حين * دیدی اندن صکره مبارک اللرین یوقارو قالدردی حتی قولت تبارک بیاضی کورندی
اندن خلقه ارفاس دوندردی و مبارک ردا سن قلب ایدی مبارک اللری هنوز یوقاروده ایدی
اندن صکره خلقه یوزین دوندی و ایدوب ایکی رکعت نماز قیلدی همان حق سبحانه و تعالی حضرت تبارک
بر بولوت پیدا ایلدی رعد و برق اظهار ایدوب باذن الله یغور یاغدی فخر کائنات علیه افضل
التحیات حضرت تبارک مصلادن مسجدنه کلدن صبار آغده بشلدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تبارک خلقک اورتی الله یتیمکه سر عتارین کوردی دخی شو بله کولدی که نواجذی
کورندی اندن ایدی * اشهد ان الله علی کل شیء قدیر و اقی عید و رسوله * دیدی و نواجذ
نهایتده بن دشلردر که بعد البلوغ بتر (بعض علماء صلات اسبقا ک وقتده اختلاف واردر
دیدیلر قول راجع بودر که وقت معنی یوقدر اکبره کیم اکثر احکام صلات عید بکرز
دیشلردر (ابن قدامه اجماع نقل ایتمیشلردر که وقت گراهنده فلیقه و اول حضرت تبارک صلات اسبقایه

چقدیغی تاریخ هجرتدن النبی ییل رمضانده واقع اولمش ایدی ابن حساندن بویه منقولدر
(و امام و اقدی رحمه الله تعالی علیه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک مبارک
رداسی و مبارک ازارینک مقدار طول و عرضلرنده یوزمیشلردر که ردا سنک طولی الی ذراع
و عرضی اوح ذراع ایدی و ازارینک طول درت ذراع و ایکی فارس و عرضی ایکی ذراع و بر فارس
ایدی و یونلری جمعه کونلرنده و بیراملرده کبر ایدی دیشلردر * نوع ثانی * خطبه جمعه ده
اسبقا چیدر (امام مسلم روایتند انس بن مالک رضی الله تعالی عنهدن مرویدر که بر جمعه کون
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک منبر اوزرنده خطبه ده ایکن بر شخص کلوب
قور اقلغندن شکایت ایدی یار رسول الله دعا ایلایه حق تعالی حضرت تبارک عنایت ایدوب یغور
و یسون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک مبارک اللرین قالدیروب * اللهم اغثنا
اللهم اغثنا * یوردی و الله اصلا کولک یوزنده بولوت یوق ایکن پر پاره بولوت پیدا اولوب وسط
سمایه کلدی اندن یا ایلدی یا غمغه بشلدی برهفته تمام یاغدی ایتسی جمعه یته بر کیمه کلوب
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک خطبه ده ایکن یار رسول الله دعا ایلایه حق تعالی
حضرت تبارک یو یغوری دکندرسون ملوارل یز هلاک اولدی دیدی یته فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت تبارک * اللهم حوالنا و لاعلینا اللهم علی الا کام و الظراب و بطون الادویه
و منابت الاشجار * دیو دعا ایدی همان یغور دکندی طشره خیقوب کونشده کرک دیشلردر
قصه مذ کوره مفصلا هجرتده مرور ایتمیشلردر و اسبقا خصوصنده فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت تبارک عاجلادعاسی مقبول و مستجاب اولوب حق جل و علا حضرت تبارک مستوفی
یغورل احسان ایدیکی نیجه دفعه واقع اولمشلردر جمله دن بری دخی تیوک غزاستدن دوندیکی
زمانده بی فزازه قومندن بر قاج کیمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک کلوب
مسلمان اولدقارنده مملکتلری حالتدن سوال ایدوب انلر دخی قطندن شکایت ایدیلر کونده دعا
ایدوب حق تعالی حضرت تبارک واسع یغورل احسان ایتش ایدی قصه نک بر مقداری وفود
احوالی مذکور اولان مجله مرور ایتمیشلردر اول زمانده که فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت تبارک
مبارک اللرین قالدیروب انلر ایچون دعا ایلر ایدی اصحابدن ابولبابه بن منذر نام بر کیمه ایاق
اوزره قالقوب اوچکره ایدی یار رسول الله * ان الترفی المرید * دیدی معناسی یار رسول الله
خرمالر یز سر کوده در نیلرسک یغور استمه یزه ضرر ایلر دیمک ایدی فخر عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت تبارک * اللهم اسقنا حتی یقوم ابولبابه عریانا یمدنعلب مریده یازره * دیو
دعا ایدی یعنی یارب سن یغور و بر شو بله اولسونکه حتی ابولبابه جیلاق اولوب ازار ایلایه
سر کوسینک دلوکن طبقه سن دیمک اولور اول خرما سردکلری سر کولک برجا ننده صو
اقاچق بریری واردر یغور یاغدی یغی زمانده اکلیموب اورادن اقرار کیدر اما یغور چوق
یاغیچق اورادن خرما بی پیله آکوردی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک
یوزدیغی بومعنا در (راوی عین ایدوب ایدی کولک یوزنده آزدن چوقدن بولوت یوق ایکن
کوزومرک اوکنده سلم طباغتنک اردندن بر قلقان کی بولوت پاره سی چقدی وسط سمایه
وار یچق منشر اولدی خلق طوروب نظر ایدرل ایدی و الله برهفته کونش یوزین کیمه
کورمدی متصل یاغدی ابولبابه ازار ایلایه سر کوسینک دلوکن طبقه مغه بشلدی و اول یغور
اسنسان کیمه یار رسول الله * هلاکت الاموال و انقطع السبل * دیدی یعنی ماللر یز هلاک
اولدی و یوللر کلدی دیدی اندن فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک منبر
چقدی مبارک اللرین یوکسکه قالدیروب * اللهم حوالنا و لاعلینا علی الا کام و الظراب

و بطون الاودية و منابت النجر * دیوب دعا ایندی معناسی یارب اطرافه باغدر اوزر بمره
 باغدرمه طاغله دهره دره ایچنه و انا جگر بتدیکی برله باغدر دیمکدر بونک منلی پروایت
 دخی انس بن مالک رضی الله تعالی عنهدن وارد اولشدر و ینه علماء حدیثدن بخازی و غیر یار
 روایت اینشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری قریش طائفه سته بد دعا
 ایدوب حق تعالی حضرت نلری اوزر ینه خط مساط ایلمش ایدی حتی مینه و عظام اکل اینشدر
 ایدی آخر کلوب تضرع ایندیله ینه دعا ایلدی تکرری تعالی حضرت نلری یغورل و یردی شوبله
 اولدی که کزیتدن شکایت ایندیله دعا ایندی حق تعالی حضرت نلری دفع پیوردی بواسطه قارده
 نماز قلیوب همان دعا اینشدر بر کره دخی مدینه ده مسجد شریف قریبده احجاز ریت دیمکله
 معروف محله اسنقا پیورمشدر ابو الحکم دیکلری کیمسه نک مولاسی اولان (عجرتام صحابیدن
 ابوداود و ترمذی روایت اینشدر که سید کائنات علیه افضل التحیات حضرت نلری کوردم
 اللین قالدیروب مبارک وجهنه قرشوطوش ایدی باشندن یوقارو نجا و زایتدر مامش ایدی
 اسنقا نلرایدی دیمشدر (بی دخی بعض غزواتده اسنقا اینشدر روایت اولور که بر صکره
 مشرک بر موضعده ایلر و اروب صوبی آشدر ایدی مسلمانلر صومسز قلوب سید عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری شکایت ایلدیله و منافقار اگر بو یغیمبر اولایدی حضرت
 موسی کندی قومنه اسنقا ایندیکی کی بودخی امته اسنقا ایلرایدی دیدیلر بو خبر خواجه عالم
 علیه الصلاة والسلام حضرت نلری واصل اولیحق ایندی بویه دیدیلری ایمدی حق تعالی
 حضرت نلری عن قریب سزه صوا احسان ایلریدی اندن مبارک اللین آجوب دعا پیوردی دخی اللین
 یوزینه سورمدن بولونلریدا اولوب یغورل یاغدی دره لده سیلار آیدی خلق مراد لجه ایچدیله
 و صوبه غنی اولدیله (*) فصل (*) سالم بن عبدالله اناسدن مرفوعا روایت اینشدر که سید عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اسنقا ایندیکی زمانده بویه دعا ایلرایدی * اللهم اسقنا
 عین و زنجف من انصابین اللهم ان بالعد والحد والیهام و الحق من الراء و الجهد
 والضعف ما لانسکوه الا الیک اللهم انبت لنا الزرع و اد لنا الضرع و اسقنا من برکات السماء
 و انبت لنا من برکات الارض اللهم ارفع عنا الجهد والجوع والعری و اکشف عنا من البلاء
 ما لا یکشفه غیرک اللهم اننا نفقرک انک کنت غفارا فارسل السماء علینا مدرارا * امام شافعی
 رحمه الله علیه بویه روایت اینشدر (*) فصل (*) ابوالجوزادن مرویدر که بر زمانده
 اهل مدینه به زیاده خط یتشدی جمع اولوب عایشه رضی الله تعالی عنهابه کلدیلر خطدن
 شکایت ایندیله حضرت عایشه ایندی وارک فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری
 قبر شر یقندن کو که قرشو بردلک آچول انکله سما مایتنده سقف حائل اولسون دیو پیوردی
 واردیلر اوله ایندیله حق تعالی حضرت نلری یغورل و یردی بردن اولر یتدی دهره شوبله
 سموردی که حتی بعضی چانلادی طائفه عرب اول یله (عام الفتی) دیو نسجه ایندیله
 بوقصه بر مشهور و متعارف قصه در (ابن ابی شیبه روایتده اسناد صحیحله وارد اولشدر که
 حضرت عمر رضی الله تعالی عنه زمانده بر خط واقع اولشیدی بر کیمه رسول اکرم و نبی محترم
 صلی الله علیه وسلم حضرت نلری روضه شریفه سته کلوب بار رسول الله انک ایچون اسنقا
 ایله دیدی اول کیجه مذکور کیمه نک واقعه منده وار حضرت عمر دیو پیوردیلر (وعبد الزاق
 روایتده وارد اولشدر که حضرت عمر رضی الله عنه مصلا به اسنقا به جیقدی حضرت عباس
 * قم فاسنق * دیدی یعنی طور من اسنقا یعنی یغور طلب ایله دیدی (زبیر بن بکاردن
 مرویدر که حضرت عمر حضرت عباسه اسنقا ایندیکی زمانده حضرت عباس بویه

دیش ایدی * اللهم انی لم یزل بلاء الا یتوب ولم یكشف الا بتوبه و قد توجه فی القوم الیک
 لمکانی من نیک و هذه ایدنا الیک بالذنوب و نواصینا الیک بالتوبة فاسقنا القیت * دیدی
 همان یغورل یوشانوب بفضل الله تعالی و سعتلر حاصل اولدی خلق مراد لجه عبش ایندیله
 (و ینه پروایتده وارد اولشدر که بر زمانده خط واقع اولدی حضرت عمر رضی الله تعالی عنه خلقه
 ایندی تحقیق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری عباس حضرت نلری شوبله
 حرمت ایلرایدی که اوغل اتابه حرمت ایلر کی ایمدی سزده عی عباس حنفده رسول الله
 صلی الله علیه وسلم حضرت نلریه اقتدا الیک عباسی حق تعالی حضرت نلریه و سبله اتخاذ
 الیک دیو پیوردی حاصلی عباس رضی الله عنه دعا ایندی حق تعالی حضرت نلری یغور احسان
 ایلدی دیمشدر (*) قسم ثالث (*) فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریک صفده
 قبلدینی صلات پیاننده در و بونده بر فاج فصل وارد (*) فصل اول (*) قصر و احکام
 قصر پیاننده در بودخی ایکی نوع اوزر در (*) نوع اول (*) فخر کائنات علیه افضل التحیات
 حضرت نلری نه قدر منزله قصر صلات ایلر ایدی انک پیاننده در (بخاری و مسلم روایتلرند
 انس بن مالک رضی الله عنه * صلیت الظهر مع رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بالمدينة
 اربعا و خرج برید مکه فصلى بذی الخلیفه العصر رکعتین * دیمشدر یعنی رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلریه مدینه ده اوله نمازکی دوت رکعت قبلدم فخر عالم حضرت نلری
 مکه به کتمک یتله بویه جبهه یتدی ذی الخلیفه دیکلری موضعده ایکنده نمازکی ایکی رکعت
 قبلدی دیدی اهل ظاهر بو حدیثله استدلال اینشدر که سفرک ایراغنده و یقیتده قصر صلات
 جائز اوله زبرامدینه ایله ذی الخلیفه نک مایینی الی میل یردر به ضیلریدی میل دیمشدر که
 مذهبنده ایکی قوناق پراولینجه قصر صلات جائز دکلدر (امام اعظم رحمه الله علیه مذهبنده
 دوه ایاغیله اوچگونک یول اولینجه قصر صلات جائز دکلدر و بوندن مراد بودکلدر که دوه
 اوچگون متصل کیده هیچ طور مبه بلکه بو ذکر که عادت اهل سفر اوزره اراده طعام یک
 ایچون و بر مقدار استراحت ایچون و غیره مهم ایچون طور من و او تور من و یاتقی هب حسابده
 داخلدر زبر آتسز سفر میسر دکلدر و کیجهل زمان استراحتدن اولمین بعض کتیده
 ذکرری ترک اولشدر و انس بن مالک رضی الله عنه روایتده اهل ظاهر مذهبنده اصلا دلالت
 یوقدر زبراذی الخلیفه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلریک غایت سفری دکلدر که
 انکله استدلال ایلر بلکه سفره جیقدی مرادی مکه به وار منق ایدی ذی الخلیفه به
 واردینی زمانده ایکنده نمازی یتشدی انده قصر ایلدی مسافر خود یت سفرله جیقبوب کندیکی
 برک یوتندن مفا رقت ایندیکی کی قصر صلات جائز اولور احادیث و ظاهر قرآن بوکا دلالتده
 متعاضد اولشدر پس انلر بونکله نیجه استدلال ایلر (بعض شافعیه سفر طویل اودر که
 فرق سکزمیل اوله میل هاشمی ایله دیدیلر و مسافه مذکوره اون الی فرسخ پراولور و درت
 برید اولور اون ایکی میل به بر برید دیرل و میل دیکلری مد بصرک متعاضد دیمشدر
 و به ضیلر ایندیله میل حدی بودر که بدوز یرده بر شخصه نظر ایلده سک ارمیدر عورت میدر
 اونه می کیدر بروی کلور یتیمه دیدیلر (امام نووی ایندی میل الی یک ذراع یردر و ذراع
 یکری درت بار مقدر دیدی اما بار مقاری آچوق طو نموب بری بری یانسه کتورمک کرک
 (عطادن مرویدر که ابن عمرو بن عباس رضی الله تعالی عنهم درت برید منزله صلاتی
 قصر ایدوب درت رکعت اولنلری ایکی رکعت قبلارل ایدی دیمشدر امام بخاری دخی بویه
 ذکر اینشدر به ضیلر صحیح ابن خزیمه دن ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرفوعا بویه

روایت ابی شارد (وامام اعظم رحمه الله تعالى قنده فرسخه اعتبار بوقدر) امام بخاری رحمه الله تعالى علیه روایتند عایشه رضی الله تعالی عنهما من مرویدر صکه صلات اولده ایکبشر رکعت فرض اولشیدی وقتا کیم خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری هجرت ایلدی دوت رکعت فرض اولندی دیمشدر معناسی حالادرت قلنائل اولزمانده دوت اولدی دیمکدر (امامام مسلم روایتند ابن عباس رضی الله تعالی عنهما * فرضت الصلوة فی الخضرار بعا وفي السفر رکعتین * دیمشدر امام مسلم رحمه الله تعالی علیه ایکی روایت مایتن بجمعه جوق تطویل ایشدر والحاصل دوت رکعت قلنائل نماز مثبت ومقرر اولدقدنصرکه (فلبس علیکم جناس ان تقصروا من الصلوة) آیت کریمه سی نازل اولدیغی زمانده بته سفرده تخفیف اولسدیلز (ابن الاثیر شرح مسنده قصر صلات هجرتدن منه رابعه ده واقع اولدی دیمشدر دولابی قولیجه سنه ثانیه ربیع الاولنده واقع اولشدر بعضیلر هجرتدن قرق کون صکره واقع اولدی دیمشدر * (فرع ثانی) * امامتله قصر بیاننده در بخاری ومسلم رجهما الله تعالی انس بن مالک رضی الله تعالی عنه حضرت ناردن روایت ایدر که * خرجنا مع رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من المدينة الى مكة وكان يصلي ركعتين حتى رجعنا الى المدينة * دیدی حاصلی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریله مدینه دن مکه به سفره چیقدق نمازی ایکبشر رکعت قیلارایدی تامدینه به کلججه بویه ایلدی دیمکدر انس بن مالک رضی الله عنه حضرت نارینه * اقمتم بمكة شيئا * دیدیلر یعنی هیچ مکه ده اقامت ایشدیکری دیدیلر * اقمناها عشرا * دیدی یعنی اون کیجه اقامت ایشدک دیدی (ابن عباس حضرت ناردن دخی مرویدر که * اقام النبي صلی الله علیه وسلم تسعة عشرة بقصر الصلوة * دیمشدر یعنی اون طغوز کیجه اقامت ایلدی صلاتی قصر ایدر ایدی دیمشدر اندن ایدی * فحقن اذا ما فرنا قصرنا وان زدنا ثمانا * دیدی بخاری رحمه الله تعالی علیه بویه روایت ایشدر و بونک معناسی ابوداود نقلنده وارد اولادن فهم اولنور که * انه صلی الله تعالی علیه وسلم اقام سبع عشرة بمكة بقصر الصلوة قال ابن عباس فلو اقام اكثر اتم * دیمشدر یعنی مکه ده اون بدی کیجه اقامت ایشدی صلاتی قصر ایدر ایدی ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایلدی اگر دخی جوق طور ایدی تمام ایلر ایدی وینه ابوداود روایتند عمران بن حصین رضی الله عنه * غزوت مع رسول الله صلی الله علیه وسلم القح فاقام بمكة ثمانی عشرة ليلة لا يصلي الا ركعتين * دیمشدر یعنی فتح مکه به خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریله یله خزا ایتیدم مکه ده اون سکر کیجه اقامت ایشدی همان ایکی رکعت قیلار ایدی یعنی دوت رکعت اولان فرضلری ایکبشر رکعتدن آرتوق قیلار ایدی دیمکدر (وینه اندن بروایتند اون بش کون اقامت ایلدی دیمک وارد اولشدر والحاصل عدد ایام اقامته اختلاف اوزره روایات وارد اولشدر اون طغوزله اون بدی روایتلرین توفیقده جائزدر که بعضی دخول وخروج کونلرین یله حساب ایدوب بعضی ایلری اسقاط ایلله دیدیلر و اون بش اولمق روایتن نووی رحمه الله تعالی علیه تضعیف ایشدر اما انده ضعف بوقدر زرار او یلری تقاسد رانی روایت ایدن همان ابن اسحق دکلدر امام نسائی رحمه الله تعالی علیه دخی اون بش اولمق اوزره روایت ایشدر صحیح ایدیکی ثابت اولیغی یو کاحل کرکدر که راوی روایت اصلی اون بدی ظن ایلله دخی دخول وخروج کونلرین حذف ایدوب اون بش کون دیه و ابن عباس حدیثله انس بن مالک حدیثلری ییشده تعارض بوقدر زرار ابن عباس حدیثی فتح مکه ده ایدی و انس حدیثی حجة الوداعده ایدی دیمشدر (ومعلوم اوله که امام اعظم رحمه الله تعالی علیه مذهبنده

مسافر اولان کیسه برشهرده یارقربه ده بوجق آی اقامت نیتن ایلله دوت رکعت اولان فرضلری بته تمام قیلق کرکدر اصکر نصف شهر دن اکسک اقامت نیت ایلله قصر ایتک کرک و نصف شهر اقامتی مکه ایلله منی ده ایلله یعنی ایکبشنده بوجق آی طور مق نیت ایلله بته قصر ایتک کرکدر و برکیسه برشهره دخول ایلله و اقامته نیت ایلله بوکون جیقوب یاربین جیققی عزمی اوزر بته اولسه بوزدد ایلله نیجه ییللر قالسه بته صلاتی قصر ایتک کرکدر و برعسکر دار الحزبه کبرسه انده نصف شهر یادخی زیاده اقامته نیت ایلله بته قصر ایتک کرکدر زرار دار الحرب اقامت بری دکلدر اما شول کیسه که دار الحربه اما نله کیره و انده برشهر ده یارب کوبده اقامته نیت ایلله جا زدر اقامتی صحیحه اولور والله اعلم * (فصل ثانی) * بونده دخی ایکی فرع وارد (فرع اول) فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری ایکی صلات ییتن جمع ایتدیکنک بیاننده در (انس بن مالک رضی الله تعالی عنه روایتند بویه در که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری کونش میل ایتدین یعنی زواله وار مدین بر بردن کوچسه اویله نمازی ایکبندی وقتنه دکن تأخیر ایدردی اندنصرکه ایزدی ایکسین بردن قیلاردی اگر دخی کوچدین کون میل ایتش اولسه ظهیری قیلاردی اندنصرکه بزدی دیمشدر (وبروایتند بویه در که * اذا اراد ان یجمع بین الصلوتين فی السفر اخر الظهر حتی یدخل اول وقت العصر * دیمشدر یعنی خن سفرده ایکی صلات ییتن جمع ایتک دبلله ظهیری عصرک اول وقتی دخول ایدنجسه تأخیر ایدردی دیمکدر بروایتند دخی بویه در که * اذا عجل علیه السير یؤخر الظهر الى اول وقت العصر فیجمع بينهما ویؤخر المغرب حتی یجمع بينهما و بین العشاء * دیمشدر بخاری ومسلم ابوداود بویه روایت ایشدر یعنی رسول اکرم فین تبرکتلوا لیجئ ظهیری عصرک اول وقتنه دکن تأخیر ایدردی اندن جمع ایدردی ومغری دخی تأخیر ایدردی حتی عشاءله جمع ایدردی دیمکدر و بخاریک زروایتند * کان یجمع بین هاتین الصلاتین فی السفر یعنی المغرب والعشاء * وارد اولشدر یعنی سفرده اخشامله یاتسوی جمع ایدردی دیمکدر بونلردن غیری دخی روایات وارد اولشدر ولیکن علماء ختفه قتلنده روایات مذکور ایلله عمل بوقدر وانلرک مذهبنده سفرده جمع بین الصلاتین بوقدر انجق عرفانده بعد از ووال ظهرا یله عصری جمع ایدوب مزدلفه ده وقت عشاءه مغریله عشاءنی جمع ایتک وارد والله اعلم * (فرع ثانی) * مزدلفه ده جمع ایتدیکنک بیاننده در بخاری رحمه الله تعالی علیه روایتند ابن عمر رضی الله تعالی عنهما * انه صلی الله تعالی علیه وسلم صلی العشاء والمغرب بالمزافة جمعا * دیمشدر مسلم ومالك ابوداود دخی بویه روایت ایشدر بخاریک بروایتند دخی بویه در * ککل واحدة منهما باقامة ولم یسج بينهما * دیمشدر یعنی هر برین بشقه بر اقامته قیلدی ایکی صلات اراسته ناقله نماز قیلدی دیمکدر (مسلم روایتند * جمع بین المغرب والعشاء بجمع وصلی المغرب ثلث رکعات وصلی العشاء ركعتين * دیمشدر یعنی اخشامله یاتسوی جمع ایتدی اخشامی اوج رکعت و یاتسوی ایکی رکعت قیلدی دیدی (امام بخاری رحمه الله علیه نقلنده ابویوب انصاری رضی الله تعالی عنه * جمع فی حجة الوداع بین المغرب والعشاء فی المزدلفة * دیمشدر یعنی فخر جهان حضرت ناری حجة الوداعده مزدلفه ده اخشامله یاتسوی جمع ایتدی دیدی (امام نسائی رحمه الله تعالی علیه نقلنده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما * انه صلی المغرب والعشاء باقامة واحدة * دیمشدر یعنی ایکسین بر اقامته قیلدی دیو یورمش و جعفر بن محمد رحمه الله علیه ایتسندن روایت ایدوب * صلی الظهر والعصر باذان واحد و اقامتین ولم یسج بينهما * دیمشدر (امام اعظم

رحمة الله عليه قول بوروینه موافق طهر ابله عصر را ذلله وایکی اقامتله قنق کړک
 وایکېنې مایینده اوبله سنتدن غیری نافله قنق کړک دیو میورمشدر (*) (فصل ثالث) *
 حواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بنک سفرد نافله قیلدیفنک بیاننده در
 (امام ترمذی رحمه الله علیه روایتند) (ابن عمر رضی الله عنهما) * سافرت مع النبی صلی الله تعالی
 علیه وسلم وانی بکرو عمر و عثمان فکانوا یصلون الظهر والعصر رکعتین ولا یصلی قبلهما
 او بعدهما ولوصلی لاعتما * دیمشدر حاصلی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بله
 واپو بکر و عمر و عثمانله سفر ایتم ظهري وعصری ایکبشر رکعت قبلار ایدی و بونلرک
 هر برندن مقدم و مؤخر نماز ایدی اگر قنقش اولایدی بن اتمام ایدرم دیدی و برروایتند
 * صحبت النبی صلی الله تعالی علیه وسلم فله ایه یسج فی السفر * دیمشدر یعنی سید عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت تری بنه یولدش اولدم بن آتک سفرد فرائضدن اول و صکره سنن
 رواتب قیلدیفن کوردم دیمکدر معنای مذکور روایت اخراده * فکان لا یزید فی السفر علی
 رکعتین * میوردیفندن استفاده اولمشدر (وابن دقیق العید ابتدی بولفظ محمدر که مراد
 عدد رکعات فرسده زیاده ایتمزدی دیمک اوله ونی ایتمادن کایه اوله و بوندن غرض قصر
 اوزره مداومتدن اخبار اوله واحتمالدر که نفل زیاده ایتمزایدی دیمک اوله و نمکندر که بوندن
 اعم بر معنی اوله دیمشدر) (وسلم روایتند بعض سلفدن هر ویدر که ابتدی طریق مکده ابن عمر
 حضرت تری بنه رفیق اولدم یزه اوله نمازی ایکی رکعت قبلو یردی اندن منزله اوتوردی بزخی
 میله اوتوردی نماز قلنان موضعه نظر ایتمدی کوردی خلق ایاق اوزره طوررر بونلر یلر دیوسؤال
 ایتمدی * یسجیون * دیدیلر یعنی سنت قبلارر دیو جواب و یردیلر * لوکنت مسجلا لاعت *
 دیدی بوعباره نک ظاهر ندن فهم اولنان بودر که اگر بن سفرد سنت قیلدم فرضی تمام
 قیلاردم دیمکدر زرا ترمذی قنده * لوکنت مصلبا قبلها و بعدها لاعت * واقع اولمشدر
 بونلرک محصلی چونکه سفرد تکیه صلات جائز اولیحق فرضی تمام قیلق کړک ایدی زرا
 اول جله دن اولادر دیمکدر امام نووی ایدر بعضیلر ابن عمر حضرت تری بنک بوقولندن جواب
 و یروب ابتدیلر فریضه واجب منختمه در اکرتامة قنق مشروع اولایدی اتعاشی
 واجب منختم اولوردی اما نافله اختیار مصلی به مفوضد ر طریق رفق بودر که مشروع
 اوله اندن تخیر اوله دیدیلر اما بوسوزه اعتراض ایدوب ابتدیلر عباره مذکوره دن ابن عمر
 حضرت تری بنک مرادی بودر که اگر بن اتمام فرضله صلات راتبه یننده تخیر اولایدم بکا
 اتمام اندن احب اولوردی دیمکدر لکن قصردن تخفیف فهم ایلدی انک ایچون راتبه
 قیلارزدی و اتمام ایتمزدی دیدیلر علماء شافعه بومقامده بعض روایات دخی ایراد ایدوب
 مذهبلی بنه متعلق بعض قبل وقال ایتمشدر واصل مقصود انهم حنفیه قولر بن بیلکدر
 ایدمی معلوم اوله که سفرد سنت قنق خصوصی بونلر یننده مختلف فیه در بعضیلر ابتدیلر
 ترخصازی افضلدر و بفضیلر دخی تقر با قبله سی افضلدر دیدیلر هندوانی رحمه الله علیه
 ابتدی حال نزوله قبله سی افضلدر و حال سیرده ترکی افضلدر دیدی بعضیلر ابتدی خاصه
 صباح و اخشام ستلری قنوب ساری ترک اولنق کړک دیدیلر محبطده بویه ذکر اولمشدر
 (*) (فصل رابع) * فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت تری بنک سفرد دابه اوسننده
 نافله قیلدیفنک بیاننده در ابن عمر رضی الله عنهما * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 یصلی مسجته حیت ما توجهت به ناقته * دیمشدر یعنی نافله سنن قبلاردی نافه سی هر قنق
 جانبه توجه اینده دیمکدر و برروایتند مکده دن مدینه به متوجه اولوب کیدر ایکن مدینه

جانبه قبلاردی (ایماتوا واقم وجه الله) آتی انده نازل اودای دیمشدر و برروایتند کوردم
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری خیره متوجه اولوب کیدر ایکن حصار اوزرنده
 نافله قبلار ایدی دیمشدر و برروایتند * کان یوتر * واقع اولمشدر یعنی وتر قبلاردی دیمشدر
 امام مسلم بویه روایت ایتمشدر والحاصل فقهاء امصار بوحیدیلر ابله استدلال ایتمشدر که
 طوار اوزرنده نافله قیلق جائز در هر قنق جانبه متوجه اولور ایسه اولسون الا امام احمد
 و ابانور ابتدیلر مستحب بودر که نمازه ابتدا ابتدکی زمانده قبله به متوجه اولوب تکبیر ایلده
 اندن هر قنق جانبه کیدر ایسه قبله رفی کیده دیدیلر و بوقوله سجتری بودر که ابوداود روایتند
 افس بن مالک رضی الله تعالی عنه * انه صلی الله تعالی علیه وسلم کان اذا اراد ان یطوع
 فی السفر استقبل بناقته القبلة ثم صلی حیت وجهت رکابه * دیمشدر معنای تقدیم اولنان
 تقر بر در (جهور علما رجهم الله تعالی مذهبلی بودر که طوار اوزرنده نافله قنق جائز اوله
 کر که سفر طویل اولسون کر که قصر اولسون الا امام مالک رحمه الله تعالی علیه سفر
 طویل کر کدر که جائز اوله دیمشدر زیرا احادیث مذکوره حواجه کائنات صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تری بنک سفر لنده وارد اولمشدر سفر قصره کیدوب بویه قبلدیفن نفل
 اولمشدی دیمشدر و حجت جهور اخبار مطلقدر که بومقامده وارد اولمشدر ذکر اولنان خبر لده
 طویل و قصر قیلر ی بوقدر همان فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بویه
 ایلدی دیمشدر (امام اعظم رحمه الله علیه مذهبنده هر موضع که انده مسافره قصر صلات
 مشروع اوله انده را کجا نافله قنق جائز در و قبله به توجه شرط دکدر و نماز دخی ایما
 طریق قبله قیلنور مثلا بولجی آتیه بنوب کیدر ایکن نافله نمازه نیت ایدوب تکبیر ایدر اندن
 لازم اولنلری قراءت ایدر رکوعه وارر سجده به وارمه سی بودر که رکوعندن آرتوجق اکیلور
 تمام ایتمکده سلام و یر و سنن رواتب یعنی مؤکدات دخی نوافلندن راتر دخی بویه قنق
 جائزدر (ابوحنیفه رحمه الله تعالی علیه حضرت تری ندن برروایت وارد که صباح سنن اینوب
 قبله زرا انک مؤکد لکی غیر یلردن زیاده در دیمشدر) اما ورفقاو اولسه ایتمک کر کدر
 (وامام بن رحمه الله تعالی انده دخی اینک لازم دکدر دیمشدر والحاصل سفرد برکتینک
 اصلا عذری یوق ایکن ایمانله طوار اوسننده نافله قنق بزم امام لریمز رجهم الله تعالی
 قنارنده و سائر علما مذهبلیرنده جائزدر و عذری اولدیفن تقدیرجه فرائضی دخی طوار اوزرنده
 اسلوب مذکور اوزره قنق جائزدر (قاضیخان رحمه الله تعالی علیه ایدر عذر ابله طوار
 اوسننده قیلان کیمسه اکثر طواری توقیفه قادر دکل ایسه جائزدر بوقصدیرجه طوارک
 یورودیکی ضرر ایتمز قیلق کر کدر اگر توقیفه قادر ایسه کیدر ایکن قنق جائز دکدر دیمشدر
 (قنیه ده مذکور در که بر کیمسه طوارک اوسننده بنه و طوارک صاحبی انی سیر ایدر ده یعنی
 طواری صاحبی قوللانسه هر جانبه سورن اول اولسه اوسننده کی تصرف ایتمه اول کیمسه
 طوار اوسننده فرض قنق جائز دکدر و نافله قنق جائز دکدر و فرض قیلان کیمسه به عذر
 بونلر در که ابتدکی تقدیرجه کندی نفسی یا خود طواری یرنجی جانوردن یا خود حرامیدن
 ضرر رکله دیو خوف ایتمه یا خود هر یر یا حق اولسه نماز قبله جق قوری یر بولامر ایسه یا خود
 یر اولسه یا ضعیف الحال کیمسه اولسه و یا طواری سرکش اولسه ابتدکی تقدیرجه یا لکز نمکه
 قادر اولسه بومذکور اولنلردن یرسی عارض اولسه طوار اوسننده فرض قیلق دخی جائزدر
 کتب حنفیه ده بویه مسطوردر و الله اعلم (ترمذی نقلنده بود دخی وارد اولمشدر که
 یعلی بن مره اتاسندن جنددن روایت ایدوب ابتدی اصحاب کرام برکه فخر کائنات صلی الله

نعمان علیه وسم حضرت زبیر علیه کیدر زایدی بر طیاره کادیلر نماز وقتی بنشدی اندن بعمور
یاغدی و یاصلانوب قوری بر قالدی همان فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری
طوار اوزرنده ایکن اذان او قودی اصحابیه نماز قیلدی ایما ایدر ایدی سجدونده رکوعدن
آرتق اکیلور ایدی دیمشدر (* قسم رابع *) فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسم
حضرت زبیر صلات خوف قیلدیضک بیاننده در بخاری و مسلم روایتلرنده جابر دن
مرویدر که سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیر علیه سفره متوجه اولدی (ذات الرقاع
دید کلری موضعه کده بر سایه دار اغاج یاننده کلدک بوراده رسول الله حضرت زبیری استراحت
ایتسون دیدک فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری اوراده نزول ایتدی اصحاب
غیری بره ایتدیلر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری قلمی اغاج طائنه اصلوب
طورردی همان مشرکلردن بر کافر ناکهان فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری
اوزرنده کلدی طور دینی یردن قلمی آدی صیردی اندن خطاب ایدوب فخر عالم حضرت زبیرینه
* تخافنی دیدی یعنی بدن فور قارمبسک دیدی فخر عالم حضرت زبیری دخی * لا دیو بیوردی
کافر ایتدی * من یمنعک منی * یعنی منی المدن کیم آتیفور دیدی رسول الله حضرت زبیری
* الله * دیو بیوردی اندن اصحاب بو حالدن آگاه اولوب کافر قورقوتدیلر قلمی
قنه وضع ایدوب برینه آصد قد نصکره قاجوب کندی اندن نماز اقامت اولندی فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری اصحابندن بر طائنه ایله ایکی رکعت نماز قیلدی المکربرو
جکادیلر بر طائنه ایله دخی ایکی رکعت قیلدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری
نمازی دوت رکعت اولدی وقومک ایکبشر رکعت اولدی دیمشدر (و مسلم روایتلنده بویه
دخی وارد اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری اردنده ایکی صف
یاغدی دشمن بزمه قبله مایشده ایدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری
تکبیر ایتدی بزخی تکبیر ایتدک اندن رکوعه واردی بزخی رکوعه واردی و رکوعدن
باشی قالدردی بزده جیعا باشمیری قالدردی اندن سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری
کندوبه قریب اولان صفله سجده و واردی صف مؤخر عدوبه قارشو ایاق اوزره طور دیلر
مغیر موجودات صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری سجده سن تمام ایدیک صف مؤخره قیام
ایتدی وصف مقدم کبر و جکادیلر اندن سید عالم صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری رکوع
ایتدی بزخی جیعا رکوع ایتدک اندن رکوعدن باشی قالدردی بزده جیعا باشی قالدردی
اندن سجوده واردی اول صف که رکعت اولاده مؤخر ایدی صکره تقدم ایتشدی سید عالم
علیه افضل العبدی والسلام حضرت زبیر علیه یله سجده ایتدیلر اول بر صف عدوبه قارشو ایاق اوزره
ملوردیلر وقتا کیم سجدهلر بن تمام ایتدیلر صف مؤخر سجده ایتوب سجده قیلدیلر اندن نصکره
سید موجودات صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری سلام و بردی بزده جیعا سلام و بردک
دیمشدر و بنه بخاری و مسلم روایتلرنده وارد اولمشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسم
حضرت زبیری خزوه ذات الرقاعده صلات خوف قیلدی صحابه دن بر طائنه انکله صف یاغلیوب
نمازه طور دیلر بر طائنه دخی دشمنه قارشو طور دیلر بس سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسم
حضرت زبیری کندوبله اولان طائنه ایله بر رکعت قیلدی دخی ایاق اوزره طورردی اول
طائنه نمازلر بن تمام ایتدیلر دخی کدوب دشمنه قارشو طور دیلر اول بر طائنه کلوب فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیرینه اقتدا ایتدیلر المرایله دخی بر رکعت قیلدی اندن
اوتوروب قالدی بر طائنه دخی بقیه صلاتلر بن قیلدیلر اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه

و سلم حضرت زبیری المرایله سلام و بردی دیمشدر امام مالک بواسطی ترجیح ایدوب شافعی
واحد دخی اکا موافقت ایتشدر (علماء حنفیه رجهم الله قیلرنده صلات خوفک صفی
بودر که امام اولان کیمه جیعتی ایکی بلوک ایلیمه اندن بر بلوکن دشمنه قارشو قیوب اول بر
بلوکه نمازه بشلیه اگر قیلدینی ایکبشر رکعتلو نمازلردن ایلیمه بونلرایله بر رکعت قبله دخی
بونلر کیدمل دشمن قارشوسنه طوردل و اول طورنلر کلوب اقتدا ایلیمه بونلرایله دخی بر رکعت
قبله و اما بالکثر کندوسی سلام و بره اندن بونلرینه دشمنه قارشو طورده اول قیلانلر کلدل
بقیه صلاتلر بن قراءتسز تمام ایدلر سلام و بره لر بر بونلر لا حقلردر امام آردنده طورده حکمنده در
بونلر نصکره اول بر طائنه دخی کاهلر قراءتله نمازلر بن تمام ایدلر سلام و بره لر بونلر قراءت لازم
اولدینی اولدر که بونلر مسبو قلردر اگر قیلدینی دوت رکعتلو یا اوج رکعتلو نمازلردن ایلیمه بر بلوکیله
اول ایکی رکعت نماز قبله اندن نصکره تقر بر مذکور اوزره نمازلر بن تمام ایدلر و بزخی جانور خوفی
اولدینی زمانده دخی بویه قبله را کر خوف زیاده اولور ایلیمه بونلر اوزره قطع اقدام ایدلر ایلیمه
هرکشی بدینی طوار اوزرنده بشقه قبله ونه جانبه قابلیت اولور ایلیمه ایما ایله اول جانبه قبله امام
اعظم رجه الله علیه مذهبنده صلات خوف بواسطی اوزره قیلنور والله اعلم) اما مذاهب
مختلفه صاحبیری دخی جوق روایت ایراد ایتشدر بعضی بونده اون دوت وجه وارد اولدی
دیمشدر (ابن العربی قیس آدلو کابنده ایدر بوصلات خصوصنده جوق روایت وارد اولمشدر
واضحی اون النی روایت مختلفه در دیمشدر اما نیجه ایتدکلر بن بیان ایتامشدر بعضی بیان
ایدوب بروجه دخی زیاده ایتشدر و الحاصل فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیری
فعلنده هر بار که اختلاف روای کوردیلر بروجه زیاده ایتدیلر کثرت وجوه اختلاف روایتدن حاصل
اولمشدر (ابن القصار المالکی ایتدی رسول الله حضرت زبیری صلات خوفی اون کره قیلشدر
و ابن العربی اون دوت کره قیلدی دیمشدر خطابی رجه الله علیه ایدر ایام مختلفه اشکال
متغایره اوزره قیلشدر هر برنده صلاته احوط و حراست ابلغ اولانی تحری ایدر ایدی اگر چه
صور صلات اختلاف اوزره ایدی و لیکن جله سی متفقه المعنی ایدی (* قسم خامس *)
صلات جنازه قیلدیضک بیاننده در بونده دخی رقاع فرع وارد (* فرع اول *) عدد تکبیرات
بیاننده در (بخاری و مسلم روایتلرنده ابوهریره رضی الله عنه ایتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسم
حضرت زبیری نجاشی وفات ایتدیک کون وفاتی خبر بن و بردی و اصحابیه مصلی به جیقبوب صف
یاغدیلر دوت تکبیر ایتدی دیدی (ترمذی قنده ابوهریره مرویدر که رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسم حضرت زبیری بر جنازه اوسته تکبیر ایدوب اول تکبیرده مبارک الله بن قالدردی
صاغ النی صول النک اوزرنده وضع ایتدی دیمشدر عبارته سی بودر که * انه صلی الله علیه وسم
کبر علی جنازه فرغ بدیهه مع اول تکبیره و وضع الینی علی البسری (* فرع ثانی *) قرائتی
ودعاسی بیاننده در ابن المنذر رجه الله علیه ابن مسعود وحسن بن علی و ابن الزبیر و سور بن
مخرمه رضوان الله علیهم حضرت زبیردن صلات جنازه ده فائمه اوق مشروعدر دیو نقل
ایتشدر امام شافعی واحد و اسحق رجهم الله تعالی بوقولی مذهب ایتشدر و ابوهریره بدن
و ابن عمر دن صلات جنازه قراءت یوقدر دیو نقل ایتشدر عبدالرزاق و نسائی روایتلرنده اسناد
صحیحله ابی امامه دن مرویدر که صلات جنازه ده سنت بودر که تکبیر ایلیمه اندن ام القرآن
اوقبه اندن خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسم حضرت زبیرینه صلات ایلیمه اندن نصکره
دعای میت اخلاص ایلیمه یعنی همان انکیچون دعا ایلیمه و قراءت ایتیمه الا اولی ده قراءت ایلیمه
دیمشدر (وصحیح بخاری ده سعد دن طلحه دن مرویدر که ابن عباس حضرت زبیری اردنده جنازه

نمازین قبله فائحه الكتاب اوقودی وبله سز که بوستند دیدی دیشدر در محل قرائت
 یسائی انده یوقدر یعنی قننی تکبیر دصکره قرائت کر کدر اول ذکر اولنمشدر اما امام شافعی
 قننه جابر رضی الله عنه حدیثه ذکر اولنمشدر * وقرأ بام القرآن بعد التکبیر الاولی * لفظیه
 وارد اولنمشدر بومعاده دخی بعض روایات ایراد اولنمشدر (اما علماء حنفیه رجهم الله قتلنده
 صلات جنازه ده فائحه اوقی یوقدر زیرا فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری آخر
 قیلدینی جنازه بوبله قیلشدر که یعنی فائحه اوقی واقع اولنمشدر بوبله اولیحی مقدم قیلدینی
 اسلوب بلر منسوخ اولور اسلوب آخر ایله عمل لازم اولور ایددی امام اعظم قولبحه صلات جنازه بوبله
 کر کدر که تکبیر اولده ایکی اللین قالدیره تکبیر ایدده اند نصکره سبحانک اوقویه و تکبیر نایدنصکره
 سید کاشات علیه اکل التحیات حضرت نری نه صلات ایلنه تکبیر تشهد دصکره صلات ایلر ایددی
 و اوچخی تکبیر دصکره اللهم اغفر لحینا ومیننا دعاسین اوقیه اندن سلام ویره دعاء مذکور
 امام احمد و ابی داود رحمه الله علیهما روایتلنده وارد اولنمشدر (وامام مسلم رحمه الله علیه نقلنده
 عوف بن مالک رضی الله عنه دخی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بر جنازه نک
 نمازین قیلدی انده ابتدکی دعادن بونی حفظ ایتلک دیدی * اللهم اغفر له وارحه وعافه واعف
 عنه واکرم زله ووسع مدخله واغسله بالماء والثلج والبرد ونقه من الخطایا کما یبغی الثوب الایض
 من الدنس واتزله دارا خیرا من داره واهلا خیرا من اهله وزوجا خیرا من زوجة وادخله الجنة وانقذه
 من عذاب القبر ومن عذاب النار * عوف ایتدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نری بودعایی اوقود یغیجون بن آرزو ایتده که اول یتان میت بن اولام دیدی (ابوداود
 نقلنده واثله بن الاسقع رضی الله عنه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری ندن بودعایی ایشتم
 مسلمانلردن برینک نمازین قیلد یغمرده اوقور ایددی دیشدر * اللهم ان فلان بن فلان فی ذمتک
 وحبل جوارک فقه من عذاب القبر وعذاب النار وانت اهل الوفا والحق اللهم اغفر له وارحه
 انک انت القفور الرحیم * بنه ابوداود نقلنده ابوهریره دن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت نری * اللهم انت ربها وانت خلقتها هدیتها الی الاسلام قبضت روحها وانت
 اعلم بسر ها وعلانیتها جثتها فاعف عنها * بوبله دیر ایددی دیشدر (فرع ثالث) رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری نک قبر اوزره صلاتی ذکر نده در (بخاری و مسلم روایتلنده
 ابی هریره دن مرویدر که اختیاره خاتون وار ایددی مسجدی سیور ایددی فخر کاشات حضرت نری
 اتی فاقد اولدی یعنی کورمزن اولدی واول خاتون نیجه اولدی کورمزن دبو سوال ایتدی
 یا رسول الله وفات ایتدی دیدیلر سید کاشات علیه اکل التحیات حضرت نری نیچون بکا اعلام
 ایتدیکن دیدی اندن ایتدی کویا انک امرینی صغیر وحقیر عد ایتدیلر اندن ایتدی بکا دلالت
 ایتلک انک قبرینی کوسزک دلالت ایدوب کوسز دیلر واردی اوزرینه نماز قیلدی (وابن حبان
 روایتلنده حادین سلمه ثابتدن روایت ایتشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم * ان هذه القبور
 مملوءة علی اهلها وان الله بنور یصلو علیهم * دیو یورمشدر یعنی تحقیقا بوقبر ظلمله
 طلور اهلارینه و تحقیقا حق سبحانه وتعالی حضرت نری بنم ایلر اوزره نماز صبیله انلری
 نورلندیر دیمک اولور بعضیلر قولنده بوبله در که قبر اوزره صلات اول حضرت نک خصائصندن
 اوله غیر ایلر ایتلک جائز اولیه ابن حبان نقل مذکور ایتلک نصکره ایتدی خصائصندن
 دیانلر بونکله استدلال ایتدیلر دیدی وجه استدلال بودر که بنم صلات ایله انلر قبرل بن
 نورلندیر دیو یوردی اما غیره دخی جائز اولد یفن طریق آخر دن روایت ایتدی حدیثله استدلال
 ایدوب ایتدی یورونده * مانی القبر فیه دفن حقه وکله علیه ارعسا * وقع اولنمشدر

فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری کند و سیده قیلنرک صلاتن انکار ایتدیکی
 کندی خصائصندن اولیوب غیره دخی جائز ایدیکن ییاند دیدی اما بونکا اعتراض ایدوب
 فخر کاشات حضرت نری نه تبیهله جائز اولقی اصالة قیلنک جائز ایدیکنه دلالت ایتدیلر
 (وعقبه دن مرویدر که برکون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری احد شهداستک
 اوزرینه واردی میت نمازی قیلدینی کی نماز قیلدی دیشدر بر روایتلنده دخی احد شهداستک
 اوزرینه سکر ییلد نصکره نماز قیلدی دیو وارد اولنمشدر (وشیخین روایتلنده دخی قیلدی
 دیو وارد اولنمشدر عباره سی بودر که * خرج یوما فصری علی اهل احد کصلاته علی میت *
 یورمشدر بوحیدنده حرب کفاره شهید اولانلر اوزره نماز قیلنک جواز یتنه دلالت وارد
 و بومشله ده علما رجهم الله تعالی اختلاف ایتشدر (امام اعظم رحمه الله علیه مذهبنده
 شهدانک نمازلی سائر مؤمنلرک نمازلی کی قلمتی کر کدر امام شافعی ومالک واحد واسحق
 مذهبلر ده نمازلی قیلنماز بونلر ایتدیلر نماز میت شفاعتدر قیلخ خود کاهلری محو ایلر کیده ر شفاعته
 احتیاج قالمز دیدیلر امام اعظم حضرت نری یورمشدر که میتک اوزرینه نماز قیلنک کرامتن اظهار
 ایچوندر شهید خود کرامته غیر بدن اولی در و کاهدن بک اولقی دعادن مستغنی اولماز کورمزمبسر که
 فخر کاشات علیه اکل التحیات حضرت نری ذن بدن بک ومبرا ایدی یتنه اوزرینه نماز قیلندی
 ومعصوم او غلجقنرک کاهلری یوقدر یتنه نمازلی قیلنور دیدی حدیث صحیحده بود دخی وارد
 اولنمشدر که فخر کاشات حضرت نری شهداء احد اوزره نماز قیلشدر دیو یوردی هدایه ده و شروحنده
 بوبله یازمشدر و شافعیه لایضی علی الشهدید دیدکلری نه معنایه ایدیکننده بری بوبله اختلاف
 ایتدیلر بعضیلر شهید اوزره نماز واجب دکلدر اما قیلنسه جائز معناسنه در دیدیلر و اکثری
 شهید اوزره نماز قیلنک حرامدر دیمکدر دیدیلر شافعیه قننه صحیح اولان قول بودر مؤلف
 رحمه الله علیه فقه حنفیدن بی خبر اولمغین بومقامده * والحنفیة یمنعون الصلوة علی القبر طلقا *
 دیو تعبیر ایتشدر اما بوبله دکلدر بر میتک نمازی قیلنمازین دفن اولنسه قبری اوزرینه واروب
 قیلنک کر کدر زیر فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری انصار قومندن برخاتونک قبری
 اوزره نماز قیلشدر و قلمه نک جوازی شول مانده در که میتک بدنی طاعلش اولیه و اولندن معلومدر
 دینلور ایه غالب رایه مفوضدر زیرا بعضی سمن اولور تیر طاعیلور و بعضی آرق اولور کیم
 طاعیلور مسلمانلرک رای عالی یتنه منجر اولور ایه اکا کوره عمل ایتلک کرک هدایه ده وغیر کتب
 حنفیه ده بوبله مسطور در * (فرع رابع) * خواجه کاشات علیه اکل التحیات
 حضرت نری نک صلات غائب قیلدینک ییاندده در (بخاری و مسلم روایتلنده جابر رضی الله عنه * انه
 صلی الله علیه وسلم قال قد نوفي اليوم رجل صالح من الحبش فهلوا فصولوا علیه * دیشدر
 معناسی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری برکون ایتدی بونکون حبشندن بر صالح
 کیمسه وفات ایتدی کلک نمازین قیلک دیدی دیمکدر جابر ایتدی بز دخی صف بقلدق سید عالم
 حضرت نری بله نماز قیلدق دیدی (ابوهریره روایتلنده فرع اولده نقل اولنمشدر که نجاشی اولدیکی کون
 رسول الله حضرت نری خبر وروب اصحابیه صلی به حبیبیلر صف بقلوب نمازین قیلدیلر (بخاری
 قننه ابن عینه طر بقندن ابن جریجندن مرویدر که * فقوموا فصولوا علی اخیکم اصحمة *
 یورمشدر یعنی طورک قرند اشکر اصحمة نک اوزرینه نماز قیلک دیدی امام شافعی واحد وجهور
 سلف رجهم الله بوقصه ایله غائب نمازی مشروع ایدیکنه استدلال ایتشدر امام اعظم ومالک
 رجهم الله مشروع دکلدر دیشدر بعض علما دخی وفات ایتدیکنه قریب زمانلر ده قیلنک جائزدر
 مدت بعد اولد قد نصکره جائز دکلدر دیشدر ابن حبان دخی اکرمیتک شهری قبله سمته ایه

قتل جازر اگر خلاف ستمده ایه جازر کادر دیمشدر وقصه نجاشینک دلالتن قائل اولیایر
یعنی غائب نمازین قضاغه قصه مذکوره دلالت ایمن و رسول الله حضرت نلرند نصکره غائب نمازی
مشروع دکایر دیایلر برفاح وجه ذکر ایتمشدر بری بودر که صلات غائب قتل قتل عالم
حضرت نلرینه مخصوص ایدی غیر قتل جازر دکدر دیدیلر امام اعظم ومالك رحمهما الله
بویله دیمشدر (بری دخی بودر که فخر کاشات حضرت نلری نجاشینک نمازین انکیچون قبلدیکر
انک وفات ایتدیکی برده اوزرینه نماز قیلان کیمه یوق ایدی دیدیلر بعضیلر ایتدی رسول الله
حضرت نلرینه مکشوف اولدی کندی مشاهده ایلر ایدی اقتدا ایدیلر کورمز ایدی انکیچون
قبلدی بونک جوازنده خود خلاف یوقدر دیدیلر بعضیلر یوقول نقله محتاجدر احتمال ایلر
ثابت اولاز دیدیلر بعضیلر بونک مثلندما احتمال کافیدر دیو جواب و بریلر امام ابو یله دیایلرک
میشندی کانه واحدینک اسباب نزوده بغیر اسناد ذکر ایتدیکیدر که ابن عباس حضرت نلرند
* کشف للنبي صلى الله عليه وسلم عن سرير النجاش حتى رآه وصلى عليه * دیمشدر (دخی ابن
حسان عمران بن حصین حدیثند روایت ایدوب * فقام وصفوا خلقه وهم لا يظنون الا ان
جنازة بين يديه * دیمشدر بوجدیلدن فهم ایتمشدر که فخر عالم حضرت نلری نجاشینک
جنازه سن کورمش اوله و بعضیلر بویله دیمشدر که غائب نمازی قیلنق نجاشی به مخصوص
ایدی انکیچون فخر کاشات حضرت نلری صکره دن غیر کیمه نک نمازین قیلدی دیدیلر
امام ابو یله دیان کیمه نک قنده غیر غائبک نمازین قبلدیی کانه ثابت دکدر ز برامعا و یقین
معاویه نام کیمه نک دخی قبلدی دیو وارد اولمشدر و بویله متعلق کلامک بر مقداری دخی
معجزات شناسنده مرور ایتمش ایدی *) نوع ثالث * رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرت نلرینک زکوة خصوصنده سیرتی ذکرند در معلوم اوله که زکات لغتده نما و تطمیره
دیر یعنی زیاده اولغه و بایک اولغه اهل لغت زکات دیرلر بونده دخی انک سبیلله مال برکتلر
زیاده اولدیغیچون و ادا ایلان کیمه بی ذنوبدن پاک ایتدیغیچون زکات دینلدر ز و بعضیلر
حنده الله اجری زیاده اولدیغیچون دینلدی دیدیلر و بعضیلر دخی صاحبی پاک ایدر صحت ایمانه
شهادت ایدر انکیچون دینلدی دیدیلر و صدقه به دخی صدقه دینلدیکی صاحبینک تصدیقه
وظاهر و باطنیه صحت ایمانه دلالت ایتدیغیچونر دیدیلر و شرح شریف محمدین صلی الله
تعالی علیه وسلم فهم اولنان بودر که زکات واجب اولدیغی مواسات ایچوند یعنی مسلمانلری بری
برینه مالیه احسان ایتمک ایچوند و مواسات اولماز الا برمالده اولور که انک شانی اوله و شانی اولان
اولدر که نصابه یتنه بوند نصکره اول حضرت زکاتی اموال نامه ده شروع قبلدی بودخی
درت قسم اوزره در بر قسمی آتون و کشدر بری دخی زروع و غاردر بری دخی بهجه الانعامدر
بری دخی اموال نجاشندر و نص حدیث واجاعله کشک نصابی ایکیوز درهمدر و والتونک
نصابی یکریمی مثقالدر و زروع و غارک یعنی بردن یشانلرک امام اعظم قنده نصابی
یوقدر همان اگر آزاد کر چوق نه ایه عشری و برلک کرکدر کر که ماه جاری ایلر
سوارسون کر که یغور ایلر اما اودنده و قامنده و جاپراوند عشر یوقدر دیمشدر و امامین
قلزنده عشر شول اصل نسته ده و ایچندر که انک ثمره باقیه سی اوله یعنی اکبر یا آئی ادخار ایدملر
بریل مقدار یادیخی زیاده طوره مثلا بغدادی و آره و خرما و بونلرک امالی نه و ارایسه بش
وسق اولدیغی فغانده عشری و برلک کرکدر (وسق دینلکری التمش صاعدر) صناع سکر
رطلدر (رطل اون ایکی اوقیدر و اوقیه فرق درهمه دیرلر) و قیونک نصابی قرقدر و صفرک
و برلک دینلرند نسته حاصل اولماز و بقوله زکاتی وارد ز را عاربت آفر کتوروب

و نعی آزالانی رکازدر یعنی مطلقه نلر ایتند بونلرک مالدر کر که انده خلق اولسون معادن کی
کر که مدفون اولسون بونده واجب اولان خسدر اما مدفون اولان کافر زماننده کفارک دفن
ایتدیکنندن کرکدر و غار و زروعده اگر یغور ایلر یا خود اقلر صوابله ضواریلور ایه عشر
و برلک کرکدر والا نصف عشر و برلک کرکدر وقتا که دوه نک نصابی کندی جنسندن
مواساتی محتمل اولدی لاجرم انده نصابه یشیجک برقیون و برلک واجب اولدی و یکریمی بش
عده ده و اصل اولیق نصابی محتمل اولدی بونقدرجه ایکی یا شته بصمش برده و برلک واجب
اولدی و اوتوز بش عده ده و ارنجه واجب اولان بودر اوتوزالتی عده ده و ارنجی کی اوج یا شته
بصمش برده و برلک واجب اولور قرق بش دویه و ارنجه بویله و بریلور قرقالتی دوه اولدیغی
کیمی تا التمه و ارنجه درت یا شته بصمش برده و برلک واجب اولور و التمش بر اولدیغی
زمانده بصمش بش و ارنجه بش یا شته کیرمش برده و برلک واجب اولور یش التمش طغسانه
و ارنجه اوج یا شته کیرمش ایکی دوه و برلک واجب اولور طغسان برن یوز یکریمی به و ارنجه دردر
یا شته کیرمش ایکی دوه و برلک کرک انده نصکره یتنه فروض اسلیف اولتوب کشف فروعده تفصیل
اولدیغی اوزره اخراج اولنق کرکدر و صفرک نصابی تمام اولیق یعنی اوتوز رأس صفر اولیق
برتبیع و یا برتبیع یعنی کرک ارکک کرک دیشی بر یا شته طنه و برلک کرک و قرق رأس اولیق
برمن یا برمنه یعنی کرک ارکک کرک دیشی ایکی یا شته اوله و برلک کرک و قرقن زیاده
اولیق التمش و ارنجه حسابی اوزره و برلک کرک یعنی بر زیاده اولسه برمنه نک ربع عشرین
و برلر اگر ایکی زیاده اولور ایه نصف عشرین و برلر اگر اوج زیاده اولور ایه ثلاث
ارباع عشرین و برلر بوقول ابو حنیفه حضرت نلرینکدر امام ابو یوسف و محمد رحمهما الله تعالی
قرقدن یوقاری التمش و ارنجه زیاده زده نسته و برلر دیمشدر و التمش تمام اولدقده برتبیع
و بریلور و یش اولدقده برتبیع و برمنه و بریلور سکسان اولدیغی کی ایکی مننه و بریلور
طغسان اولدقده اوج تبیع و بریلور و یوز تمام اولیق ایکی تبیع و برمنه و بریلور بواسلوب
اوزره هراون عددده قرض تبیعدن مننه یتنه و مننه دن تبیعده متغیر اولور یعنی هر اوتوزده برتبیع
و هر قرقده برمن لازم اولور (وقیونک نصابی تمام اولیق یعنی قرق قیون اولیق برقیون
و برلک کرک نابوز یکریمی قیونه و ارنجه زکاتی برقیوندر یقین یوز یکریمدن برقیون زیاده
اوله تا ایکیوز و ارنجه ایکی قیون و برلک کرک ایکیوزدن برقیون زیاده اولسه اوج قیون
و برلک کرک فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلرینک کتاب شریفده و حضرت
ابی بکرک کابنده بویله بیان بیورلشدن واجاع دخی بونک اوزرینه متعقد اولمشدر دخی در یوز
قیون اولدقده درت قیون و برلک کرکدر انده نصکره هر یوز قیونده برقیون و برلک کرکدر
وزکات جمع ایدن کیمه قیونک بر یا شته اوله و التمش کرک بر یا شته و ارمایی المامق کرکدر ز را
واجب اولان وسطدر بر یا شته و ارمیان صغردر و آنک نصابی بشدر بعضیلر اوچدر دیدیلر
جمع الفتاوی صاحبی خزانه الفتاواده ابو جعفر طحاوین نصاب خیل بشدر دیونقل ایتدی
اگر بشدن اکسک اولور ایه زکاتی یوقدر دیو بیورمش ابو احمد العیاضی نصابی اوچدر
اوچدن اکسک اولیق زکاتی یوقدر دیمش حاصلی هر عربی آنکه آنکه آفر مختلط اوله
صاحبی بخردر دیلر ایه بر آتون و برسون دیلر ایه فیمش ربع عشرین و برسون امام اعظم
رحمه الله علیه بویله بیورمشدر و آنک جمله سی ارکک اولسه زکاتی یوقدر ز برمال نامی دکدر
یعنی زیاده اولماز و جمله سی دیشی اولسه آرملنده ارکک اولسه بقوله بونک دخی زکاتی یوقدر
ز را بالکزد دیشلردن نسته حاصل اولماز و بقوله زکاتی وارد ز را عاربت آفر کتوروب

آرمه صلیق جائز و معلوم اوله که بود که اولاد حیوانات زکات نری سوزانده واجب او بود که
صاعه اوله و او زر زینه بریل یک بویه اولیچق واجب اولز (و صاعه کا دیر که یساک اکثرند
پسایند اوله به اکبر یچق یل بیاند اولوب یچق یل علف بدیرله زکات نری بوقدر
وشول آنکه عمل ایچون ورکوب ایچون بسلنر انلرک دخی زکاتی بوقدر دخی قاتر و چار که
تجارت ایچون اولملر انلر دخی زکات بوقدر اما اکوب صاعه ایچون بسلنلرک زکات مالینه تعلق
ایدر سائر اموال تجارتدن فرقی اولز (و صدقه فطر برصاع خرما یا خود برصاع آربه یا خود
برصاع قوری اوزم در یا خود یارم صاع بغدادی یا خود یارم صاع بغدادی اونی در بو صدقه هر مسلم
حرک اوزرینه واجبدر اگر نصابه مالک ایسه و نصاب دخی مسکنندن و لباسندن و او متاعتدن
و آتندن و سلاحندن و قولندن زیاده اولان مالدر کشتی بو صدقه بی کندی نفسیچون و طفل
فقیر ایچون و خدمتکار قولر ایچون و مدبری و ام ولد ایچون و یرمک کرکدر (و مصارف صدقات
فقرا و مساکین و عامل صدقه و مکاندر دخی شول مدیوندر که دینندن زیاده نصابه قادر اوله یا خود
خلق اوزرنده مالی اوله اما آله سی ممکن اوله و منقطع غزاندن یعنی غاز یلرک فقر اسیدر و منقطع
حاجدر یعنی حاجیلرک فقر اسیدر فقره و مساکین مقدما بشقه ذکر اولنش ایکن بونلر تکرار
ذکر اولندیغی انقطاع سببیه زیاده احتیاجلری اولدیچوندر دخی مسافر لر در بونلر دخی
حاجتلری مقدار نیجه زکات آلتی جائزدر دخی هر کپسه که باینده مالی اوله اگر کندی دیارنده
مالی و ارایسه دخی ضرر ایتمز زکات آلتی جائزدر (بو دخی معلوم اوله که انبیا علیهم السلام
اوزرینه زکات واجب دکل ایدی زیر انلرک ملکاری بوق ایدی و لارنده اولان اشیا الله تعالی
حضرتلرینک و دانغندن ایدی زمانی اولیچق بدل ایدرلر ایدی محلی اولیچق منع ایدرلر ایدی
دخی زکات انکیچوندر که صاحبی تطهر و تزکیه ایلله تکیم حق سبحانه و تعالی حضرتلری (خذ
من اموالهم صدقه تطهرهم و تزکیهم بها) پیور مشدر انبیا علیهم السلام خود ذنوب بدن پاک
و مطهر لر در انکیچوندر که امام اعظم رحمه الله علیه صبیان اوزره زکات واجب دکلدر دیمشدر
زیرا انلر معصوم لر در کاهلری بوقدر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک
عادت کریمه سی بو ایدیکه بر قوم کلوب زکاتلرین کتور مسدلر انلر صلات ایدر ایدی * اللهم صل
علی آل فلان * دیر ایدی ابو اونی صدقه کتور دیکه زمانه * اللهم صل علی آل ابی اونی * دیو پیوردی
(وزکات نه زمانه فرض اولندی دیو صلا رجم الله تعالی اختلاف ایندیلمر امام نووی روضه ده
هجرتک ایکنی یلنده فرض اولندی دیو یا مشدر و ابن اثیر تار یخنده طغوزنجی یلنده واقع
اولدی دیمشدر اما بونده نظر وارد زرا ابوسفیان سابقا بیان اولنسان اوزره یدنجی یساک
اولاننده قیصره وارد قدده اولدخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک احوالندن
سؤال ایندکده * یا امرنا بالزکوة * دیمشیدی و ابن خزیمه هجرتدن مقدم فرض اولندی دیو
دعوی اینشدر و ام سلمه نیک هجرت حیثه قصه اسنده وارد اولان حدیثله استدلال اینشدر
اما انکه استدلاله نظر وارد زرا اول زمانه هنوز زکات فرض اولنش ایدی و نه صیام رمضان
فرض اولنش ایدی دیدیلر و حدیث ام سلمه نیک اسنادی قدحندن سالم اولدیغی قدیر اوزره
تاویل اولنقی کرکدر دیو بعض وجه ذکر اینشدر و بالجمله اکثر علمائک قول بعد الهجرة
فرض اولنقی اوزره در و بوکا جمله دلائلندن بری دخی بودر که صیام رمضان بالاتفاق
هجرتدنصکره واقع اولشدر زرا فرضینه دلالت ایدن آیت کریمه بلا خلاف مدینه در و ائمه
حدیث قنده بودخی نایندر که صدقه فطره زکاتدن مقدم واجب اولشدر زرا امام احمد
و ابن خزیمه و نسائی و ابن ماجه و حاکم رحمهم الله تعالی روایتلرند فیس بن عباد رضی الله عنه

پیور مشدر که * یا امرنا رسول الله صلی الله علیه وسلم بصدقه الفطر قبل ان تنزل الزکوة ثم نزلت
فرضه الزکوة فلم یأمرنا ولم ینهنا ونحن فعله * دیمشدر حدیث مذکور اسناد صحیح ایلله وارد
اولشدر و صریحا دلالت ایدر که زکات صدقه فطر دنصکره فرض اولنش اوله پس لازم
کلور که فرض رمضان مؤخر اوله و هجرتدن نصکره ایدیکی مقرر اوله (امام بخاری نقلنده
وارد اولشدر که حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری هدیه قبول ایدر ایدی دیو پیور مشدر وینه شیخین روایتلرند ابوهریره رضی الله تعالی
عنه پیور مشدر که حق رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه بر طعام کتور مسدلر
بو هدیه میدر بو خسه صدقه میدر دیو سؤال ایدر ایدی اکبر صدقه در دیرلر ایسه اصحابنه
سزاکل ایدرک دیو پیور ایدی و کندی بمر ایدی اگر هدیه در دیرلر ایسه کندی دخی انلر ایلله
یلله اکل ایدر ایدی دیمشدر (وینه شیخین روایتلرند وارد اولشدر بر کون فخر عالم صلی الله تعالی
تعالی علیه وسلم حضرتلری حضرت عایشه * عندکم شی * پیوردی یعنی بانکرده اکل ایدرک
تسنه وار میدر دیو سؤال ایدی عایشه رضی الله عنها ایدی * لا لاشی بعثت الی نسبه من الشاة
التي بعثت الیها من الصدقه * دیدی یعنی نسبه بوق الا بر مقدار قیون اتی و ار که سن اتی نسبه یه
کوندر دیکر صدقه قبولنددر نسبه بزه کوندر دی دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری * بلغ محلها * پیوردی یعنی اندن حکم صدقه زائل اولدی شمدنکرو بزه حلال اولدی
دیمکدر حاصلی بزا کا کوندر دیکر بزه صدقه ایدی انک ملکی اولدقدنصکره بر مقدار بزه سزه
هدیه اینش بر اول هدیه دن اکل اینک جائزدر دیمک اولور (ینه بخاری و مسلم و ابوداود نقللرند
بر بزه بر مقدار ات صدقه اینشدر ایدی اتی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه
کتور دیرلر * هو علیها صدقه و لنا هدیه * دیو پیوردی یعنی اول ات بر بزه صدقه در و بزه
هدیه در دیدی الله اعلم *) نوع رابع رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک
صیامی ذکرلرند در (* اول معلوم اوله که صومندن مقصود نفسی عادات خبیسه دن امساک
ایدوب شهواتدن منع و حبسی اینکدر صوم دیدکلی حق تعالی حضرتلرینک مؤمن و متقی
قوللرینک ریاضتیدر و بر عبادتدر که سائر اعمال یشندن حق جل و علا حضرتلری اتی کندینه
مخصوص قیامشدر شکیم صحیح مسلم حدیث قدسیدن وارد اولشدر که حق جل و علا حضرتلری
(کل عمل ابن آدم له الا الصیام هول و انا اجزی به) پیور مشدر یعنی آدم و اغلا نیک هر عملی کندینکدر
الصیام یمندر انک اجر بی بن ایلریم دیمک اولور و بواسطه اضافت تشریف و تکریمدر شکیم ناقة الله
پیور دینندن مراد اولدر و الا مجموع کائنات تکریم تعالی حضرتلرینکدر اراده کیمه نیک مدحلی
بوقدر بعضیلر ایندیلمر انکیچون باری تعالی حضرتلری نفسنه اضافت قیلدیکه اندن غیریه
صیامله هیچ بر زمانه عبادت واقع اولما مشدر اما صورت صلات و سجوده عبادت ایدرلر ایدی
دیدیلر و لکن تقریب الاسانید شرحنده ایدر بوقوله اعتراض ایدوب ایندیلمر نجوم و هیاکله
پرستش ایدنلر انلره صیامله عبادت ایدرلر ایدی حق تعالی حضرتلریندن غیره بونکله عبادت واقع
اولدی دیمک راست کلز دیدیلر (اما بوکا جواب و یردیلر که انلره عبادت ایدنلر انلری بانیقسه
فعاله اعتقاد اینتزل ایدی دیدیلر بعضیلر دخی وجه اضافت بودر که ریادن بعیددر زرا امر
خفیدر ظاهرندن معلوم دکلدر صلات و حج و غیره عبادات بویه دکلدر دیدیلر (ابن حجر
ایندی لاریاء فی الصوم دیمک معنای فعلنه ریاد داخل اولز دیمکدر والا بر کیمه صائم اولسه
دخی غیره یلدرمک مراد ایدینوب سوبلسه قولی جهندن ریاد داخل اولور اما سائر اعمال بویه
دکلدر انلر مجرد فعللرینه ریاد داخل اولور دیو پیوردی انکیچوندر که بر کیمه غیره یلدرمک

ایچون صائم اولسه اشراك ايتش اولور يعني علي خالص اوجه الله اولماز تنكیم بهی روابنده
شددن اوس رضی الله عنه مرفوعا روایت ایتشدركه * من صام برأى فقد اشرك * پیورلشدن
یعنی برکیمه ریالدر اولدیغی حالده اورج طوتسه تحقیقا اول کیمه اشراك ایتدی دیمکدر
و بعضیلر ایتدیلمر صائم کندی نهنه صومده حظ اولدیچون حق سبحانه و تعالی حضرت ترینه
مخصوصدر دیدیلر و بویه دخی دینلشدركه طعامدن و سائر شهواتدن استغنا صفات تکرری تعالی
حضرت تریندنر وقتا که صائم انک صفتنه موافق اولان نهنه ایل عمل ایلدی اولدخی نهنه
اضافت ایتدی دیدیلر امام فرطی رحه الله علیه ایتدی معناسی بودر که عبادت صومندن غیری
اعمال کندی حالترینه مناصبدر و صوم صفات حقندن برصفتنه مناسبدر کانه تکرری تعالی حضرت تری
صائم بنم صفتامدن برصفتنه مناسب اولان شنبه بکاتر ایتدی دیو پیور یا خود صومک ثوابی
مقدارین بیلکه باری تعالی حضرت تری منفرد اولدیچون نهنه اضافت ایدر اما سائر عبادات
بویه دکالدر انلرک ثوابی بعض مخلوقاتنه اعلام ایتشدنر انکیچوندر که حدیثک آخرنده وانا
اجزی به دیو پیوردی و بومعنی ظاهر در که بر صاحب کرم کیمه فلان نهنه به بن کندم جزا
و عوض ایدرم دیدیکی زمانده مرادی کلی احسان و جرق عطا ایلرم دیمک اولور و صائم اولان
کیمه بوقدر اجر و ثوابه لایق اولدیغی بودر که معبودی ایلچون ترک شهوت و طعام و شراب
ایتشدن اصل شهوت دیواننده مطلقا آرزویه دیرلر بومقامده مراد آرزوی طعام و شراب و جماعدر
زیر بعض روایتده * لانه ترک شهوته من الطعام والشراب والجماع لاجلی * واقع اولمشدر و صومک
اعضاء ظاهره و قواء باطنیه فیجه منافعی اولدیفندن غیری حق تعالی حضرت ترینک تقواسته
معین اولان اشیاک اگیردر تنکیم حق سبحانه و تعالی حضرت ترینک کاب کیریمده
(کتب علیکم الصیام کا کتب علی الذین من قبلکم لعلکم تتقون) پیورلشدن (و صحیح بخاریده
* الصوم جنة * وارد اولمشدر جنة ضم جملة قلغاندر معناسی صوم جهنم آتشدن صاحبی سیر
ایدوب صافلر دیمک اولور (ابن عبدالبر و غیری بومعنا به جزم ایتشدنر امانت ایدره ابن اثیر
صوم صاحبی شهوات مؤذیه دن صافلر دیمکدر دیدی بعضیلر دخی کاهلردن صافلر دیمک معناسنه
الدیلر اتفاق علما بونک اوسنه در که بوراده صیامدن مراد شول صیامدر که صاحبی قول و فعلا
معاصیدن سالم اوله بوخسه مجرد حیوان کی آج طورمقی دکدر و صومله صلاتدن تنفسی
افضلدر دیو اختلاف اولمشدر بعض علما اعمال بدیهه ک افضل صومدر دیدیلر زرا ناسی
نقلنده ابو امامه دن مرویدر که * اتیت رسول الله صلی الله علیه وسلم فقلت یا رسول الله
مرفی بامر آخذنه عنک قال علیک بالصوم فانه لا عدل له * دیمشدن یعنی فخر کائنات علیه
اکل التحیات حضرت تری نهنه کندم دخی یا رسول الله بکا نهنه امر ایلر سندن اخذ ایدیم
دیم ایتدی صومده مشغول اول زرا انک مثلی بوقدر دیدی دیمک اولور امام شهور بودر که
صلات صومدن افضل اوله امام شافعی و غیری بوکا ذاهب اولمشدر زرافخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری * واعلموا ان خیر اعمالکم الصلوة * پیورلشدن و فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینک صیامی ایصکی قسم اوزره در قسم اول
صیام رمضان یابنده در بونده بر فاح فصل وارد * (فصل اول) * صیام رمضانده
واقع اولان عباداتی یابنده در اوله منوم اوله که رمضان رمضان مشتقدر رمضان
اسی به دیر طائفة عرب اسماء شهوری وضع ایتدکری زمانده شهر مذکور بنایت اسی زمانه
دوشدی واردیلر رمضان دیو تنجیه ایتدیلمر تنکیم ز یمن زمان ریعه راست کیشلر ایدی و شهورک
افضلدر (امام نووی رحه الله علیه ایدر رمضان اسماء الله هندی دیمکری صحیح دکدر

اگر چه کیم بوخصوصده برارضه یف وارد اولمشدر اما اسماء الله توفیقیه در دلیل صحیح قائم
اولنجیه ثابت اولمز و رمضانندن مقدم صیام فرض اولندی یا اولمادی دیو علف اختلاف
ایتشدنر علماء حنفیه اولاصوم عاشوراء فرض اولمش ایدی صکره رمضان فرض اولندی دخی
اول منسوخ اولدی دیدیلر و علماء شافعیه رمضان اول صوم فرض اولمادی دیدیلر ایللری کلسه
کرکدر ان شاء الله تعالی (و صوم رمضان هجرتک ایکنی یابنده فرض اولمشدر سید کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری وفات ایتدیکی زمانده طقوز رمضان طوباش ایدی
و بوشهر کرم موسم خیرات و موقع جود و حسنات اولدیچون سلطان انبیا صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت ترینک بونده ایتدیکی طاعت و عبادتی واضف و احسانی سائر شهوردن
زیاده ایدی شیخین روایتلرده ابن عباس حضرت تریندن مرویدر که فخر جهان صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری اجود ناس ایدی و نهایت مرتبه ده اجود اولمده سی رمضان آینه
جبرائیل علیه السلامه ملاقات ایدوب مدارسه قرآن ایتدیکی زمانده ایدی دیمشدن امام احمد نقلنده
حدیث مذکورک آخرنده * لا یزال شبها الا اعطاه * واقع اولمشدر یعنی اندن بر نهنه استمرا ایدی
الا اول آتی اعطا ایدر ایدی دیمکدر و الحاصل اگر عبادت ماله درواکر عبادت بدیهه در ماه رمضانده
سائرندن زیاده ایلر ایدی و نزول قرآنک ابتداسی رمضان آینه ایدی و سماء دنیایه دخی جله واحده
نازل اولدیغی رمضان آینه ایدی تنکیم ابن عباس رضی الله عنهما حدیثنده ثابت اولمشدر
و جبرائیل علیه السلام هر یل سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ترینه ملاقات
ایدوب احوال محافظه قیلار ایدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری رمضان
رمضان نازل اولان قرآنی اکا عرض ایدر ایدی و اول سنه ده که اروضه رضوانه انتقال ایتدی
ایکی کره عرض ایتدی فتح الباریده ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
هر رمضان جبرائیل علیه السلام ایلر قرآن دکلمه ده ایکی حکمت وار ایدی پری بوایدیکه
حفظ قرآن ایدر ایدی پری دخی منسوخ اولمسانی ایفا ایدوب منسوخ اولانی رفع ایتک ایدی
و الحاصل قرآن عظیمک جله و تفصیلا نزول و عرضی و احکامی رمضان آینه واقع اولمشدر
حدیث شریف دلالت ایلر که شهر رمضانده مدارسه قرآن ایتک یعنی قرآن اوکر تک و بیلر اینه
غیریدن او صکر تک و کندیدن احفظ اولاه عرض ایتک مستحب اوله (والله بن الاسقع
رضی الله تعالی عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریندن روایت ایلر که صحف
ابراهم علیه السلام شهر رمضانک اول کیمه سی نازل اولدی و انجیل اون اوچین کیمه سی
نازل اولدی و تورات النبی کیمه سی نازل اولدی و قرآن عظیم یگرمی در دینی کیمه سی نازل اولدی
دیمشدن و حدیث ابن عباسده وارد اولمشدر که فخر عالم حضرت تری جبرائیل علیه السلام ایلر
مدارسه قرآنی کیمه ایلر ایدر ایدی بونده دلالت واردر که رمضان کیمه لنده تلاوت قرآنی جوق
ایتک مستحب اوله زرا کیمه لده صفای ذهن و جمعیت خاطر زیاده اولور خصوصاً که رمضان
کیمه سی اوله و بوشهر شهر یفنده فضیلت اول قدر در که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری اصحابه بونک قد و من بشارت ایلر ایدی * قد جاءکم شهر رمضان شهر مبارک
کتب الله علیکم صیامه تفتح فیہ ابواب السماء و تغلق فیہ ابواب الجحیم و تغل فیہ الشیاطین
فیلبلة حیرن الف شهر من حرم خیر عا فقد حرم * دیو پیور ایدی و بعض علما رحه الله
تعالی بوحدیث شریف خلقک بعضی بعضنه تهیه رمضان ایتک اصل واقع اولمشدر
دیو پیوروش (طبرانی روایتده انس رضی الله عنهدن مرویدر که رجب و شعبان ایلری داخل
اولدنی زمانلرده * اللهم بارک لنا فی رجب و شعبان و بلغنا رمضان * دیو ذوال ایلر ایدی دیمشدن

یعنی یارب رجب و سبب آیلری بر من مبارک ایله وردنه سن بئدر دیک اولور (ونسائی نقلند) ینسه انس رضی الله عنه ییورمشد در که سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری رمضان این کوردیکی زمانده * هلال رشد و خیر هلال رشد و خیر امت بالذی خلقک * دیرایدی دیمشد در شدک معناسی طوغری بول بولمقدور (ورایت او نور که رمضان شریف کوردیکی زمانده * اللهم سلنی من رمضان وسلم رمضان لی وسلمه منی * دیو ییوررل ایدی سلنی من رمضان دیمک شویله اوله که بمله صوم رمضان اراسته مر صندن یاغیریدن بر حائل نسته واقع اولیه دیمکدر وسلم لی دیمک شویله اوله که اوئنده و آخرنده هلال بولوده کبروب صوم و فطر احوالی ملتبس اولیه دیمکدر وسلمه منی دیمک بنی اول رمضان معاصیدن سن صافله دیمکدر و فخر کائنات حضرت تری بول بول ییورمشد یعنی امته تشریع و ارشاد در و الله اعلم (فصل ثانی) رؤیت هلال ایله صیامی یاننده در ابوداود نقلند حضرت عایشه دن مرویدر که * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یحفظ من شعبان ما لا یحفظ من غیره ثم یصوم رؤیه رمضان فان غم علیه عد ثلثین یوماً صام * دیمشد در معناسی رسول اکرم حضرت تری سائر آیلرده تحفظ ایتدیکي نسته بی شعبان آینه تحفظ ایدر ایدی اند نصکره رمضان آبی کورند که صام اولور ایدی اگر هلال بولوده کبروب کورنسه شعبان دن اوئوز کونی صبار ایدی دخی تمام اولدینی کبی صام اولور ایدی دیمکدر و شعبانی تحفظک معناسی هلالی و عدد ایامنی کوزنمه ده اهتمام ایتدیکدر الله اعلم (وسلم نقلند) * اذاراً یتموه فصوموا و اذاراً یتموه فافطروا فان غم علیکم فاقذروا له * وارد اولمشد یعنی هلال رمضان کوردیکر زمانده صام اولک هلال شوال کوردیکر زمانده افطار ایدک اگر هلال رمضان کوزنمه ده سرکه انک ماینده بولوت حائل اولور ایسه شعبان دن اوئوز کونی تمام ایدک اند نصکره صام اولک دیمک اولور و صاحب الهدایه حدیث شریفی بوعبارة ایله ابرار ایتدیکدر * صوموا رؤیته و افطروا رؤیته فان غم علیکم الهلال فاکلوا شعبان ثلثین یوماً * مازری رحمه الله علیه ایدر جمهور فقها فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بولمقدور و الله قول شریفی اوئوز عددی تکمیل ایدک دیمکه جل ایتدیکدر دخی پیورمشد در که هر ادبجملر حسابی اولق جائز دکلدر زیرا اگر هوام الناس اول حسابله مکلف اولور ایسه انلرمضایقه اولور زیرا منجه بن حسابن نیجی افراد نامیلور و شرعک یلدردیکی شول نسته در که انی اکثر الناس بیلر (امام اعظم و مالک و شافعی و جمهور سلف و خلف مذهبلری بومذکور اولان قول اوئزده در) اما امام احمد * فاقذروا له تحت السحاب * دیمکدر دیو ییورمشد انک مذهبنده شعبانک اوئوز نیجی کیجه سی هوا بولوتلو اولوب هلال کورنسه ایتسی کونی رمضان دن طومق و اجدر اما ثمة ثلثه و جمهور مذهبنده شعبانک اوئوز نیجی کیجه سی هوا بولوتلو اولوب هوا کورنسه ایتسی کونی رمضان طومق و اجدر و اما ثمة ثلثه و جمهور مذهبنده یوم شکی رمضان دن صام اولق جائز دکلدر صام اولیق تطوع طومق کرکدر (و ابن شریح و مطرف بن هب الله و قتیبه دخی بعضیلر معناسی قدره بحسب المنازل دیمکدر دیدیلر) * (فصل ثالث) * رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نیک عدل واحد شهادتیه صومی یساننده در * ابن عمر رضی الله تعالی عنه * زای الناس الهلال فاختبر رسول الله صلی الله علیه وسلم انی رأیته فصام و امر الناس بصیامه * دیو ییورمشد یعنی خلق رمضان آینی کوردیلر بئدخی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته واروب بن کوردم دیو خبر و پرده کندی صام اولدی و خلقه صیام رمضان امر ایدی دیدی ابوداود و غیر یلر نقلند ابن عباس حضرت تریته ن مرویدر که بر اعرابی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته کوب بار رسول الله بن هلال رمضان کوردم

دیدي فخر عالم حضرت تری * انهدر لاله لاله * وردی یعنی حق تعالی - حضرت تریته و حدایتته شهادت ایدر مپسن دیو ییورمشد اعرابی نعم دیدی اندن * انشهدان محمد رسول الله * ییورمشد یعنی محمدک رسالت شهادت ایدر مپسن دیدی ینه اعرابی نعم دیدی اندن فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * یا بلال اذن فی الناس فلیصوموا * یعنی یا بلال خلق اراسته ندا ایله صام اولسونلر دیو ییورمشد و حدیث سابقده اذاراً یتموه لفظ شریفندن مراد بعض مسلمین کورمکدر یوخسه هر کشتی کورمک دکلدر (امام اعظم رحمه الله علیه مذهبنده شول زمانده که سماده علت اوله یعنی هوا بولوتلو اوله یا خودتوز قائم ش اوله بر عادتک شهادت قبول ایتک کرکدر کرکه اراولسون کرکه عورت اولسون کرک حراولسون کرک عبدالسون دیمشد) * (فصل رابع) * خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته صام ایکن ایتدیکي تدوی و غیر احوالی ذکر نده در (بخاری و مسلم و ابوداود و ابن عباس رضی الله عنهم) * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم اخیتم و هو صام * دیو ییورمشد یعنی فخر کائنات علیه اکمل الحیات حضرت تری صام ایکن حیات ایلدی یعنی کندی جسم شریفندن قان جیفه ارتدی دیمکدر امام اعظم و اکثر علما رحمهم الله تعالی مذهبلرنده مطلقاً حیاتله اورج بوزلر اما علی و عیسی و اوزاعی واحد و اسحق و یونس و هاجک و محجومک ایکنسک دخی اور جلری بوزیلور و اوزلر ینه قضا واجب اولور دیمشد در رضا رحمه الله علیه کفارت دخی واجدر دیمشد انلردن بویه روایت اولمشد در تمسکری شهاد حدیثدر که ایتدی زمان قحده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته بیله ایدک رمضانک اون مکر نده کور دیکه بر کیمسه حیات ایلر الیه یا شوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایدی * افطر الحاجم والمحجوم * دیمشد امام شافعی رحمه الله علیه بوی باید و وارد اولان حدیثک اسناد جهنم شدن امثلی ابن عباس حدیثدر اگر بر کشتی حیاتدن برهبر ایدر ایسه حال صیامده اول بکا احتیاط جهنم شدن اجدر و قیاس ابن عباس حدیثله در بنم صحابه و تابعین و عامه اهل عدل حفظ ایتدیکم بودر که حیاتله بر کیمسه ک اورجی بوزلر دیو ییورمشد * و افطر الحاجم والمحجوم حدیث بعضیلر تأویل بعد ایله توجیهلر ایتدیکدر اما ابن حزم رحمه الله علیه بوحديث بلا ریب صحیحدر و لیکن ابی سعید حدیثنده بولدفکه سید کائنات علیه افضل الحیات حضرت تری حیات خصوصتده صامه رخصت و پردی دیو ییورمشد و حدیث ابی سیدک اسنادی صحیحدر پس انکه عمل واجب اولور زیرا رخصت عن یمتد نصکره اولور بوقدرجه * افطر الحاجم والمحجوم حدیثک نمتنه دلالت ایدر دیمشد و تقییل دخی صومی بوزماز زیرا اسناد صحیحله وارد اولمشد در که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بهض ازواجنی تقییل ایدر ایدی دیو حضرت عایشه روایت ایدوب صکره کولمشد بعضیلر کولدیکی کندوی او پدیکنه اشارت ایدی دیدیلر بعضیلر دخی بویه وله خبری خاتونلر ارله سونلک استخبا اولور فمعدندر و لیکن امته مسئله نک اعلامی لازم اولمغین سوبلیدی و حیاتدن صحت واقع اولدی دیدیلر (امام نسائی روایتند دخی حضرت عایشه دن مرویدر که * اهوی الی الی صلی الله علیه وسلم لیقبلی فقلت انی صائمة فقال و اناصام * دیمشد معناسی پیغمبر عز علیه الصلاة والسلام حضرت تری بخا و بک ایچون اکلدی بئدخی بن اور جلویم دیدیم بئده اور جلویم دیو ییورمشد ابوداود نقلند عایشه رضی الله تعالی عنها ن مرویدر که خواجه عالم حضرت تری آبی او پرایدی و دبلتی امر ایدی یعنی صام ایکن بویه ایدر ایدی دیمشد اما بوحديث اسنادی ضعیفدر صحیح اولدینی تقدیرجه بوکا محمولدر که اغزند مخالطه ایلیان صوایله کندی اغزینک یارین بویه دیدیلر (دخی صام ایکن مبارک کوزل ینه سرمد جکرایدی بیته روایتند بویه وارد

اولش در وجاعدن اولان جنبك ايله صباحه جيقني واقع اولور ايدى صباچ غسل ايدر ايدى بخارى و مسلم بوييله روايت اينشدر و معلوم اوله كه بر كيمه صائم ايديكى اونودوب طعام يسه يا شراب ايجسه يا جاج اينده اوروجى بوزلر دخی اختلام اولسه يا خود نظره ازال واقع اولسه بايدنه ياغ سورنسه يا سورمه چكنسه يا بر كيمه ك غيت و مساو يسن سويلسه يا بوغازينه توز كنه يا دوتون كيرسه يا سكك كيرسه صائم ايديكى خاطر نده اولور ايسه دخی صومى بوزلر و ايريه جنبيله جيقسه يا خود افشان دلو كنه ياغ آقسه يا صو آقسه يا خود قولاغنه صو كيرسه بومذ كورلك هيچ برنده اوروج بوزلر اما قولاغنه ياغ كيرمكه بوز يلور الله اعلم (*) فصل خامس (*)

فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك زمان افطاري بيانده در بخارى و مسلم روايتلر نده عبدالله بن ابى اوفى رضی الله تعالى عنه يور مشدر كه بر كيمه فخر كاشات عليه افضل التحيات حضرت تاريك رمضان آينده سفرده ايدك كون باند بغي زمانده * يا بلال ازل فاجدح لنا * ديو يوردي يعنى اشاغه اين بزه صوايله قاود فارسدر بلال ايندى يار رسول الله * ان عليكم نهارا * يعنى دخی كوندزدر ينه فخر كاشات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك * ازل فاجدح لنا * ديو يوردي اندن بلال اينوب فارسدر بوب كنوردى فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك اوب ايجدى ديمشدر و رسول الله حضرت تاريك امر ايند كد نصكره بلال دخی كوندزدر ديديكىك وجهى بوايديكه دخی آنار ضيا و حرت زائل اولد بغي كوردى بوزمانده افطار جازر دكلدر فخر كاشات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك بواثاره نظرايتامشدر در بن اعلام ايد بن يلسونلر ديمك ايدى وقتا كه خواجه عالم حضرت تاريك تكرار يوردي بلال يلديكه آثار ضوء و حرت قالمق ضرر ايتوب افطار جازر اولور ايمش (*) فصل سادس (*) فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك نه ايله افطار ايتدكلر ييك بيانده در (ابوداود روايتده انس بن مالك رضی الله تعالى عنه يور مشدر كه * كان صلى الله عليه وسلم يفطر قبل ان يصلى على رطبات فان لم يجدر طيات فخرات فان لم يجدر تمرات حاسوات من ماء * ديمشدر معناسى فخر عالم حضرت تاريك عادى بوايديكه اخشام نمازندن اول برقاج دانه باش خرما ايله اوروجن آجرايدى باش خرما بولسه قورو خرما ايله آجرايدى قورو خرما بولسه برقاج بولم صوايله آجرايدى ديمكدر بومذ كورات ايله افطاري ايك ايجون ايديكه معده خالى ايكن ظلمونسته ييك قبولنه وقوانك انتفاعنه ادعى در خصوص قوت باصره به قى نافعدر و صواب ايديكى بوايديكه صومله جكره نوع بيوست عارض اولشدر بر مقدار صوايله رطوبت حاصل ايديكى صكره دن طه امله انتفاعى كامل اولور ايكچوندر كه بر كيمه آج و صومسز اولسه طعامدن مقدم آزه جى صواب ايجوب اندن طعام ييك كرك ديمشدر (*) فصل اسابع (*) فخر كاشات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك عند الافطار يوردي بى كلات بيانده در معاذ بن زهره دن مرو يدركه بن خبر اكدم فخر كاشات حضرت تاريك افطاري ايديكى زمانده * اللهم لك صمت و على رزقك افطرت * دبر ايدى ديمشدر و بوحديث مرسلدر و مذكور معاذى امام بخارى تابعين ذكر ايتمشدر و لكن معاذ ابو زهره ديمشدر و به مشيلر صحابه دندر ديديلر اما بوسوز غلطدر ديمشدر و بعض عده حديث سند ضعیف اين معناس حضرت تاريك روايت اينشدر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك افطار زمانده * اللهم لك صمت و على رزقك افطرت فتقبل مني انك انت السميع العليم * دبر ايدى ديو يورمشدر اين عمر حضرت تاريك دخی مرو يدركه فخر عالم حضرت تاريك افطاري ايديكى زمانده * ذهب الظما و ابتلت العروق و ثبت الاجر ان شاء الله * ديو يوردر ايدى وزر بن روايتده اول حديثه الحمد لله واقع اولشدر و ابن سنى معاذ بن زهره دن * الحمد لله الذى

اعانى فصمت و رزقنى فافطرت * ديو روايت ايتمشدر ذكر اولان كلات طيبه ك هر برى فخر عالم حضرت تاريك روايت اولشدر هر قنيسى عند الافطار دينسه صنت اوزره افطار اولمش اولور (*) فصل ثامن (*) فخر جهان صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك صوم وصالى بيانده در بخارى و مسلم زجهما الله روايتلر نده عبدالله بن عمر رضی الله تعالى عنه هاجدن مرو يدركه * ان النبي صلى الله عليه وسلم نهى عن الوصال قالوا انك تواصل قال انى لست كهيتكم انى اطعم واسقى * ديمشدر يعنى فخر عالم حضرت تاريك اصحابى صوم وصالدن نهى ايندى انلر دخی يار رسول الله سن صوم وصال ايدرسن ديديلر بن سرك كى دكل بن اطعام و صقات اولنورم ديمك اولور و صوم وصالك معناسى بودركه ايكى كون ياد دخی زياده صائم اولوب اراده هيچ اكل و شرب ايتامكدر و معناسى مذكور احاديث شريفده الفاظ متعدده ايله نقل اولشدر ينه بخارى نقلنده وارد اولشدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك صوم وصال ايتديلر اندن وصال خلقه كوچ كلى فخر كاشات حضرت تاريك انلر وصالدن نهى ايندى انلر دخی يار رسول الله سن وصال ايدرسن ديديلر * است كهيتكم انى اطعم واسقى * ديدى بر روايتده دخی انسدن مرو يدركه رسول الله حضرت تاريك بوز رمضان آخونده صوم وصال ايندى مسلمانلردن بعض كيمه دخی وصال ايتديلر بوخير اول حضرت نه بشدى اندن ايندى اكر رمضان آيى بزه اوزادلسه بزوصال ايله مواصلايت ايديك كه منتهى مقرر بقر بن ترك يده ايدى اندن * اركم لستم مثلى انى اطعم يطمعنى ربي و يسقنى * ديو يوردي و منتهى مقرر بن مراد بر امرده شدت ايدوب قولده يا فعلة حددن تجاوز ايدنلردن بر روايتده دخی * انى ايت يطمعنى ربي و يسقنى * وارد اولشدر و يسه بخارى و مسلم روايتلر نده حضرت عابسه رضی الله تعالى عنها ايندى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك اصحابى انلر كه ديكشون صوم وصالدن نهى ايندى انلر دخی يار رسول الله سن وصال ايدرسن ديديلر * انى است كهيتكم انى يطمعنى ربي و يسقنى * يوردي ديمشدر و جمله ك محصل بن سرك كى دكل ريم بنى يديز و ايجيز ديمكه راجعدر (شيخ الاسلام ابن حجر رجه الله عليه ايدر * يطمعنى ربي و يسقنى * معانده علما اختلاف ايتديلر بعضى حقيقى اوزره جل ايدوب رسول الله حضرت تاريك صكرانه تسوى كيمه لى من عند الله طعام و شراب كلور ايدى ديديلر اما بوكا اعتراض ايدوب اكر بوييله اولايدي صوم وصال اولور ايدى و دخی انلر ديديكى كوندز اولغه دلالت ايدر اكر حقيقه جل اولنور ايسه صوم بولمناز ديديلر و بواعتراضه جواب و بروب زواياك راجحى ايت لفظيله كلان روايتدر لفظ مزبور كيمه اولغه دلالت ايدر و اظلم لفظى صحيح اولد بغي تقدير جبه مطلقا كون معناسى مقصود در وقت اولور ظل دينوب كان ديمك مراد اولنور بوخسه نهارا و ليق مراد دكلدر تشكيم (واذا بشر اخدهم بالاشي ظل وجهه مسودا) قول شريفنده مراد مطلقا كون معناسيدر نهاره اختصاص دكلدر ديديلر و طعام و شرابى مجازه جل اينك اظلم لفظن مجازه جل ايتمكدن اولى دكلدر تسليم ايدلم كه نهاره دلالت ايلر ايمش بونقد بوزره دخی ضرر ايتزيرا فخر كاشات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تاريك على سبيل الكرامة كنوردكلى طعام جنت طعامندن و جنت شرايدن ايدى انده احكام مكلفين جارى دكلدر تشكيم صدر شريعى التون لكن ايجنده غسل اولمش ايدى باوجود كه دنيا التوتندن اولان و انيك استعمال حرامدر ديديلر و جمهور علما زجهما الله ايتديلر حقيقى مراد دكلدر بلكه قوت مراددر كه طعام و شرابك لازميدر * يطمعنى ربي و يسقنى * ديمك بكا يوب ايجن كيمه قوتى وير و طعام بر بن طوتارسته لافاضه ايلر انواع طاعت و عبادت تقويت ايدر بكا ضعف كنورمن ديمكدر ديديلر يا خود فخر عالم حضرت تاريك

حق تعالی حضرت ناری بر طوقاق و بر فاعلاق خلق ایدر که طعام و شرابیدن مستغنی اولور ایدی دیدیلر
معنای سابقه بونک فرق بود که آنده اجلق و صوسزلق باقی ایکن قوت خلق اولمقدرد بونده
اجلق و صوسزلق اولوب قوت خلق اولمقدرد اما اولکی معنای ترجیح ایتملردر زیر اصوم و صالدف
مقصود اجلق و صوسزلق چکدر که فی الحقیقه بوعبادت مخصوصه تک روحی اولدر و اول اولنجیه
غرض فوت اولور (امام قرطبی رحمه الله تعالی علیه ایدر معنای ثانی فخر کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت ناریک حالت مناسب دکلدر زیرا اکثر زمانده اجلق اوزرینه ایدی
حتی مبارک قرینه طاش باغلرایدی و بعضیلر دخی بویله تعبیر ایتدیلر که مراد معرفه الله
ولدت متاجات و شوق و محبت اکهیه بکا غداه روح اولور طعام و شرابیدن مستغنی قیلور
دیمکدر دیدیلر بوسوز همان اولکی جوابک عیندر مخالفتی ایچق عبادتدر زیر اویله دینک
دخی مرادی بودر و اطعام و سقایی اسم رب له ذکر ایدی * بطعمنی ربی و یسقینی *
دیدی لفظه الله ایلر ذکر میوردی زیرا صفت ربو بیثله تجلی الوهیت ایلر تجلی دن عباده
اقریدر زیر اول تجلی عظمتدر اکا بشر طاق کتوره مز و تجلی ربو بیث تجلی رحمت و شفقتدر
علما رجهم الله تعالی صوم وصال جائیدر بوجه حرام میدر بوجه مکروه میدر بواختلاف
ایتملردر بر طاقه قادر اولانه جائدر دیدیلر زیر عبید الله بن الزبیر و دخی بعض صحابه
و تابعین مواصلت ایدر ایدی نهی یوردیلر یعنی حدیث عایشه ده واقع اولان اوزره امنی مرحت
و شفقت ایتدیکندن ایدی انکی چون نهی دن صکره بینه بعض اصحابیله مواصلت ایدر ایدی قادر
اولانه مانع بوقدر دیدیلر (وامام اعظم و مالک و اکثر ائمه رجهم الله تعالی مذهبلر ده جائدر
دکلدر وصال ایتملر کرک) (وامام شافعی و اصحابی رجهم الله تعالی کراهته نص ایتملردر
اما بونلرک بعضی کراهت تزییه در و بعضی کراهت تحریمه در دیدیلر اما قائلنده قول اصح
کراهت تحریمه اولمقدرد (وابن وهب و احمد بن حنبل و اصحق رحمه الله تعالی علیههم صکره
وفته دکن و صالی جائدر کورمشلردر زیر بخاری قنده ابوسعید رضی الله تعالی عنه روایتله
وارد اولمشلردر که * لا تواصلوا فایکم اراد ان یواصل فلیواصل الی السکر * یورلش بوندن
ظاهر در که سحر زمانه دکن صومی بوزمقی جائز اوله و بونده نسته بوقدر زیر اصائم اولان
کیمسه به لازم اولدر که صومله ایکی کوی بری برینه اولاشدر میه برکون ایلر بر کیمسه ده طعام
اکل ایده نهایت اخشام بیچک طعامی صباحه فر شو عیش اولور و بواکا بکزد که یاتسو نمازی
کیمه تک آخرینه تأخیر ایلر دیدیلر اما ظاهر بودر که بویله ایدن کیمسه کندویه کوج
کتورمک کرک اخشامدن طعام تقاضیسی اولیچق همان مجعلا افطار ایتمک کرک والا عبادت
قصدندن اولماز دیمشلردر و جائز کورمشلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریک
خصایصندر زیر * انی لست علی هیتکم * یورمشلردر دیدیلر و صحیحینه حضرت عمر بن
الخطاب رضی الله تعالی عنه هندن میویدر که * قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اذا قبل
اللیل من ههنا و غربت الشمس من ههنا فقد افطر الصائم * دیمشدر بوجدیث شریف موجبجه
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری وقت فطرک دخولیه صائمی حکما مفطر قیلدی
بومعنی بحسب الشرح مواصلتی محال ایلر و جهور علمانک وصال حرام ایدوکنه دلیلاری
* لا تواصلوا قول شریفنده اولان عمومی نهی درو حضرت عایشه قولنده اولان * رجهم الله *
ایضا در جواب و بیوت ایدر بوجده ساره تحریمه بوجده منافی دکلدر بوجا در در که
سبب تحریم شفقت و رحمت اوله دیدیلر و دخی کیمسه ده صوم جائز اولمقیفته بوده دلالت ایلر که
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری * اذا قبل اللیل من ههنا و ادر النهار من ههنا

فقد افطر الصائم * یورمشلردر کیمسه فی فطر دن غیری فسته به محل طوعناه شددر پس کیمسه ده
صوم ایتمک وضعنه مخالف اولمش اولور دیدیلر * (فصل ناسع) * رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت ناریک سحوری ییاندده در (سحور فتح سبيله سحرده بدکری طوعناه در
(امام نسائی نقلنده ابو هریره رضی الله تعالی عنه اصحاب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت ناریک بعضندن روایت ایلر که خواجه جهنم علیه صلوات الرحمن حضرت ناریک
حضور شریفده دخول ایتمد شول حالده که سحور اکل ایدر ایدی * انها برکة اعطاکم الله
ایها قلاته عوه * دیدی دیمشدر یعنی سحور برر کتدر که الله تعالی حضرت ناری اقی ستره
ویرمشلردر امدی ستر آتی ترک ایتمک دیمک اولور و تأیید ضمیر خبر اعتبار یله در (ابوداود
ونسائی روایتلر ده عز راض بن ساریه رضی الله تعالی عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت ناری بی سحوره دعوت ایدوب * هم الی القداء المبارک * دیدی دیمشدر (ونسائی
نقلنده انس بن مالکدن میویدر که سحر وقتده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری
یا انس بن صائم اولق استرم بکا بر طعام کتور دیدی بنده اوکنه خرما و صو کتوردم بلال
اذان او قود قند صکره ایدی ایدن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری یا انس بر کیمسه
کتور بکله یسوز دیدی بدخی زید بن ثابتی دعوت ایتمد کلدی ایدی بن سو یق ایچمک
استرم و صائم اولق دخی استرم دیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری بدخی
صائم اولق استرم دیدی ایدن زید ایلر سحور ییدر صکره فاقدی ایکی رکعت نماز قیلدی صکره
صباح نماز بینه جیمشدی دیمشدر و معلوم اوله که حضرت بلال رضی الله تعالی عنه اذانی
قی ارکن او قور ایدی اولممانده سحور جائدر تنکیم سابقا اشارت اولمشلردر * (فصل عاشر) *
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریک سفرد صومی و افطاری ییاندده در
امام مسلم بخاردن روایت ایلر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری رمضان آیتده
مکه فتحه سحر ایتدی کراغ الغیم دیدکری موضعه کلججه صائم ایدی خلق دخی صائم ایدیلر
برقدخله صو استدی کتور دیلر آلوف قالدردی حتی خلق نظر ایتدیلر اندن صکره ایچدی
یوندن صکره ایتدیلر رسول الله بعض ناس صائم اولدی دیدیلر * اولک العشاء اولک العشاء *
دیو ییودی یعنی انلر عاصیلردر ایلر عاصیلردر دیدی و پروایتده بویله در که خلفه صیام مشقت
و بردی سیر بجه ایلر سیر اکا منظر در دیدیلر ایتدین صکره ایدی قدخله صو اسنوب ایدی
ایچدی دیمشلردر (بخاری و مسلم روایتلر ده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایتدی
فخر کائنات علیه اکمل الحیات حضرت ناریله رمضان آیتده سفر ایتمک ناعفانه کلججه
صائم اولدی صکره صو اسنوب ککونوز بن آلدی خلفه قارشو ایچدی تا که کوره ایدن
تا مکه به کلججه افطار ایتدی دیمشدر و ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایدر رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری سفرد صائم اولمشلردر و افطار ایتمشلردر * فن شاء صیام
ومن شاء افطر * دیدیلر یعنی دیلیان صائم اولسون دیلیان افطار ایلسون دیمکدر (امام اعظم
وامام مالک و شافعی و اکثر علما رجهم الله تعالی مذهبلر ده اهل سفردن شول کیمسه که صومله ضرر
چکیمه انک طوعه سی افضلدر زیر احق جل و علا حضرت ناری (وان تصوموا خیر لکم) دیمشدر
و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناریک * لیس من البر الصیام فی السفر * یوردیلر
مشقت جائنه ککوره در اگر ضرر چکرا ایه افطار ایتمک افضلدر و ضرردن مراد مزاج
تحمل ایتموب مشقت چکمکدر (وسعید بن المسیب و اوزاعی و احمد و اصحق و دخی غیر یلر
مطلقا افطار افضلدر دیدیلر بوقول شافعیدن دخی بعض اصحابی نقل ایتملردر و بعض

اهل طهارت من مروید که سفر ده صوم رمضان صحیح اولیه طوبی بقی تقدیر چه منعقد
اولیه قضای واجب اوله انرا آیت وحیدیک ظاهر زین نظر ایستد در اما جمهور علما و جمع
اهل فتوی قول بونک اوسته در که جائز در و منه قد در و حدیث اول کیمیه کوره در که صومه
منضراوله (* قسم ثانی) * سید کائنات علیه افضل الصلوات حضرت تریسک صوم
رمضان غیر صیامی ذکرند و بونده برفاج فصل وارد (فصل اول) بعض
آبلره برفاج کون صوم و برفاج کون افطار ایستد بکنک سیانده در (نسائی نقلده ابن اسامه در
مروید که * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کان یسر الصوم فیقال لا یفطر
و یفطر فیقال لا یصوم * دیمشدر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
برفاج کون بری بری اردنجه صائم اولور ایدی شویله دینلور ایدیکه شعیب بن نصره افطار ایستد
و برزمان شویله ایدر ایدیکه غیر صائم اولماز دینلور ایدی دیمشدر حاصل کلام نیجه زمان
صائم اولور و نیجه زمان افطار ایدر ایدی دیمشدر اولور و بومعناده برفاج روایت دخی وارد
اولمشدر بخاری نقلده انس بن مالک رضی الله تعالی عنده مروید که * کان رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم یفطر من الشهر حتی یضن ان لا یصوم منه ثم یصوم حتی یضن
ان لا یفطر منه شیا و کان لا یتشاء ان تراه من اللیل مصلیا الا رأیته و لا تأمنا الا رأیته * دیمشدر
و اندن بروایتده * ما كنت احب ان اراه من الشهر صائما الا رأیته و لا مفطرا الا رأیته
و لا من اللیل قائما الا رأیته و لا تأمنا الا رأیته * و مسلم نقلده * کان یصوم حتی یقال قد صام و یفطر
حتی یقال قد افطر * دیمشدر حاصل کاه اولور برزمان صومه مداومت ایدر و کاه اولور
برزمان افطاره مداومت ایدر ایدی و کیجه نمازنده دخی حال کیجه نک بر مقدارنده نماز قیلاز
و بر مقدارنده او بور ایدی دیمشدر ابن عباس حضرت تریسک مروید که * ما صام رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم شهرا كاملا غیر رمضان و کان یصوم حتی یقول القائل لا والله
ما یفطر و یفطر حتی یقول القائل لا والله لا یصوم * دیمشدر یعنی رمضان غیر برآبی تمام
طوبی واقع اولدی و عادت علیه لری بوا بدیکه صائم اولدینی زمانه نیجه کون صائم اولور ایدی
شویله صائم اولور ایدیکه آی تمام اولنجه افطار ایستد و افطار ایستدیکه زمانه شویله صائم اولور ایدی
آی تمام اولنجه صائم اولیه حاصلی بوحیدیکه دلالت وارد که رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تریسک صائم الدهر اولدی و کیجه نک تمامه نک نماز قیلاز و بویله ایستدیکه
کاه سنت قلوب امته مشقت اولماقی ایچون ایدی بوخسه حق جل و علا حضرت تریسک اکا اولقد در
قوت و بر مشدیکه بونلری التزام اینسه طاعت بنشدر ایدی امته امر سهل اولنچون
طریقه وسطی اختیار ایدوب کاه صائم اولدی و کاه افطار ایستد و کاه قائم اولوب کاه
تائم اولدی (* فصل ثانی) * خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریسک
صوم عاشورا طوبی بکنک سیانده در و عاشورا قخی کون ایدیکه اختلاف ایستد در
حکم بن الاعرج ایدر ابن عباس رضی الله عنهما حضرت تریسک وارد بکا صوم عاشورادن
خبر و بر دیمه ایستد * اذا رأیت هلال محرم فاعدوا و اصبح یوم التاسع صائما * دیدی
بنسخی * کان محمد صلی الله تعالی علیه وسلم یصوم * دیمشدر * دیدی دیمشدر امام مسلم
بویله روایت ایستد (نوی ایدر بوابن عباس حضرت تریسک تصریحدر که کندی مذهبی
اوزره محرمک طقوزنی کونی عاشورا اوله و بونده به من تاویلر ایستد در (امام ساف و خلفدن
جمهور علما مذهبی بودر که عاشورا محرمک اونچی کونی اوله ز برامقتضای ظاهر احادیث شریفه
ولفظ عاشورا بودر) و ابن عباس رضی الله عنه حدیثه بودنی وارد در که فخر کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تریسک یوم عاشوراده صائم اولدی اصحاب ایستد باری رسول الله بوکونه

یهود طائفه سی تعظیم ایدرل دیدیلر خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریسک ایستد
ان شاء الله کله جک ییل طقوزنی کونی طونالم دیدی کله جک ییل کلدین فخر عالم افند من
حضرت تریسک ارتحال دار بقا یوردیلر بور وایتده صریحدر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تریسک صائم اولدینی کون طقوزنی کون دکل ایدی امام نووی بویله دیمشدر
(وامام قرطبی ایدر عاشورا عاشور دن مدولدر مبالغه و تعظیم قصد اولند و ایچون عاشورا دینلدی
ز بر عاشور دن مأخوذدر و اصلده ليله عاشوره نک صفتیدر یوم عاشورا دینلدیکی زمانه کاه یوم
اللیل العاشرة دینلور و اسمیه علیه سبیله صکره دن موصوفدن دخی مستغنی اولدی ليله حذف
اولنوب یوم عاشورا دینلدی دیمشدر بونقدر اوزره یوم عاشورا اونچی کون اولور شکیم
خلیل بن احمد و غیر بویله دیمشدر ابن القیم رحمه الله تعالی علیه ایستد ابن عباس حضرت تریسک
جیع روایاتی ملاحظه و تأمل ایدن کیمه انک سعت علی یلور و شبهه سی زائل اولور ز بر اول
دیمشدر طقوزنی کونی عاشورا اوله بلکه طقوزنی کونی صائم اول دیدی و سائل یوم عاشورا اونچی
کون ایدیکه ییلدیکه اکثفا ایستد ز بر جیع ناس اونچی کون اولدین ییلور ز بر ایدی
مقصودی طقوزنی کون فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریسک صائم اولور ایدی
سنده صائم اول دیوار شاد ایدی (بخاری و مسلم و غیر یلر روایتده عایشه رضی الله تعالی عنهادن
وارد اولمشدر که زمان جاهلیتده قریش قوی عاشورای طووز ایدی اول زمانده رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تریسک دخی طووز ایدی مدینه به کادیکی زمانه دخی طووزی و غیر یلر
طوبی امر ایستد رمضان فرض اولدینی زمانه انی ترک ایستد دیلیان طووز ایدی دیلیان
ترک ایدر ایدی دیمشدر و بور وایتدن فهم اولندیکه عاشورا صوم طومعه مدینه اول کلدیکه
زمانه امر وارد اولمش اوله و مدینه به کادیکی ربیع الاول آینه ایدی بونقدر ججه ایستد ییلک
اولنده امر اولمش اولور صوم رمضان دخی ایستد ییلده فرض اولمشدر و الحاصل ایستد
بر ییلده فرض اولنوب صکره دن صوم عاشورا فرضی منسوخ اولوب دیلیان طونون دیلیان
ترک ایستون دینلش اولور (اما قریش طائفه سی عاشورا طووز ایدی دیمشدر اصلک جائزدر که
شرع سابقدن اخذ ایستلر اوله انکیچون عاشورای تعظیم ایدوب انده کعبه به کسوه اوزر ایدی
فتح الباریده ایدر روایت اولمشدر که قریش نیچون عاشوراده صائم اولور دیو عکره دن
سؤال ایستد ایدر زمان جاهلیتده انلر دن برکاه صادر اولدی دخی بوکاه اولو کاهدر بزم
حالم نیجه اولور دیو کوکلر نده قالدی پس به مضلر انلره عاشورای طوبی مکفر ذنوب
اولسون دیدیلر انلر دخی طومعه بشادیلر دیدی عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهما دن
مرویدر که اهل جاهلیت عاشورای طووز ایدی خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تریسک * ان عاشوراء یوم من ایام الله فی شاء صامه * دیدی بخاری و مسلم و ابوداود
بویله روایت ایستد در یعنی عاشورا حق تعالی حضرت تریسک کونلر دن برکاه وندر پس
بر کیمیه که انده صائم اولقی دیلیه صائم اولسون دیو یوردی (مسلم روایتده سلمه بن الاکوع
رضی الله تعالی عنه ایستد رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریسک عاشورا کونی اسم
طائفه سندن بر کیمیه بی کوندر دیکه خلق اراستده * من کان لم یصم فلیصم و من کان اکل
فلیتم صیامه الی اللیل * دیو ندا ایلیه یعنی صیاحدن صائم اولیان اولسون و طعام اکل ایتمش
اولان صیامنی کیجه به دکن تمام ایستون یعنی اخشامه دکن بکن بکیمسون دیمشدر
(امام نووی ایدر اول سلامده صوم رمضان مقدم صوم عاشورا مشروع اولدقد حکمی
نه ایدی واجبی ایدی بوخسه سنتی ایدی دیو علما اختلاف ایستدیلر (امام اعظم رحمه الله علیه

حضرت ناری واجب ایدی دیو یورمشدر و اصحاب شافعی یکی قول اوزره اختلاف یوردر
 شهری بود که مشروع اولدیغی زماندن سنت اولدن خالی اولدی هرگز بوقت ایچنده
 واجب اولمش دکلدر دبدیلر و لکن رمضان شریف فرض اولمده بن مستحب لغی مثلاً کدایدی
 صکره دن مستحب لغی اولکی مرتبه دن اکثردر دبدیلر و بر قول دخی بود که ابوحنیفه
 رحمه الله علیه حضرت ناری یوردیغی کنی واجب اوله و ثمره خلاف صوم واجب کیجه دن نینی
 شرط اولمده ظاهر اولور امام اعظم رحمه الله علیه حضرت ناری آتی شرط ایتمیشدر زرا
 یوم عاشورائک اولنده خلق مقصدا ایدی صکره دن کوندن نیتله صائم اولمه امر اولدیلر
 و صومد نصکره قضا ایله مأمور اولدیلر دیو یورمشدر و اصحاب شافعی ایندیلر مستحب ایدی
 انکی چون کوندن نیتله صحیح اولدی دبدیلر (امام اعظم رحمه الله علیه حضرت ناری واجب ایدیکنه
 * امر بصیامه * قولیه استدلال ایدوب امر و وجوب ایچوندن دیمشدر ثقیفه دخی بعض
 تمسکه مذهبه بصرت یوردر اما فضلاء سافعیه دن سیح الاسلام ابن حجر ایدر یچوخ
 احادیث شریفه دن اخذ اولنور صکره واجب اوله زرا صومنه امر وارد اولدیغی ثابتدر
 اند نصکره صومنه تأکید امر واقع اولمشدر اند نصکره نداء عامله تأکید زیاده اولمشدر
 اند نصکره اکل ایتمش اولان اخشامه دکن طونسون دیمکه تأکید دخی زیاده اولمشدر
 اند نصکره امهات اول کونده اوغلا یچقیرن امر زمرسونلر دیو یورملله دخی زیاده اولمشدر
 هب بونلر دلالت ایدر که بلاشبته واجب اوله (و صحیح مسلمده ثابتدر که عبدالله بن مسعود
 رضی الله عنه * لما فرض رمضان ترك عاشورا * دیمشدر بومعلومدر ترك اولسان استحبایی
 دکلدر زرا استحبایی باقیدر بس دلالت ایدر که متروک اولان وجوبی اوله (اما انلر که متروک
 اولان تأکید استحبایی ایدی باقی قیلان مطلقاً استحبایدردیدیلر سوزلر نیک ضعیفی ظاهر در ملک
 نلکه استحبایی باقیدر خصوصاً رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت ناری نیک وفائی
 یلنده اهتمامی استمرار اوزره ایدی زرا * لئن عشت لاصومن التاسع والعاشر * یورمشدی
 یعنی صایغ اولورسم کله جک ییل طقوزنجی و اوننجی کونلری صائم اولام دیمشیدی و صومنده
 ترغیب ایلر ایدی و برصوم که برسته بی مکفر اوله بوندن زیاده تأکید نیجه اولور دیو یورمشدر
 (امام مسلم رحمه الله علیه روایتده ابو قتاده دن مرفوعاً وارد اولمشدر که یوم عاشورا برسته بی
 مکفر اولور و یوم عرفة ایکی مته بی مکفر اولور و بونک ظاهری بودر که یوم عرفة یوم عاشورادن
 فصل اوله و حکمی بودر که عاشورا حضرت موسی علیه السلام منسوب و عرفه فخر کاشات
 صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت ناری منسوبدر دبدیلر (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن
 مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت ناری مدینه کعبه دخی کوردی یهود
 صوم عاشورا طوترل بوضوم ندر دیو سوال ایندی ایندیلر بوضوم کوندر که حق سبحانه و تعالی
 حضرت ناری بونده موسی علیه السلام و بنی اسرائیلله عدولندن نجات و پردی حضرت
 موسی بو کونده صائم اولدی دبدیلر فخر کاشات علیه افضل الصلوات حضرت ناری دخی * اما
 احق بموسی منکم * دیوب اول کونی صائم اولدی و غیر یله ضیامن امر ایندی معنای مذکور
 عبارات متعارفه ایلد دخی روایت اولمشدر امام بخاری و مسلم رحمه الله نقل ایتمیشدر و روایت
 مزبوره دن بویه فهم اولمده که خوانجه کاشات علیه اکل النجیات حضرت ناری صوم عاشوراده
 یهوده اقتدا ایتمش اوله بویه دکلدر سابقاً اشارت اولتان اوزره دخی مکه ده ایکن طوتر ایدی
 نهایت مدینه به کلد کده کوردی یهود دخی طوترل ایتمش انلره مخالفت ایدوب ترك ایندی زرا
 دخی اولزمانده نهی اولنسان نسنه رده اهل کابه موافقی واجب ایدی خصوصاً اول نسنه رده که

مشرکله مخالفتلری اولایدی صکره دن مکه فتح اولنوب اسلام اشتهار بولیجی اهل کابه دخی
 مخالفتی سور اولدی تنکیم کله جک ییل یوم تاسعی طوتالم ان شاء الله دبدیکی نیجه معنی ایدی
 بروایتده * لئن بقیت الی قابل لاصومن التاسع * یورمشدر یعنی کله جک ییله قالورسم البته
 طقوزنجی کونی صائم اولام دیدی بو حدیثله شافعی واحد و غیر یلر استدلال ایندیلر که یوم
 تاسعه یوم عاشورک ایکنسن ییله طومنی مستحب اوله زرا عاشری طوندی و تاسعه نیت ایندی
 دبدیلر (نووی ایدر بعض علما یوردیکه ظن اولنور که تاسعه عاشورک ایکنسن ییله طومنی
 بالکثر عاشری طومنه یهوده تشبیهدن یقه قدر دیدی و حدیثده بومعنایه اشارت وارد
 به ضیایر یوم عاشورایی تحصیل ایچون اولیق احتمالن و پردیلر اما اولکی سوز اولادر (زرا نقلنده
 ابن عباس رضی الله عنهما یورمشدر که * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم قال یوم عاشوراء
 صوموه و خالفوا به اليهود و صوموا قبله یوما و بعده یوما * دیمشدر یعنی یوم عاشورایی طونک
 و آتی طومعه ده طائفه یهوده مخالفت ایدک اندن اول برکون و اند نصکره برکون صائم اولک دیمک
 اولور (امام احمد دخی بو حدیثک مثلن روایت ایتمشدر و بالجملة رسول الله حضرت ناریک مراتب
 صومی اوج مرتبه ایدی (بر یسی مرتبه ادنادر که یالکرا وننجی کونی صائم اولمشدر (بر یسی اعلادر که
 طقوزنجی و اوننجی و اون برنجی کونلری طومعه قدر و یو کافر یب اولان طقوزنجی و اوننجی کونلری
 طومعه قدر و اکثر احادیث بونک اوزرینه در (صحیح بخاری یوم عاشورای موسی علیه السلام یهود طائفه سی
 عاشورا کونن براملرندن عد ایدر ایدی فخر کاشات حضرت ناری * فصومه اتم *
 دیو یوردی بوندن ظاهر در که مرادی مخالفت یهود ایدی زرا برام کونی صوم کونی دکلدر
 کندول اول کونده صومله انلره مخالفت ایندیلر و حدیث ابن عباس دلالت ایدر که باعث صیام
 انلره سبیده موافقت اوله یعنی حق تعالی حضرت ناری حضرت موسی علیه السلام نجات
 و پردیکنه شکر اوله اما بودخی لازم کلر که انلر اول کونی عید اعتقاد ایدوب تعظیم ایتمه دن
 صائم اولیه ل احتمالدر که شریعتلرنده اول کون صائم اولیق غایت تعظیمدن اوله و بومعنی حدیث
 مسلمده صحیحاً وارد اولمشدر که اهل خیر یوم عاشورایی طوترل ایدی و عید اتخاذ ایدر ایدی
 عورتلرینه حلیه یل کیدر لر ایدی دیمشدر * (فصل ثالث) * سید کاشات صلی الله تعالی
 علیه و سلم حضرت ناریک شعبان آینه صائم اولدیفنک بیاننده در (امام بخاری و مسلم روایتلرنده
 حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهما یورمشدر که * ما رأیت رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم
 استکمل صیام شهر رمضان و ما رأیت فی شهره کثرت صیام فی شعبان * دیمشدر
 حاصلی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت ناری کورمدمکه رمضان آیدن غیر
 بر آتی تمام طومش اوله و کورمدمکه شعبان آینه طوندیفنک چوق بر آیده طومش اوله دیمک
 اولور روایت اخرا ده * لم یکن یصوم شهره اکثر من شعبان فانه کان یصومه کله * دیمشدر
 یعنی هیچ بر آیده شعبانن چوق صائم اولماز ایدی آتی جیعا طوتر ایدی دیمکدر روایت ترمذیه
 * کان یصومه الا قلیلاً بل کان یصومه کله * دیمشدر بونلردن فهم اولنور که شعبانی تمام
 طومنی دخی واقع اولور ایش و بومعنایه بعض روایات دخی وارد اولمشدر که ابوداود رحمه الله
 علیه نقلنده * کان احب الشهور الی رسول الله صلی الله تعالی علیه و سلم ان یصومه شعبان ثم
 یصله بر رمضان * دیمشدر یعنی آیلردن شول آی که صائم اوله سن زیاده سور ایدی شعبان
 آیی ایدی آتی صائم اولور ایدی اند نصکره رمضان اولمشدر ایدی دیمکدر نسائی روایتده * کان
 یصوم شعبان او عامه شعبان * دیمشدر و بر روایتده دخی * کان یصوم شعبان الا قلیلاً *
 دیمشدر و بر روایتده دخی * کان یصوم شعبان کله * دیمشدر (ابن حجر رحمه الله علیه

بو حدیث کردن مراد شعبان است اکثر بن طوثر ایدی دیمکدر دیدی و امام ترمذی ابن المبارک کن روایت
 ایندی کی اوزره کلام عربده جائزدر که بر شهر که اکثری طوثره * صام الشهر که * دیرل
 و بر کیمه کیمه که بعضنده طعامه و بعضنده امور ساره ایله مشغول اولسه و اکثرنده نماز قبله * قام
 لیلته اجمع * دیرل ترمذی ایدر ابن المبارک رحمه الله حدیثین بین یونأ و یل ایله جمع ایدر ایدی
 والحاصل کل دن مراد اکثردر بحاظ طریقتی دیمک اولور اما طیبی یوم معنای استبداد ایدوب
 بویه تاویل ایشدر که گاه اولور ایدیکه شعبانک جمله سین طوثر ایدی و گاه اولور ایدی واجب
 صاعسونلر دیواکثر بن طوثر ایدی دیمشدر و ابن المنیر ایدر یابودر که کل دن مراد اکثر اوله و عایشه
 قولی مبالغه به جل اولنه و یاخود قول ثانیسی متأخر اوله قول اولی فخر عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت تارندن اول مشاهده ایتدیکنه کوره اوله و قول ثانی صکره مشاهده ایتدیکنه کوره
 اوله دیمشدر اما صواب اولکی تاویلدر بو تکفدر دیدیلر و شعبانده صومی اکثر ایتدیکنه
 حکمت نه ایدی دیو اختلاف ایشدر بر بعضیلر ایدی هر آیدن اوج کون طوثر عادت کریمه سی
 ایدی اما گاه اولور ایدیکه سفر یا غیر بر مانع سببه ترک ایدر ایدی و انلری جمع ایدوب شعبانده
 طوثر ایدی دیدیلر بعض علما مرادی شعبانی تعظیم ایدی دیمشدر بورواچده رمضانده صکره
 افضل شعباندر دیو وارد اولشدر و بعض روایتده ابوهریره رضی الله عنهدن مر فو عا
 * افضل الصوم بعد رمضان صوم الحرام * وارد اولشدر اما ابو یابده اولی بونلردن اصح اولان
 حدیث شریفدر که نسائی و ابوداود روایتلرند اسامه بن زید رضی الله عنه ایتدی فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارنده یار رسول الله شعبانده طوثر دیمک کنی سائر آیلرده
 طوثر دیمک کورمزم دیدی ایدی * انه شهر یفعل الناس عنه بین رجب و رمضان * دیمشدر
 فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت نلری حدیث شریفه بوکا اشارت ایدر که شعبان آبی
 ابکی شهر عظیمک اراستده واقع اولغین خلق ایلره اشتغال ایدوب بوندن غفلت ایتدیلر
 بو مغفول عنه اولدی و ناسدن چوق کیمه ظن ایدر که صیام رجب صیام شعباندن افضل
 اوله اما بویه دکلدر خلق غفلت ایتدکلری وقتی طاعتله احباب ایتده فوائد واردر جمله دن
 بری اخفاء طاعتدر نوافلی اخفاء ایتک افضلدر خصوصاً که صوم اوله زیراً صوم عبدالله مول
 یتده بر سر در بری دخی بودر که شعبانی طوثری نفسه مشغولدر شول جهتدنکه ایلرده طاعت
 و عبادت چوق اولور خلق بری برین کوروب اشتغال ایدیمک نفسه آسان کاور اما هر بری
 غیر عالمه دوشدکه طاعته اشتغال نفسه مشکدر مثلا رمضان آینه اولان طاعت و عبادتی
 یته شوال آینه فرض ایلک امر واضح اولور بعضیلر دخی صیام شعبانی چوق ایتدیکنک
 وجهی بو ایدیکه بر کون عایشه رضی الله عندها یار رسول الله اکثر صیامکی شعبانده
 کوریم دیدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایدی ملک الموت کیمک روحن
 قبض ایده جنک ایه بو آیده یازیلور و بن سورم آتیکه صائم ایکن اسم یازه ردیو یوزدی
 اما بورواشک اسنادنده ضعف واردر بو حدیث مر سلا دخی وارد اولشدر (و بو ایشدر
 دیمشدر و بعضیلر دخی نفسی صیامه آتیدوب معتاد ایتک ایچون شعبان آینه چوق
 طوثر ایدی رمضانده قوت و نشاطه دخول ایتک مراد ایدینور ایدی دیدیلر و محرم آینه
 صوم شعبان آیتدن افضل اولدیفنه حدیث شریف وارد اولیچنی یحیی بن رسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت نلری عمرده چوق طوثر ایدی دینلور ایه امام نووی بوکا جواب
 و یروب دیمشدر که احتمالدر که فضیلتی آخر عمرلرند معلوم اولوب محرمده کثرت صیامه
 بحال اولیه (و یاخود اول آیده صفر دن و غیردن موانع ظهور ایش اوله دیمشدر) اما

خصوصنده بعض شافیه سائر شهروردن افضلدر دیدکلر بن امام نووی بکتموب بوسوز
 ضعیفدر دیمشدر و لکن رجبه صائم اولمک فضیلتنه دلالت ایدر احادیث شریفه وارد
 اولشدر جمله دن بری سنن ابی داودده * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ندب الی الصوم
 من الا شهر الحرم و رجب احدها * دیمشدر یعنی فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت نلری
 اشهر حریده اوج طوثری مستحب کورور ایدی رجب اول شهر حرمک بریدر دیمک اولور
 و اشهر حرم دیدکلری درت آیدر (بری رجبدر) بری ذی القعدة در (بری ذی الحجه در) بری
 محمدر بعض روایتده وارد اولشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اصحابندن
 بعض کیمه به * صم من الحرم و ترککم ایش و مسلم روایتده عثمان بن حکیم انصاریدن مر ویدر که
 طوثر سائر بن ترک ایتک کرک ایش و مسلم روایتده عثمان بن حکیم انصاریدن مر ویدر که
 صوم رجب احوالندن سهید بن جبره سؤال ایتدم ایتدی بن ابن عباس رضی الله تعالی عندهما
 حضرت تارندن ایشدمکه * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یصوم حتی یقو لا یفطر
 و یفطر حتی یقول لا یصوم * دیدی دیو جواب و یردی و ابوسعیدک ابن عباس قولله
 جوابندن فهم اولنور که مرادی اینه نهی یوقدر و استحباب یوقدر بلکه کورو فلان شهر
 حکمنده در دیمک اوله و ابوداود و غیر روایتلرند عطاء بن مرویدر که عرو و بر کون
 عبدالله بن عمر حضرت تارنده سؤال ایدوب ایتدی * هل کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 یصوم فی رجب * یعنی خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری رجب
 آینه صائم اولور می ایدی دیدی اولدخی اوج کره * نم و یشرقه * دیو یوردی یعنی صائم
 اولور ایدی و رجبی تعظیم ایدر ایدی دیدی و ابی قلابه دن مر ویدر که * ان فی الحجه قصراً
 لصوم رجب * دیمشدر یعنی تحقیقاً رجب صائم ایچون جتده بر قصر واردر دیمک اولور
 یتنه رجب الله تعالی علیه ابو قلابه کبار تابعین دندر کدوبه بلوغ ایتیمان خبری سویلر
 دیمشدر و الله اعلم) (فصل رابع) * فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تارنک عشر ذی الحجه ده صیامی ذکرلرند در مراد اول ذی الحجه دن طقوز کون
 طوثردر (امام ابوداود روایتده هنیة بن خالد کندو خاتونندن اولدخی امهات مؤمنینک
 بعضندن روایت ایتدیر که * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یصوم تسع ذی الحجه *
 دیو یورمش یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری اول طقوز کون طوثر ایدی
 دیمشدر اما حضرت عایشه دن روایت اولسان بودر که بن طوثریچن هیچ کورمدم دیمشدر
 مسلم و ترمذی ایدن بویه نقل ایشدر بوک ظاهری صوم عشرک گراهن و همدر اما کریمه
 دکل بلکه بغایت مستحیدر خصوصاً طقوز یچی کونیکه عرفه کونیدر (و صحیح بخاریده
 بودخی ثابتدر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری * ما من ایام العمل الصالح
 فیها افضل منه فی هذه * دیمشدر مرادی ذی الحجه نك عشر اول ایدی معنای هیچ ایام
 یوقدر که انلرده اولان عمل عشر ذی الحجه ده اولان عملدن افضل اوله دیمکدر صوم دخی جمله
 اعمالندن پس حدیث شریف عشر ذی الحجه ده اولان صومک فضیلتنه دلالت ایلر و عشر
 تعمیر غایبه مجولدر اصل طوثرلار طقوز کونیدر (حضرت عایشه قولن دخی تاویل ایدوب
 ایتدیلر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارنک طوثریچن جائز که سفر کی یا مرض
 کی بر عارض سببه اوله یاخود عایشه رضی الله تعالی عندها کورمده اوله بوندن فی نفس الامر
 صائم اولماق لازم کلز (ابن حجر ایتدی قاسم بن ابی ایوب روایتده واقع اولشدر که * ما من عمل
 ازک عند الله ولا اعظم اجرا من خیر عمله فی عشر الاضحی * دیو یورمش بوندن دخی

ظاهر در که سائر ایامده اشنان خبر و حسانتان عشر ذی الحجه و واقع اولان عند الله با کبره در
 واجری زیاده در انوعوانه و این حسانتان صحیحترند حضرت جابر بن عبد الله مروی در که * ما من ایام
 افضل عند الله من ایام عشر ذی الحجه * دیو پیور مشدر حاصلی بوحیدیت شریفی ایه ثابت
 اولدیکه ایام سنه ثلث ماثری اوزده عشر ذی الحجه فضیلتو اوله و پیور مشدر در که بز کیمسه
 افضل ایامده صیام نذر و اولسون دیمسه یا افضل ایامه بر عمل تعلیق ایلمسه اگر مطلقا افضل دیمک ایسه
 یوم عرفه متعین اولور زیرا سنه ده اندن افضل کون بوقدر اگر هفته کونلرینک افضل دیمک
 ایسه جمعه کون متعین اولور تنکیم فضیلتنه نقل وارد اولدینی سبقت ایتمدر و شول جمعه که
 عشر مذکورده واقع اوله ایکی جهندن فاضل اولور پری بو که ایام هفته کونلرینک افضل پری بو که
 ایام سنه کون افضل اولور و ایام مذکورده سنه ثلث سائر ایامندن افضل اولدینه حکمت الله اعلم
 بود که انده امهات عبادتک اجتماعی نمکندر و انار صوم و صلوات و صدقه و حج بیت الله در
 یونلرک مجموعی سائر ایامده اولوق قابل دکلدر (ابو امامه بن النقیاش ایدرا کر سوال اولنوب
 عشر ذی الحجه می افضلدر یوقسه رمضانک عشر اخیری می افضلدر دینلور ایسه جواب بود که
 عشر ذی الحجه افضلدر شول جهندنکه یوم عرفه می مشتملدر و یوم عرفه بر کوندر که یوم بدردن
 غیری ایامده شیطان لعنه الله علیه هیچ عرفه کوننده خور و حقیر و ذلیل اولدینی کی بر کوننده
 اولماز عرفه کونی ملعونک قتی باشی حال اولور و یوم عرفه مکفر ستین اولدینی خود سبقت ایتمدر
 و یوم تحریک حق تعالی حضرتلری قنده حرمت جهندن اعظم ایامدر و اکا یوم الحج الاکبر
 دیو نسیمه ایتمدر اول عشر ذی الحجه ده در و رمضانک عشر اخیری شول جهندن افضلدر که
 ایضا قدری مشتملدر حق سبحانه و تعالی حضرتلری (لیله القدر حیر من انفس شهر) پیور مشدر
 حاصل کلام ایکنسک پری برندن من وجه افضلیلری وارد بعض جهاتله یواندن افضل
 و بعض جهاتله اول یوندن افضلدر دیمکه جعفر تنکیم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلرینک حدیث شریفنده * ما من ایام * دیو تعبیر پیور و ب ما من عشر دیمدیک
 یا بومقوله بر لفظ پیور مدینی جواب مذکورده اشارتدر ز برا عشر ذی الحجه کونلرینک شرف کونلرینده
 زیاده در عشر رمضانک شرف کیجهلرند زیاده در اما ایکی عشر کهر پری کیجهلری و کونلرینده
 اعتبار اولنوب جله بی جله به نسبت اعتبار ایدر ایسه رمضانک عشر اخیری افضل ایدیکنده
 شبهه یوقدر زیر الیله القدر خبر من الف شهر بهر حال افضلین اقتضایلر (*) فصل خامس (*)
 فخر کائنات علیه اکل التحیات حضرتلرینک ایام اسبوعده صیامی پساننده در ترمذی و نسائی
 روایتلرند حضرت عایشه رضی الله عنها * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کان یحجری
 صیام الاثنین والخمیس * دیو پیور مشدر حاصلی دوشنبه و پنجشنبه کونلرینده صائم اولور ایدی
 دیمکدر و یحجری لفظی استعجابی مشمردر (ابی قتاده رضی الله عنه ایندی فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرتلرینه دوشنبه کون صائم اولدیفندن سوال ایتدیلر * فیه ولدت و فیه
 ازل علی * دیو پیور دی یعنی اول کونده طوغمم و اول کونده اوزیمه وحی نازل اولدی دیدی
 ترمذی نقلنده ابی هریره بن مروی در که * انه صلی الله تعالی علیه وسلم قال تعرض الاعمال
 علی الله تعالی یوم الاثنین والخمیس فاحب ان تعرض علی وانا صائم * دیمدر یعنی فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری پیور مشدر که اعمال عباد حق تعالی حضرتلرینه دوشنبه
 و پنجشنبه کونلرینده عرض اولور پس بن سورمه که بنم علم صائم اولدینم حالد عرض اولنه
 دیمکدر علی بن طلحه ابن عباس رضی الله عنهما حدن روایت ایلر که حق تعالی حضرتلرینک
 * ما یلقد من قول یأمر به و یمنع به فیه شریعت و فیه عبادت و فیه کسب و فیه

و شرم و یلدیکی هب یاز یلور حق یدم ایچدم و کلدیم و کتدم و کوردیم و اشتدم دیدکری بیه یاز یلور
 هیچ یاز لیدی لفظ قالمماز یوم الخمیس اولیحق قول و فعلی جناب عزته عرض اولور شونلر که
 خیر و شرف مستنددر مقرر اولور و سائری ترک اولور و پیور مشدر در که عرض ایکی درلودر (پری
 عرض عامدر که هر صباح و اخشام واقع اولور) پری دخی عرض خاصدر که دوشنبه و پنجشنبه
 کونلرینده واقع اولور (صحیح مسلمده ابو موسی رضی الله عنهما مروی در که * قام فینا رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم یخمس کلمات فقال ان الله لا ینام ولا یبغی له ان ینام یخضع و یرفع
 یرفع الیه عمل اللیل قبل النهار و عمل النهار قبل اللیل * دیمدر بوحیدیت شریفدن ظاهر در که
 کیجهده واقع اولان عمل کونلر اولدین و کونلرینده واقع اولان عمل کیجه اولدین جناب
 عزته عرض اولور فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرتلری دوشنبه و پنجشنبه
 کونلرین طوایدنک طریقده امام نسائی ام سلمه رضی الله عنهما روایت ایتمدر که * کان
 صلی الله تعالی علیه وسلم یصوم من کل شهر ثلثة ایام الاثنین والخمیس من هذه الجمعة والاثنین
 من القبله * دیمدر یعنی عادت کریمه سی بوایدیکه هر آیدن اوچکون طویر ایدی دوشنبه ایله
 پنجشنبه یو جمعه دن طویر ایدی دوشنبه کله جک جمعه دن طویر ایدی دیدی یعنی هر هفته ده
 ایکنس طویر ایدی او هر هفته ده بالکز دوشنبه طویر ایدی دیمک اولور و پروایتده آتک اول
 دوشنبه کون طویر ایدی صکره پنجشنبه کون طویر ایدی اندن صکره پنه کلان پنجشنبه کون
 طویر ایدی دیمکدر حاصلی کاه او بیله و کاه بو بیله ایدر ایش بر روایت دخی عایشه رضی الله
 عنهما حدن وارد اولمدر که بر آیدن سبت و احدی طویر ایدی اول بر آیدن ثلثا وار بما و خمیسی
 طویر ایدی دیمکدر بعض روایتده سبت و احد کونلری یهود ایله نصارانک بیراملری اولونین
 انلر مخالفت ایچون اول کونلرده چوق صائم اولور ایدی دیمکدر اما یور وایتده چندان قوت
 وصحت اکلمز (وامام احد و ترمذی و غیر یلر نقلنده * لا تصوموا یوم السبت الا فیما افترض
 علیکم فان لم یجد الاخاء حنیة او عود شیخه فلیضغه * وارد اولمدر حاصلی صوم فرضدن
 غیری اورسی جمعه ایرتسی کون طویرنده نه پیور و ب اکسر سزدن بریکز بردانه اوزم قایدن
 یار اناج بد اخندن غیری سنه بولماز ایسه آتی چیناسون دیمکدر اما یور کراحت شولمانده در که
 جمعه ایرتسی بالکز طویر شوبله که احد کونی بیله طویر ایسه مکروه اولماز دیمکدر یور اکا بکر که
 بر کیمسه بالکز جمعه کونی صیامه تخصیص ایده او کونده و موکونده اولنلری طوعیه امام مالک
 یوقولی انکار ایدوب جمعه کونی طویر حق حسندر دیمکدر امام نووی ایدر امام مالک بو بیله دیدیک
 اجتهادیه در و غیر یلر اکا مخالفت اجتهاد ایتمکدر اما فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلرینک سنتی انک و غیر یلرک اجتهادلرندن مقدمدر و تحقیقا ثابت اولمدر که جمعه کون
 صومندن نه پیور مشدر ایدی بو کافائل اولوق متعین اولدی و امام مالک معذوردر زیرا
 بو خبر اکا واصل اولدی دیمکدر (امام مالک اصحابندن داودی دخی بوحیدیت امام مالک
 واصل اولدی بوقسه مخالفت ایتمز ایدی دیمکدر) (جمعه کون یمنک مستحب اولدینی بودر که
 جمعه ده مشروع اولان وظائفک اداسنه قوت و نشاط حاصل اولور و صائم و او شملک کلز
 تنکیم عرفده حجاجک فطری مستحبر اگر سوال اولنوب جمعه ده فطرک استحبابنه سبب بوایسه
 قبله و بعده بر کون طویر غله کراحت زائل اولماز زیرا معضای مذکور باقیدر دینلور ایسه
 جواب بودر که انلری طویر حق فضیلتی وظائف جمعه ده واقع اولان قوت و تنصیرک برینه قائم
 اولور دیمکدر و الله اعلم (*) فصل سادس (*) رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلرینک ایام یمن طویرینک بیاننده در ایام یمن اول کونلر دیر که کیجهلری صباحه قدر

علمادن قرقدن زیاده قول جمع ایتمشدن تنکیم ساعت جمعه ده اقوال کثیره جمع ایتمشدن بونده دخی
 اولیه دز (ومذهب شافعیده عشر اخیره مختصر در غیری کیجه لده قدر واقع اولماز دیمشدر
 بحاملی رحمه الله علیه شهر رمضان هر کیجه سنده التماس اولنور دیمشدر شیخ ابواسحق
 وامام غزالی دخی بویه دیمشدر در امام قرطبی رحمه الله علیه شعبانک نصی کیجه سیدردیو
 حکایه ایتمشدن ودخی نیجه اقوال ذکر ایتمشدر در علماء تفسیر رحیم الله تعالی سورة
 اننازلناه تفسیرنده ایراد ایلمشدر در (بعض علماء مالکیه وشافعیه دن مرویدر که لیلۃ القدر
 بواسته مخصوص صدر ام سالفه به ویرلماشدر دیدیلر بعضی ام سالفه به ده ویرلشیدی دیدیلر
 و بونکله استدلال ایتمشدر که امام نسائی ابی ذر رضی الله تعالی عنده روایت ایتمشدر کی حدیثه
 *قلت یا رسول الله انکون مع الانبیاء فاذا ماتوا رفعت قال بل هی باقیه * دیمشدر یعنی ابوذر بویه
 ملاحظه ایش که لیلۃ القدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرندن مقدم کلان
 انبیاء علیهم السلام زمانلرنده اوله دخی انلر وفات ایتدکده رفع اولمش اوله پس بومعنادن
 سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرینه سؤال ایتمشک اولیه دکلدر بلکه اول کیجه
 باقیدر شمیکی زمانده دخی واردردیو جواب یوردی (معلوم اوله که لیلۃ قدرک بعض علامتلی
 واردرجله دن بری صحیح مسلمده ابی بن کعبدن مرویدر که * ان الشمس تطلع فی صیحتها
 لاشعاع لها * دیمشدر یعنی انک صباخنده کونش شعاعسز طلوع ایلر دیمشدر و ابن عباس
 رضی الله عنده مرویدر که * لیلۃ القدر لا حارة ولا باردة تصبح الشمس بومها جراه ضعیفه * دیمشدر
 یعنی قدر کیجه سی اسی دکلدر وصفوق دکلدر انک ایتسی کون صباحن کونش قزل وضعیف اولدیغی
 حالده طوغاردیمک اولور اما بوصف ندرت اوزره واقع اولوق دیار عرب بلکه ارض حجازه کوره
 اولمه در اول ملک لدره بخار آزا اولمغین اکثر صباخ لدره کونش نورانی طلوع ایدوب صفت مذکوره
 اوزره طلوعی نادر اولدیفندن لیلۃ قدره علامت اولمشدر اولادیار رومده وسائر بخاری غالب اولان
 یرلده کونش هر صباخ صفت مذکوره اوزره طلوع ایلر تاراییکی تنکی بوی قالمیایجه حرری
 کیدوب نورلنمز (امام احمد نقلنده عبادۃ بن صامت رضی الله تعالی عنه مروی عواروایت
 ایتمشدن که * انها صافیة کان فیها قراسطعا ساکنه صاحبة لآخر فیها ولا یرد ولا یجل لکوکب
 یرمی فیها * یورلمشدر حاصلی اول کیجه شوبله صفا اوزره در که کویا آی طوغوب ارتفاع
 بولمشدر ومخالف بللر اسمز هواسی سکون اوزره در دخی کوک بوزی آچقدر آنده اسی وصفوق
 یوقدر دخی اول کیجه لدره ییلدر آتلمز دیمکدر وصباخنده کونشک شعاعی اولمز شولدر کیجه سی
 قرنیجه طلوع ایدرایسه شوبله طلوع ایدر دیمشدر (امام بیهقی فضائل اوقاتده اول کیجه هب
 طوزلو سولر طلوع اولور دیمشدر) صحیح بخاریده حضرت عایشه دن مرویدر که * کان
 رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا دخل العشر شد مبرزه واحی لیلۃ وایفط اهله * دیمشدر
 یعنی سید کاشان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرنک عادی بوایدیکه عشر اخیر کیجه دیکه زمانده
 شد مبرز ایدر ایدی یعنی مباشرت نای ترک ایدر ایدی یاخود طاعت وعباده منتهی اولور
 ایدی وجد سعی ایلر ایدی دیمکدر واحیاء لیلدن مراد کیجه ده او یخوی ترک ایتمکدر یاخود
 کیجه ده او یخوی ترک ایتمکله نفسی احیاء ایلر دیمکدر زیرا * التوم اخ الموت * دیمشدر
 وکیجه به اضافتی اتباع طریقله در خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیری
 * لا یجعلو بیونکم قبورا * یوردیغی کیدر زیرا بوندن مراد اموات کی نائم اولوب اولر یگری
 قبور کی ایتمک دیمکدر وعادت کریمه سی بوایدیکه رمضانک عشر اخیرنده ایتدیکی عبادتی
 سائر کونلرندن زیاده ایدی وعشر اخیره مخصوص بعض حالات ایلر ایدی جله دن بری ذکر اولان

اوزره احیاء لیلدر بوندن مراد احتمالدر که کیجه تک تمامنده او یخوی ترک ایدوب اصلا او یوق
 اوله تنکیم بوجه ضعیفه عایشه دن مرویدر که * واحیاء الله کله * دیمشدر ومستدره اندن
 مرویدر که * کان رسول الله صلی الله علیه وسلم یحفظ العشرین بصلوة ونوم فاذا کان العشر
 شد مبرزه * دیمشدر یعنی رمضانک یکر مین صلاته ونومه مخلوط ایدر ایدی کاه نماز
 قلوب کاه او یور ایدی عشر اخیر اولده نشمیر وشد مبرز ایدر ایدی یعنی جد وکوشش ایدر ایدی
 عبادتدن خالی اولر ایدی دیمک اولور و بعض روایت ضعیفه ده انس رضی الله عنده دن وارد
 اولمشدر که رمضان کیدر کده کاه قائم وکاه نائم اولور ایدی یگری دردنجی کون اولدیغی کی
 او یخو ذوقن ایتدی دیمشدر بودخی احتمالدر که کیجه تک اکثرنده او یخو ترک اولنسه احیاء
 لیل ایتدی دیلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرنک احیاءسندن دخی مراد بواوله
 دیمشدر (امام شافعی رحمه الله علیه قدیمده * من شهد العشاء والصبح فی جماعة لیلۃ القدر
 فقد اخذ بحظه منها * دیمشدر یعنی برکیسه قدر کیجه سنده یاتسو وصباح نماز لینه جماعته
 حاضر اولسه تحقیقا اول کیجه لیلۃ قدردن نصیبن ایشدر دیمک اولور) ابوالشیخ روایتده
 ابوهریره رضی الله عنده مروی عواروایت اولمشدر که * من صلی العشاء الاخرة فی جماعة فی رمضان
 فقد ادرك لیلۃ القدر * یورمشدر یعنی برکیسه که رمضان آیتده یاتسو نماز لینه جماعته قبله تحقیقا
 اول کیجه لیلۃ قدره یتشدی دیمک اولور (وبرمادت کریمه سی دخی بوایدیکه عشر اخیرده اهلی
 او یخودن او یار ایدی یعنی انلر دخی کیجه ایل طاعت وعبادت ایتدیر ایدی وعشر اخیرده اخشام
 طعامن سحر زماننده تک تأخیر ایدر ایدی تنکیم انس وعایشه رضی الله تعالی عنهما حدیثلرنده
 * انه صلی الله علیه وسلم یجعل عشاء سحورا * وارد اولمشدر عشاقع عینله اخشام طعمایدر
 وسحور قح سبتله سحر طعمایدر ابن ابی عامر رحمه الله علیه حضرت عایشه حدیثین بوافظله
 اخراج ایتمشدن * کان صلی الله علیه وسلم اذا کان رمضان قام ونام فاذا دخل العشر شد المبرز
 واجتنب النساء واغتسل بین الاذانین وجعل العشاء سحورا * و انس حدیثنک لفظی بودر
 * اذا دخل العشر الاخر من رمضان طوی فراشه واعتزل النساء وجعل عشاء سحورا * مجموعتک
 محصلی بودر که عشر اخیر داخل اولدیغی کی خاتونلرایله معامله بی ترک ایدوب عبادته متحصص
 اولور لایمش واخشام یه جک طعما ی تاسخز وقتنه تأخیر ایدر لایمش وایکی اذان اراسنده
 غسل ایدر لایمش اما اذانلر قنغی اذانلر ایدیکی حضرت علیدن اسناد ضعیفه وارد اولان
 حدیثده بیان اولنوب اخشام ابله یاتسو مایتنده غسل ایدر ایدی دیمشدر الله تعالی اعلم
 (*) نوع سادس (*) رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرنک حجی
 وعمره سی بیاننده در اول معلوم اوله که حجک معناسی لفة قصددر وشرعا مکان مخصوصی زمان
 مخصوصده فعل مخصوصه زیارتدر وفرضینی کابله ثابتدر حق سبحانه وتعالی حضرت تیری
 کلام قدیمده (ولله علی الناس حج البیت من استطاع الیسه سبیلا) یورمشدر آیت کریمه
 حکمتیجه برکیسه تک که کتمکه قدرتی اوله یعنی حر اولوب عاقل وبالغ اولدقدنصکره
 مسکنندن ولایم اولان اسباب وخدمتسکاردن زیاده ماله قادر اولان کیجه به عمرنده
 برکره حج ایتمک فرضدر واول مال شوبله کرکدر که کئی مکبه واروب اوینه کلنجه بولده
 بنه جکته وکندی نفقه سنه دخی اوینده قلان خاتونک وعیالتک نفقه لینه کفایت ایلده
 و برشرطی دخی بودر که یوللر امن اوزره اوله اگر خاتون کشی ایسه زویجی یاخود محرمی ییله کیده
 زیرا بونلر سز کیدیجک فساد احتمال وارد دخی برکره حج ایتمک فرض ایدیکنه دلیل
 بودر که ذکر اولان آیت کریمه نزول ایتدیکی زمانده فخر کاشان علیه اکل التحیات حضرت تیری

نامه حج ایدک دیو امر ایتدی ایتدی هر ییل می حج ایدم یوخسه همان بر کره می ایدم
 ایتدی هر ییل دکل همان بر کره حج ایدک دیو پیوردی امام نسائی نقلنده ابن عباس رضی الله تعالی
 عنهما من رویدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری * ان الله کتب علیکم الحج *
 پیوردی اندن افرع بن حابس * اکل عام یارسول الله * دیدی فخر کاشات حضرت ناری * لوقلت
 نعم لوجب * پیوردی یعنی نکره تعالی حضرت ناری سرک اوزدیکره حجی فرض ایتدی
 دید که مذکور افرع هر ییل می یارسول الله دیدی خواجه کاشات علیه اکل التجات
 حضرت ناری اگر نعم دیه ایدم هر ییل واجب اولور ایتدی دیو پیوردی والحاصل حجک وجوبی
 دلیل قطعی ایله ثابتدر حتی بر کیمه مسیحلا ترک ایتسه کافر اولور تکیم (ترمذی نقلنده
 علی بن ابی طالب رضی الله عنه فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری روایت
 ایتشد که * من ملک راحله وزاد ایلغه الی بیت الله الحرام فلم یحج فلاحیه ان یموت یهودیا ونصرانیا
 پیور مشردر یعنی بر کیمه نک که بیت الله پیشدره حج قدر زادور ایله یه قادراوله دخی حج ایتبه
 اکابیهودی یا نصرانی اولدینی حالده اولک لازم دکلدر دیک اولور یعنی البتہ کافر در ایمانسن
 کیدر دیمکدر العباد بالله حدیث شریف ترکی حلال اعتقاد ایتدیر کوره در علما رحمهم الله
 تعالی حجک وجوبی علی الفور میدر یوقسه علی التراخی میدر دیو اختلاف ایتشدردر امام
 ابی یوسف قتند و امام اعظمین روایت اولسان مسئله نک دلالتی اوزره علی الفور واجبدر
 یعنی تقدیم اولسان شرائط بولند قد نصکره همان اول سنه واریب حج ایتک کر کدر اگر تأخیر
 ایدر ایتسه فاسق اولور وشهادتی رد اولنور امام محمد وشافعی قتلنده علی التراخیدر اولکی
 یلدن تأخیر ایله آیم اولز اما اجل یتشوب حج ایتدین وفات ایدر ایتسه بولر قتند دخی فاسق
 وکهنکار کتمش اولور قول اول راجددر زراکشی بریل ایچنده وفات ایتک نادر دکلدر احتیاط
 بودر که قدرت حاصل اولدینی ییل حج ایدم امام مالک قول دخی بودر که علی الفور واجب
 اوله مؤلف رحمه الله علیه یومقامده ابو یوسف وشافعی قتلنده علی التراخیدر بولند ایتشدردر
 اما بکلدر تکیم تقریر مذکور در حقیقت حال ظاهر در ابو داود رحمه الله تعالی علیه نقلنده
 (عبدالله بن عباس رضی الله تعالی عنهما فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری روایت
 روایت ایتشدردر * من اراد الحج فلیتجهل * پیور مشردر بوحیث شریفین دخی ظاهر در که
 علی الفور واجب اوله ابتداء فرضیت حج وقت فرض اولشدر دیو اختلاف ایتشدردر بعضیلر
 هجرتن اول ایدی دیدیلر بوقول شاذ در بعضیلر مسکره ایدی دیمشدر بوقول راجددر
 و مسکره ایدی دیانلردخی قننی سنه ایدی دیو اختلاف ایتشدردر بعضیلر انبی ییلده واقع اولدی
 زرا (واتوا الحج والعمرة لله) قول شریفی اول سنه ده نزول ایتدی بولدت ایدر که تمامدن مراد
 ابتدا فرض اوله دیدیلر بومعنائی تأید ایدر که علقه ومسروق و ابراهیم الخنی رحمهم الله
 واقفوا قرامت ایتشدردر امام طبرانی رحمه الله علیه بولنردن اسانید صحیح ایله بویه روایت
 ایتشدردر بعضیلر تمامدن مراد فرض اولند قد نصکره اکالدر دیدیلر بوقول اوزره مقدم فرض
 اولنقی اقتضا ایدر امام واقفیتک بعض قصه نقل ایتدیکنده بشی ییل ایچنده یادخی مقدم
 اولنقی فهم اولشدر بعض طائفه قتند فرض اولنقی تا هجرتک طقوزنجی واوننقی ییلنه دیک
 تأخیر اولشدر بولنردخی بعض دلیل ذکر ایتشدردر حاصلی وجوبنه دلالت ایدن آیت
 طقوزنجی ییلده غزوه نبوک واقع اولدینی سنه ده نازل اولدی دیمشدر ورسول الله صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت ناری تقدیر حج ایتدیکنده اقوال روایت اولشدر ترمذی جابردن
 روایت ایتدیک اوزره جله اوج حج ایتشدردر ایکیسی هجرتن مقدم بر بی مسکره واقع اولشدر

و مسکره ایتدیک حج یا نتیجه عمره دخی ایتشدردر (ابن ماجه و حاکم روایتلنده قبل الهجرة اوج حج
 ایتشدردر) ابن الجوزی بر قاج حج ایتشدردر عددی معلوم دکلدر دیدی (ابن الاثیر
 ایتدی هجرتن اول هر سنه ده حج ایلر ایدی الله اعلم بحقیقه الحال) امام مسلم رحمه الله علیه
 روایتنده واقع اولان اوزره جابردن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری
 مدینه به کلدی دخی طقوز ییل اکلندی حج ایتدی ووننقی ییلده رسول الله حضرت ناری کیدر دیو
 خلق اراستنده ندا ایتدیردی اندن اطرافدن مدینه به جوق کیمه کلدی مراد لری بوایدیکه فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری سنه اویوب حج ییله کیده و افعال هجرتن فخر کاشات
 حضرت ناری نه ایلر ایتسه اکاقتدا ایدل انلردخی اویله ایدل بس فخر عالم حضرت ناریله مدینه دن
 چیقوب ذی الحلیفه کلدک اوراده اسمائت عیس رضی الله عنها محمد بن ابی بکری طقوزدی
 اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری آدم کونده روب بن نیجه ایلک کرک
 دیو سؤال ایتدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری ایتدی * اغتسلی واسئد قری
 یتوب و احرمی * پیوردی یعنی غسل ایله و محل عذری بزا ایله ندرک ایله و احرام کی اندن قصوی
 آدلوه سنه سوار اولوب بوله کیدر شول مانده که صحرا به جیفیلر نظر ایتدم او کیمه راکب
 و ماشی کوزم پیشدری بره قدر آدم ایدی و آرد نیجه و صاغنده وصولنده یتسه بویه ایدی
 و رسول الله حضرت ناری ارامزده کیدر ایدی و فخر عالم حضرت ناری قرآن نازل اولور ایدی دخی اول
 تاویل و تفسیرین ییلور ایدی و هر سنه که اول ایشلر ایدی بزدخی ایشلردک دیو پیور مشردر
 امام نسائی نقلنده مدینه دن ذی القعدة نک بشی قالد قد جیفیدی بزدخی ییله جیفیقوب ذوالحلیفه
 کلدک دیمشدر ذوالحلیفه دیدکاری مدینه قرینه بر موضع مدینه دن اویله ایله ایتدیدی
 مایندده جیفیدی ایتدیدی زماننده ذوالحلیفه کلدی ایتدیدی نمازین انده ایکی رکعت قیلدی
 اول کیمه انده ایتدی اخشای و یاتسوی و صباچی و اویله بی انده قیلدی جیع خاتونلری ییله
 ایدی اول کیمه جله سین طواف ایتدی اندن غسل ایلدی مسکره احرام ایچون بزدخی غسل ایلدی
 دیمشدر (ترمذی روایتنده خارجه بن زیداناسدن روایت ایلر که * تجرد صلی الله علیه وسلم
 لاهلاله و اغتسل * دیمشدر اهلال دیو رفع صوته لیک اللهم لیک دیمکه دیرلر حج احرام
 بغلند قری زمانده بویه دیرلر فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری احرام بغلنقی مراد
 ایدند که صونوب غسل ایتشدردر (صحیحینده حضرت عایشه دن مرویدر که * طیته بذریه *
 دیمشدر ذریه طیب نوعدن بر سنه در بعض اجزادن ترکیب اولنور یعنی سید کاشات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری احرام کیدیک زمانده ذریه ایله جسم شریفین
 خوشبوی ایتدی دیدی بومعنی بعض عباره ایله دخی روایت اولشدر حاصلی دلالت ایدر که
 احرام بغلنقی استکری زمانده طیب استعمال مستحب اوله و بغلند قد نصکره رایحه سی قالمی
 ضرر ایلر همان احرامی بغلند قد نصکره استعمال ایتک حرام در یوخسه مقدم استعمال
 ایدوب مسکره بغلنقی مستحدر امام اعظم و امام شافعی و امام ابی یوسف و امام احمد رحمهم الله
 تعالی مذهبلرنده بویه در واککثر صحابه کرامدن بویه مرویدر و امام نووی جهور
 علماء سلف و خلفدن بویه روایت ایتشدردر (امام مالک رحمه الله علیه قبل الاحرام شول
 اصل طیب استعمالن منع ایتشدردر که بعد الاحرام رایحه سی قله لکن ایتدیک تقدیرجه اسادت
 اینش اولور اما اوزرینه فدیله لازم اولز دیمشدر (حضرت عایشه دن مرویدر که رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری احرام بغلنقی استکده مبارک باشی خطمی ایله
 و چون ایله بور ایدی دیمشدر (انس بن مالک رضی الله عنهدن مرویدر که فخر عالم صلی الله

تعالی علیه وسلم حضرت نوری او یله نمازین موضع مذکورده قیلدی دخی راحله سنه بندی
جبل یدانک اوستنه چیقدی زمانده اهلل ایتدی دیمشدر (ابوداود بویه نقل ایتمشدر ولکن
شیخین روایتلرند ابن عمر حضرت نزلدن مروی اولان بودر که * ما اهل الامن عند المسجد *
دیمشدر یعنی ذوالحلیفه مسجدی یانندن اهلل ایتدی غیری یون ایتدی دیمشدر پرروایتده
دوه سنه بنوب دوه قالدیغی زمانده اوراده بر شجره واریادی انک یانندن اهلل ایتدی دیمشدر
جاردر که اول شجره مسجد قرینه اوله اوراده دوه سنه سوارا ولدیغی کی * لیکن اللهم لیکن *
دیمش اوله و پرروایتده مبارک ایغن رکابه بصدیغی زمانده اهلل ایتدی دیمشدر
(ترمذی و ابوداود روایتلرند جابردن مرویدر که سلطان انبیا صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوری حجه کتمک مراد ایدند که خلق اراستند ندا ایتدی اذن یاننه جمع اولدیلر
وقتا که یدایه کلوب احرام بقلدی دیمشدر (یضاء افند صحرایا و بیانه دیرل اما بومقامه مذکور
اولان یدادن مراد ذوالحلیفه مسجدینک یاننده بر مقدار دوز پر واردر اولدر ابوداود قتند
ابن جبردن وارد اولدر که ابن عباس حضرت نرینه بن ایتدم اصحاب رسول اللهم اهلل
خصوصنده ایتدکری اختلافدن نجیب ایدرم بونک اصلی ندر دیدم ایتدی بن اول خصوصی
جمله دن یک یلورم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نزلدن بر حج واقع اولمشدر
اختلافی بوراندنر که فخر عالم حضرت نوری حجه نیت ایدوب چیقدیغی زمانده ذی الحلیفه
مسجدنده ایکی رکعت نماز قیلدی همان فارغ اولدیغی کی اهلل ایتدی بر طائفه بونی اشدوب
حفظ ایتدیلر اندنصرکه دوه سنه بندی دوه خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه
کتوردیکی زمانده ینه اهلل ایتدی بر قوم دخی بواهلله ایتدیلر بونی حفظ ایتدیلر ایتدن کندی
یدا بوقوشنه چیقدیغی زمانده ینه اهلل ایتدی بر طائفه بونی اشدیلر حاصلی هر کشتی
اشدیکن روایت ایلدی اما بن جمله سن ایتدم دیمکی افاده یوردی سعید بن جبیر ایتدی
ابن عباس رضی الله تعالی عنهما قولیه عمل ایدن کیمسه اهلل مصلای سنده نماز دن فارغ
اولدیغی زمانده ایلسون دیدی امام اعظم حضرت نرینه مذهب دخی بودر و الحاصل احرام
کیمک استیان کیمسه غسل اید یا خود آیدست اله اما غسل افضلدر و طیب استعمال اید و احرامن
کیوب ایکی رکعت نماز قبله اندنصرکه * اللهم انی ارید الحج فیسره لی و تقبله منی * دیه اندنصرکه
صلاتی عقبتجه اهلل اید یعنی * لیکن اللهم لیکن لا شریک لک لیکن ان الحمد والثناء
لک و المآل لا شریک لک * دیه کتب خفته ده بویلمه مسطوردر (وجه الوداعکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینه آخر حیدر صحابه کرام بونده اختلاف ایتمشدر
بعضیلر بوجده مفرد ایدی دیمشدر و مفردا کادیر که بالکمز حجه نیت احرام بغلنش اوله بعضیلر
دخی متمتع ایدی نمعدن حلال اولدی دخی مسکره دن حجه احرام بقلدی دیدیلر (و متمتع کادیر که
اولا عمره ایچون احرام بقلنه افعال عمره بی تمام ایتدکد نصرکه احرامن چبقاره تکرار حجه نیت
احرام بقلنه و بعضیلر ایتدیلر متمتع ایدی اما سوق هدی ایچون متمعدن حلال اولامشیدی
وقارن دکل ایدی دیدیلر حلال اولمک بوراده معناسی احرامدن چبقدر احرام ایچنده اولان
کیمسه به حرام دیرل احرامدن چبقه حلال دیرل حاصلی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نری عمره نیت احرام بغلنش ایدی اما اول احرامدن چقبوب حج ایچون نیت بغلنش ایتدی
همان آنک اوزر نیت حجه تمام ایتدی دیمک اولور بر قول دخی بودر که قارن ایدی دیدیلر (قارن اکا
دیرل که احرام بقلدیغی زمانده ایکی رکعت نماز قبله قدنصرکه حج و عمره تک ایکسن یله نیت
ایدوب * اللهم انی ارید الحج و العمرة فیسرهما لی و تقبلهما منی * دیه اندنصرکه طواف و سعی

ایده اندنصرکه حج افعاله یدایه حاصلی بویه دیانلر عمره احرامدن چبقدی جمع افعال
عمره و حجی تمام ایتدکد نصرکه چبقدی حج و عمره تک ایکسن ایچون طواف واحد و سعی واحد
ایتدی و سوق هدی ایتدی دیمشدر (احرامنده دخی الی قول اوزره اختلاف ایتدیلر
روی بودر که بالکمز عمره ایچون تلبیه ایتدی و آنک اوزر نیت مسکره اولدی دیدیلر تلبیه تک
معناسی لیکن اللهم لیکن دیمکدر یعنی اول عمره ایچون تلبیه ایتدی و آنک اوزر نیت حجه
تمام ایتدی دیدیلر ایکنجی قول بودر که بالکمز حج ایچون تلبیه ایتدی و آنک اوزر نیت مسکره اولدی
دیدیلر اوچنجی بودر که بالکمز حج ایچون تلبیه ایتدی و مسکره دن عمره اداخال ایتدی دیدیلر
دزدیجی بودر که اول بالکمز عمره ایچون تلبیه ایتدی مسکره دن حج اداخال ایتدی دیدیلر
بودر که مطلقا احرام کیدی هیچ ریت تعیین ایتدی مسکره دن تعیین ایتدی دیدیلر التبی
قول بودر که حج و عمره معناسی ایتدی دیدیلر بویلمه بعض علما حقن قنویل
کلام ایتمشدر لیکن بومقامده منم اولان بودر که افراد و متمتع و قرائن قنصبی افضلدر اول بیان
اولنه ایتدی معلوم اوله که صحابه و تابعیندن حقن کیمسه قتند و امام اعظم و شافعه دن و غیردن
بعض علما قتند حج قران افراد و متمعدن افضلدر صحابه کباردن نقل اولان احادیث شریفه تک
معارضه دن سالم اولری موحجه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری حجه
قران ایتمشدر یعنی حج و عمره معناسی اهلل ایتمشدر (و امام شافعی و مالک و دخی بعضیلر قولنده
افراد افضلدر صحابه دن بر جاعت و بعض تابعین و دخی مسکره کتلردن بعضیلر قتند متمتع
افضلدر و امام احمد مذهبی بونک اوزر نیت در آمده دن هر بری مذهبه مناسب برلسته فار
اولوب لایق تمسک اید ایتمشدر (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرت نزلدن مرویدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری ذوالحلیفه ده او یله نمازین قیلدی دخی نافع سنی
ایتدی و ستانک صاع جایتدن نشان ایتدی و فانی سیلدی و بویلمه ایکی ثعل قلاده ایتدی
دیمشدر اصلی بودر که قرآن اوله حق دوه تک مسریدن برین بحاجله چالوب قان ایدیلر
و اول قانی یاره سنک اوستنه و اطرافنه بولاشدیرلر و بویلمه بعض نسته اصارل مقصود فر بانی
ایدیکی معلوم اولمقدر اگر سوال اولوب عرض قر بانی ایدیکنه نشان ایسه کیمک نه لازم
غیری طریق یوقی ایدی دینلور ایسه اولمانده مشرکین سائر نشانه اعتبار ایتدیلر ایدی قادر
اولوب بولدقتری برده حکوب آلور ایدی اما بویه یاره لشم کورسدر آلور ایدی فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری انکیچون نافع سنی یاره لشم ایدی امام اعظم رجعه الله تعالی
علیه شمیدیکی زمانده یاره لایق مکروهدر غیر نشان ایتک کرک سید کائنات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت نرینه یاره لایکی مشرکیندن صافتمق ایچون ایدی شمعی اول محذور یوقدر
دیو یورمشدر هدایه ده و سائر کتب فروعه بویه مسطوردر و ترمذی روایتده * قلندملین
واشعر الهدی فی الشق الامین بذی الحلیفه و اماط عنه الدم * وارد اولمشدر بوندن دخی مراد
ابن عباسدن مروی اولانک معناسیدر بزجاج عبارته ایلد دخی وارد اولمشدر ذکر اولان روایتلردن
فهم اولسان بودر که یاره لکد نصرکه قان سلوب کیدرمش اوله زبرا اماطه عنه الدم لفظنک
مقتضاسی بودر اما کتب فروعه و یلطخ ستامها بالدم دیو ذکر اولمشدر معناسی دوه تک
صمرتی قانله بولاشدیرد دیمکدر اعتماد بجهتدن قولنه اولمغین او یله تخریر اولندی والله اعلم
(ترمذی و ابن ماجه حدیثلرند وارد اولمشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نری براسکی رحل اوزره حج ایتمشدر که درت دزهم یا کافر یب قیت ذکر ایتدی دیمشدر
رحل دوه تک سمر یدر که بر کوجک سمر دن آدم بتمکه مخصوصدر و اولمانده فخر کائنات حضرت نری

بر مشایخ خلق ایستاده نصر کرده واقعه کورندگاری کی ظاهر ده دخی کورینور و بعضی
ابتدایان را چون نرند نهیجه حج ایدوب نیجه تلبیه ایند کوری تمثیل اولمشدر انکیچون فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نری کانی دیو یوردی دیدیلر بر قول دخی بودر که انلرک احوالند
کنندینه و حبله خبر و برلدی و شدت قطعی اولغله کانی انظر دیدی دیمشدر و مقصد اسراده
بوکا متعلق کلام مستوفی سبقت ایشدر (روایت اولنور که سرف دیدگاری موضعه کلمه کده
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری اصحابنه جیقوب ایندی * من لم یکن معه هدی
فاحب ان یجملها عمره فلیقل ومن کان معه الهدی فلا یموردی یعنی شول کیسه که یا نیجه قر بانی
سورمش اولیه و حج برینه عمره فلیقل اصنبه عمره ایلسون اما انک که قر بانی اوله ایتمسون یوردی
مراد قر بانی اولیان مجرد عمره ایله اکتفا دیلر ایسه ایلسون اما قر بانی اولان حج ایتمسون
عمره ایله اکتفا ایتمسون دیمکدر و موضع مذکورده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها حیض
کوردی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری حضرت عایشه اوزره دخول
ایدیچک کوردیکه عایشه اغلر نیچون اغلرین دیدی حضرت عایشه ایندی اصحابنه دیدیک
سوزی اشتم م عمره دن منع اولند م دیدی فخر کائنات علیه اکل التحیات حضرت نری
ندراسلی دیو سوال یوردی حضرت عایشه ایندی نماز قبله مزم رسول الله صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت نری ایندی نماز قبله مدبغک سکا ضرر ایتمز سنک عذرک وارد رسن حضرت آدم
قرزندن بر خاتون سن نکر تعالی حضرت نری انلرک اوزرینه یازدیغن سکاده یازمشدر ایدی
سن حج افعالنده اولمیدر که حق سبحانه و تعالی حضرت نری آتی سکا نصیب ایلیه دیو یوردی
بخاری و مسلم و غیریلر بویجه روایت ایشدر (برر وایتند حاجیلر ایشدر یکی افعالی
سنده ایله اما حیض دن خلاص بولوب پاک اونجه طواف ایله دیو یورمشدر و حضرت
عایشه تک حجه دخی اختلاف ایشدر بعضیلر اولا حج ایچون احرام بعلمش ایدی دیدیلر
و ظاهر حدیث بودر اما عروه دن بر روایت واردر که * و کنت فین اهل بعرة * دیمشدر
بو تقدیرجه همان عمره نیتن ایتمش اولور امام احمد زهر بدن نقل ایندیکی اوزره * ولم اسق
هدیا * لفظی دخی منقولدر بن عمره نیتن ایتمش و قر بانی سورماشدر دیمشدر (اما اسود
روایتند حضرت عایشه * خرجنا مع رسول الله صلی الله علیه وسلم لیل و لاند کر حجا و اعمره *
دیمشدر یعنی رسول الله حضرت نریله تلبیه ایدرک جیقون حج و عمره ذکر ایتمزک دیمک اولور
احادیث نیتن جمعه یورمشدر که احتمالر حضرت عایشه اول بالکر حج ایچون اهلل
ایتمش اوله تنکیم صحابه دن نیچول اوله ایتمشرایدی صکره دن فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت نری حجی عمره تبدیل ایتمک یورمقد عایشه رضی الله عنها دخی انلر ایله تبدیل
ایندی متمعه اولدی اند نصر کرده و قنا که مکبه دخول ایندی آند حیض کوردی طوافه
قابلیت قالمدی عمره ایسه طوافسز ممکن دکل فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری
امر ایندی نه حجه احرام بغلندی دیدیلر شافیه و مالکیه بومقامده بعضی بخنلر ایشدر
ایرادی چندان منفعتی مغد دکلدر (روایت اولنور که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نری ذوطوی دیدگاری منزله کلدی اول کیجه آند یادی صباح اولیحق نمازی قبلدی
آندن غسل ایلدی امام بخاری نقلنده بویله وارد اولمشدر (صحیحینده وارد اولمشدر که مکبه
کلدیکی زمانده اعلامندن دخول ایندی دیدیلر حدیث صحیحده ابن عمر حضرت نریدن مرویدر که
* کان صلی الله علیه وسلم یدخل من النبیة العلیا * دیمشدر یعنی مکه شهرینک بر جاننده
کیاه دیمکله مسمی بر بوکسک بر وارد فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری شهر

دخول ایند کده اورادن ایشدر (اصحاب سنندن مرویدر که رسول الله حضرت نری مکه
شهرینه عمره جعرا نه دن غیر زمانده کیجه ایله کبرک واقع اولدی اما اول زمانده کیجه ایله
کوروب عمره سن قضا ایندی نه کیجه ایله جیقوب جعرا نه دیدگاری بره کلدی آند صباحلدی
دیمشدر (عطادن مرویدر که اگر سز دیلر سکر کیجه ایله کبرک سز فخر کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نری نه بکر مرسکر اول امام ایدی خلق کورسونلر دیو کوندز کیر ایدی
دیمشدر (ومکه شهرینه ذی الحجه تک درنده دخول ایندی ضحی وقتنده باب عبد منافدن
مسجد حرامه کیدی زیر باب مذکور نفس بیت شریفک قیوسنه فارشودر و کعبه تک قیوسی
جانبی سائر جانلر دن اشرفدر تنکیم ابن عبد السلام ذکر ایشدر (مکحولدن مرویدر که
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری بیت شریفی کوردیکی زمانده * اللهم زد
هذا الیث تشریفا و تعظیما و مهابة * یوررایدی (امام طبرانی رحمه الله علیه خذیفة بن
اسیددن نقل ایشدر که فخر عالم حضرت نری بیت شریفه نظر ایندیکی زمانده * اللهم زد بیتک
هذا تشریفا و تعظیما و تکریما و برا و مهابة و زد من شرفه و عظمه من حجه و اعمره و تعظیما
و تشریفا و برا و مهابة * یوررایدی روایت اولنور که کیردیکنده تحیه المسجد قبلدی همان طوافه
باشلدی زیر طواف نیت یتدر نیت مسجد دکلدر دیدیلر اند نصر کرده استلام حجره ایندی استلام
سلامندر یعنی نیت معنایسدر ازهری بویله دیمشدر بعضیلر کسر صنبله سلامدن مأخوذ در
سلام بخاره معنایسدر مقصود اول حضرت الله کی عصایله رکنه ایما ایندی دیمکدر دیدیلر
والحاصل استلام حجر اولدر که حجاج حجر الاسوده یا بشورلر ال سورمک و یوز سورمک و او یک
استلامدر هر قنفسن اینسدر استلام حجر بولنور اگر حجر شریف قر بی مزاجه اولور ایسه
ایراقدن اشارت ایتمک کفایت ایلر فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت نری تک بر اگری
باشلو عصایس و ارایدی انکله اشارت ایندی دیمشدر معلوم اوله که بیت شریفک درت دیواری
واردر برنده حجر الاسود واقع اولمشدر و ابراهیم علیه السلام آوردیغی تم اولزره یا بلشدر
بر دیواری دخی حضرت ابراهیم علی او سننده در مزبور دیوارلرک بری تقبیل اولنور و بری استلام
اولنور قلان ابکی دیوارلری بو حیثلردن خالی اولمغین نه تقبیل ونه استلام اولنور امام شافعی
نقلنده ابن عمر حضرت نریدن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری
حجره استقبال ایندی اند نصر کرده استلام ایندی و مبارک لیلرک حجر اوسننه وضع ایندی
دیمشدر (طبرانی روایتند بویله در که رکنه استلام ایندیکی زمانده * بسم الله والله اکبر *
دیرایدی و هر وقت حجره کلسه الله اکبر دیرایدی دیمشدر (وطوافی دومی اوسنندمی
ایندی یوحسه قدیمی اوسنندمی ایندی اختلاف ایشدر صحیح مسلمده حضرت عایشه دن
مرویدر که حجه الوداعده دومی اوسنندن طواف ایندی دیمشدر و بونک وجهی نه ایدی
دیو اختلاف اولندی ابوداود نقلنده بویله در که مکبه کلدیکی زمانده مزاج شریفی خوش
دکل ایدی انکیچون دوه اوزرنده طواف ایندی دیدیلر وینه مسلمده ابوالطفیلدن مرویدر که
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نری کوردم بیت شریفی دوه اوسنندن طواف ایدرایدی
دیمشدر جابر روایتند بویله در که دوه اوسنندن طواف ایندیکی نیلدیکن خلق کورمک ایچون
وسوال ایتمک ایچون ایدی دیمشدر این بطل ایدر بو حدیثنه دلالت واردر که لحنی اکل اولان
حیوانلر احتیاج اولندیغی زمانده مسجد کبرمک جائز اوله زیر انلرک بولی مردار اینز غیریلری
اوله دکلدر دیمشدر بوکا اعتراض اولندیکه حدیث شریفه احتیاج اولیحق سائرینک
دخولی جائز دکل ایدیکنه دلالت یوقدر بلکه جواز وعدم جواز تلویث احتماله کوردر شول

حیوانکه ملوث ایتمک احتمالی اوله کبرمک جائز دکلدر و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت نریشک نافع سی تعلیمو ایدی تلویث ایتمه سندن خوف اولماز ایدی انکیچون کیدی
 دیمشدر بعض علمادن مرویدر که نافع اوزردن طواف الله اعلم طواف افاضه ایدی طواف
 قدوم دکل ایدی زرا جاردن مرویدر که اوج اولکبسته یورته یورته طواف ایدی دیو
 نقل ایتمشدر بوافضه ایدر که بیان اوله و برکبسدن منقول دکلدر که نافع سنی یوردرهش اوله
 هب روایت ایدنلر بنفسه یورندی دیمشدر امام شافعی رحمه الله علیه دخی طواف قدومه بیان
 طواف ایدی دیمشدر روایت اولنور که استلام حجر دنصکره صاغ جانبدن طوافه باشلدی
 اوج اولکی طوافه تیر تیر یوریدی درتدنصکره کی طوافه عادت اوزره یوریدی و تیر یوریمک
 وجهی سابقا اشارت اولنان اوزره یوردر که عمره قضیه ده مکبه کلدکلر نده مشرکین صحابه کرام
 ایچون یونلری بئرک استمه سی زبون ایتمشدر دیو سوبلشرل ایدی آنلره جلادت کوسر میکیچون
 فخر عالم افندیمر حضرتلری اصحابنه یورته رک طواف امر ایدی آنلر طواف ایتمشدر کلدکلر نده
 یورته رک طواف ایتمشدر مشرکین کورد یلر دخی زبونلری زبون اولدی صانوردی یونلر خود
 اولکبدن سمیر و چایک اولمشدر دیدیلر صکره دن حجه الوداعده رسول الله حضرتلری
 و اصحابی ینه یورته رک طواف ایتمشدر یورته یورته طواف ایتمک اورادن
 سنت قالدی (طبری ایدر ثابت اولمشدر که فخر عالم حضرتلری حجه الوداعده تیر تیر یوریمک
 واقع اولدی و اولزمانده مکده مشرک یوق ایدی پس معلوم اولدیکه مناسک حجدن ایتمش
 الایوقدر وار که اتی ترک ایدن علی ترک ایتمش اولر بلکه هیئت مخصوصه ترک ایتمش اولور پس
 رفع صوته تلبیه کی اولدی برکبسه صوتنی رفع ایتمش تلبیه ایلمسه نسبه لازم کلر زرار ترک اولنان
 صفتدر دیمشدر ایدی معلوم اوله که اوج اولکی طوافه سرعتی ترک ایدن کبسه ده صکره کی
 طوافلرده قضا لازم اولماز وقتا که سیدکائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری طوافدن
 فارغ اولدی مقام ابراهیم کلوب (واتخذوا من مقام ابراهیم مصلی) آیت کریمه سن قراءت
 ایدی اندن ایکی زکعت نماز قیلدی شویله طورمش ایدیکه مقام رسول الله حضرتلری یله
 کعبه تک مایینده قالمش ایدی نمازده قل یا ایها الکافرون و قل هو الله احد سورهلرین او قودی
 اندن دونوب رکنه کلدی استلام ایدی اندنصکره بادن صفا جانبنه چیقدی صفایه قریب
 اولدیفنی کبی (ان الصفا والمروة من شعائر الله) آیتن قراءت ایدی اندن صفاتک اوستنه
 چیقدی حتی بیت شریفه فارشو طوروب نظر ایدی اندن توحید و تکبیر ایدی * لا اله الا الله
 وحده لا شریک له له الملك وله الحمد وهو علی کل شیء قدير لا اله الا الله وحده لا شریک له
 وهزم الاحزاب وحده * یوردی اندن مایینده دعا ایدی اوج کره بویله دیدی اندنصکره نزول
 ایدوب مروه جانبنه توجه ایدی وادینک اوزره سنه کلدیک کی یوقوشه وارنجه سرعتله یوریدی
 آندن مرویه چیقچدینه عادت اوزره آهسته یوریدی (امام مسلم و ابی داود روایتلرندنه ابی الطفیل
 ایدی ابن عباس حضرتلرینه برکون سوال ایتدم صفا ایلمه مروه مایین را کباطوافدن بکا خبر و بر
 مستبدر سنک قومک اتی سنت زعم ایدرلر دیدیم * صدقوا و کذبوا * دیدی یعنی کرچک دیمشدر ویلان
 سوبلشر دیدی بن ایتدم بونه اصل سوزدر کرچک دیمک ویلان سوبلک نیجه اولور ایدی
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک اوزرینه خلق شویله اوشدیلر که * هذا محمد
 هذا محمد * دیویری برینه کوسرلر ایدی حتی ینمش قیرلر اولدن چیقدیلر و الحاصل خلفک
 مزاحجه سندن کیمکه بحال قالدی آخر دوه سنه بندی اما بیان یور یوب سعی ایتمک افضلدر
 دیو یوردی دیدی حاصل کلام کرچک دیدکلی بو اولدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرتلری دوه په پنک واقع اولدی ویلان سوبلدرکی بو اولدیکه مسافه تک چله سن دوه ایله
 سیر ایتدی بر مقدار یرین بیان بر مقدار یرین دوه ایله کچدی و دوه په بندیکی ضروره لازم کلدی
 اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مروه تک اوستنه چیقدی صفاده
 نه ایدی ایسه ونه او قودبسه انده دخی او یله ایتدی وانلری او قودی رسول الله صلی الله
 علیه وسلم حضرتلری * من کان منکم لیس معه هدی فلیحل ویجعلها عمره * یوردیفنی یعنی سزدن
 برکبسه که یاننده هدی اولیه یعنی قر بانلق قیون یا صفر یا دوه اولیه اول حج احرامن بوزوب عمره
 نیت ایتسون دیدیکی اول سنده اصحاب کرامه مخصوصی ایدی بوخسه نایافته قدر هرکیم
 ایدر ایسه جائزیدر بونده اختلاف ایتدیلر (امام احمد و اهل ظاهر دن بر طاقه قیامته تک هرکیم
 ایدر ایسه جائزدر برکبسه تک که هدی اولیه حج احرامن چیقاروب عمره به مباشرت ایتمک
 صحیحدر دیدیلر) امام اعظم و امام شافعی و امام مالک و جاهلر سلف رحیم الله تعالی
 ایتدیلر اول سنده صحابه کرامه مخصوص ایدی اندنصکره هیچ کبسه به جائز دکلدر و سنه
 مز یورده جائز اولدیکه وجهی بو ایدیکه اهل جاهلیت اشهر حجه عمره حرامدر دیرلر ایدی
 عمره ایتزلر ایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری آنلره مخالفت ایچون امر ایتمش ایدی
 دیدیلر و برلرلری دخی بودر که امام مسلم نقلنده (ابوذر رضی الله تعالی عنه * کانت المنعة
 فی الحج لاصحاب محمد صلی الله علیه وسلم خاصة * دیو یورمشدر) و نسائی روایتندنه حارث بن
 بلال رضی الله عنه صاحب حضرت بلال دن نقل ایتمشدر که * یارسول الله ارایت فسخ الحج فی العمره
 لنا خاصة ام للناس عامة * دیدم اول حضرت * بل لنا خاصة * دیو یوردی حدیث مدکور صریحا
 دلالت ایلر که اصحاب رسوله مخصوص ایدی آنلردنصکره کبسه به جائز دکل ایدی والله اعلم و مادامکه
 فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مکه شهرینک طشره سنده قوندیفنی یرده
 طوردی صلاتی قصر ایتدی مدت اقامتی منایه چیقمدن درت کون ایدی زرا ذی الحجه تک
 دردنچی کونی کلدی سکرنجی کونی چیقدی منزل مذکورده یکر می پروقت نماز قیلدی زرا
 یوم رابعک ظهرندن بشادی یوم نامنک ظهرین تمام ایدنجه اوراده او توردی امامکه به کلدیکی
 کوندن ابطلحه چیقوب کتدیکی کونه وارنجه تمام اون کون اولمش ایدی (روایت اولنور که
 حضرت علی رضی الله عنه بمن دیار ینه کوندلش ایدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرتلری مکه ده ایکن کلدی ملاقات ایدی سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلری * بما اهلت * دیو یوردی یعنی باعلی نبیه اهلل ایتدک حج می نیت ایتدک بوخسه
 عمره می نیت ایتدک دیمکدر حضرت علی دخی * بما اهل به رسول الله * دیدی یعنی رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری نبیه اهلل ایتدیلر ایسه بنده اکاهلال ایتدم دیدی فخر عالم
 حضرتلری دخی * لولا ان معی الهدی لاحلات * دیدی یعنی اگر یا نجه قریبم اولمایدی
 حج احرامن چوزوب عمره به مباشرت ایدردم دیو یوردی و فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرتلری عرفه و اصل اولدیفنی زمانده نمره دن انکیچون بر چادر قورمشلر ایدی
 آنده قوندی کنش زواله واردیفنی زمانده امر ایدی قصوی نام دوه سنه رحل اوردیلر اندن
 فخر عالم حضرتلری سوار اولوب وادینک اوزره سنه کلدی خطبه او قودی مسلمانلرک
 قانلری و ماللری بغیر حق بری برینه حرام ایدیکن بیان یوردی و دعاء جاهلیت و هر نسبه که
 امر جاهلیتندر بالکبه موضوع و متروک و باطل ایدیکن و جاهلیت زمانندن قلان ر بوا متروک
 و باطل ایدیکن بیان ایدی و خانلر یکر حقندنه حق سبحانه و تعالی حضرتلرندن تقوی
 اوزره اولک سزک آنلر اوزرنده اولان حقنر بودر که دوشه ککره کبسه بی بصدره بیل یعنی عصمت

وعفت اوزره اوله وانلرك سرك اوزر يكره حقلى بودركه نفعه لى وكسوله بن ويره سز
 ون سرك اراكرده برسته قوم كنده كه اكا اعتصام ايدرسكر من بعد ضلالت دوشم سز ديدى يعنى
 قرآن عظيمه ياشورسكز هر كز بولدن چيتم سز ديو يوردى وسزه بنم احوال من سوال اولسه
 كر كدر يس بنم حقمده سز نه دپرسز خلق اينديلر * تشهدك فديقت واديت ونصحت *
 يعنى شهادت ايدرز كه من حق تعالى حضرت نلر يك احكامن بزه تبليغ وادائتدك ونصحت
 ايلدك ديديلر اندن شهادت بر من كوكدن يكا قالدروب يته خلقدن يكا اكدي اوج كزه
 * اللهم اشهد * يوردى اندنصكره حضرت بلال اذان اوقودى طوروب اوبله نماز بن قلدى
 اندنصكره اقامت ايدوب ايكندى نماز بن قلدى ايكنسى مابنده اصلا نماز قلدى و نمازندن
 فارغ اوليحق دوه سته ينيوب موقفه كلدى قبله يه قارشو طوردى ويوم عرفه ده رسول الله
 صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر يك موقفه اكثر دعاسى بوايدى * اللهم لك الحمد كالذى
 نقول وخيرا مما نقول اللهم لك صلوتى ونسكى ومحباى ومماى واليك ما بى ولك رب ترائى اللهم
 انى اعوذ بك من عذاب القبر ووسوسة الصدر وشتات الامر اللهم انى اعوذ بك من شر ما يجي به
 الريح * بررواينه بويله در كه عرفه كوتنه * لا اله الا الله وحده لا شريك له * ديدك دك نسكره
 اكثر دعاسى بوايدى * اللهم لك الحمد كالذى نقول اللهم لك صلوتى ونسكى ومحباى ومماى
 واليك ما بى وعلبك يارب توابى اللهم انى اعوذ بك من عذاب القبر ومن وسوسة الصدر
 ومن شتات الامر ومن شر كل ذي شر * تمذى نفلنده وارد اولمشدر كه عرفه كوتنه افضل دعا بن
 وسائر يغمبر ديديك كنك افضل * لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد وهو على كل شى
 قدير * ديو يور مثلدر طبرانى رواينده ابن عباس حضرت نلر ندن مروى اولان اوزره
 عرفه كون اينديكى دعا لردن برى بودركه * اللهم انت سمع كلامى ورى مكافى وتعلم سرى
 وعلاتينى لا يخفى عليك شى من امرى انا البائس الفقير المستجير الوجهل المشفق المقر
 المعترف بذنوبه استلك مسئلة المسكين واتهل البك ابتها ل المذنب الذليل وادعوك دعاه
 الخائف الضعيف من خضعت لك رقبته وفاضت لك عيانه وذل جسده ورغم انه لك اللهم لا تجعلنى
 بدعائك رب شقيا وكن بى رؤفا رحيا يا خير المسؤولين ويا خير المعطين * تمذى رواينده وارد
 اولمشدر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر عرفه ايك ن اهل نجوددن بعض
 كيمه ل فخر جهان صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر نه كلوب كيف الحج ديديلر يعنى حج
 نيمه در دوسوال اينديلر امر ايلدى بر منادى عرفه ندا ايدوب * من جاء ليلة جمع قبل طلوع
 النحر فقام ركعتين فيهما صلى الله تعالى عليه وسلم من تاجر فلام عليه * ديدى
 معناسى بر كيمه كه مزدلفه كيمه سى طلوع فجر دن اول كله اول تحقيقا حج يتشدى ومنا
 كونلر اوج كوندن بر هر كيمه كه ايكي كونده استجبال ايدنه يعنى ذى الحجة نك اون برنجى
 واون ايكنسى كونلر نه طور محبوب منادن كبدك اوك اوزر نه كاه بوقدر و بر كيمه كه تاخير ايدوب
 اوج كون اوج كيمه مناده طوره اكادخى هر كز كاه بوقدر ديمك اولور و بويله يورلد يفتك اصلى
 بودركه زمان جاهليتده بعض اعراب متجل اولان كيمه به آثم دير ايدى و بعضيلر متأخر
 اولانه آثم دير ايدى سيد كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر آيت كريمه
 وفتحه بيان يوروب ايكنسه دخی آثم بوقدر اوبله ايدن دخی كنهكار اولماز بويله ايدن دخی
 كنهكار اولماز ديو يوردى (جابر رضى الله تعالى عنه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم
 حضرت نلر ندن روايت ايلر كه عرفه ايدى * وقت ههنا و عرفه كه ههنا موقوف * يعنى بن بوراده
 وقوف ايندم عرفه نك هر بى موقدر ديدى (عرفه حجاج طور قلرى موضعدر مكه مشرفه ايله

موضع مذكورك ما بينى اون ايكي ميل يردر (صحیحینده عمر بن الخطاب رضى الله عنهدن
 مرويدركه (اليوم اكملت لكم دينكم) آيت كريمه سى انده نزول اينمشدر وينه بخارى ومسلم
 روايتلر نه وارد اولمشدر كه اهل اسلام دن بر كيمه اوراده راحله سندن دوشوب هلاك اولدى
 واول كشي احرام بيلمش ايدى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر امر ايندى
 انى ايكي توبى اينچنده كفتلديلر وطيب قسمندن نسته سور مديلر همان صوابله وسدر ايله يوديلر
 دخی كفته صار ديلر باشنى ويوز بيقى آحق قوديلر فخر كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم
 حضرت نلر * ان الله تعالى ببعثه يوم القيمة مليا * ديو خبر ووردى يعنى حق تعالى حضرت نلر
 انى قيامت كوتنه قبرندن ليك اللهم ليك ديه رك قالدبر ديمك اولور حاصلى نه هيت
 اوزره وفات ايندى ايسه اول هيت اوزره قو بارر ديمكدر ديديلر (وقتا كه كوش غروب
 ايندى فخر كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر عرفادن دوندى اسامه بن زيدى
 ناقه سنك آردينه بنزدى وبولارى شويله چكر ايديكه ناقه نك باشى رحلتك اوكسك لرينه
 طوقنور ايدى ومبارك اليه خلقه اشارت ايدوب * ايها الناس السكينة السكينة * ديو يوردى يعنى
 باب ياب كيدك سرعته برى بر يكره بصهرق كيمك دير ايدى وبولده هر بار كه بر يوقوش بر كلسه
 دوه نك بولار بن بر مقدار صابو بر ايدى ديمشدر (ابن عباس رضى الله تعالى عنه حضرت نلر ندن
 مرويدركه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر آردندن خلقك صبت وصداسن
 ودوه لرى ضرب اينشدر بن استماع ايندى انده اولان فچمبيله اشارت ايندى ودخی
 * يا ايها الناس عليكم بالسكينة فان البر ليس بالايضاع * ديدى مراد وقار اوزره كيدك
 بويله سرعت اينك ايلوك دكلدر ديمكدر (شيخين روايتلر نه اسامه دن مرويدركه * كان يسير
 العنى واذا وجد فجوة نص * ديمشدر عنق دوه نك سرعته يورومه سته دبرل نص بقايت
 سرعته يورومه سته دبرل اسامه قولك معناسى فخر كائنات عليه افضل التحيات حضرت نلر
 عرفادن اينديكى زمانده ناقه سنى سرعته يورودر ايدى بر مقدار ازالق و بر مقدار دوز بر بولديكى كى
 بقايت سرعته يورودر ايدى ديمكدر (روايت اولنور كه بولده ناقه سندن نزول ايدوب
 نبول ايندى اندن خفت اوزره آبدست اكدي (اسامه رضى الله تعالى عنه * الصلوة يا رسول الله *
 ديدى يعنى بوراده نماز قيلام ديدى فخر كائنات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت نلر
 * امامك * ديو يوردى يعنى نماز برى او ككده در دخی ايلرو واره لم انده قيلام ديمكدر اندن
 ناقه سته ينيوب مزدلفه به كلدى مزدلفه جمع ديدكلى موضعدر واكاجع ديو نسيمه
 ايندكلى انكيچوندر كه اوراده حضرت آدم وحواء عليهما السلام اجتماع اينشدر در مزدلفه
 ديدكلى اولدر كه انده حضرت خواجه قريب اولمشدر (قتاده قولجه جمع ديدلديكى انده
 صلاتين ينيو جمع اولند يچيچوندر بعضيلر دخی ناس انده جمع او اولور والله تعالى حضرت نلر نه
 تقرب ايدلر انكيچون جمع ومزدلفه اسماريله ميمى اولدى ديمشدر حاصلى موضع مذكوره
 كلكده اخشامله يتسو نماز نك هر بر بن بشقه اقامته قلدى وهر بر نك اردنجه هيج
 نماز قلدى ديديلر مشر وع بودركه اول كيمه ده اخشامله يتسو جمع اولنوب بر زمانده قيلنه
 اخشام نماز بن بولده قلى جاز دكلدر وعلاء حنقه قنده اخشامله يتسونك ايكنسى بر اقامته
 ويلحق كر كدر زيرا حديثده بويله وارد اولمشدر واول كيمه خواجه كائنات صلى الله تعالى
 عليه وسلم حضرت نلر تهجدى قلدى هبان اخشامله يتسو ادا ايندك دك نسكره صباحه دكن
 ياتوب اوبودى زيرا عرفه كون وقت زوالدن غروبه وارنجه طور مشيدى و دعاده اجتهاد
 اينشيدى وغرو بدنصكره مزدلفه به كشيدي حاصلى اول كون يورلد يفتدن غيزى بر نسي دخی

بعض لازم اولان اعمال اینه کړک ایدی انکیچون نهج دی ترک ایتدی دیدیلر روایت اولنور که
ایرتسی کون یوم نحرده مبارک الیه التمس اوج بنده کسیدی وبنده دیدکری حجاج مسلمان مناده
قریان ایتدکری صفر در یا خود دوه در اندن مکه به واروب افاضه طواف ایتدی بنه منایه
رجوع ایتدی تقریب الاسانید شرحنده نوکاتیه اولمشدر (ابن ماجه رحمه الله تعالی علیه
عباس بن مرداسدن روایت ایلر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری عرفه کونک
اختامنده حق سبحانه و تعالی حضرت تارندن انکیچون مغفرت دیددی حق تبارک و تعالی
حضرت نلری دخی مظالمدن غیرین مغفرت ایتدی اما مظلومک ظالمدن حقن آلبویریم آتی
مغفرت اینزم دیدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ای باری تعالی اکر
دیدلر ایتک مظلومه جتدن عوض ایدوب راضی ایلرک و ظالمی عفو و مغفرت ایدرک دیدی
اول اختام دعاسی مستجاب اولدی مزدلفه ده صباح یت دعا و تضرع ایتدی اندن مستجاب
اولدی سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری تبسم یوردی ابو بکر و عمر رضی الله تعالی
عنهما یارسول الله نه کولک شمدی کولک انک اصلی نه ایدی دیدیلر خواجه کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نلری ایتدی تکرری دشمنی ایلر لعل الله علیه دعای مستجاب اولوب
ایتمک مغفرت اولندقلرین پیلدی دخی فریاد و فغان ایدوب باشنه طیراق صاچنه بشلدی
انک جزع واضطرابی بی کولردی دیو یوردی (ابوداود دخی) یووجه اوزره روایت
ایتمشدر و تضعیف ایتمشدر یعنی نقل مزبوره ضعف یوقدر بلکه قوت واردر و بعض
روایته خبر یلردن منقول اولان حدیثه بیان واردر که مغفرت اولسان امتدن مراد عرفه ده
وقوف ایدن امت اوله (طبری ایدر مغفرت اولسان ظالم شول ظالمه جبل اولنق کړک که
توبه ایتش اوله و مظلومه سنک اداسندن عاجز اوله مثلاً برکیمه آخره ظلم ایدوب مالن آتش
اولسه صکره دن تادم اولوب توبه قیلسه و اول کشتک حقن ادایه قادر اولسه حق تعالی
حضرت نلری خصمن قیلوب بونی مغفرت ایلر دیمشدر حق تعالی حضرت نلری کلام
قدیمنده (ان الله لا یغفر ان یشرك به و یغفر ما دون ذلك لمن یشاء) پیورمشدر یاسک
بعضی به ضنه ظلم ایتدکری شرکدن دوندن ایتدی ظالمی مغفرت ایتسک جائزدر دیدیلر اما
آیت کریمه مضمونجه دیلدیکن مغفرت ایلر وای اکر دیلوب حق عبد کشتک یو بنده قالور
ایسه حال نیجه اولور (امام ترمذی ایدر حدیث صحیحده وارد اولمشدر که * من حج ولم یرفث
و لم یسق خرج من ذنوبه کیوم ولدته امه * پیورمشدر یعنی برکیمه که حج ایلر دخی قول و فعلا
مخالف شرع شریف برایش ایشله اول کیمه کاهلرندن شوبله خلاص اولور که اناسی
طغور دینی کونده نیجه ایسه اوله اولور دیمکدر اما یوسوز حقوق الله متعلق اولان معاصیه به
کوره در حقوق عباد کوره دکلدر و حقوق الله کتدوری ساقط اولار نهایت ایلر متعلق
اولان ذنوب ساقط اولور مثلاً برکیمه نک اوزرنده صلات یا خود کفارت اولسه و یا خود حقوق
اللهدن برغیری نسته اولسه اول کشتی اتی تأخیر ایتکله کسب ایتدیکي کاه حج ایتدیکي زمانده
مغفرت اولنور اما یته لازمدر که واروب اول حق ادا ایلر اوزرنده قنلن حق نماز ایسه واروب
قضا ایلر و کفارت ایسه و یره و هر نه ایسه ذمتدن ازاله ایده زیرا نفس حق ساقط اولار اکر
یوندر نصکره به تأخیر ایدر ایسه به کنه کار اولور و الحاصل حیک اسقاط ایتدیکي مخالفتدن
حاصل اولان دهر یوقدر نفس حق دکلدر (برکیمه اوزرنده واجب اولان حق
صلات کی مثلاً حج اسقاط ایدر دیو اعتقاد ایلر اول کشتی به توبه و یرمرا کر توبه اینر ایسه
قتل ایدر دیمشدر و بالا جماع حق آدمی ساقط اولار دیمشدر و الله اعلم روایت اولنور که

مزدلفه کیمه سی ام المؤمنین سوده رضی الله تعالی عنها کتمکه اجازت استیوب فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نلری دخی اجازت و یروب کتمشدر حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها
صکره دن نولایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارندن بنده اجازت آلوب کتمش
اولایدم دیمشدر پیروانشده بیرام کیمه سنده ام سلمه بی کوندردی اولدخی بفریدن اول جره سن
آندی دخی کوچدی و اول کون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارنک انده اولدیی
کون ایدی یعنی ام سلمه نک نو بی ایدی دیدیلر (ومسلم روایتده ام حبیبه بی مزدلفه دن کیمه ایلر
کوندردی دیو وارد اولمشدر) بخاری و مسلم و نسائی روایتلرده ابن عباس رضی الله عنهما
سید کائنات علیه اکمل الحیات حضرت نلری بی اهلک ضعیف ایلر کوندردی صباح نمازین
مناده قیلدق و جره دن بیزی آتدی دیمشدر (موطاه و صحیحینده و نسائی نقلنده استیابت ابی بکر
رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که لیله چعه ده مزدلفه قنده نزول ایتش ایدی طوروب
پرساعت نماز قیلدی اندن آی یاندیمی دیو سوال یوردی بنده لایدم بنه پرساعت دخی نماز قیلدی
اندن آی یاندیمی دیو بنه سوال یوردی بنده نعم دیدیم ایددی کوچک کیده لم دیو یوردی فخر کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری هود جلده اولان خاتونلره اذن و یردی دیدی یونلری
نقلک خاتمه سی مزدلفه ده وقوف ترک ایدرک حبی فاسد اولدین بیاندر علماء حنفیه و غیر ایلر
قنده صباح قراک و سنده صلات فجری مزدلفه ده قیلوب اندن صکره تکیر و تملیل
وتلبیه و نصلیه و دعا ایدرک وقوف ایتک کر کدر مزدلفه نک بطن محسردن غیری هر یری
موققدر تکیم عرفانک بطن عربنه دن غیری هر یری موققدر انده صبح ظاهر اولدیی زمانده
خواجه صاحب کرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری صباح نمازین اذان و اقامتله
ادالشدی (سنن یهقی و نسائیه شرط مسلم اوزره اسناد صحیحده وارد اولمشدر که یوم نحرک
صباحنده سید کائنات علیه اکمل الحیات حضرت نلری فضل بن عباسه * التلقط حصی * دیو
پیوردی یعنی جره ایچون اوفاق طاشجغزل دیو شور دیدی اولدخی بار ما غلبه آله حق طاشجغزل
دیو شور و یروب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری و یردی نسائی نقلنده یو یله دکر
غدا نحرده یعنی بیرام کونک صباحنده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری ابن عباسه
طاشجغزل دیو شور دیو امر ایتدی کندوسی نافه سنه بتمش ایدی اولدخی بر قاج دانه دیو شور و یروب
سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارنک مبارک الله صوندی یونلر کی بر قاج دخی
دیو شور دیدی * وایاکم و الغلوفی الدین فاما هاک من قبلکم بالغلوفی الدین * دیو پیوردی
حاصلی دینده حدندن تجاوز ایتکدن صافکن سزدن اول کلنر هلاک اولدیلر اول نجاوز فی الدین
سببیه هلاک اولدیلر دیدی بعض علما نقل مذکورده دلیل واردر که جره طاشجغزل بن کوندز صباح
نمازنده نصکره دیو شور مک مستحب اوله دیدیلر حتی امام شافعی بعض کایلر ننده یو یله نص
ایتمشدر (ولکن امام رافعی دیدیکي اوزره جهنم قول بودر که کیمه ایلر دیو شور ل کیمه ده
فراغت خاطر واردر دیدیلر و جده آله حق طاشلرک مجموعی اول کون دیو شور مک مستحب میدر
دکلدر دینلور ایسه بعضیلر مستحبدر دیدیلر تنبیه آبلو کاید یو یله دیمشدر و امام نووی
دخی یونک اوستنه مقرر قلمشدر و لکن یته رافعی ذکر ایتدیکي اوزره اکثر علما یونک اوستنه در که
همان یوم نحرده آله حق مقداری جمع اوله دیمشدر و شرح مهذبده احتیاط بودر که
زیاده جمع اوله زیرا بعضی دوشمک احتمالدر دیمشدر اندن فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نلری قصوی آدلونا فقه سته بنوب مشعر الحرامه کلدی اوزر یته جیقوب قبله ید قار و طوریدی
الله تعالی حضرت نلری نه جد و تکبر و تملیل و توحید ایلدی تمام یر یوزی انارجه طوریدی و دخی

۳ حدیث شریفده
واقع اولان دین کسرن
دال ایلر در یابوراده غلو
فی الدین نیجه متصوردر
دینلور ایسه وجهی
بودر که التلقط حصی دیو
پیوردی (ابن عباس
دخی بر مقدار اوفاق
طاشجغزل جمع ایدوب
و یریمک * یا مال هولا
وایاکم و الغلوفی الدین *
دیو پیوردی یعنی جمع
ایند یونک طاشلر مراد
شریف اوزره در همان
یتنه بر قاج دخی بواصل
خرده طاشجغزل دیو شور
بو حدندن تجاوز ایدوب
ایری طاش جمع ایتنه که
بند نصکره سنت
اوله دیمکدر زیرا ایری
طاشک هم بولمسنده هم
کو تور مسنده زجت
چکیلور هم آتدی یعنی برده
یغلوب قالور نقلی مشکل
اولور و آدمه طوقنسه
ضرر ایدر حاصلی کندی
بانکردن تصرف ایدوب
زجت و یرر نسته لری
احداث ایتک مقصود
امر امتالدر و امتثال
یو مرتبه ایلر حاصل اولور
دیمکدر و سزدن اول کلنر
غلوفی الدین سببیه هلاک
اولدیلر دیو پیوردی
بودر که الله نصاری
ریاضنده مبالغه ایدوب
کندی شریعتلر ننده اولان
تکالیفدن زیاده بدعتلر
احداث ایدوب رهیانت
الزام ایتدیلر آخر
باشلر یتنه بلا کلدی دیمکدر

کوشش طلوع ایندین اورادن کندی جاردن غیر یلرک روایتده بویه درکه مشرکین کوشش
طوغا بنجه اورادن کتزل ایدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری انلرک ایندیکن کریمه
کوروب کون طوغه بن کوچوب کندی (طبرانی نقلده حضرت علی رضی الله عنه بیورمشدر که
خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری مزدلفه ده صیاحلدی دخی قزح دیدکری
موضعه طوردی فضل بن عباس دوه سنک اردنه بندردی وفضل رضی الله تعالی عنه برآق
یکر لوصا جلی کوزل یکت ایدی محفلایله خاتونلر کوب کیدر ایدی فضل انلره نظر
ایندی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری مبارک الیه فضلک یوزنی اونه جانب
چوردی بروایتده بویه درکه فضل فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری سنک اردنه
بخشیدی ختم قبیل سندن برخاتون فخر عالم حضرت تری بنه کلوب بعض نسته سوال ایندی
فضل خاتونه نظر ایندی خاتون دخی اکا نظر ایندی بری برین سیرایمکه بشلیدلر سید کائنات
علیه اکمل التحیات حضرت تری فضلک یوزن اونه جانب چوردی اندن خاتون ایندی
یا رسول الله حق تعالی حضرت تری نیک فرض ایندیکی حج پیامه لازم کلدی و پیام غایت پیر کشیدر
دوه اویتده اوتورمه قادر دکلدر بن انکیچون حج ایدیو یرمک جائز اولورمی دیدی فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم (نعم دیو بیوردی و بوقصه حجه الوداعده ایدی) شیخین وغیر یلر
روایتده بویه واقع اولمشدر (روایت اولنور که حضرت عباس رضی الله تعالی عنه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بنه ایندی یا رسول الله عمک اوغلنک بوین
اونه یکا دوندردک دیدی یعنی اصلی نه ایدی که فضلک یوزن اونه چوردک دیو سوال
ایندی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * رأیت شابا وشابة فلم آمن علیهما
الشیطان * دیدی یعنی کوردیم برتازه بیکت ورتازه خاتون حاصلی شیطان بونلره مکر ایتمه دن
امین اولیم انکیچون اویه ایندم دیو بیوردی حدیث مذکورده دلالت وارد که برکیمه
صاغ اوله اما حجه قدری اولیه انک نای انکیچون حج ایدیو یرمک جائز اوله بومشله ده
امام مانک خلق وارد ابن عمر رضی الله تعالی عنهما هیچ برکیمه ایچون حج اینک
جائز دکلدر دیمشدر (ابن المنذر وغیری نقل اینمشدر که حج واجبه اصلایا بابت جائز اولدیفته
جیع علما رجهم الله تعالی اتفاق اینمشدر اما حج نافله جائز اولدیفته امام اعظم حضرت تری ندن
روایت وارد شافعی خلاف اینمشدر امام احمد دن بروایتده جائز و بروایتده جائز دکل دیو
منقولر (شیخین وغیر یلر نقلده اسامه دن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری عرفه دن مزدلفه به کلجه دوه سنک اردنه بن بخش ایدم مزدلفه دن منایه کلجه
فضل بخشیدی دیدی ایکسی دخی ایندیله فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
تاجر عقیبه آتجه نلیبه دن خالی اولدی دیدیلر (جابر رضی الله عنه ایندی سید کائنات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بطن محسره کلدیکی زمانده بر مقدار ناه سنک زمان
صالیو ربوب میرنده ازجوق سرعت ایندی دیمشدر (اسنوی ایدر سبی بوایدیکه نصاری
اوراده طورر ایدی رافعی بویه دیمشدر اما وسبطه عرب اوراده طورر ایدی پس بزه
امرا اولندیکه انلره مخالفت ایدمزد دیدی وهر بدن مراد عربک مشرکریز بروجهی دخی
بودر که موضع مذکورده اصحاب قبله عذاب نازل اولمیدی حدیث صححه وارد اولمشدر که
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری عذاب نازل اولدیفنی برله اوغریان کیمه
میرعشله یکسولردیو بیورمشدر تنکیم نمود قومشک وغیرک دیارنه اوغریلر نیز نیز یکوب
کتمک کر کدر (وغیر یلر دخی نقل اینمشدر که سید موجودات صلی الله تعالی علیه وسلم

حضرت تری عادت کریمه سی اول اصل عذاب نازل اولان برلردن تیرنکچمک ایدی دیمشدر
اول وادی به محسره دیدکری انکیچون ایدیکه اوراده قبل بیوریمکدن فالمشیدی یعنی ابرمه
مکه بی یقه غه کلدیکی زمانده بر نیجه قبللرایله کلشیدی ارلرنده بر عظیم فیصل وارییدی اسمی
محمود ایدی مذکور قبل مکه جانبیه عسکر چکلوب کیدر ایکن موضع مزبورده قالوب برادیم
اونه به کندی سائر قبللر دخی اتی کوروب قالدیلر اهل مکه طاغیر باشنه قاجوب عجیبا حال نیه
واره دیو ابرافلردن تماشا ایدر ایدی بوآنده ایکن دریا طرفندن ایایل قوشلری پیدا اولوب
برساعتده عسکر مزبورک جلّه سین سنکسار ایندیله تنکیم سورة الفیل تفسیرنده تفسیلی بیان
اولمشدر حسره دیو طوار یورغون اولوب قالمغه دیرل اندن سید کائنات علیه اکمل التحیات
حضرت تری جیره کبرایه خیفان اوره بوله کندی شجره قتده اولان جیره کلجه یدی طاش
آندی هر بزنده تکیر ایندی وجره لری بطن وادیده آتمشیدی یت شریف صول جانبیه ونا
صاغ جانبیه کلشیدی کندوسی جیره قارشو طوروب آندی جیره دیو بعض مواضع معینه
وارد که انلرده طاش آتلور اکادیرلر و آتلان طاشه دخی جیره دیرل و آندیکی زمان بوم محرده ضعی
وقتی ایدی تنکیم مساوی داود ورمذی ونسائی نقلارنده جاردن بویه وارد اولمشدر (عمران بن
الحصین رضی الله عنه اسامه ایله بلالی کوردیم بریسی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری سنک ناهه سنک زمانی طومشیدی بریسی ثوبی رفع ایدوب اوزرینه کولکه
ایتمشیدی جیره عقیبه بی آتجه بویه ایندیله دیمشدر ونسائی نقلده * ثم خطب فحمد الله
واثنی علیه و ذکر قولاً كثيراً * واقع اولمشدر یعنی جیره لری ن آتقدنصکره خطبه ایلدی
الله تعالی حضرت تری بنه حمد و ثنا ایندی وچوق سوز یاد ایلدی دیمکدر (ام جندب رضی الله
عنها بیورمشدر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری کوردیم بطن وادیده
جیره لری انار ایدی دوه سی اوزرنده ایدی هر طاش آتجه تکیر ایلر ایدی و آردندن برکیمه
اکا کونشدن پرده طور ایدی بوکشی کیدر دیو سوال ایندم فضل بن عباس رضی الله عنه
دیدیلر اندن خلق ازدهام ایندیله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * یا ایها الناس
لا یقتل بعضکم بعضاً واذارستم الجرة فارموا بمثل حصی الخذف * دیو بیوردی یعنی ای آدم
اوغلنلری ازدهام ایدوب بعضکرم بعضکری اولدرسون وجره آتدیفکر زمانده خذف طاشی
کی طاش جعفرلر آتک دیدی خذف خاء و ذال معینله برماغله آتغه دیرل روایت مذکورده ده
دلیل وارد که محرم اولان محمل و آتک مثلی نسته ایله کولکه لیمک جائز اوله (جابر روایتده
وارد اولمشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری کوردیم راحله سی اوستندن
جیره انار ایدی * وخذوا مناسککم عنی لادری لعلی لایحج بعد منی هذه * دیو بیوردی دیمشدر
مناسک امور حجه دیرل یعنی حجه اولنان افعالی بدن اوکرک بن بردخی حج ایدم حکیم
بیلزم ظن ایدر مکه بو حجه دن غیری پردخی حج ایتم دیو بیوردی (قدامه روایتده کوردیم
فخر کائنات علیه اکمل التحیات حضرت تری برقل ناهه اوزرنده جمره انار ایدی ضرب ایتمز
ایدی و طرد ایتمز ایدی * والیک الیک * دیمز ایدی دیو بیورمشدر یعنی ناهه سن دوکک
وغیرک ناهه سین یانندن قومی و صاول صاول لیمک ایتمز ایدی همان اوزرنده حاله مشغول
ایدی دیمکدر اندنصکره کیدوب قربان بوغازلنن بره واردی الشمس اوج بدنه بوغازلدی اندن
علی به سارش ایندی کیر وقلان اول بوغازلدی وقر یاننده علی بی کندو به شریک ایتمشیدی
امر ایندیکه هر بدنه دن بر مقدار ات پاره سی البقویله اندن اول پاره لری برقاب ایتمه قویدیلر
بشور دیلر وایکسی لحدن اکمل ایندیله وشور باسندن ایچدیله (مسلم نقلده جاردن مرویدر که

دم لازم اولور دیو بیورم شد (و شیخین روایت کرده ابی بکردن مرویدر که یوم نحرده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بزه خطبه او قودی دیمشدر و خطبه بی تفصیل اوزره ذکر ایشدر) امام شافعی و توابی بوکا ذاهب اولدی لکه یوم نحرده مناده خطبه مشروع اوله اما علماء حنفیه و مالکیه رحیم الله تعالی ایندی لکه خطبه لری اوچدر (برسی ذی الحجه تک بدینی کوننده در که ترویبه کونیک او کنده کی کوندر اول کون خطبه او قویب بحاجه لازم اولان اموری تعلیم ایتک کر کدر بر خطبه دخی عرفانده او قنور انده دخی اول کون و ایرسی لازم اولنر تعلیم اولنور (برید دخی مناده ذی الحجه تک اون برنجی کونی او قنور انده دخی لازم اولان مناسک نه ایسه تعلیم اولنور بو اوج خطبه دن غیر خطبه یوقدر ایام تحریک اولکی کوننده خطبه جائز دکادر دیمشدر (امام شافعی ایام تحریک اولکیننده و اوچینی سنده خطبه واردر ایکینی سنده یوقدر دیمشدر و ذی الحجه تک بدینی سنده و عرفانده اولان خطبه لده جله سی متفقدرد) اندنصرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری قبل الظهر ناقه منه سوار اولوب بیت شریفه متوجه اولدی کلوب طواف افاضه بی ادا ایتدی طواف زیارت و طواف رکن دیدکری بوذریدی کره بیت شریف طواف اولنور اما بو طوافلرده سرعته یورومک مشروع دکادر عادت اوزره یورومک کر کدر مؤلف رحمة الله تعالی علیه یوم مقامده * ثم رکب صلی الله تعالی علیه وسلم قبل الظهر فافاض الی البیت فطواف طواف الافاضه و هو طواف الزیارة والکن والصدر * دیمشدر اما سهو ایشدر زیارت طواف افاضه و طواف زیارت و طواف رکن اوچی بر معنایه در و بو طواف فرسدر و طواف صدر و طواف وداع ایکینی بر معنایه در بو طواف واجبد تر کله دم لازم کلور و حج صحیح اولور حاصلی ما بینلرین فرقی ایدیمشدر صحیح بخاریده * و یذکر عن ابی حسان عن ابن عباس ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم کان یروز البیت ایام منی * واقع اولمشدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری مانا کونلرنده بیت شریفی زیارت ایدر ایدی دیمشدر (اندن فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری زمزمه کلدی بنوعه المطلب زمزم اوزره سقالتی ایدر ایدی سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * از عوانی عبد المطلب فلولا ان یغلبکم الناس علی سقایتکم ازعت معکم * بدینی یعنی ای عبد المطلب اوغلاری زمزمه صوین چکک اگر خلق سقایتکن اوزره سزه غلبه ایتک خونی اولمیدی بنده سزکله یله چکردم دیو بیوردی مقصود سقایت زمزمی ترغیب ایدی انلر دخی قوغه ایله صوندیلر آلدی ماه زمزمه دن ایچدی ابن عباس ایاق اوزرنده طور ایکن ایچدی دیو روایت ایشدر و بروایتده عکرمه بین ایدوب اول کون دوه سی اوزرنده ایدی غیری دکل ایدی دیمشدر لکن یورویشلرده حجة الوداع و غیری تعیین اولنمشدر تعیین همان روایت جابره واقع اولمشدر و اول کون ظهیری قنده قیلدیننده اختلاف واردر مسلم نقلنده جابردن مرویدر که مکده قیلشدر حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها دخی بوبله دیمشدر (و صحیحینده ابن عمر حضرت لرندن مرویدر که یوم نحرده کندی صکره بنه رجوع ایدوب ظهیری مناده قیلدی دیمشدر اما ابن حزم کابنده جابره عایشه رضی الله تعالی عنها قوللرین ترجیح ایشدر ز بر انلر ایکی کشیدر و حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لرینه اخص ناسد انک قری و اخص صامی کیمده یوقدر و جابر رضی الله تعالی عنه خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لرینک حجی خصوصن اتم سیاق اوزره نقل ایشدر حتی جمیع جزئیاتله حفظ ایدوب روایت ایشدر دیدیلر و بوندن غیر بی بعض قرائن دخی ذکر ایشدیلر و بعض طائفه ابن عمر قولن ترجیح

ایدوب اصح ابن عمر روایتلر ز بر متفق علیه در و او یلری احفظ و اشهر در دیدیلر اندنصرکه منابه رجوع ایدوب ایام تشریق کیچکدن انده اکلندی کونش زواله واریدی زمانده جره لری انار ایدی هر بر کره ده بدی طاش انار ایدی طاشلرک هر برینی آندبجه تکیر ایلر ایدی جره اولاده و تانیده جوق طور ایدی و نضرع ایدر ایدی و اوچینی جره بی آندبجه طور مر ایدی اوداود حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها دن بوبله روایت ایشدر (ابن عمر دن مرویدر که آندبجی زمانده جره جابنه وار ایدی بنه رجوع ایدر ایدی دیمشدر) روایت اولنور که حضرت عباس رضی الله تعالی عنه سقایت زمزم ایچون مانا کیچک لی مکده یا نغفه فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت لرندن اذن طلب ایتدی فخر عالم حضرت لرین دخی اذن یوردی دیمشدر و اسمعیلی نقلنده * رخص العباس ان یبیت بمکه لبالی منی من اجل السقایة * لفظیله واردا و لشد رخصه تغیرندن فهم اولنور که لبالی مذکوره ده مناده یا نغی مناسک الحج دن بواجب نسته اوله دیدیلر ز بر اخصت عزیمت مقابلدر و اذن علت مذکوره ایچون واقع اولدی دیدیلر امام اعظم رحمة الله تعالی علیه مذهبنده و شافعی دن بقولده سندر واجب دکادر بوقول امام اجددن دخی روایت اولمشدر و جوب دم بو خلاف اوزره منیدر و اجبدر دیالرفتنده ترکله دم واجب او اور سندر دیالرفتنده نسته واجب اولنر و مناده کیچک ملک انکله حاصل اولور که کیچک تک اکثرین انده کچورل و سقایت اذن حضرت عباسه مخصوصیدر دکادر دیو اختلاف ایشدر صحیح بودر که مخصوص اولیه ز بر اذن علت مسلمانلره ایچه جک ضو حاضر ایشدر البته یومهمی کوره جک کیسه لازمدر و هر کیسه که مالی ضایع اولق یا بر مضلکی فوت اولقدن خوف ایلیه یا خود بخار اید جک خسته سی اوله شافعی قنده اهل سقایت ملحقدر تنکیم جمهور قولنده راعیلر خاصه اهل سقایت ملحقدر امام اجدک قول بودر و انلر که واجبدر دیدیلر هر کیچه که بغیر عذر ترک ایده انکیچون بر دم واجب اولور دیمشدر روایت اولنور که ایام تشریفک رمین تکمیل ایتد کدنصرکه منادن کوچوب محصب دیدکری بره قوندی و اکا بطح دخی دبرلر حدی ایکی طاعت ماینیدر مقبره و وارنجه و موضع مذکور بی کانه قبیله سنک ناحیه لریدر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری انده وارنجه ابورافع فخر کائنات حضرت لرینک جادرین قورمشیدی ز بر اتواب اوزر بنه آتی قومشدر ایدی ایلر و کدوب قوناق برین تدارک ایتدی (ابورافع دن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری منادن چیقیدی زمانده بکا محصبده قون دیوامر ایشد دکل ایدی و لکن بن کلدیم اوراده جادرین قوردم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری دخی کلدی قوندی دیمشدر (مسلم دن بروایتده اوبله دنصرکه کشیدی وینه مسلم و بخاری روایتلرنده انس بن مالک دن مرویدر که اول کون اولیه و اینکند و نمازین ابطحه قیلدی دیمشدر (ابن عباس حضرت لرندن مرویدر که * لبس الحصب بشی اتماهو منزل نزل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم * دیمشدر یعنی اول محصب دیدکری موضعه قونق مناسک حج دن بوقولی لازم اولور نسته دکادر لکن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری انده قونق ایله غیر یلره دخی قونق مستحب اولمشدر دیمشدر دیدیلر و اول حضرت دنصرکه خلفا رضی الله عنهم اورایه قونمشدر تنکیم صحیح مسلمده مذکوردر (بخاری رحمة الله تعالی علیه انس بن مالک دن روایت ایلر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری محصبده براویخونی الدی دخی بنوب واریدی بیت شریفی طواف ایتدی دیمشدر طواف وداع دیدکری بودر امام اعظم و شافعی قولنده و کتر علما قنده واجبدر ترکله دم لازم اولور امام مالک و داود قتلرنده سندر ترکله نسته لازم کلر و برخاتون که

احرام باغند قد نصکره حبض کوره اول طوافدن غیري جيع افعال حجی ایتک جائزدر طواف
ایتک انکیچون جائزدر کلدرد که مسجد ایچنه کیرمیچنه طواف مبسر دکلدر حایض خود مسجد
کیرمک جائزدر کلدرد (شیخین روایتلرند) وارد اولمشدر که حضرت عایشه رضی الله عنها ابتدی
یارسول الله سرحج وعمره ایله کیدرسر بن یالنکر حمله کیده رم دیدم اندن رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلری عبدالرحمن بن ابی بکره امرایتیکه عایشه ایله تنیم دیدکلی
یره جیفه اندن جیفه یلر حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها حجه نصکره عمره ایلدی (مسلمدن
بروایتده یو یله در که عایشه موافقک جمله سنده وقوف ایتشیدی حتی حبضدن پاک اولیحق
کعبه بی وصفا ومروه بی طواف ایتدی اندن نصکره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری یا عایشه حج وعمره بی جیعا تمام ایتدک احرامدن جیفه ک دیدی اولدخی یارسول الله
حج ایتدیکمه یت شریقی طواف ایتدم ایدی اول قلیمه قالدی دیدی زراحیض کورمشیدی
اولزمانده طوافه قابلیت یوق ایدی اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
عبدالرحمانه امرایدوب وار بونی تعمیدن عمره ایتدر دیو پیوردی و بوخصوص محصب کیچه سی
واقع اولدی (اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری کدی دیدکلی موضعدن
خروج ایدوب مدینه منوره به متوجه اولدی مکة مشرفه به کیردیکی زمانده بریولدن کیروب
جیفه یی زمانده آخر یولدن کنسیدکنک وجهنده بعضیلر ایتدی حکمت یوایدیکه کیردیکی
زمانده یوکسک یانندن کیرمشیدی بونده تعظیم مکان وارد و جیفه یی زمانده الحق یانندن
جیفه یی بومکه دن فراقته اشارتدر دیدیلر بعضیلر دخی حضرت ابراهیم علیه السلام مکة به
دخول ایتدکه اورادن دخول ایتش ائک سنن رعایت ایتدی دیدیلر (صحیح مسلمده وغیرده
وارد اولمشدر که ابن عباس رضی الله تعالی عنهما ایتدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری روحاء دیدکلی موضعه بر قافله به راست کلدی یوقوم کیلدر دیو سوال ایتدی
مسلمانلر یارسول الله دیدیلر بر عورت محفدن براوغلا نیجی قالدیروب * یارسول الله الهذاجح *
دیدی یعنی بوکا حج نوابی حاصل اولورمی دیدی فخرکائنات علیه افضل الصلوات حضرتلری
* نم ولت الاجر * دیو پیوردی وقتا کیم ذوالحلیفه به کلدی اول کیچه انده قرار ایتدی
مقصودی مدینه به کیچه ایله کیرمک ایدی ومدینه بی کور یحک اوج کره تکیر ایتدی اندن * لاله
لا اله الا الله لا شریک له له الهک وله الحمد وهو علی کل شیء قدیر آتون تاتون عابدون ساجدون زنا
حامدون صدق الله وعده ونصر عبده وهزم الاحزاب وحده * دیو پیوردی اندن کوندز
اولدینی کبی معرس ۹ طریقندن شهره دخول ایتدی (اما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری مکة عمرلری قاج دفعه واقع اولمشدر وتفصیلی ندر آتی یسان ایده لم اولامعلوم
اوله که عمره دیدکلی لغتده زیارتدر وشرعه طوافدر وسعی در وسنه ک هر وقتنده جائزدر
انکیچون زمان معین یوقدر (امام اعظم رجه الله تعالی علیه مذهبه ستدر مالکبه دن
مشهور اولان قول دخی سنت اولقی اوزره در (امام شافعی واحد بن حنبل وغیریلر واجبدر
دیدیلر اول حضرت درت کره حجره ایتشدر (صحیحینده وسنن ترمذی وابی داودده قتاده دن
مرویدر که انس بن مالک سوال ایدوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری قاج عمره
قیلدی دیدم ایتدی بر حج ایتدی ودرت عمره ایلدی بر عمره ذی القعدة ایلدی و بر عمره
حدیبیه ده ایلدی و بر عمره حج ایتدیکی زمانده ایلدی و بر عمره جعرانه به کلدکه ایلدی دیدی
ذکراولنان روایت ترمذی سیاقی اوزره در اما صحیحینده واقع اولان اوزره حاصل بودر که
درت عمره ایلدی جله سی ذی القعدة آینه ایدی الاحجی زمانده ایتدیکی ذی القعدة ده

معمرس فتح زاینده مدینه دن
الکة زید بن زکریا معمرس
منه

دکل ایدی بریمی عمره حدیبیه ذر که ذی القعدة ایتشیدی بری دخی صکره بی یلده ایتدیکی
عمره ایتدی که اولدخی ذی القعدة ده ایدی بری دخی جعرانه ده حنین غنمائن قسمت ایتدیکی
ذی القعدة آینه ایدی و بر عمره دخی حجه ایتشیدی یوایدی وارد اولان روایتک افواسی
یونلردر اما غیري روایتلردخی وارد اولمشدر بعضنده شوال و بعضنده رجب آیلرند عمره ایتدی
دینلشدر و بعض روایتده رمضانده دخی عمره ایتدی دینلشدر و لکن یونلر جواب و بریلوب
بعضنک اصلی یوقدر و بعضنده جیفه یی زمان ذکر اولندی والا عمره یلر یلک اوجی ذی القعدة ده
و بری ذی الحجه ده واقع اولدی دینلشدر ومعلوم اوله که عمره ک طریقی بودر که اهل مکة ک
غیری میقاتدن احرام بغلیوب اندن کلوب مکة مشرفه بی طواف ایتک کرکدر وسعی ایتک
کرکدر و تراش اولقی یا خود صاچن کسمک کرکدر احرامله طواف عمره ک فرضلریدر
وسعی و تراش یا خود صاچ کسمک واجبلریدر اما اهل مکة نیجه ایتک ککرک دینلور ایسه
فاکهی وغیری محمد بن صبر بن طریقتدن روایت ایتلردر که * بلغثان رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم وقت لاهل مکة التعمیم * دیو پیورمشدر معنایی بزه خبر واصل اولدیکه
سیدکائنات علیه افضل الصلوات حضرتلری اهل مکة به عمره ایچون احرامی تعمیدن بغلنی
تعیین ایتدی دیمک اولور تعمیم مکة مشرفه قریبده بر موضعدن و طریقی عطادن دخی وارد
اولمشدر که * من اراد العرة من هومن اهل مکة او غیرها فلیخرج الی التعمیم اوالی الجعرانه فیحرم
منها * پیورمشدر یوندن فهم اولنان بودر که اگر اهل مکة اگر غیري عمره مراد ایتدن کجسد
ذکراولنان موضعدن برینه یعنی شعیبه یا خود جعرانه به جیفه دخی اندن احرامله مکة به
متوجه اوله اما اهل مکة ک غیري یو جیکمه اهل مکة ایله بر اولقی اکا کوره در که عمره مراد
ایتدیکی زمانده نفس مکة ده یواونه والا آفاق عمره ایچون احرامی موافقت حجک برندن
بغلنی لازم ایتدیکی تقدیم اولمشدر * نوع سابع * فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری عباداتی و بعض ادعیه و ذکر کار و قرائتی میسانده در دعا ایتکمی افضلدر
یوقیه دعای ترک ایدوب حق تعالی حضرتلری مکة قضاسنه رضا و تسلیم ایتکمی افضلدر دیو
اختلاف اولمشدر (جمهور علما رجهم الله تعالی دعا افضلدر واعظم عبادتند در دیو پیورمشدر
و یوقول ترمذی نقلنده وارد اولان انس حدیثی مؤیدر که خواجه کائنات صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری * الدعاء مع العبادة * دیو پیورمشدر یعنی دعا عبادتک ایلکدر دیمک
اولور و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری دعایه ترغیب ایتدکلی بینه اخبار نواتر
بولشدر اما ترمذی رجه الله علیه نقلنده فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
* من لم یسأل الله یغضب علیه * پیورمشدر یعنی بر کیسه الله تعالی حضرتلری مراد استمه
حق تعالی حضرتلری اکا غضب ایدر دیمکدر و عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه
حضرتلری منقولدر که * ائی لا احل هم الاجابة ولكن هم الدعاء فاذا اتممت الدعاء علمت
ان الاجابة معه * پیورمشدر معنایی الله اعلم بن دعائک قبول اولمی غن چکرم دعائک غن چکرم
بس چنکیم دعای تمام ایدم یلور مکة اجابت آنکله یله در دیمک اولور محصلی بودر که مشکل
دعای شرائطیله یلکدر یوقسه اجابتی دکلدر شویله که اخلاص نیت و توجه تامله دعا
وتضرع اولنه حق سبحانه وتعالی حضرتلری مکة فضله نظر اجابت مقرر در دیمک اولور وبالجملة
حق تعالی حضرتلری مکة قوللری مکة کندویه تذلل وتضرع ایله عرض نیاز ایتدکلی سورامر شریقی
بونک اومنه در که هر کیسه مرادین اندن استمه به تنکیم قرآن عظیمده (ادعونی استجب
اکم) پیورمدر (اما بر طائفه دعا بقیوب قضاسنه تسلیم و رضا اوزره اولقی افضلدر دیدیلر

و آیت کریمه دعای مراد عبادت در تنگ آیت کریمه دلالت ایدر دیدار (شیخ تقی الدین السبکی
رحمه الله علیه اولی بود که آیت کریمه دعای ظاهری اوزره جل ایدر و آخر نه امده کور اولان
(ان الذین یستکبرون عن عبادتی) قولت وجه ربطی بود در کجه دعا عبادت انحصار
عبادتین استکبار ایدن دعای استکبار ایندی یکی مقرر در یوقدر اوزره وعید دعای استکبار
ترك ایدر حقیقه اولش اولور بویه ایدن خود کافر ایدیکنده شبهه یوقدر امشول کیمه که
مقاصدین بر مقصد ایچون ترك ایلره وعید مذکور کا متوجه اولماز اگر چه کیم رأی بر بود که
دعایه ملازمت واستکبار ترکندن ار جدر زبرد عا حقیقه ادله کثیره وارد اولمشدر (امام قشیری
رحمه الله علیه رساله سنده لایق بود که دعا جانی ترجیح اولنه زیرا کا ادله کثیره وارد و دخی
دعا ده اظهار خضوع وافتقار وارد دیو یورمشدر و بعضی سکوت و رضا اولاد زبرا
تسلیمه فضل واردر دیدار و شبهه لری یونمشدر که دعا ایدن کیمه کند و ایچون نه بقدر اوندیغن
بیلر اگر دعای مقدر اولانه موافق ایسه تحصیل حاصل لازم کلور موافق دکل ایسه معاند
اولش اولور دیرر اما یونمشدر جواب و یلمشدر که حق کینک اعتقادی بویه اولور ایسه که
الله تعالی حضرت تریک تقدیر نه مخالف نسبه اولیه معاند اولماز اذعان اولور و دعا ک فائده سی
امثال امر سبیله تحصیل ثواب اولور و بوده احتمالدر که مراد اولان نسبه دعایه موقوف اوله
زیرا حق تعالی حضرت تری ایباب و مشیبات خلق ایتیدی دیو یورمشدر فخر موجودات علیه
افضل الصلوات حضرت تری امتی کبیت دعایه ارشاد ایدوب یورمشدر که * اذا صلی احبکم
دیراً بعد الله و رساله علیه و صل علی النبی صلی الله تعالی علیه و سلم بعد نماز *
دیمشدر امام ترمذی فضیله بن عبید حدیثدن بویه روایت ایتمشدر معنای یغن سرك
بریکر صلات ایلره حق تعالی حضرت تری نه سجده و ثنایله باشلیون و بی علیه الصلاه والسلام
صلوة ایسون اندنصر که نه دیر ایسه دعا ایسون دیمکدر و دخی بردعا ایدن کیمه حقیقه
* اوجب ان ختم بامین * دیو یورمشدر یونمشدر فهم اولور که دعا ک خاتمه سنده آمین دیمک
شرط اجابتدن ایش (و بخاری) و غیر یلر روایتند * لا یقبل احدکم اللهم اغفر ان شئت اللهم
ارحنی ان شئت ولكن لیعزم علی المسئله فان الله لا یکره له * یورمشدر یعنی سرك بریکر
دعا ایتد که یارب دیر ایسک مغفرت ایلره دیر ایسک بکا رحت ایلره دیمسون ولكن سؤالده
عزیمت ایدوب یارب بکا رحت و مغفرت ایلره دیمسون زیرا کا اگر اه ایدی کیمه یوقدر دیمک
اولور حاصلی کشی دعاده اقدام و ابرام ایتک کر کدر عزیمت مقبولدر حق تعالی حضرت تری
شائنده اگر اه متصور دکلدر که دعاده دیر ایسک شویله ایلره دیر ایسک بویه ایلره دنیله همان
عزم ایدوب یارب لطف و احسان ایلره شویله ایلره دیو دعا ایتک کر کدر امر بالعزم یورلدیفتک
معنای جد و سعی ایتکدر و مطلوب و قوغنه جزمدر الله تعالی حضرت تریک مشبته
تعلیق ایتامکدر اگر چه کیم عید جیع فعلن دبلدیکی اشاده مشبه الله تعلیق ایلره مأموردر
دیدار بعضی دخی عزیمت معنای اجابتند حق تعالی حضرت تری نه حسن ظن در زبرا کر یمدن
دیدر دیمشدر (ابن عینه دن مرویدر که هیچ بر کیمه بنم تقصیرم چوقدر بنم کیمه نک
دعای مقبولی اولور دیمسون زیرا حق تبارک و تعالی حضرت تری اشراف حق الله اولان ایلرک
دعاسی (انظر فی الیوم یعقون) دید که مستجاب ایتمشدر حق جل و علا حضرت تری کر عذر
دیو یورمشدر (شیخین و غیر یلر روایتند * مستجاب لاحدکم ما لم یجمل یقول دعوت
فلیمستجیل * دیو یورمشدر یعنی سرك دعا ایدر نیکرک دعای مستجاب اولور مادامکه بن دعا
ایتم مستجاب اولدی دیو عجله ایتد دیمکدر و خواهه کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم

حضرت تری دعا نک جواه من سور ایدی و غیر یلر بن ترك ایدر ایدی ابوداود حضرت هایشه
رضی الله تعالی عنهدن بویه روایت ایتمشدر و جوامع من مراد شول دعا در که اغراض
مصلحه و مقاصد صحیحه بی جامع اولار یا خود حق تعالی حضرت تری نه ثنایله آداب مشبه بی
جامع اولال دیمشدر (امام مسلم رحمه الله علیه ابوه بره حضرت تری ندن روایت ایتمشدر که
فخر کائنات علیه افضل التحیات حضرت تری دعاستند بویه یوردر ایدی * اللهم اصلح دینی
الذی هو عصمة امری و اصلح دنیای الی فیها معاشی و اصلح لآخرتی الی البها معادی و اجعل
الحیوة زیادتی فی کل خیر و اجعل الموت راحة من کل شر * و ترمذی نقلند بنه ابی هریره
حضرت تری ندن مرویدر که * اللهم انفعنی بما علنتی و علمنی ما ینفعنی و زدنی علماً الحمد لله علی کل
حال و اعوذ بالله من حال اهل النار * دیو دعا ایدر ایدی دیمشدر و بویه دخی دعا ایلر ایدی
* اللهم متعنی بسمعی و بصری و اجعلهم ما الوارث منی و انصرف علی من ظلمنی و خذ منه بثاری *
(بخاری و مسلم روایتند اکثر دعاسی بوایدی دیو انس بن مانسکدن نقل اولمشدر * ربنا
آتنا فی الدنیا حسنة و فی الآخرة حسنة و قنا عذاب النار * و ترمذی نقلند بویه دخی دعا
ایلر ایدی دیو وارد اولمشدر * رب اعنی و لاتعن علی و انصرنی و لاتنصر علی و امکر لی و لاتمکر
علی و اهدنی و انصرنی علی من بنی علی رب اجعل لی شاکرک ذا کرک را هبک محبک ایلک
اواها متبیا رب تقبل توبتی و اغسل خوبتی و اجب دعوتی و ثبت حجتی و شدد لسانی و اهد
قلبی و اسئل سخریة صدری * و شیخین روایتند بویه دخی وارد اولمشدر * اللهم لاک اسبیت
وبک آمنت و علیک توکلت و الیک انبت و بک خاصمت اللهم اعوذ بعزمتک لاله الا انت ان تضلنی
انت الحی الذی لا یموت و الجن و الانس یموتون * امام مسلم و ترمذی رحمه الله علیهما بن مسعود
رضی الله عنهما حضرت تری ندن روایت ایدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت تری
* اللهم انی اسألك الهدی و التقی و العفاف و التقی * دیو دعا ایدر ایدی (و شیخین روایتند
ابوموسی رضی الله عنه نقل ایدر که بویه دخی دعا ایدر ایدی * اللهم اغفر لی خطیئتی و جهلی
و اسراقی فی امری و ما انت اعلم به منی اللهم اغفر لی جدی و هزلی و خطائی و عذی و کل ذلك
عندی اللهم اغفر لی ما قدمت و ما اخرت و ما سررت و ما علنت و ما انت اعلم به منی انت المقدم
و انت المؤخر و انت علی کل شیء قدير * ترمذی روایتند ام سلمه رضی الله عنها اکثر دعاسی
* یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینک * دیمک ایدی دیمشدر و بویه دخی یوردر ایدی * اللهم
حافنی فی جمادی و عافنی فی سمعی و بصری و اجعلهم الوارث منی لاله الا الله الخلیم الکریم
سبحان الله رب العرش الکریم و الحمد لله رب العالمین * و اجعلهم الوارث منی قول شریفند
مراد یبرک عالمند سمع و بصرک یقاسی و قوتیدر کویا سائر قوانک انلر وارث لری اولور دیمشدر
(امام نسائی نقلند بویه دخی وارد اولمشدر * اللهم انی اسألك فعل الخیرات و ترک المنکرات
و حب المساکین و اذا اردت بقوم فتنة فاقبضنی الیک غیر مقنون * بویه دخی روایت اولمشدر
* اللهم فلق الاصباح و جاعل الایل سکنا و الشمس و القمر حسابنا افض عنی الدین و اغنی
من الفقر و متعنی بسمعی و بصری و قوتی و توفنی فی سبیلک * موطأه بویه روایت اولمشدر
و شیخین روایتند بویه دعوی ایدر ایدی دیو انسدن مرویدر * اللهم انی اعوذک من العجز و الکسل
و الجبن و الهرم و البخل و اعوذک من عذاب القبر و اعوذک من فتنة الحیا و المات * و بر روایتند
بویه وارد اولمشدر * اللهم انی اعوذک من الهم و الحزن و العجز و الکسل و البخل و الجبن

وضلع الدين وغلبه الرجال * دخی بویه پیورری ایدی * اللهم انی اعوذک من الجذام والبص
والجنون ومن سبی الاسقام * ابوداود ونسائی انس حضرت تارندن بویه روایت ابیشلردر
(ودخی مسلم نقلده حضرت عایشه صدیقہ رضی اللہ عنہا دن مرویدر کہ * اللهم انی اعوذک
من شر ما علمت ومن شر ما لم اعلم * ترمذی نقلده عبدالله بن عمرو بن العاص بویه روایت
ابیشلردر * اللهم انی اعوذک من قلب لا یخشع ومن دعاء لا یسمع ومن نفس لا تفتح ومن علم
لا ینفع واعوذک من هذه الاربع * مسلم وابی داود نقلده بودی ایلردن مرویدر * اللهم انی
اعوذک من زوال نعمتک وتحول عافیتک وفجأة تموتک وجیع مخطک * ابوداود نقلده ابی هریره
حضرت تارندن بودی مرویدر * اللهم انی اعوذک من الفقر والقلة والذلة واعوذک من ان اظلم
واظلم * بودی ایلردن مرویدر * اللهم انی اعوذک من الشقاق والتفاق وسوء الاخلاق *
وبینه ابوداود ونسائی روایتلرده ابی هریره دن مرویدر کہ بویه دخی پیورری ایدی * اللهم
انی اعوذک من الجوع فانه یبئس الضجیع واعوذک من الخبائث فانه یبئس البطانة * نسائی
نقلده بودی وارد اولدر * اللهم انی اعوذک من غلبه الدين وغلبه العدو وشماتة الاعداء *
ابوداود ونسائی زحهما الله ابی البسر حدیثدن بویه دخی روایت ابیشلردر * اللهم انی
اعوذک من الهمم واعوذک من التردی ومن الفرق والحرق والهرم واعوذک ان یخبطنی
الشیطان عند الموت واعوذک ان اموت فی سبیلک مدبرا واعوذک ان اموت لدیفا * ابوداود
رحمة الله علیه روایتلرده وارد اولدر کہ یقین فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری بر قومدن خوف اینسه بویه دعا ایلر ایدی * اللهم یجعلک فی خورهم ونعوذک
من شرورهم * امام بخاری وترمذی روایتلرده وارد اولدر کہ حسن وحسین حضرت تارن
فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بویه تعویذ ایلر ایدی وانا کن ابراهیم
علیه السلام حضرت اسماعیلی بونلر ایله تعویذ ایلر ایدی دیو پیورری * اعوذ بکلمات الله
اتمامت من کل شیطان وهامة ومن عین لامة * سابقا اشارت اولتان اوزره بودعارک اکثرندن
فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک مراد شریفی امته تلقین وارشاددر
وحق جل وعلا حضرت تریسه تواضع ومسکنت وخضوع عرض ابیشلردر وشکر و ذکر در
والاقرآن عظیم حکمجه کندی ذنوبندن ماتقدم وماناخر مغفرت اولمشدر صلوات الله
علیه وسلامه (امام بخاری نقلده وارد اولدر کہ مقتضی بشریت اوزره غم وغصه عارض
اولسر بویه پیورری ایدی * لا اله الا الله العظیم الحلیم لا اله الا الله رب العرش العظیم لا اله الا الله
رب السموات ورب الارض رب العرش الکریم * وابوهریره دن مرویدر کہ یقین رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریسه بر امر مهم اولسه مبارک باشی کورکن یکا قالدیرلر ایدی
دخی * سبحان الله العظیم * دیر ایدی امام ترمذی بویلمجه روایت ابیشلردر (ابوداود نقلده انس
رضی الله عنه یقین برنسته سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری غنک ایله
* یاجی یا قیوم برحتک استغیث * دیو پیورری ایدی دیشلردر (امام طبرانی روایتلرده ابی هریره
رضی الله عنهدن مرویدر کہ فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایدی هر بار که
بکابر حزن عارض اولسه جبرائیل علیه السلام تمثل ایدوب کاور یا محمد بویه دیو وسو یلر ایدی
* توکلت علی الحی الذی لا یموت والمحمد الذی لم یخنذولدا ولم یکن له شریک فی المملک ولم یکن له
ولی من الذل وکبره کبیرا * وابن عمر حضرت تارندن مرویدر کہ برنسته یزور سه بویه دعا ایلر ایدی
دیشلردر * اللهم راد الضالة وهادی الضلالة انت تهدی من الضلالة اردد علی ضلالتی بعزک
وسلطتک فانه من عطائک وفضلاک * طبرانی رحمة الله تعالی علیه بویه روایت ابیشلردر
نس رضی الله عنه مبارک الاربینک ایچله وطشله بویه دعا ایلر ایدی دیو پیورری دخی دعا

الاربینک کا ایچر ومین مبارک یوزینه فارشو طو ترایدی وکاه طشره سن طو ترایدی دیمکدر (بخاری
نقلده ابو موسی الاشعری رضی الله عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری دعا ایندی
اند نصکره مبارک الاربین شویله رفع ایندی که حتی قولتو قلیرتک بیاضی کورندی دیشلردر بیه بخاری
قنده ابن عمر حضرت تارندن مرویدر که رسول الله حضرت تری مبارک الاربین قالدیرلر ایدی
دخی * اللهم انی ابرأ الیک بما صنع خالد * دیو پیورری دیشلردر حاصلی دعا ال قالدیر ق
فخر کائنات حضرت تارندن واقع اولدی دیشلردر ولکن انس حدیثده وارد اولمشدر که
* لم یکن صلی الله علیه وسلم رفع یدیه فی شی من الدعاء الا فی الاستسقاء * دیشلردر یعنی استسقاء دن
غیری دعا یرنک هیچ برنده ال قالدیرلر ایدی دیو پیورمشدر بوحیث صحیحدر اما علم رحیم الله
بونکله ما یقدم بین بویه جمع ابیشلردر که استسقاء واقعه اولان رفی سائرینه مخالف ایدی
یا بوجهتک استسقاء قاتی یوقارو قالدیرلر ایدی مثلا یوزینه مقابل ایلر ایدی وغیر یلرده
اوموزلر بیه برابر طو ترایدی یا خود بوجهتک مبارک کفارین استسقاء یره فارشو طو ترایدی
وسائریده کور که فارشو طو ترایدی دیشلردر بعض علما دخی رفع یدین اثبات را حذر دیشلردر
(امام احمد رحمة الله تعالی علیه و ابوداود * کسان یرفع یدیه اذا دعا حذاه منکبه *
دیو روایت ابیشلردر یعنی مبارک الاربین اوموزلر بیه برابر قالدیرلر ایدی دیشلردر (ابن ماجه
نقلده وبسطهما عبارة سی دخی وارد اولمشدر یعنی الاربین دعا ده ایلر ایدی دیشلردر بسط
لقتنک مقتضاسی بودر که الاربین آچله کفجه کبی طو تله دیدیلر وایکی اوموزلر بیه فارشو
طو تقی اقتضا ایلر که ایکی ال بری برینک یاتنده اولیه اما طبرانی ابن عباس حضرت تارندن سند
ضعیفه روایت ابیشلردر که فخر جهنم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری یقین دعا ایله
ایکی ال بری برینه ضم ایلر ایدی وکفارین مبارک وجهنه فارشو طو ترایدی دیشلردر (ابن حجر
رحمة الله علیه رفع یدین حقه وارد اولان احادیث اکثرندن مراد دعا الاربین اوزادوب
دومدوز آچمقدردیو پیورمشدر اما دعا نصکره الاربین یوزه سبتک خصوصده قول بودر که
نماز ایچنده قنوت او قومده اصح قول بودر که سبتک یوقدر (یهی رحمة الله علیه ایندی بن اول
خصوصده سلفدن نسبه حفظ ایتدم اگر حکیم خارج صلوات دعا الاربین یوزه سبتک بعض سلفدن
مرویدر دیدی و بومعاده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارندن خبر ضعیف وارد
اولمشدر یعنی نماز دن طشره دعا لده رسول الله حضرت تری الاربین یوزه سبتک دیشلردر اما نمازده
واقع اولدیغنه اصلا خبر واثرو قباس یوقدر اول بودر که ایتیمه دیشلردر (امام بخاری روایتلرده
وارد اولمشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری انس بن مالک حضرت تری بیه
خیر دعا ایدوب * اللهم اکثر ماله وولده وبارک له فیما اعطیته * پیورمشدر یعنی یارب مالی وولدی
چوق ایله واعظا ایندیکن نسته لری اکامبارک ایله دیمکدر بخاری ادب مفردده پیورمشدر که
حضرت انسک والده سی ام سلیم خانون رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تری بیه * خویدهمک
الا تدعوه * دیدی یعنی خدمتکار جفکه خیر دعا ایتیمه سن یا رسول الله دیدی فخر کائنات علیه
افضل التحیات حضرت تری دخی * اللهم اکثر ماله وولده واطل حیاته واغفر له * پیورری
یعنی مالی وولدی چوق ایله و عمرین اوزون ایله واکام مغفرت ایله دیمکدر صحیحده وارد اولمشدر که
انس رضی الله عنه هجرت زماننده طقوز یاشنده ایدی اما وفاتی برقلده هجرتک طفسان برنده
وبرقلده طفسان اوچنده ایدی معتمد یوقولدر دیشلردر حاصلی قول اول اوزره یوز یاشنه
وقول ثانی اوزره یوز ایکی یاشنه وارمشدر بعضیلر یوز یدیه وارمقی دخی روایت ابیشلردر
غایت آرزوایت ایدن طفسان طقوز واری دیشلردر بوندن اشاعه روایت ایدن یوقدر عری
بویه واقع اولدر (اما ولادی خصوصده امام مسلم رحمة الله علیه نقلده اولادی واولادینک

اولادی یوز مقداری اولمشد زبرا انس حضرت تارندن وارد اولان عباره بودر * فوالله ان مال لکثیر وان ولدی وولد ولدی لبس ادون علی نحو المائنه اليوم * دیمشدر ابن سعد روایتده انس رضی الله عنه یورمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بکا خیر دعا ایدوب * اللهم اکثر ماله وولده واطل عمره واغفر له * دیمشدر تحقیقا کنندی صلیم اولادمدن یوزیکری نفر کیمسه دفن ایندم ویاغچه لم یلده ایکی کره میوه لنور و بن شولقدر عمر سوردمکه حیاتدن اوصاندم شمدی دردنجی یوردفن استرم دیدی یعنی وفات ایدوب حقک رحمت ومفترته اولاشحق استرم (امام ترمذی رحمه الله علیه رواه ثقافته ابی العالیه دن روایت اینمشدر که انسک بریاغچه سی وار ایدی یلده ایکی کره عیش و بریادی و آنده بریحان و ارایدی مسک رایحه سن و بریادی دیمشدر (وجهه دعوات مستجاب سندن بری دخی بودر که مالک بن ریعیه دعا ایدوب حق سبحانه و تعالی حضرت تری اولادیکه برکت و بره دیمشدر روایت اولنور که مذکور مالک سکسان نفر ارکک اولادی دنیایه کلدی دخی بر کره غلی بن ابی طالب کرم الله وجهه خسته اولدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری عبادنه واروب * اللهم اشفه اللهم عافه * یوردی اندنصرکه قم باعلی دیدی حضرت علی اولزماندنصرکه هرگز اول وجع بکا خودت اینمدی دیو یوردی حاکم رحمه الله علیه بویه روایت اینمشدر و ییته و ابونعم حدیث صحیحدر دیمشدر (امام بغوی وابن سعد رحمه الله روایتلرند ابن عباس حضرت تریه دعا ایدوب * اللهم فقهه فی الدین اللهم اعط ابن عباس الحکمة وعلما التأویل * دیمشدر امام بخاری نقلده * اللهم علمه الکتاب * دیمشدر معلومدر که ابن عباس حضرت تریه حق جل و علا حضرت تری تقدیر فضل و کمال مپسر اینمشدر لاجرم بوامتک خبری و فضل و معرفتک بحری اولوب سلطان المفسرین و ترجمان القرآن اولمشدر رضی الله تعالی عنه و دخی تابغه جعدی دیدکری شاعر فصیحک ایکی ییتن استماع ایندکده خوش کلوب * لا یفرض الله فاک * دیودعا اینمشدر مقصود حق جل و علا حضرت تری دیشلریکی دو کولکدن صافیه دیمک اولور روایت ایدر که یوز ییل عمر سوردی و انک دیشلرندن کوزل کیمسه تک دیشلری یوق ایدی ییته روایتده یوز ییلدن زیاده عمر سوردی دخی بردیشی کتاش ایدی دیمشدر و بعض روایتده بردیشی دوشسه بر پشه بر دخی بتر ایدی دیدیلر و عمرو بن الخطب بر کره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریه صرجه قاب ایلده صو و یردی اینچنده بر قیل کوروب چبقاردی فخر عالم حضرت تریه خوش کلوب * اللهم جله * دیو دعا ایندی روایت ایدر که عمرو طهمان اوج باشنه واردی دخی باشنده و صفالنده بر آق قبلی یوق ایدی ییته روایتده * اللهم جله * دیو دعا ایندی صافلی اغارمش ایکن یته قراردی دیمشدر (امام عبدالزاق رحمه الله تعالی علیه یورمشدر که بریهودی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریه بر نافع کتورمش ایدی * اللهم جله * دیو کاخیر دعا ایندی یهودینک قیلاری شویله قرار دیکه هر نسته دن سیاه اولدی و بعض روایتده یهودی طهمان ییل عمر سوردی دیمشدر (ابونعم و غیر یلر نقلده ابن الحنفی الخزاعی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریه صو و یرمش ایدی * اللهم منعه بشابه * دیو خبر دعا ایندی عمرندن سکسان ییل یکدی دخی بر آق قبلی کورغز ایدی و یعقوب بن سلیمان دلائل اعجاز آدلو کتابنده ذکر اینمشدر که بر کره حضرت فاطمه رضی الله تعالی عنها رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریه کلدی حضرت فاطمه تک آجلاق ارنندن مبارک بکرزنده صفرت وار ایدی خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری کور یحک مبارک الن انک کوکی اوزر بیه

وضع ایدوب * اللهم مشیع الخاعة لاتیج فاطمة بنت محمد * دیو یوردی عمران الحصین رضی الله عنه ایندی حضرت فاطمه تک یوز بیه نظر ایندم اول ساعت یوزندن صفرت زائل اولوب مبارک بکرزنده فان کلوب حرت بغلدی و عروه بن جعد دیدکری کیمسه * اللهم بارک له فی صفة کیمه * دیو دعا ایندی عروه دن مرویدر که اندنصرکه هر نه صانون الدم ایسه فائده ایندم دیمشدر (و جری رضی الله عنه آت اوزرنده اوتورمغه قادر دکل ایدی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * اللهم یتبه واجعله هادیا مهديا * دیو دعا ایندی آرتق آدن دوشمک واقع اولمادی (وسعد بن ابی وقاص ایچون * اللهم اجب دعوته * دیمشدر اندنصرکه سعد رضی الله عنه مستجاب الدعوه اولمشدر شیخین روایتلرند عبدالرحمن بن عوف حضرت تریه برکتله دعا ایندی حق تعالی حضرت تری اکا اولقدر مال واثواب و یردیکه عبدالرحمن رضی الله عنه ایندی اکر برطاشی قالدیرسم الشده آلتون و کومش یولمق رجا ایدردم دیدی ییته روایتده ترکه سندن آلتونی قازمدل ایلده چبقاردیلر حتی نیجه لک الاری قیاردی دیمشدر درت خاتونی و ارایدی بر یسن سکسان ییکه صلح ایندیله بعض قولده یوز یکده دیمشدر عدد مذکور دن مراد آلتون اولمق احتمالدر و حیاتنده ایندیکی صدقات فاضله سندن غیری الی ییک دخی وفاندنصرکه تصدق اینمک و صبت اینمشدر بر کون اوتوز قول آزاد ایلدی و بر کره یدی یوز دوهی بوکار یله و جیح ائوایله تصدق اینمشدر بوقدر مال فراوانی فخر عالم حضرت تریه دعا سی برکاتنده تجارتدن تحصیل اینمش ایدی (زهریدن منقولدر که بر کره مالک نصفی تصدق ایندی درت ییک آلتون ایدی صکره دن حق جل و علا حضرت تری شویله و یردیکه بر کره دخی قرق ییک آلتون تصدق ایندی اندنصرکه فی سبیل الله غازیله بشوز آت و یردی صکره یته فی سبیل الله ییک بشوز دوه و یردی دیمشدر فخر عالم حضرت تریه بد دعا سی العباد بالله شویله تأثیر ایدر دیکه بر کره مضر طائفه منه بد دعا ایندی تکری تعالی حضرت تری انلره بر فحط و یردیکه دوه تک جیح مهملان بد کدنصرکه یا باغیسن فائده بولاشد یردیله دخی بدیلر (وعیبه بن ابی لهبه * اللهم سلط علیه کلبا من کلابک * دیو بد دعا ایدوب صکره شام یولنده ارسلان پاره لدینی سابقا ذکر اولمشدر ابوداود و ییته سند ضعیفله روایت اینمشدر که تبوک غراسنه کتدکده بر موضعه بر خرما غاچه طوغری غماز قیلار ایدی بر کیمسه فخر کائنات حضرت تریله اغاچک مایینه اوغرایوب یکدی * قطع صلوتنا قطع الله اثره * دیو یوردی اول کیمسه کوتورم اولوب قالدی آرتق قالمادی دیمشدر روایت اولنور که بصر بن غیر دیرلر بر کیمسه وار ایدی بر کره خواجه عالم حضرت تریه باندن صول الیله طعام یدی ضاغ الکله یه دیو یوردی قادر دکل دیو جواب و یردی قادر اولیه سن دیو یوردی اول کیمسه آغز یته طعام ایلتمکه قادر اولمادی دیمشدر اما سوق کلامدن فهم اولسان بودر که قادر دکل دیدیکنده کذب اینمش اوله یته ییتهقیدن مرویدر که بر کره معاویه بن اسندی یار رسول الله ییک یردیدیلر ایکنی دفعه اسنیوب یته اویله دیدکلرند * لا اشع الله بطنه * یوردی یعنی حق تعالی حضرت تری آنک قارتن طو بور مسون دیو یوردی اندنصرکه معاویه هرگز طو یمدی اما صکره دن بر کره خبر دعا ایدوب * اللهم املأه علما وحلما * دیو یورمشدر بخاری تاریخنده ابن عباس حضرت تریندن روایت ایدر که بر کون فخر کائنات حضرت تری معاویه بی دوه سنک آردینه بند یرمش ایدی سؤال ایدوب یا معاویه بکاسنک فتی عضوک فر یندر دیدی اولدخی قارم قریدر یار رسول الله دیدی اولزمانده یارب سن بونک قارتی علم و حلاله طولدر دیو دعا ایندی (ییته رحمه الله علیه روایت ایلر که مازن طانی دیدکری کیمسه که عمان دیارنده ساکن اولور ایدی اول ایندی فخر عالم صلی الله تعالی علیه

وسلم حضرت تریسه بر کون یار رسول الله بن سازد یکم که وشرب خمره ونسایه حر یص بر کیمیم
 واوزر بمره فخطر مسلط اولدی ماللیمز ضایع ایتدی وذر پتیریمز ودر جالمنی ضعیف وز بون
 ایتدی بنم وادم دخی یوقدر حق تعالی حضرت تریسه دعا ابله بنده اولان حرص و فجوری زائل
 ایدوب بکا حیا و برسون وولد احسان ابلسون دیدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری دعا ایدوب * اللهم ابدله بالطرب قراءة القرآن وبالحرمان الحلال وآته بالحیاء
 وهبه له ولدا * یوردی دیدی مازن روایت ایدر که تکرری تعالی حضرت تری بدن اول حالتی
 از اله ایتدی وغان دیارینه اوجوزاق و یردی و بن درت کشی زاده خاتون اندم باری تعالی
 حضرت تری بکا حسان آدلوا و غلوی احسان ایلدی دیمشدر بونلردن غیری دعوات مستجاب
 سنک نهایی یوقدر حتی بعضیلر یو باید بشقه فصل و باب ترتیب ایدوب جمع و تألیف ایتیلردر
 (اما بخاری ای هر یر حضرت تری بدن نقل ایتدیکی اوزره خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری * لكل نبی دعوة مستجابة يدعو بها و اريد ان اختبى دعوتي شفاعة لاني في الآخرة *
 یورد یفتک ظاهر بن اسنکال ایدوب یونک مقتضای بودر که هر پیغمبرک همان بردعوت
 مستجاب سی اوله مع هذارسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری یونک وسائر پیغمبرک
 صلوات الله علیهم وسلامه هر برینک نیجه دعوت مستجاب سی واقع اولمشدر پس یو حدیث
 شریفک اصلی ندر دیدیلر جواب و یریلوب یو حدیث شریفده مذکور اولان دعوت مقطوع
 بهادر سائر ی رجا اجابت اوزره دینلدی یعنی هر پیغمبرک بردعاسی مقبول اوله جفی فتنده
 مقرر در هیچ انده خلاف احتمالی یوقدر و کبر و قلان دعا ی مقبول اولق رجا اوزره در البت
 مقبول اولور دیه مرلر یوقدر اوزره جائزدر که سائر دعا زدن نیجه سی دخی مقبول اوله و بعضیلر
 ایتدیلر معناسی هر نینک بردعاسی واردر که اول افضل دعوات دیمکدر بوندن غیری دخی نیجه لری
 اولسون دیدیلر بعضیلر هر نینک امتی حقه بردعوت عامه مستجاب سی واردر یا هلاکریسه
 یا نجارتیسه امداعوات خاصه ک بعضی مستجاب اولور بعضی اولماز دیمکدر دیدیلر و بعضیلر
 هر برینک کندی نفسنه یا خود نیاسنه متعلق بردعوت مستجاب سی واردر دیمکدر دیدیلر (کرماتی
 رجه الله علیه شرح بخاریده * فان قلت هل جاز ان لا يستجاب دعاء النبي صلی الله علیه وسلم
 قلت لک نبی دعوة مستجابة واجابة الباقي في مشية الله تعالی * دیمشدر یونک حاصلی
 هر پیغمبرک بردعوت مستجاب سی واردر سائر دعواتی حق سبحانه و تعالی حضرت تری ارادته
 متعذر دیلر اید قبول ایدر دیمک اولور اما عینی رجه الله علیه بوسوزی بکتاب ایتدی بونده
 شاعت واردر و بنم شکم یوقدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری یونک هر دعاسی
 مقبول ایددی و حدیث شریفده * لكل نبی دعوة مستجابة * یورد یغنی بن دیدیکمه منافی
 دکلدر ز یراقول شریفی یصور دکلدر دیمشدر یعنی هر پیغمبرک دعوت مستجاب سی واردر
 دیمک ججع دعواتی مستجاب اولور دیمک صالحدر دیمک اولور ز یرالفظ شریف به فضیله مفید
 دکلدر اما غیر یونک کلامی دعوتک تنکری وحدت ایمون اولفده کوردر تنکیم حدیث
 شریفک ظاهری اتمک اوزر یرتدر ز یرا * از یدان اختبى دعوتي شفاعة لاني في الآخرة * قول
 شریفی کا دلالت ایدر والله اعلم (و حدیث شریفده فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری سائر انبیاء علیهم السلام اوزره فضیله دلالت واردر شول جهتدک امتی کندی
 نفسی و اهل بیی اوزره تقدیم ایدوب دعوت مستجاب سن ایلره مخصوص ایلدی و هلاکریسه دعا
 ایلدی تنکیم غیر یلر ایتیلردر و ظاهر حدیث اقتضا ایدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری دعا و شفاعة قیامت کونه تأخیر ایدوب اول کونده دعا و اول کونده شفاعة

ایله اما بودخی احتمالدر که دعوت دنیسه اوله و عمراتی یوم قیامت تأخیر اولنه (سید کاشات
 علیه اکل التحیات حضرت تری یونک اذکار و دعواتدن بر مقدار دخی سابقارده وضوء و صلوات و حبی
 اثناستنده ذکر اولمشدر واستغفاری خصوصنده دخی قول بودر که استغفار یو به یقه قتی حقوق
 مشغول ایددی تنکیم بخاری نقلنده ابوهریره رضی الله تعالی عنه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری بدن روایت ایلر که کوندزده و کیمده یتیم کرده دن زیاده استغفار و توبه ایدر ایددی
 یونک ظاهری دلالت ایلر که طلب مغفرت و توبه به عزیمت ایدیه یعنی لفظ استغفار و توبه مراد
 اولنیه و بوده احتمالدر که بعینه لفظ لیرین دیه تنکیم نسائی نقلنده اسناد جید ایلر ابن عمر حضرت تری بدن
 مرویدر که بر مجلسده خواجه صاحب کرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بدن یوز کره
 * استغفر الله الذي لا اله الا هو الحي القيوم واتوب اليه * دیو یورد یغنی استماع ایتدم دیمشدر
 والحي القيوم لفظه الله بدن اولق اوزره منصوبلردر روایت اخرا دهینه ابن عمر حضرت تری بدن
 وارداولمشدر که * ان كان تعدد رسول الله صلی الله علیه وسلم في المجلس رب اغفر لي وتب علي
 انك انت التواب الغفور مائة مرة * دیو یورمشدر یعنی فخر کاشات حضرت تری بدن بر مجلسده
 یوز کره یو یله دیدیکن تعداد ایدر ایدک دیمشدر ابوهریره حدیثده واقع اولان اکثر من
 سبعین لفظی میندر و نمکندر که ابن عمر حضرت تری بدن حدیث مذکور ایلر مفسر اولوب یوز عدد
 واصل اوله (نسائی نقلنده اتی لاستغفر الله واتوب اليه كل يوم مائة مرة لفظله وارداولمشدر
 وینه امام نسائی ای هر یر بدن روایت ایدر که * ان رسول الله صلی الله علیه وسلم جمع الناس
 فقال ايها الناس توبوا الى الله فاني اتوب في اليوم مائة مرة * یورمشدر سابقا اشارت اولنان
 اوزره سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بدن استغفاری امته تشریع ایمون
 یعنی امته مشروع قیلک ایمون ایددی یا خود امتک کاهلر یچون استغفار ایدر ایددی والا کندیکن
 مانقدم و ماناخر کاهلری جیمه مغفرت اولمش ایددی اگر فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری نیجه استغفار ایدر ایددی نه سو یلر ایددی دینلور ایدیه (امام بخاری فتنده شد ابن اوس
 حدیثدن وارداولمشدر که * سيد الاستغفار ان يقول اللهم انت ربى لا اله الا انت خلقتنى واتعبدك
 وانا على عهدك ووعدك ما استطعت اعوذ بك من شر ما صنعت ابوء لك بنعمتك على وابوء بذنبي
 فاغفر لي فانه لا يغفر الذنوب الا انت * یورمشدر یعنی بوندن اولواستغفار اولماز کشی استغفار
 ایدیکچک یو یله ایتک کرکدر حتی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری یوز مشلردر که
 بر کیمه کوندوز بن یو یله استغفار ایلر اندن اخشامه یتشمیوب اول کون وفات ایتسه اول کیمه
 اهل جنتدندر و کیمه ایلر یو یله دیوب ضیاحه ابرمدن وفات ایتسه اول کشی اهل جنتدندر
 حاصلی معلوم اولدیکه یو کیفیت اوزره استغفار ایتک افضل ایمش سید کاشات حضرت تری
 خود افضل ترک ایتز ایددی الله اعلم (اما قرائی یابنده بخاری رجه الله علیه انشدن روایت
 ایتدیکی اوزره یو یله وارداولمشدر که * بسم الله الرحمن الرحيم * دیدیکچی زمانده برمد بسم الله
 و برمد الرحانه و برمد الرحمة ایلر ایددی (ام سلمه رضی الله تعالی عنها سید کاشات علیه
 اکل التحیات حضرت تری بدن قرائت وصف ایدوب * قرأه مفسرة حرفا حرفا * دیمشدر
 حاصلی قرآن عظیم او قوسه بر یر معناسی فهم اولنور ایددی دیمک اولور (ترمذی روایتده بودخی
 ام سلمه بدن منقولدر که (الحمد لله رب العالمين) دیوب وقف ایدر ایددی اندن (الرحمن الرحيم)
 دیوب بنه وقف ایدر ایددی دیمشدر (دخی مسلم روایتده حفصه رضی الله عنها * كان
 ينزل السورة حتى تكون اطول من اطول منها * دیمشدر مقصود ترتیلده مبالغه در ترتیل قرآنک
 معناسی هر حرفی و هر کلمه سنی یرلو یرندن یرندن ممتاز و لفظ شریفه خلل کتور مدین او قومقد

(شعین روایت کرده براء رضی الله عنه * کان یقرأ فی العشاء والتین والایتون فاستمع احدنا احسن صوتا او قراءه منه صلی الله علیه وسلم * دیمشدر یعنی یاتسو غار زنده والتین سوره سین او قورایدی هرگز فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلردن صوتی کوزل یا قرائتی کوزل بر کجسه اشتمد دیدی و یورمشدر که فخر کائنات علیه اکل الحیات حضرت نلرینک قرائتی ترتیل اوزره ایدی نیز نیز قطع ایتمزایدی و عجله ایتمزایدی بر برعیان و روشن او قورایدی و آیت آیت قطع ایلمزایدی و مدلل ایلمزایدی و قرائتیه تغنی و ترجیع ایلمزایدی شکیم فتح مکه کوننده انا فتحناک سوره سن او قود قدده ترجیع ایتمشدر و ترجیع معنای قرائتیه نفسی کاه پست و کاه بلند ایلمکدر و تغنیدن دخی مراد حسن صوته ترجیع ایتمکدر (بخاری رحمه الله علیه ذکر ایتمشدر که عبدالله بن مغفل ترجیع حکایت ایدوب اوج کره أأ دیمشدر دخی * زینوا القرآن باصواتکم * یورمشدر یعنی قرائتی صوتی یکره تر زین ایلمک دیمشدر دخی * لبس منا من لم یغن بالقرآن * یورمشدر یعنی قرائتیه تغنی ایتمیان بزدن دیمشدر دخی * ما اذن الله لشيء کاذبه لشيء حسن الصوت یغنی بالقرآن * دیمشدر اذن استمع دیمکدر اذن یا اذن اذنا طرب یطرب طربا کبیر مصدر لربنک عینی مفرکدر یعنی حق سبحانه و تعالی حضرت نلری شول جهر ایل قرآن اوقیان آوازی صوتی کوزل پیغمبری استماع ایتمدی کبی بر نسنه بی استماع ایتمدی دیمکدر روایات مذکوره به نظر ایدوب تأمل ایدن کیمسه به معلومدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلردن واقع اولان ترجیع اختیاری ایدی ناقه تحریکله اضطراری واقع اولمه دکل ایدی (روایت اولنور که بر کیمه ابو موسی الاشعرینک قرائتی استماع ایتمدی صکره دن سنی دکلدم قرآن او قورنک دیدیکی زمانده ابو موسی رضی الله عنه یارسول الله اگر یلبدمکه سن دکلرسن حسن صوته قرائتی زین ایدرم دیدی بو حدیث اول کیمسه نک قولی ردایلر که * زینوا القرآن باصواتکم * حدیثی باب محفلو بدر زینوا اصواتکم بالقرآن دیمکدر دیدی (ابن اثیر رحمه الله علیه حدیث مذکور حدیث ابن عباس شویله تأیید ایلر که شبهه قائم دیدی زیرا ابن عباس رضی الله تعالی عنهما خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلردن روایت ایتمشدر که * لکل شیء حلیه وحلیه القرآن حسن الصوت * یورمشدر یعنی هر شئیک حلیه و زین و ایدر قرآنک حلیه سی خوب آوازدر دیو یورمشدر بالجله علما رجهم الله تعالی بو مسئله ده قتی چوق اختلاف ایتمشدر فصل نزاع بویله دیمکدر که تغنی ایکی وجه اوزره در بری بودر که طبیعت مقتضاسیدر گس کندی تکلف ایتمدن و تقیبات ایتمک امان ایتمدن و غیریدن او کر نمدین همان شویله طبیعتی کندی حالت قودینک تقدیرجه مقتضای اوزره الحان ایلر بو جائزدر سلف رجهم الله تعالی ایلدکری و دکلدکری تغنی بومعنا به در و بومدو حدر اوقیان و دکلان متأثر اولور و روحه صفی حاصل اولور بوجه دخی بودر که الحان طبیعتدن قومیه دخی تکلف و تصنع ایلر و ادماله حاصل اوله شول کوننده لر تعلیم و ادماله ایلدکری الحان و تقیبات قمعندن اوله سلف رجهم الله تعالی کر به کوروب تعیب ایلدکری بو قمعدر و تفصیل مذکور ایلر شبهه زائل اولوب صواب نه ایدی ظاهرا اولور سلفک احواله عالم اولان کیمسه یلور که انلر تکلف و تصنع اوزره الحان موسیقی ایلر قرائندن بری ایلر حاصلی خوب آوازیله بلا تکلف الحان لطیفه ایلر قرآن عظیم او قومق ممدو حدر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نلری بوقوله او قوشدن خطای ایدی (حدیث صحیحده وارد اولشدر که ابو موسی دکلدیکی زمانده * لقد اوتی هذا من مارا من مزامیر آل داود * دیو یورمشدر یعنی ابو موسی سالت نفسن حضرت داود علیه السلام نفسنه تشبیه ایتمدی تقدیر کلام من مزامیر داود دیمکدر آل لفظی مقعده در

شکیم علماء معانی ذکر ایتمشدر و حضرت داود علیه السلام حسن صوتی و تأثیر نفسی مشهور و متعارفدر (روایت اولنور که بنی اسرائیله تکلم ایلدیکی زمانده بدی کون بمک یزایدی و صو ایچمز و خانوتلری یاتنه وارمزایدی اندنصکره حضرت سلیمان امر ایدر ایدی اولدخی جیه قوب اطراف و نواحیده و طاغرده و دره زده و صحرار زده ندا ایدوب دوا دقلان کون مجلس ایلر حاضر اولک دیر ایدی اندنصکره صحرا به منبر قوزار ایدی داود علیه السلام جیه قوب او تور ایدی و سلیمان علیه السلام یاتنه طور ایدی اندنصکره انس و جن و وحش و طیور و هوام حتی اهل پرده قیرلر مجلس شریفنه حاضر اولوب وعظ و نصیحتن دکلر ایدی اوله حضرت خفه جند و شایر ایدی بونی اشیدنلردن بر نیجه کیمسه جان تسلیم ایدر ایدی اندنصکره کنه کارلر حالن بیان ایدوب اغلفه بشار ایدی بر طائفه دخی اوراده جان تسلیم ایدر ایدی حضرت سلیمان کور ایدیکه خلق هلاک اولوب کیدرل آخر پدیری حضرت داود یابی الله خلق سنک نفسک تأثیرندن هلاک اولدیلر دخی یلرسین دیو خبر و یر ایدی اندن داود علیه السلام کندی دخی عقی کیدوب یقولور ایدی سر یر یله سر ایف آلوب کیدر ایدی اندن سلیمان علیه السلام امر ایدر ایدی مشایلر ندا ایدوب داود مجلسنده کیمک افریاسی و متعلقاتی و ارایسه بوقلسون دیر ایدی هر کشی کاوب کیمی او غلون کیمی قرنداشن کورتوروب کیدر ایدی حضرت داود افاقت بولدیغی زمانده او غلنه سؤال ایدوب یا سلیمان بنی اسرائیلک عبادی نیل دیلر دیر ایدی اولدخی فلان و فلان کیمسه مجلسکده جان و یر دیلر دیو خبر و یر ایدی داود علیه السلام النی باشنه قوب فریاد و فغان ایدوب بارب اول شوق کیدن و خوف کیدن جان و برن طائفه اراستنده داود یله جان و یر مدیکنه داوده غضب ایتمک دخی دیو اغلر ایدی مجلس آخره و از نیجه حالی بو ایدی صلوات الله علی نبیا و علیه (اما بوقصه دن خاطره کلمسونکه بنی اسرائیلک حالی بو امت شریفه نک حالتدن یکر اوله زیر ابونک توجهنده ایکی طریق وارددر یی بو که انلر و یریلان قوت انلر و یریلان حالتده مقاومت ایدر ایدی اما یونلردن سلف صالحینک شانلری بو ایدیکه حال سماع موعظه ایلر حال عدم سماع مایینی متقارب ایدی بزواحوال ذکر و فکر و اطوار یقین بونلر علی التوالی و التعاقب کلک اوزره ایدی حاصلی اول مقوله حال الله ما نوس ایدیلر و قوتلری اولقد و یرلش ایدیکه کندیلری ضبطه قان زایدیلر شکیم حضرت داود و سلیمان علیهما السلام حاللری اول تسلیم روح ایدلردن اسک دکل ایدی بلیکه انلرک ذوق و حال و معرفتی هزار مرتبه انلردن راجح ایدی و لکن قوت روحانیه لیه نفسلرین ضبطه قادرل ایدی کندیلر هلاک اولمز ایدی مستمعدن نیجه سی هلاک اولور ایدی و حضرت داودک کندی تسلیم روح ایتمدیکنه نوحه و زاری قیلدیغی تواضعدن ایدی حق سبحانه و تعالی حضرت نلرینه نولایدی یولکه اولنلردن اولادیم دیو تواضع و عرض اشیاق ایتمک ایدی نه آنکه اول وفات ایدنلر مرتبه سندن کندیلر قصور و نقصانی اوله بلیکه جله سندن اعز و اشرف ایدی بوقوله کلام اعظم و اشرفدن چوق صادر اولور مقصودلری تواضع ایدوب کندیلری الحق طوعقدر (روایت اولنور که افضل امت ابو بکر الصدیق رضی الله عنه بر کره کوردیکه موعظه دکلر ایکن بر کیمسه اغلر ایدی * هکذا کنا حتی قست القلوب * دیدی یعنی اول بزد بویله ایدک صکره قیلر یز قاتی اولدی دیو یوردی تواضعندن کندی قوت قلبی قسوته تعبیر ایدی (طریق ثانی بودر که بواستدن دخی نیجه کیمسه قرآن عظیم دکلر ایکن تسلیم روح ایتمک واقع اولشدر شکیم امام ثعالی رحمه الله علیه بویاده بعض روایات جمع ایتمشدر بلیکه نیجه مریدلر مجرد مشایخه نظرله جان و یرمک واقع اولشدر روایت ایدرلر که ابو تراب نخشی حضرت نلرینک بر مریدی و ارایدی هر کون بر نیجه کره تگری تعالی حضرت نلری اکا تجلی

ایدر ایدی بر کون ابوتراب قدس سره مرید مزبور ایدی * لور آیت ایازیدلر آیت افر اعظمیا *
یعنی اگر من یازید بسطای حضرت تلمیذ کورد بک عظیم نسنه کور ایدک دیدی اتفاق بر کون مرید
شیخ ابوتراب حضرت تلمیذ یازید خدمته واردیلر مریدک نظری حضرت یازیده طوفندی کبی
مرید دوشوب جان وردی ابوتراب ایدی یا یازید بو شخصک دعواسی بو ایدیکه حتی تعالی حضرت تلمی
کنده به تجلی ایدر کندی حتی تعالی حضرت تلمی مشاهده ایدر و سنی بر کره کور مکه دوشوب
جان وردی دیدی یازید ایدی اول کشتی کرچک سویلر ایدی حتی جل و علا حضرت تلمی
ا کا مقامی قدر نیجه تجلی ایدر ایدی اما بی کورد یکی زمانه بنم مقام قدر نیجه تجلی ایدی ا کا
طاقت کتور میوب هلاک اولدی دیدی (اهل طریقک تجلی دیدکری معرفه الله بن زمریه
جلبله علیه در یوخسه کوزایله کورمک دکلدر دیناده رؤیت بصیر متصور دکلدر تکیم حضرت
موسایه (لن ترانی) یورلشدر مرادری بومعنا ایدیکی فهم اولند قد نصکره ارباب طریقه
سودن ایتک جائز دکلدر الله اعلم بوند نصکره معلوم اوله که سماع طریقه اهل تصوفده بر معروق
نسنه در که حاصلی بونلرک اصطلاحده شول مجالس شوق و ذوقده ایتدکری دلکش آواز
ونعماندر صاحب القوت ابوطالب مکی رجه الله علیه صحابه کرامدن بر جاعت اباحته قائل
اولدقلرین نقل ایتشدر و انلردن بعضی عبد الله بن جعفر و ابن الزبیر و غیره بن شعبه و معاویه در
رضی الله عنهم و مشایخ کرامدن جنید بغدادی و سری سقطی و ذوالنون مصری و رحیم الله
تعالی دخی اباحته قائل اولشدر و امام غزالی رجه الله علیه احیاء علومنده بغایت تفصیل
اوزره اباحته حجت اقامت ایتشدر خصوصاً که اوقات سرور مباحده اوله مثلاً عرسده و حفظ
قرآن و ختم درس و تألیف کایده ایتدکری مجلیده واقع اوله و صحیحینه حضرت عایشه رضی الله
عنهامدن مرویدر که بریرام کوفی ابو بکر الصدیق رضی الله عنه حضرت عایشه فتنه کلدی
شول حالده که حضرت عایشه فتنه ایکی عرب قری دق چالوب ایلر ایدی فخر کائات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذ ثویله بورغمش ایدی همان حضرت ابو بکر اول قرزی قوغدی
خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذ یوزندن پرده بی آجدی دخی یا بابکر قوا نیجه
برام کونلر بدر دیو پیوردی بروایتده حضرت عایشه دن بو یله وارد اولشدر که * دخل علی -
رسول الله صلی الله علیه وسلم و عندی جار یان تغیان بقاء بعثت فاضطجع علی الفراش
و حول وجهه فدخل ابو بکر فاتهنی و قال مرارة الشيطان عند رسول الله صلی الله علیه وسلم
فقبل علیه صلی الله علیه وسلم و قال دعهما * دیمشدر یعنی بر کره بنم باندیه ایکی قر بعثت غنایله
تقی ایدر ایکن سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذ طشره دن کلدی اندن
دوشکی اوزره یان ایدی و مبارک یوز بنی اونه چو پردی اند نصکره حضرت ابو بکر کلدی بونلری
کور بیچک بی قوغدی و شیطان دودوی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تلمیذک
یاندیه نلر دیدی اندن فخر عالم حضرت تلمیذ ابو بکره متوجه اولوب دعهمایوردی یعنی قوا نیجه
اول قرزی دیو پیوردی دیمشدر یته حضرت عایشه دن بروایتده اول قرز ایچون (ولست بمغنیبن)
وارد اولشدر یعنی انلر مغنیبلر دکل ایدی دیو پیورمشدر بونک معناسی انلر مغنیات
مشهورات کبی غناء بیلر ایدی دیمکدر یوخسه ایلر ایدی دیمک دکلدر نا که حدیث سابقه
مخالفت لازم که معلومدر که بر کیمه ایلرغی عادت و صنعت ایدیمه ا کا ایلر ایچون دیمز حضرت
عایشه رضی الله عنهامک ولست بمغنیبن دیدیکی بو ایدی و حدیث شریفده واقع اولان
غناء بعثندن مراد عالم جاهلیته انصار قومک ارازانده اولان حرب و قتاله متعاقب ایدر
بی اول قیرل اشعار مذکوره دن بعض ایانله ایلر ایدی و کندیلر مشهوره ایلر ایچون

دکلر ایدی دیمکدر و پیورمشدر که حضرت عایشه نک بو یله پیوردی ایلر ایچون مشهور
اولنلرک ایلر ایچون احترازه دلالت ایلر بر ایلر بر نفسی تحریرک ایلان اول اصل ایلر ایچون
وشول شعر که آنده وصف نساء معروفه یا خودنجر یا خود سائر محرماتدن بر نسنه مذکور اوله فخر ایدیه
اختلاف یوقدر و صوفیه زمان ابتداع ایتدکری اسلوب دخی مالایختلف فی تحریرمه قبیلنددر
یعنی بر آلاهی اهل هوا بریره کلوب مجرد حظ نفس ایچون الحان و نعمات متناسبه و اوضاع
و حرکات متطابقه ایله سماع ورقص ایتدکری حرام ایدیکنده اصلاً شیهه یوقدر اما شویله که
سماع بقی الهی و اشعار کلمات توحید و فقه متعلق ایانله مؤثر و خوب نفسلر ایله آداب
اوزره واقع اوله و مستمع ممکن اولدیکه کندی ضبط ایدیه شوق و محبت الهیه ایله آغلی کور ایدیه
یته مهمما ممکن نفسی ضبط ایدوب بی ادبانه وضع ایتیه و چاغروب باغرمق ایلله بو یله اولیچ
غایت حسن و لطافت اوزره در و تمام تزکیه نفسیه باعثدر بونده ضرر یوقدر اگر چه کیم بو مرتبه بی
دخی ترک ایدوب بوندن اعلا روخوف شیهه دن سالم اولان اموره همت و اشتغال اولدر (امام اعظم
و امام مالک و امام شافعی و علمادین رجاعت رحیم الله تعالی حضرت تلمیذدن سماعک فخر یته
دلالت ایدر الفاظ نقل اولشدر اما ظن اولنور که مراد شریفلری شول اصل سماعدر که آنده
تهجیح شیطانی اوله یعنی خواطر شیطانیه بی حرکت کتوره مجرد حظ نفسانی ایچون اوله تکیم
زمانه فسفه سی جمع اولوب هز یانات الفاظه اوضاع غریبه ایدر العباد بالله بومقوله سماعک
فسق و فساد ایدیکنده اشیاء یوقدر اما قیچکه سماعک قلوبه تأثیری جهته نظر اولنه انک
اباحت و تحریر یته حکم جائز دکلدر بلکه اشخاص اختلافیه و طرق نعمات اختلافیه مختلف
اولور انک حکمی قلبیه اوله نک حکمید ز دیمشدر یعنی بعض شخصک قلبیه شوق و محبت
اکه به دن اثر مضمر اولور انلرک کبی کیمسه لک سماع و صفاسن و حالتن محرک اولوب عالم ازلده الست
بریکم خطایندن دماغ جانلرنده قلان لذتی مظهر و مذکر اولور و بعض اهل هوانک نفوس
خیشه لنده مرکز اولان شهوات حیوانیه و لذات نفسانیه بی مهج و مثر اولور ایکیسی مایندیه
فرق نه ایدیکی خود بیاندن مستغنیدر (سماعک تأثیری شویله محسوس و مشاهددر که حتی حیوانات
غیر ناطقه دن طبور و بهایمه و غیر یته مشاهده قبیلشدر حاصلی بلبل و سائر طیور ساز و آواز
ایتشدر بقی کلوب دکلر و کندیلر فریاد و فغانه باشلر و دوه نک یا نیجه عربلر آواز ایدر
انک شوقبله بر حالت بولور که احوال تغلبه بی اوزون اوزاق منزله کتور کیدر یورلق بیلر نیجه کره
واقع اولشدر که آخر بو کور آنده شوق و نشاطله سرعت سپردن کندی هلاک ایتشدر
(احیاء علومده ابو بکر دینوریدن حکایت اولشدر که بر سیاه قول حسن صوت و لطافت
نعماتیه نیجه دوه هلاک ایتشدر آخر بو کوری اور ایدی دخی ایلله رق یا نیجه کیدر ایدی دوه
اوج کونلک منزلی بر کیمه ده آکور ایدی و بالجه تأثیر سماع محسوسدر اندن متأثر اولمیان
فاسد المزاج و ممتع العلاجدر بر نسنه دنکه طباع طبور و بهایم متأثر اوله انسان متأثر اولمق
بطریق الاولی در سماعک فائده سی قلبه رقت و لطافت و بر مکرر انکیچوندر که مشایخ یاردن
بعض کیمسه ل و پردلرین اوزان و الحان اوزره بغلشدر قیچن اول الحان اوزره استماع اولسه
مریدلرک قلوبی نشاط و حالت و سالکیک ارواحی صفا و راحت بولور (تنبيه) بعض کیمسه ل زعم
ایتشدر که سماعک قلوبه تأثیری تلاوتدن زیاده اوله اما بو یله دکلدر اصلی بودر که اسرار قرآنیه نک
جلال و عظمتی بر مرتبه در که کافوای بشریه محدثه طاقت کتورمز ا کر لطافت و معناسندن
بر مقدار قلوبه کشف اولسه مدهوش و متحیر اوله ایدی اندن کمال مرتبه ده متأثر اولدقلری جهل
و غلبه نفسانیه و ضعف روحانیت سببیه بیکانه قلوب ذوق الامدقلرنددر و سماعدن متأثر

اود قاری انده اوقتان ایاتک کنیدی لایله مناسبی اولوق جهشتندر اولدخی نسبت حظ و ظفر نسبت حقوق دکلدر یعنی اندن تمام حظ و نصیب برین اخذ ایدر اول ایاتله الخانک اجتماعدن نفوسه حظ موفور حاصل اولور والاشونلرکه درجه کاله واصل اولوب اسرار قرآنییه اطلاق حاصل ایتلدر در انلرک قنده تلاوت قرآن ایله سماعتک اصلا مناسبی یوقدر حتی بعضیلر تلاوت قرآن ایدرکن تسلیم روح ایتلدر در تنکیم سابقا اشارت اولمشیدی والله تعالی اعلم

(* *) مقصد عاشر (* *)

حق سبحانه و تعالی حضرت نوری رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری خطیره قدس و جوار انسه دعوتله اتمام نعمت و اکمال اکرام و عزت ایتدیکنک پیاپیته در * و دار آخرته اعلی مراتب تعظیم و اسناد درجات تکریمه تشریف و آداب زیارت قبر شریف و مسجد منیع بونده مذکوردر و مقصد من بوراوج فصلی مشتملدر (فصل اول) دارفاندن سرای بقایه انتقاله دال اولان رموز و اشارات ذکر کنده در (اولا معلوم اوله که مفارقت روحده اولان شدت و مشقت سببیه موت مکروه بالطبع اولدیفی چون انبیا علیهم السلامدن هیچ بر پیغمبر تخیر اولنیدن وفات ایتلدر اگر کنه یلر اختیار ایتلدر حق تعالی حضرت نوری روح برین قبض ایتلر ایدی فخر کاشات علیه اکل التحیات حضرت نوری سنک انقضاء عرواق ازب اجلی اولا سورة (اذاجاه نصر الله و الفتح) نزولیه اعلام اولمشدر ز بر اوسورده دن مراد یا محمد فچنکه حق تعالی حضرت نوری سکا فتح بلادی مبسر ایدوب بنی آدم بلوک بلوک سنک دینکه کیره لر تحقیقا سنک اجلک قریب اولمشدر تحمید و استغفار ایله بزه ملاقات ایتلکه حاضر لند سن ز بر سنک مامور اولدیفنک اداء رسالت مقصودی حاصل اولدی و بزم فخرده اولان دیاده اولاندن سکا خبر اولدر ایدی بر جوار یمزه انتقاله حاضر لن دیمکدر دیو یورملدر بوسوره کریمه آخر نازل اولدن سوره در رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری حجه الوداعده مناده ایکن نزول ایتدی دیمشدر بوند نصکره سکان بر کون صاغ اولدی بر و ایتدی ابن عباس حضرت نوری طغور کیجه صاغ اولدی دیمشدر مقاتلدن بدی کیجه و بعضندن اوج کیجه روایت اولمشدر (ابن عمر حضرت نوردن مرویدر که بوسوره حجه الوداعده واسطایام تشریفده نزول ایتدی سید کاشات علیه افضل التحیات حضرت نوری انک وداع ایدیکن یلدی دیمشدر (ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرت نوردن مرویدر که سورة اذاجاه نزول ایتدی زمانده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری حضرت فاطمه بی دعوت ایدوب * نعت الی نفسی * دیو یوردی یعنی بکا کندی و قام خبری و برلدی همان حضرت فاطمه رضی الله تعالی عنها آغلدی سید کاشات علیه اکل التحیات حضرت نوری * لایکی فالت اول اهل الخوقانی * یوردی یعنی آغله ز بر انهم اهلک من بکا اول لاحق اوله فی سین یوردی اندن حضرت فاطمه کولدی (بنه ابن عباس رضی الله عنهما دن مرویدر که بوسوره تک نزولند نصکره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری امر آخرته قتی زیاده کوشش ایدر اولدی دیمشدر جابر رضی الله عنه یورمشدر که بوسوره نازل اولدیفی زمانده جبرائیل علیه السلامه * نعت الی نفسی * دیدی اولدخی (ولا خرة خبرک من الاولی) دیو جواب و بری هر یل جبرائیل علیه السلام ایله قرآنی بر کره عرض ایدر ایدی اول یلده ایکی کره عرض ایتدی و سارسته رده مضانک آخرندن اون کون اعتکاف ایدر ایدی اول یل یکریمی کون ایتدی ذکر و استغفاری جوق ایدر اولدی (ام المؤمنین ام سلمه رضی الله عنها) ایتدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری آخر عمرده هر کره طوره و اتورمه و کینه البه سبحان الله و بحمده و اتوب الیه * دیر ایدی بن دیمک من بردعا

ایلر سنکه بوندن اول ایتلر ایدک دیمک * ان ربی اخبرنی انی سأری عافی ایتی و انی اذار ایتیه ان اسبح بحمده و استغفره * یوردی اندن نصکره بوسوره بی اوقودی دیمشدر حاصلی بوسوره کریمده حق تعالی حضرت نوری کنده جد و استغفار ایتک یورمشدر انک مضمون شریفی حکمجه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری جد و استغفاری اکثرا ایدر اولمش ایدی (امام بخاری و مسلم روایتلرند عقیقه بن عامر رضی الله عنه دن مرویدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری سکن یلده نصکره احدثه دامنک اوزول بینه واروب صلات ایتدی و احبا و امواته و داع ایدر کی وداع ایتدی اندن نصکره منبره جیقوب * انی بین ایدیکم فرط وانا علیکم شهید وانا موعدم الخوض وانی لا نظیر الیه وانا فی مقامی هذا وانی فدا عصیت منافع خزان الارض وانی لست اخشی علیکم ان تشرکوا بعدی و لکنی اخشی علیکم الدنیا ان تنافسوا فیها * یوردی بعض روایتده * ففقتلوا فقتلوا کوا کاهلک من کان قبلکم * زیاده اولمشدر یعنی ایتدی بن سرنک او ککرجه فرط و فرط قح فاورائله اول کیمسه به دیر که قومدن ایلر و کیدوب حوضی اصلاح ایده و وقوعه لری حاضر لیه لازم اولان نه ایسه تدارک ایده بن سرنک اوزر بکره شاهدیم و سرنک موعید بکر حوض کوثر در یعنی سرنکه اوراده بولشقی و عده من و اسون تحقیقا بن بوطور دیغم یردن اول حوضه نظر ایده رم و تحقیقا خزان ارضک مفتاح لری بکا و برلدی و تحقیقا بن اندن خوف ایتلر که سرنک نصکره مشرک اوله سرنک کن اندن خوف ایدر که دنیا به رغبت ایده سرنک دخی بری بر بکرله جنک ایدوب هلاک اوله سرنکیم سرنک اول اولانلر ایلده ایدوب هلاک اولمشدر دیو یوردی (ابن سعید الخدری رضی الله عنه دن مرویدر که بر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری منبره جیقوب اوتوردی دخی ایتدی * ان عبدا خیره الله بین ان یؤتیه زهرة الدنیا ماساء و بین ماعنده فاحه رما عنده * یوردی ده سنی تحقیقا ذکر تعالی حضرت نوری بر عیدی بخیر قیلوب اگر دیر ایلرک دنیا ناک طیب ایتندن نه مراد ایدیتور ایلرک اعطا ایده یم دیساده قال اگر دیر ایلرک بنم فتمده اولان فضل و کرامتی اعطا ایده یم دیساده فزاعنه ایله حاصلی فتنسین دیر ایلرک اختیار الکرده اولسون یوردی اول عبد حق تعالی حضرت نوری تک قنده اوله فی اختیار ایتدی دیمک اولور ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه بوسوزی اشدیمک اغلفه باشلدی یار رسول الله * فدیناک یا ابا و امه انسا * دیدی اصحاب کرام تعجب ایدوب کورک شوشینی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری بر عیدی تکریمه تعالی حضرت نوری بخیر ایتدی دیو خبر و بر اول فدیناک یا ابا و امه انسا دیو رسول الله حضرت نوری بنم ابو بکر رضی الله عنه خوب فهم ایدوب عیددن مراد فخر عالم حضرت نوری کنده نفی ایدیکن اکلمش ایدی انک احوال و اطوار بینه جله دن اعلم ایدی نه یورسه مراد شریفک ادراک ایدر ایدی فهم ایتدکرندن تعجب ایدر ایدی اندن فخر کاشات حضرت نوری * ان امن الناس علی فی صحبه و ماله ابو بکر فلو کنت متخذ من اهل الارض خلیلا لا اتخذت ابا بکر خلیلا و لکن اخوة الاسلام لایبقی فی المسجد خوخة الاسد الا خوخة ابی بکر * دیو یوردی حاصلی انلر فهم ایتدکرندن تعجب ایدر ایدی صحبت و مفارقت و مال و نعمته معاوتت جهشتن بکا خلقک زیاده انعام ایده فی ابو بکر الصدیقدر اصکر بن اهل ارضدن بد دوست طوته ایدم ابو بکر ی طوتوزدم و لکن ما یتمزده اولان اخوات اسلامدر دیو یوردی دخی مسجد آجیلان قبولدن برقیو قالمیه سدا و لئه الا ابو بکر فپوسی قله یوردی آواخر عمر شریفده دائما اجلی قریب اولدیفن تعریف ایدر ایدی حتی حجه الوداعده خلقه خطیب ایدوب * خذوا عنی مناسککم فاعلم لا الفاسک بعد عامی هذا * دیو یوردی یعنی حج شریفده ایده چکرک عباداتی بندن اوکره نک زیر این طن ایده ر که بو یلده نصکره سرنه

ایمیری من ذلک * یورده شد یعنی هرگز اول خیرده کل ایندیکم زهرنک طعامک الم واضطر ابن
بولقدن خالی دکل ایدم الا آن طویدم انک تأثیرندن ایهرم منقطع اولدی دیمک اولور ایهر
دیدکری قلبه متصل بر طمردر اول منقطع اولیحتی صاحبی هلاک اولور واول طعام قصه سی
اوائل کابده غزوه خیرده ذکر اولمشدر (این مسعود رضی الله عنه حضرت نارینک وغیرک
رأبیری بوایدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری آخر اول زهرک اثرندن
شهادت کندی در ایدی زیرا که کاه مزاج شریفلرند اول سبیدن تغیر حاصل اولور ایدی
(صحیح بخاریده حضرت عایشه صدیقہ رضی الله تعالی عنہا دن مرویدر که فخرک ثبات
علیه اکمل التحیات حضرت ناری یقین بر مقدار خوش اولسه معوذات اوقوب ککندویه
افور ایدی ومبارک الیه کندی مسح ایدر ایدی وقتاکیم مرض موتده واقع اولان وجعندن
شکایت ایدی بندخی آنک اوقودینی معوذاتدن اوقوب فخرک ثبات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نارینک اوزرینه افورمکه بشلدم وکندو البله مبارک جسمی مسح ایدر ایدم دیمشدر
(امام مالک روایتده * وامسح بیده رجاء برکتها * واقع اولمشدر یعنی مبارک النک برکن رجا
ایندیکدن کندی البله مسح ایدر ایدم دیمشدر (مسلم نقلنده دخی بویه وارد اولمشدر
(صحیح بخاریده حضرت عایشه صدیقہ رضی الله عنہا دن مرویدر که عبدالرحمن بن ابی بکر
یعنی حضرت عایشه ککندو قنداشی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری خدمته
کادی فخرک ثبات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری دخی بنم کو کسمه طیانوب طور ایدی
عبدالرحمانک النده بر تازہ مسواک بداغی وار ایدی فخرک ثبات صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نارینک نظر شریفی اکا متعلق اولدی بندخی آنک الندن مسواکی آلوب چینسادم
وصوایله یومشادم رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینک الله صوندنم آلوب
مبارک دیشلرین کوزل کوزل مسواکدی هرگز آندن خوب مسواکدیکن کورمش دکل ایدم
دیو یوردی قصه مزبوره بعض عبارات اخیری ایله دخی روایت اولمشدر (حسن بصری
رحمۃ الله علیہ دن مرویدر که وقتاکیم بحکم بشریت انبیا علیهم السلام موتی کر به کوردیلر
حق تعالی حضرت ناری ککندو لقا سبله وفضل وکرامتدن هر سودکری نسنه ایله انله موتی
آسان قبلدی حتی برینک روحی جسمندن چکلوب کیدر ایکن حفظ ایدر زیرا اول جانی سودیکی
نسنه فارشونده ممثل اولور آنک آرنی سبله روحک بدنن مفارقتی اکا آسان اولور دیمشدر
(مسندده حضرت عایشه صدیقہ دن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت ناری * الله لیهون علی لاقی رأبت یساض کف عایشه فی الجنة * یورده شد یعنی موت
بکا آسان اولور زیرا بن جتنده حضرت عایشه ککنتک یساض کوردم دیمشدر در حضرت
عایشه صدیقہ به کمال محبتی اولفین آنک یساض کتی جتنده تمیل اولوب فخرک ثبات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نارینه عرض اولندی تا کیم موتی آسان اوله زیرا عیشک حفظ و صفاسی
اجتماع احبابله در حضرت عایشه صدیقہ بی فنی زیاده سورل ایدی کتی خاتون سوه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینک سنیدر و خاتونلر دخی ایلر بن سوه
حضرت عایشه ککنتیدر (روایت اولنور که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینک
مرض موتده بدی دانه آلتونی وار ایدی انلری صدقہ ایدک دیو یوردی آندن بر مقدار بایلدی
یانتده اولنر آنک حاله مشغول اولدیلر صکره ککندویه کلچیک اول آلتونلری ککندوب مبارک
ککنته وضع ایددی دخی * ماظن محمد بر به لوقی الله وعتده هذه * بدی آندن جله من
صدقہ وپردی بوحاله نظر اولنه که حبیب رب العالمین جمع ماندم ومانا آخر ذنوبی مغفرت

اولمش ایکن بدی آلتون ایچون بویه یوروب یانتده قومہ دی پس جور وظلمه مال ایتام و فقرای
جمع ایدوب کیدنلرک حالی نیجه اولسه کرکدر (صحیح بخاریده حضرت عایشه صدیقہ دن
مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری خسته لکنته حضرت فاطمه بی
دعوت ایدوب اکا یاب یاب برنسنه سو یلدی حضرت فاطمه رضی الله عنہا اغلغه بشلدی
آندن ینده دعوت ایدوب برنسنه دخی سو یلدی حضرت فاطمه کولمکه بشلدی بر فاطمه به
سؤال ایدوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینک یوردینی نه ایدی دیکل ایدی
بو مرضندن وفات ایدیه چکن سو یلدی بندخی اغلغم صکره اهلندن ککندو آردیجه کلنلرک
اولی بن اولدیقم خبر وپردی آندن کولدم دیدی واقعا اهل بیت رسولدن اول انتقال ایدن
حضرت فاطمه ایدی التي آیدن صکره روضه رضوانده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت ناریله ملاقات ایلدی علماء حدیثدن چوق کیمسه حضرت عایشه دن نقل ایتشدر که
هرگز رسول الله حضرت نارینه صورت و سیرت و اوضاع و حرکانه فاطمه دن آرتق بکرر
بر کیمسه کوردم دیو یورمش خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری حضرت فاطمه به
شویه سوار ایدیکه کادیکی زمانده فاقوب او پرایدی وقوچر ایدی وکندو برینه اجلاس
ایدر ایدی ککندو حضرت فاطمه کک اوینه واردینی زمانده دخی او یله ایلر ایدی اما فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نارینک خسته لکنته کلوب کیردیکی زمانده اوزر ینتم کلوب
اکلیدی دخی وجه کریم او پدی (راویلر اتفق ایتشدر که حضرت فاطمه به فخرک ثبات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری اول فسلده یوب فاطمه اغلغینی زمانده سو یلدیکی
اول مرضندن وفات ایدیه چکن ایدی اما صکره فسلدیوب فاطمه کولدیکی زمانده سو یلدیکی
نه ایدیککندو اختلاف ایتشدر هر وه دن مر وی اولان اوزره تقدیم ولسان کلام ایدی یعنی
ککندویه اول کلوب ملاقات ایدیه چکن فاطمه ایدیککنتک خبری ایدی و مسروقدن مقبول اولان
اوزره سو یلدیکی سن نساء اهل جنتک سیده سی سن جتنده شندن اولو خاتون اولسه کرک
دیمک ایدی اما قول اولی ترجیح ایتشدر (نسائی نقلنده ابی سلمه طریقندن حضرت عایشه دن
مرویدر که فاطمه کک سبب ضحکی ذکر اولنن قوللرک ایکسینی یله ایدی دیمشدر) (روایت
اولنور که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری خسته لکنته کاهی بایلوب امی
کیدر ایدی صکره ینسه ککندویه کلور ایدی بر کره بایلوب یخود اولدی صاندیلر که مرضی
ذات الجنبد در واردیلر بر مقدار دارو ندرک ایدوب مبارک اغز ینه قویدیلر کیده رک قویماک
دیو اشارت ایدی اسلوب خسته در داروی کر به کورر دیدیلر قویدیلر صکره بر مقدار افاق
بولیحتی بن سزی نهی ایتدیمی نیچون اول داروی اغزومه قویدیکر دیدی ایتدیلر خسته در
داروی کر به کوردی دیدک دیدیلر یعنی نفی جانبین ملاحظه ایتدک سنک نهی ایتدیکک
مراجک آلدیغمه جل ایتدک بلکه نافع اوله دیو قویدق دیدیلر ایدی بو اوده عباسدن غری
هیچ کیمسه قالمسون جله سنک اغز ینه اول دارودن قویسونلر بن نظر ایدیم دیدی عباسی
استثنا ایتدیککی اول ایدیکه اول زمانده انلرک یانتده حاضر دکل ایدی امام بخاری بویه روایت
ایتشدر (طبرانی عباسدن نقل ایتدیککی اوزره اول دارو فسطله زیت یاغی ایدی و اهل بیتک
اغز ینه قویدردینی سوز بن طوعمد قله ینه عقوبت ایچون ایدی و بعضیلر مقصود شریفی
انلری نادیب ایدی تا کیم سوز بن طوعمد فی عادت ایدیمیلر و دارودن اجتناب ایتدیککنتک
وجهی اول مرضندن وفات ایدیه چکن مقرر بیلشدی نفع احتمالی یوق ایدی انکیچون ایدی
والا بعض اغراضنده مداوی عادت کریمه سی ایدی دیمشدر ابن حجر ایدر ظاهر بودر که

خصوص مزبور کندونی موته حیات ابدیه دنیویه پیشده نخبیدن مقدم ایدی بوتقدیر چه داروی مزبوردن اجتنابی کندویه مناسب اولدیغیچون ایدی زیر امرضی اهل بیت ذات الجنب سامتلر ایدی اکا کوره علاجه مباشرت ایشلر ایدی آنک خود علی ذات الجنب دکل ایدی تنکیم سیاق حدیثک ظاهری دلالت ایلر (ابن سعد روایتده بویه درکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک کاهی مبارک یوکرینه اغری عارض اولور ایدی برکون مشد اولدی عقلی کندی اندن معالجه به مباشرت ایدوب مبارک اغزینه بر مقدر دارو قویدیلر حظ ایتدی کندویه کلچیک بحضور اولدی سز بویه صاندیکز که الله تعالی حضرت تری بکا ذات الجنب مسلط ایش اوله حق تعالی حضرت تری انی بکا مسلط ایش یوردی اندن یمن ایتدیکه اوده هیچ کیمسه قالیله جله سنک اغزینه دارو قویدله راوی ایدر هیچ بر کیمسه قالدیکه اغزینه دارو قویدله یلماش اوله (میونه رضی الله تعالی عنها اورجلو ایدی آنکدخی اغزینه قویدیلر دیمشدر) ابو یعلی روایتده سند ضعیفه حضرت عایشه صدیقه دن مرویدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ذات الجنبدن کندی دیو یورمش بونک اصلی بودر که ذات الجنب دیو ایکی مرضه اطلاق ایدر (بر یسی پرورم حاردر غشاء مسبطنده اولور یعنی ایکورک ایچ یوزنده پرورده واردر اکا عارض اولور پرورمدر) بر یسی دخی ایکورک اراسته محبس اولمش بل در فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک اول بکا مسلط اولماز دیو یوردیغی اولکی معنایه ذات الجنب در دیدیلر (حاکم مستدرکنده * ذات الجنب من الشیطان * دیو روایت ایشدر) بخاری نقلنده ابن عباس رضی الله تعالی عنهما حضرت تریدن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک وفاتی قریب اولیغی اصحابه ایتدی * هلموا اکتب لکم کلاما لا یضلو بعده * یعنی کلک سز به نامه یازیمکه اندنصرکه ضلالتیه دوشیمه سز دیدی اصحابک بعضی ایتدیلر مزاجنه وجع غلبه ایلدی قرآن خود سزک یانکرده طوررجینا کاب الله دیدیلر یعنی دخی نامه یازد یروپ نیلر کاب الله بزه یتر دیدیلر اندن اهل بیت بری بویه اختلاف وخصومه دوشدیلر بعضی ایتدی کلک یانته وارلم برنامه یازسون دیدیلر بعضی دخی پردلو مو یلدی والحاصل حضور شریفنده گفت و هکوی جوغالیغی * قوموا عنی * دیو بونلری باندن قوودی صکره دن ابن عباس رضی الله تعالی عنهما * ان ررید کل زریه ماحل بن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم و بین ان یکتب لهم ذلک الکتاب لا یخلفهم ولفظهم * دیو سو یلر ایدی حاصلی اول نامه نک یازله سنه مانع اولان سنه نه عظیم مصیبت دیو تأسف ایدر ایدی (مازری رجه الله علیه پیوردیغی اوزره رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری کلک سزک ایچون نامه یازیم دیو صریحا امر ایتدیکه نصرکه صحابه پیونده اختلافه دوشدیلر بونک جوازی بوایدیکه اواره بعض حالت مقارن اولور که انی وجویدن نقل ایدر ایدی طن اولنور که خواجه کاشات علیه اکل الحیات حضرت تریدن تخیره دلالت ایدر بعض قرینه صدور ایش اوله وجوب مراد اولیمه بلکه انلری مختار خلق اوله اکایه اختلاف ایدوب بعض یازسون و بعضی یازسون کاب الله بزه یتر دیدیلر اوله (وامام نووی رجه الله تعالی علیه ایدر علما رجمم الله تعالی انفاق ایشلر درکه * حینا کاب الله * دیان حضرت عمر ایدی زرا قوت فهم ودفعت نظرندن خوف ایتدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نامه ده بعض امور کایت ایتدیره دخی امت ایشلر عاجز اولار اندن عقوبته مستحق اولار زراهرنه پیورده مخصوص اولور ایدی عدم امتثال عقوبت لازم کلور ایدی و بونی دخی مراد ایتدیکه علما جهاد بابی

مستد اولیه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک قولی عمری انکار ایتموب سکوت ایتدیکنده آنک رأینی تصویبه دلالت واردر و این عباس حضرت تریک ان الزریه الخ دیدیکنده عمر قوله معارضه بوقدر زرا عمر رضی الله تعالی عنه اندن افقه ایدی قطعا دیمشدر و خاطره بولکسون که ابن عباس حضرت تری قرآنه عالم و تفسیر و تاولینه اعلی ناس ایکن قرآنله اکتفا ایقامش اوله بویه دکلدر بلکه آنک ایتدیکی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریدن تصریح و بیان قوت اولدیغنه تأسف و تحسیر ایدی زرا آنک یساقی غیرک استنباطدن اولی ایتدیکنده اشنباه یوقدر (شیخین روایتلرنده واردا و لمشدر وجعی مشد اولدیغی زمانده * مر و ابابکر فلیصل بالناس * دیدی یعنی ابو بکره امر ایدک خلقله نماز قیلسون دیدی مرادی اصحابه امامت ایلسون دیمک ایدی حضرت عایشه رضی الله تعالی عنها ایتدی * یا رسول الله ان ابابکر رجل رقیق اذا قام مقامک لا یسمع الناس من الیکه * یعنی اول بر یورده کی بوقفه کیمسه در سنک بریکه عجزابه یکدیکی زمانده اغلقدن او قود یغن خلقله ایشدرمه کرک دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری بیه * مر و ابابکر فلیصل بالناس * دیدی حضرت عایشه بیه اوله جواب و ردی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری ایتدی * انکن صواحبان یوسف مر و ابابکر فلیصل بالناس * ابو حاتم دخی بویه روایت ایشدر و لفظ حدیث آنک سیاقی اوزره در و صواحبان یوسفدن مراد زلیخا ایدی دیمشدر انکن لفظی دخی اگر چه کیم صیغه جمع اوزره پیورلشدر امامراد عایشه صدیقه ایدی و آنی زلیخا به تشبیهدن مرادی یعنی خلاف مانی العمیری کوسر مکده انک کیسن دیمک ایدی تفصیلی بودر که زلیخا ضیافت بهانه سنله خاتونلری جمع ایلدی بونک ظاهری اگر ایدی اما حقیقته انلر یوسفی سیر ایتدیمک ایدی تا کیم کوزلر دخی کندی معذور طوتار عایشه صدیقه نک دخی ظاهر قولی دلالت ایدر دیکه او قود یغی قرآنی اغلقدن ایشدرمه مر دیو امامتی ابو بکردن صرف ایشک اوله امامرادی بوایدیکه شاید خلق آنی رسول الله یرنده و وروب خاطرلر بیه خوش کلیه کراحت نظرین ایدلر بومعشادن خدیقندن اوله دیمشدری و مرادی بوایدیکن بر قولنده تصریح ایشدر تنکیم صحیح بخاریده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک وفاتی باینده ذکر اولمشدر (وینه امام بخاری رجه الله تعالی علیه حضرت انس بن مالکدن روایت ایدر که ابو بکر ایله عباس رضی الله تعالی عنهما یکوب کیدر ایکن انصاردن برفاج کیمسه نک اوزرینه اوغرا دیلر کوز دیلر که بونلر اوتوروب اغلشورلر نیچون اغلشور سز دیدیلر انلر ایتدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک بزمه مجلسی ذکر ایدوب اغلشور سز دیدیلر انلر ایتدیکه حضرت تریک حیات حیات علیه اکل الحیات حضرت تریک حضور بیه کیروب انصارک احوال عرض ایتدیلر همان طشیره جیفدی مبارک باشی برده کار یله صارمشیدی اندن منبره جیفدی اندنصرکه بر دخی جیفیق منبر اولدی پس حق تعالی حضرت تری بیه خد و ثنا ایتدی اندنصرکه * اوصیکم بالانصار فانهم کرشی و عیبی و قد فوضوا الذی علیهم و بنی الذین اهلهم فاقبلوا من محبتهم و خیاروا عن مسبتهم * دیدی حاصلی ناسه خطاب ایدوب انصار قومونه رعایت ایدک انلر بنم هر از لم و امیلر مدر و اعتماد ایتدیکم طائفه در انلر اوزرلر بیه لازم اولان خدمتی ادا ایتدیلر انلر اجر و عوض اولنق قالدی ایتدی سز انلرک محبتلرندن قبول ایدک و مسبتلرندن یعنی کلک ایدنلر نک کنه ایلرندن یکوب دیو وصیت ایتدی (فاکهای رجه الله تعالی علیه فخر منبر آدلر کابنده بعضدن بویه روایت ایشدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک خستکی زیاده اولیغی انصار قومی مسجد شریقی طولاشغه بشلر

فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک حالتدن غم واضطرابه دوشیدلر عباس
رضی الله عنه کبرو حاکم بن اعلام ایلدی ائک آردنجه علی بن ابی طالب رضی الله عنه کبرو
اولدخی عرض ایدی اندن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک باشن صاروب مسجده
چقیدی منبرک اشاعی قدمه سنده جلوس ایدی خلق یانته جمع اولدیلر اندن حق تعالی
حضرت تبارک جد و ثنا ایدی و خلقه خطاب ایدوب ای آدم اوغلنری بکا و اصل اولدیکه سز
پیغمبر بکرک موتدن خوف ایدرمش سکر هیچ بدن اول کلملردن دنیاده بر پیغمبر محمد
قالدیکه بن قالم ایدی آگاه اولک که بن ربه لاحق اولورم و تحقیق سز دخی اکا لاحق
اولور سکر دنیاده کیمه قالمز دیدی اندن مهاجرینه حرمت و عزت ایتکی وصیت ایدی
اندن خلقه نصیحت ایدوب اولیه که بر مراد ائکلمشی سزک عجله کزه باعث اوله زیر احق تعالی
حضرت تبارک کیمه تک عجله ایتسیله عجله ایلز دیدی و بر کیمه که اکا غالب اولق دیلله یعنی
ائک صغفه راضی اولوب البته بن فلان مرادی اله کنور یرم و فلان دشمنی قهر ایده رم دیه
صبر ایتوب کندو رای اوزره سعی و کوشش ایده اول مغلوب اولور و بر کیمه که اکا خدعه
ایتمک اسنیه خدعه ائک کندوسنه اولور دیدی اندن (فهل عسیتم ان تولیم ان تفسد وافی الارض
وتقتوا ارحامکم) آیت کریمه سن اوقودی معنایی سزدن توقع اولور میکه اگر ناس اوزره حاکم
اولور سه کز روی زمینده افساد ایده سز و بکر و نجیردن قطع رحم ایده سز دیمکدر محصلی اولیه که
بویه ایلله سز دیمک اولور اندن صکره انصار قومن وصیت یوردی ائک انعام و احسانلرین
ذکر ایدوب هر یابده انلره رعایت سپارش ایدی و کندونک سعادتله دار آخرته انتقال ایده چکن
ذکر ایدوب سزکله موعد من حوض کوثر اولسون آیده بولوشال دیدی و خیردار اولک که یارن
بکا بولنمقدن محفوظ اولان کیمه یدق ولسانی کف ایتسون یعنی دانی وانی لایق
اولیان نسنلره قوللیمون دیدی اندن * یا ایها الناس ان الذنوب تغیر النعم وتبدل القسم
فاذا رآه الناس برائتمهم و اذا فجر الناس عقوبهم * دیو یوردی یعنی ای آدم اوغلنری بطش
اولک که گناهلری ائکلمش تغیر و قیامتلی تبدیل ایدر پس جنکم خلق صلاح و سداد
اوزره اولالز ائک سلطانلری و حاکملری دخی صلاح و سداد و عدل و انصاف اوزره اولور
و جنکه خلق فجور و عصیان اوزره اولالز سلطانلری و حاکملری دخی انلری ظلم و یداد ایلله
انجیدیلر دیدی (صحیح بخاریده حضرت عایشه صدیقہ دن مرویدر که رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تبارک حال صحته یوررایدیکه هیچ بر پیغمبر جنده برین کورمدن
قبض اولمادی انلره برین کورسزلر دخی اندن صکره تخیر ایدیلر دیلر ایسه دنیاده قالور
دیلر ایسه چته کیدر دیدی وقتا کیم خسته اولوب موتی قریب اولدی مبارک باشی بنم
دزمده ایکن بابلوب عقلی کندی اندن پنه کندو به کلچیک مبارک نظرن سفته دکدی دخی
* اللهم ارفیق الاعلی * دیدی همان یلدمکه بزی ترک ایدوب کیده چکدر جنتی اختیار ایتشد
دیدی بر روایتده فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک ارقه سی اوزره طباطوب باتورایکن
انشاء * اللهم اغفر لی وارحمتی و ارحمتی وارحمتی بالرفیق الاعلی * در ایدی دیمشدر (امام احمد نقلنده
دخی حضرت عایشه صدیقہ دن مرویدر که * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقول
ما من ی یقبض الا یری الثواب ثم یغیر * دیمشدر بوه معاده مبارات متغایره ایلله بعض روایات دخی
وارد اولمشدر چله تک مالی حق تعالی حضرت تبارک انیاعلهم السلامدن هر پیغمبره جنده
ایده چکی فضل و کرامتی کورسزلر دخی اندن غیر ایدر دیمکدر (نسائی نقلنده ابی موسی رضی الله
عنه * قال الله ارفیق الاعلی * و ما من ی یقبض الا یری الثواب ثم یغیر * روایت اولمشدر

بودر که رفیق شول مکاندر که انده مذکور اولله موافقت حاصل اوله دیمشدر و ابن اثیر نه ایده
رفیقندن مراد اعلاء علینده ساکن اولان جماعت ایتیدر دیمشدر بعضیلر دخی رفیق رفیق
ور ایتندر مراد الله تعالی حضرت تبارک دیمشدر و بعضیلر مراد حظیره القدس دیمشدر
الله اعلم بحقیقه الحال بعض روایتده وارد اولمشدر که * اللهم انک تأخذ الروح من بین العصب
و القصب و الانامل فاعنی علیه و هو نه علی * دیو یورمشدر حاصلی یارب تحقیق سن روحی
سکر و کونک و بارمق اوجاری بیتندن اخذ ایدرسک و بالجله هر عضودن اکورسک ایدی بکا
سن اعانت ایلله و آئی بکاسن آسان ایلله دیودعا و تضرع ایدر ایدی (واحد روایتده مبارک
الن صویه صوفار ایدی دخی مبارک یوزینه سور ایدی * اللهم اعنی علی سکرات الموت * در ایدی
دیمشدر (بخاری روایتده حضرت فاطمه رضی الله عنها * و اکرب ابتاه * دیدی فخر کائنات
حضرت تبارک دخی * لا کرب علی ائک بعد البوم * دیدی یعنی سنک یاباک اوزره بو کوندن صکره
کرب یوقدر (و کرب غم و غصه دیمکدر مقصودی الم و اضطرابی چکدیکم همان بو کوند
بو کوندن صکره بکا غم یوقدر دیمک ایدی (صحیح بخاریده انس بن مالک رضی الله عنه دن
مرویدر که یوم الاثنين ده مسلمانلر صلات فجرده ایکن و ابو بکر انلره امامت ایدر ایکن فخر عالم
صلی الله علیه وسلم حضرت تبارک حجره عایشه تک پرده سین آچوب اصحابه نظر یووب تبسم
ایندی ابو بکر رضی الله عنه صاندیکه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک نمازه
چقیمق اسر محرابدن گبرو چکلدی تا کیم صفه وار و مسلمانلر دخی فخر کائنات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تبارک سوندکلرندن نمازلرین یوزمق اسندیلر همان مبارک ایلله بریکرده
طورك نماز کزی تمام ایدک دیو اشارت ایدوب کندوسی حجره به چکبلوب پرده بی صالیو پردی
دیمشدر (بخاری روایتده همان اول کون وفات ایدی دیمشدر صلی الله تعالی علیه وسلم
بعض علماء حدیث جزم ایتشد که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک قبض اولمادی
زمان کونش زواله واردینی وقت ایدی عروه دن و غیریدن بویه مرویدر (امام شهابی
ایدر واقدینک بعض کتبنده بولدمکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک حلیه
قشده سود امر ایکن اول تکلم ایتدیک سوز * الله اکبر * دیمک ایدی و آخر تکلم ایتدیک کلام
* ارفیق الاعلی * دیمک ایدی (حاکم انسدن نقل ایتدیک اوزره آخر کلامی * جلال ربی الرفیع *
دیمک ایدی دیمشدر و الله اعلم (طبری رحمه الله علیه ریاضده ذکر ایتشد که فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تبارک وفات ایتدیک زمانده ابو بکر رضی الله عنه آیده دکل ایدی فخر عالم
حضرت تبارک اذن شریفله (صحیح دینکلری موضعه خاتونی اوینه کشیدی عمر بن الخطاب
رضی الله عنه قلچن صیروب ایدی هر کیم رسول الله وفات ایدی دیرایسه آتی پاره رم پیغمبر
اولمادی بلکه ارسال اولمادی تنکیم موسی علیه السلام ارسال اولوب قرقر کون اکلندی
قومنه کلدی بن رجا ایدرمکه کله و نیجه کیمه تک اللرین و ایافلرین قطع ایلله دیدی اندن ابو بکر
رضی الله عنه کلوب یئشدی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک مبارک و جهندن
اورتوبی قالد یروب دیزچو کدی دخی اویدی اندن اعلمنه بشلدی * توفی و الذی نفسی ینده
صلوات الله علیک یا رسول الله ما أطیبک حیا و میتا * دیدی یعنی اول الله حقیچونکه بنم تقسم
ائک یدقدر تنده در پیغمبر وفات ایدی دیدی اندن صلوات و یروب یا رسول الله حال حیاتکده
و حال مماتکده نه کوزل سنک نه کونک سنک دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تبارک مدح
ایندی (امام بخاری روایتده بویه در که ابو بکر الصدیق رضی الله عنه موضع مذکور دن
کلوب آتندن ایدی مسجد شریفه کبردی کیمه نه سوز سو یلادی حتی بیت عایشه به داخل

اولدی اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریخی برده ایله اورغشلی تاور کوردی
همان فخر عالم حضرت تریک مبارک یوزدن برده بی آجندی دخی اکلوب اویدی اندن اغلدی
* یایی انت وای لا یجمع الله علیک موتین اما الموتة التي کتبت علیک فقد متهما * دیدی معناسی
انام وانام سکا قدا اولسون حق تعالی حضرت تری منک اوزریکه ایکی موت جمع ایلر سنک
اوزریکه یازیلان موت کلدی بنشدی تحقیقا سن وفات ایتدک دیمکدر ابو بکر حضرت تریک
بوسوزدن مرادی نه ایدیکنده علما اختلاف ایتشلدن به ضیلر ایتدیلر ایکی موت دیدیکی
حقیقی اوزره در مقصودی بنه کلور نیجه کیسه نک الی ایغن قطع ایدر دیانک سوزنی رد ایدی
دیدیلر حاصلی بودرکه اگر بردخی کلور ایسه بردخی اولمک لازم کلور انک موتی بردر اول
موت که حق تعالی حضرت تری بوکا یازمشیدی واقع اولدی غیر یلردن بهضند جمع اولدیغی کبی
بوکا ایکی موت جمع اولماز دیمکدر تنکیم اول طاعوندن قیوب حق تعالی حضرت تریک امر یله جله سی
قریلان طاعنه کبی که صکره بنه بامر الله حیات بولوب عاقبت بنه وفات ایتشلدن تنکیم تفصیلی
(الذین خرجوا من ديارهم وهم الی الوف حذر الموت فقال لهم الله موتوا ثم احياهم) آیت کریمه سنک
تفسیرنده مسطوردر وایکی موت جمع اولانک بری دخی حضرت عزیر علیه السلامدر تنکیم
تفصیلی (اوکلدی مر علی قریه وهی خاویة علی عروشها قال انی یحیی هذه الله بعد موتها
فاما الله ما نه عام ثم بعثه) آیت کریمه سنک تفسیرنده مذکوردر (حضرت ابی بکر کلامنده
وارد اولان توجیهاتک اوضح واسلمی بو توجیهدر) اما بهضیلر ایتدی مرادی غیر یلر کبی
قبرنده بر موت دخی واقع اولماز دیمکدر دیدیلر یعنی غیر یلر سوال ایچون قبرلنده احباب اولنورلر
بعد سوال بنه وفات ایدرلر بو ایله اولماز دیمکدر دیدیلر بهضیلر دخی ایکی موتدن مراد
بر موت نفسی و بر موت شرعی نفسی وفات ایتدی اما شرعی وفات ایتدی یعنی فنا بولان
دیمکدر دیدیلر بهضیلر دخی موت ثانی ایله کرب دن کایه ایدی یعنی بو موتک کربند نصکره
کرب آخر یشیز دیمک استر ایدی دیدیلر والله اعلم بو خصوصده برفاج روایت وارد اولشدر
بعضی اجمال و بعضی تفصیل اوزره در جله دن بری دخی بنه (بخاری نقلنده حضرت عایشه دن
مر وی اولاندن که عمر رضی الله تعالی عنه * والله مامات رسول الله * دیوب طور ایدی یعنی
رسول الله حضرت تری اولدی دیو آند ایچر ایدی ابو بکر رضی الله عنه کلوب سیدکائیات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک وجه کریمین آچوب اویدی و اغلدی و مدح و ثنا
ایلدی اندن یمن ایدوب حق تعالی حضرت تری سکا ایکی کره موت لدن ذوق ایتشدر من
دیدی اندن چیقوب حضرت عمر * ایها الخائف علی رسلک * دیدی یعنی ای آند ایچوب
یغمبر وفات ایتدی دیان قتی اقدام ایله باب طوط عقلک باشکه کثور دیو نصیحت
ایتدی همان حضرت عمر اوتوردی سکوت ایلدی اندن ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه
حق تعالی حضرت تری نه جد و ثنا ایلدی و خلقه خطاب ایدوب * الا من کان یعبده محمدا
فان محمدا قد مات ومن کان یعبده الله فان الله حی لا یموت * دیدی یعنی آگاه اولوک یلسون
شول کیسه که محمده عبادت ایلر ایدی تحقیقا محمد وفات ایلدی وشول کیسه که الله تعالی
حضرت تری نه عبادت ایلر ایدی یلسونکه حق تعالی حضرت تری حی لا یموتدرا کا فنا طاری
اولماز دیدی اندن صکره (انک میت وانهم میتون) آیت کریمه سین و دخی (و ما محمد الا رسول
قد خلت من قبله الرسل) آیت کریمه سین اوتوردی اندن خلق غریبه اغلشنه بشادیلر
(و ذکر اولسان آیت کریمه فخر جهان صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک وفاتنه
دلالت ایدن آیتلردنر) طبری ایدر حضرت عمر بو آیلری ابو بکر دن ایشدیجک ایتدی * قوالله

لکانی لم اتل هذه الايات قط * یعنی والله شویله خاطر مدن کتمشکه کویا بو آیلری هر کر
تلاوت ایتماش ایدم دیدی قولدن رجوع ایدوب حضرت صدیقه تابع اولدی (ابو نصر
بنوردیغی اوزره حضرت عمر رضی الله عنه اول ایله دیدیکی فتنه و فساد ظهور ایله و منافقین
هجوم و غلبه ایدلر دیو خوف ایتدیکندن ایدی وقتا کیم صدیق اکبرک قوت یقین مشاهده
قیلدی و ذکر اولسان آیت کریمه ایدر اوقود یغن کوردی همان کندیو به سکون کلوب ارنق
اول سوزی سو یلدی حضرت صدیقک اول ایله پیوره سیله خلقه بر حال کلدیکه آیات مذکوره بی
مدینه نک زوقاقلرنده اوقیوب کر زلر ایدی کانه اول کون نزول ایتشیدی (ابن المنیر ایدر فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک وفاتی واقع اولیجی خلق ارانسته قتی اضطراب
و پریشانلق دوشدی نیجه سنک عقلی ضایع اولدی حضرت عزیر اندن ایدی و نیجه سنک دخی
بحالی قالیوب اوتوردی قالدی قیامه قدرتی اولدی حضرت علی اندن ایدی شویله اولدی که
حرکت قدرتی قالدی بهضیلرک دخی نطق طوتلدی سو یلمکه بحالری قالدی حضرت عثمان
اندن ایدی خلق یانسه وارلر کلور ایدی سو یلمکه قادر دکل ایدی بهضیلر دخی یغین خسته
اولدیلر عبد الله بن انیس اندن ایدی حتی اول تأثرله وفات ایتشدر جله دن ایت اولان
ابو بکر الصدیق ایدی اگرچه کیم کوزلر سنک یاشی طور مز افار ایدی و متصل آه و ناله وزاری
قیلار ایدی اما بمجموعه سنک اوزاعی عاقلانه ایدی صبر و شکی غیر یلردن زیاده ایدی
انلری دخی اول نسکین و تسلیه ایلدی (یهی و ابونعیم نقل ایتشلدن که فخر عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری وفات ایتدی کی زمانده بهضیلر وفات ایتدی و بهضیلر وفات
ایتدی دیوشک ایتدیلر اسمائیت عبس رضی الله عنهما الی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تریک مبارک اوموز بنه وضع ایتدی دخی وفات ایتش دیو خیر و یردی و مبارک یغینندن
مهر نبوت کتمش دیدی وفاتی بو تدن مقرر ییلدیلر شهبه قالدی دیمشدر (بخاری نقلنده
حضرت فاطمه رضی الله عنها فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک حین وفاتنده بو ایله
دیمشدر * یا ابتاه اجاب رب ادعاه یا ابتاه من جنة الفردوس ما واه یا ابتاه الی جبریل نبعاه * ابن حجر
رحمه الله علیه بهضیلردن نقل ایتشدر که * صواب الی جبریل نبعاه * دیمک اوله مر آة الزمان
صاحبی بوکا جازم اولدی اما و لیکسی متوجهدر طریقه تغلیظ رواة جازد کلدنر دیمشدر (طبری
نقلنده و ابنا من ربه ادناه لفظی دخی واقع اولشدر فاطمه زهرا رضی الله عنهما سید عالم صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت تریک نصکره الی آی ضاع اولدی امامت مر بورده اصلا کولمک واقع اولدی
دیمشدر (ابونعیم حضرت علیدن نقل ایلر که * لما قبض صلی الله تعالی علیه وسلم صعد
ملك الموت الی السماء والذي بعثه بالحق لقد سمعت صوتا من السماء الدنیا ینادی و الحمد لله * دیو
پیور مشلر یعنی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری قبض اولندیغی زمانده ملک الموت
سمایه چیقدی اول الله حقیقونکه انی حقه مبعوث قیلدی تحقیقا سعادن بر صوت ایشتم و الحمد لله
دیوندا ایلر ایدی دیمکدر (سنن ابن ماجه و وارد اولشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تری حال مر ضنده ایتدی * ایها الناس ان احدا من الناس او من المؤمنین اصیب
بمصيبة فليتمرن بمصيبة فی عن المصيبة التي تصيبه بغیری فان احدا من امتی لن یصاب بمصيبة
بعدی اشد علیه من مصیبتی * حاصلی خلقه خطاب ایدوب ایتدی اگر ناسدن بر کیسه یا خود
مؤمنلردن بری بر مصیبتله مصاب اولور ایسه اول یقین مصیبتدن بتم مصیبتله تعزی ایلسون
یعنی بتم موغله بولدیغی مصیبتی یا ایلسون دخی سارم مصیبتلردن نفسنه صبر و تحمل ایلسون
زیرا بتم امتدن هر کر بر کیسه به بند نصکره بر مصیبت یشکر که اول اکا بتم مصیبتدن اشد اوله

دیمکدر معجزات پابنده میروا یمشدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری منبر
 انجاء ایندین بر جذعه طیانوب خطبه اوقورایدی صکره دن منبر وضع اولنوب اندن فراغت
 ایدیمک ناله و فریاده بشلادی مسجد ایچنده اولنر آنک اکلدوسندن طوره مدیلر بر وجود
 شریف که آنک مفارقتندن جادات متأراولوب فریاد و فغان ایدلر انسانک حالی نه اوله جقدر
 ایددی اول کون که سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری منبر مرغ روانی شاخسار بندن
 پرواز ایدوب اشبانة عرشی جلوه گاه ایددی مجموع امتک فریاد و فغانی کنکره افلا که ایددی
 روایت اولنور که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری منبر فوتند نصکره دخی
 دفن اولنمدین حضرت بلال اذان اوقیوب اشهد ان محمدا رسول الله دیدیکی زمانده اصحابک
 فریاد و فغانله اغلشد قلنندن مسجد حرکه کلورایدی دفن اولندقدن نصکره بلال ارتق اذان
 اوقدی دیمشدر بعض روایتده حضرت ابی بکر رضی الله عنهنک خاطر بچون آنک خلافتده اوقودی
 صکره دن ترک ایدوب غزابه مشغول اولدی دیمشدر بعض روایتده شام فتح اولندیخی کون
 دخی بر کره چاقوب اذان اوقشدر انده دخی اصحاب بلالک اذانن اشیدوب فخر عالم حضرت ناری
 یاد ایدیلر دخی شویله فریاد و فغان ایدیلر که طاع و طاشی حرکه کنوردیلر دیمشدر وفاتی
 یوم الاثنینده واقع اولدیفته اتفاق واردز کیمسه خلاف ایتماشدر هجرت ایدوب مدینه به
 کلدکده شهره نه زمانده دخول ایددی ابد اول زمانده قبض اولدی دیمشدر و اول زمان
 ضعی کبری زمانی ایدی والله اعلم امدافنی بعض قولده ثلثا کونی و بعض قولده اربعه کیمسه سی
 واقع اولدی دیمشدر (ابن عساکر رحمه الله علیه نقلده ابن ذؤیب الهذلیدن مرویدر که
 (هذیل قبیله منه پیغمبر علیه السلام وفات ایددی دیو خبر کلدی اهل قبیله اراسته خوف
 دوشدی اول کیمه باتدم حتی صباح قریب اولیحق هانفدن براواز اشدیم بو یتلری اوقورلایدی
 * خطب اجل اناخ بالاسلام * بین الخیل و معقد الاطام * قبض النبی محمد فعبونا * تبدی الدموع
 علیه بالجمام * همان قورقودن صحرایوب او یاندم افلا که نظر ایتدم سعد ذایع دیدکری
 یلدیزی کوردم نبی علیه السلام وفات ایدیکن ییلدم اندن مدینه به کلدیم اهل بیت رسولک
 اوازلین اشدیم حجام احرام بغلوب تکبیر ایدکری زمانده اوازلی نیچه چیقارایسه انلرک
 فریادی شویله چیقارایدی اندن بو ندر دیو برینه سوال ایتدم قبض محمد صلی الله تعالی علیه
 وسلم دیو جواب وردی دیمشدر (وجه اتفاق عجیبه دن بری بودر که فخر کائنات علیه افضل
 التحیات حضرت ناری منبر غسل ایتک می ادا ایدکری زمانده اصحاب تردد ایدوب ایدیلر بطرز نیلیم
 کندی میترمز صیوب غسل ایتدیکمز کیمی ایدلم یوقسه نیسایله می غسل ایدلم دیدیلر
 وقتاکیم بویله اختلافه دوشدیلر حتی تعالی حضرت ناری منبر جله سته برنوم الف ایتدیکه هر بری
 او یقویه واردی حتی ذقنری صدر لینه طقوندی اندن بیت شریفک بر جاننندن بر کیمسه
 تکلم ایددی کیم کیمه ییلز ایدی اما ایتدی * اغسلوا النبی صلی الله تعالی علیه وسلم و علیه
 نیسایه * یعنی نیایی اوزنده ایکن غسل ایتک دیدی اندن طور دیلر باریک کوملکی ارقاستده ایکن
 غسل ایتدیلر صوی کوملک اوزندن دو صکرلایدی (امام بیهقی دلائل نبوته بویله روایت
 ایتشدر) بعض روایتده فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری منبر فرودا وارد
 اولشدر که * اذانت فاغسلونی بسع قرب من بئری بئر غرس * پیورمشدر یعنی اولدیکم
 زمانده نبی بئر غرسدن یدی قریبه صوایله بو به سز دیو وصبت پیورمشدر بئر غرس دیدکری
 مدینه ده بر قبودن بخاری روایتده وارد اولشدر که بو کیمه روایتده کوردیمکه صباح وقتده
 حضرت ناری منبر بر قبودن بئر غرسدن یدی قریبه صوایله بو به سز دیو وصبت پیورمشدر بئر غرس دیدکری

آیدست آلدی و ایچنه مبارک اغزینک یارن براقیدی دیمشدر (بزار و بیهقی روایتلرده اوچکره
 غسل اولندی برنده ضحافی صوایله برنده صوایله وسدرایله برنده دخی صوایله و کافورایله
 غسل ایدیلر علی بن ابی طالب غسل ایدر ایددی غیساس و اوغلی فضل معاونت ایدرلایدی و قثم
 و اسامه و شقران صوقورلایدی کوزلی بفلوایدی ز بر حضرت علی رضی الله عنهنک
 مرویدر که * لایفسلنی الا انت فانه لا یری احد غورقی الا طهیت عیناه * دیو پیورمشدر یعنی نبی
 سندن غیری کیمسه یومسون ز بر انیم عورتی بر کیمسه کورمز الا کوزلی قنابولور دیمک اولور
 فهم اولنسان بودر که سنک ضبط احوالک اعتمادم وارد ساری کوزلین حفظ ایدلم مزل
 دیمش اوله حضرت علیدن غیرینک کوزلی انکیچون بغلنش اوله جسم شریفنک پاک
 و پاکیزلکندن حضرت علی رضی الله تعالی عنه غسل ایدر ایکن * بانی انت و امی طبت حیا
 و مینا * درایدی یعنی اتم و اتم سکا فدا اولسون صاغ ایکنده پاک ایدک و منیت ایکنده پاک سن
 دیمک اولور (ابن سعد روایتده غسل اولنور ایکن بر صعب رایحه طیبه پیدا اولدیکه هر کس
 مثلی کوزلماش ایدی دیمشدر) بعض قولده حضرت علی رضی الله تعالی عنه الله بزرگوار سی
 صاردی دخی کوملک آلتنه الی صوقدی آندن نصکره کوملکی صفدی و سجده برلینه و مفاصلنه
 خوشبوی نیشدر سوردی و آیدست آلدی بویایکی قوللرین و یوزین و کفرین و قدحارین یودی
 و عودله بخورلدی دیمشدر (عروه حدیثده حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهادن مرویدر که
 * کفن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فی ثلثة اثواب سحولیه بیض * دیمشدر ثوب سحولی
 دیدکری بر جنس برذر یعنی خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری اوج قات
 بیاض ثوب سحولی ایچنده کفشدیلر دیمشدر (امام سته رجهم الله تعالی روایتلرده هشام بن
 عروه طریقتندن حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهادن مرویدر که لفظ مذکور دن
 زیاده * من کرسف لبس فیها فمیض و لاعمامه * پیورمشدر یعنی اول بزر پنبه دن ایدی
 و کفنده قمیض و عمامه یوق ایدی دیمکدر (ترمذی و ابن ماجه روایتلرده من کرسف قولی
 یوقدر) بیهقی نقلده * فی ثلثة اثواب سحولیه جدد * وارد اولشدر یعنی اوج قات یکی بزر
 ایچنده تکفین اولندی دیمشدر (امام ترمذی پیور دینی اوزره فخر کائنات صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت ناری منبر کفی خصوصتده روایات مختلفه وارد اولشدر اصح احادیث حضرت
 عایشه ک حدیثدر صحابه کرامدن و غیریدن اکثر اهل علمک اعتمادی و علی آنک قولی اوزره در بیهقی
 خلافتانده حاکم نقل ایتشدر که علی بن ابی طالب دن و ابن عباس دن و عایشه دن و ابن عمر دن
 و جابر دن و غیریدن اخبار تواریشدر که خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت ناری
 اوج ثوب ایچنده تکفین اولندی انده قمیض و عمامه یوق ایدی دیمشدر لفظ حدیثلری
 بودر * کفن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم فی ثلثة اثواب لبس فیها قمیض و لاعمامه
 اما بولفظک معناستده اختلاف اولنوب بعضیلر * لبس فیها قمیض و لاعمامه * دیدکری آنک
 معنای کفنده اصلا قمیض و عمامه یوق ایدی دیمکدر دیدیلر بعضیلر دخی قمیض و عمامه دن غیری
 اوج ثوبه تکفین اولندی دیمکدر دیدیلر (و بالجمله علماء حنفیه رجهم الله تعالی علیهم قوللرنده
 کفن سنت اولدر که اوج قات بزاوله و انلرک بری ازار و بری لفافه در که انلر تادیه دن ایاق التمه
 و ارنجه در بری دخی قمیضدر که پیون دندن ایاقره و ارنجه در و کفن کفایه اولدر که ایکی قات
 اوله یعنی ازار و لفافه ایدلر قمیض ایتیلر خاتونلر کفن سنت بودر که درع و ازار و خنجر و لفافه
 ایدلر و بر بزاره سیله بمه لری اوسلندن بغلدهلر (درع دیدکری کوملک اوسلنده کیدر دیکلر بدر
 (خنجر اولدر که خاتونلر باشلرینه اورتورلر حاصلی بونلرک کفن سنتی بش پاره بزیله حاصل اولور

و کفن کفایه لری اوج قات بزایله حاصل اولور و انار ازار و لفافه و خنجر در و رجال و تسایه کفن ضرورت اولدر که همان بولتان بزی صارم دخی دفن ایدلر علماء شافعیه قنده دخی رجاله کفن سنت اوج قاتدر اما انار قمیص ایتمزل ظواهر حدیثله عمل ایتملدر در مع هذا بعض حدیثه سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری مبارک ارقاسنده بولسان قمیص اوزره تکفین اولندی دینلشدن شکیم سنن ابی داودده ابن عباسدن مرویدر که * ان الذی صلی الله تعالی علیه وسلم کفن فی ثلثة اثواب الخلة ثوبان و قمیصه الذی توفی فیه * دیمشدر و کشتی حال حیاستنده کیدیکی کوملکدر و اوزرینه برقمساندر و دخی اوستنه بر فراجده در حال نمائده دخی بواسلوب اوزره برقمیص و دخی اوزرینه ایکی قات ایتمک کرکدر علماء حنفیه قوللری بودر (اهل اسلام تکفینک وجوبنه اجاع ایتملدر در کشتیک کندی مالندن خرج ایتمک کرکدر اگر مالی یوق ایسه نفقه نی کچک اوستنه واجب ایسه اول ایتمک کرکدر) (ابن ماجه روایتسده) (عبد الله بن عباس حدیثده وارد اولمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قات جهازندن ثلثا کونی فارغ اولدیله دخی کندی بیت شریفته سریری اوزره وضع ایتمیلر اندن صکره خلق جماعت جماعت کبروب نمازین قبلدیله رجال فارغ اولیحق نساطفاه سی قبلدیله و انار فارغ اولدقده صبیان قبلدیله و آنک نمازنده امام یوق ایدی همان صف صف طوروب قتلشلایدی (بروایتده اول بلوک بلوک ملائکه قبلدیله صکره اهل بیت قبلدیله صکره بلوک بلوک ساترناس قبلدیله صکره کندی خاتونلری قبلدیله دینلشدن) (شیخ زین الدین ابن الحسین رحمه الله علیه تحقیق النصرة آداو کابنده ایدر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قات نمازنده نه اوقیه جعفر بن بلیوب اهل بیت نه اوقیه لم دیو تردد ایتمیلر عبد الله بن مسعوده سؤال ایتمیلر اول دخی حضرت علی به سؤال ایدک دیو یوردی حضرت علی به سؤال ایتمیلر ایتمدی * قولوا ان الله و ملائکته یصلون علی النبی و آله الذین آمنوا صلوا علیه و صلوا سلما * لیک اللهم ربنا و سعیدک صلوات الله البر الرحیم و الملائکه المقربین و النبیین و الصدیقین و الشهداء و الصالحین و ما سجد لک من شیء یارب العالمین علی محمد بن عبد الله خاتم النبیین و سید المرسلین و امام المتقین و رسول رب العالمین الشاهد البشیر الداعی الیک باذک السراج المنیر و علیه السلام * انلر دخی آیت کریمه مذکور بی و دعاء مزبوری اوقودیلر اندن صکره قنده دفن ایدلر دیو سوبلشدیلر (حضرت صدیق رضی الله عنه ایتمدی * سمعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقول ما هلك فی قبض الا یدفن حیث قبض روحه * یعنی اشمتم فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری یوررایدی هرگز بر پیغمبر وفات ایتملشدن الا روحی قبض اولندی بی مکانه دفن اولمشدر دیدی حاصلی هر پیغمبر وفات ایتمدیکی موضعده دفن اولمشدر ایتمدی سید کائنات علیه اکل الحیات حضرت نوری دخی کندی بیت شریفته مدفون اولق کرک دیو اشارت ایتمدی حضرت علی یندخی خواجده کائنات حضرت نوردن بویله اشمتم دیو یوردی اندن ابو طلحه سید کائنات حضرت نوری قبض روح اولندی بی دوشک یرنده قبر شریقی قازدی (اصح روایات بودر که قبر شریقی نزول ایدلر حضرت عباس و علی و قثم بن العباس و فضل بن العباس ایدلر رضی الله تعالی عنهم (روایت اولنور که قبر شریفته طه و ز عدد کر شیخ بنا اولندی و بر قطیفه بغرانیه بی وار ایتمدی انی الله دوشه دیلر حال سبانه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری آتی اولنور ایدی شفران ایتمدی * والله لا یلبسها احد بعدک * دیدی اندن قبر شریقی ایچنه دوشه دی دیمشدر در امام نووی ایتمدی امام شافعی و جمیع علماء شافعیه و غیر یلر نص ایتملدر که قنده

میت الله قطیفه یا خود انک امثالی ثیابدن نسته وضع ایتمک مکروه اوله (امام علماء شافعیه دن) (بغوی رحمه الله تعالی علیه نهذیده * لا بأس بذلک * دیوب جوازنه حدیث مذکور ایله استدلال ایتملدر جهوز قولی بودر که فعل مذکورده شفران منفرد ایدی صحابه دن بر کیمه اکا موافقت ایتمدی و بنیدیلر همان شفران خواجده عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن صکره کیمه کیمسون دیو ایتمشیدی دیدیلر اما خبلی بعید نسته در بوقدر کیمه نک ایچنده بر امر واقع اوله دخی اکا مطلع اولدیله علی الخصوص که قبر شریقی ایچنده درت کیمه نزول ایتمش اوله (بعض روایتده دوشده کد نصکره ینه قالدیوب جبقاردیلر دینلشدن و الله اعلم) (نقل ایدلر که صحابه کرام فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت نوری دفن ایتمکدر ندن صکره فاطمه رضی الله عنها کلوب * کیف طابت انفسکم ان نحو اعلی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم الزاب * دیدی یعنی نفسلر یکر تیجه طیب اولدی رسول الله حضرت نوری اوستنه طبراق آتمه دیدی اندن قبر شریقی ترابندن بر مقدار آلوب کوزل ینه سوردی و بویتملری اوقودی * ماذا علی من شم تراب احد * ان لا یشم مدی الزمان غوالیا * صبت علی مصائب لو انھا * صبت علی الایام صرن لایالیا * حاصلی احدک ترابن فوقولیان کیمه به زمان امتداد نیجه غالبه مسکله قوفولسه نه لازم کاور دیو بیت اول ایله پیغمبر یمز علیه الصلاة والسلام حضرت نوری حاک عطرناک مرقد پاکن مدح ایتمدی اندن کندیکنک التهاب آتش فرقتله دروننده اولان سوز و حرقتی یمان پیوروب بنم اوزر یمه مصیبتلر دوکلدیکه اگر کوندزلر اوستنه دوکلسه کوندزلر کیمدل اولور ایدی دیو یوردی رضی الله تعالی عنها (روایت اولنور که بلال حبشی رضی الله عنه قبر شریقی اوزر ینه بر قبر به صوصا جدی مبارک باشی اوچندن باشلیدی دیمشدر در وقبر منور اوزر ینه افجه و قرطبه طاشجغزلر دزدیلر بر قارش مقداری طبراقن بردن بوقار و قالدیلر (امام بخاری نقلده حضرت عایشه دن مرویدر که * قال رسول الله صلی الله علیه وسلم فی مرضه الذی لم یقم منه لعن الله اليهود النصارى اتخذوا قبور انبیائهم مساجد لولا ذلک لولا ذلک ابرز قبره غیر انه خشی او خشی ان یخذ مسجدا * دیمشدر ابو عوانه هلالدن روایت ایتمدیکی اوزره خشی او خشی شک اوزره مرویدر حاصلی ایتمدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری مرض موتنده یهود و نصاری به لعنت ایدوب پیغمبر ینک قبر ین مساجد اتخاذ ایتمیلر دیو یوردی اگر بویله اولیایدی سید بشر و شفیع روز محشر افتدیمز حضرت نوری قبری آشکاره قیلنور ایدی بیت شریفته و راه چایده مستورا اولرایدی الامسجد اتخذ اولنه دیو خوف اولندی دیدی خشی صیغه مجهول اولدی بی تقدیرجه خوف ایدن حضرت عایشه کندی اولاش اولور و اکا موافقت ایدلر اولور صیغه معلوم اولدی بی تقدیرجه فعل فخر کائنات حضرت نوری مستند اولور حال حیاستنده کندیسی اول معنی ملاحظه سیله اخفا امر ایتمش اولور و اخفادن مراد همان داخل ینده مدفون اولمقدور یوخسه نیجه زمانلر قبر شریقی بیت ایچنده اوزری مکشوف طوررایدی ترابه مقدسه به نظر اولنور ایدی و حضرت عایشه رضی الله عنها قبول مزبوری مسجده شریف توسیع اولمقدور پیورمش ایدی اول زمانده مسجده پیوندیلر اولدخی حجره سن مثلت شکل ایتمدی بر حالت اوزره ایلدیکه قبله به استقبال ایله قبر شریقی جهته نماز قلمق مبسر اولور اولدی صحیح بخاریده سفیان ابن عماردن مرویدر که فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قبر شریقی کوردم مسنم ایدی دیمشدر (مسنم دیو سنان شکنده بردن مرتفع اولانه دیلر سنام دوشک آرقه سیدر دیار رومک قبری مسنمدر و بعض دیارده مسطح ایدلر و مسطح اودر که طبراقی دوزایدلر قبک اوستی صفه شکنده بعضی

واقع اوله (ابو نعیم روایتند) ابو بکر و عمر رضی الله تعالی عنهما قبرلری دخی منیم ایدی دیمشدر (امام اعظم و امام مالک و امام احمد و شافعیه دن چوق کیمسه رحیم الله تعالی بو حدیث شریف موجب قبر منیم اولق مستحیدر دیو پیورمشدر اما قدما شافعیه دن برجامت مستحب بودر که قبر مسطح اوله دیدیلر و اختلاف مذکور افضلیته کوزه در یوقسه قنقنسی اولور ایسه جائز ایدیکنده شبهه یوقدر (حاکم و غیره روایتلرند) وارد اولمشدر که قاسم بن محمد این ابی بکر رضی الله عنهم ایدی بر کون حضرت عایشه فائده واردم * یا اباکشی لی عن قبر النبی صلی الله علیه وسلم * دیدم اندن یکا بیت شریفی آجدی اوج قبر کوردم قتی یوکسک دکلر ایدی وقتی ره برارد کلر ایدی اوزرینه قزله بضاطا شجرلری دوکاش ایدی سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارینک قبر شریفی چله دن ایلر ایدی و حضرت صدیق باشی فخر کاشات حضرت تارینک مبارک یغری برارنده و حضرت عمرک باشی فخر عالم حضرت تارینک ایاغی برارنده ایدی دیمشدر یومذکور حضرت معاویه نیک خلافتند واقع اولمش ایدی ظن اولنور که اول قبر شریفلری مسطح اوله صکره دن عمر بن عبدالعزیز ولید بن عبدالملک جانبندن مدینه ده امیر ایکن بیت شریفک دیواری تجدد اوندقدده مرتفع قلمش اوله (امام مزنی تسبیح من حیث المعنی تفسیحدن ترجیح ایدوب مسطح اولیقن جلوس ایچون مصنوع اولانه مشابه اولور منیم اولیقن اولماز دیمشدر و سطحی ترجیح ایدنلر امام مسلم روایتی اوزره (فضالة بن عیید بر کون بر قبر اوزرینه اوغرا دی طیراغی تسویه قیلدی اندن * سمعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یأمر بتسویتها * دیدی دیمشدر و بیت شریف ایچره قبورلرله نیک ترتیبده روایات مختلفه وارد اوقوامی و اصحی قاسم روایتند اما غیر یلرقلنده بعضی ابو بکرک باشی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارینک مبابی براریدر و حضرت عمرک باشی حضرت ابو بکرک مبابی براریدر دیونقل ایشدر بعضی دخی حضرت ابو بکرک باشی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارینک کوکی براری و حضرت عمرک باشی حضرت ابو بکرک کوکی براریدر دیو ذکر ایشدر حاصل یو باید اهل سیر اختلاف ایدوب ایدی قول ذکر ایشدر و الله اعلم (سعید بن المسیدن منقولدر که بیت شریف ایچنده شرقی جانبند بر قبر یری دخی قالمشدر انده حضرت عیسی علیه السلام دفن اولنسه کرک دیمشدر (ابن الجوزی رحمة الله علیه منظم آدو کاشند این عمر رضی الله عنهما حدیث منقولدر که * رسول الله صلی الله علیه وسلم یأمر بتسویتها * و عیسی بن مریم الی الارض فیزوح و یولد له و یمکت خساوار بعین ستم موت فیدفن معی فی قبری فاقوم انار عیسی ابن مریم من قبر واحد بین ابی بکر و عمر * دیو پیورمشدر یوندن فهم اولنور که عیسی علیه السلام فخر کاشات علیه افضل الصلوات حضرت تارینک کندی قبر شریفند مدفون اوله (اگر سوال اولنوب رسول الله حضرتلری یوم الانینده وفات ایدوب یوم الاربعه دفن اولنیدیفنسه سبب نه ایدی نه یوندر ایدی باوجود فخر کاشات حضرتلری باوجود دفن منیم و لا یخروعه * پیورمشدر دینلور ایسه جواب اولنور که موند اتفاق ایتماشلر ایدی یا خودقدده دفن ایدیه جککرین تعیین ایدیه مبوب بعضی بقیده دفن اولنسون دیدی بعضی مسجد شریفده دفن اولنسون دیدی بر طائفه دخی کوتوره لم بابی ابراهیم علیه السلام یاندن دفن ایدم دیمشدر ایدی آخر حضرت صدیق پیورم دخی اوزره بیت شریفده دفن ایدیلر انکیچون انکندی باخودم اجازین وانصار خلافت خصوصتده اختلافه دوشمشلر ایدی صکره دن ابو بکر الصدیقه مقرر ایدیلر خواص بیعت ایدیلر اینه سی کونینده علی ملا الناس بیعت اولندی خلافت مهم بر طرف ایدیمده انکدن لازم کلدی دیمشدر (انس بن مالکدن مرویدر که بن رسول الله صلی الله تعالی علیه

وسلم حضرت تارینک مدینه به کلدیکی کوندن کوزل نورانی کون کورممش ایدم اما وفاتی کون شوبله قبیح کوردمکه اندن افح واطلم کون کوردم دیو پیورمش (ترمذی نقلند بته اندردن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مدینه به دخول ایدیکی کون شهرده اولان هر نسته ضیالمنش ایدی وقتا که وفاتی کونی اولدی هر نسته قرار دی و هنوز رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک دفنیه مباشر ایدک الیرک طیراغین سلیمک بو حالدیه بته قلمز انکار ایدر ایدی یری تصدیق ایتز ایدی دیمشدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک موتند نصکره ظهور ایدن آیات یری بودر که نافه سی اصلا یمدی و ایچمدی آجلفدن صومز لقتن هلاک اولدی و بر جاری و ارایدی کندی قیویه اتوب هلاک اولدی و یونک امثالی امور عجیبه چوق ظهور ایدی (امام مسلم روایتند) ابی موسی رضی الله عنه فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک نقل ایشدر که * ان الله تعالی اذا اراد رحمة اممن عباده قبض نیهما قبلها محله لها فرط و سلفا بین بدیها و اذا اراد هکمة امه عذبها و نهبها فی فاهلکها و هو ینظر فاقرب عینه یملکها حین کذبوه و عصوا امره * دیو پیورمشلر یعنی حق تبارک و تعالی حضرتلری قوللردن رامتد خیر مراد ایدنسه پیغمبرلرین کندیلردن اول قبض ایدوب اوکلر بجه اتی فرط و سلف قیلور و بر امتک هلاکلرین مراد ایدنسه پیغمبرلری صاع ایکن انلره عذاب ایدر و انک کوزی اوکنده انلری هلاک ایلر اتی تکذیب ایدوب امرینه عصیان ایدکلری حبند هلاکلر یله انک چشمی روشن قیلور دیو پیورمشلر امتدن مقدم نی قبض اولنقدده خبر بودر که اگر امت مقدم قبض اولنسه لعللری منقطع اولور کیدردی نیلرد نصکره فالیقن انک امر ایتدیک اوزره عبادات و حسن معاملات ایتمکله سلا بعد نسل خیرلری مستر اوور و الله اعلم (*) فصل ثانی (*) آداب زیارت قبر شریف و مسجد منبی یساننده در (معلوم اوله که روضه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری زیارت ایتمک اعظم طاعات و اشرف عباداتند در یونک خلافتد معتقد اولان کیمسه نکری تعالی حضرتلرینه و رسولنه و جماعت مسلمینه مخالفت ایدوب ربه اسلامدن منخلع اولمشدر العباد بالله (بعض علماء مالکیه زیارت قبر شریف واجد دیو اطلاق ایشدر اما ظن اولنور که مرادی سن مؤکده و جوی اوله دیمشدر در قاضی عیاض رحمة الله تعالی علیه زیارت قبر شریف سن مرسلیندن برست جمع علیها و بر فضیلت مرغب فیهادر دیو پیورمشدر (دارقطنی روایتند) ابن عمر رضی الله تعالی عنهما حضرتلرینک مرویدر که * من زارنی و حبسته شفاعة * پیورمشلر یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بنی زیارت ایدنه شفاعة واجب اولور دیمشدر بعضی علماء حدیث روایت مز بوره نیک صحتد ذاهب اولمشدر (وطبرانی معجم کبیرنده رسول الله حضرتلرینک روایت ایشدر که * من جاءنی زار لا یعمله حاجة الا یارنی کان حقا علی ان اكون له شفعا یوم القیمة * پیورمشلر ابن السکن حدیث مز بوری تصحیح ایشدر معناسی بر کیمسه که مجرد بنی زیارت ایچون کله دخی زیارت ایلیه قیامت کوننده بن کاشف اولق اوزریمه واجب اولور دیمشدر و ینسه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک مرویدر که * من وجد سعة ولم یفدالی فقد جفانی * پیورمشلر یعنی بر کیمسه که بکا کلکه قدرت و وسعت بوله دخی کلوب بنی زیارت ایتیه تحقیقا اول بکا جفا ایدی دیمک اوور ابن الجار تاریخ مدینه ده انسدن روایت ایشدر که * عمن احد من امتی له سعة ثم لم یزنی الا ولیس له عذر * پیورمشلر یونک دخی معناسی حدیث سابق معناسیدر (اما اهل حدیثدن بعضیلر * من حج ولم یزنی فقد جفانی * روایت ایتدکلری حدیث صحیح دکلدر) یهتی روایتند حاطبدن مرویدر که فخر کاشات علیه افضل الصلوات حضرتلری

* من زارقی بعد موتی فکنا زارقی فی حیاتی ومن مات باخذ الحرمین بعث من الامین * دیو
 پیور مشلری یعنی بر کیمه که بی مومند نصکره زیارت ایلله کویا خاتمه زیارت ایتمشد و بر کیمه که
 حرمین شریفینک برنده وفات ایلله اول کیمه قیامت کوننده آمین زمزمه شدن قویاردیمکدر
 آمین انزله دیر که قیامت قورخول بر حکمه دل حدیث مزبور آل حاطیدن بر کیمه دن روایت
 اولوب اسمی تعین اولمشمدر و آل عمردن بری دخی حضرت عمردن بویه نقل ایتمشد که
 * من زار قبری اومال زارقی کنت له شقیعا و شهیدا * پیور مشلر و اتس رضی الله تعالی عنه * قال
 رسول الله صلی الله علیه وسلم من زارنی محبتا الی المذنبه کان فی جواری یوم القیمه * دیمشد
 یعنی بر کیمه که حق تبارک و تعالی حضرت تیردن اجز و عوض امیدیه کلوب مذنبه دخی زیارت
 ایلله اول کیمه قیامت کوننده بنم جوارمده اولوردیمشدر (شیخ زین الدین بن الحسین المراحی
 رجه الله تعالی علیه پیور دینی اوزره هر مسله لایق اولان بودر که رسول الله حضرت تیرشک
 زیارتی قربت اعتقاد ایلله زیارت و عبادت ایدیکنه احادیث مذکور دلیلدن و حق تعالی
 حضرت تیرشک قول شریفی (ولو انهم اذ ظلموا انفسهم جاؤک فاستغفروا الله و استغفر لهم رسول
 لوجود الله تو ایا رحیم) آیت کریمه سی دلیلدن دیمش معنای آیت سابقا ذکر اولمشدند کراولته
 و خاطره بولسونکه استغفار رسول حال خیانتده اولور زیارتده اولور دینیه زبانه بعضی محققین
 جواب ویرمشد که حق تعالی و علا حضرت تیرین تو اب و رحیم بولمق اوج نسته تعلیق اولمشد
 بریسی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تیرینه کملک بری دخی کلنلر استغفار ایتک
 بری دخی فخر جهان صلی الله علیه وسلم حضرت تیرنی انرا ایچون استغفار ایتک معنای
 اخیر خود رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تیردن صدور بولمشد زبانه حق تعالی
 حضرت تیرشک (و استغفر لک ذنبک و المؤمنین و المؤمنات) قول شریفشک موجب اهل ایمانک
 جله سی ایچون استغفار ایتمشد انتر دخی رسول الله حضرت تیرینه واروب استغفار ایتک معنای
 بولمقد نصکره امور ثلثه متحقق اولور بکری تعالی حضرت تیرشک فضل و رحیمه مستحق
 اولور (اجماع مسلمین بولک اوزرینه در که زیارت قبور مستحب اوله و ظاهریه و اجیدر دیمشدر
 رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تیرشک قبر شریفشک زیارت عموم و خصوص اوزره
 مطلوب ایدیکی باشد و بر دلیل دخی بودر که زیارت قبور تعظیمدر فخر کاشات حضرت تیرشک
 تعظیمی خود واجیدر انکیچون بعضی علما زحیم الله تعالی رسول الله حضرت تیرشک زجال ایلله
 لسانینه فرق یوقدر دیمشدر اگر حکیم استنباطه محل اجماع رجالک زیارتلر بزرگ ناده
 خلاف واردر بعضیلر جاو بعضیلر مکر و هدر دینلر و لایق بودر که فخر عالم صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تیرشک زیارت نیت ایدنلر مسجد شریفی زیارتی و آنده نماز قلمی بیلله نیت ایدنلر
 زیارتک مسجدی شد رجال اولنان مساجد ثلثه تک بریدر امام مالک قتده انلرک افضلدر
 و شد حاندن مزاد بر کیمه اوند طوروب زیارتیچون بوله کیمه اوج مسجد مخصوصدر
 بری مسجد حرامدر بری مسجد اقصا در بری مسجد رسول علیه السلامدر بولمشد غیر مساجدی
 زیارت نیتله کتمکده فضل یوقدر زیارت مزاد ایدنلر کیمه بولده کیدر کنی اکاسلات و سلامی جوق
 آداب زیارتدن بری بودر که زیارت مزاد ایدنلر کیمه بولده کیدر کنی اکاسلات و سلامی جوق
 ایلله و مدینه منوره نشاندن بری کوریمشک بنه صلات و سلام ایلله و انک زیارتله حق تعالی
 حضرت تیردن تفع دینله یارب من بوز یارت سبیلله سعادت دارین منبر ایلله دبه و غسل ایدله
 و پاک لباسلر کیمه و اینوب شهره کیریمه بابان اغلیه رقی بوری ذکر اولنان اوزره مدینه منوره آزاری
 کورنکد میان اولمده مشروعتی اندنما خود در که بی عبد القاسم ایلله بی مدینه کلدکارنده

فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرنی کوریمشک دوه لری اوستندن کیندیلرین
 آتوب رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرینه فارشوسکر دشدیلر دوه بی چوکر مدینلر
 فخر عالم حضرت تیرنی بوضعلرین انکار پیورمدی دیمشدر و سلفدن نیجه اولور مدینه منوره
 قریب اولیچق اینوب بیان بودیمکه بشلشدن حاصلی ادب بودر که بویه ایدنلر و بوطوز اوزره
 ادب و رعایت ایدنلر عاجلا متافعن مشاهده قیلشدن (روایت اولور که علامه ابو عبد الله بن رشید
 ایدنی سنه اربع و ثمانین و ستمه ده مدینه کلدیم وزیر ابو عبد الله بن ابی القاسم بیلله ایدی
 و کوزلری آخر ایدنی ذوالحلیفه کلدیمک زکی طوارلر عزدن اینوب بیان اولدق مزار شریف
 قریبه وارمق شوق برده غالب اولدی و زبیرمز بود دخی اینوب اول شوقله بیان پیوریدی همان
 اول ساعت کوزلرینه شفا ارزاق پیورلدن مشاهده قیلوب کندی وصف حالده
 بر قصیده بیلغه انشاد ایددی دیمشدر (زیارتدن مقدم ایکی رکعت نماز قیلق مسجد ایاضا بیلر
 ایدنی بوشول زمانده در که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تیرشک وجه شریفی
 جهته اوغرامیلر سمت آخردن یکدر اماشویله که فارشوشنه اوغرامش اوله مستحب بودر که
 زیارتی تقدیم ایدنلر (این فرجون منسکند مایدن اگر سوال اولوب مسجد شریف فخر کاشات
 حضرت تیرینه اضافتله مشرفدن پس لایق بوایدیکه اولی فخر عالم حضرت تیرنی زیارت اولنسه
 ایدن مسجدده کیریلوب نماز قیلنه دینلور ایسه جواب بودر که ابن حبیب کاشیه صلات اولنده
 جابر رضی الله عنه حضرت تیردن نقل ایتمشد که ایدنی بر کره سفردن کلش ایدم همان کلدیمک
 کیریلوب خواجه عالم حضرت تیرینه سلام و بر دم اولدخی مسجد اوکلرند و طور ایدی
 * ادخلت المسجد فصليت فيه * دیدی یعنی مسجد کیروب نماز قیلدیکدی دیدی پندی لادیم
 فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت تیرنی * فاذهب فادخل المسجد و صل فيه ثم سلم علی *
 پیوردی یعنی ایدنی وار مسجد کیر ایدنلر نماز قیل ایدنلر کل بکاسلام و بر دیو پیوردی دیدی
 (بعضی علما زیارتی صلات اوزره تقدیمه اجازت ویرمشدن لایق بودر که زیارت ایدنلر کیمه
 مادر اولدنی قدر خشوع و خضوع ایستخضار ایلله و سلام و برنده مقصد اوله یعنی آوازی
 نه زیاده جفا و نه فقری فلسدی ایلله سوزیلله که میانه بر حالت ایلله که ادله مناسب اوله (صحیح
 بخاریده حضرت عمردن منقولدر که مسجد رسول الله طائف حلفندن انکی کیمه بی کوردیکه
 طور میوبه قی فی سوبلشور الله * لو کنتا من اهل البلد لا و جهتمک لخصر یا رفعا لصلواتکم
 فی مسجد رسول الله صلی الله علیه وسلم * یعنی اصکر بوشنر خلقتدن اولایدنلر سبزی محکم
 دو کوب آجیدر ایدم انکیچونکه رسول الله حضرت تیرشک مسجدده آواز بکر فالد بر سر دیدی
 حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه * لایقنی رفع الصوت علی نبی حیة و لایق * دیمشد
 (روایت اولور که دوضه منوره اطرافنده اولان اولرک برنده وفازق فاقسملر یازمخار فاقسه لور
 حضرت عابده رضی الله عنها رسول الله حضرت تیرینه اذ انک دیو آدم کونده رایدی بومعاندن
 حضرت علی رضی الله عنه احقران ایدنلر کیچون او بیلک قیوسین مناصع دیدکلری موضعده ایدی
 کتوروب برینه کوردی حاصلی زمان حیاتده نیجه ادب رعایتی و احب ایلله شمدی دخی اوله
 واجیدر (دخی زاره لایق بودر که فخر کاشات حضرت تیرشک زیارتله جانیقین کله اگر
 صحابه ک ایاقلری اوچتدن بری کلور ایسه ایدله ایلقدن مبارک وجه کیریمه فارشو طوروب
 آرقاسن قیلله ویره (نقل اولور که منصور خلیفه امام مالک حضرت تیرینه سوال ایدوب امام
 رسول الله حضرت تیرینه توجه ایدوب دعای ایدم دیدی امام مالک دخی فخر کاشات علیه
 افضل النجیات حضرت تیرنی سکا و انک آدم علیه السلامه یوم قیامتده حق تعالی حضرت تیرینه

وسيله دريافتن يوزيكي نيجه دونده ررسك ديو بيوردي دخی لایق بودركه طور دینی بر ایله
 قبرش یق مایینی درت ذراع مقداری بر اوله فتی یقین وارمه حال حیاسته حضور شریفته
 نیجه طور دایسه او یله کال ادب و خضوع اوزره طوره کوزلرین اشاعه طونه کتبخانه
 اطرافه نظردن اجزاز ایله (احوال امته اطلاعده فخر عالم حضرت تریک حیات ایله موتی مایینده
 فرق بودر (عبدالله بن البرک رحمة الله علیه سعید بن المسیدین روایت ایلرکه * لبس من یوم
 الا و یعرض علی النبی صلی الله علیه وسلم اعمال امته غدوة وعشیه فیرف بسماهم و اعمالهم فلذلک
 یشهد علیهم * دیو بیورمش معناسی برکون یوقدر که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تریک امته اعمالی عرض اولمیه هرکون صباحده و اخشامده امتک عملاری جناب
 شریفنه عرض اولنور و امتی سیمال یله و عملار یله یلور انکیچون اوزرلینه شهادت ایسه
 کر کدر دیمک اولور ایمدی زیارت ایدن کیمسه بومعناسی ملاحظه ایدوب حضور شریفته
 اکاکوره قیلمق کر کدر صحابه کرام رضوان الله تعالی علیهم اجمعین رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت تریک تعظیم لرندن حضور شریفته سوز مو یلسه رفسلده سویلرکی سویلر ایدی
 زیارت ایدن کیمسه به لازمدر که فخر کائنات حضرت تریک وجه کریمتی ذهنده تمثیل ایدوب
 انک جلالت ربیت و علو منزلت و عظم حرمتی خاطره کتوره (روایت اولنور که برخاتون حضرت
 عایشه به کلوب بکایت شریقی آج رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک قبرش یق
 کوره یمدیدی عایشه رضی الله عنها آجندی خاتون کور یجک شولقد زاعلیده که آخرت سلیم روح ایدی
 (و خدام حجره مقدسه دن ابو الفضائل حوی رحمة الله علیه حکایه ایتمشدر که زائرلر دن
 بر کیمسه مقصوده حجره تک قبرسته کلدی دخی باشی قیوایشکنه وضع ایددی بر زمانه نصرکه تحریک
 ابتدیلر مکر جان تسلیم ایدوب اول هیئت اوزره قالمش قالدیروب بودیلر نمازین قبولد دفن ایدیلر
 وزائر اولان کیمسه روضه منوره به وار یجی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک
 سلامی بوبله و یره السلام علیک یا رسول الله السلام علیک یا نبی الله السلام علیک یا حبیب الله
 السلام علیک یا خیر الله السلام علیک یا صفوة الله السلام علیک یا سید المرسلین و خاتم النبیین
 السلام علیک یا قائد الغر المحجلین السلام علیک و علی اهل بیتک الطیبین الطاهرین السلام
 علیک و علی ازواجک الظاهرات امهات المؤمنین السلام علیک و علی اصحابک اجمعین السلام
 علیک و علی سائر الانبیاء و سائر عباد الله الصالحین جزا الله عنا یا رسول الله افضل ما جزا نبیا
 و رسولا عن امته و صلی الله علیه و سلم کما ذکرک الذاکرون و غفل عن ذکرک الغافلون اشهد ان لا اله
 الا الله و اشهد انک عبده و رسوله و امینه و خیرته من خلقه و اشهد انک قد بلغت الرسالة و اذیت
 الامانة و نصحت الامة و جاهدت فی الله حق جهاده * اگر وقت تک اولوب یا خود صلوات
 مذکوره تک حفظنه قادر اولمیزایسه مبرر اولان نه ایسه او یله ایله (تحفه مذکوردر که ابن عمر
 و سفند دخی غیر بلر غایت اختصار ایدر ل ایدی اوزر ایددی (امام مالک حضرت تریکدن
 منقول اولان بودر که السلام علیک ایها النبی و رحمة الله و برکاته دیلر (و نافع ابن عمر حضرت تریکدن نقل
 ایتمشدر که سفر دن کلدیکی زمانده مسجد شریفه کبردی ایدن قبر مقدس اوزرینه کلوب * السلام
 علیک یا رسول الله السلام علیک یا ابا بکر الصدیق السلام علیک یا ابناه * در ایدی ولایق بودر که
 دعاده مجمع تکلف ایتمیلر زیرا که اولور که خشوعه خلل و یر (محمد بن حرب الهالایدن حکایه
 اولنور که بر کره کلوب روضه منوره یی زیارت ایتمد دخی چکلوب مقبله سنده او توردم ایدن بر اعرابی
 کلوب زیارت ایددی و ایتمدیکه یا خبر الرسل تحقیقا حق تعالی حضرت تریک سکا کاب صادق
 انزال ایدوب انده بیورمشدر که (و اولانهم اذ ظلموا انفسهم جاؤک فاستغفروا الله و استغفر لهم الرسول

لوجودوا الله تو ایا رحیم) شته بن کاهلرمدن استغفار ایدوب بر همه سنی شفیع طوبی یغم حالده کلدیم
 دیوب ایدن فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک مدح و ثناء ایددی و روضه مقدسه او زره
 طوروب * اللهم انک امرت بعقی العبد و هذا حبیبک و اناعیدک فایقینی من النار * دیدی
 هاتغیدن بر آواز کلدیکه ای اعرابی ناردن همان سن کنیدی عتیق مراد ایددی که یخون غیر یلری
 یله مراد ایددی که جمع خلق یله مراد ایددی که ایدی ایدی ناردن سنی آزاد ایددی که یلری
 (و حسن بصری رحمة الله علیه حضرت تریکدن مرو یلر که حاتم اصم بر کره قبر منوره اوزرینه واروب
 طورودی دخی * یارب انازرنا قبر نیک فلانردنا خاشین * دیدی یعنی تحقیقا ستمه یغمیر یکک
 قبرش یقنی زیارت ایددی که ایدی بری رحمتدن توبه یلر کوندره دیدی برنده کلدیکه * یا هذا ما اذنتک
 فی زیارة قبر حبیبنا الا وقد قبلتک فارجع انت و من معک من الزوار مقفور الکتم * دیدی لایق
 بر حیمیرک قبر یی زیارت سکا اذن و یرمک لایق قبول ایددی که حالیه اذن و یرمک ایدی سن و ستمک
 اولان زائر مغفور اولدی مکر سالتیه رجوع ایددی دیندی (نعمین ستمدن مغفوردر که بر کیمسه
 روضه مقدسه قبر بنده طورودی (ان الله و ملائکته یصلون علی النبی) آیت کرمه سن
 اوقبه اندن یتمش کره صلی الله علیه و سلم یا رسول الله ذبه بر مالک هذا ایدوب صلی الله علیه و سلم یا فلان دبه
 (اگر روضه مطهره به بر آخر کیمدک سلامن ایدر بر ایسه السلام علیک یا رسول الله من فلان دبه
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک سلام و یرد کدر نصرکه صاع چاینده بود ذراع
 مقداری چکبله دخی حضرت صدیقه سلام و یره * السلام علیک یا خلیفه مقید المرسلین السلام
 علیک یا من اید الله به یوم الردة الذین جزا الله عن الاسلام و المسلمین خیرا اللهم ارض عنه و ارض
 عتبه * دبه اند نصرکه به صاع چاینده بر ذراع مقداری چکبلوب حضرت عمر بن الخطاب به سلام
 و یره * السلام علیک یا امیر المؤمنین السلام علیک یا من اید الله به الذین جزا الله عن الاسلام
 و المسلمین خیرا اللهم ارض عنه و ارض عتبه * دبه اند نصرکه به رسول الله صلی الله تعالی
 علیه وسلم حضرت تریک وجه کریمه مقابل اولان به کلبه حق جل و علا حضرت تریک خد
 و ثنا ایله سید کائنات علیه افضل التحیات حضرت تریک صلوات کتوره ایدن دیا و فخر عی
 زکشر ایدد فو توبه شجید ایدد * یارب استجاب لیتوبی ارض و ارحم الراحمین صلی الله علیه و سلم * دبه
 (ابوداود نقلده ای هر فرضه الله عندهن مرو یلر که * رسول الله صلی الله علیه و سلم یا من مسلم
 یسلم علی الاراد الله علی روحی حتی ارد علیه السلام * دیو بیورمشدر حاصلی هر مسلم کدی بکا
 سلام و یره البته حق تعالی حضرت تریک روحی مکار دایلر بن انک سلامتی اکار دایدرم ذمک او اور
 (قاضی عیاض رحمة الله تعالی علیه شفا ده سلیمان بن سعیددن روایت ایلر که بر کیمسه واقعه ده
 فخر کائنات علیه اکل التحیات حضرت تریک کوردم یا رسول الله شول کیمسدر که کلوب سکا
 سلام و یرلر انلرک سلامن یلور مبین دیدم * وارد عایهم * دیو بیوردی دیمشدر یعنی یلورم و انلر
 رد سلام ایددیم دیو بیورمشدر (ابن ابی شیبه روایت دای هر بره رضی الله عندهن رفوعا روایت
 ایتمشدر که * من صلی علی عند قبری سمعته و من صلی علی نائبا بلفته * بیورمشدر یعنی بر کیمسه که
 بکا قبرم قنیده صلاة ایله بن اقی اشیدرم و بر کیمسه که بکا آخر دن نائب اولوب صلاة ایله
 اول بکا و اصل اولور دیمکدر بومعاده شک و شبیه یوقدر که انبیا علیهم السلام حیاتلری تابتیه
 و مسقر در معلومدر که برم یغمیر بر محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک انبیاک
 افضلدر پس لایق بودر که انک حبیبی سائرین ایم و اکل اوله ابوداود حدیثنده * الاراد الله
 روحی * لفظندن بو کالمخالف معنی فهم اولمشون ز بر اوندن مراد انمارد سلام انک نبویه وصف
 حیات نبوتی اعلامد ز حاصل سینی مستمرو دائم اولق حبیلله مسیبی دخی مسفر و اندر

هیچ بر آن یوقدر که انده ملائکه و انس و جن و سید کائنات علیه اکل التحیات حضرت تری به
 صلاة و سلام و آئینه یلکه هر آینه نیجه یک بدن صلاة و سلام و انور پس لازم که کور که اصلا
 بجایان خالی اولیه (عزیزدن برینه سوال ایدوب ابتدای رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت تری کندینه مشارق و مغارب ارضدن سلام و برنارک سلاطین نیجه ردایلردیدیلر
 یعنی برآنده نیجه بدن سلام و بریلور انلری نیجه ردایده یلور دیور صور دیلر ابو انطیسک یویشله
 جواب و بری * کالیتس فی وسط السماء و نورها * یعنی البلاء مشارقا و مغارباً * یعنی کنش
 کیدیر که وسط منقاده طور درخی نوری مشرق و مغربده اولان جیح بلادی احاطه ایلر
 دیمک اولور و بونده دخی شک یوقدر که فخر عالم حضرت تری نک عالم برزخده حالی ملائکه خالندن
 افضل و اسکنلدر عزرائیل علیه السلام وقت واجدده یوزیک روح قبض ایلر برقبض
 برقبضه مزاج اولر جله منه یثبور مع ذلك ینه تیری تعالی حضرت تری نک تسبیح و تقدیرینه
 مشغولدر پس رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تری حیاتده برحق تعالی حضرت تری نه
 صلاة و عبادته مشغولدر انک خطابن اشیدوب انک حضرت تری شرف قرب و تقرب بدن خالی دکلدر
 (دارمی سعید بن عبد العزیزدن روایت ایتمکده که ایام حارده یعنی مدینه به مسلمان قبیله دیکلری ظالم
 کلدیکی زمانه مشویه اولدی که مسجد رسول الله صلی الله علیه وسلم ده اذان او قمدی سعید المسیب
 حضرت تری مسجد شریفدن طشره چیقماش ایدی نماز و قتل برندن یلور دیکه قبر متور دن
 برصوت پیدا اولور دنی (ابن الجار و ابن زبالة بوسیاق اوزره نقل ایتمکده که ابن المسیب رضی الله
 تعالی عنه ابتدای او یله نمازی یشدیکی کبی قبر شریفدن اذان اشدنم اندن طور و ابیکی رکعت
 نماز قبلدم صکرده اقامت اشدنم او یله نماز بر قبلدم بوند نصکره هر نماز و قتی که کورایدی
 قبر مقدس دن اذان و اقامت اشیدیلورایدی اوج کیجه مروراید نیجه بویله واقع اولدی دیمشدر
 انیسا علیهم السلام بعد الموت صلاتار و حجار واقع اولدی یعنی سابقا محله مذکور
 اولشیدی و انلرک مؤتد نصکره ابتدکی عبادات علی سبیل التکلیف دکلدر بلکه علی سبیل
 التلذذ در بود دخی محتملدر که عالم برزخده انلر اوزره استکثار اعمال زیاده اجور مغسارنده حکم
 دنیا جاری اوله امانتکلیف و امر طریقه اولیده و الله تعالی اعلم * صلوات و مفروضه و نوافلی مسجد
 مکرمه قیامه ملازم ایله خصوصاً مسجدک اول برنده که بخاری نقل ایتمکده اوزره * روضه
 من ریاض الجنة * ایدیکی ثابت اولشدر و حدیث شریفک معناسی بعض علما یوردی اوزره
 بودر که موضع مذکور بعینه جنته نقل اولنوب انک روضه برندن بروضه اوله و بود دخی احتمالدر که
 انده عبادت ایتمک صاحبیه جنته بروضه و برنارک ایجاب ایدر دیمک اوله مرچودر که ابیکی وجه
 بیله واقع اوله زیراماینده منافات یوقدر بوجا زدر که الان ریاض جنتدن برقطعه اوله حضرت
 ابراهیم علیه السلام حجر مکرمه تشریف اولندی کی خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری دخی قطعه من بوره ایله مشرف اوله و آخر الامر ینه جنته بروضه اوله امام موضع
 مذکور سائر مواضع ینندن روضه من ریاض الجنة اولدیغک حکمتده بعض یلر ایدیلر رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری علم ربانیده صفت ایتمکده که جیح مخلوقانک اشرف
 اوله و هر شیکه اکا نسیه ماسی اوله اول شیء کندی جنسی اوزرینده تفضیل اولنور وقتا که
 مثبت الیه اقتضا ایتمکده انک برینتی اوله و برینتی اوله فخر کائنات حضرت تری منبیه
 یت شریف ماینده کثرت تردد یوره یعنی موضع مذکور کلوب کتدی چوق واقع اوله زمان
 هجرتدن حین وفاته وارنجه اوراده طاعات و عبادته ملازم ایله لازم کور که شرف و منزلته
 کندی جنتدن اوله انک جله سندن ترفع ایله حتی روضه من ریاض الجنة اوله بوجهتند که

موضع مذکور مواضع مسجددن سائرینک اوزرینه تفضیل اولشدر و مسجد شریف موضعی
 طشره ده اولان مواضعدن تفضیل اولشدر و نفس مدینه سائر بلاددن مفضل قلمشدر و بالجملة
 خواجه صاحب کرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری نه تعلق و نسبتی حسب نیجه
 هر شی افراد جنتدن زیاده فضل و شرف حاصل ایتمکده مدینه افضل مدیندر و مسجد شریف
 نبوی صلی الله علیه افضل مساجددر و موضع مزبور افضل مواضعه ردیدیلر یوکا متعلق
 کلام زیاده تفضیل اوزره مقصد مجزا نه مرور ایتمشدر (امام مسلم رحمه الله علیه روایتده
 ابن عمر حضرت تری دن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
 * صلوة فی مسجدی هذا افضل من الف صلوة فیما سواه الا المسجد الحرام * یورمشدر علما
 رحمهم الله تعالی استثناء مذکور دن مراده ایدیکنده اختلاف ایتمشدر شکیم امکه و مدینه دن
 قنغیمی افضلدر دیو اختلاف ایتمشدر (ابن عبد البر حکایه ابتدکی اوزره کبار صحابه دن
 عمر بن الخطاب و علی و ابن مسعود و ابی الدرداء و جابر و ابن الزبیر و قتاده و جابر علقماری
 بودر که مکه الله افضل و اشرف اوله ز پرانده اولان عبادت سائر اماکنده اولان عبادتدن افضل
 ایدیکنده حدیث شریف دلالت ایتمشدر ایدی کندی دخی سائر اماکندن افضل اولور زیر
 میکایلرک بری برندن فضل و شرفی انده اولان عبادت فضل و شرفی حسب نیجه در (امام مالکدن
 دخی یوکا دلالت ایدر قول حکایه ایتمشدر) اما اصحاب مالک بن قول مشهور بودر که انک
 مذهبه مدینه افضل اوله (و علماء شافعیه تفضیل مکه به یونکله استدلال ایتمشدر که سید کائنات
 علیه اکل التحیات حضرت تری راحله سی اوزره طور را یکن مکه به خطاب ایدوب * والله انک
 خیر ارض الله الی الله و لولا انی اخرجت منک ما خرجت * دیمشدر یو حدیث شریفده صریحا
 مذکوردر که مکه مشرفه جیح اماکن ارضدن افضلدر (عبد الله بن حرا رضی الله عنه
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری دن بویله استماع ایتمشدر امام ترمذی رحمه الله علیه
 حدیث حسندر صحیحدر دیمشدر) امام شافعی و جمهور قتلرنده الا المسجد الحرام دیمک معناسی
 مسجد حرامده اولان صلاة بنم مسجدده اولان صلاة ماسواده اولان صلاتدن افضلدر بدون الف
 واکا موافق اولایر قنده بنم مسجدده اولان صلاة ماسواده اولان صلاتدن افضلدر بدون الف
 دیمک اولور یو تقدیرجه مسجد حرام مسجد رسول الله صلی الله علیه وسلم مفر اولماز جازدر که
 مسجد رسول الله صلی الله علیه وسلم فضلی جهت اخرا دن اوله دیمک و اردر اما بوسوز شافعی دنک
 و ردکری معنی اوزره دخی دینک قایلدر ملاحظه اوله امام احمد و غیر یلر روایتده عبدالله
 ابن الزبیر سید کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری دن روایت ایتمشدر که * صلوة
 فی مسجدی هذا افضل من الف صلوة فیما سواه من المساجد الا المسجد الحرام و صلوة فی المسجد
 الحرام افضل من مائة صلوة فی هذا * یورمشدر (و یزار روایتده بولفظله وارد اولشدر که
 * صلوة فی مسجدی هذا افضل من الف صلوة فیما سواه الا فی المسجد الحرام فانه یزید علیه مائة *
 یورمشدر یو تقدیرجه مسجد رسولده اولان صلاة مسجد حرامده اولان صلاتدن بوز مرتبه افضل
 اولور (و مالک بن مکه جله ادله سندن بری دخی ابن حبيب و اضحیه ذکرا یندیکدر که فخر عالم
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * صلوة فی مسجدی کالف صلوة فیما سواه وجهه فی مسجدی
 کائف جمعة فیما سواه و رمضان فی مسجدی کالف رمضان فیما سواه * یورمشدر یو تقدیرجه
 ماسواه عامدر مسجد حرامه دخی متساول اولور) و نقل ایتمشدر که عمر بن الخطاب و بعض
 اصحاب رضی الله عنهم و اکثر اهل مدینه مذهبیلر بودر که مدینه افضل اوله شکیم قاضی عباس
 او یله دیمشدر و امام احمد دن روایتده او یله در وجع انما اتفاق ایتمشدر که فخر عالم صلی الله تعالی

انلرك فضائل اكارا جمدن و اول انلردن افضلدر ديمك اولور (ابن المنير ايدرا احتمالدر كه مراد انك فضلي سائر قري فضلنه غالبدر ديمك اوله كو ساغير بلك فضل انك فضل عظيمي قنده مضمحل اولور ديمكدر و بوتعبير يعني تاكل القري ديمك مكه به ام القري ديمكدر ابلقدر زيرا ام القري عبارتندن سائر بلك فضلي بونك قنده مضمحل اولق مرتبه سي لازم كلز نه سابت امومت حتى ثابت اولور بوده احتمالدر كه اهل مدينه نك سائر قري خلقه غلبه سي مراد اولنه زيرا اورادن فتح اولنلدر در صحابه كرام اتدن چيقوب اطراف و مالكي مسخر اينلدر در و مال غنائم اورايه چكلمندر (ابن ابى جرره رحمه الله عليه امام بخاري روايتنده وارد اولان لبس من بلد الاسيوطه الدجال الامكه والمدينه * حديث شريفندن حرمين شريفينك فضيلته تساويسن استنباط اينلدر زيرا بونلردن غيري جيع ارضه دجالك ياغي باصوب بونلره كلخيچك فضلده ايكي سي مساوي اولمغه دلالت ايدرديمكدر و جوه نظرندن دخی تساوي معناسي مؤكدر زيرا فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تليزك اقامتي و مسجدی و روضه مقدسه سي مدينه واقف اولدي ايسه ولادتي و بعثتي مكه واقف اولمندر و قبله سي مكه در والحاصل آفتاب وجودينه مطلع مكه در و مغرب مدينه در ديو پورمندر (امام مسلم روايتنده سعد حديثندن وارد اولمندر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تليز * ياتي على الناس زمان يدعوا الرجل ابن عمه و قريبه هلم الى الرخاء و المدينه خير لهم لو كانوا يعلمون والذي نفسي بيده لا يخرج احد رغبه عنها الا خلف الله فيها خير امنه * يورمندر معناسي خلق اوزر يته بر زمان كله كه كشي ابن عمي و قريبي يعني منسوب و متعلقاتي اوجوزاتي برره دعوت ايله حالو كه مدينه انلره خيردر اكر يسلمايدي كتمز ايدى اول الله حقيچونكه بنم نعيم انك يدقدر تنده در بر كيمه مدينه دن اعراض ايدوب كتمز الا حق تعالى حضرت تليز اتدن افضلن انك يرينه كسور در ديمك اولور ظاهر حديث شريف اشعار ايدركه مدني اولان كيمدر قحط و شدت سبيله مدينه بي ترك ايدوب آخر دياره كتمك مذموم اوله بلكه محب الدين طبري رحمه الله تعالى عليه بر قومندن نقل اينلدر كه بومعني فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تليزك زماننده يا خود اصحابي زماننده تركه بخصوص دكلدر بلكه عامدر ايددر الي يوم القيمة بويله در ديمشدر (وينه صحيح مسلمه ابى هريره رضي الله عنهن وارد اولمندر كه * ان رسول الله صلى الله عليه وسلم قال لا يصبر على لواء المدينه و شنتها احد من امتي الا كتله شفيها و شهيد اوم القيمة * يورمندر يعني بنم اتندن بر كيمه مدينه نك آجلفته و شدته صبر اينترا الا قياست كوتنده بن اكاشفيع يا شاهد اولورم ديمكدر شفيها و شهيد اقول شريفنده اولفظي اظهر بودركه شك ايجون اوليه بلكه تقسيم ايجون اوله زير حديث شريفي جابر بن عبدالله و سعد بن ابى وقاص و ابن عمر و ابوسعيد و ابوهريره و اسماء بنت عميس و صفيه بنت عبيد رضوان الله تعالى عليهم اجمعين روايت اينلدر در يو بعيدر كه صحابه كرامدن بودكلو كيمه يا خود بورا و يلري شك ايتش اوله تقسيم ايجون ايدبيكي اظهر اولدقدنصكره معناسي بعض اهل مدينه به شفيج و بعض آخريته شاهد اولورم ديمك اولور بونندن مراد يابودركه عاصيله شفيج و مطبلره شاهد اولورم ديمك اوله يا خود بنم زماننده اولنلره شاهد ويند نصكره كلنلره شفيج اولورم ديمك اوله يا خود غيري معني اوله الله اعلم بمرادرسوله و خواجه عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تليز اهل مدينه به بوا حسان قياست كوتنده جيع مذبنيه يا خود جيع عالميه اولان شفاعت و شهادة عامه سي اوزره بر خصوصيت زانده در بونلر يقره تخصيص و تنصيصه انلرك صلواته بونلر و كندى قنده زيانده منزلت و قدرلر بن اشعار وارد اكر لفظ او شت ايجوندر دياور ايسه بونندن خلق دكلدر كه عبارته صحيحه شديدا

اوله بوتقدبرجه شبهه قالمز زيرا شهادت سائر ايجون ادخار اولنان شفاعت اوزره زانده بر نسته اولور يا خود شفيها اوله بوتقدبرجه شفاعت عامه سندن بشقه اهل مدينه به بر شفاعت خاصه سي مراد اولور و بونك تقبي يارفع درجات يا خود تخفيف حساب يابونلرك غيري برشي اولور حاصل حقي تعالى حضرت تليزك فضل و كرامته نهايت يوق شفاعت خاصه انلردن بعضي ايجون اولور بومر تبه به لايق و سزاوار اولق اسنان مدينه نك محنت و مشقته صبر ايدوب فخر كاشات صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تليزك شرف جوار بن ترك ايتامك كر كدر زير احق جوار البسه مرعيدر نيكيم حديث صحيحه * مازل جبرائيل بوسهني بالجار حتى ظننت انه سيورته * يورمندر اهل مدينه دن بر كيمه تقدر كنهكار و عاصي اولور ايسه اتدن جار اعمي زائل اولمزا انلر رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تليزك فوكشيليردر انلر حقه ناسزا كلامدن احتراز واجيدر نادامكه انلردن بر كيمه اسلام اوزره اوله و ايمانله ختم اولنه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تليز اكاشفيع الزام اينلدر شكيم زمدي و ابن ماجه و ابن حبان عبدالله بن عمر حضرت تليز دن روايت ايدركه فخر كاشات عليه افضل التحيات حضرت تليز * من استطاع منكم ان يموت بالمدينه فليمت بها فاني اشفع لمن يموت بها * يورمندر يعني سزندن بر كيمه كه مدينه ده وفات ايتكمه قادر اوله انده وفات ايتسون زيرا تحفيقا بن انده وفات ايدنلره شفاعت ايدرم ديمكدر (فضائل مدينه ده وارد اولان احاديث شريقه دن بري دخی بودركه صحيح بخاريده ابوهريره رضي الله تعالى عنه فخر كاشات عليه اكل التحيات حضرت تليز دن روايت ايدركه * لا يدخل المدينه المسبح الدجال ولا الطاعون * يورمندر حاصل مدينه منوره به نه دجال كير و نه طاعون كير ديمشدر (فتح الباريد مذكور در كه بعضيلر طاعون سبب شهادت ايتكن مدينه به نيچون كيرمه ديو اسنشكل اينلدر و دجاله مقرون قلتمك وجهي ندر ديمشدر (بعض علما بونندن جواب و يرمشدر كه طاعون طعن جندر پس مدينه بي مدح شول جهندن حاصل اولور كه كفار جن و شياطين اكادخول اينمدر دخول ايدن دخی كيمه به طعن ايتكمه قادر اوليه (وقرطي رحمه الله تعالى عليه مفهم آدلوكاينده بويله جواب و يرمشدر كه طاعون كيرمز ديمه دن مراد سائر برره كيرديكي كي كيرمز طاعون عواس و جارفي كي طاعونلر انده واقف اولماز ديمك اوله ديمشدر بونك مقتضاسي بودركه قليلا دخول ايتكم جاز اوله مع هذا اتفاق بونك اوزر يته در كه مدينه به اصلا كيرمز مكه به ده كيرمز وليكن بعض جماعت سنه تسع وار بعين و سبعما نه ده طاعون عام اولديغي زمانده مكه به دخول ايتدي ديمشدر اما هر كز مدينه به كيرديكن بر كيمه نقل ايتامشدر بعضيلر دخی بويله جواب و يرديلركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تليز اهل مدينه به جاني طاعوندن بدل قلمشدر زيرا طاعون كاه اولور كاه اولماز و جي هر زمانده متكرر اولور بوتقدبرجه ايكي سي اجرده برابر اولمندر طاعون كيرمز ايسه دخی مراد حاصل اولور ديديلر (ابن حجر رحمه الله تعالى عليه بو طريقه جواب و يرمشدر كه * امام احمد روايتنده ابى عبيد بن مريه و بدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تليز * اتاني جبريل بالحي والطاعون فامسكت الحني وارسلت الطاعون الى الشام * يورمندر معناسي جبرائيل عليه السلام بكاحي و طاعوني كنوردي بن جاني آليقودم و طاعوني شامه كوندرم ديمك اولور و بونده حكمت بوايديكه سيد عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تليز مدينه به كلديكي زمانده از كيمه ايله كلش ايدى و اول زمانده مدينه طاعوني حوق بر ايدى اند نصكره حق تعالى حضرت تليز آني خير فيلوب جاياله و بلك هر برندن اجر بجزيل حاصل اولور قنقنسن اختيار ايدرايسك ايله ديو سيوردي اول دخی

جای اختیار ایندی زیر احادن موت حاصل اولی آرز واقع اولور بومر نه نصکره وقتا کیم کفار ایله جهاده احتیاج واقع اولدی و قتاله اذن وارد اولدی و جهاده برار کیمه لری جا ضعیف و زبون ایتمک بشدی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری دعا ایندی جا مدینه دن بحقیقه نقل اولندی مدینه منوره برعل و امراضی غالب بر ایکن اصح بلاد الله اولدی و طاعون سببیه شهادته واصل اولیان فی سبیل الله جهاد سببیه واصل اولور اولدی و اول کیمه یه که جهاد ایله شهادت مبسر اولدی جا که حظ المؤمن من النار در اول حاصل اولور اولدی صکره زدن بوحال یعنی طاعون کبریمک مدینه ده استمرار بوادی تا کیم فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اجات دعا بی تحقیق اولوب انک خیرین تصدیق ایچون بو قدر مدت متطاوله مدینه دن طاعون ممنوع اولغله انک معجزه عظمی سی ظهور بوله و الحاصل منع دخول طاعون لوازم دعاء رسول علیه السلام و خصایص مدینه منوره دن اولدی (جله) خصایصندن بری دخی بودر که غباری جذام و برص علتلرینه بلکه جمیع امراضه شفا در تنکیم این رزین جامعنده سعد حدیثدن بوله روایت اینشدر (ابن عمر رضی الله تعالی عنهما حدیثده) * و عجوتها شفاء من السم * زیاده سی واقع اولشدر یعنی بالحق خرماسی زهر دن شفا در دیو یورلمش سابقا بیان اولنان اوزره صباح وقتده یدی دانه سین اکل ایدن کیمه یه اول کون زهر کار ایتمه دیو یورلمشدر (ابن الجار روایتده) حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهادن مرویدر که * کل البلاد افتحت بالسیف و افتحت المدينة بالقرآن * یورمش یعنی جمیع بلاد سببیه فتح اولندی مدینه قرآله فتح اولندی دیمش (وطبرانی نقلده) ابوهریره دن مرویدر که * المدينة قبة الاسلام و دار الایمان و عرض الهجرة و ثوی الحلال و الحرام * یورمشدر و بالجله اول منزل مقدس هر بری اگر طاشی اگر طراغی اگر اطراف و نواحی و باغ و راغی اگر سائر اجزاسی هر نه سی واریسه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری شرف مقارنتیه مشرفدر اهل مدینه فخر عالم حضرت نوری بر کائیدن مستفیض اولغیچون منزللرینه دعوت و ضیافت ایدرل ایدی و اولنده نماز قیلدیغی مراد ایدرل ایدی انکیچون (امام مالک حضرت نوری مدینه ایچنده رکودن امتناع ایدرل ایدی بربرده که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری میان کزوب مبارک قدم شیرینی طغوش اوله بن انده حیواریاغیه بصمزم دیو یورل ایدی حبیب اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری آداین رعایت ایدن بونلری ملاحظه ایتمک کرک و اول دیارده جلّه مستحیات نبوی دخی بودر که واروب مسجد قبا بی زیارت ایدوب انده نماز قبله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری اول مسجدی ماشا ورا کیا زیارت ایدرل ایدی تنکیم امام مسلم رحمه الله تعالی علیه روایت اینشدر بروایتده * کان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یأتی فیصلی فیہ رکعتین * وارد اولشدر ینه مسلم نقلده ابن عمر حضرت نوری هر بیت کونی مسجد قبا یه وارل ایدی دیمشدر (ترمذی و بیهقی و ابن ماجه روایتلرینه) اسید بن ظهیر انصاری رضی الله عنه مر فوعا روایت اینشدر که * صلوة فی مسجد قبا کمره * یورلمش (وامام احمد و ابن ماجه نقلنده) سهل بن حنیفدن بوانقلده وارد اولشدر * من تطهر فی بیته ثم اتی مسجد قبا فصلی فیہ صلوة کان له کاجرعة * حاکم رحمه الله تعالی علیه بوحدی صحیحدر دیمشدر معناسی بر کیمه که اوند پاك آید ست آله اند نصکره مسجد قبا کلوب انده نماز قبله اول کیمه یه عمره ثوابی قدر ثواب حاصل اولور دیمکدر (ودخی اول دیارده ورا کیمه یه لایق بودر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری روضه منوره سین زیارت

ایند کد نصکره انده واقع اولان آثار مبارکه و مزارات متبرکه فی زیارت ایله و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری نماز قبلدیغی مساجده واره نماز قلوب دعا ایله اندن بقعه حقیقه یعنی مدینه نک مقابرینه واره انده اولان مزاراتی زیارت ایله خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری زمانده وکند و نصکره وفات ایدن اکثر اصحاب کزین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین حضرت ائی انده مدفونلر کذلک سادات اهل بیت و تابعین انده واقع اولشدر (امام مالکدن مروی اولان اوزره مدینه ده اصحاب کرامدن اون بیک نفر کیمه وفات اینشدر هب انلر بقعه مدفونلر کذلک امهلت مؤمنینک خدیجه ایله بمیونه دن غیر بی هب انده بنورل خدیجه مکّه ده و بمیونه شرف ناحیه سنده بتورل رضی الله عنهن (امام مسلم رحمه الله علیه روایت اینشدر که خواجه کائنات علیه اکل الحیات حضرت نوری کیمه ایله بقعه جبقار ایدی دخی * السلام علیکم دار قوم مؤمنین * دیو سلام و بر ایدی (عارف بالله ابن ابی جره قدس سره مسجد رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری ده دخول ایندیکی زمانده نماز دن غیر یی رده جلوس اینر ایدی ایا اوزره طور ایدی و رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری فارشومنده دائما ایا اوزره طور ایدی برکون بقعه جبقی خاطر سی کندی صکره ایندی بورادن قنده کیده رم بومقام خود سائلاره و طالبلره و منکسر که حق تعالی حضرت نوری آجلش قبولیدر دیدی خدمت شریفندن کتمدی (ابن الجار رحمه الله علیه مر فوعا روایت اینشدر که * مقبرتان قضبان لعل السماء کا نضی الشمس و القمر لاهل اندیما بقع الفرق و مقبرة بعقلان * یورده شار یعنی ایکی مقبره کولک خلقنه ضیا و یرن تنکیم شمس و قمر بر خلقنه ضیا و یرل بریسی مدینه مقبره سی بریسی عسقلان مقبره می دیمکدر (کعب الاخیار دن مرویدر که قبور مدینه نورانده مسطوردر برقه کیدر اطرافنده خرما اغاجلری بنشدر واکاملا نکه موکل اولشدر هر بار که طوله آورل جسته دو کورل دینلر دیو یورل (ابو حاتم روایتده ابن عمر رضی الله عنهما فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری نقل اینشدر که * انا اول من تشق عنه الارض ثم ابوبکر ثم عمر ثم انی البقیع فیمشرون معی ثم انظر اهل مکة حتی یحضر بین الحرمین * یورمشدر (* فضل ثالث *) فخر موجودات علیه افضل الصلوات و اکل الحیات حضرت نوری یوم آخرنده فضائل اولیات و علو درجانه تفضیلی و شفاعت و مقام محمودله تعظیم و تجلیل ذکر نده در معلوم اوله که حق سبحانه و تعالی حضرت نوری فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری تنکیم بده خلقده سائر انبیاء علیهم السلام دن اول براتمشدر و عالم ذرده (الست بریکم) یورده (بلی) جوان و یرمکه سائرین تقدم توفیق اینشدر عوده دخی غیر یلردن تقدم روزی قطشدر قبردن اول قالقان و اول شفاعت ایدن و شفاعتی اول مقبول اولان و سجوده اول ما ذون اولان و جمال رب العالمینه اول نظر ایدن و امتلری یننده قضایندن انیانک آولی اولان و امتیه صراطی اول کین و جسته اول دخول ایدن و امتی جسته اول کین فخر کائنات علیه اکل الحیات حضرت نوری اوله کرکدر و بونلردن غیر دخی انواع فضائل و کرامات غیر متناهیه برله تشریف یورلده کرکدر جلّه دن بری را کیا بقعوت اوله کرکدر و مقام محمود و لوا جد سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری مخصوص قلمشدر آدم علیه السلام و ایدن پرو کیم واریسه جیعا انک تحت لواسته کلبه کرکدر عرش اوکنده حق تعالی حضرت نوری سجده فیلسه کرکدر و اول سجده ده حق تعالی حضرت نوری بر کیمه یه روزی قلمدیغی جد و ثانی سید عالم علیه الصلاة والسلام حضرت نوری فتح ایدوب حق تعالی

حضرت نارینه انکه تجمید و ثنا قبله کر کرد. حق سبحانه و تعالی حضرت ناری * یا محمد ارفع
 رأسک و قل اسمع و سل و اطع و تشفع * دیو پیور سه کر کرد و تکرار شفاعت و سجده
 ایسه کر کرد به حق جل و علا حضرت ناری * یا محمد ارفع رأسک * الخ دیسه کر کرد
 بجه دن بری دخی بین عمر شده طور مقدر که اکا محضو صدر هرگز خلا یقین کیمه به مبسر
 دکلز یومضاده اولون و آخرون اکا غبطه قبله کر کرد بر فضیلتی دخی بین الانبیاء و الایم
 شهدا و جله سی اکا کلوب بری غم و غصه دن تخلیص ایچون شفاعت ایله یار رسول الله
 دیسه کر کرد و جمع مؤمنین انک شفاعتله جنته کیرسدل کر کرد بعضی به محض دخول
 ایچون و بعضی رفع درجات و مزید کرامات ایچون شفاعت ایسه کر کرد و صاحب حوض کوثر
 و صاحب وسیله اول اولسه کر کرد و بونک غیری فضائل و کراماتدن نیجه خصوصه تعظیم
 و توقیر اولسه کر کرد (ذلک فضل الله یؤتیه من یشاء والله ذو الفضل العظیم) اما قیردن
 اول قیام ایدن اول اولدیفنه دلیل ابن عمر رضی الله عنه روایت ایندیکی حدیث شریفه که
 یوفصلک اوزرنده مناسبتله مسطور اولمدر (بری دخی ابوهریره حدیثیه که اول حضرت
 * انا سید ولد آدم یوم القیمه و لا فخر و یدی اواء الحمد و لا فخر و ما من فی آدم من شواء الا
 تحت لوائی و انا اول من تنشق عنه الارض * پیور مشدر حدیثین مذکور بنده قیردن اول قیام ایدن
 خوانجه کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت ناری اولدیفنی صبر یحدر (بخاری
 روایتی اوزره بنه ابی هریره دن منقولدر که * قال النبی صلی الله تعالی علیه و سلم یصعقه الناس
 حین یصعقون فا کون اول من قام فاذا موسی اخذ بالعرش فبادری اکان فین صعق *
 دیمدر و بررواینده * فا کون اول من یقیق فاذا موسی باطش بکسائب العرش فلا ادیری
 اکان موسی فین صعق فاذا فی قبلی اوکان من استثنی الله * پیور مشدر (صعق دیو عقل کدوب
 یهوش اولغه دیر روایتلرک حاصلی بودر که یوم قیامتده با امر الله لیسرافیل نفخ صور ایدوب
 ناس یهوش اولدقلری زمانده اول کندویه کلان بن اولسم صکرل و حضرت موسی علیه
 السلام عیش منور کورسم کرک و بلسه کرک که موسی یهوش اولدرده داخل ایدی دقلی کتدی
 دخی بدن اولی افاقه بولدی یوقه (فلما تجلی ربه للجبل جعله دکا و جر موسی صعقا)
 مؤمنه طور طغنه یهوش اولدیه به اکتفا اوانوب بونده یهوش اولسادیم دیمکدر
 (پیور وایترده محل افاقه فتنی صعقه دن صکره ایدیکی بیان اولمدر اما شعیب صوری زمر
 تفسیرنده ابی هریره دن نقل ایندیکی اوزره * انا اول من یرفع رأسه بعد النجاة الاخرة *
 وارد اولمدر بوندن ظاهر در که مراد صعقه اخیره اوله و حدیث شریفه * من استثنی الله *
 قول شریفندن مقصود آیت کریمه (ففرع من فی السموات ومن فی الارض الا من شاء الله)
 پیورلد یقیدر بعضیلر یوم قیامتده استکمال ایدوب جمع خلق نیجه یهوش اولور یهوشا حق
 اولانه کوزه در موتانک خود حسلری یوقدر دیدیلر جواب و بر مشدر که یهوش اولنلر احیاد
 اموات دکلز لایمن شاء الله استناده د حاردر یعنی * الا من سبق له الموت قبل ذلک
 فانهم لا یصعقون * دیمکدر دیمدر در (امام قرطبی بوجوابه میل اینمدر و حدیث شریفه
 موسی ایچون من استثنی الله اولی احتمال و برادیکی بوجوابه معارض دکلز زیر انبیا
 علیهم السلام عند الله احیاد حدیث شریف ابن مردویه نقلنده ابی سلمه دن یوه باره ایله
 وارد اولمدر * انا اول من تنشق عنه الارض یوم القیمه فانفض الزاب عن رأسی فانی قائمه
 العرش فاجد موسی قائمه عندها فلا ادیری انفض الزاب عن رأسی قبل اوکان من استثنی الله *
 یعنی بن قیامت کونده اول تنشق اولی کیمه قیردن قیام ایدرم دخی باشندن طو برانی

ساکرم اندن عرش ایافته کلورم موسای انک یاننده بولورم و بطریمکه موسی طو برانی کندی
 باشند بدن اولی سیکدی یوقسه اول حق تعالی حضرت ناری استناده استناده کندی ایدی
 دیمک اولور (علما رجهم الله تعالی استناده اولنسان کیملر ایدیکنده اون قول اوزره اختلاف
 اینمدر بعضی ملائکه بر دیدی و بعضی انبیا بر دیدی (یهی تاویل حدیثیه حضرت
 موسی استثنی الله اولی تجوز اینمده یوقول اختیار ایدوب بنم قتمده وجهی بودر که انبیا
 علیهم السلام عند الله شهدا کبی احیاد نفخه اولاده یهوش اولور و یهوشلک معنای
 بودکلز که من جمیع الوجوه موت اوله بلکه شعور کیمکدر دیو پیور دی بهضیلر دخی مراد
 شهدا د دیدیلر حلی بونی اختیار اینمدر ابن عباسدن مروی اولان بودر زرا حق تعالی
 حضرت ناری شهدا حقنه (احیاء عند ربهم یرزقون) پیور مشدر بوندن غیری اقوال ضعیفه در
 دیو ذکر اینمدر (ابوالعباس القرطبی صاحب المفهم صحیح بودر که مراد قنغمی ایدیکن
 تعینه خبر صحیح وارد اولمدر بجه سی محمدر دیمدر) اما تلمیذی تذکره ده اعراض
 ایدوب ابوهریره حدیثیه شهدا ایدیکن تعینه حدیث شریف وارد اولمدر و حدیث
 صحیح دیدی (ابوهریره رضی الله تعالی عندهن مروی در که * ان رسول الله صلی الله
 تعالی علیه و سلم سأل جبریل عن هذه الایة من الذین لم یشاء الله ان یصعقوا قال هم الشهداء *
 دیمدر یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه و سلم حضرت ناری بوانندن جبرائیل علیه السلامه
 سوال ایدوب حق تعالی حضرت ناری یهوشلقر بن دیلدیکی طائفه کیملر بر دیدی جبرائیل
 علیه السلام انلر شهدا دیو جواب و یردی دیمک اولور حاکم رجه الله علیه حدیث مذکور
 ایچون صحیحدر دیمدر بعضیلر دخی جله عرش و جبرائیل و میکائیل و ملائک الموت علیهم
 السلام اندن صکره بونلر وفات ایدرلر انک صکره ملائک الموت وفات ایدرلر بعضیلر دخی
 جنته اولان خور و علما در دیدیلر اما یوسوزله اعراض اولنوب جله عرش سکان سموات
 و الارضدن دکلز در زرا عرش جمیع سموات فوقنده در و جبرائیل و میکائیل و عزرائیل علیهم
 السلام صاقین مسجین دندر و خور و علما جنته در جنت خود جمیع سمواتدن یوقار و عرشدن
 اشاعیدر و جنت بنقه عالمدر بقا ایچون مخلوقدر شک بوقدر که اول حق تعالی حضرت ناری
 فنا ایچون خلق ایندیکی استنادن بعد در دیدیلر اندن صکره خبرده وارد اولمدر که حق تعالی
 حضرت ناری جله عرش و میکائیل و ملائک الموت امانه ایدوب صکردن احیا ایسه کر کرد اما اهل
 جنتدن خبر وارد اولمدر و لکن ظاهر بودر که جنت دار خلود درانده داخل اولانه هرگز موت
 مشر طمشردن کیرنلر قابل موت ایکن بوبله اولحق انده خلق اولانلر موت یقینمک اولی
 اولور (اگر سوال اولنوب (کل شیء هالک الا وجهه) مقتضای بودر که ذات قدیم لم یزلدن
 غیری هر شئی فنا بوبله بوقدر بجه نفس جنته فنا بولوت صکره یوم جزا ایچون اعاده اولحق
 لازم کلور دینلور ایسه جوانی بودر که (کل شیء هالک الا وجهه) دیمک معنای هر شئی که قابل
 هلاکدر اگر حق تعالی حضرت ناری هلاک کن دیلر ایسه هلاک اولور الا حق سبحانه و تعالی
 حضرت ناری قدیمدر قدیمک فسی میکن دکلز دیمکدر و الله تعالی اعلم (و حورک عدم موتیه
 قول بودخی تأیید ایلر که انلر * نحن الخالدات فلا موت * دیمدر در تکم حدیث شریفه
 وارد اولمدر خاطره بولسونکه انلر خلود دیدکلرندن مراد بعد القیامه خلود دیمک اوله
 زیر اومعنی غیر بلرده یوانور اوصاف مشر که ایله اختیار اولماز (ابوالفتح کلب العظیمه
 و هی بن منبه طریقتدن برجه نیت روایت اینمدر که حق تعالی حضرت ناری (صوری صرجه
 صافلنده براق ایچو دن خلق ایدی اندن عرشه طوت دیو امر ایندی عرش دخی اکا تعلق
 ایدی اندن صکره حق جل و علا حضرت ناری کن دیو امر ایندی همان اسرافیل علیه السلام

وجود مگدی اندن صوری آل دیو امر ایندی اسرافیل صوری آلدی واول سورده جبع مخلوقات ارواحی عدد بجه دلوگر واردر وارواح اول دلوگره کیردر جله سی صورده جبع اولور
اندن صکره حق تعالی حضرت نوری اسرافیله امر ایلمر اسرافیل صوری نفخ ایدر انده اولان
ارواحک هر بری چقبوب جسده کیر دیو یورلشدر بوتقدیر اوزره اول صورده نفخ اولور
تا کیم ارواح جسدرینه واصل اولال نفخک صورده اضافتی حقیقت واجساد اضافتی بحار
اولور دیمشدر (صحیح مسلمه عبد الله بن عمر حدیثدن مرفوعا روایت اولمشدر که * ثم ینفخ
فی الصور فلا یسمع احد الا اصغی لیتا ورفع لیتا یرسل الله مطرا کانه الطل فینبت منه اجساد
الناس ثم ینفخ فیه اخری فاذا هم قیام ینظرون * یورلشدر لیت کسر لامله صفحه عنقدر یعنی
یومک بر جانیدر حدیث شریفک معناسی نفخ صور اولور دخی انی اشیدن لرون بر کیمه فالماز الا
وفات ایدر دیمکدر * اصغی لیتا ورفع لیتا * یور دخی موتدن کایه در یعنی جان و یروب یانک اوسنده
دوشربویشک بر جانجی اشاغی و بر جانجی یوقاروکلور دیمکدر اندن صکره حق تعالی حضرت نوری
طله بکزر بر یغور کوندر اندن خلقت جسدری بر صکره بر نفخ دخی اولور خلق تمام
حیات بولوب قالفار نظر ایدر دیمک اولور (طل شبنم در وقتی ضعیف یغوره دخی دیرلر
* قیام ینظرون * قول شریفه ایکی احتمال اوزره معنی ویرمشدر بر یسی قائملر اولوب
اطرافه نه یوتلر کی نظر ایدرلر دیمکدر (بری دخی قائملر اولوب ایا بزه نه ایله دیوانه نظر ایدرلر
دیمکدر) و دارمی نقلنده حضرت انسدن مرفوعا روایت که * انا اول الناس خروجا اذا نهوا و انا قائمهم اذا
وفدوا و انا خطیهم اذا انصتوا و انا مستشفعهم اذا حبسوا و انا مبشرهم اذا ايسوا من الکرامه و المفاع
یومئذ یبدی ولواء الحمد یومئذ یبدی و انا اکرم ولد آدم علی ربی یطوف علی الف خادیم کانهم
یمض مکتون اولو لومثور * یورلشدر معناسی بن ناسک اول قیردن خروج ایده فی یم اول زمانده که
قیرلندن مبعوث اولال وانلرک اوکنه دوشوب کتورن بنم اول زمانده که عرصه محشره کله ل
وانلرک خطیبی بنم اول زمانده که سکوت ایروب طورلر وانلر ایچون شفاعت ایدن بنم اول زمانده که
جسده کرفقار اولال وانلر بشارت ایدی بنم اول زمانده که کرامتدن یعنی عفو و مغفرتدن امیدلر بن
کسلر و مفتاحلر اول کون بنم المده اولسه کر کدر ولواء الحمد بنم المده اولسه کر کدر و بن ریمه
ولد آدمک اکرمی یم یض مکتون کی یاخود لؤلؤ مشور کی یلک خادم خدمت ایچون بی طواف
ایتسه کر کدر دیمک اولور یض مکتوندن مراد دوه قوشی یمرطه صدر مکتون دینلر کی قنادی
النده مشور دیمکدر طاقه عرب محبو بلرک بدنلر بنم اکا تشبه ایدرلر (حادی الارواح صاحبی
روایت ایندیکی حدیثده * ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یبعث یوم القیمه و بلال
بین یده بنادی بالاذان * دیمشدر ذخائر عقیده ای هر یر حدیثدن وارد اولمشدر که
* ان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم قال یبعث الانبیاء علی الدواب و یحشر صالح علی
ناقه و یحشر ابنا فاطمه علی ناقتی الغضیا و الفصوی و احشر انا علی الباقی خطوبها عند
اقصى طرفها و یحشر بلال علی ناقه من نوق الجنة * دیمشدر یعنی خواجه کاشات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نوری یورمشدر که انبیاء علیهم السلام قیامت کوننده طوارل اوزرنده بعث
اولورلر صالح یغیر ناقه سی اوسنده حشر اولور و فاطمه نک ایکی اوغلی بنم غضیا و قصوی
آدلو ناقلرم اوزره حشر اولورلر بنم براتی اوزرنده حشر اولورم اول براقک آدمی کوزی
یتشدیکی برک نه سابتیر و بلال جنت ناقلرندن برینک اوزرنده حشر اولور دیمشدر (طیاتی
اخراج ایندیکنک حاصلی بودر که انبیاء علیهم السلام دواب اوزرنده حشر اولورلر و بنم براتی
اوزرنده حشر اولورم و بلال جنت ناقلرندن برناقه اوزرنده حشر اولورلر اندن اذان اوقور

* اشهد ان محمدا رسول الله * دیندیکی زمانده اولین و آخریندن مؤمنلر اکا شهادت ایدرلر دیو
یورمشدر بعض روایتده فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری قبر شریفندن
یتش یک ملک اراستنده بعث اولمشدر کرک دیو وارد اولمشدر تنکیم بعض علما کعب الاحباردن
اویله نقل اینمشدر و تفصیلی بودر که برکون کعب رضی الله عنه حضرت عایشه صدیقہ
رضی الله تعالی عنها خدمته واردی حضار مجلس رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نرین باد ایندیلمر کعب ایندی هیچ بر صبحا یوقدر الا انده یتش یک ملک نزول ایدر
سید کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینک قبر شریفی اطرافده دیزیلورلر
وقتلرلر بنم اوروب صلوات و برلر اخشام اولیجی انلر سمایه عروج ایدرلر یتش یک ملک
دخی نزول ایلمر انلر دخی صبحا ده کین اویله ایدرلر حاصلی یتش یک کوندر یتش یک کیجه
نزول ایروب قیامتده کین فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نرینی بو طریقی اوزره
زیارتدن خالی اولمز اول زمانده که قبر شریف شق اولنوب فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوری بعث اولنه یتش یک ملک اراستنده بعث اولور انلر اکا تعظیم و تکریم ایدرلر
دیمشدر (حکیم ترمذی نوادر الاصوله ابن عمر حدیثدن ایراد اینمشدر که برکون رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری طشره چیقدی صاع یانده ابو بکر و صول یانده عمر
رضی الله تعالی عنهما و ارایدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری * هکذا نبعت
یوم القیمه * دیو یوردی دیمشدر یعنی قیامت کوننده قیردن قویدیمز زمانده ینه شویله قوپارز
دیمک اولور (ترمذی نقلنده ابی هریره دن مرفوعا روایت که فخر کاشات علیه افضل الصلوات
حضرت نوری * فاکسی حله من حلل الجنة ثم اقوم عن یمین العرش لبس احد من الخلائق یقوم
ذلک المقام غیر * دیمشدر یعنی بعث اولندقد بکا بر حله کیدرلر اندن عرشک صاع یانده
طور برم بندن غیر بر کیمه اولقامه طورمز دیمک اولور جامع الاصول روایتده * انا اول من
نشق عنه الارض فاکسی * عبارده سبله وارد اولمشدر کعب روایتده * حله خضراء * وارد
اولمشدر اما امام بخاری صحیحنده ابن عباسدن بویله نقل اینمشدر که خواجه عالم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت نوری * تحشرون حفاه عراة غرلا کما بدأنا اول خلق نعیده وان
اول الخلائق یکسی یوم القیمه ابراهیم * دیو یورمشدر حاصلی اندن طوغد بکفر کی چلاق
بالحق و ششدر خشر اولور سز و اول کونده حق تعالی حضرت نرینک شقاوتندن اول کسوه
کیدور بلان ابراهیم علیه السلام در دیمک اولور (یهقی روایتده * اول من یکسی من الجنة ابراهیم
و یوقی بکر سی فیطرح عن یمین العرش ثم یوقی فی فاکسی حله من الجنة لایقوم بها البشر *
وارد اولمشدر یونده دخی جنت حله لردن اول کسوه کیدور بلان حضرت ابراهیم اولسه کر کدر
اندن بر کرسی کتور بلوب عرشک صاع یانده قوسملر کر کدر اندن صکره بکا جنتندن بر حله
کتوروب کیدرلر که آدم اوغلانی اکافیت تقدیر ایده مز دیمک اولور حدیث مذکورده یمین عرشده
کرسی اوزره اوتوره جتی دخی ذکر اولمشدر (و ابراهیم علیه السلام رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرت نریندن اول کسوه کیدر لکله اندن افضل اولقی لازم کلر مع هذا احتمالدر که
فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری کندی ایچنده وفات ایندیکی لاسلر ایله قیردن
چقبه انده کیدر بلان حله کرامت اوله شول قرینه ایله که انی ساق عرش قشده اجلاس
ایتسه ل کر کدر بوتقدیر بجه حضرت ابراهیم اولیتی بقیه ناسه کوره اولور دیمشدر (حلیتی
رحمة الله تعالی علیه ابتدی ظاهر خبر اوزره ابراهیم علیه السلام فخر عالم صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت نریندن اول حله کیدر بلور فخر عالم حضرت نرینک حله سی اعلی واکلدر نفاسیله

جبر نقصان واقع اولور دیدی (ابی داود روایتده ابوسعید رضی الله تعالی عنه وفات ایدر اولدقده یکی لباسلرین استدی کتوردیلر کیدی دخی ایندی * سمعت رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یقول ان الميت یبعث فی ثیابه التي یموت فیها * یعنی اشدیم سید ککاشات علیه افضل الصلوات حضرتلری تحقیقا میت شول لباسلر ایچنده مبعوث اولور که انلرک ایچنده وفات ایدر دیر ایدی دیمکدر (حارث بن ابی سلمه واحد بن منبع قتلرند * فانهم یبعثون فی الکفانیهم ویتزاورون فی الکفانیهم * وارد اولشددر بوتقدیرجه کفانیله بعث اولنورلر دیمکدر روایات مذکورده نلک ظاهری بزی برینه مخالفدر اما جعی یو طریقه منسدر که بعض اموات عربان و بعضی لباسله حشر اولنلر یاخود جله سی عربان حشر اولنوب انیبلا علیهم السلامه کسوه کیدر یله انلردن اول ابراهیم علیه السلامه کیدر یله یاخود قیوردن حین وفاتده ارقالنده بولنان لباسلر ایله طوروب صکره دن انلر ارقالندن دوکله دخی عربان حشر اولنلر اندنصکره اول کسوه کیدر دکلی حضرت ابراهیم علیه السلام اوله هب یونلر ممکندر دیمشلر بعضیلر دخی ابوسعید حدیثین شهدایه حل ایتشلردر بوتقدیرجه شهدا حقیقه یورلمش اولور دخی ابوسعید عموه حل ایتمش اولور (ومعلوم اوله که علما رجهم الله تعالی ناسک هیئت حشرنده اختلاف ایتشلردر حشرک معناسی اشیاء متفرقین سوروب بریره کتورمکه دیرلر) صحیح بخاریده ابی هریره دن مرویدر که فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری * یحشر الناس علی ثلث طرائق راغبین وراهبین واثان علی بعر وثلاثة علی بعر واربعة علی بعر وعشرة علی بعر وخیشر بقیتهم النار تقبل معهم حیث قالوا وتبیت معهم حیث باتوا وتصیح معهم حیث اصبحوا ونمی معهم حیث امسوا * یورمشلردر حاصلی بودر که خلق اوج طریق اوزره حشر اولنورلر راغبلر وراهبلر اولدقلری حالده حشر اولنورلر یعنی بر قسمی عرصه محشره رغبت ایدرک وفور قهر قی کلور (ورقمه دخی ایکشمز واور ودردر واور دوهله بندر یلوب حشر اولنورلر وکبرو قلاتن آتش جهنم حشرایلر یعنی اردلرندن بر آتش پیدا اولور دخی یونلری موقف حشردن بکا سورر کوندز قنده آمایش ایدرلر ایسه اولدخی آتده طورور وکیچه انلر قنده باتورلر ایسه اولدخی آتده باتور و انلر قنده صبا حشرلر ایسه اولدخی انلر ایله آتده صبا حشرلر و انلر قنده اخشاملرلر ایسه اولدخی انلر ایله آتده یله اخشاملرلر دیمک اولور فهم اولنان بودر که هر قنده وارسدلر اردلرندن یتشور انلر بعد اولنق ایچون جفرلر اول یتشور یانلرینه کلور یواسلوب اوزره سورره سورره محشره کتورر دیمکدر (امام حلیمی یو کا میل ایتشددر که یو حشر قیوردن خروج زمانده اوله یعنی مشرق و مغرب دیارنده اولان بمالک خلق قیورلندن قیام اندکده عرصه محشره یواسلوبلر اوزره کتور یله (وامام غزالی یو یله اوله کرک دیو حزم ایتشددر) و بعضیلر شیخین روایتلرند ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مروی اولان اسلوب اوزره حشر اولنورلر دیدی یعنی جلاق ویا لبحق و سنت اولنماش انان طوغد یعنی هیئت اوزره حشر اولنورلر اندنصکره موقوفه وارنجیه حاللری مغترق اولور دیمشلردر و کافرلر یوزلری اوزره حشر اولنورلر بر کیمه فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه ایندی یارسلو الله * کیف یحشر علی وجهه * یعنی یوزی اوزر یه نیجه حشر اولنورلر دیدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ایندی * الیم الذی امشاه علی الرجلین فی الدنیا قادر علی ان یمشیه علی وجهه فی یوم القیمة * یعنی دیساده ایکی ابائی اوستنه یورودن تکرری قیامت کوندنه یوزی اوستنه یورمکه قادر دکایدربو یورودی (امام نسائی نقلنده ابی ذر رضی الله تعالی عنه مرفوعا روایت ایتشددر که * ان الناس یحشرون ثلاثة افواج

(فوجا را کین طماعین کاسین وفوجا سمحهم الملائكة علی وجوههم وفوجا یمشون ویسعون * یورمشلر یعنی تحقیقا آدم اوغلنلری اوج بلوک حشر اولنورلر (بر بلوکنی طوارله بنوب طعاملر بن بنوب کسوهلر بن کیر اولدقلری حالده حشر ایدرلر) بر بلوکنی دخی ملکلر یوزلری اوزره سورر یله حشر ایدرلر (بر بلوکنی دخی یابان یوردرلر و سکر درلر موقف حشره یواسلوب اوزره کلورلر انلری یو یله حشر ایدرلر دیمک اولور (و شیخین روایتلرند * یحشر یوم القیمة علی ارض یضاه عقرها کفر صفة النبی لبس فیها علی لحد * یورمشلر یعنی قیامت کوندنه حشر بر آق اوندن اولمش چورلک کی براوزرینه واقع اولسه کر کدر آتده هیچ بر کیمه نلک علمی یوقدر دیمک اولور عفره آق دیمکدر اما شول آقه دیرلر که فقی ییاض اولیه انکیچون پالک اون چور ککنه تشبیه یورمشلردر (حاکم نقلنده عقبه بن عامر روایتله وارد اولانک حاصلی بودر که قیامت کوندنه کونش بره یقین کلور خلق حرارتندن ترلرلر عرق بعضنک بالدری اورناسنه چیقار بعضنک دزینه چیقار بعضنک یو کرینه چیقار بعضنک اوموزینه چیقار بعضنک اغزینه چیقار دیدی و مبارک الیله اغزی او یالرد یو اشارت یورودی بعضنی دخی عرق اورر دیدی و مبارک الی باشنک اوستنه قیوب اشارت ایندی دیمشدر (امام مسلم فتنده دخی یو حدیثیه شاهد وارددر) مقداد بن الاسود حدیثنده وارد اولشددر که * تدنو الشمس یوم القیمة من المطلق حتی یتکون منهم کفقدار میل فیکون الناس علی قدر اعمالهم فی العرق * یورلمش یعنی قیامت کوندنه کونش خلقه یقین کلور حتی بر میل مقداری بره کلور دخی طورور اندن خلق عمارلری قدر نیجه عرق ایچنده اولورلر دیمک اولور اگر چه کیم کونشک محلی فلکدر اما جازدر که قیامت کوندنه یامر الله تعالی فلکدن منفصل اوله دخی محشر خلقنک اوزرنده معلق طورره * انه قادر علی ما یشاء * شیخ ابن ابی جره قدس سره یورذیغی اوزره ظاهر حدیث یو حالت جیع ناسه نعیم فهم اولنور اما یو یله دکلدز بر بعض احادیث دلالت ایتشددر که بعض ناسه مخصوص اوله انیبلا شهدا وحق تعالی حضرتلر تک دیلدیکندن بعض عباد مستثنی اولال واول بلایه مبتلا اولانک اشدی کفار اوله انلر دصکره کاه کپرا شلیلر اوله انلر دصکره الله تعالی حضرتلری دیلدیکی کیم ایسه انلر اولال (ابو یعلی روایتنده ابی هریره دن مرویدر که خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری * یوم یقوم الناس رب العالمین مقدار نصف یوم من خسین الف سنة فیهون علی المؤمنین کتدی الشمس الی ان تغرب * دیو یورمشلر حاصلی خلق حضور حضرتده الی ییک میل مقداری کوندن نصف یوم مقداری طورره ل مؤمنلره حق سبحانه و تعالی حضرتلری آسان ایلوب کونش دوزلدیکی زماندن غروب و وارنجیه مقدار زمان ایسه اول دکلوکله و انلر انتظار المن ککفار کی چکیمه ل دیمک اولور ویا لجمله تقدیم اولنان اوزره اشد بلیات کفار و اصحاب کباره اولاجقدر عید صالحین اول شدادی کورمز ل بفضل الله تعالی انلره آسان اولور (امام احمد وغیری ابی هریره رضی الله تعالی عنهدن روایت ایتشددر که * یحشر الناس قیاما اربعین سنة شاخصة ابصارهم الی السماء فیلجمهم العرق من شدة الکرب * یورلمش یعنی خلق حشر اولنوب قرق میل کوزلر بن کوکه دیکوب طورره ل شدت غم و غصه دن عرق اغزلر بن او یانلیه نطقه مجاللری اولیه دیمک اولور (صحیح بخاریده ابو هریره دن مرویدر که فخر کاشات علیه اکل الحیات حضرتلری * یعرق الناس یوم القیمة حتی یذهب عرقهم فی الارض سبعین ذراعا ویلجمهم العرق حتی یبلغ آذانهم * یورمشلردر یعنی قیامت کوندنه خلق شوبله تردو کرلر که عرقلری بر یوزنده یتش ذراع اوزانور وکندولری او یانلر تا قوافلرینه یتشور دیو یورمشلر (و بیهقی روایتنده ابن مسعود رضی الله عنه حضرتلرندن

فصل قضاده واقع اولان شفاعت نامه در (بری کنه کارلری جهندن چبقارمق ایچون شفاعتدر لکن اقبال مذکوره تک مقتضای بود که مراد شفاعت عظمی اوله یعنی اولکی شفاعت اوله زیرافخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تترینه لواء الحمد اعطا اولتیق. واول حضور حقده ثنا ایدوب تکلم ایتمک وکرسنی اوزره جلوس ایتمک هب مقام محمود صفاتنددر که انده قضا بین الخلق ایچون شفاعت اولنور (وکنه کارلری ناردن چبقارمق ایچون اولان شفاعت آنک تو ایعتنددر دیمشدر) (بعض معتزله وخواج کنه کارلری اخراج ایچون اولان شفاعتی انکار ایدوب (فانفهم شفاعة الشافعیین) ودخی (ماللفظ المین من حیم ولاشفیع یطاع) قول شری بقرینه تمسک ایتمشدر (اهل سنت جواب وپروب بو ایتمک کفار حقده نازل اولدی دیمشدر) (قاضی عباس ابتدای مذهب اهل سنت بود که شفاعت عقلا جائز وبقلا واجب اوله زیر احق تعالی حضرت تترینک صریح قول شریقی وارد اولوب پیورمشدر که) (یومئذ لا تنفع الشفاعة الا من اذن له الرحمن ورضی له قولا) بر موضعه دخی (لا یشفعون الا لمن ارتضى) پیورمشدر بونلردن ظاهر در که حق تعالی حضرت تترینک اذنبه ورضاسیله مذنبینه شفاعت واقع اوله وشفاعت حقده آثار اولقدر وارد اولمشدر که مجموعی حد تواتره واصل اولمشدر (ام المؤمنین ام حبیبه رضی الله عنها خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تتریندن روایت ایتمشدر که * اریتم ما تلقی امتی من بعدی وسفک بعضهم دماء بعض وسبق لهم من الله ما سبق للامم قبلهم فسالتم الله ان یؤتی شفاعة یوم القيمة ففعل * دیو پیورمشدر حدیث شریف صریح دلالت ایلمر که قیامت کونده مقام شفاعت فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تترینه ویرلمش اوله ودخی * لکن فی دعوة مستجابة یدعوبها وارید ان اختی دعوتی شفاعة لامنی فی الآخرة * پیورمشدر انس روایتده * فجعلت دعوتی شفاعة لامنی * عبار سبله وارد اولمشدر بونک دخی مضای قریب سبقت ایتمشدر (وای هر یه رضی الله عنهدن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تترینه * ما ذاورد علیک من الشفاعة * دیدم یعنی شفاعت حقده سکا نه امر وارد اولدی نه مرتبه یدک شفاعت ایدر سین دیو سؤال ایتمد ایدی * شفاعتی لمن شهد ان لا اله الا الله تخلصا یدصدق لسانه قلبه * دیو پیوردی دیمشدر یعنی شول کیمسه که قلبی لسانی تصدیق ایدر اولدی یعنی حالده مخلصا حق تعالی حضرت تترینک وحدانیتنه شهادت ایلیم بنم شفاعتم اکا بشور دیمک اولور (حاصلی ندکلو کنه کار و محرم اولور ایسه مؤمن بالله اولدقد نصکره بن اکا شفاعت ایدرم اهل ایمانه شفاعتم عموم اوزره در دیمک اولور بسم الله تعالی شفاعة نبیه الکریم محمد المصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم (امام بخاری و امام مسلم روایتلرده ابوهریره رضی الله عنه حضرت تتریندن مروی اولان حدیث شفاعتک تقریری بودر که برکون رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تتریری * انا سید الناس یوم القيمة هل تدرون مم ذلک * پیوردی یعنی بن قیامت کونده ناسک سیدی یملورمبسن بونددر اندن ایدی * یجمع الله الاولین والاخرین فی مسجد واحد فیصبرهم انظارا و یسمعهم الدعی و ینفخ النسم فیبلغ الناس من العم والکرب ما لا یطیقون ولا یحملون * پیوردی یعنی تکریری تعالی حضرت تتریری اولین و آخرینی بر عرصه به جمع ایلمر خلق شویله بریره کلورلر که نظر ایدن جله سین کوررو چاغیرن جله سنه آوازا یشتردر وکنش خلقک اوزرینه بقین کلور اندن بونلره طاقت و تحمل ایدمد کلری مقدار غم واضطرار نفس حاصل اولور دیدی اندن ایدی * فیقول الناس الاترون الی ما انتم فیها الی ما بلقتم الاستغفرون من یشفع لکم الی ربکم * پیوردی یعنی بری بری ایله سوبلشون ایدر کورمره بوسرزه حالده سوزنه مرتبه به

واصل اولدیکن نظر وملاحظه ایتمز مبسن سزک ایچون ربکره کیم شفاعت ایلریدر حاصلی بر شفع بولقی امر ندمدیر ایدر اندن خلقک بعضی بعضه ابوکم آدم یعنی اکا کر آدم علیه السلام شفاعت ایلسون کلک اکا وارلم دیلر اندن حضرت آدمه کلدر یا آدم سن ابو البشر سین تکریری تعالی حضرت تتریری سنی کندی بد قدریله خلق ایلدی وسکا قنخ روح ایدی وسکا مجده قلمغه ملائکه به امر ایدی انلر سکا مجده قبلدیلر وسنی جندده اسکان ایلدی بزه شفاعت ایله بزم حالیری کورمره مبسن نه مرتبه به واردی دیلر آدم علیه السلام ایدم بجه بقسا بنم ربم بوکون شویله غضبنا کدر که بویله غضب هر کرنه واقع اولمشدر ونه شمدنکرو واقع اولوردیه وحق تعالی حضرت تتریری بنی جندده شجره دن نهی ایتمشدر بن اکا عصیان ایدم * نفسی نفسی نفسی اذهبوا الی غیری اذهبوا الی نوح * دیه حاصلی بن تک نفسی خلاص ایدم بکا نفسم کرک بشدن غیری کیمسه به وارک توحه وارک دیه اندن نوح علیه السلام کلدر * یا نوح انت اول رسول الی اهل الارض وقد سماک الله عبدا شکورا * دیلر یعنی سن اهل ارضه اول معوث اولان پیغمبر سین حق تعالی حضرت تتریری سکا عبید شکور نسیمه ایتمشدر دیلر اندن صکره خاللری عرض ایدوب اندن شفاعت رجایده نوح علیه السلام دخی حضرت آدم پیوردی یعنی کبی جواب وپروب بوکون حق تعالی حضرت تتریری قنی غضبنا کدر و بن دعوت مستجابه می امتک هلاکنه صرف ایتمش وارک ابراهیم پیغمبره اول سزده شفاعت ایدسون * نفسی نفسی نفسی * دیه اندن ابراهیم پیغمبره کلدر * یا ابراهیم انت نبی الله وخلیله من اهل الارض اشفع لنا الی ربک * دیلر یعنی سن تکریری تعالی حضرت تترینک پیغمبری واهل ارضدن خلیل سین بزم ایچون ربکه شفاعت ایله دیلر وخاللرندن شکایت ایدر ابراهیم علیه السلام دخی انلر کبی جواب وپره و بن اوج کذب ایتمش سزده شفاعته قادر دیکم * نفسی نفسی * دیه اندن حضرت موسابه کونده خلق موسی علیه السلام * کاوب یا موسی انت رسول الله فضلك الله برسائه و بکلامه علی الناس * دیلر اندن خاللری عرض ایدوب شفاعت رجایده نوح اولدخی انلر کبی جواب وپروب ربم بوکون قنی غضبنا کدر و بن قتلنه امور اولدیغم بر نفس قتل ایتمش حاصلی سزده شفاعته قادر دیکم * نفسی نفسی نفسی * دیوب بونلری حضرت عباسیه کونده اندن عباسی علیه السلام کلدر * یا عباسی انت رسول الله وکلمته انفاها الی مریم وروح سنه وکلمتی المهد * دیلر اندن خاللری عرض ایدوب شفاعت رجایده نوح عباسی علیه السلام دخی انلر کبی جواب وپروب ربم بوکون قنی غضبنا کدر دیه اما کندیکن کاهن ذکر ایتمیه و لکن اولدخی * نفسی نفسی نفسی * دیوب بونلری سید عالم صلی الله علیه وسلم حضرت تترینه کونده اندن خلق جناب نبوت کبری حضرت محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تترینه کلدر * یا محمد انت رسول الله وخاتم الانبیاء وقد غفرله ما تقدم من ذنبک وما تأخر * دیوب خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تتریندن شفاعت رجایده نوح اولدخی عرش الله کلوب سجده به واره اندن حق تعالی حضرت تتریری هر کر کیمسه به فتح ایتمدیکی جند و ثانی فتح عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تترینه فتح ایدوب انلر ایله حق تعالی حضرت تترینه جند و ثناء جبل ایده اندن برندا کلوب * یا محمد ارفع رأسک سل تعطوا و اشفع تشفع * دینله یعنی یا محمد باشکی فالدر مرادک استه ویرلسون وشفاعت ایله شفاعتک قبول اولنسون دیلر اولدخی مبارک باشن سجده دن خالدر بروب * امی یا رب امی یا رب * دیه اندن ندا کلوب ایده * ادخل من امتک من لا حساب علیه من الباب الايمن من الجنة وهر شرکاء الناس فیما سوی ذلک من الابواب * دیلر یعنی یا محمد استکدن جنک صاع قیوسندن شول کیمسه بری ادخال ایله که انلر اوزره حساب یوقدر وسنک امتک کیر وقلان قبول ده شرکاء ناسدر دیلر حاصلی امتکدن انلره که سؤال وحساب اولماز

انتری صاغ قبولدن اخل ايله ساری ناسله کیر وقلان قبولدن بيله کیر سونلر دیمک اوور فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تارندن بویه متقولدر صدق رسول الله وصدق حبیه
وصفیه (ابن حجر یوردیغی اوزره حدیث شریفده حضرت نوح علیه السلامه کلدکارنده
انت اول ارسال الی اهل الارض قولنده بهضیر اسنکال ایدوب آدم دخی مرسلدر شبت
وادر بس علیهما السلام دخی مرسلدر انلرخود نوح علیه السلامدن اول ارسال اولمشلدر
ندنکه حضرت نوحه انت اول ارسال دیلر دیدیلر بوندن نیجه جواب ویرمشلدر رجله نیک حاصلی
بودر که اولیت اهل ارض دیمکله مقیددر نوح علیه السلام اهل ارضه ارسال اولنلرک اولیلر
آدم و شبت وادر بس علیهم السلام اهل ارضه ارسال اولمش دکالدر یاخود انلرسل دکالرایدی
انیلایدی دیدیلر و بعضیلر حضرت آدم حقنده انیادان ایدی رسلدن دکل ایدی دیدیلر اما قاضی
عباس بوکا اعتراض ایدوب ایدی ابن حبان تصحیح ایتدیکی (ابی ذر رضی الله تعالی عنه
حدیثنده واقع اولان بوسوزه مخالفدر زیر اول آدمک مرسل ایدیکنده صریح کیدر واول
حدیثنده حضرت شبت اوزرینه صحف ازال اولندیغی تصریح اولمشدر اول خود علامت
ارسالنددر دیو یوردی بر جواب دخی بودر که آدم علیه السلام کندی اوغلرینه مرسل ایدی
وانلر موحدل ایدی ارسال اولندیغی شریعتلرین تعلیم ایچون ایدی و حضرت نوحک رسالتی
کفاره ایدی انلری توحیده دعوت ایچون ارسال اولمش ایدی دیدیلر و ابراهیم علیه السلامک اوج
کذب ایتدم دیدیکنده (قاضی یضاوی رحمه الله علیه حق بودر که انلر کذب دکل ایدی معارض
کلامندن ایدی و لکن صورتلری کذب صورتی اولغین حضرت ابراهیم ایدن خوف
ایدوب کندی درجه شفاعته لایق کورمدی هله کذب صورتنده بندن بعض کلام صادر اولمشدر
بن اول مقامه لایق دکل دیمک ایدی بر کیمسه که اعرف بالله اوله و قدر و منزلت جهندن اقرب اوله
انک الله تعالی حضرت تارندن خوفی اعظم اولور دیمشدر و حضرت عیسی علیه السلام ایچون
حدیث شریفده کندیته گاه ذکر ایتدی دینلش ایدی (اما امام احمد و نسائی ابن عباس
حضرت تارندن نقل ایتدکلری حدیثنده حضرت عیسا دن انی اتخذت الها من دون الله دیمک
منقولدر یعنی بعض کفار بی اله اتخذا ایتدیلر حق تعالی حضرت تارندن غیری بکا تکریدر
دیو اعتقاد ایتدیلر حاصلی حضرت حقه بوجهندن شرمسارم بنده شفاعته قادرد کلم دیمش
اولور (نضر بن انس رضی الله عنهما اناسی انس بن مالکدن روایت ایتمشدر که انی لقائم انتظار
ایم عند صراط رحاء عسی وقل یحمد هذه الانبیاء فوجنت بسألون لدعوائه ان یفرق
جمع الامم الی حبث شاء لعظم ما هم فیه * یورمشلر بونک حاصلی بودر که رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلری صراط قتله طور و بامته منظر ایکن عیسی علیه السلام کلوب یا محمد
اشبو یغیرلر ساکلدیلر شول حالده که سندن مراد ایدینورلر انلرک احوالی بغایت دشوار اولدیغیچون
بونلرک جمع تکرری تعالی حضرتلری دیلدیکی یلره تفریق ایتکی باری تعالی حضرت تارندن
دیلیم سین دعا ایدوب بونلری بوحالندن تغلیص ایده سین حق تعالی حضرتلری بونلری
قتله دیلر ایسه کوندره دیمک اولور بوندن فهم اولنور که محشر خلقته شولقدر اضطراب مستولی
اوله که بوندن آرتق نه اصل اضطراب اوله جهنمده کوندره رایسه راضی اولدی همان بزی بورادن
خلاص ایلسون دیو یغیرلرینه عرض حال ایدلر انلردخی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینه عیسی علیه السلامی سوبلدوب انلرینک اورادن خلاصک مراد ایدیلر حق
تبارک و تعالی حضرت تارندن شفاعت ایتدیرلر (ابی بنی شیهه نقلنده سلمانن مرروی اولان حدیث
شریفده بویه در که خلق خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه کلوب شفاعت

استدعا ایتدکلرنده طور دیغی محلندن انتقال ایدوب باب جنته کاه اورادن شفاعت ایلیمه و بواتقالک
حکمتنده یورمشلردر که موقف حشر مقام عرض و حساب اولمغین محل خوف و اضطرابدر
شفیعه مناسب اولان مقام اعزاز واکرامدر انکیچون باب جنته کلوب شفاعت ایتسه کرکدر
دیدیلر (ابی بن کعب حدیثنده * فاسجدله سجده رضی بها حتی امتدحه بمدحه رضی بها عنی *
یورمشلدر یعنی مقام شفاعته وارد قد نصکره اکا بر سجده قیلورمکه انکله بندن راضی اولور
اند نصکره انی بوجهله مدح ایده رمکه انکله بندن راضی اولور دیمکدر بورضال الله اعلم اول
سجده و مدحک کال قبولندن عبارتدر (و حضرت ابو بکر حدیثنده * فیخر ساجدا قدر جمعه
فیقال یا محمد ارفع رأسک * یورمشلدر یعنی بر جمعه مقداری سجده ده باتور اند نصکره یا محمد باشکی
قادر دینلور دیو یورمش بر روایتده وارد اولمشدر که * ما قوم بین بدیه فیله معنی بمحمد لا قدر
علیهام اخر ساجدا * یورمشلر بوندن فهم اولنور که فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
دخی سجده وارمدین حساب عینده لایق اوزره طور ایکن محمد کلامه اللهم اوله بدن سجده به
واروب تحمیده بشیهه (و بخاری نقلنده فاروق راسی فاجدر بی تحمید یعنی وارد اولمشدر بوندن
دخی فهم اولنور که سجده دن مبارک باشن قادر قد نصکره حق زهال حضرتلری تعلیم یوردیغی
تحمیدله رسول الله حضرتلری تکرری تعالی حضرتلرینه جد و ثنایلیله (شیخین روایتلنده
* فانی تحت العرش فاقع ساجدا لری ثم یفتح الله علی من حماده و حسن الثناء علیه شینالم یفقه
علی احد قبلی ثم قال یا محمد ارفع رأسک الخ * واقع اولمشدر بونک مقتضای بودر که سجده ده ایکن
الهام اولنه و بالجملة روایات مذکورده نیک جله سندن حاصل اولور که الهام تحمید سجده ایچنده
وقبله و بعده واقع اوله هر مرتبه ده حق سبحانه و تعالی حضرتلری لایق اولان جد و ثنایلی
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه الهام ایلیمه (سلمان حدیثنده * فیشفع فی کل
من کان فی قلبه منقال حبه من حنطه ثم شعيرة ثم حبة خردل فذلک المقام المحمود * واقع اولمشدر
یعنی فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مقام شفاعته واروب سجده قیلقد نصکره
و شفاعته اذن اولدقد نصکره هر کیمسه که انک قلبنده یغداغی آغری اند نصکره آره به آغری
اند نصکره خردل آغری ایمان اوله اکا شفاعت ایلر مقام محمود بومرتبه در دیمکدر بومقامده
عبارات متغایره ایلیمه نیجه حدیث شریف دخی وارد اولمشدر رجله نیک ماکی ذکر اولنلر معنادر
و بعض حدیثنده جهنمه کیرنلرک اخر اچنده واقع اولان شفاعتی مذکوردر تنکیم امام احمد نقلنده
تأسترضی الله عنه فخر عالم صلی الله علیه وسلم حضرت تارندن روایت ایتمشدر که * فاقول یارب امی
امی فیقول اخرج من کان فی قلبه منقال دینار من خیر * یورمشلدر یعنی یارب امی امی دیرم اندن
حق تعالی حضرتلری یا محمد قلبنده دینار آغری خیر اوله فی جهنمدن اخراج ایلیمه دیو یورور
دیمکدر قاضی عباس رحمه الله تعالی علیه خیردن مراد یقیندر دیمشدر (امام نووی رحمه الله
علیه یوردیغی اوزره شفاعت بش مرتبه اولسه کرکدر بر بسی موقف حشرده اولان فور خوردن
امین ایکیچوندر ایکیجیسی رقیب بلا حساب جنته قویق ایچون اولسه کرکدر اوچینجیسی بر حساب
اولمش و عذاب مستحق اولمش قومی عذابدن خلاص ایچون اولسه کرکدر در دیمشدر عاصیلردن
جهنمه کیرمشلری اخراج ایچون اولسه کرکدر بشنجیسی رفع درجات ایچون اولسه کرکدر
اما اولکی مرتبه ده دلیل تقدیم اولنلر ابوهریره حدیثدر دخی بخاری نقلنده انس رضی الله تعالی
عنه حدیثدر که لفظی بودر * یجمع الله الناس یوم القيمة فیقولون لو اسئضفنا الی ربنا حتی
یریحنا من مکاتنا فیا تون آدم الخ * بونک دخی ماکی ابوهریره دن مرروی اولان مفصل حدیث
شریفک ما کیدر (وایکیجی مرتبه ده دلیل یته حدیث مذکورک آخرنده * یا محمد ادرخی من امتک

من لاحتساب عليهم من الباب الايمن من ابواب الجنة * قول شريف در او چنين مرتبه دليل
امام * من نقلته وارد اولان حذيقه حديد در كه انده * ونيكم على الصراط يقول رب سلم *
واقع اولش در درنجي مرتبه به دليل قتي جو قدر جله دن بري بخاري رواينده عمران بن الحصين
مر فوعا نقل اينش در كه * يخرج قوم من النار شفاعه محمد قيد خلون الجنة ويسمون الجهميين *
يورلش در بشنجي مرتبه به دليل امام نووي روضه ده * انها من خصائصه صلى الله عليه وسلم *
ديش در اما بواكا مستند ذكر اينش در والله اعلم (قاضي عياض شفاعت سادسه ذكر ايدوب
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت تيريك عمي ابى طالبه تخفيف عذاب ايجون اينديكي شفاعت
النبي شفاعت در حديث صحيحه وارد اولش در كه حضرت عباس فخر عالم حضرت تيرينه ايندي
ابو طالب سني محافظه ايلر ايدى و نصرت ايلر ايدى و سنجيچون دشمنكه غضب ايلر ايدى هيج
يولرك اكا فعي وارميد در بدى فخر كائنات حضرت تيرى * نعم وجدته في غمرات من النار فاخرجه
الى خدضاح * يعنى نعم نفع ايلر بن ابى آتش جهنمك عبق برلر نه بولم بوفقه برلر نه چيقار ديو
يورم شدر خدضاح ديو طيوغه چيقار صويه در برل ناردن اوليجنى طيوغه چيقار آتش ديمك اولور
(ينه حديث صحيحه ابى سعيد طر يقندن * لعله تنفعه يوم القيمة فيجعل في خدضاح من النار
يلغ كعبه يعلى منه دماغه * يورلش در يعنى رجايده رم قيامت كونده اكانافع اولوب آتشدن
خدضاحه چيقاره ديدى و خدضاحي يبلغ كعبه لفضيله وصف ايندى حاصل آتسك بر يوفقه
برينه چيقاره اورده آتش طيوقلر نه يشه اندن بيني قينه ديمكدر (بعضيلر اهل مدينه به
شفاعتى بدنجي شفاعت عد اينش در اما ابن حجر رجه الله تعالى عليه اعتراض ايدوب
بوشفاعت اول ذكر اولنان بش شفاعت كن برندن خارج دكلدر اكر بواصلر عد اولور ايسه دخی
زياده اولمق لازم كلور زيرا عبد الملك بن عباد حديثن وارد اولش در كه اشتمم فخر كائنات
عليه افضل التحيات حضرت تيرى يورردى اول شفاعت اينديكم اهل مدينه در آند نصكره
اهل مكه در آند نصكره اهل طائف در ديو يورم شدر بر شفاعت دخی قبر شريقتن زيارت ايدنه
و بر شفاعت دخی مؤذنه اجابت ايدنه و بر شفاعت صلواتك تقصيرندن تجاوز ايدنله اولمق لازم
كلور يعنى بونلر هب بشقه بشقه اعتبار اولور ايسه انواع شفاعت چونالور ولكن بونلر انواع
مذكوره دن خارج دكلدر ديدى (اما فتح البار بده بر نوع دخی زياده ايدوب بر شفاعت دخی
حسنائيله سبائى برابر اولرك جته دخولچون شفاعت درم شدر زيرا امام طبراني ابن عباس
حضرت تيرندن روايت اينش در كه * السابق يدخل الجنة بغير حساب والمقصود بوجه الله والظالم
لنفسه واصحاب الاعراف يدخلون بشفاعته صلى الله عليه وسلم * ديو يورم شدر (اصحاب اعراف
حقنه ارجع احوال بودر كه حسنائيله سبائى برابر اولر اوله (و بر شفاعت دخی (لا اله الا الله) ديوب
هر كز عمل خير ايشليانلر حقنه اولور ديمش در زيرا حسن رواينده انس رضى الله عنهدن مرويدر كه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تيرى ايندى يارب (لا اله الا الله) ديوانلر حقنه
بكا اذن و بر ديسم كرك حق جل وعلا حضرت تيرى يا محمد اول سنك ايشك دكلدر ولكن عزيم
وكبر يا وعظمتن حقيقون (لا اله الا الله) اديانلر بن ناردن اخراج ايدنه رم ديه كرك ديو يورم شدر
سابقا ذكر اولنان حديث شريفه كه فخر كائنات حضرت تيرى بن دعوت مستجابى ايمه
شفاعت ايجون صاقلرم ديو يورم ش ايدى اول شفاعت قتي شفاعت در ديو سوال اولور ايسه
احتمالدر كه شداند و وفندن آسايش ايجون اولان شفاعت عظمى اوله اكر چه كيم بوشفاعت
امت محمد مخصوص دكلدر جيع امتله فامدر ولكن امت محمد بونده اصلدر سارى انله تابمدر
ديبلر واحتمالدر كه شفاعت نايه اوله يعنى بر قومي بغير حساب جته ادخال ايجون اولان

شفاعت اوله زيرا اول بوامته مخصوص صدر شكم حديث شريفه * يدخلون من امتي الجنة
سبعون الف سالخ * يورلش در كبر و قلان امتلر حقنه بغير حساب دخول منقول دكلدر واحتمالدر كه
شفاعات خمس يينده مشترك اولان شفاعت مطلقه اوله و غير ايم بوشفاعتده امت محمد مشترك
اولمق سيد عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تيرى كندى امتيجون شفاعت تاخير ايمكه متافى
دكلدر وظن اولور كه سائر ايمه شفاعت ايمه بلكه انله شفاعت كندى يغمبر لى ايدنه
ديمش در اما فخر كائنات عليه اكل التحيات حضرت تيرى سائر نه دخی شفاعت ايدنه چكى
احاديث سابقه دن فهم اولش در (وامام احمد رجه الله تعالى عليه نقلده برينه
رضي الله تعالى عنه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تيرندن روايت اينش در كه
* انى لارجوان اشفع يوم القيمة عدد ما على الارض من شجرة ومدة * يورم شدر ريعنى
بن رجايده رمكه بر بوزنده اغاچدن وكسكدن تقد رننه وار ايسه قيامت كونده
انلرك صاغش قدر كيمسه به شفاعت ايدم ديمك اولور امت محمد يوم قيامتده سائر
امدن اول حساب اولسه كركدر شكم ابن عباس حضرت تيرندن روايت اينش در كه * نحن
آخر الامم و اول من يحاسب يقال ابن الامه الامية ونيها فحين الاخرون الاولون * يورم شدر
يعنى بزامتلك دنياه آخر كلنى و قيامت كونده اول حساب اولنان بى قيامتده قتي امت ايمه
وانلرك يغمبرى ديرل يعنى جله دن اول بزم احوالمره اعتنا ايلر حاصل بزياده آخرل
و آخرنده اوللر ديو يورردى بر رواينده دخی ابن عباس حضرت تيرندن مرويدر كه حق تعالى
حضرت تيرى مخلوقاتى يينده قضا ايلك ديلديكي زمانده برمادى * اين محمد و امته * ديوندا ايدر
اندن بن قيام ايدرم اتم بكا تابع اولورل آثار وضودن غر مجلين اولد قلرى حالده حاصلى
بآخرلر كه اوللر و اول حساب اوللر و امتلر بزم يولمزدن صاويلورل * كادت هذه الامه
ان تكون انبياء كلها * ديرل يعنى قريب اولشكه بوامتك جله سى يغمبر اوله ديرل ديو يورم شدر
و غر مجلين نه ديمك ايدىكي قريبا ذكر اولشدر (حديث صحيحه وارد اولشدر كه يوم آخرته
اول قضا اولنان دعوالر فان خصوصلر دير بخاري رجه الله تعالى عليه بويله روايت اينش در
(ونبائى نقلده مرفوعا وارد اولش در كه اول حساب اولنان صلوات و اول قضا اولنان فان
خصوصلرى اوله (ترمذى نقلده ابى هريره دن مرويدر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرت تيرى قيامت كونده عبك قدملرى برندن زائل اولماز تا درت نسه دن سوال اولنمايجه
(اولا عمر كى نه ايشده فاني قيلك ديرل (اندن علمكه نه عمل اشلدك ديرل (اندن مالكى قندن
كسب ايتلك و نه خرج ايتلك ديرل (اندن جسمكى نه عمله اسكتلك ديرل ديمش در (امام احمد
رواينده ابى هريره دن وارد اولشدر كه فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تيرى * ليخصمن
كل شئ يوم القيمة حتى الشاتان فيما انتطعتا * يورم شدر يعنى قيامت كونده هر شى كه آخراوزه
حتى اوله انكله خصومت ايدوب حقن استر حتى ايكى قبون برى بويله طوقشدر ننده خصومت
ايدرل برى برندن حقلر بن استر ديمكدر (حاكم و يهيى روايندره انس بن مالك رضى الله
عنهدن مرويدر كه بركون فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تيرى او تورر ايكن ناكاه
كوردك كولدى حتى مبارك ديشلرى كورندى اندن عمر بن الخطاب حضرت تيرى بارسول الله بابى
انت و امى دن كولدك ديدى سيد عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تيرى ايندى امتدن ايكى
كشى رب العزت حضور يته كلوب ديزچو كديلر بريسى ايندى يارب بنم مظهر مى بوقرنداشمندن
آلبو برحق سبحانه وتعالى حضرت تيرى ايندى بونك حسناتندن نسه قالمدى بوكا نيلرسك
اول كشى ايندى ايمى نم كاهمندن آسون كورسون فخر عالم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرت تيرى

یو سوزی سو یلیچک مبارک کوزلندن یاش کلوب اغلدی اندن ایتدی اول کون
 برعظیم کوندن ناسانده کاهلرین غیره کیسه بوکلمکه محتاج اولور دیدی اندن ینه یوردیکه
 حق تعالی حضرتلری اول طایفه امر ایدوب کوزیکی بوقارو قالدر نظر ایله دیدی اولدخی نظر
 ایدوب ایتدی یارب انجول ایله مرصع و مزین آلتوندن و کشدن شهرل کوریم بونلر قنقی
 پیغمبر کدر یاقنقی صدیق کدر یاقنقی شهید کدر حق جل و علا حضرتلری یوردی بونلر اول
 کیسه نکدر که بهاسن و یره اول کشتی بونک بهاسنه کیم مالک اولور دیدی حق جل و علا
 حضرتلری یوردی سن مالکسن اول ایتدی نه ایله مالکیم باری تعالی حضرتلری یوردی قرنداشکک
 جرمی عفو ایله اولدخی یارب عفو ایتدم کاهندن یکدم دیدی حق سبحانه و تعالی حضرتلری
 یوردی ایتدی قرنداشکک الله یاپش دخی جتنه آل کیت سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرتلری بویه یوردی قد نصکره (اتقوا الله واصلحوا ذات ینکم فان الله یصلح بین المسلمین)
 دیدی یعنی حق تعالی حضرتلرندن تقوی اوزره اولک ما ینکرده اولان حالی بری بریکره
 احسان و مساعدت ایله اصلاح ایتک تحقیق حق سبحانه و تعالی حضرتلری مسلمانلار اسن
 اصلاح ایلر دیو یوردی کانه اصلاح ذات البین خصلت ممدوحه در زیر حق جل و علا
 حضرتلری بالذات مسلمین بین اصلاحه متصدی اولور دیو یوردی مشدر حق عبادله کیمکدن
 قتی حذر و اجدر شوبله که حق تعالی حضرتلرینک فضلنه لایق و سزاوار اولوب کند و
 ادایه محتاج اولور ایسه حال قتی دشوار اولور (امام قشیری رحه الله علیه تحمیده یازمشدر که
 اگر بر کیسه نک یتش پیغمبر قدر ثوابی اولسه امانصف دانق مقداری حق طلب ایدر بر خصمی
 اولسه اول خصمن راضی قیلدین جتنه کیرمک یوقدر دیمش بر بعضیلر بر دانق مقداری حق ایچون
 یتش مقبول نمازین آکورلر دیمشدر (حساب تمام اولدقد نصکره اعمال وزن اولنسه کرکدر
 وزن جزا ایچوندر پس لایق اولان حسابد نصکره اولقد قدر حق جل و علا حضرتلری کتاب
 کریمده میرانی صیغه جعله ذکر ایدوب (وضع الموازن) یوردی مشدر اما احادیث شریفده
 افرادله وجعله وارد اولمشدر بعضیلر کلامین ینن جمع ایچون صورت افراددن مراد جنس
 ایدیکنه محمولدر دیدیلر بعضیلر دخی احتمالدر که جمع اولد بقی تعدد اعمال سیبیه در مثلا
 بر عامل ایچون پرفاح میزان اوله هر برنده اعمالک بر صنفی وزن اولنه دیدیلر دخی میزان بر در
 اما تعظیم ایچون صیغه جعله وارد اولدی حقیقت عدد مراد دکلدر (کذبت قوم نوح
 المرسلین) کیدر بونده دخی مراد رسول واحددر دیدیلر معتد قول بوقولدر اکثر علما بونک
 اوزر ینه در (وضع میزانک کیفیتده علما اختلاف ایتشدر اما اکثر اخبارده وارد اولان بودر که
 جنت عرشک صاغ یانده و جهنم صول یانده وضع اولیه کرک اند نصکره میرانی کتوروب
 حق تعالی حضرتلرینک حضورنده وضع ایتدل کرک جنت طرفنده اولان کفه سنه حسنات
 وضع اولنوب جهنم جانبده اولان کفه سنه سبئات وضع اولنسه کرک تنکیم زمذی رحه الله علیه
 نوادر الاصولده بویه ذکر ایتشدر (نفس موزونده دخی اختلاف ایتشدر بعضیلر ایتدیلر
 وزن اولن ان اعمال کتدیلر اگر چه کیم اعمال اعراضنددر و لکن قیامتده جسم بغلراندن وزن اولنور
 دیدیلر بعضیلر وزن اولن ان صحایف اعمالدر دیدیلر تنکیم حدیث بطافه بومعنایه دلالت
 ایلر (امام ترمذی عبدالله بن عمرو بن العاصدن بوسباق اوزره نقل ایتشدر که رسول الله
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ایتدی قیامت کوننده حق تعالی حضرتلری بنم امتدن
 بر کیسه بی خلایق محضرده کتور دخی اول کیسه نک نامه اعمالندن طفسان طقوز نامه
 اچارلر هر نامه نک اوزونلغی مد بصر مقداری اولور اندن حق تبارک و تعالی حضرتلری

یوردی که هیچ بونامه لردن برسنه بی انکار ایدر بسن هیچ بنم کاتیلر سکا ظلم ایتدیلری
 اول دخی یوق یارب دیو جواب و برر اندن حق جل و علا حضرتلری بونلره هیچ غدرک
 وارمیدر دیو یوردی اول دخی یوق یارب دیو جواب و برر اندن باری تعالی حضرتلری بلی بزم
 قمرده سنک ایچون برحسنه وارد و سکا بو کون اصلا ظلم بوقدر دیو یوردی اندن بر بطافه جقارلر
 یعنی بر کوچک کاغد پاره سی کتورلر ایچنده * اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله *
 یازلش اندن * احضر وزنک * دیو یوردی یعنی وزن عملک اوزره حاضر اول دیو امر ایدر
 اول کیسه بو کاغد پاره سی ندر دیو سؤال ایدر ینه حق تعالی حضرتلری بو کون سکا ظلم
 اولمز دیو جواب و برر اندن اول نامدری میرانک بر یانته قورل و اول کاغد پاره سن بر یانته
 قورل نامدرک جله سندن بو آغز کور الله تعالی حضرتلرینک اسم شریفله برسنه نقل اولمز
 دیو یوردی (یهی و غیره) روایت ایتشدر که سید کاشفات علیه اکل التحیات حضرتلری ینه
 سؤال ایدوب بار رسول الله لا اله الا الله حسناندن میدر دیدیلر فخر کاشفات صلی الله علیه وسلم
 حضرتلری * من اعظم الحسانات * دیو یوردی (امام قشیری تحمیده ذکر ایتدیلر اوزره
 موتادن بعضی منامده کوروب ربک سکا بیلدی دیو صور دیلر ایتدی اعمالی وزن ایتدیلر
 سبئات حسناندن آغز کلدی اندن حسنام کفه سنه بر باغلو بز پاره سی دوشدی همان بوجانب
 آغز اولدی بزی آلدیم چوزدم مکر ایچنده اولان بر سنک قبرینه آندیم بر آوج طهراق ایش
 (خبرده وارد اولمشدر که مؤمنک حسنانی خفیف کلدیکی زمانده خواجه کاشفات صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرتلری بر بارمق اوجی قدر کاغد پاره سن چیفارر دخی کف حسنه تار
 همان حسنات آغز کور اول مؤمن کاچد و بنا ایدوب نه کوزل آدم اولور سن نه عجب احسان
 ایتدک سن کیسک دیو سؤال ایدر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بن سنک
 پیغمبرک محمد و بوسنک بکا و یردیک صلاتدر دیو یوردی تفسیر قشیریده بویه مسطوردر
 مؤمنلر حق تعالی حضرتلرینک لطفنه مظهر اولیچق هر برینه برطر یقله عنایت ظهور ایلر
 (امام غزالی ذکر ایلر که قیامت کوننده بر کیسه بی کتوروب عمل وزن ایدرلر برحسنه بوله من که
 انکله جانب حسنانی سبئاتندن آغز کله حق تبارک و تعالی حضرتلری رجندن ایدر یا قولوم
 وار خلق اراسنده جر ایله بلکه برحسنه الو که کیره منی جتنه قویام دیو یوردی اول کیسه دخی
 بین الناس کرز هر کیسه سویله بر سندن محتاجز دیو جواب و بررلر نومیذ اولور آخر بر کیسه
 ایدر بن حضور حقه واردم نامه اعمالده برحسنه دن غیره نسه بولمندی آنکده بکا فائده سی
 اولاجفن ظن ایتیمز باری سکا و یره آل سنک اولسون در همان بو کشتی آلور فرح و سرور ایله کیدر
 اندن حق تعالی حضرتلری بجهل احواله عالم ایکن بونی سویلمک ایچون سؤال ایدوب یا قولوم
 نیتدک دیر اولدخی یارب شویله شویله اولدی آخر الیه برحسنه کیدری دیو جواب و برر حق
 جل و علا حضرتلری اول یاغشیلان قوله ایدوب ایدر بنم کرم سنک کر مکدن چوقدر ایتدی
 قرنداشکک الیه یاپش دخی ایکیکر یله جتنه وارک دیو یوردی ینه روایت اولمشدر که بر کیسه نک
 میرانی بر بار کور حق تعالی حضرتلری اکایدن سن نه اهل جنتدن سین نه اهل جهنمدن سین دیو
 یوردی اندن بر ملک بر صیغه کتور ایچنده (اف یازلش همان صحیفه بی کفه سبئاته وضع ایتدیکر کبی
 کاهلری جای آغز اولور و افدن مراد اناسنه و اناسنه عصبیان ایدنلرک انلره سویلدیکی مخالف
 سوزدر اندن حق سبحانه و تعالی حضرتلری بونی جهنمه آلک کیدک دیو امر ایلر اول کیسه
 جهنمه کیدر کن بی ریمه دونه رک بر سوزم وار سویله یم دیر حق جل و علا حضرتلری خطاب
 ایدوب ای عاصی نهچون بکا کک استرسین نه طلب ایدر سین یوردی اولدخی ایدر یارب ایتسه امر کله

بن جهنم كیده بوم اما كوردم با بای دخی جهنم آكوب كيدر بوقتی كوج كلدی عذاب مضاعف
اولدی باری آتی جهنم آزاد ایله دیر اندن تکرری تعالی حضرت نوری کولوب ایدر دنیاده اكا
عصیان ایدر دك شمعی ابولك ایتمکی استرسین اندن امر ایدوب ایددی بابا لك الینه یایش دخی
ایکیر کرده جسته وارک دیو بیور (جذیفه دن مرویدر که قیامت کوننده صاحب المیزان جبرائیل
علیه السلام اولسه کرک جبع اعمالی اول کندی ایله میرانه قیوب وزن اینسه کر کدر دیو بیور مش
وقول صحیح بودر که رجحان میران اعمالی حسنه آخر کلوب اشاعه کتمکه حاصل اولور تکیم
(فاما من ثقلت موازينه فهو فی عيشة راضية) قول شریفندن مراد بودر دیدیلر (اعمالك
جمله سی وزن اولنور می بوقسه همان خواتیم اعمالی وزن اولنور دینلور ایه (وهب بن منبه دن
منقولد رکه وزن اولنان خوانمیدر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری
* انما الاعمال بخواتیمها * بیوردی دیمشدر (ابونعیم روایتندن ابن عمر رضی الله تعالی عنهما
خواجه کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن روایت ایلر که * من قضی
لاخيه حاجة كنت واقفا عند ميرانه فان رجح والاشغفت له * بیور مشدر حدیث شریف
مقتضا سنج بر کیمه بر مؤمن قرن داشتك حاجتك بنور سه قیامت کوننده ایکی جهان فخری
محمد مصطفی صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری انک میرانی قشده طورر اگر حسنانی سیانته
غالب کلز ایه اكا شفاعت ایلر * اللهم ارزقنا شفاعته * امام قرطبی تذکرده ذکر ایتدیکی
اوزره بعض اهل العلم بیور مشدر که یدی قنطره ده سؤال اولنما نیجه اصلا بر کیمه صراطی
یکه من یعنی صراط اوزره یدی موضعده سؤال واردر قنطره اولی ده ایمان بالله دن سؤال اولنور
یعنی اگر کلمه شهادتی اخلاص اوزره کتوردی ایه پکر کیدر قنطره ثانیه ده نماز دن سؤال اولنور
اگر تامة قبلدی ایه پکر کیدر قنطره ثالثه ده صوم رمضان دن سؤال اولنور اگر تمام طوندی ایه
پکر کیدر قنطره رابعه ده زکات دن سؤال اولنور اگر تمام ادا ایتدی ایه پکر کیدر قنطره خامسه ده
حج دن سؤال اولنور اگر ادا ایتدی ایه پکر کیدر قنطره سادسه ده غسل دن و آبستن دن
سؤال اولنور اگر تمام ایتدی ایه پکر کیدر قنطره سابعه ده بوندن مشکلی بوقدر بونده
مظالم ناسدن سؤال اولنور دیمشدر (ابوهریره نقلندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوردن مرویدر که جهنم اوزرینه صراط قور بلور دخی آتی اول پکتر امتله بن اولیم
کر کدر اول کون رسلدن غیر کیسه سوز سوز و انارک اول کون دعا ی رب سلیم دیمکدر
یعنی یارب سن سلامتله پکور دیمکدر و جهنمده سعادتن دیکنی کی چنکالر اولور یوکلور کنی الله
تعالی حضرت نوردن غیر کیسه بیلر اول چنکالر خلق عماری سبیلله قیار کیسی جهنم
دوشر کیسی دوشملور اولورینه قور تولور دیو بیور مشدر بومعنا ده عباره آخری ایه بعض حدیث
دخی واردا وشد (ابن مسعود حدیثندن بویه در که هر کشتی به علی حسبنجه نور و بر بلور
او کیجه نوری سعی ایدر خلق کیسی طرفه العین ایچنده پکر کیسی شمشک کی پکر کیسی بولوط کی
پکر کیسی شهاب کی پکر کیسی بل کی پکر کیسی سکر در آن کی پکر کیسی سکر در آدم کی پکر
کیسی دوشه رك فالقه رقی پکر خلاص بولوب پکدر کد نصرکه * الحمد لله الذی اعطانی مالاً یعط
احدا اذ یحتاجی منها بعد اذ رأیتها * دیو حق تعالی حضرت نوردن حد و ثنا ایلر دیمشدر (امام
مسلم روایتندن ابو سعید رضی الله تعالی عنه * بلغنی ان الصراط احد من السیف و ادق من الشعرة *
دیمشدر یعنی خبر واصل اولدی که صراط فلجدن کسکن و قیلدن ایچده دیو بیور مش بعض
روایتندن سعید بن هلالدن مرویدر که * بلغنا ان الصراط ادق من الشعرة علی بعض الناس
و ابعض الناس مثل الوادی الواسع * یعنی حلقه بعضنه قیلدن ایچده و بعضنه واسع

وادی ککیدر دیو بیور مش بعض علما * وان منکم الا واردها * قول شریفندن
مراد صراطدن کچمکدر رزیرا صراط جهنم اوزرینه در دیمشدر (ابن عباس و ابن مسعود
و کعب الاحبار رضی الله عنهم و رود صراط اوزره کچمکدر دیدیلر بعضیلر و روددن مراد خولدر
دیمشدر بوکا متعلق کلام بر مقدار سابقده ذکر اولمشدر (ابونعیم نقلندن ابی هریره فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن روایت ایتشدن که * من احسن الصدقة فی الدنیا
جاز علی الصراط * بیور مشدر یعنی دنیاده صدقه احسان ایدن کیسه صراط کور برین پکر
دیمک اولور اما حق بودر که صدقه فی احسانك معنای طبیب خاطر و صفای قلبه فی منت و آزار
خالصاً مخلصاً لوجه الله و بر مکدر (امام قرطبی ذکر ایتدیکی اوزره ابن المبارک رجه الله علیه
نقلندن عبد الله بن سلام رضی الله تعالی عنهدن واردا وشدن که حق سبحانه و تعالی حضرت نوری
قیامت کوننده پیغمبری بر برکتوزر و امتلری بر برکتوزر بشقه بشقه بری برندن ممتاز جمع ایلر
یعنی خلایق بر بره کتورر بر امتك خلقی آخر امتك ارانته قارشمز اندن جهنم اوزرینه کور بری
قور بلور و برمتادی قتی احد و قتی انک امتی دیوندا ایلر اندن رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت نوری قیام ایدر و امتی جبعه اا کا تابع اولور حتی صراط اوزرینه واردا وشدن حق تعالی
حضرت نوری اعداسنک کوزلرین محوایلر صاعیدن وصولدن انلر جهنم دوکلور فخر کاشات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوری صالحلر ایه پکر کیدر اندن ملائکه اوکلرینه دوشوب
دلالت ایدر حتی جناب عزته کلور و عین عرشده فخر کاشات علیه اکمل التحیات حضرت نوری
ایچون بر کرسی وضع اولنور اندن نصکره حضرت عیسی کندی امتله اسلوب مذکور اوزره
صراطه کلوب پکر ایکن انک دخی اعداسنک کوزلی محو اولنور جهنم دوکلور کندی صالحلر ایه
پکر کیدر دیمشدر حدیث مذکورده امتدن مراد امت دعوت اولق کر کدر زیرا انلر ایچنده اعداسی
جهنم دوکلور دیدیکی اكا دلایلدر اعدادن مراد کفار و منافقیندر عاصیلر رسول الله
حضرت نوردن اعداد کلدرا کا اعداد کفری موجبدر العیاذ بالله (امام بخاری روایتندن ابو سعید
الخدیری رضی الله تعالی عنه فخر کاشات حضرت نوردن روایت ایلر که * یخلص المؤمن من النار
فیسون علی قنطرة بین الجنة والنار فتقتصر لبعضهم من بعض مظالم کانت بینهم فی الدنیا
حتى اذا هذبوا و تقوا اذن لهم فی دخول الجنة فوالذی نفس محمد یدیه لاحدهم اهدی من الجنة
یمزله منه بمنزلة کان فی الدنیا * بیور مشدر یعنی مؤمن جهنم خلاص بولور دخی جسته جهنم
مایینده بر قنطره اوزره یعنی بر کور بری باشنده حبس اولنور یعنی کیسه بی کیسه قوملر اندن
بعضنک به ضندن دنیاده اولان حقلری آلتور حتی مظالم دن پاک و پاکیزه اولدقلری زمانده جسته
کیرمکه اجازت یور بلور اول الله حقیقونکه محمدک نفسی انک یدقدر تنده در هر کشتی جسته کی
مقامنه دنیاده می منزلدن طوغرو واردر دیو بیور مشدر بوندن فهم اولنور که عامه ناس کافر
و مسلمان اوغرا دینی صراط عظیمدن غیر جنت و جهنم مایینده بر کور بری دخی اوله
اندن صافی اهل اسلام اوغرا یوب دار کرامته داخل اولر زیرا صراط اعظم مایینده دکلدر
بلکه جهنمک اوزرنده در والله تعالی اعلم (ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن
باب جنتی اول قرع ایدن اولفله تفصیلی بایندن صحیح مسلمده ابن عباس رضی الله عنهدن واردا
اولمشدر که * انا اکثر الناس تیرما یوم القیمة وانا اول من یقرع باب الجنة * بیور مشدر دخی
بوکا متعلق احادیث سابقا خصاصنده مذکور اولمشدر ابوهریره رضی الله تعالی عنه فخر عالم
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت نوردن مر فوعا روایت ایتشدن که * انا اول من یقرع باب الجنة
الا ان امرأه تبادرنی فاقول لها مالک و ما انت فتقول انا امرأه قدمت علی یتامی * بیور مشدر

یعنی بن اول کیمیه یم که جنت قیوسی اول انکیچون آجیله الابخا تون بئله کیمیه کرسه کرکدار
بن اکا کیت جالندن سوال ایندم کرک وسن کیمین دیسم کرک اولدنی بن برخا توغ اوکوزل ایل
طول قالوب اوتوردم دیسه کرک دیمشدر تبادرنی لفظنه فتدخل معی معناسین و برمشلدر (امام
بخاری روایتده وارد اولان حدیث شریف دخی بوکا شاهددر که * انا و کافل البانی هکذا *
بیوروب شهادت بر مقبله وسطی بر ماغن بریره کتورمشدر یعنی قیامت کوننده بئله اوکوزل
بسیان ایکیمز برابر جنته کیره ز دیمکه اشارتدر یاخود جنت ایچنده بکافین قوکی اولور دیمکه
اشارتدر الله اعلم (نوریدن روایت اولمشدر که وقتا که (ثله من الاولین و ثله من الاخرین)
آیت کریمه سی نازل اولدی رسول الله حضرت تری * اتم ثلث اهل الجنة اتم نصف اهل الجنة
اتم ثلث اهل الجنة * دیو بیوردی یعنی اول سز اهل جنتک اوج بخشده بر بخش سکر دیو بشارت
ایندی اندنصرکه سز اهل جنتک نصف سکر دیدی اندنصرکه سز اهل جنتک اوج بخشده ایکی
بخش سکر دیو بیوردی بعض حدیث مر فوعده وارد اولمشدر که * اهل الجنة عشرون ومائة
صف اتم منها ثمانون * بیورمشلر یعنی اهل جنت یوز یکری صفدر سز اولردن سکان صف سکر
دیمکدر (امام زمزدی نقلده وارد اولان حدیث صحیحکه بریده بر الحصبیدن بقولدر اول ایندی
بر صباح رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری حضرت بلالی دعوت ایدوب
ایندی یا بلال * یم سبقتی الی الجنة فادخلت الجنة فطالمت خشتک ایمی * دیو بیوردی
یعنی هر بار که جنته دخول ایندم اوکوجمه سنک صوتک اشتم سن نه سبیل جنته بدن سبقت
ایندک دیو بیوردی خشتک اصل معناسی سلاح و انک کیلرک صوتدر بونده دخی مراد
حضرت بلالک یورودیکندن حاصل اولان صوت اولمشدر بعضیلر بو حدیث شریفک معناسنده
استشکال ایدوب ندنکه حضرت بلال خواجه عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
ایلرو کیده دیدیلر و بوکا جواب و برمشلدر که حضرت بلال رضی الله عنه فخر کاشات
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک صلاته میاشترندن اول اذان او قور ایدی خاق
حق تعالی حضرت تری نه دعوت ایدر ایدی جنته دخوله دخی حاجب و خادم کی اوکجه یور بیوب
دخول ایندی دیدیلر تنکیم اصحاب دولت بریره کتولو اولسه ل اوکرنجه لاید خدمتکار کتک
مقرردر حضرت بلال دخی دنیاده ایندی یکی دعوت خلق برکاتله اول خدمته لیاقت تحصیل
ایندی (ابن ابی شیهه نقلده ابی هریردن مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرت تری ایندی جبرائیل علیه السلام الیه یاشدی دخی اتم جنتک قننی قیوسندن دخول
ایده چکن بکا کوسزدی دیو بیوردی ابو بکر رضی الله عنه ایندی یار رسول الله بن اندن حظ
ایدرمه سنکله یله اولایم اول قیوی کورمش اولایم دیدی فخر کاشات صلی الله تعالی علیه
وسلم حضرت تری * اما انک یا ابا بکر اول من یدخل من امتی * بیوردی حدیث شریفک دلالت ایدر که
بوامته مخصوص بر قیو اوله ساری اول قیودن کیمیه اما بواستک بعضی سارام کیردکاری ابوابدن
کیرمک واقع اولور تنکیم سابقان اولمشدر و جنتک قیوی سکر در فخر کاشات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری سعادته کندیلر کیردیک قیوی اسمی باب الرجه در واکا باب
توبه دخی دیرل و ساکن اولدنی جنتک اسمی عددن اول اوجانی جنتک اعلامی
وسیده سیدر انده انبیا و شهدا و صدیقوندن غیر بر کیمیه اولاز واکا فرب اولان جنت فردوسدر
جنت عددن نصرکه کبر و فلان جنتک اعلی و افضل بودر بوند نصرکه جنت الخلددر اندنصرکه
جنته سز اندنصرکه جنته سز جبرائیل علیه السلام و مائده سز کتوردر مقصدن
مرویدر که روح شهادت بودر کاوردین یورمش بودنصرکه در اسلامدر اندنصرکه

دار المقامدر دیمشدر الله تعالی اعلم (و معلوم اوله که لفظ جنت عامدر یومذ کوراک جله سنه
متاولدر و منازل متعدده به اوصاف حسیه اسماء مخصوصه وضع اولمشدر (و جنته دخول
حق سبحانه و تعالی حضرت تریک فضل و رحمتله در یوخسه عملیه دخول کیمیه به سبب
دکدر تنکیم (بخاری و مسلم روایتدره حضرت عابده رضی الله تعالی عنها * ان رسول الله
صلی الله علیه وسلم قال لن یدخل احد الجنة عمله * دیو نقل اینمش یعنی فخر کاشات
علیه افضل التحیات حضرت تری هیچر کیمیه بی عملی جنته ادخال اینمز دیو بیورمش بعضیلر
یار رسول الله سنی ده می عملک جنته قویمز دیدیلر رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری
* وانا الان بتعمدنی الله بر جنته * دیو بیوردی یعنی بنی دخی عمل جنته قویمز الا حق تعالی
حضرت تری رحمتله بنی تعمداشمشدر یعنی رحمته بنی مستغرق اینمشدر اول حسبله کیره رم دیو بیوردی
عبدک عملی دخوله سیدر و لکن سبب مستقل دکدر حدیث شریفه منی اولان استقلال
سببه در یوقسه مطلقا سببه عمله نایندر تنکیم آیت کریمه ده (تلك الجنة التي اوتوها بما کتم
تعملون) بیورمشدر امر بن یکنده تنافی یوق ایدیکی ظاهر در واکرجه نفس دخوله عملک
استقلال یوقدر برجه الله واقع اولور و لکن دخوله نصرکه جنت ایچنده شرف مراتب و علو
درجانه کلی مدخلی واردر حتی حدیث شریفه * ان اهل الجنة اذا دخلوها نزلوا فيها بفضل
اعمالهم * بیورمشدر یعنی اهل جنت دخول ایندکاری زمانه منازل جنته فضل عملری حسبله
واردر دیمک اولور و سنفدن منقولدر که * البجاة من النار بعفوا الله و دخول الجنة برجه الله و اقسام
المنازل و الدرجات بالاعمال * دیو بیوردر ایدی (اما سید ککاشات علیه افضل الصلوات
حضرت تریک کورله تفضیلی بیانده آیات و احادیث شریفه ده نیجه مخصوص وارد اولمشدر اول
معلوم اوله که لفظ کور کترندن مأخوذ فوعل صیغه سی اوزره در اول جنته اولان نهر جلیل کثره ماء
و کثره و انیس و عظم قدر و خیر جهت تریندن لفظ مذکور ایله تسمیه اولمشدر کور کتر که تفسیرنده مفسر
اوندن زیاده قول نقل اینمشدر اکثر اقوال مقصد سادسده ذکر اولمش ایدی و اقوالک اولی سی
ابن عباس رضی الله تعالی عنهما قولیدر که کور خیر کثیردر زیراعوی واردر دیمشدر و لکن
فخر کاشات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریک لفظ شریفه نهر مذکور تخصیصی نایست
اولمشدر اندن عدوله بحال یوقدر (امام مسلم و غیر یلر رحیم الله تعالی انس بن مالک رضی الله عنه
حضرت تریندن روایت اینمشدر که برکون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری مسجد
شریفه بزم ارامزده اوتوردر ایکن بر مقدار مبارک کوزلری او یخویه واردی اندن کوله رک مبارک
یاشنی قالدردی بر ایندک یار رسول الله نیه کول سز سببه واقع اولدی دیدک ایندی شمعی بکا بر سوره
نازل اولدی * بسم الله الرحمن الرحیم (انا اعطینک الکوکور فصل لک و انحر ان شانتک
هو الابتر) دیو اوقیو و یردی اندن یلور مبسر کور تدر دیو بیوردی بر دخی الله و رسوله اعلم
دیدک ایندی * انه نهر وعدیه ربی * دیو بیوردی یعنی تحقیقا اول برابر مقدر که یمانی بکا وعد
قلمشدر دیو بیوردی (صحیح بخاری ده ینه حضرت انسدن مرویدر که فخر کاشات صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت تری معراج کیمیه سی کور دکلرندن حکایت ایدوب * انیت علی نهر
خفته قباب لولو مجوف فقلت ما هذا یا جبرائیل قال هذا الکور * بیورمشدر یعنی بر ارمق اوزر ینه
کلمه که ایکی جانبدره مجوف انجور دن قیه روار جبرائیله بونهر نه نهر در دیدم ایندی بو کوردر
دیمک اولور (ابن جریر رحه الله علیه شریک بن ابی نمر دن نقل ایلر که اشتم (انس رضی الله عنه
بره خبر و یرو بایدر ایدیکه سید عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری اول کیمیه که معراج
واردی بر نهر کوردی اوزونده لولو وز بر جددن بر قصر بنا اولمش خاکی آلوب شم ایندی کوردی

مسك خالص يا جبرائيل بونه رند ديو سوال ايندي جبرائيل عليه السلام ايندي بونه رند کوردر که
 ربك سکا صاف شد در ديدی (امام احمد رحمه الله عليه دخی انس بن مالک کن روایت ایلر که
 بر کیمه فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته کلوب یار رسول الله مالک کور دیدی
 یعنی کور در ديو سوال ايندي فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری * نهر
 فی الجنة اعطانيه ربی لهوا شديدا من اللبن واحلى من العسل * ديو يوردی یعنی جنته
 بر ابر ما قدر ریمانی بکا و بر مشدر انک بیاضی سود دن اشدر و حلاوتی عسلدن زیاده در ديو
 یوردی حاصلی سوددن آق و بالدن طلور دیدی (امام بخاری روایتند ابی عبیدمدن مرویدر که
 انا اعطيتك الكور دن حضرت عایشه به سوال ایندم * نهر اعطيه نیکم شاطیاء در بحوف
 آینه کعد الحجوم * ديو يوردی دیمدر یعنی اول کور بر ابر ما قدر سزک پیغمبر یکره
 و بر مشدر ایکی جانی بحوف انجودر یعنی ایکی جانبند انجودن قبل و اردر و آینه سی یعنی صو
 ایچه جک کاسه لری و قد حلی یلدزل صاعشجه در دیمک اولور (امام نسائی نقلند
 حضرت عایشه دن بویه مرویدر که * نهر فی بطنان الجنة * ديو جواب و بر مشدر ابو عبیده ایندی
 بطنان جنت در ديو سوال ایندم وسطهادیو یوردی یعنی اورته سیدر دیدی اندن اول نهری
 وصف ایدوب * حافظه قصور اللؤلؤ والياقوت و ترابه المسك و حصاؤه اللؤلؤ والياقوت *
 یوردی یعنی ایکی جانبند انجودن و یاقوتدن قصور و اردر و طیرانی مسکدر و صبوتک جاقلی
 انجو و یاقوتدر دیمک اولور حصا دیولغند اوفاق طاشجفر در بر بوراده مراد صواقتدینند
 اولان جاقدر که صواتک اوزندن افار شکیم (امام احمد رحمه الله عليه ابن عمر رضی الله عنهما
 حضرت تریندن نقل ایندی حدیث شریفه * والماء یجری علی اللؤلؤ * عباره سبله و اردر اولمشدر
 حتی ابن کثیر رحمه الله علیه یوردی اوزره ائمه حدیثدن جوق کیمه قند قطع افاده ایلر
 طریقتدن توار بولمشدر اندن و ابوالعالمه دن غیری سلفدن نیجه کیمه کور جنته بر نهر
 ایدیکن روایت اینمشدر و الله اعلم (فخر کائنات حضرت تری جنته و سبله و درجه رفعد
 و فضله بیه تفضیلی بایند و ارد اولان احادیث شریفه دن بری بودر که (امام مسلم رحمه الله
 علیه عبدالله بن عمر دن روایت اینمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت تری * اذا سمعتم
 المؤذن فقولوا مثل ما يقول ثم صلوا علی فانه من صلی علی صلوة صلی الله علیه عشرين ثم
 سألوا الله لی الوسيلة فانها منزلة فی الجنة لا یبغی لاحد الا لعب من عباد الله وارجوا ان اکون انا هو
 فمن سأل لی الوسيلة حلت علیه الشفاعة * ديو یور مشدر یعنی مؤذنک اذا ن استماع ایتدیککر زمانده
 اول نه درایسه سزده او یله دیه سز تمام اولدقدنصکره بکاصلات ایده سز زراشان بودر که
 بر کیمه بکا بر کره صلات ایلله الله تعالی حضرت تری اکا اون کره صلات ایلر اندنصکره
 حق تعالی حضرت تریندن بنم ایچون و سبله بی اسنیه سزاوول و سبله دیدکلی جنته بر منزلدر که
 حق تعالی حضرت تری بک عبادندن بر قولدن غیره لایق دکلدر و بن رجا ایلر که اول قول
 بن اولام ایمدی بر کیمه که بنم ایچون حقدن اول و سبله بی اسنیه اکا بنم شفاعتهم واجب
 اولور دیمکدر (حافظ عماد الدین ابن الکثیر * الوسيلة علم علی اعلم منزلة فی الجنة وهي منزلة
 رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم و داره فی الجنة وهي اقرب امکنه الجنة الی العرش *
 دیمدر یعنی جنتک بر بغایت شریف یرنده بر طاغدر فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت تری بک جنته منزلی و داری اولدر و جنت مکالم بک عرشه الی قرب یری اولدر
 دیمک اولور (بعضیلر دخی و سبله فعله صیفه سی اوزره و سل الیه دیدکلی بن ما خود در
 توسلت دیمک تقریت دیمکدر توسل تقرت دیمک اولور و کاه اولور که منزله علیه به اطلاق اولور

شکیم حدیث شریفه * فانها منزلة فی الجنة * یور مشدر مع هذا بودخی معنای اوله رد
 اولمق قایلدر ز بر اول منزله به واصل اولان الله تعالی حضرت تریته قریب اولور دیمشدر
 و بالجملة قرب حسی و قرب معنوی مراد اولمق قایلدر الله تعالی حضرت تریته نسبت اولمق
 قرب معنوی بدن غیری متصور دکلدر اگر قرب حسی مراد اولور ایه عرشه نسبت اولمق
 کر کدر وقتا کیم فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری حق تعالی حضرت تریته
 عبودیت جهتندن اعظم مخلوقات اولوب جله سندن الله تعالی حضرت تریته علی و اندن
 خوف و خشنی و اکا اخلاص و محبتی زیاده اولدی ایه لاجرم منزلی الله تعالی حضرت تریته
 اقرب منازل اولدی و جنت ایچنده درجه سی اعلا درجات قلندی اکسر سوال اولنوب
 فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری مقام مذکور کنیدی ایچون طلب ایندی
 امتنه امر ایندیکنک وجهی ندر دینلور ایه جواب اولدر که امت اول دعا ایله کند ول
 تقرب الی الله حاصل ایدر ایتدکاری دعائک منافعی نفسلرینه راجعدر یوقه حق جل و علا
 حضرت تری منزل مذکور حسیبینه احسان اینمشدر شکیم حدیث شریفه ذکر اولندی
 (یا خود جائزدر که مقام مذکور حق تعالی حضرت تری حسیبینه بعض اسبابله مقدر ایتش اوله
 جله اسبابدن بری امتک دعاسی اوله دیمشدر (اما فضیلت دیدکاری جائزدر که سائر خلایق
 اوزره مرتبه زانده دن عبارت اوله یا خود منزله اخیری اوله یا خود وسیله ک نفسیری اوله
 دیمشدر و دخی وسیله حقدن و ارد اولان احادیث شریفه نک بعضی بودر که (ابو سعید الخدری
 رضی الله تعالی عنه * قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم الوسيلة درجة عند الله لبس
 فوقها درجة فاستلوا الله لی الوسيلة * دیمشدر یعنی وسیله حق تعالی حضرت تری بک قند
 بر درجه در که آنک قوفند درجه یوقدر ایمدی حق تعالی حضرت تریندن بنم ایچون وسیله بی
 طلب اینک دیمک اولور (بعضیلر بولفظله ذکر اینمشدر * درجة فی الجنة لبس فی الجنة اعلی
 منها فاستلوا الله ان یؤتیها علی رؤس الخلائق * یوندن دخی مراد معنای مذکوردر
 عبد الله بن عباس رضی الله عنهما (ولیسوف یعطیک ربک فترضی) آیت کریمه سنک تفسیرنده
 یور مشدر که حق جل و علا حضرت تری فخر کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته
 جنت ایچنده بیک قصر و یری و هر قصرده لایق اولان اوزره ازواج و خدم و غیری مهیا
 قیلدی دیمشدر این جریر و ابن ابی حاتم بولچه روایت اینمشدر بومقوله خبر فخر کائنات
 صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریندن مسموع اولنجه سو یلخر ایمدی ابن عباس رضی الله
 عنهما دخی اشیدوب سو یلشد بودخی مرفوع حکمنده در و حدیث مرفوع اکا دیرلر که
 روایت ایدن خواجه کائنات صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریندن اشدیم دیور روایت ایده
 و الله اعلم * خاتمة الکتاب * ابونعیم رحمه الله علیه نقلند حضرت عایشه صدیقه رضی الله
 عنهادن مرویدر که بر کون برخاتون فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تریته کلوب ایندی
 یار رسول الله سن بکا کنیدی نفسدن و اهلدن و ولدمدن سوکلو سین و بن اویمده و توررا یکن
 خاطر مه سن کلور سین ناسنی کلوب کور منجه صبر ایده مزم و بن کنیدی موتمی و سنک موتکی یاد
 ایندم و بلبه مکه سن جنته دخول ایتدکده پیغمبر ایلله مقام رفیعده اولاجق سین و بن کیردیکیم
 زمانده قورقار مکه سنی کوره میم دیدی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت تری خاتونه جواب
 و برمدی آخر جبرائیل علیه السلام کلدی (ومن یطع الله و الرسول فاولئک مع الذین انعم الله
 علیهم من النبیین و الصدیقین و الشها و الصالحین) آیت کریمه سین کشوردی معنای شول
 کیمدر که الله تعالی حضرت تریته و رسولنه مطیع اولدر انلر پیغمبر ایلله و صدیقلر و شهیدلر

وصالحه ايله يله اولور ديمكدر دخی تفصیلی یوقاروده یکمشدور و معبدن مراد بود کادر که
 اهل اطاعت انبیا علیهم السلام ايله درجه واحده اولال بلکه مراد هر نه وقت استزل ایه
 کندی مقاملندن انلری بلامانع مشاهده ایدرلر رؤیت و ملاقات دبلد کیری زمانده حاصل
 اولور دیمکدر (و بعضی آیت کریمه ثوبان رضی الله عنه حقنده نازل اولدی دیمشدر تنکیم
 مقصد سابع اوانلده یوکا متعلق کلام مستوفی ذکر اولمش ایدی (و روایت ایدرلر که کندی
 نفسه اسراف ایدی بی برخانون وار ایدی وفات ایدی برکیچه واقعه ده کوردیلر ربک سکا
 نیلدی دیوسوال ایتدیلر مغفرت ایدی دیدی نه سبیل مغفرت ایدی دیدیلر فخر عالم صلی الله
 تعالی علیه وسلم حضرت لر بنه محبت سبیل و آتی کورمکه ایتدیکم آرزو سبیل مغفرت ایدی
 همان پنداکدی که بزم حبیبی کورمکه آرزو ایدنلری بر عذاب ایه ذلیل ایتکدن حیالیدرز
 بلکه انلری اول حضرت ایه دار کرامتده جمع ایدرز دیو بیورادی دیدی (وجهه عجایب جنتدن
 بری دخی (طوبی بادر بعض علما رحیم الله (طوبی لهم وحسن مآب) قول شریفک تفسیرنده
 بیورمشدرلر که طوبی جنتده براغاجدر حلیله و حله لثورر حق تعالی جل ذکره حضرت لر آتی
 یدقدر تیل دکندر کوی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لرینک مقامده در و هر مؤمنک
 منزلته اندن بر بدای وارمشدر جناندن بر جنت یوقدر که شجره طوبی آنده وارمش اوله
 انکیچون کوی فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لرینک مقام شریفنده واقع اولمشدر که
 هر نعمت سری واقع اوله والله دوستنندن هر کشتی فخر کائنات حضرت لرینک سرندن حصه دار
 اوله و کندور جنتی احاطه قلمشدرلر هرول که جنتده نعم ایلر فخر عالم صلی الله تعالی علیه وسلم
 حضرت لرینک تعمیل متعذر ز بر اولیلر هر نعمته که اصل اولمشدرلر فخر عالم حضرت لر بنه
 اتباعله و اصل اولمشدرلر انکیچون تنعمده سر نبوت آنکه قائم اولمشدر و ابلیس علیه الافعه دخی
 تمام جهنمی احاطه قلمشدر اهل جهنم بر کیمه به عذاب اولمالا اول آنکه مشرکدر (ابو حیان
 رحمه الله علیه) بحر ایه مسمی اولان تفسیرنده (عبدا یشر ببه عباد الله بفجر و نهان فبجرا)
 قول شریفک معنای اول عین بر عیندر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت لرینک دار
 بقاده سرای سعادت مدارندن جبار دخی انبیا و مؤمنینک دار لر بنه افار دیونقل ایتشدور بونلر دکنر
 معلوم اوله که اعظم نعم جنت و اتم لذت دار الکرامه مشاهده جلال رب عزت و مطالعه وجهه کریم
 حضرت احدی در و بواول جمال باکمال عظیم الشاندر که هیچ آفریده نک آینه تصورنده
 جلوه کراولق محالدر اول زمانکه اهل ایمان قرین رحمت رحمان و مظهر عنایت بزنان اولوب
 روضه رضوانه دخول ایدلر خزنده جنت انواع اجلال و اعظام ایه فارشوکلوب (سلام
 علیکم طم فادخلوها خالدین) دیونجیت و اکرام ایدلر و حق سبحانه و تعالی جنابتدن (سلام
 علیکم عبادی و مرحبا بکم اهل و دادی اتم المؤمنون الا منون لا خوف علیکم الیوم و لا اتم
 فخر و ن * خطایله خلعت سرور و شادمانی ایزانی بیور بله آندن حق جل و علا حضرت لر
 یا عبادی بوکون سزه انعام و احسانم الی کناده در بدن نه دبلر سکزد بیک دیو بیوره انلر دخی
 یارب سندن مرادیم دبدارک کورمک و روضه رضا که ابرمکدر دبلر حق جل و علا حضرت لر
 بونلر بشارت بیوروب ایدی شاد اولک که بن سزندن راضی اولم دیه اندن رفع حجاب ایدوب
 تجلی ایلله همان اهل جنت جیمعا سجده به وارملر حق تعالی حضرت لر ای قوللرم باشکری
 سجده دن قالدرک سجده محلی دکندر بن سزی همان انکیچون دعوت ایتدیمکه مشاهده
 دیدارم ایلله معتم اولاسز دیه یا عبادی سزندن بوجهله راضی اولدیمکه شکر و ایداسز
 خدمتک اولمزم دیو بیوره اهل جنت دخی (الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن ان ربنا لغفور

شکور الذی احلنا دار المقامة من فضله لا یستأ فیها نصب ولا یمستأ فیها القوب) دیو جود و ثنا
 ایلله ل (بوندن معلوم اولدیکه جنتده شکر نعمت و جود و ثنای رب عزندن غیری عبادت
 اولیه تنکیم حدیث صحیحده وارد اولمشدر که جابر رضی الله عنه رسول الله صلی الله تعالی علیه
 وسلم حضرت لرندن رایت ایتشدور * یا کل اهل الجنة فیها و یشر یون و لا یخطون و لا یبولون
 و یكون طعامهم ذلك جشاء و رشحا کرشح المسک یلهمون النسیج و الحمد کایلهمون النفس *
 دیو بیورمشدر یعنی اهل جنت جنتده یز و ایچرلر انلر سومکورمزلر و بول ایتزلر بدکیری طعام
 جشاء و رشحا اولور یعنی ککر مکله و ترسکه مندفع اوور و ترری مسک رایحه سن و بررو انلر نفس
 الهام اولندی کی نسیج و جود الهام اولنور دنیاده اولان اوزره نوع ریاضت و مشقت ایلله
 دکنلر بلکه نفس الوب و یرمک نیجه ایه حق جل و علا حضرت لر بنه تسبیح و تحمید
 انلر شویله راحت بخش و روح افزادر تقدر جود و ثنا و تسبیح ایتدلر
 اولقدر روحلری تازملنوب صفای زیاده اوور دیمکدر والله اعلم
 نحمد الله علی ما یسرنا من الانعام و نشکره علی ما یمیغ
 علینا من الافضال و الانعام و نصلی علی اشرف
 الانام و افضل الرسل الکرام محمد المصطفی
 علیه الصلوة و السلام و علی آله
 الفخام و صحبه العظام
 ماتعاقبه الالبی
 و الایام

بعونه سبحانه و تعالی مواهب جود و جودی منصه علم محیطنده جلوه کر اولان حقایق هستی بی
 بر نهیج صراط مستقیم لمح واحده ابراز و ایجاد بیوران جناب خلاق علیک یاوری عنایت و جایه سبیل
 خاضل و ماهر نکتته دان * عارف و کامل بحر عرفان * مولانا عبد الباقی * صبت سجال الرحه
 علی روحه بوم التلاقی * مر حومک سطور ترجمه کشیده بیورد قلمی فرید دهر و علامه عصری
 شارح بخاری * خبر خط بر شیخ احبدین خطیب القسطلانی * حضرت لرینک مواهب اللدنیه
 بالنعم المحمدیه * نام تألیف جلیلک ترجمه جسمه و اثر فحیمه سنک طبع و تمثال *
 السلطان ابن السلطان السلطان * عبد المجید خان * حضرت لرینک عصرین امان
 و فرخنده اوانلرنده * طامع عواطف ذی الطول الحمید * محمد سعیدک
 معرفت و نظارتیله * طبعخانه عامره ده ینک ایکبوز
 التمش بر سنده سی ذی القعدة شریفه سی
 اواسطنده ختام پذیر
 اولمشدر

Handwritten text in a rectangular frame, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is written in a cursive script and is mostly illegible due to fading and the quality of the scan. It appears to be organized into several paragraphs.

